

ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ದರ್ಶನ

(ಉಡುಪಿಯ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ಕಾಲೇಜಿನ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ನೆನಪಿನ ಸಂಚಿಕೆ.)

ಸಂಪಾದಕರು:

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ

ಪ್ರೊ. ಪಿ. ಗೋಪಾಲನ್

ಡಾ| ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್

ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ಕಾಲೇಜು – ಉಡುಪಿ

ಅಧಿವೇಶನ ಪೂರ್ವ ಘಟನಾವಳಿ

ಫೆಬ್ರವರಿ 6, 2000 ಮುಂಬಾಸೆ

ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ದರ್ಶನ

(ಉಡುಪಿಯ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ಕಾಲೇಜಿನ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ನೆನಪಿನ ಸಂಚಿಕೆ.)

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ

ಪ್ರೊ. ಪಿ. ಗೋಪಾಲನ್

ಡಾ| ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್

ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ಕಾಲೇಜು – ಉಡುಪಿ

2001.

Jnana Vijnana Darshana: A documentation of the proceedings of the Golden Jubilee Celebrations of the Mahatma Gandhi Memorial College, Udupi held from 6th to 11th Feb. 2000. Edited by Sri K. K. Pai, Prof. P. Gopalan and Dr. N. Thirumaleshwara Bhat. Published in DTP form by Mahatma Gandhi Memorial College 2001. Pages: xxiv+500.

ಪರಿವಿಡಿ

ಪುಟ

ಹಿನ್ನೋಟದ ಮುನ್ನುಡಿ	v
ಜ್ಞಾನಚ್ಯೋತಿ ಪ್ರದಾನ	xxiii
ನಂದಾದೀಪವಾಗಲಿ: ಅಶೀರ್ವಚನ (ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರ ಶ್ರೀಪಾದರಿಂದ)	xxiv
ಅಧಿವೇಶನ ಪೂರ್ವ ಘಟನಾವಳಿ	1
ಅಧಿವೇಶನ – 1 ಅಶೀರ್ವಚನ	2
ಅಧಿವೇಶನ – 2 ಸುವರ್ಣೋತ್ಸವದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭ	20
ಅಧಿವೇಶನ – 3 ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಾವೇಶ: ನೆನಪುಗಳು	61
ಅಧಿವೇಶನ – 4 ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಮಾನ, ಗುರುವಂದನ	102
ಅಧಿವೇಶನ – 5 ದರ್ಶನ-2000 ಸಮಾವೇಶ-1	134
ಅಧಿವೇಶನ – 6 ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ	176
ಅಧಿವೇಶನ – 7 ದರ್ಶನ-2000 ಸಮಾವೇಶ-2	211
ಅಧಿವೇಶನ – 8 ದರ್ಶನ-2000 ಸಮಾವೇಶ-3	287
ಅಧಿವೇಶನ – 9 ದರ್ಶನ-2000 ಸಮಾವೇಶ-4	322
ಅಧಿವೇಶನ – 10 ಮುಖಾಮುಖಿ	364
ಅಧಿವೇಶನ – 11 ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ	395
ಅಧಿವೇಶನ – 12 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಉತ್ಸವ	432
ಅನುಬಂಧ	459

ಹಿನ್ನೋಟದ ಮುನ್ನುಡಿ

ಫೆಬ್ರವರಿ 6ರಿಂದ 11-2000ನೇ ಇಸವಿ: ಜಗತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಲು ಹೊಸ್ತಿಲನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿರುವ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವ- ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬ - ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಸಂಭ್ರಮದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ವೈಭವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಆರುದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಗರಿಯ ಸರಹದ್ದು ಹಬ್ಬದ ಸಡಗರದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆಯಿತು. ಕಾಲೇಜಿನ ಸಹಸ್ರಾರು ಹಳೆಯ, ಹೊಸ ತಲೆಮಾರುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಪಾಲಕರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ನೆರೆಯವರು, ಊರ-ಪರವೂರ ಮನ್ನೆಯರು, ಬಾಲಕ-ಬಾಲಕಿಯರು ನೆರೆದು ಜ್ಞಾನಸತ್ರದ ಸಮಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಸವಿದರು. 'ಜ್ಞಾನಂ-ವಿಜ್ಞಾನಸಹಿತಂ' ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿವೇಶನಗಳು, ಜ್ಞಾನಲೋಕದ ಅತಿರಥ ಮಹಾರಥರು ನೆರೆದ ಉದ್ಘಾಟನಾ, ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭಗಳು, ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಬುದರಾಗಿ ನಾಡಿನ ಹಲವಾರು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಧೀಮಂತರಾಗಿ ಮೆರೆದ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮವರ್ಷದ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಾವೇಶ, ಸನ್ಮಾನ, ಪ್ರಾಕ್ತನ ಛಾತ್ರರಿಂದ ಕಾಲೇಜಿನ ಶುಭಾಶಂಸನೆ, ಗುರುವಂದನೆ, ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ, ಪ್ರಾಕ್ತನ- ಅರ್ವಾಚೀನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ, ಪದ್ಮಭೂಷಣರಾಗಿ ಆಗಷ್ಟೆ ನಾಮಾಂಕಿತರಾಗಿದ್ದ ರಾಜರ್ಷಿ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಅಭಿವಂದನ, ಕಾಲೇಜು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಗಳ ವರ್ಧಂತಿ, ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನಗಳ ಅನುರಣನ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಸ್ತು-ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ- ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಗತಗೊಳಿಸಿದ ವರ್ಣಮಯ ಸಭಾಮಂದಿರ ಶಾರದಾ-ಮಾಧವ ಮಂಟಪ, ಸನಿಹದ ಸಾಲಂಕೃತ ಮಾಧವ ಕೃಪಾ ಸೌಧ- ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸಾಕಾರವೆಂಬಂತೆ ಮೂರ್ತಿಭವಿಸಿದ್ದ ಭವ್ಯ ದಿನಗಳು ಅವು. ಈ ಸಡಗರದ ಕಥನವನ್ನು ಮನಂಬುಗುವಂತೆ ಅರುಹಬೇಕಾಗಿದ್ದವರು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಅಧ್ಯಯನನ ವಹಿಸಿದ್ದ ಪೊ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬ ನಡೆದ ಬಳಿಕ 'ಭಾಗ್ಯದ ಬಾಗಿಲು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನೆನಪಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಯತ್ತೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬ ನಡೆಸಿದ ಕಥನವನ್ನು 'ನಿವೇದನೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಿಲ್ಲ-ಮುಂತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದರು. ಸರಸ ಕಥನಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಬಲ್ಲ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಪೊ. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು ಕಿರುಹೊತ್ತಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪುನರಪಿ ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಫಲ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು ಅದು. ಅವರ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದಂಥ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಹರೆಯದ ಚೈತನ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಚೈತನ್ಯ ತುಂಬಿದ್ದು ಅವರದೇ ಹಿಂದಿನ ಬರವಣಿಗೆ-ನಿವೇದನೆ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಡಗರವನ್ನು ಅವರು ಇದೇ ಚೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದರೂಪಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆದಿಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬ ಕಳೆದು ಆರುತಿಗಳು ಕಳೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಕಾಲಪುರುಷನು ಈ ಮಹಾ ಚೇತನವನ್ನು ಈ ಇಳಿಯ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ದೂರದ ತೀರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದದೆ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ.

ಕಾಲೇಜಿನ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು ಎರಕಹೊಯ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಹೊಳೆಯುವ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿನ ಕನಸು ಕಂಡು ಅದನ್ನು ಕಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮಣಿಪಾಲದ

ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಕೃತುಶಕ್ತಿಗೆ ಎಣೆಯಾದ ಧೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಲೇಜಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಮಾನವಿಕ ಲೋಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಕ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಪೊ. ಸುಂದರ ರಾಯರನ್ನು ಮೀರಿಸಿ ಬೆಳಗಿಸಿದವರು ಕು.ಶಿ. ಅವರು. ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ 1979ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರೂ ಕಾಲೇಜಿನ ವರ್ತಮಾನೇ ಮನೆಯೆಂಬಂತೆ ಬಗೆದು ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹೊಸಬೆಳೆ ಬಿತ್ತಿದರು. ತಾನು ಮೊದಲೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಗ್ಗಲಿಸಿದರು. ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆಯ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಯಕ್ಷರಂಗದ ಯಜ್ಞತುರಗವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಕೊಡುಗೆಯ ಬಲದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದಾಖಲೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಿಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಹೊಸಯುಗದ ಪ್ರವರ್ತಕರೇ ಆದರು. ಉಡುಪಿಯ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸರಿದೂರಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ನಿಲುವನ್ನು, ಗರಿಮೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟವರು ಪೊ. ಕು.ಶಿ. ಅವರು. ಕಾಲೇಜಿನ ವರ್ತಮಾನದ ಹಸಿರುಸಿರಿನ ಮಾಮರಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಿರಿಸಂಪದವನ್ನೇ ಸೂರೆಬಿಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹರಿಕಾರ ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರಿರುವಾಗ ಕಾಲೇಜಿನ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಅಧ್ಯಯುತನವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಕಾಲೇಜಿನ ವರಿಷ್ಠರು ಇನ್ನಾರನ್ನು ತಾನೇ ಆರಿಸಬೇಕು ? ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಕಾಲೇಜು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹಿರಿಯರು. ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಅನುಭವದಲ್ಲಿ, ಚಿಂತನ ಶೀಲತೆಯಲ್ಲಿ, ಸೃಷ್ಟಿ ಶೀಲತೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರನ್ನೇ ಕಾಲೇಜಿನ ವರಿಷ್ಠರು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಮಿತಿಯ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆದೂಗಿದವರೇ. ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೌರವ ಸೇನೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ದುರ್ಯೋಧನನು ಮೊದಲು ನೇಮಿಸಿದ್ದು ಪಿತಾಮಹ ಭೀಷ್ಮರನ್ನಲ್ಲವೇ ? ಪಿತಾಮಹ ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಸಮಾನರಾದ ಪೊ. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು ಸನಿಹದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಯೋಜನೆಯ ನೀಲಿ ನಕಾಶೆಯನ್ನು, ಅದರ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಲು ಇತರರಾರೂ ಮುಂದಾದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. 1998ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕ-ಶಿಕ್ಷಕೇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಪೊ. ಪಿ. ಎನ್. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಹಿರಿತನದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘವನ್ನು ಮರಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಕೃಶವಾಗುತ್ತ ಬಂದು ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನಡುವಣ ಸಮನ್ವಯದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಬೇರಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಅದು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದರೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೊರಜಗತ್ತಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದೆಂಬುದು ಹಿರಿಯರ ಅಂಬೋಣವಾಗಿತ್ತು. ಸಭೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಕಾಲೇಜಿನ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬವು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಕ್ಕಾಗಿ ದೇಣಿಗೆ ಬೇಡುವುದು, ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕೇಳುವುದು- ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಅನವಶ್ಯಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯುಂಟಾದೀತೆಂದು ಭಯಪಟ್ಟುದರಿಂದ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಮಹಾ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ನರಸಿಂಹ

ಮೂರ್ತಿಯವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

1998 ಎಪ್ರಿಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಪ್ರೊ. ಡೇನಿಯಲ್ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕಾಲೇಜು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ರೂಪರೇಷೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರನ್ನು ಸಂಚಾಲಕರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಪೂರ್ವಯೋಜನೆಗಳೆಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಇವುಗಳ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋದುವು. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮುಖಂಡರು ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರು. ಆದರೂ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಮಿತಿಯ ಕಚೇರಿಯು ಕಾಲೇಜಿನ ಮುಖ್ಯ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕಚೇರಿಯ ದೈನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಅವರ ಕೈಗೆ ಬಂದವರು ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪ್ರೊ. ಹರಂಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು (ಇವರು ಕಾಲೇಜಿನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು), ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ಕೆ. ರಾಮದಾಸ್ ಮತ್ತು ಡಾ| ಎನ್.ಟಿ. ಭಟ್, ಕಾಲೇಜಿನ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್, ನಿವೃತ್ತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ| ಉಪ್ಪಂಗಳ ರಾಮ ಭಟ್, ನಿವೃತ್ತ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ತಂತ್ರಿ. ಈ ಜನರ ತಂಡ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಹಂತದ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ, ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕು.ಶಿ. ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಡೆಸಿತು. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಟೈಪಿಂಗ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ.ಯ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ್ ಹಾಗೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಂಶಕಾಲಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸಹಕರಿಸಿದರು.

ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದುದು ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಈಗಿನ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಅವರ ಯಾದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದಂತಹ ಮಹಾಸಂಭ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿ ಅವರ ತನುಮನಧನಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಯಾಚಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2000ದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವೆಂದು ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನೆರವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಬೇಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದೀತೆಂದು ನೆನೆದು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಮಿತಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಯಿತು.

1999ನೇ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಸುಮಾರಿಗೆ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಒಂದು ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದರು. ನೆರೆದ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಹಿತೈಷಿಗಳ, ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಹಾಕಿದ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನು ವಿಷದೀಕರಿಸಿದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕಾಲೇಜಿನ ವರಿಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಅವರು ಯೋಜನೆಗಳ ರೂಪರೇಷೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಯೆಂದೂ ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಮಿತಿಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದಷ್ಟು ಹಿಗ್ಗಲಿಸಿ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಇದೀಗ ಧನಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಮನವಿಪತ್ರ ಹಾಗೂ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ವಿಳಾಸಗಳ ಕ್ರೋಡೀಕರಣ ತುರ್ತಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಮಣಪಾಲರಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ನ್ಯೂಸಿನ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಈ ಲೇಖಕ ಬರೆದಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮನವಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಗತಗೊಳಿಸಿ ಚಿತ್ರಿಕರ್ಮಕವಾದ 6 ಪುಟಗಳ ಪರಿಪತ್ರವನ್ನು ಅಣಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಿತ್ರರನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಳಾಸ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಲಾಯಿತು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರ ವಿಳಾಸ ತಿಳಿಸುವಂತೆ, ತಮ್ಮದೇ ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಳಾಸ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬಂದರೂ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಕೊರಗು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಘ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಕೊರತೆಯ ಪರಿಣಾಮ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿನ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದಾಗ ತಯಾರಿಸುವ ಪ್ರವೇಶ ದಾಖಲಾತಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆತ್ತವರ ವಿಳಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ಅನಿಸಿದರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ನಿಮಿತ್ತ ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ತೆರಳಿರುವ ಸಂಭವವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಗೂ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಕನಸು ಕಂಡ ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸನ್ಮಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದ್ದು ಈ ಪ್ರವೇಶ ದಾಖಲಾತಿ ಪುಸ್ತಕವೇ. ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸುತ್ತ ಬಂತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ಈಗಿನ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಬರೇ 90 ರಷ್ಟಿದ್ದ ಈ ವಿಳಾಸಗಳಿಂದಲೂ ಅವರ ಈಗಿನ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ 60-70 ಮಂದಿಗಳ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ - ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪತ್ರ ಮುಖೇನ, ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಮುಖೇನ ಈ ವಿಳಾಸಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಮಿತಿ ಹೊರಟಿತೇ ವಿನಾ - ವಿಳಾಸ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಅಭಿಯಾನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಸ್ವಯಂಸ್ಮಾರ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರೋ ಅವರ ಯಾದಿ ನಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯ ಕಂಪ್ಯೂಟರಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಂಡಿತು. ಸುಮಾರು 3,000 ದಷ್ಟು ವಿಳಾಸಗಳು ಶೇಖರವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೂ 30,000ಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವರ್ತಿಯಾದ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾಪಿಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ವಹಿಸಿದ ಶ್ರಮ ಸಾಲದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಪಡೆದ ವಿಳಾಸಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡ ಮನವಿಪತ್ರವನ್ನು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ - ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ - ನೆಲಸಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಮನವಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ಮನವಿಗೆ ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಸ್ವಯಂಸ್ಮಾರ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಯಥಾನುಶಕ್ತಿ ದೇಣಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ದೇಣಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಅವರಿಂದ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಂಡ, ಅವರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛ್ರಾಯಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ರೂ. 1000ಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡಿದ ದಾನಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಉದಯವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಶಃ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡಿದವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಣಿಪಾಲ ರೆಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಶಃ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 16 ಲಕ್ಷಗಳಷ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ನಿಧಿಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಯಿತು. ಸುಮಾರು 30,000ಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ 50% ಮಂದಿ ಸ್ವಯಂಸೂರ್ತಿಯಿಂದ ಮನವಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ನಿಧಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಳಾಸ-ನಿಧಿಗಳೆರಡರ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಮಸ್ತ ಸಮಾಜ ಇನ್ನೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಯಾವುದೇ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸದೆ ಸ್ವಯಂಸೂರ್ತಿಯಿಂದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ದೇಣಿಗೆಯ ಬಲದಿಂದಲೇ ಕಾಲೇಜಿನ ಇಷ್ಟರವರಿಗಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸದೆ ಇದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಡೆಯಿತು. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ನಿಧಿಗಾಗಿ ಕಾಣಿಕೆ ಬಂದ ಸುಮಾರು 16 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕೇತರ ಬಂಧುಗಳು ನೀಡಿದ ಕಾಣಿಕೆಯೂ ಸೇರಿತು. ಅನೇಕರು ನಾ ಮುಂದೆ ತಾ ಮುಂದೆ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದುದು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದ ರಚನೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದವರು ಪ್ರಾಕ್ತನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಡಾ|| ಪಿ. ಎನ್. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು. ಈ ರಚನೆಯ ಜವಾಬುದಾರಿಯನ್ನು ಆಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಡಾ|| ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಭಟ್ಟರಿಗೆ ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಕಾಲೇಜಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಅನುಭವವಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಅವರೊಡನೆ ಕಾಲೇಜು ವಾರ್ಷಿಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಈ ಕಾರ್ಯ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಪ್ರೊ|| ಪದಕಣ್ಣಾಯರು ರಚಿಸಿದ ಕಾಲೇಜಿನ ಇತಿಹಾಸದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ನಿಖರತೆಯೊಂದಿಗೆ 50 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಡಾ|| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಕನಸು ನನಸಾದುದು, ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದುದು, ಕಾಲೇಜು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಸಾಧನೆಗೈದುದು, ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಹಸ-ಮುಂತಾದ ಹಲವು ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ರೋಚಕವಾದ ಕಥಾನಕವಾಗಿ ಡಾ|| ಭಟ್ಟರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಟ್ಟಿಯಿಳಿಸಿದವರು ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ|| ಉಪ್ಪಂಗ ರಾಮ ಭಟ್ಟರು. The Path of Gold ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರೊ|| ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಪುಳಕಗೊಳಿಸಿತು. ಅದರ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಗಿಸಿದವು. ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಧನೆಯ ಶ್ರಮವಹಿಸದೆ ನೆನಪಿನ ಬಲದಿಂದಲೇ ಬರೆದ ಈ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ವಾತಿತ್ಯಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡುವು. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶ್ರೀ ದ್ವಾರಕಾನಾಥ ಆಚಾರ್ಯರು ಇದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಓದಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿಕೊಂಡ ನ್ಯೂನತೆಗಳತ್ತ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು.

ಆದರೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮುಂದೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಲವಾರು ಬರಹಗಳಿಗೆ ಇದುವೇ ಆಧಾರಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಕಾಲೇಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡುವುದು. ನಮ್ಮ ಬಳಿಯಿದ್ದ ವಿಳಾಸಗಳಿಗೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಸಮೇತ ಪ್ರತ್ಯಾವಳಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೇನೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ವೃತ್ತವನ್ನು ಭಾವಚಿತ್ರಸಮೇತ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಲಾಯಿತು. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಾದ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವಂತೆ Sagri Sentinel ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಾಪತ್ರ ಪೊಂದನ್ನೂ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಮಿತಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಒಟ್ಟು ಇದರ ಮೂರು ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದುವು. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಭೆಗಳ ಕುರಿತ ವರದಿ, ಬಂದ ದೇಣಿಗೆಗಳ ವಿವರ, ಕಾಲೇಜಿನ ಇತಿಹಾಸದ ಹಿನ್ನೋಟ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಇದೊಂದು ಸಂಪರ್ಕಸೇತುವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿತು.

ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೈಪಿಡಿಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತರಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ರೂಪತಳಿಯಿತು. ಪ್ರತ್ಯಾವಳಿಗೆ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾವ ಚಿತ್ರ ಸಮೇತ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನ ವೃತ್ತವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಹೆಸರುಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ - ಈ ಕೈಪಿಡಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಜೀವನ ಚಿತ್ರಗಳು 200-250 ಮಾತ್ರ. ಇದು ಸತತವೂ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಗೌರವಾರ್ಹವಾದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ. ಲೇಸರ್ ಪ್ರಿಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ವರ್ಣಭಾಯಾಚಿತ್ರ ಸಹಿತ ಹೊರಬಂದ ಸುಮಾರು 120 ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಪುಸ್ತಕ ತನ್ನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವವಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯದೇ ಹೋಯಿತು. ಮುದ್ರಣದ ಹೊಣೆ ಹೊರದೆ ಇಂದಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರವಿಜ್ಞಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಇಂಥ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲೆಡೆಯ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಾದರೂ ಅಂಥ ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನ ಇನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಇವೆ.

ಕಾಲೇಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರೆದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುವಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕಾಲೇಜಿನ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ 'ನಂದಾದೀಪ'ದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು.

'ನಂದಾದೀಪ' ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕಾಲೇಜಿನ ವಾರ್ಷಿಕಾಂಕದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ. ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ ಕಾಲಕ್ಕೆ 'ಸಗರಿ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾಂಕ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. 'ನಂದಾದೀಪ' ಕಾಲೇಜಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರದಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಸಾಧಿಸಿದ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಮೂಲ್ಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಇದು ಪರಿಪೂರ್ಣವೆನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದು ಕಷ್ಟ. ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಸಿದ್ಧಿಯ ಒಂದಂಗವೆಂದು ನಾವು ಅನೇಕವೇಳೆ

ತೃಪ್ತಿಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ 'ನಂದಾದೀಪ' ಹೊಸತಲೆಮಾರಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಇತಿಹಾಸದ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ರೂಪದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಸಫಲವಾಗಿದೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಅವರು ಸ್ವತಃ ಪ್ರವೇಶಿಸದೆ ಕಿರಿಯರಾದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ, ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಒದಗಿದ ತುಸು ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ಮನಸಾರೆ ಕೊಂಡಾಡಿ ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗೊಂಡವರ ಹೃದಯ ತುಂಬುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಉತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಅವರು ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರು: ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಲಾಂಛನವನ್ನು ಕೆತ್ತಿದ ಲೋಹದ ಪದಕ. ಇನ್ನೊಂದು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಲಾಂಛನವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿದ ಟಿಶರ್ಟ್. ಪಂಜಾಬು ಪ್ರಾಂತದ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಪದಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಹೊಣೆ ಹೊರಿಸಿದರು. ಕೊಯಮುತ್ತೂರಿನಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಟಿಶರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಪದಕಗಳನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ಟಿಶರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಉತ್ಸವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಉತ್ಸವದ ಬಳಿಕ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಾರಾಟಮಾಡಿ ಉಳಿದವನ್ನು ಉತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಹರ್ನಿಶಿ ನುಡಿದ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಗೂ ಭಾಗಾಳುಗಳಿಗೂ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಪರವಾಗಿ ಪಾರಿತೋಷಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಟಿಶರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವುಗಳಿಗಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ಭರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಆಸೆ ಅಂಶಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಕೈಗೊಂಡಿತು.

ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಆರು ದಿನಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಹಂದರವನ್ನು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದವರು ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರೇ. ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ, ನಿರ್ದಿ-ಎಚ್ಚರ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲೂ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬ ಯಾವ ರೀತಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೀಲಿ ನಕಾಶೆ ಹಾಕಿ, ಅದನ್ನು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿ, ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮರುದಿನ ಬರುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು, ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಮತ್ತಷ್ಟು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು. ಅವರ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಖರವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ನವನವೋನ್ಮೇಷತಾಲಿನಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಯೋಚನೆಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಹೀಗೆ ದಿನಗಳೆದಂತೆ ರೂಪುಗೊಂಡದ್ದು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಮೂಲಸೂತ್ರ: ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ದರ್ಶನ. 'ನಟಜ್ಞಾನೇನ ಸದೃಶಂ' ಎಂಬ ಕಾಲೇಜಿನ ಮೂಲಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಸೂತ್ರ ಇದು. ಕಾಲೇಜಿನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜ್ಞಾನ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ - ಜ್ಞಾನ ವರ್ತುಲಗಳಿಂದ: ಭಾಷೆ, ಇತಿಹಾಸ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ವಾಣಿಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದ ಮಾನವಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದ. ಎರಡನೆಯದು ವಿಜ್ಞಾನ ವಲಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾದ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತ, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ- ಇವು ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಶಾಖಾರೂಪವಾಗಿ ಬಂದ ನೂರಾರು ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವಿಸ್ತಾರ ವಲಯ. ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನ-ಸಹಸ್ರಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯ- ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇನು ? ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಯುವಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅರಿವುಮೂಡಿಸಲು ಅವರ ಜ್ಞಾನದಿಗಂತವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕುಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂಬ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ, ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವಿಶೇಷವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೂ ತುಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಉತ್ಸವವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ

ಆಮೋದ-ಪ್ರಮೋದಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅರಿವಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೇ ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಅವರು ಈ ಹಬ್ಬದ ನೀಲಿ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ಕುಂಚದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿದರು.

ಈ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ರಾಜಕೀಯ ನೇತಾರರನ್ನು ಅತಿಥಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಕರೆಯಲು ಯಾರೂ ಮನಮಾಡದಿದ್ದು ಸೋಜಿಗವಲ್ಲ. ತುರ್ತಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರುವಾಗ ಉತ್ಸವದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಅಮೂಲ್ಯ ವೇಳೆಯನ್ನು ವೃಥಾ ಕಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅನುಚಿತ. ರಾಜಕೀಯ ಧುರೀಣರು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದ ಮೇಲೆ ಉತ್ಸವದ ಸ್ವರೂಪವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೇರುವ ಜನರ ಸಂರಚನೆಯೂ ಬೇರಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವವೆಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿ, ಚಿಂತನಶೀಲ, ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಲೇಖಕ, ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಪತ್ರಕರ್ತ, ವಿದ್ವಾಂಸ, ತಪಸ್ವಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ವಿದ್ವಜ್ಜನರ ಮೇಳವಾಗಿ ನೆರೆಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರ ಹಿರಿದಾಸೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ನೆನಪಾದುದು ದೇ.ಜವರೇಗೌಡ, ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಮುಂತಾದ ಹಿರಿಯರು. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ಅಥವಾ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇವರನ್ನು ಕರೆಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತ ಪ್ರೊ. ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರೊಡನೆ ತೆರಳಿದ ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಪೋನು ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಅಥವಾ ಸ್ವತಃ ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ವೀಳಿಯವಿತ್ತರು. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರ ಸ್ನೇಹಪಾಶಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು ಬೀಳದ ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳು-ಲೇಖಕರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ? ಅವರು ಬಂದು ಕರೆದರೆಂದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಓಗೊಟ್ಟರು. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಹಂದರ ದಿನೇ ದಿನೇ ಖಚಿತವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಉಡುಪಿಯವರೇ ಆದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಈಗ ಖ್ಯಾತ ಅಂತರಿಕ್ಷ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವ ಡಾ|| ಯು.ಆರ್. ರಾವ್ ಅವರು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಲು ಒಪ್ಪಿದರು. ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಶುಭಾಶಂಸನಗೈಯಲು ಮೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು ಒಪ್ಪಿದರು: ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಡಾ|| ಎಸ್. ಎನ್. ಹೆಗ್ಡೆ, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಅಂತೆಯೇ ಮಣಿಪಾಲದ ಮಾಹೆ ಪರಿಗಣಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಡಾ|| ಬಿ.ಎಂ. ಹೆಗ್ಡೆ ಇವರದ್ದೇ ಒಂದು ತೂಕವಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿ ಡಾ|| ರಾಮೇಗೌಡ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಗೆ ಒದಗಿಬಂದ ತುರ್ಕು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಜಾನಪದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಲಾರಿ ಹಾಂಕೋ, ಖ್ಯಾತ ಪತ್ರಕರ್ತ ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ಕಾಮತ್, ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ರ್ಯಾಂಕ್ ವಿಜೇತೆ, ಮೊದಲ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ನಿರ್ಮಲಾ ಪೈ ಭಾಗವಹಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದರು. ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಡಾ|| ಹಾ.ಮಾ.ನಾಯಕ್, ಡಾ|| ಪ್ರಭುಶಂಕರ್, ಶ್ರೀ ಜಿ.ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್, ಶ್ರೀ ಎ.ಪಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಡಾ|| ಎಚ್.ಕೆ. ರಂಗನಾಥ್, ಪ್ರೊ|| ಅ.ರಾ. ಮಿತ್ರ, ಡಾ|| ಎನ್.ಎಸ್. ಪ್ರಭು, ಶ್ರೀ ಎನ್. ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳರು - ಅನೇಕರನ್ನು ಕರೆದು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು. ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಡಾ|| ವ್ಯಾಸರಾವ್ ನಿಂಜೂರ್ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ, ಡಾ|| ಡಿ. ಎಂ. ಹೆಗ್ಡೆ ಚೆನ್ನೈಯಿಂದ, ಪ್ರೊ|| ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ ಮತ್ತು ಡಾ|| ಎಸ್.ಜಿ. ಹೆಗ್ಡೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ, ಶ್ರೀ ಸಿ.ಆರ್. ಭಟ್ ಧಾರವಾಡದಿಂದ, ಡಾ|| ಕೆ. ರಮೇಶ ಭಟ್ಟ ಹೈದರಾಬಾದಿನಿಂದ ಬರಲೊಪ್ಪಿದರು. ಡಾ|| ಎನ್.ಎಸ್. ಪ್ರಭು, ಡಾ|| ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತ, ಡಾ|| ದಾಸ್ ಇನ್ನಿತರ ಅಮಂತ್ರಿತ ಅತಿಥಿಗಳು ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ದರ್ಶನದ ಅಧಿವೇಶನಗಳಿಗೆ

ಬರಲೊಪ್ಪಿದರು. ಸಮಾರೋಪಕ್ಕೆ ರಾಜರ್ಷಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅವರಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಉಡುಪಿಯ ಅಷ್ಟಮಠಗಳು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಆಸರೆ, ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ ತಾಣಗಳು. ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ವಸತಿಗೃಹಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ, ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭಾತ್ರವೇತನ ನೀಡಿದ ಸೋದಮಠದ ಯತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಸವದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಶೀರ್ವಚನ ನೀಡುವಂತೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಲು ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಖುದ್ದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಅವರಿಗೆ ಆದಿನ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪುತ್ರಿಗೆ ಮಠದ ಯತಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾಲೇಜನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಡಾ|| ಪ್ರೆ ಅವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿವೇಶನದ ಶೋಧದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಮ್ಮ ಮಠದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದ ಎಂಟು ಎಕ್ರೆ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದರಂತೆ ಪುತ್ರಿಗೆ ಮಠದ ಹಿಂದಿನ ಯತಿಗಳು. ದೂರದ ಗದಗಿನ ದಂಬಳ ಮಠದ ಯತಿಗಳು ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರನ್ನು ಶಿಷ್ಯವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಕಂಡವರು. ಗದಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವಲಯದಲ್ಲಿ ಕು.ಶಿ. ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದವರು. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯಿಸುವ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರೆಲ್ಲ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಆಪ್ತರಾದವರು, ಪ್ರಿಯರಾದವರು.

ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬವನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಕ್ರಮಶಿಲಾ ಸೌಧದ ಹಿಂದಣ ವಿಶಾಲವಾದ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಅಥವಾ ಮುದ್ದಣ ಮಂಟಪದ ಬಯಲು ಅಂಗಣವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಿನವರ ಅನಿಸಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಗೀತಾಂಜಲಿಯ ಹಿಂಭಾಗದ ವಿಶಾಲವಾದ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶ ಒಮ್ಮೆ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಆಸ್ಥೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ವರಿಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಯವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದು ಕಾಲೇಜಿನ ಹೊಸ ಆಡಳಿತ ಸೌಧ ಮಾಧವ ಕೃಪಾ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಡವಲಾಗಿದ್ದ ಲೈಬ್ರರಿ ಕಟ್ಟಡದ ನಡುವಣ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೆಟ್ಟ ಸಾಲು ಮರಗಳಿದ್ದುವು. ಅವು ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಎತ್ತರ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಗೆಲ್ಲುಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಅವರು ರಂಗಮಂಟಪದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲಾರವು. ಈ ನಿವೇಶನವು ಉಡುಪಿ-ಕಾರ್ಕಳದ ನಡುವಣ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಓಡಾಡುವ ವಾಹನಗಳ ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಟೀಕೆಗೆ ಪಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಚಾರಬೇಡ. ಈ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಮಹನೀಯ-ಮಹಿಳೆಯರು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದಾದ ಸಂಭ್ರಮದ ಪರಿಮಳಕ್ಕೆ ಗಾಳಿಯ ಸೇಚನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸಭಾಲಂಕಾರ, ಗೌಜಿ, ಗದ್ದಲ ಊರ ಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಜನ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ಬಂದು ನೋಡಲು ಇಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದ ಜಾಗ ಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಯವರ ಆಯ್ಕೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿನ ಹೃದಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಉತ್ಸವ ಕಾಲೇಜಿನ ವಕ್ರಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ನಡೆಯುವಂತಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ ಉತ್ಸವ ತೊಡಗಲು ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಒಂದು ವಾರ. ಈ ಕನಿಷ್ಠ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಯಲು ಜಾಗವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ 50-100 ಮಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ 4-5 ಸಾವಿರ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಆಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರಂಗ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿ ಕಂಡದ್ದು ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಡುಪರು. ನಮ್ಮೂರಿನ ಮಡಲಿನ ಚಪ್ಪರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಾಮೀಯಾನಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿದಿರಿನ ಬದಲು

ಮರದ, ಕಬ್ಬಿಣದ ತೋಳಗಳನ್ನು, ಅಡ್ಡಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಾರರ ಪಡೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಮಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಸೌಧದಂತೆ ಶಾರದಾ-ಮಾಧವ ಮಂಟಪವೆಂದು ಡಾ|| ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿಯವರು ಸೂಚಿಸಿದ ನಾಮಾವಳಿಯಿಂದ ಪ್ರೊ|| ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು ಆರಿಸಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಸಭಾಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಇದರ ರಚನಾಕಾರ್ಯಗಳು ಉತ್ಸವದ ಮುಂಚಿನ ದಿನದ, ಅದೇಕೆ, ಅದೇ ದಿನದ ವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿದು ಕೆಲವು ಆತಂಕದ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಕರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿತ್ತು. ಉಡುಪರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ವೇದಿಕೆ ರಚನೆ, ಸಭಾಮಂಟಪ ಅಲಂಕಾರ, ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಾಲಂಕಾರ, ಆಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶೌಚಾಲಯಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಬಣ್ಣದ ಮನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರೇ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲೊಬ್ಬ ರಚಿಸಿದ ಸಭಾಗೃಹದ ವೈಭವವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಪ್ರೊ|| ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರು ಅವರನ್ನು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟು ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಿಂತೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ದೂರದಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚೇ ಖರ್ಚಾಯಿತೋ ಏನೋ. ಆದರೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಏನಿದ್ದರೂ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಕಂಡಿರದ ರೀತಿಯ ಅದ್ಭುತವಾದ ವರ್ಣಮಯ ಸಭಾವೇದಿಕೆ ಆ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸಗರಿಯ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಮುಂಚಿನ ದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಕೆ. ಪೈ ಅವರು 'ಏನು, ಮಾಯಾಬಜಾರ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರಿ' ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಡುಪರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿದರು. ಉತ್ಸವ ಕಳೆದು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಯಾವ ಕುರುಹೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬ ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಇಂದು ಜನ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಈ ಸಡಗರ ಕಳೆದೇ ಹೋಯಿತು ! ಆದರೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಒತ್ತಿಗೆ ಇಡೀ ಭವ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಸರೂಪ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ರಚನೆಯ ಮೂಲ ಸಮಯಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 2000ಕ್ಕೆ ಇದರ ನೆಲ ಅಂತ್ಯಸ್ತಾದರೂ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿದ್ದ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಿಗಾದರೂ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸ್ಥಳಗಳಿಗಾಗಿ ಉಡುಪರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶೆಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜನಸೊಮದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ-ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೇ ಆರುದಿನಗಳ ಕಾಲ ಉತ್ಸವದ, ನಾಡಹಬ್ಬದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದವು. ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಹೀಗಾಗಿತ್ತು. ಹಬ್ಬದ ಕೊನೆಯ ದಿನವೂ ಸಂದರ್ಶಕರ ಮಹಾಪೂರವೇ ಬಂದು ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನಾಲ್ಕುದಿನ ಮುಂದುವರಿಸಲಿ ಎಂದು ಸಂಘಟಕರು ಕೇಳುವಂತಾದರೂ ಕಾಲೇಜಿನ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಹುಕಾಲ ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮರುಕಳಿಸಿತು. ಉತ್ಸವದ ದಿನಗಳುರುಳಿದಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಶಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಏರುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಮುದ್ರಿಸಿದ ಪ್ರವೇಶಪತ್ರಗಳು ಮುಗಿದು ಹೊಸತಾಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಮುದ್ರಿಸಿದವುಗಳೂ ಖರ್ಚಾದವು. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಾಯವೆಂಬ ಬಾಬತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಬಂದುದು ಪ್ರವೇಶಪತ್ರಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದಲೇ. ಅದು ಸುಮಾರು 40,000ರೂಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ-ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಡಾ|| ಕೆ.ಎಸ್. ಮಾಧವರಾವ್ ಅವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೆಗಲಿಗೆ ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟು ದುಡಿದ ಡಾ|| ಪಿ.ಕೆ. ರಾಜಗೋಪಾಲ್, ಪ್ರೊ|| ಗೋಪಾಲ ಶೆಟ್ಟಿ

ಮುಂತಾದವರು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಅಖಂಡ ತಪಸ್ಸನ್ನೇ ಗೈದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಬಹುಪಾಲು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದವರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು. ಶಿಸ್ತಿನ ಸಿಪಾಯಿಗಳು. ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಇವರೇ ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು - ಇವರು ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರು - ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾದರು. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಾಲೇಜಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ದೂರ ಉಳಿದರೆಂದು ಭಾಷಣಕಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ದೂರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದಂತೆ ಶ್ರೋತೃಗಳಾಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಉತ್ಸವದ ಇತರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಅಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮಂಟಪ ಸಾರ್ಥಕವೆಂಬ ಭಾವ ಬಂದದ್ದು ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೊನೆಯ ದಿನದ ಸಂಗೀತ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಹತ್ತೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಜನರ ಮಹಾಸ್ರೋತವೇ ಹರಿದು ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸೂಜಿ ಬೀಳಲೂ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಂದರೂ ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲೂ ಹೊರಗೂ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವಷ್ಟು ಸಭಾಂಗಣ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇದು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಜನಸಾಗರವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಸ್ಥಳ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಈ ನೆಲದ ಹಿರಿಯರ ಸಂಚಿತ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಗತರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಮಾಧವ ರಕ್ಷಾ ಸೌಧದ ಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ಮನೆಯವರು ಒಳಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಗೇಟಿನೊಳಗೆ ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಬಾಗಿಲು ಕಿಟಕಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಕೊಠಡಿ ಇದ್ದ ಉಪರಿಗೆಯಿಂದ ಸಭಾಂಗಣದ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳಿಂದ ಸಂಗೀತ, ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ ವಿನಾ ಯಾರು ಬಂದರು, ಯಾರು ಹೋದರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬಂದವರದ್ದಷ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕವಾಯಿತಲ್ಲದೆ - ಬಂದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ದೇಶನ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆದುವೊ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ, ಅಧ್ಯಾಪಕವರ್ಗದವರೂ ತಂತಮ್ಮ ಹೊಣೆಯರಿತು ಕಾರ್ಯವೆಸಗಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿಯೇ ಸಾಗಿತೆಂದು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತರಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಕೆಲವರ ಅಂಬೋಣ.

ವಾರಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಆಹರ್ನಿಶಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಾಗ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದ ಪೂರ್ವ-ಪ್ರಸಕ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಗಡಣ. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಪ್ರೊ. ಅರವಿಂದ ಹೆಬ್ಬಾರರು ಡಾ| ಪಾದಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟರು ಬರೆದ ಕಾಲೇಜು ಗೀತವನ್ನು ಸಂಗೀತರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಂದ ರಾಗಬದವಾಗಿ ಹಾಡಿಸುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕವತ್ತಾರ್ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಾಟಕವಾಡಲು ತರಬೇತು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಪ್ರಮೋದ ಶಿಗ್ಗಾಂ ನಾಟಕದ ತಾಲೀಮು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲರ ಉಸ್ತುವಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಎಲ್. ಸಾಮಗರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರೊ. ಹಯವದನ ಉಪಾಧ್ಯರು ತಮ್ಮದೇ ತಂಡವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಲೇಜಿನ ಆಫೀಸಿನ ಮಹಿಳಾ

ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಹಾಡು-ನೃತ್ಯಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೋ. ಉದ್ಯಾವರ ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಕಾಲೇಜಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಇನ್ನೂ ಉಜ್ವಲವಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಈ ಹಲ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಿದ್ಧತೆ, ತಯಾರಿಗಳು ನಿರ್ದರ್ಶನಗೊಳಗಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲರಕ್ಕೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದು ಕು.ಶಿ.ಯವರು ನೀಡಿದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಚೈತನ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಡೇನಿಯಲ್ ಅವರು ನೀಡಿದ ಬೆಂಬಲ.

ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಧಿವೇಶನಗಳು ಹನ್ನೆರಡು. ಅದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಠದಿಂದ ಪರ್ಯಾಯ ಶ್ರೀಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ ತೀರ್ಥರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಅವರು ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಪಂಚನ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಥ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರು ಓಡುತ್ತಾ ಹೋದಾಗ ಶ್ರೀಗಳವರು ಅದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದೇ ಬಂದ ದೃಶ್ಯ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಈ ದೃಶ್ಯ ಕಾಲೇಜಿನ ವರಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದ ವೀಡಿಯೋ ಕ್ಯಾಮರಾದಲ್ಲಿ ಗೃಹೀತವಾಗಿ ಈಗ ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ.ಯ ಆರ್ಟಿವ್ಸ್‌ನ ವೀಡಿಯೋ ಕಾಸೆಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಅದನ್ನು ಸಭಾಂಗಣದೊಳಗೆ ಕಾಲೇಜಿನ ವರಿಷ್ಠರು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡುದು, ಅಪೂರ್ವವಾದ ಪೇಟಾಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಅವರು ಅಟ್ಟಳಿಕೆಯನ್ನೇರಿ ಚಿನ್ನ ಹಬ್ಬದ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಉರಿಸಿದ್ದು, ಕಾಲೇಜಿನ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ ಮಾಡಿದ್ದು, ಎನ್.ಸಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಭಾಗದ ಭಾಗಗಳುಗಳಿಂದ ಗೌರವರಕ್ಷೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು, ಡಾ| ಪೈ ಪುತ್ರಳಿಗೆ ಹಾರಾರ್ಪಣೆ, ಕಾಲೇಜಿನ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಪ್ರೋ| ಸುಂದರರಾಯರ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ತೈಲಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಡಾ| ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ ಅವರು, ಟಿ. ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ ಅವರು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ| ಪೈ ಅವರ ಹಾಗೂ ದಿ| ಸುಂದರರಾಯರ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಜರಿದ್ದುದು, ಡಾ| ರಾಮದಾಸ ಪೈ ಅವರು ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇವೆಲ್ಲ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ಇವು ಮಂಗಳಕರವಾಗಿ ಇಡೀ ಉತ್ಸವದ ಯಶಸ್ವಿನ ಮುನ್ನೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದವು.

ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನ ಪುತ್ರಿಗೆ ಮಠದ ಶ್ರೀಪಾದರ ಆಶೀರ್ವಚನದೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಗಗೊಂಡಿತು. ಕಾಲೇಜಿನ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಪಾಠ ಮಾಡಿದ ಪ್ರೋ| ಕೆ. ಶಿವಾನಂದ ಕಾಮತರು ಕಾಲೇಜಿನ ಶುಭಾಶಂಸನೆಗೈದು ಡಾ| ಪೈ, ಪ್ರೋ| ಸುಂದರ ರಾವ್ ಅವರ ಸುಂದರ ನುಡಿಚಿತ್ರವನ್ನು ಸಭಿಕರ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಮರುದಿನ ಸನ್ಮಾನಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಪ್ರಥಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಅವರು ಬಳಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೇಖನವನ್ನೇ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಸಂಜೆ ನಡೆದ ಎರಡನೇ ಮಹಾಧಿವೇಶನವೇ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಮಹಾಸಮಾರಂಭ. ಇದಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯಸಭೆಯ ಪ್ರಭೆಯಿತ್ತು. ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಪರಿಷ್ಕರ ತಾರಾಗಣ: ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಡಾ| ಎಸ್.ಎ. ಹೆಗ್ಡೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಡಾ| ರಾಮೇಗೌಡ, ಮಣಿಪಾಲದ ಮಾಹೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಡಾ| ಬಿ.ಎಂ. ಹೆಗ್ಡೆ, ದೂರದ ಫಿನ್‌ಲೆಂಡಿನ ತುರ್ಕು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಲಾರಿ ಹಾಂಕೋ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ| ಯು.ಆರ್. ರಾವ್, ಖ್ಯಾತ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ಪತ್ರಕರ್ತ ಎಂ.ವಿ. ಕಾಮತ್ - ಇವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭ ಇಂದಿಲ್ಲ-ಮುಂದಿಲ್ಲ ವೆಂಬಂತಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ಕಾಮತ್ ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನ ನೆನಪಿನ ಸಂಚಿಕೆ 'ನಂದಾದೀಪ' ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಕಾಲೇಜಿನ ಮೊದಲ ರ್ಯಾಂಕ್

ವಿಜೇತೆ ಶ್ರೀಮತಿ ನಿರ್ಮಲಾ ಪೈ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾಪಟು ಗೋಪಾಲ ಕಿದಿಯಾರು, ಖ್ಯಾತ ಸಂಘಟಕ ಯು. ದಾಮೋದರ ಅವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ- ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು. ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ನೆನಪಿನ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕಟ್ಟು, ಗೌರವ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಚಿಂಗುಲಾಬಿ- ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದುವು. ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲೂ ಡಾ| ಪೈ ಅವರ ದೂರದರ್ಶಿತ್ವ , ಕೃತುಶಕ್ತಿ, ಉತ್ಸಾಹ, ಭಲ, ನಾಯಕತ್ವದ ಕುರಿತಾದ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಎಳ್ಳಿನಿತೂ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಶಂಸೆ ವ್ಯಕ್ತವಾದುವು. ಧನ್ಯವಾದ ನೀಡಿದ ಪ್ರೊ| ಕು.ಶಿ. ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಧನ್ಯತೆ ತುಂಬಿ ಬಂದಿತು.

ಎರಡನೆಯ ದಿನದ ಮೊದಲ ಅಧಿವೇಶನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಾವೇಶ, ಶ್ರೀ ವೈ.ಎಸ್ ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ. ಗದಗ ದಂಬಳ ಮಠದ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಚನ. ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕು.ಶಿ. ಅವರು ಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಣ್ಣೆದುರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು ಶ್ರೀಗಳವರು. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಆಪ್ತರಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಕಾಲೇಜು ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರ ಮುಂದಾಳುತನದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಸಿದ್ಧಿ-ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಡಾ| ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಎರಡುಬಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವಾರ್ಪಣೆ: ಡಾ| ಪೈ ಅವರ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನದ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ, ಕಾಲೇಜಿನ ಸ್ವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ ಮೊದಲ ಕವರು; ಕವರಿನ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ವಲಯದ ಪೋಸ್ಟಮಾಸ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾರ್ತ್ಯಾಯನಿ ಅವರು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಗೂ ಡಾ| ಪೈ ಅವರಿಗೂ ಇದ್ದನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾರ್ತ್ಯಾಯನಿ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಶುಭಾಶಂಸನೆ ಮಾಡಿದವರು ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದು ವಿವಿಧ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಮಹನೀಯರು: ಶ್ರೀ ವೈ.ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ, ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವರಿಷ್ಠಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಅದರ ಉನ್ನತಿಗೆ ಕಾರಣರಾದವರು, ಕಾಲೇಜಿನ ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದವರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ, ಪ್ರಚಾರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ, ಮಣಿಪಾಲದ ಆಡಳಿತ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಲೇಖಕರಾಗಿ, ಉದಯವಾಣಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆವೃತ್ತಿ Morning Newsನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ಹೆಗ್ಡೆ, ಕಾಲೇಜಿನ ಮೊದಲ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಗೃಹಣಿಯಾಗಿ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಮೆರೆದ ಶ್ರೀಮತಿ ಮುಕ್ತಾ ಶೆಣೈ ಇವರು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಶುಭಕಾಮನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಶಿಖರಪ್ರಾಯವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲೊಂದು ಎರಡನೆ ದಿನದ ಸಂಜೆ ನಡೆಯಿತು. ಇದೇ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ, ಜೊತೆಗೆ ಗುರುವಂದನ. ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ. ಆದರೆ ಯಾರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಬೇಕು ? ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನಿಸುವ ಮಾತೆಲ್ಲಿ ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಿದರೂ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಬರಿಸುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾಗಿ ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ತಮ್ಮ ಮನೆಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಂತಾಗಿ ಆದರೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಉಡುಪಿಯ ಆಸುಪಾಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ

ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿವರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ, ಪಾಲೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ, ಕಾಲೇಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ, ಗುರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರ ಇವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಹಸ್ರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿವರು. ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ, ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿವರು. ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ, ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಪಾರ ಅನುಭವಗಳಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿವರು. ಸಾಂಸಾರಿಕರಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿವರು. ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಕು ಪಡೆದು ತಮಗೂ ಕಾಲೇಜಿಗೂ ಕೀರ್ತಿ ತಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿವರು. ಇವರ ಈಗಿನ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು ಭಗೀರಥನು ಗಂಗೆಯನ್ನು ತಂದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ಹಲವರ ಸಂಪರ್ಕ ಪೂರೈ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಈಗಿನ ವಿಳಾಸ ಪಡೆಯಲು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅಡ್ಡದಾರಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಪೂರೈ ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ನೆರವಾದರು. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಗದ ಛಾತ್ರರನ್ನು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳ ಪದವೀ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆಂಬಂತೆ ವಿಶೇಷ ಅಂಗವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ವೇದಿಕೆಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ಸಮೇತ ಕರೆತರಲಾಯಿತು. ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾದವರು ಇವರು ಹಾಗೂ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕಾಲೇಜಿನ ಈಗಿನ ಮತ್ತು ಹಿಂದಣ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು. ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಪೂರೈ ಸುಂದರ ರಾಯರು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಬಣ್ಣದ ಅಂಚಿನ ಖಾದಿ ಶಾಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಪೂರೈ ಗೋಪಾಲ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನ ಸಮಸ್ತರ ಪರವಾಗಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಪೂರೈ ವಜ್ರಕುಮಾರ್ ಪೂರೈ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈ ವಜ್ರಕುಮಾರ್, ಡಾ|| ಡಿ. ಎಂ. ಹೆಗ್ಡೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನ ಶುಭಾಶಂಸನ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆಯವರಂತೂ ತಮ್ಮ ಸರಸ ವಾಚಾಳತನದ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಮೆರೆದು ಪೂರೈ ಸುಂದರ ರಾಯರ, ಪೂರೈ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ, ಪೂರೈ ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರ ಅಪೂರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಈ ಭಾಷಣಗಳು ರಸವತ್ತಾಗಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಮಹಾಪೂರದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಸಿದ ಸಮಯದ ಅಣೆಗಟ್ಟುಗಳೆಲ್ಲ ಕಡಿದುಹೋದುವು. ಸನ್ಮಾನಿತ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಡಾ|| ಕೆ.ಎಸ್. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷೇರಣ ಬೀರಿದರು. ಅದ್ಭುತ ವಹಿಸಿದ ಕುಲಪತಿ ಪೂರೈ ಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಎಂದಿನಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುತ್ತಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತ ಮುದ್ರೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತ- ರಾಗಬೇಕೆಂದು ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ, ವರೀಷ್ಠರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿನಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ, ಹೃದಯವನ್ನು ತುಂಬಿದ ಅನುಪಮ ಸಮಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು ಅದು. ಮುಂದಿನೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದುದೇ ಜ್ಞಾನ ಸತ್ಯ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಪೂರೈ ಕು.ಶಿ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತು: 'ಜ್ಞಾನಂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಹಿತಂ'. ಚಿನ್ನ ಹಬ್ಬ ನಡೆದುದು 2000 ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ. ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬದಲಾವಣೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವವರ ಎಲ್ಲರ ಕಾಳಜಿಯ ವಸ್ತುವಷ್ಟೆ. ಈ ಕಾಳಜಿಯಿಂದಲೇ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅನೂಪಾನವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಸದಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಈ ವಸ್ತುವಿನ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಆಯ್ದಿದ್ದರು.

ಚೆನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದರು. ಈ ಚಿಂತನಗಳೇ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಹೊರಣವೆಂದರೂ ನಡೆದೀತು. ಅವರು ನಡೆಸಿದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನಿಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಧಾಷ್ಟ್ಯ ನಾನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳನ್ನೇ ಓದಿ ಈ ಚಿಂತನಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಜೀವನ ಹಸನಾದೀತೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು ಉತ್ಸವವನ್ನು ನೆರೆಯಿಸಿದ್ದು.

‘ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ದರ್ಶನ’ ಸರಣಿಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಡಕವಾಗಿದ್ದುದು ಆಗತಾನೇ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ರಾಷ್ಟ್ರಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದ ರಾಜರ್ಷಿ ಡಾ| ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಸಂದ ಅಭಿನಂದನ. ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಅವರಾಗಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ನಡುವೆ ಅವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವ ಸಂದುದು ಕಾಲೇಜಿನ ಚೆನ್ನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಪರಿಮಳ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಡಾ| ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಮಣಿಪಾಲದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಶನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದವರು. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರನ್ನು ಆಶ್ರೀಯವಾಗಿ ಪುರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು ಆದಾಗಲೇ ಉದಯವಾಣಿಯ ಲೋಕಾಭಿರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಮರ್ಯಾದಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದುದು ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಜ್ಞವೂ ಸಮರ್ಪಕವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರ ನಡುವಣ ಸಮಾನಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿಯೇ ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು ಈ ಉಪಮೆಯನ್ನು ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣದಂತೆ ವಿವರಿಸಿದರು. ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ಬಂದ ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರ ವಿನಯವಂತಿಕೆ, ಸಜ್ಜನಿಕೆ, ಗುಣಗ್ರಹಣ, ಮಧುರ ಭಾಷೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಫುಟವಾದುವು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆರಂಭದಲ್ಲೂ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರನ್ನು ಆನೆ, ಬಿರುದು ಬಾವಲಿ, ವಾದ್ಯ ಘೋಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಭಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ| ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವೂ ಆಪ್ತಾಯಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ವೈಯವರ ಕೈಯಿಂದ ತಾನು ಪಡೆದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ಸೇವಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಧುರೀಣತ್ವವನ್ನು ತಾನು ವಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಡಾ| ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ವಿವರಿಸಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅಶೀರ್ವಾದಪೂರ್ವಕ ಶುಭಾಶಂಸನೆನ್ನಿದರು.

ಇನ್ನೆರಡು ಶಿಖರ ಪ್ರಾಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಒಂದು ಉತ್ಸವದ ಮೂರನೇ ದಿನದ ಅಪರಾಹ್ನ ನಡೆದ ಕವಿ ಗೋಷ್ಠಿ, ಕಾಲೇಜಿನ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಳೆದ 20-21 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಂಗೋಡ್ಲು ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಿಂದ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯರಚನೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೋತೃಗಳ ಮುಂದಿರಿಸಿದರು. ಇವರು ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಬಳಗಕ್ಕೇ ಸೇರಿದ ಪ್ರಾಜ್ಞರು. ಅವರು ಓದಿದ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಗಮಕ ಕಲಾಗಾರರಾದ ಪ್ರೊ| ಅರವಿಂದ ಹೆಬ್ಬಾರರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕೆದಿಲಾಯರು ಸಂಗೀತದ ಕಸಿಕಟ್ಟಿ ಸಭಿಕರಿಗೆ ಉಣಿಸಿದರು. ಈ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದವರು ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೊ| ಎಚ್.ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು. ಸ್ವತಃ ಗಮಕಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಸುಶ್ರಾವ್ಯಕಂಠದಿಂದ ಕಾವ್ಯವಾಚನದ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಿರಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಕು. ಅವರು ಕವನಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಬದಲು ಕಾವ್ಯದ ಆಳ, ಅಗಲ, ವಿಸ್ತಾರಗಳ ಕುರಿತ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಮೀಮಾಂಸೆಯನ್ನೇ ಸಭಿಕರ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆಯರು,

ಹಿರಿಯರು, ಮಹನೀಯರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪಾಲಕರು, ಛಂದೋರಹಿತ ಮುಕ್ತ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಎಲ್ಲ ತರದವರೂ ಇದ್ದರು. ಕವನಗಳಲ್ಲೂ ನವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅವಲಂಬನೆಯುಳ್ಳ ಕವನಗಳು ಪ್ರಚುರವಾದುವು.

ಇನ್ನೊಂದು ಎದ್ದು ಕಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಐದನೇ ದಿನದ ಪೂರ್ವಾಹ್ನ ನಡೆದ ಮುಖಾಮುಖಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ ಹಲ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಿ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿ ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಡಾ| ಹೊಸೈರೆ ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ಆಯಾ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಯರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ರಂಗತಾಲೀಮು ನೀಡಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಲೇಖಕರ ವಿಷಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಗಳೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನೆಯ ವರೆಗಿನ ಹರಹಿನ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎರಡು ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಸುತ್ತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಉತ್ತರ ಮುಗಿದಾಗಲೇ ಸಮಯ ಮೀರಿದ್ದರಿಂದ ಎರಡನೇ ಸುತ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಅದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ಸಾರ್ಥಕವೂ ಆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಯಿತು. ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಎಂದರೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು ಸಾರ್ಥಕ: ಉತ್ತರರೂಪವಾಗಿ ವಿಷಯದ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ತೋರಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಖಚಿತತೆ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯ. ಹಳೆ ಬೇರು-ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಸೇರಿದ ಜ್ಞಾನವೃಕ್ಷದ ಬೃಹದ್ರೂಪ ಇಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಯಿತು.

ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ದರ್ಶನದ ಅಧಿವೇಶನಗಳ ಬಳಿಕ ಕಾಲೇಜು ವರ್ಧಂತಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವಗಳು ಚಿನ್ನದಹಬ್ಬದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದುವು. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ವರ್ಧಂತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಡಾ| ಎನ್. ಎಸ್. ಪ್ರಭು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲೂ ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ನೆರವಾದರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಈ ನಾಡಿನ ಭೂಪಟವೇ ಬದಲಾದದ್ದರ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು. ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಸಂಸ್ಕರಣ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಡಾ| ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್ ಅವರದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದ ಭಾಷಣವಾಗಿತ್ತು. ಡಾ| ಪೈ ಅವರ ಜೀವನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸಾರರೂಪವಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದರು. ಆ ದಿನದ ಅಮೋಘ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವರಿಷ್ಠ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಅವರದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿನ ಇತಿವೃತ್ತವನ್ನು ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ಬಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಅವರದು ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ, ಮುಂದಿನ ಹಂತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶ, ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ರೂಪಾಂಗಗಳು, ಅದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಗಮೋಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ ಸ್ಮರಿಸಿದ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣವಾಗಿತ್ತು.

ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಇತರ ಗಣ್ಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ತೂಕ ಒಂದಾದರೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಅವರೊಬ್ಬರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ತೂಕವಾಗಿತ್ತು. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನೂ ಆಗಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿಯೂ ಆಗಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆದ್ಯಂತವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದವರು ಅವರು. ತಮ್ಮ ವಯೋಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಯಾವ ನಿರುತ್ಸಾಹವೂ ಅವಜ್ಞೆಯೂ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಬಾವುಟವೇರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯದಿನ ಆ

ಬಾವುಟವನ್ನು ಇಳಿಸುವವರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸಲಹೆಸೂಚನೆಗಳನ್ನಿತ್ತು, ಲೋಪವಾದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಿಗೆ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿನ ಶಿಖರಕ್ಕೊಯ್ದವರು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಅವರು. ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಶ್ರೀ ಪೈಗಳದು ತುಂಬು ಸಹೃದಯದ ಸಹಕಾರ. ಹಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸರೀಕರಾಗಿ, ಕಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕಿರಿಯರಾಗಿ ಹಬ್ಬದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಬ್ಬದ ಬಳಿಕ ನಡೆದ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದವು.

ಕಾಲೇಜು ವರ್ಧಂತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸರಳ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ಎರಡೇ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕಾಲೇಜು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಮನದಂಗಳದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ಮೊದಲ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎನ್. ಸೋಮಸುಂದರ್ ವಿವರಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಗತಿಸಿದ ಸಹಧರ್ಮಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನೀಡಿದ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಯಿತು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಣಿಪಾಲದ ದಂತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನ ವರೀಷ್ಠ ಡಾ|| ಕೆ. ಎಸ್. ಭಟ್ಟರು ಯುವಜನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಸಂದೇಶ ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದಿನ ಜ್ಞಾನಸ್ಫೋಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾದರೂ ಓಡುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಅವರು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿದರು. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಒದಗಿಬಂದ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಮುಚಿತವಾದ ಸಂದೇಶ ನೀಡಿದರು.

ಈ ವಿವಿಧ ಅಧಿವೇಶನಗಳು ಮೊದಲಾಗುವ ಮೊದಲು ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಈಗ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದ ಅನೇಕರು ಸುತ್ತಾಪ್ಯವಾದ ಸಂಗೀತ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಹೀಗೆ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬ ಸಂಪನ್ನವಾದ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಾಧವ ರತ್ನ- ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ನಡುವಣ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ಈಗೇನೂ ಇಲ್ಲ ಚಪ್ಪರಕ್ಕಾಗಿ ತಲೆಕಡಿಯಲಾಗಿದ್ದ ಮರಗಳು ಇದೀಗ ಮರಳಿ ಚಿಗುರಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಸೌಧವು ಮೇಲೆದ್ದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆದ್ದು ಬಂದ ಸೌಧ ಈ ಉತ್ಸವದ ಸ್ಮರಣಿಕೆಯಾಗಿ ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದ ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ.ಯು ಅಪೂರ್ವ ಜಾನಪದ ಉತ್ಸವವೆಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿ ಆಡಿಯೋ ವೀಡಿಯೋ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಟ್ಟಿದೆ. ವೀಡಿಯೋದ ಸಂಪಾದಿತ ಸಂಪುಟವೂ ಒಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು, ನಡೆದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು ಇವು ಬರಹರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಇವುಗಳ ಲಿಪೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕೈಹಚ್ಚಿ ಕಾಲೇಜಿನ ವಾರ್ಷಿಕಾಂಕದ ಪ್ರಕಟಣಾ ಕಾರ್ಯದ ಅಂಗವಾಗಿ ಇದರ ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ. ಮುದ್ರಣದ ಹಂತದ ವರೆಗೆ ತರುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇಗ ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತರೂಪಕ್ಕೆಳಿಸುವಾಗ, ಲಿಖಿತವನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕಣೆಗೊಳಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಆಡುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪುನರುಕ್ತಿಗಳೂ ವಾಕ್ಯರಚನಾದೋಷಗಳೂ ಆಡುಮಾತಿನ ವರಸೆಗಳೂ ನುಸುಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮುದ್ರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೈ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೂಲ ಕರ್ತೃಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಾರದೇ, ಅವರ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಪಡೆಯದೇ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲವೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಚ್ಚಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮೊದಲ ಕರಡನ್ನು ಆಯಾ ಭಾಷಣಕಾರರಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ಅಂಚೆಯ ಲೋಪದಿಂದಲೋ ಇನ್ನಿತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೋ ಕೆಲವರಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೊಂಡ ಕರಡು ಬಾರದೆ ಉಳಿದರೂ ಬಹುತೇಕ ಇಲ್ಲಿನ ಮುದ್ರಿತ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಆಯಾ ಕರ್ತೃಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಮೂಲ ಭಾಷಣದ ಕಡೆ ಹೊಸತಾದ ಲೇಖನವನ್ನೇ ಬಳಸಿದ್ದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇದು ಆದಷ್ಟು ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಅತಿಥಿ ಬಳಗದವರು ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುದ್ರಿತರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೂ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಹಿತ್ತೈಸಿಗಳಿಗೂ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ನೀಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಸೆ. ಈ ಆಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಜವಾಬುದಾರಿ ಕಾಲೇಜು ಬಳಗಕ್ಕಿದೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ವಾರ್ಷಿಕಾಂಕದ ನಿಧಿಯ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಅಪಾರ ಶ್ರಮದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದವರು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹರಸಬೇಕು.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಿತ್ರ ಪ್ರಸನ್ನ ಕುಮಾರ್ ತಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರು, ನಮ್ಮ ಜರ್ಮನ್ ಕ್ಲಾಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಸುಮನಾ ಯು., ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶ್ರೀ ಯು. ಜಯವಂತ್, ಪ್ರೊ. ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಇವರಿಗೆ ಆಭಾರ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಂತದ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಪ್ರೊ. ಗೋಪಾಲನ್ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಡಾ| ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ

ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರದಾನ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಠದಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ: ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಆರು ದಿನಗಳ ಉತ್ಸವವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಜರಗಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪ. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು 1949ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಮಠಗಳ ಯತಿಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣರ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಈಗಿನ ಪುರಸಭೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮೈನ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಹಲಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ಕೆ. ರಾಮಭಟ್ಟರು ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಹೌದು. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದವರೂ ಹೌದು. ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀ ಪಾದಂಗಳವರು ಅಂದಿನ ಸತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪಾಲ್ಗೊಂಡವರು. ಇವತ್ತು 50ನೇ ವರ್ಷದ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ರಾಮಭಟ್ಟರಿಗೆ ಜ್ಞಾನರೂಪಿಯಾದ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನು ಹರಸಬೇಕು, ಆರು ದಿನಗಳ ಉತ್ಸವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು - ಡಾ| ಪೈಗಳವರ ಆಶಯವನ್ನು ಜ್ಞಾನವೇ ಆರೋಗ್ಯದಾನ ಹಾಗೂ ಬಡತನದ ನಿರ್ಮೂಲನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದವರು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದವರು - ಇನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಶ್ರೀ ಪಾದಂಗಳವರು ಹರಸಬೇಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಂದಾದೀಪವಾಗಲಿ

ಆಶೀರ್ವಚನ

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು

ಆಚಾರ್ಯ : ಪವನೋಸ್ತಾಕಂ

ಆಚಾರ್ಯಾಣೀಚ ಭಾರತೀ

ದೇವೋ ನಾರಾಯಣ ಶ್ರೀಶ:

ದೇವೀ ಮಂಗಲದೇವತಾ

“ನಹಿ ಜ್ಞಾನೇನ ಸದೃಶಂ ಪವಿತ್ರಂ ಇಹ ಮದೃತಿ”

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಪವಿತ್ರವಾದ ವಸ್ತು ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ಅಮೃತತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿಗೂ ಆದಿಭೌತಿಕ ಉನ್ನತಿಗೂ ಬುನಾದಿ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೋ, ಒಳಗಿನ ಅರಿವಿಗೂ ಕೂಡ ಅವಶ್ಯಕ. ಅದನ್ನೇ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ‘ಧೀಯೋ ಯೋನ: ಪ್ರಚೋದಯಾತ್’ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ‘ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕು ಬರಲಿ’ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬರೇ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಸಾಲವು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದರೆ ಜೀವಂತ ಸಮಾಜ, ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕು. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಅಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ಕೇವಲ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈಗಳು ಪೂರೈಸಿದರು. ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಇಂದು ಇದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇದರ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವ ಇವತ್ತಲ್ಲ - 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಾಮಭಟ್ಟರು. ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಅಷ್ಟಮಠಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಈ ಶುಭಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರವರೆಗಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಈ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಉಡುಪಿಯ ಪರಿಸರದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಗತಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ. ಈಗ ಯಾವ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಯೋ ಇದು ಸಾಂಕೇತಿಕ. ಈ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಂದಾದೀಪವಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಲಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡಾ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

- ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರ ಮಠದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಂದ ಸುವರ್ಣ ಚ್ಯೂತಿಯ ಪ್ರದಾನ.
- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯದಿಂದ ಉತ್ಸವ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಚ್ಯೂತಿಯ ಆಗಮನ.
- ಮಾಧವ ರಕ್ಷಾದಲ್ಲಿ ಚ್ಯೂತಿ ಸ್ವೀಕಾರ, ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ ಚ್ಯೂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ಕಾಲೇಜಿನ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ - ಡಾ| ತೋನ್ನೆ ಮಾಧವ ಅನಂತ ಪೈ ಅವರ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಮಾಲಾರ್ಪಣೆ - ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಮತ್ತು ಇತರ ಗಣ್ಯರಿಂದ.
- ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ತೈಲಚಿತ್ರ ಅನಾವರಣ - ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಐ.ಸಿ.ಡಿ.ಎಸ್. ಮಣಿಪಾಲ ಇವರಿಂದ.
- ಸ್ಥಾಪಕ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಪ್ರೊ| ಎಚ್. ಸುಂದರರಾಯರ ತೈಲಚಿತ್ರ ಅನಾವರಣ - ಡಾ| ಕೆ. ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್, ಮಣಿಪಾಲ ಇವರಿಂದ.
- ಗೌರವ ರಕ್ಷಿ - ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್, ಮಣಿಪಾಲ ಇವರಿಗೆ ಎನ್.ಸಿ.ಸಿ., ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ಮತ್ತು ರೇಂಜರ್ ಬಳಗದಿಂದ.
- ವಿಜ್ಞಾನ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ - ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಉದ್ಘಾಟನೆ - ಡಾ| ರಾಮದಾಸ ಎಂ. ಪೈ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಮಾಹೆ ಅವರಿಂದ.

ಅಧಿವೇಶನ - 1

ಆಶೀರ್ವಚನ

ಫೆಬ್ರವರಿ 6, 2000 ಪೂರ್ವಾಹ್ನ

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ : ಪ್ರೊ. ನಿರಂಜನ

ಸ್ವಾಗತ : ಡಾ|| ಯು. ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ*

ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರಿಗೆ ಫಲ ಕಾಣಿಕೆ : ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ

ಆಶೀರ್ವಚನ : ಶ್ರೀ ಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿ,*
ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಮಠ, ಉಡುಪಿ

ಶುಭಾಶಂಸನಕಾರ
ಪ್ರೊ. ಶಿವಾನಂದ ಕಾಮತರ ಪರಿಚಯ : ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ*

Twin Portraits:
Dr. T.M.A. Pai & : Prof.
Prof. H. Sunder Rao K. Shivananda Kamath*

ಧನ್ಯವಾದ : ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳ್*

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ : ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ನಿರಂಜನ

ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳ ಖನಿ

ಸ್ವಾಗತ

ಡಾ| ಯು. ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಈ ಶುಭ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದವರಿಗೂ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಗಣ್ಯರಿಗೂ ಸ್ವಾಗತ. ಇಂದು ಆಶೀರ್ವಚನ ನೀಡಲು ನಮ್ಮ ಅಷ್ಟಮಠಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ಉಡುಪಿಯ ಮಠಗಳಿಗೂ ಕಾಲೇಜಿಗೂ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪಕರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಉಡುಪಿಯ ಅಷ್ಟಮಠಗಳ ಯತಿಗಳಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಉಡುಪಿ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಯ ಹಸ್ತದಿಂದ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಆಶೀರ್ವಾದ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳದಾನ ಕೊಡಲು ಮುಂದಾದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ಪೋಷಿಸಿದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಠದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅನ್ನದಾನದಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾನೂ ಈ ಅನ್ನದಾನದ ಬಲದಿಂದಲೇ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆದವನು. ಅಂತಹ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಅಷ್ಟಮಠಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಇಂದು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸುಗುಣೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಪರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನೆರೆದ ಸಭಿಕರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಈಗ ತಾನೇ ವಿಶ್ವ ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡಿ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಡುಪಿಗೆ, ಮಾಧ್ವ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಜಗದ್ಗುರುಗಳೆಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ, ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಚಿಕಾಗೋದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ರಿಲಿಜನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಾರಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುಗುಣೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಅಮ್ಮಾನಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಭಾಷಣದ ಒಂದೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉದರಿಸಿ ಅದರ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. “ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮವೂ ಒಂದು ಹೂವಿದ್ದಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಮಧುರ ಮಧು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ಜೇನುನೋಣದಂತಿರಬೇಕು. ವಿವಿಧ ಹೂಗಳಿಂದ ಮಕರಂದವನ್ನು ಹೀರಿ ಅದನ್ನು ಜೇನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಮತಗಳ, ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ ಹರಿದು ಬರುವ ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಡ್ಡಿಕೊಂಡು

ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.” ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತಹ “ಆನೋ ಭದ್ರಾಃ ಕೃತವೋ ಯಂತು ವಿಶ್ವತಃ” ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸುಂದರವಾದ ಉದಾಹರಣೆ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಿಂದ ವಿಶ್ವದ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ಮನವೊಲಿಸಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಮಧ್ವತತ್ವದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ. ಅಂತಹ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ನಮಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ನೀಡಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಸ್ವಾಗತವೀಯುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರ ಬಂಧುಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ಮೊದಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿದ ಪ್ರೊ| ಕೆ. ಶಿವಾನಂದ ಕಾಮತ್ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತವೀಯುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರಿಗೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಗತ.

ವಿದ್ಯಾಲಯ - ದೇವಾಲಯ ಸಮಾಜದ ಎರಡು ಕಣ್ಣು

ಆಶೀರ್ವಚನ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿ

ಜಯತ್ಯಸಂಖ್ಯೋರುಪಲಾಂಬುಪೂರಃ
ಗುಣೋಚ್ಚ ರತ್ನಾಕರ ಆತ್ಮವೈಭವಃ
ಸದಾ ಸದಾತ್ಮಜ್ಞಾನದೀಭಿರಾಪ್ತಃ
ಕೃಷ್ಣಾವತಾರೋ ಹರಿರೇಕ ಸಾಗರಃ

ವ್ಯಾಸಾಯ ಭವನಾಶಾಯ ಶ್ರೀಶಾಯ ಗುಣರಾಶಯೇ
ಹೃದ್ಯಾಯ ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾಯ ಮಧ್ವಾಯ ಚ ನಮೋ ನಮಃ

ಬುದ್ಧಿಬಲಂ ಯತೋದೈರ್ಯಂ ನಿರ್ಭಯತ್ವಂ ಆರೋಗತಾ
ಅಜಾಡ್ಯಂ ವಾಗ್ಬಟುತ್ವಂ ಚ ಹನುಮನ್ ಸ್ಮರಣಾತ್ಮಕಂ

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಉಡುಪಿಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಗಳಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮಣಿಪಾಲದ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿಯ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಭಕ್ತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಲಯ ಇವು ಸಮಾಜದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಬುದಿಗಳಿದ್ದಂತೆ. ದೇವಾಲಯಗಳು ಹೃದಯದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಬುದಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲವೆ. ಮನುಷ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಬೇಕಾದರೆ ದೇವಾಲಯವು ಹೃದಯದ ಹಾಗೆ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ವಿದ್ಯಾಲಯವೂ ಬುದಿಯಂತೆ ಬಲಿಷ್ಠ ವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದನ್ನು ಹೊರತು ಇನ್ನೊಂದು ಇದ್ದರೆ ಅಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವಾಲಯ ಮಾತ್ರ ಇದೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಗಂಧಗಾಳಿ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಭಾವುಕತನ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬುದಿವಂತಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವೆ, ಆದರೆ ದೇವಾಲಯಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ಬರೇ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಸ್ತಾರ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ಭಾವುಕವಾದ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾವ, ಬುದಿ ಎರಡೂ ಕೂಡ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಬೇಕಾದರೆ ದೇವಾಲಯ, ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳೆರಡೂ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಬೇಕು. ಭಾವನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೆಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂತಿಮ ಸ್ವರೂಪವೆಂದರೆ ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹ. ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ: ಆಗ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕ್ರಮ ಹೇಗಿತ್ತು? ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥಿ ಗುರುಗಳ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಸಮಿಧೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗುರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ತನಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಗುರುಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: 'ನೀನು ಆ ಗೋವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೇಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ' ಎಂದು. ಹಟ್ಟಿ ತೊಳೆ, ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆ, ಅಂಗಳ ಸಾರಿಸು, ಈ ರೀತಿ ಸೇವೆಯ ಆದೇಶ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಈ ರೀತಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಆ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥಿ. ಕೊನೆಗೊಂದು ದಿನ ಗುರುಗಳು ಆತನನ್ನು ಕರೆದು, 'ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು, ನೀನು ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿದ್ದೀಯೆ' ಎಂದು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು 'ನೀನು ಹೋಗು' ಎಂದು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪುಸ್ತಕ ಇಲ್ಲ, ಪೆನ್ನು ಇಲ್ಲ, ಯೂನಿಫಾರ್ಮ್ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ- ಮಾಡಿದ್ದು ಸೇವೆ ಮಾತ್ರ. ಹಸುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿದ್ದು, ಪಾತ್ರೆ ತಿಕ್ಕಿದ್ದು, ಅಂಗಳ ಸಾರಿಸಿದ್ದು, ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹವೇ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ. ಗುರುಗಳು ಅವನ ಸೇವೆಯಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದರು. ಅವನು ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ. ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಇಲ್ಲವೋ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಅಲ್ಲ. ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹವೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶಿಕ್ಷಣ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಒಂದು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಗುರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವ.

ನಾವು ದೇವರ ಬಳಿ ಹೋದಾಗ ಯಾಕೆ ಕೈಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಕೇಳಿದ: 'ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ನಾವು ದೇವರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಸೆಲ್ಯೂಟ್ ಕೊಡಬಾರದು?' ಎಂದು. ದೇವರ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಗೌರವವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾಕೆ ಸೆಲ್ಯೂಟ್ ಕೊಡಬಾರದು? ಯಾಕೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು? ಇದರಲ್ಲೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಅಂಶ ಇದೆ. ದೇವರ ಬಳಿ ಹೋದಾಗ ನಾವು ಯಾಕೆ ಕೈ ಮುಗಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಭಾವನೆಗಳು ಕೈಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ. ದೇವರ ಬಳಿ ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು 'withdraw' ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೈಮುಗಿಯಬೇಕು. ಸೆಲ್ಯೂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ದೇವರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ, 'ದೇವರೇ, ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿರು ಎಂಬುದಾಗಿ.' ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಕೈಮುಗಿಯಬೇಕು. ಶಿರಬಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಶಿರೋಭಾಗ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು transfer ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೇಂದ್ರ. ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವಾಗ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಲೆಯ ನೆತ್ತಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಸಚ್ಚಿಂತನೆಯನ್ನು, ಸದಾಶಯವನ್ನು, ಶುಭಾಶಯವನ್ನು ನಾವು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು 'ಒಳ್ಳೆಯದಾಗು, ಮಹಾ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗು, ಪಂಡಿತನಾಗು' ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕೈ ಮುಗಿಯಬೇಕು. ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಕೈ ಮುಗಿಯಬೇಕು. ದೊಡ್ಡವರು ಕೈ ಎತ್ತಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಬೇಕು, ದೊಡ್ಡವರು ಕೈ ಮುಗಿಯುವುದಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡವರು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕವರು ಕೈಮುಗಿಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾವು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು 'withdraw' ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಸ್ತದ ಮುಖಾಂತರ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು

ಪಡೆಯುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ. ನಿಜವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಹಳ ಉದಾತ್ತವಾದುದು.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ವಿದ್ಯಾಲಯ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದವು. ಹಿಂದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲೇ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ಅನಂತೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇತ್ತು. ವಿದ್ಯಾಲಯ, ದೇವಾಲಯ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಕೊನೆಗೆ ಹತ್ತಿರ-ಹತ್ತಿರವಾಗಿಯಾದರೂ ಇದ್ದವು. ಆಗ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿ ಎರಡೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಉಡುಪಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಉಡುಪಿಯ ಮತ್ತು ಮಣಿಪಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯ. ಸನ್ನಿಧಾನ: ವಿದ್ಯಾಲಯ, ದೇವಾಲಯ ಎರಡೂ ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಉಡುಪಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರು - ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ: 'ನ ಮಾಧವ ಸಮೋ ದೇವೋ ನ ಚ ಮಧ್ವ ಸಮೋ ಗುರುಃ' ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ: 'ನ ಮಾಧವ ಸಮೋ ಶಿಷ್ಯಃ' ಮಾಧವ ಪೈಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ನೋಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರ ಪೈಕಿ 'ನ ಮಾಧವ ಸಮಃ'; ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಸಮಾನ ಬೇರಿಲ್ಲ. ಅವರಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಲಾರೆವು. 'ನ ಚ ಮಧ್ವ ಸಮೋ ಗುರುಃ, ನ ಚ ತಸ್ಯ ಸಮೋ ವಾಕ್ಯಂ, ನ ಚ ತಸ್ಯ ಸಮೋ ಪುಮಾನ್'. ಈ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಉಡುಪಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಉಡುಪಿ ಎಂದರೆ 'ಮಣಿಪಾಲದ ಹತ್ತಿರವೇ ?' ಎಂದು ಜನ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಣಿಪಾಲ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ಉಡುಪಿಯ ಜ್ಞಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ-ದೇವಾಲಯ ಎರಡೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗಿ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶುಭ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಠಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನಾಗ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ಹದಿಮೂರು ವರುಷದ ವಟು. ನಮಗೆ ಆಶ್ರಮ ಆದದ್ದು ಮಾತ್ರ. ಅವರು ಬಹಳ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, 'ನೀವು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವರಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೊನೆಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೂ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವೆಣಿಸಿದೆವು: ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರೆಂದರೆ ಯಾರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರು. ಅಂತಹ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಇಡೀ ಒಂದು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿದಂತಹ ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಚೇತನ ಅತ್ಯಂತ ಅಪೂರ್ವವಾದದ್ದು. ಅತ್ಯಂತ ಆದರ್ಶವಾದದ್ದು. ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿ ಇಂದು ಅರಳುತ್ತಿದೆ. ಬೆಳೆಗುತ್ತಿದೆ.

ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅದರ ಸ್ಥಾಪಕರ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿ (will power). ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ will power ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಮೇಲೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀ

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ ಕಾರಣ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹ ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಅವರೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಅವರಂತಹ ಹಿರಿಯರು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇನ್ನಷ್ಟು ದ್ವಿಗುಣ, ತ್ರಿಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮೇಲೆ ಬರಲಿ, ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ, ಸುವಿದ್ಯೆಯ ಮಹೋತ್ಸವ ಇಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ನಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ, ವಜ್ರ ಮಹೋತ್ಸವ, ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಡೆಯಲಿ, ನಾವೆಲ್ಲ ಆದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತ ನಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

•

ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯ

ಅತಿಥಿಗಳ ಪರಿಚಯ

ಪ್ರೊ| ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ

ಸಂಚಾಲಕರು, ಸುವರ್ಣೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ

ಸಜ್ಜನರೆ, ನಾನೀಗ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಸುಲಭದ್ದು. ಹಳಬರಿಗೆ ಸುಲಭ ಎಂದರೆ ಹಳೆಯದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇವತ್ತು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹರಾದ ಒಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಯಾರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬಹುದಾದಂಥವರು. ಈ ಕಾಲೇಜು ಆರಂಭವಾದ ವರ್ಷ, ನನಗಿಂತಲೂ ಒಂದು ವರುಷ ಮೊದಲು ಬಂದು ಸೇರಿದವರು. ಆಮೇಲೆ ಮೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟವರು. ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿ ಶಿಷ್ಯರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅಪೂರ್ವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದವರು, ಕಾಮತರು ಗಣಿತಜ್ಞರು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಮಮತೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಜೀವಮಾನವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಾಪನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದವರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಹೇಗೆ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಕಾಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು.

ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಅದರೊಳಗೆ ಯಾರು ಮಗ್ನರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು. ಅಂಥ ಸಣ್ಣ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ತಂಡ ಬುದನಿಗೆ ಐವರು ಶಿಷ್ಯರಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕೆಲವರು ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಒದಗಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಕಾಮತ್ ಅವರು ಒಬ್ಬರು. ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಇದ್ದಾರೆಂದ ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಶಿಷ್ಯರಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ-ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೇ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಲು ಅವರು ಅರ್ಹತೆ ಉಳ್ಳವರು ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಕಾಮತರು.

Twin Portraits: Dr. T.M.A. Pai and Prof. H. Sunder Rao Felicitation

Prof. K. Shivananda Kamath

When my friend, Prof. KS Haridasa Bhat, invited me to attend this function, I wrote to him, 'I am sorry, I cannot come because of failing health'. Age is something which nobody can control. Then came second thoughts. I said: 'This is the only occasion that I will get to come to this great institution and to meet my old students of the first batch, the second batch and the third. Good health or bad health, I must come.' And here I am. I feel this is a triply unique occasion: unique in three ways. 1) This marks the Golden Jubilee Celebration of M.G.M. 2) The portrait of the illustrious founder and great leader Dr. T.M.A. Pai who was the spirit behind this institution has been unveiled. 3) Another portrait that of the first Principal of this college, Prof. H. Sunder Rao, has also been unveiled here. He was a great principal with whom I had very close contact for nearly three years. He was instrumental in starting the great tradition of this college on which the present-day glory of this institution rests. Therefore I thought I should say something on this triply unique occasion.

Fifty years ago, as principal H. Sunder Rao has written somewhere, he went to Madras to see Dr. Laxmanaswamy Mudaliar- one of the toughest nuts to crack- Vice-Chancellor of Madras University, for getting affiliation for this college. It seems he was in a good mood. And just before leaving, here is what Dr. Mudaliar, the great educationist, said, " Ask your management to see that the proposed college is going to be really first rate." Fifty years later, today, we find that the hope of the great Vice-Chancellor has been more than fulfilled, because the college stands before us now, a full-fledged institution with degree courses in all the three branches of Arts, Science and Commerce with proposed

Computer Science also: a premier institution with a high reputation for excellence, an institution which is held in very high esteem in the academic world.

Getting medals and ranks seems to be a natural thing in this college. Right from the 1949 batch, the students of this institution have been bringing glory to their college by winning medals and prizes. In the very first batch itself, we had a very bright student-Smt. Nirmala Pai – who will be honoured later today by the college-who stood first in the Madras Presidency and won the gold medal for English. These brilliant achievements testify to the great heights of academic excellence which have been attained by M.G.M. College.

In the extra-curricular field also, the college is in the forefront. And the glorious tradition of discipline and harmonious relationship between the management, the teachers and the students which was started in 1949 still continues and has even been enriched. Indeed M.G.M. has become a first rate college.

But I have a feeling of unhappiness. Because, in this college, there is no post-graduate course. If you go to Kerala, you will find every third college there has more than one post-graduate course. But here, in spite of the fact that M.G.M. is one of the most famous and most equipped institutions, no post-graduate course has been sanctioned. I wonder why. I hope and pray that the Vice-Chancellors who will be meeting here in the evening in connection with the inauguration of the Golden Jubilee, will think again and grant this institution post-graduate courses as a Golden Jubilee gift.

50 years ago, this college was started at the initiative of the public headed by eminent people and the main leadership was that of Dr. T.M.A. Pai. While describing the process of poetic creation, Shakespeare, in one of his plays, says: “ *The poet’s pen gives an airy nothing a local habitation and a name*”. The poet does this with the help of his imagination. Dr. T.M.A. Pai, who had a poetic side to his character, gave his imaginative dream of a college a beautiful local habitation here at Sagri and an immortal name: Mahatma Gandhi Memorial College. He did this with the help of his keen practical sense. As another poet comments: “ *I slept and*

dreamt that life was beauty/I woke and found that life was duty". Dr. T.M.A. Pai woke up from his beautiful dream of a college and then found he had to face harsh realities and difficulties in the path of performing his social duty of starting a college for the benefit of the people of a backward district. But, thanks to his practical wisdom and strength of character, he was able to fulfil his duty. What I want to stress is that though most people associate Dr. T.M.A. Pai with practical-mindedness, he had also the capacity to dream. This visionary power, combined with his down-to-earth practical sense, enabled him to create a scintillating Temple of Learning- M.G.M. College- and, eventually, win fame as 'the architect of modern Udupi'.

Dr. T.M.A. Pai's qualities may be summed up by saying that he possessed the four C's-candour, courage, confidence and character- and the four S's- selflessness, sacrifice, simplicity and sagacity. Dr. Pai always spoke with candour. He frankly spoke out what he felt or thought, without any attempt at employing hypocritical polish. His frank words, with their ringing sincerity and without even the least trace of malice or ill-will, did not hurt anyone's feelings. They won him the silent appreciation of even those who did not agree with him. His twin qualities of courage and confidence made him an inspiring leader. His supreme courage enabled him to surmount all difficulties and obstacles in his path and his calm self-confidence, based on his firm faith in the noble cause he was espousing, helped him exude an infectious optimism even in a highly pessimistic scenario. Above all, Dr. Pai was a man of character, of absolute integrity- a quality, which today is very rare among our leaders. He was so utterly selfless that he was prepared to sacrifice his own interest for the sake of M.G.M. College. In the very early days of the College, he kept his house and property at Kadekar at the disposal of the college. He practised simplicity and was against ostentation. We had several problems in those early days as the building that housed the college was a small one and there were not enough facilities. But Dr. Pai, to whom we had easy access, solved all our problems with the help of his practical sagacity. After winning a victory, in the case of M.G.M.,

when Dr. Pai suggested the opening of a Medical College in Udupi, many people were willing to go along with him, as they knew that a man of character and selfless dedication, a man who has no axe to grind, was sure to succeed in any cause, sooner or later. And Dr. T.M.A. Pai did succeed.

Another side to Dr. T.M.A. Pai's character, which is perhaps not so widely known, is that he was extremely generous. According to a report published by Prof. Haridasa Bhat in the earlier souvenir, he took special interest in the teachers. He gave them free medical help, free education for children, good quarters at nominal rent, and so on. I remember, when he started this institution in the small building, he was anxious to praise us even for the small things which we did for the institution. At that time we had several functions: a function at the end of every term. After that he would come and compliment the members of the staff, saying, "Your speech was good", though the speech might not have been good. This gave encouragement to the staff. And one of the moving moments that I had was when I visited him long after I had left M.G.M. I again came to Udupi in connection with something else. A doctor friend of mine from Trivandrum came with me. When we went to his house, I was a little unsure about the reception. But he welcomed us, and he called out to his wife, "Here is a great Professor who taught our children."

Dr. T.M.A. Pai had an unsuspected sense of humour. Generally, people don't associate stern-looking men with humour. Actually many of them have a very fine sense of humour. I remember on one occasion, after the Syndicate Bank had been nationalized- Syndicate Bank, nourished by Dr. T.M.A. Pai and others so assiduously- I asked him, "What is your reaction to the nationalization?" And his reply was in good humour. He said, "See, we have daughters. We bring our daughters up. When they come of age, we marry them off. So is the case of the Syndicate Bank". Let me mention another small incident. At some feast I found myself sitting next to Dr. T.M.A. Pai. The last item *payasam* was served. When the first serving was over, suddenly he called the server and said, "Serve some more for Prof. Kamath". I did not want it. The

server brought it; I unwillingly accepted a little. And then he went to Dr. Pai himself. Dr. Pai said, “ You give me some”. After the server had gone he jocularly remarked, “ You see, I can’t ask it for myself. So I said you should get it, so that indirectly I will benefit.” And we had a hearty laugh.

In his play, ‘Much Ado About Nothing’, Shakespeare poses the question, “ *How long does a man live in memory after his death?* One answer is, “*As long as the widow weeps*’. Another answer is: “*As long as the church bells ring for his funeral*”. “ A man will be utterly forgotten, unless he puts up a memorial during his life-time.” Dr. T.M.A. Pai is gone, but the great institutions that he has built up, will live. They will live and live on, bringing light, happiness and benefits to thousands. These institutions will remain forever, proclaiming Dr. Pai’s immortality, though, physically, he is no longer with us.

It is very appropriate, therefore, that on this occasion, we have unveiled the portrait of such a great man. May it serve as an inspiration in the years to come, to all men. On this occasion, on behalf of you all and on my own behalf I salute the great founder of this institution- Dr. T.M.A. Pai.

50 years ago, as most of you know, M.G.M. College was started in an elementary school building. On one side we had a crowd from the hospital. On the other we had the main road with its dusty and heavy traffic. In such surroundings we worked. But as the poet says,

*Stone-walls do not a prison make
Nor iron bars a cage,
Minds that are great and noble take,
These for a hermitage*

The cage becomes a hermitage provided you have the right mind.

And that is what happened in the small building. We had so many difficulties and so many distractions. And yet, we were able to lay in that small building- and I salute it on this occasion- the foundation of a very fine tradition, which, I am glad to see,

continues even today, when we see such huge and beautiful buildings.

And the architect of this tradition was the first Principal, Mr. Sunder Rao. A few words of tribute are due to this first principal of M.G.M. He was the first Principal, I was the first lecturer in English. And I was the first to hold a class in this college. The first class was English prose. Sunder Rao, being a senior man, wanted to do poetry. As one student put it 25 years ago, “Sunder Rao’s impressive appearance and dignified bearing arrested instant attention. His Gandhian simplicity was reflected in his dress, which was a combination of Dhoti, long Kurta and a shawl”. He was a reputed educationist. He had contacts with the Vice-Chancellor and others. And that was of great help for this institution. He was a well-known orator. He could keep an audience spell-bound. If I may adapt the words of Goldsmith:

*Words from his lips flowed with impressed force,
And those who came to sleep, listened perforce*

He would impress even the sleepest student and make Shakespeare alive in his speech. And his speeches were full of well-known quotations. Even now I remember some of the famous quotations which Prof. Sunder Rao was in the habit of producing. For example he used to say- it is true today also- “the politician looks to the next general election. But the educationist looks to the next generation.” Another famous statement was about teaching: “Teaching is the noblest of professions, but the sorriest of trades.” Things have improved now. But that was a famous statement associated with him.

Prof. Sunder Rao was also a writer who wrote reviews of books in College Magazines, which earned him admiration. He was also an actor. Prof. Haridasa Bhat and I dragged him into participating in a play entitled, “The Dumb Wife of Cheapside: a Comedy.” His histrionic talent was on display on this occasion.

Above all Prof. Rao was a pleasant conversationalist. I even now cherish some of the moments that I spent in conversation with him in the office-room when he was free and I also had a free hour. He had a fine sense of humour, and two of his jokes I shall mention

here. One is a statement. Before mentioning an anecdote he would say, "Anecdoteage is a sign of dotage." Saying that he will go on narrating the anecdote. Once he was asked to give a messege. He said, " Look here, my boys. I will remind you of what a famous principal of Govt. College, Mangalore, said years ago, when he was approached for a message. His reply was, " Look here, I don't have the age to give you a message. If you remove age from message, you know the result- a mess!"

Often we find that teachers are not scholars, and scholars are not teachers. But in Sunder Rao we found a combination of scholar and teacher. He was a great scholar, fond of books. Every time he went to Madras in those days, he would select the best books available there and bring them to Udupi. We too had the advantage of reading some of these excellent books. It was he who built up the fine library which has been expanded and is being widely used by our young students today.

Prof. Sunder Rao believed in a true *Guru-Shishya* relationship. There should be respect for the teacher. I remember the famous statement that he once made in his oratorical style: " If you keep one lakh of rupees on one side, and the love of my students on the other, I would unhesitatingly accept the second- love of my students." That shows what a great teacher he was. I may again quote Shakespeare:

*"The qualities so mixed in him
That nature might stand up and say to all the world
Here was a teacher."*

Prof. Rao gave inspiration to all of us in our extra curricular activities. When I put forward the idea of starting the *college chronicle*, he told me, " You go ahead. There is a lot of talent among the students: writing talent, literary talent, artistic talent; all these you can exploit well." The first Principal Prof. Sunder Rao, was the architect of the glorious M.G.M. tradition on which the greatness of this institution rests today. And that tradition was continued later by his successor, Principal KS Haridasa Bhat, who has a versatile personality. He worked hard for the enrichment of the tradition of this college.

It is a matter of great propriety that the portrait of the first principal has also been unveiled today. Years ago, when a principal's portrait was unveiled as he was retiring from a college in Kerala, he was struck by the excellence of the portrait. It was so excellent that he thought it was not his portrait. He remarked, "The shadow is much better than the substance." I think our portraits are beautifully done.

I hope that the portrait of the first principal will serve as a source of inspiration to all students, teachers and others in the years to come.

I again felicitate the college on this great occasion. May it shine like a lodestar in our country's educational firmament. May Lord Krishna and Swami Nithyananda of Kanhangad, who sanctified this town by his presence some years ago, shower their blessings on this institution so that it will go on prospering and strengthening and giving inspiration to hundreds of thousands. May it march on to its Diamond Jubilee, though I may not witness that dazzling occasion, as, by then, I shall have gone to Shakespeare's "*untravellered land from whose bourn no traveller returns!*".

Before I conclude, I would like to give a Golden Jubilee message to those who are presently associated with this college. I think I have the age to do so. I hope all of them will remember the devotion and the dedication that went into the making of the M.G.M. tradition. It is their duty to prove themselves worthy of this great institution by improving upon this glorious tradition and enabling their college to scale greater and greater heights of excellence in the new millennium.

ಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಿ

ಧನ್ಯವಾದಾರ್ಪಣೆ

ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳ

ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೂ ಉಡುಪಿಯ ಗುರುಪರಂಪರೆಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಶ್ರೀ ಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ನೆನಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವಾಗ ಗುರುಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಮಾತಿದೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ. ಅದರಿಂದ ವಿಘ್ನ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರುಗಳ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ವಿಘ್ನ ಪರಿಹಾರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಗುರುಗಳ ಆಕೃತಿಯ ಸ್ಮರಣೆ ಬೇಡ, ಗುರುಗಳೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಆಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗಿಂತ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಹಾಯುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ನಮಗಿಂದು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉಡುಪಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಷ್ಟಮಠಗಳ ಗುರುಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿ, ಎಲ್ಲ ಅಷ್ಟಮಠಗಳ ಗುರುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆ, ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿ ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಮಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸುಗುಣೇಂದ್ರರ ಮಠ ಅಷ್ಟಮಠಗಳೊಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಠ. ಪುತ್ರಿಗೆ ಮಠಕ್ಕೂ ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧವುಂಟು. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: ಈ ಕಾಲೇಜು ಈ ಸಗ್ರಿಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಗುರುಗಳು (ಆಶ್ರಮ ಗುರುಗಳು, ಪೂರ್ವಗುರುಗಳು) ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು, ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಾಗ ಇತ್ತು. ಯಾವ ಜಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಕಾಲೇಜನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಎಂದಿದ್ದರಂತೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಳ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಅಂತ ಕಂಡದ್ದರಿಂದ, ಸರಕಾರದಿಂದಲೂ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಬಂದದ್ದರಿಂದ ಕಾಲೇಜು ಇಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯವನ್ನು ಅವರೇ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಂತ್ಯಕಾಲಕ್ಕೂ ಕೆ.ಎಂ.ಸಿ. ಪರಿವಾರವನ್ನು ಮಠಕ್ಕೆ ತರಿಸಿ ಮೂರು ದಿನ ಅವರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಪುತ್ರಿಗೆ ಮಠದ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಮಠಗಳ ಔದಾರ್ಯ, ಅನ್ನದಾನ, ಅನುಗ್ರಹ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಇಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಮೂಲಕ ಅಷ್ಟಮಠಗಳಿಗೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗೌರವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಅನುಗ್ರಹ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸದಾ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರಲಿ ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ಧ್ವಜಾರೋಹಣಗೈದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳು ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರು. ಧ್ವಜಾರೋಹಣಗೈದು ಮತ್ತು ಗೌರವರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಹಿರಿತನ ಹಾಗೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆಯ ತಲೆಗಳ ನೆನಪನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರ ಸುಪುತ್ರ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮೋಹನದಾಸ ಪೈಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜಿನ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ| ಕೆ. ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ , ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ| ಸುಂದರ ರಾವ್ ಅವರ ತೈಲಚಿತ್ರ ಅನಾವರಣಗೈದು ಅವರ ಚಿತ್ರ ಮಕ್ಕಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸುಪುತ್ರ ಡಾ| ರಾಮದಾಸ ಪೈಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಇಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿ ಪ್ರೊ| ಶಿವಾನಂದ ಕಾಮತರು ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್. ಇಂದು ತೈಲ ಚಿತ್ರಗಳ ಅನಾವರಣ ಬರೇ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಾರದು, ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಅವರ, ಪ್ರೊ| ಸುಂದರರಾಯ ಅವರ ತೈಲಚಿತ್ರ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮೂಡಿಬರಬೇಕು. ಸತತ ಆ ಗುರುಗಳ, ಹಿರಿಯರ ಮಹತ್ವಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿ ನಾವು ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ನಮಗೆಲ್ಲ ಹಳೆ ನೆನಪುಗಳು ಮರುಕಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಆಯಾಮ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹರಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹರಕೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಬರಲೆಂದು ಆಶಿಸಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಕಾಲೇಜಿನ ಹಿರಿಯರು, ವಿಶ್ವಸ್ತ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ಗುರುಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರೊ| ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು, ಡಾ| ಎ. ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್, ಡಾ| ಶಾಂತಾರಾಮ್, ಪ್ರೊ| ಡೇನಿಯಲ್ ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಈ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದವರು. ಅವರೆಲ್ಲ ಹರಸಿ ಸೇರುವ ಸಂದರ್ಭ ಇಂದು ಬಂದಿದೆ. ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಭಕ್ತಿ ಎಂಥದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಭಕ್ತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಕನಕನ ಕಿಂಡಿಯಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೇತವಾದ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಳೆ-ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓಡಿ ತಂದು ಕಡಿಯಾಳಿಯಿಂದ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ, ಭಕ್ತಿಯ ಜ್ಯೋತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸುರಿದು ಅದು ಸದಾ ಮುಂದುವರಿಯಲೆಂದು ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸುವರ್ಣ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಅಭ್ಯಾಗತರಿಗೂ, ಹಳೆ-ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಧನ್ಯವಾದವೀಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧಿವೇಶನ - 2

ಸುವರ್ಣೋತ್ಸವದ

ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭ

ಫೆಬ್ರವರಿ 6, ಸಂಜೆ 5.00ರಿಂದ

ಕಾಲೇಜು ಗೀತೆ	:	ಸಮೂಹ ಗಾಯನ: ಪ್ರೊ. ಅರವಿಂದ ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಮತ್ತು ಬಳಗ
Welcome Address	:	Sri K. K. Pai*
ಅತಿಥಿಗಳ ಪರಿಚಯ	:	ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಡೇನಿಯಲ್*
The Vision Ahead (Inaugural Address)	:	Dr. U. R. Rao*
Release of Nandadeepa Golden Jubilee Supplement to the College Annual	:	Sri M. V. Kamath
Management of Higher Education (Felicitation Speech)	:	Dr. S. N. Hegde*
Special Bond (Felicitation Speech)	:	Prof. Lauri Honko*
That Towering Personality (Felicitation Speech)	:	Prof. B. M. Hegde*
ಅಸಮಾನತೆಯ ನಿವಾರಣೆ :		
ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪಾತ್ರ (ಶುಭಾಶಂಸನ)	:	ಡಾ. ರಾಮೇ ಗೌಡ*
Introduction to Smt. Nirmala Pai	:	Prof. S. Daniel
Honouring Smt. Nirmala Pai	:	Dr. K. Mohandas Pai
Introduction to Mr. Gopal Kidiyoor	:	Prof. S. Daniel
Honouring Mr. Gopal Kidiyoor	:	Dr. U. R. Rao
Introduction to Sri U. Damodar	:	Prof. S. Daniel
Honouring Sri U. Damodar	:	Dr. U. R. Rao
Reply to Felicitation	:	Smt. Nirmala Pai
India's Miracle Man (Presidential Address)	:	Sri M. V. Kamath*
Reality can change (Vote of Thanks)	:	Prof. K. S. Haridasa Bhat*
Master of Ceremonies	:	Dr. Sripathi Rao
Cultural Programme	:	Mahatma: Dance Drama Directed by Prof. Udyavara Madhava Acharya

The Pride of Udupi Town

Welcome Address

K. K. Pai

Respected Dr. U. R. Rao, distinguished Chief Guest of the evening, Respected President Sri M. V. Kamath, distinguished guests Prof. Lauri Honko and Vice-Chancellors Dr. S. N. Hegde, Dr. Rame Gowda and Dr. B. M. Hegde, the first ever Gold-Medalist of M.G.M. Smt. Nirmala Pai, guests, patrons, citizens of Udupi, past and present students, distinguished faculty, staff, ladies and gentlemen,

M.G.M. College, the pride of Udupi town, is now experiencing the supreme thrill of celebrating the Golden Jubilee Festivities. I extend a warm, full-throated welcome to all those who are gathered here to share with us the jubilation of the Golden Jubilee.

This college of high reputation has now completed 50 years of age. A retrospect of the past years fills us with wonder, especially its humble beginnings and its lofty aspirations which have almost been fulfilled. This college came into existence because of the vision and foresight of Dr. T. M. A. Pai, known as the architect of Modern Manipal. He had made up his mind to fight against the evils of poverty, ignorance, illiteracy and ill-health which were rampant in the Dakshina Kannada District of Pre-independence days. He went ahead with his project of all-round community development. It was with the intention of spreading vocational education that he started the Academy of General Education Manipal in 1942. Then he turned his attention to the paucity of opportunities for higher education in this part of the district. In those days young people of the district had to go to Mangalore, Madras or Bombay to pursue collegiate education. In the wake of the thrill of independence won by the country Dr. Pai launched upon the project of offering collegiate education which was intended to rejuvenate the community in this region. He braved all the obstacles and impediments raised by the University and the Government in the way of starting the college. The Pai family, Arur Lakshminarayana

Rao, the Swamijis of eight Mathas of Udupi, hundreds of public-spirited men rallied behind Dr. T. M. A. Pai and the college was officially inaugurated on 1st June, 1949 at the then Ramakrishna Theatre under the presidentship of Dr. A. V. Baliga. The college began functioning on 27th June 1949 in the building of the main school kept at the disposal of the college by the then Udupi Municipal Council. Udupi was consecrated with the advent of the Goddess of Knowledge. The phenomenal growth of the college during the past 50 years, the support of the community which it received and the contribution of the college to the cultural, social and economic life of the society make up a glorious chapter in the history of education.

As the Registrar of the Academy of General Education, Manipal and the President of the M.G.M. College Golden Jubilee Celebrations Central Committee I have the honour of welcoming all the distinguished guests who have graced this function, the Trustees of the college, members of the Administrative Committee, the enthusiastic and devoted members of the faculty, the galaxy of the past and present students, parents and members of the public, who are gathered here on this jubilant occasion.

The college has indeed grown in several dimensions in the past five decades. What should be its objectives in the next 50 years? How should it establish contacts with the ever expanding universe of knowledge? This is the moment to reflect on such vital issues. The inaugural of the Golden Jubilee Celebrations this evening could very well serve to commence this exercise as we have a very eminent scientist Dr. U. R. Rao, to inaugurate the celebrations. I cordially welcome him to our midst. In spite of his busy schedule of engagements he has graciously accepted our invitation to speak on this important occasion. He has been responsible for launching many satellites into the outer space. Let this inauguration also be the launching station for exploring the world of Knowledge in the new millennium. His presence has given us a great deal of inspiration. On behalf of the management of the college and all those who are assembled here I extend to him a very warm welcome.

The University plays a very important role in the development of the affiliated colleges in its fold. The aspirations and trend-setting qualities of the University are reflected in the functioning of the affiliated colleges. In this regard we received unparalleled support and guidance from the University of Mysore when we came into its fold in 1959. The new Mangalore University to which we were affiliated in 1980 has also been giving us effective leadership and guidance. Since the establishment of the centre of the Karnataka State Open University in this campus in 1998 we have once again re-established contact with Mysore and our area of academic operation has extended beyond the borders of the coastal districts.

Dr. T. M. A. Pai, our founder, had dreamt of a Lake City University. Though the dream did not materialise in the same form, we have a Deemed University in the Manipal campus comprising the Kasturba Medical College and its units which are introducing innovative programmes to cope with the extending horizons of knowledge. It is our good fortune that this evening the Vice-Chancellors of three Universities have converged on this stage to conduct the deliberations of the Jubilee Celebrations: Dr. S. N. Hegde, Dr. Rame Gowda and Dr. B. M. Hegde – Vice Chancellors of Mysore University, Karnataka Open University and MAHE Deemed University respectively. We are proud to announce here that Dr. S. N. Hegde and Dr. B. M. Hegde are Alumni of M.G.M. College. These two persons are models for our present day students in the matter of attaining academic excellence and reputation.

I cordially welcome the distinguished Vice-Chancellors to the celebrations.

To preside over this august session we have invited Sri M. V. Kamath who has distinguished himself by his contribution to the national and international media. He holds seminal views on our system of education and it is appropriate that he is presiding over this inaugural function. His presence has added to the dignity of the function. We extend to him a very warm welcome.

We are also happy that Prof. Lauri Honko, Director of Kalewala Institute, is amidst us. Prof. Honko, a close associate of our Regional Resources Centre for Folk Performing Arts, is here

along with the distinguished Vice-Chancellors to felicitate the college. I extend a cordial welcome to Prof. Honko.

Hundreds of students of this college have brought credit to this college and to themselves by winning ranks in the university examinations. Though it would be nice to honour them all on this occasion, we have evolved a more practical way to offer our felicitation to them. We have chosen Smt. Nirmala Pai, the first Rank holder and Gold medal winner of the college in 1951 to represent all the rank holders of the college to receive our honour on this momentous occasion. We offer her a special welcome to this festival.

Distinguished citizens of the town, officials, parents, members of the press, students, teachers – past and present, ladies and gentlemen have gathered to witness this historic event. To you all, our distinguished guests, we extend a very very cordial welcome.

Lord Krishna of Udupi is a lover of festivals.

This is a festival of M.G.M. which has provided opportunities for many experiments. This is a festival of yours as well as ours. Let us draw together this festival chariot. Welcome to one and all.

The Vision Ahead

Inaugural Address

Dr. U. R. Rao, Member, Space Commission

I deem it a great privilege to participate in the Golden Jubilee Celebration of this college, which is being inaugurated today. Unfortunately, I was not a student here. I was born a bit earlier. When I was studying there was no college in Udupi and that reflected the problem of all the students in this place. They had to go far away. People think Mangalore is near. It is not really true. It used to take more than six hours to reach Mangalore, crossing four ferries. In fact Mangalore was as distant as any other place was. It was only two years later that this college was started.

I am extremely glad to be here because it is homecoming to me, having been born and brought up here. It is not that I often get an opportunity to come here. The last time I was here was almost 10 years ago.

M. G. M. College started in a humble way, in a small school building, thanks to the great visionary Dr. T. M. A. Pai whose significant contributions have left a strong imprint on the history of Udupi. He almost hand-picked the staff for this college, which included great teachers like Prof. Haridasa Bhat, who was also my teacher in Christian High School. This college attracted a large number of intellectuals like G. P. Rajarathnam, Shivarama Karanth and others from all over the country. It became a Mecca for higher education, provided for the first time an opportunity for students of this region to go in for higher studies. Slowly it transformed the entire city and the town. Dr. T. M. A. Pai started the entire infrastructure in Manipal of which I would consider M. G. M. College as a nucleus from which everything started. Dr. Pai converted this town, which was only known for its Krishna Temple and hotel industry, into a center of banking industry and then into a complex of great educational institutions. It is a great privilege for

me to pay my humble tribute to this great man and also the entire Pai family, T. A. Pai, Ramesh U. Pai, Dr. Ramdas M. Pai and others who have contributed to the development of this place.

M. G. M. College, which started as an undergraduate college, soon expanded its activities to establish its own research center around the poet laureate Govind Pai's library and today it is one of the best known places for folk arts. It has preserved the cultural heritage of this place with Shivarama Karanth as the guiding spirit and Haridasa Bhat as the moving force, a combination that was bound to succeed.

In inaugurating the golden jubilee function of the college, I would like to briefly recall the scientific and technological developments achieved in this country during the last 50 years after Independence. These developments truly represent the saga of a large democracy with a huge population, trying to provide basic amenities to its people. One great credit we can take is that in spite of the fact that many democracies around us have been crumbling and in spite of all the difficulties, India has remained a democratic country. What was totally a backward country has certainly become one of the modern countries, particularly in science and technology.

What we need today, as we enter the new millennium, is a vision that will take this country to the highest pedestal, a vision that will make this country one of the strongest nations of the world and provide opportunities to our younger generation to lead a life of fulfillment and satisfaction. This is the vision that all of us, particularly our younger generation, must carry. The greatest challenge facing us is to ensure universal education, empowerment of the weaker sections of the society, and to provide basic health, food, economic and environment security to all our people in the coming generations.

In spite of the long and established tradition in science and astronomy dating back to the great ancient astronomers and mathematicians like Varahamihira, Aryabhata, Bhaskara and Sushruta, India failed to take advantage of the second wave industrial revolution, under three centuries of colonial rule. The

credit for revitalising the scientific tradition in the post- independent era truly belongs to the great statesman Pandit Jawaharlal Nehru, whose faith in science was concretised through the 1958 science policy resolution, “It is an inherent obligation of a great country like India, with its tradition of original thinking and scholarship and its great cultural heritage, to participate fully in the march of science which is probably mankind’s greatest enterprise today”.

It has been said that science and technology has been the greatest gift of God to humanity, after life itself. It is only science and technology that can provide basic food, economic and environmental security and improve the quality of life of people. Many may say, and rightly so, that man does not live by bread alone. But as Professor Haldane put it, no man is likely to find out this truth unless his stomach is full. In 1946 when India witnessed one of the largest famines, Mahatma Gandhi lamented, ‘To the hungry, God is bread’. During the last 50 years since independence, our food grain production has increased from 55 million tonnes a year, to over 200 million tonnes, transforming our country from a food importer to a marginal exporter in spite of the three-fold increase in population. Thanks to the green revolution, India is the largest producer of pulses, second largest producer of rice and fourth largest producer of wheat. Likewise India’s production of coal, energy, industrial goods, export earnings have all increased by more than a factor of ten.

Yet we find our country to be one of the poorest in the world. India with less than 2% of global land, has 16% of world population, but less than 2% of global forest, accounts for just 3% of energy consumption and contributes less than 1.5% of the global GDP. In terms of the quality of life, out of 179 nations we rank as low as 135. The only areas where we rank very high are in criminalisation of politics, corruption, low productivity, and poor use of manpower. While it is true that we have been able to provide basic food security to people, our agricultural productivity continues to be one of the lowest in the world. It is just about 1.8 tonnes per hectare, much less than the world’s average of 2.6 tonnes per hectare, leave alone the world’s best of about 5 tonnes per

hectare. Added to this is the explosive population growth which, even based on conservative estimates, is expected to cross 1.6 billion by 2050, demanding doubling of our food production to provide food security to our people.

While the challenge of providing food security to the growing population is formidable, the negative repercussions of the green revolution, due to extensive water logging, large-scale use of chemical fertilizers and pesticides and inadequate drainage, have contributed to the degradation of our land. Globally we believe that approximately 1.2 billion hectares of land have been degraded and in India alone, 100 million hectares of land out of a total of 160 million hectares are degraded. The amount of sedimentation that our rivers carry as a result of extensive deforestation is one of the largest. The mighty Ganges and Brahmaputra rivers are totally polluted by the waste discharge from various municipalities. What used to take about 100 years for building the topsoil is being destroyed in just a few years due to non-conservation of soil. At the present rate, we may have to import annually 40 million tonnes of food by 2020 to feed our people, unless we achieve rapid increase in food grain productivity on a sustainable basis.

In one sense the fact that our productivity is so low, gives us the hope that we can indeed double our food production on a sustainable basis if we are clever. By combining space remote sensing derived information on soil moisture, water resources, land usage, agricultural statistics, wasteland identification and rain precipitation with appropriate biotechnological practices it is indeed possible to initiate sustainable integrated development and enhance food grain productivity, without endangering the environmental integrity. It was a few years ago at the Rio-summit that the world's conscience was woken up to the environmental problems. Last year in July 1999 we had another world summit - called the UNISPACE-3 Conference, for which I had the privilege of being elected as the President in Vienna. The most important focus in Vienna was on using space technology for achieving sustainable integrated development.

In terms of economic security, an annual growth of 2% in population requires a demographic investment of the order of 4%, which means that a minimum of 8% economic growth per year is needed to make rapid economic progress. Achievement of such a target requires a significant improvement in infrastructure including doubling of our energy consumption in the next ten years. The reality however is that our power stations are run poorly with low plant load factors, the worst being Bihar which in spite of being on the coal pit has a plant load factor of 20%. Added to this are the large transmission losses including theft, which combined with the politically motivated subsidies, have resulted in enormous losses in the power sector.

Global village became a reality, the day the first satellite went up and one could view the entire globe from the perspective of space vision. With satellite communication providing human connectivity across the entire globe, no matter where you are over the land, air or sea, space technology has transformed the entire world into a small global village. The confluence of computer and communication technologies combined with digitalisation has ushered in the new information age. Fortunately thanks to our space scientists, India has become one of the leading space countries in the world, with the ability to build and launch remote sensing and communication satellites on our own. India, which had hardly 11 television stations in 1980, has today more than a thousand television stations providing access to information and entertainment to over 87% of the people. Distance education using satellites has been introduced even though I am unhappy that it is not as much as I would have liked it to be. We must recognize that information today is generated at the rate of 150,000 trillion bits per day. As of today more than 20% of economics (E-commerce) is carried over the Internet, and this proportion is growing exponentially. Unless we provide instantaneous access to the vast database and information, digest it, disseminate it and make sure that it is used for development, I am afraid we will never be able to compete in the integrated global economy. While we have the intellectual, scientific, technological capability and have made

significant progress in selected areas such as agriculture, space and atomic energy, where we had appropriate leadership, our progress in other areas has been tardy. What is even more worrisome is that the new generation is not attracted to take up a career in science and technology. Students opting for science have already come down from 30% to 20%. Science teaching has become very routine as a result of an archaic examination system where students are encouraged to mug up without understanding and appreciating the scientific methodology. It is here that outstanding institutions like M. G. M. College can make a significant contribution and train future innovators and scientists.

Prof. D'Souza, erstwhile Vice-Chancellor of Mysore University once told me a story. One of the professors went to Dr. D'Souza and said, 'There is a student who sits on the first bench but never takes down my notes.' Prof. D'Souza asked, 'Is he a bad student?' 'No, he is a good student. But he is a bad example.' Prof. D'Souza called the boy and asked, 'Why are you not taking down the notes? You are a good student, what is wrong with you? Why do you want to be a rebel?' He said, 'Sir, I already have the notes, why should I take it down again?' 'How do you have the notes?' 'My father took it down sir.' Today whenever you go and ask a teacher to clear a doubt, he is most likely to say, 'Ignore it, it is not in your portion.' I have never understood what this 'portion' is.

After my M. Sc. and before joining Dr. Sarabhai as a student for Ph.D., I was a lecturer for a few months in St. Philomena's College in Mysore. My head of the department came and said on the first day, 'I have only one advice for you. Take care of the students in the first bench because they are going to be your colleagues, sooner or later. Take care of the last row. They are all going to be politicians and rule you. The rest you can forget.' And that unfortunately is true.

Contrast this with the examples of great teachers like Prof. Chandrasekhar, our own Nobel Laureate. He got special permission from the University of Chicago to travel 200 miles- twice every week - just to teach two young students. Those were Yang and Lee who got their Nobel Prize earlier than Prof. Chandrasekhar himself.

Creativity in science comes at an early age unlike in literature or arts where it comes much later with maturity. Most of the great discoveries in Science have been carried out by young scientists below the age of 40, where they are able to think in a radically new manner without being burdened by old ideas. As teachers it is our responsibility to encourage and nurture this youthful creativity. There is no point in teaching Newton's Law, without explaining how a single law, for the first time in the history of science, connected the motion of the bodies on the earth with the movement of celestial bodies. We need to bring out the importance and the beauty of science and excite the young minds, to attract students to take up science as a career. As John Ruskin said, "Education does not mean teaching people what they don't know. It means teaching them to behave as they do not behave. It is not teaching the youth the shapes of letters and the trick of numbers and leaving them to turn their arithmetic to roguery and literature to lust. It means, on the contrary, training them into the perfect exercise and kingly continence of their bodies and souls. It is a painful, continual and difficult work to be done by kindness, by precept, by watching, by warning, by praise, but above all, by example." How many of our teachers follow this? If this has to be achieved, the teachers themselves have to be continuously learning, or as our great poet Rabindranath Tagore said: "A lamp cannot light another lamp unless it itself is lit". A teacher cannot truly teach unless he himself is learning and this is where people like Prof. Haridasa Bhat, who have been learning all through their lives, excelled.

I am emphasising human resource development because one must recognise as we move up on the ladder of science and technology or in industrialisation we are going to have more and more embargoes, restrictions and sanctions. Nobody is going to give us the latest technology, because science and technology have become the most powerful currency of power. Philosophers might say science and technology should be shared like water and air, but it has never happened in the history because technological hegemony has become the weapon for controlling and ruling the

world. We have to stand on our own legs, if we want to build our country.

In terms of science and technology I do not believe that there is any dearth of good scientists in the country. If we have shown we can achieve world class in agriculture, space and atomic energy surely it is possible for us to face the future challenges like eradication of illiteracy, initiation of sustainable development and improving the quality of life of our people. By combining space inputs with biotechnology at each watershed level, we can increase our food productivity by a factor of two. Limited experiments have shown that even dry land farming can produce as much as 6 tonnes per hectare. As we have demonstrated in the IT area, India can become a powerful player in information technology. As President Kennedy said: “Never before has man had such capacity to control his own environment, to end thirst and hunger, to conquer poverty and disease, to banish illiteracy and human misery. We have the power to make this the best generation of mankind or to make it the last”. Let us all try to make this the best generation of mankind.

If we can single-mindedly dedicate ourselves to work hard, we can transform India into a very strong nation, both technologically and economically, where every citizen of this nation is able to live a life of dignity and contentment. India’s strategic vision must match the central reality, that this country is the world’s oldest civilization, constitutes 1/6 of humanity and is entitled to occupy its rightful place in the comity of nations. If we can recognize this and work hard I have no doubt that we can make India once again the great country that it should be. And it is educational institutions like this college, which must build the foundation, motivate the younger minds with a new vision and purpose and ensure that we transform India into really a great country that it deserves to be.

•

Management of Higher Education

Felicitation Speech

Dr. S. N. Hegde

Vice-Chancellor, Mysore University

Let me begin this felicitation address with utmost respect and reverence to all those teachers both living and departed who taught me in M.G.M. College. I still have a lot of appreciation for their commitment and devotion to sincere teaching. In fact, the hall-marks of their functioning were their sincerity and faithfulness, and their regularity. They used to make a sincere attempt to teach regularly, a phenomenon which we don't find in many institutions today.

Secondly, let me also offer greetings to the college from the University of Mysore to which it had been affiliated for 21 long years from 1959 until 1980. M.G.M. has spent 50 years of time. It has produced a large number of students, some well-known, others moderately known. Nevertheless it has done yeoman's service in the field of higher education in this area. In 1949 Udupi was a small town trying to develop in different aspects.

The question to be asked is: What is next ? There are many things that we could do actually. I perceive and see a lot of challenges in the new century. And those who can accept these challenges, I feel, will have plenty of opportunities.

Here are some points on which we need a few changes: a major shift in the domain of our activities, in colleges and universities. Some of these are being experimented upon at the moment in the University of Mysore. We haven't had the results yet. But we are trying to get the feedback as early as possible. Let me begin with the departmental structure with which we have been functioning – a kind of compartmentalisation. This will give place to interdisciplinary schools, centres and programmes, and it should bring in an ethos of borderless knowledge, in science. Our students

should be informed that there is nothing like a compartment, nothing like a border. Major disciplines will converge and they will transcend the normal barriers. And that should be taught very early in life if they have to make a mark in their career.

We have been bogged down by regular teaching, examination, ranking and grading and this should be replaced by credit-based learning, evaluation and grading, and not by ranks. Nobody can say who is a rank holder, although we have been conventionally ranking students. And our system is based more on the number of hours of teaching, in terms of hours, months and years: 3 year-course or semester course. Not really much thought has gone into the process of learning. And when you introduce credit based learning, it is not only teaching but learning that becomes the centre of attention. The feedback has to come from the students. The sum total of it will be credit. Here the class room teaching is only a small component, and the teacher will put the students on track and the students will have to do a lot of homework in terms of seminars, field-work and so on. And those who have done well have got good experience and feel that credit system of learning is a better replacement. And I want to stress here that after 50 years of affiliation I feel M.G.M. should not continue to be affiliated to any University in future. The system of affiliation is too archaic. The British introduced this in 1857, with the founding of 3 Universities, Bombay, Calcutta and Madras. Perhaps the underlying assumption was that people were not really experts in running their educational institutions, particularly those who deal with higher education. But this assumption is not tenable any more. We know how to run institutions. We have good examples in the Manipal Group of Institutions coming into the Deemed to be University set up. Unless we have the freedom, the scope, the total authority to innovate, I donot think we can bring in any meaningful change in our own functioning. So affiliation has to give place to accreditation and autonomy. The college has to be accredited. It has so much of infrastructure, so much of output, so much of ambience and creativity that they require to be accredited and the parents and students should know what kind of college theirs is. It should not be likened to any ordinary college. That could

be best focussed by means of a point that we get in accreditation. I appeal to all of those who are on the managing committee of the M.G.M. College to get prepared for accreditation, not by National Accreditation Committee only, but also by international agencies. One could go today for several accreditations of which NAT, National Accreditation Council is one. In Engineering there is the National Board of Accreditation which is primarily concerned with programmes accreditation, not of institutions as a unit. But NAT does it. The entire University or college is accredited as a Unit. And then Autonomy. Unless you have the autonomous status, I do not think you can innovate. I don't think you can have programmes related to the region, may be rich in coconut, rich in arecanut, rich in fish and its byproducts, rich in folklore and in so many things where there is the scope for one to innovate. Now everybody is waiting for the University. This kind of dependence on the University is not good for a college of this status, of this eminence, of this maturity. Therefore affiliation will have to be dispensed with and we have to come out of this archaic system as early as possible, to be independent, so that you can have your own programme. You can experiment and have the feedback. You can arrange campus interviews and see how your students fare. If a programme is really redundant or obsolete, if it is not really productive we can suspend it and go for another programme. That kind of autonomy and freedom you do not enjoy at present, in spite of the fact that you have done so well; most of our degree courses have become general. There is hardly any professionalism in such courses. They have little knowledge, no skill, no competence, no confidence; wherever our students go, when they are asked as to what they can do, they are unable to answer. They merely submit by saying, "I'll do whatever you ask me to do" instead of emphatically saying, "Give me an opportunity I'll do this for you, I am trained in this. I am knowledgeable in this. I will convert knowledge into some kind of device, device into product, product into economic growth and so on". That is a virtuous circle. But today we are in a vicious cycle. Our students are not able to put it properly. They do not have the confidence. Therefore it is time we start 4 or 5 year composite

integrated courses: a kind of professional or paraprofessional courses: Courses in Management Sciences, Information Technology, Biotechnology, Development of Physical, Biological and Human Resources. Prof. Rao mentioned productivity and youthfulness of our people in spite of their large number. That means the human resource: the finest one we have, has not been tapped, has not been utilized properly. Wherever we go, we see abundant talents, including the invocation. I was excited by the way in which the invocation was sung and organized. If a college has to experiment, it should have freedom and autonomy. Therefore affiliation is no more the system that we should adopt, you should have your own say in the matter of organizing, of structuring, restructuring, of experimenting with courses. Most of the colleges suffer from poor and moderate facilities, although this is not tenable to M.G.M., but we need today hightech, and state-of-the-art facilities. Most of the institutions do not have the funds. They are depending either on the Government or small fee collection and therefore, are very poorly funded. They have very poor infrastructure. In the next century certainly people would expect to have institutional funding, banks and financial corporations, and these institutions should fund our students, those who can not really cope with the high fee. That is inevitable. If there is a good course, you have to pay more, because you need more facilities and if somebody is there who is not able to pay, such people should be empowered to pay by finance corporations and banks. I am aware that banks are doing it. But that is not enough. They should do it on a large scale. In one of the articles I wrote, "If we could have banks for this and that, small scale industries, rural development, milk or silk, why not we have a bank for higher education ? Why not we have Finance Corporations exclusively for higher education; to support, to finance, to help and to empower people who would like to take up courses in biotechnology, ecotechnology, space technology, and so on, all related to the development of our country ?" Free and subsidized fee structure, as I mentioned, will give place to self-financing either partially or fully. But the problem is that people ask as to how our poor students would pay the fees. For that

we have to find a device. It is time to think of institution financing in a big way. Most of our courses are traditional. Two languages in the first two years and 3 optionals. At the end of the story there is no proficiency in any one of them. Why do we give three ? Because we would like to give them chance to do once in Botany, Chemistry or Zoology. That is the explanation. Why do we offer three optionals when we are not able to do justice to any one of them ? At the end of the bachelor's programme their competence in any optional is far from adequate. Therefore I think we have to go for innovative courses. Even Diplomas would do. Many people would be happy with Diplomas as long as they are able to deliver the goods. These diplomas are in demand. That demand could be reflected by means of campus interviews and so on. Everywhere we look for qualification: paper qualification. We have not devised a proper mechanism to test somebody's substance, grit and competence. That is why many institutions suffer. There is no adequate testing of somebody's competence. We have been routinely depending on qualifications. There is a lot of difference between the two. Future tests should be diverted to testing competence, ability of people for comprehension, decision-making, problem-solving: all these finer abilities, mental faculties and ability to sustain competition and to accept leadership and so on. In that we have to train them in our courses. What we see today is low and moderate qualification, although Dakshina Kannada is an exception in having a lot of private participation in higher education. But we are looking forward to greater corporate and private participation in higher education. Only private institutions and those who can mobilize and augment resources will be able to put good infrastructure, would be able to offer courses in emerging areas. But an institution which doesn't have the proper funding nor the hope of getting it in near future can not establish new courses in emerging areas. Our people need education. If we don't provide it to them here, they will go to Tamil Nadu or Maharashtra. And if it is not available in the country, you can't blame them, they may have to leave the country and go elsewhere. We should not allow such a thing to happen. We should see that they get the best opportunity in

this very country of ours. We lack quality assurance and excellence. There is no quality test. It is an examination board system. University affiliation is based on an examination-oriented system. The affiliation is mostly for examinations. The acts of admission, teaching and appointing faculty are all engaged upon by different agencies, while the University is asked to affiliate institutions. Such a situation compromises the academic ambience. There is hardly any rapport between the colleges and the University in terms of vibrant academic atmosphere. The relationship is just limited to the examination. Most of the Universities are examining bodies. We have not just one examination, there are main and supplementary examinations, valuation, revaluation, counting and court cases and so on.

National statistics indicate that only 7% of the children in the age group of 18 to 23 are in colleges and universities. It implies that 93% are outside this area. Therefore we have to make provision for them to get higher education: professional or general, whatever they can. Regular faculty should give place to core faculty plus guest and visiting faculties. We have not tapped this source. We have always depended on a set of core faculty, regular faculty. People go on decrying that we have only 2 lecturers or one reader and so on, forgetting that in that area there are so many Emeritus professors and many who have worked elsewhere in other countries or in our own country. They are there, but we have not enlisted them as our guest faculty or visiting faculty. We have not used their wisdom. And in future it may be difficult for any college to have a large number of faculty, because the salary is so high today that you cannot afford to have a large number. This is not a situation that only we suffer from in this country. Even in advanced countries they do not fill up all the vacancies. Instead, against one vacancy they invite three or four people as guest faculty and visiting faculty. It fits into our economy. We have several people who are more mature and knowledgeable, who would like to come and address our students, with little or no collaboration. Syllabus is given to the college, they teach and conduct examinations, may be some are more sincere, like what has been happening in M.G.M. College and

other colleges, very faithful in teaching. There is nothing like letting off classes at any time. All the students are there in the classroom. All are attending classes sincerely. But there is no collaboration with the institutions, no tie-ups, no M.o.U's. I think once you have autonomy and accreditation, particularly autonomy, once you declare yourself as an autonomous college, these advantages will follow. I know the Govt. of Karnataka has not taken a solid stand on the autonomous status. Now they are gradually realizing that they should allow good colleges to be autonomous like we have several in Tamil Nadu, a few in Andhra Pradesh. There are none in Kerala, not in Karnataka, not even the Karnataka Regional Engineering College, Surathkal is autonomous. If something of innovative nature has to happen, it should happen in Udupi, because it has happened in Manipal: twinning programmes, collaborations and so on and so forth. We have got examples in our neighbourhood. If somebody has to start experimenting, we have to start here as a model. And we have been pioneers in many respects. Therefore I appeal again to those who are looking at the affairs of M.G.M. to start thinking on three lines; not affiliation, not to be dependent on some other system, but to be masters of your own system for the future. There is poor utilization of available infrastructure: sometimes we spend lakhs on buildings. But it pains me to see that the building is opened at 10 o'clock in the morning and is firmly closed at 4 o'clock in the evening; the class-rooms, the auditorium, the laboratories and so on. Many of the facilities that we build up with a lot of difficulties and constraints are not being utilized fully, whereas in western countries we see they start at 7 o'clock. Different people use the different facilities. There is maximum utilization of existing facilities.

Let me come back to my earlier point. The new century has a lot of new challenges. And to accept the new challenges, you need to have a drive, you need to have resources, you need to have men of vision. If you accept the challenge, you are going to have a lot of opportunities: M.o.U's. twinning programmes, (Part of the programme here, part abroad). Even colleges and Universities are permitted to go outside now. The U.G.C. has taken the bold step to allow colleges and Universities to operate in other countries in as

much as other countries can operate here. They also are permitting 15% extra intake above the normal for NRI students to augment the resources. It is time that we rise up, we accept the challenges and exploit the opportunities.

Special Bond

Felicitations Speech

Prof. Lauri Honko

I have the pleasure of bringing felicitations to the jubilant M.G.M. College from a country covered by snow and ice at this moment. The country is Finland, at the northern edge of Europe, bordering to the Baltic Sea in the South and the Arctic Ocean in the north. There is a special bond between M.G.M. College and my University in Turku, Finland. That bond is oral epic, a long poetic narrative in which the lives and deeds of exemplary heroes and heroines are sung. Finland's National Epic, the 'Kalevala' was compiled of Epic lays which are somewhat similar to Tulu Paddanas, narrative songs about Bhutas visiting the village communities which they protect. The Kalevala is a long Epic of over 20,000 lines. Also Tulunadu has long Epics such as Koti Chennaya, and the Siri Epic. The difference between Finland and Tulunadu is that the Epic tradition in its oral form is dead in Finland, but very much alive among Tulu singers. One of the Central research problems is the composition in performance of long oral Epics, which is manifest in the singer's ability to produce poetic texts adapted to a unique situation. This can not be studied in Finland any more, but such studies are possible here in Tulunadu. That is why I became, about 15 years ago, interested in Tulu Epic oral poetry.

When I came to M.G.M. College for the first time in October 1985 the thing that impressed me most was the existence of a fine audio-visual documentation and research centre, Regional Resources Centre for Folk Performing Arts. It was on a higher technical level than my own Dept. of Folkloristics and Comparative Religion in Turku, which also had a broad field experience and extensive sound and film archive on oral tradition. The co-operation between the two Institutions was planned under the guidance of my

spiritual father in India, Prof. K. S. Haridasa Bhat. A high level scholar training course on field work and archiving in Udupi and Dharmasthala in Feb. 1989 was very successful and received international attention by folklorists all over the world. At that time a Finnish-Tulu Project was conceived around the documentation and publication of the Siri Epic which had not yet been published in its full oral form. A splendid singer Mr. Gopal Naika from Machar Village near Ujire in Belthangadi Taluk wanted to provide a complete version of his mental text of Siri developed in his mind over three decades during his performance career at possession rituals where the Siri story was the central myth. Field work began in December 1990. Ten months ago the result 1667 page - three volume publication of the Siri Epic was released in Udupi as one of the first academic events of the M.G.M. College Golden Jubilee year. Today I am proud to report that the work has not stopped. During the past 10 months three more Siri Epics – about 45 singing hours – have been documented on audio and video by the excellent RRC field team. This material will throw comparative light on Gopala Naika's performance. Together the 4 versions of Siri constitute a body of research material which is unique because of its accurate oral textualization of long epics. I dare to say that this documentation has been technically and methodologically the best, the world has seen so far. The co-operation between the Regional Resources Centre for Folk Performing Arts of the M.G.M. College, the Kalevala Institute of the University of Turku, and the important third party, the Kannada Dept. of Mangalore University has been sealed with a formal Agreement which remains a model of good international research co-operation in the humanities. Scholarly work does not take place in a vacuum. The eyes of the world are upon us, especially if we seem to have a chance of discovering something which will make an impact on similar research by others. We are used to think of Universities and colleges as tall buildings, high officials and learned professors. We too easily forget that each discipline is a participant in an international community of scholars who are united by common research interests. Such community does not have buildings or principals or accountants. That is why it

has been called invisible College. It does not have formal Authority over its members. Yet more importantly it has the power of stating what scholarly discoveries are excellent, which are mediocre and which again outright worthless. The verdict of invisible college is not to be challenged, because it is given by key scholars in the discipline, who know best what is happening in the front line of research.

Their command language is based on a command of actual research paradigms, steering the progress of science. M.G.M. College and the Manipal Deemed University must have several invisible colleges within their reach through their top scholars within different branches of Science and Humanities. This means that M.G.M. College has been marked on many world maps as a spot where important scientific progress is being made. For my own part I wish to conclude my speech by bringing to the jubilant M.G.M. College felicitations from the invisible college of which I am a member. The world-wide community of Oral Epic scholars has taken note of the work carried out here and expects further results with great interest.

That Towering Personality

Felicitation Speech

Dr. B. M. Hegde

I will restrict myself to felicitation only on 3 counts: a) I will felicitate first the founder, the founding father, b) I shall felicitate the college. College, in my sense, is synonymous with the faculty because it is not the building, not the laboratory, not the library that makes the college; it is the men and women who are on the faculty who make up the college, c) I would want just a little felicitation to education in general.

Let me start with the founding father. An English poet wrote about him. I shall just quote it and leave it for you to go home and think.

If you can keep your head when all about you,
Are losing theirs and blaming it on you,
If you can trust yourself when all men doubt you,
But make allowance for their doubting too;

If you can wait and not be tired of waiting,
Or being lied about, don't deal in lies,
Or being hated, don't give way to hating,

.....
If you can meet with Triumph and Disaster,
And treat these two impostors just the same;
If you can talk with crowds and keep your virtue,
Or walk with kings – nor lose the common touch;
Yours is the Earth and everything that's in it,
And - which is more - you'll be a man, my son !

Rudyard Kipling, after having spent 10 years in the Punjab went back and wrote this poem called 'If.' And this poem has been rated as the best English poem in the whole English language recently in a poll in England. I think Rudyard Kipling wrote about

Dr. T.M.A. Pai, without ever having met him. Every word of the poem applies to late Dr. T.M.A. Pai, the founding father of this institution. I have a prayer and a wish. T.M.A. Pai's progeny, the Pai family, I want them to take Indian education abroad. Do you know why ? We have a precedence. If any one of you knows history very well, the University of Yale in Connecticut is built by India. In the 19th C. Connecticut had a citizen whose name was William Yale who was then the Governor of the Madras Province. A few thinking people in Connecticut contacted Governor Yale and said, "We do not have the money to build a University, but we need one. You build one here. Yale loved Connecticut so much, but being a servant of the British and the relationship between America and England having not been very cordial, Yale could not give money, though he had made tonnes of money as the Governor of Madras State. It is not today that politicians make money. They were doing so in those days. Because man, whether in the palace or the plateau, in a castle or a cottage, is governed by the same emotions and passions. But Yale was a very intelligent man. All that he did was: he called the large number of cotton merchants of Madras City and told them, "If each one of you send 4 bales of cotton to Connecticut by ship." Cotton went there. It was very expensive in those days. The cotton was sold and University was built. University of Yale was built by Indians. We in history have not only had wonderful Universities which attracted students from all over the world: like Taxila or Nalanda. We even built Universities abroad. I hope Madhava Pai's progeny, his genes would one day build Universities abroad. If I am a doctor today – I have been for more than four decades – it was because I joined this college as a little boy in a shirt and trousers -like dress. 46 years ago I entered that porch. Who do I see first? That towering personality – had a shirt. He needed no pants or trousers because his shirt went right up to his knees. I am talking of the late Prof. H. Sunder Rao. If I have some love for English poets, it was because of his class: He said, "Full many a gem of purest ray serene, the dark unfathomed waves of the ocean bear," and he will go on, "Full many a flower is born to blush unseen and waste its sweetness in the desert air". His direction, his

command of the language, his grammar was something superb. I said, "I must one day become like Sunder Rao". The old man was my patient till his death, and let me get you a secret, my friends. The old man came to see me at the age of 70 with a heart which had a leaking iorta. At that age if somebody's iorta leaked, our conventional thinking at that time was that it was due to syphilis. But something inside told me, "My teacher can not be a syphillist." So I went deep into the whole thing and then I found out for the first time that oldage also can lead to rheumatic fever as in children and Prof. Sunder Rao had rheumatic fever which normally children get. Do you know why he got it at that age ? Sunder Rao kept the heart of a child even in oldage. That is how you keep yourselves young and healthy, ladies and gentlemen, and I imbibed this quality from that great teacher. Only one teacher of mine I can see in the audience, here. He was a very handsome young man, he had just passed his M.Sc. in Physics. He came here. He was so handsome. I am talking of Prof. Ramdas who is in the audience. The way he taught Physics – Vernier callipers, I still remember – the splendid way in which he taught.

Teaching is not simply transferring information from the text book to the teacher's note book or to the student's note book, in the bargain never letting anything into the teacher's head, not letting anything into the student's head either. Creativity? Where is creativity ? You curb it on the first day in the kindergarten class. The child goes there, the teacher says, "Don't worry, mug this up." The child will come back and say, "I don't want creativity. I want to have '*Obavvana Kathe*'. The child should say, "*Obavvanu onakeyalli hodedalu*." If it says, "*Obavvanu hodedalu onakeyalli*," it will fail. This is our education. That is not real education. Macaulay wanted India to be poor all the time. So he wrote, "West is best. East is only beast. Let us keep it their way." And the system of education – B.A. B.Sc. B.Com. that we inherited from them – is Macaulay's brain child. Another man, who kept us subjugated with wrong information is Max Mueller. Most of our intellectuals look up to Max Mueller for the interpretation of the Vedic wisdom. Max Mueller wrote to his daughter, "Honey, there is a fertile ground for

spreading our culture – in India, but to do that, I must pretend to be an expert in their own field. So I am studying Sanskrit.” A man who did not leave Oxford, studied Sanskrit-he is our boss. “Max Mueller gives us the meaning of Arya: Arya means coming from Central India.” You read the Gita. Do you know what Krishna said, “When Arjuna put his *gandiva* down: “Anarya ..... You are an uncultured man, you will not go to heaven. You have brought bad name to the solar race.” ‘Arya’ is a cultured man. ‘Anarya’ is an uncultured man and he created the myth, ‘Aryans came’. Let me recommend to you a beautiful book written in 1852 by a Greek author called Epocheche. The book says, “India is Greece.” In this book he shows how Indian wisdom, Indian scholars migrated to Greece. It is not Aryans coming into India, Indians went into Greece and if there is any wisdom in the west it is due to Indians. They trace Western history from Greece to Sumeria. Sumeria got the wisdom from India. India was a great country. India shall be a great country. But what we should really do is to shrink our “I”. Today building more weapons will not take us anywhere, because there are enough competetions. Russia was destroyed. America will one day be destroyed by the Islamic Movement that is surging all over the world against America. It will be destroyed, but India will live for ever, because India has weathered all kinds of onslaughts.

ಅಸಮಾನತೆಯ ನಿವಾರಣೆ: ಕಾಲೇಜುಗಳ

ಪಾತ್ರ

ಶುಭಾಶಂಸನ

ಡಾ|| ರಾಮೇ ಗೌಡ

Mahatma Gandhi said, "Change of work is leisure." I want to suggest a small change. Right from the beginning all the proceedings have been in English and all the speakers so far have spoken in English. I would like to have a small deviation. Please permit me to speak in Kannada.

ಸ್ನೇಹಿತರೇ,

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ತನ್ನ 50ನೇ ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬವನ್ನು, ಈ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಇವತ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ 5 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರ ಬಗ್ಗೆ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನನ್ನ ಹಲವಾರು ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನನಗೂ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಭಾಗ್ಯದ ಬಾಗಿಲು ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅದು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಆ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಂತ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಂಕೆಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಬರೆದರೆ ಅದು ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅದು. ಯಾರಾದರೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಏನೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರು-ಅದು ಬರೇ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಲ್ಲ, ಟೀಕಾಕಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಅಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಉದಾಹರಣೆ. ಆಮೇಲೆ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಯಾದ ಮೇಲೆ 25 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಏನು ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿತ್ತು-25 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಆ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಫಲವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು-ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ ವಿಷಯವೂ ಹೌದು, ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ವಿಷಯವೂ ಹೌದು. ಇವತ್ತು 50 ವರ್ಷ ಆಗಿದೆ; ನೂರನೇ ವರ್ಷದ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು, ಇಪ್ಪತ್ತು, ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಅವರ ಸಣ್ಣ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಶ್ಲಾಘನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಆವತ್ತಿನಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಕಾಲೇಜು

ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾಪನ ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ರ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಜತೆಗೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲಿತಾಂಶ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಾಪನವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಮಾಪನ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಬೇರೆ ಮಾಪನಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಕಾಲೇಜಾಗಿ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಅಲ್ಲ, ಐವತ್ತು ವರ್ಷ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಶ್ಲಾಘನೆಗೆ, ಕೀರ್ತಿಗೆ ಇಡೀ ಕಾಲೇಜು ಪಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು, ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು, ಇವರ ಜತೆ ಸಹಕರಿಸಿದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. “ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪಿ.ಜಿ. ಸೆಂಟರ್ ಬೇಕು,” ಎಂದು 25 ವರ್ಷಗಳ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಗೆ ಪಿ.ಜಿ. ಸೆಂಟರ್ ಬೇಕು ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವತ್ತಿನ ಉಪಸಮಿತಿ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಸೂಚನೆ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಅಂದು ಯಾವ ಪಿ.ಜಿ. ಸೆಂಟರ್ ಬರಲಿಲ್ಲವೋ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಂಗತಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. NAC - National Accreditation Council ಅವರು ಬಹಳ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರು. ಮಾನ್ಯ ಹೆಗಡೆ ಅವರು, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಪಂಚತಾರಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ, “ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಇದೆ-ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಆದರೂ ಸ್ವಾಯತ್ತ (Autonomous) ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಯತ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಿಸುತ್ತ ಇದೆ.” “ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ,” ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ಅನುಭವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದುದು ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಎಕಾಡೆಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗಿಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ತನ್ನದೆ ಆದ ಸ್ವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಅದು ಯುಕ್ತ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಬಹುದು, ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳಾಗಬಹುದು. ನೀವು ಬೋಧಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಸಿಲೆಬಸ್ಸಿಗೂ ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಸಿಗಲೇಬೇಕು. ನಾವೇನಾದರೂ ಹಾರೈಸುವುದಾದರೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಬರಲಿ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾವು ಗಣರಾಜ್ಯ ದಿನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. “ನಾವು ಕಳೆದ 53 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 51ನೇ ವರ್ಷದ ಗಣರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಈಗಲೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಅಸಮಾನತೆ ಆಗಬಹುದು, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಆಗಬಹುದು; ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಆಗಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರ

ಪರಿಹಾರ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ನೋಂದಿರತಕ್ಕ ಜನ ದಂಗೆಯೆದ್ದಾರು”, ಎಂದರು. ಈ ರೀತಿ ಒಬ್ಬರು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಯಾರೂ ಹಗುರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾಲೇಜು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣಗಳನ್ನು ನೀವು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾದ ಕಾಲೇಜು. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣಗಳು ಬರೇ ಇಂಥ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಬಾರದು. ಇಡೀ ವರ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜತೆ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಡಾ|| ರಾವ್ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಬಡತನದ ಬಗ್ಗೆ, ಅನಕ್ಷರತೆ ಬಗ್ಗೆ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಫೋಟವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇನೋ.

ಹಾಗೆಯೇ ಡ್ರಾಪ್ ಔಟ್ಸ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40% ಜನ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಅಥವಾ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲೇಜಿನವರು ಇದೊಂದು ‘ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ’ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವಂಥ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಟ್ಟದ drop out ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ, ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದಿನಲ್ಲಿ ಚುರುಕಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ ? ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 15 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಗ್ರಾಮ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಇತ್ತು, ಅದು ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಹತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಫೋಟದ ಪರಿಣಾಮವೇನೆಂದು ಜನರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನನ, ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಸರಿಹೊಂದಿಸಿದರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಹಿಂದೂವಿನ ಪ್ರಥಮ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಟ್ಟ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ ವಿನಾ, ಬರೀ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ, ಕೆಲವೇ ಜನರಾಗಲಿ, ಕೆಲವೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲೀ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕು.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳು: ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದು ? ಇದೇ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಲಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ

ಏಕೆ ತರಬಾರದು ? ತರಬೇತಿ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಗತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಡಿಸಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಹೊಂದಿದೆ. ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ರಾಜಕೀಯಸ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಆಗಬಹುದು. ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್ ಆಗಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತನೆ ಹರಿಯಲಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲಿನ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬ ಐದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ. ಮುಂಬರುವ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಬ್ಬವನ್ನು ನಡೆಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಭಗವಂತ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಜೈಹಿಂದ್

India's Miracle Man

Presidential Address

Sri M. V. Kamath

A couple of days ago, the Manipal Academy of Higher Education bestowed doctorates on three distinguished Indians in Chennai: Mr. C. Subramaniam, Mr. Nani Palkhivala, and Dr. A P. J. Abdul Kalam. Mr. Subramaniam gave us food. Mr. Pallkhivala gave us democracy. Dr. Abdul Kalam gave us national self respect. When I mention this I remember what I told him, way back in 1970, when I was in Washington, sitting in my drawing room and watching television. I saw Neil Armstrong land on the moon, a very thrilling experience. For the first time you see a man landing on the moon. And I told Dr. Kalam, "Dr., under your scientific guidance, I hope, before my life is over, you will put an Indian citizen on the moon." He said, "Don't ask me, ask the ISRO Chairman." The ISRO Chairman is here. He is still on the Board of space organization. I would like to request you, Dr. Rao, before I depart, to put a man on the moon. You are capable of doing that. If you do that, not only we would be proud of our country, but we would be proud of one of our Udupi citizens.

I would like to remind you of four important dates, so far as we are concerned. In 1799 Tippu Sultan was defeated and South Kanara became the part of the British administration. Tippu Sultan had arrested some 60,000 Catholics from South Kanara and taken them to dungeon in Srirangapatnam. When Tippu Sultan was defeated, the 60,000 Roman Catholics came back to their homes and many settled in Kallianpur. Kallianpur has certain relevance to us because in Kallianpur the Roman Catholics started one of the first primary schools in South Kanara, where Dr. T.M.A. Pai went for his primary education.

I would like to tell you about two other things. We speak about lack of educational facilities. I was doing some research. I found out

that between 1822-1825 in the then Madras Presidency there were 11,575 schools and 1,094 colleges. They were our own native colleges, but colleges all the same. You will be surprised, there was no Mandal Commission then, but in the total Tamil speaking areas, 70 to 72% of the students were from the OBC and scheduled castes. What happened after that ? No education college can ever be set up – unless it has three qualifications: (1) There has to be capital accumulation. If there is no surplus capital, you can't invest it in any college. (2) You require popular demand for something to happen. If there is no popular demand, you can't set up a college anywhere. (3) The third thing is, you must have a human vision. If there is no human vision, nothing will happen. 1857 was the next important date, when India came completely under the British and Western education began to trickle down to India. It will be surprising to note that in 1901 there were 140 English Arts Colleges in the country, and the total enrollment was 70,148. There are probably more students in Manipal complex today than there were in all of India in 1901. Then comes the next date 1898. That year Madhav Pai was born in Kallianpur. That year Mumbai had plague. 1898 is a very important date for us.

This is the time to pay our tribute to the man who made M.G.M. possible. That is Dr. Madhav Pai, Madhavamam. His grandfather died when Madhav was 7. His father died when the boy was 10. The biggest influence on his life was his mother Yashoda. The school he went to was being wound up, because there was no money to run it. Dr. Pai was a young man, hardly 17 years old, studying at Mangalore in Intermediate class. He goes round Kallianpur to collect money. And how much does he get ? 25 Rupees. The entire Kallianpur village could not give him more than that. What does he do? This is the calibre of Dr. Pai. He says, "I am going to Bombay". Going to Bombay was not easy in those days. There was no Indian Airlines or Jet Airlines. Imagine the amount of effort that he had to make to go to Bombay – a completely strange city – go round with a begging bowl, saying, 'Gentlemen, we want a primary school in Kallianpur. Give us whatever you can.' And he collected 4,000 Rupees. This may seem a small amount today. But

it was a large amount then. A school teacher then used to get hardly 16 to 18 Rupees as salary. In 1941, when I became a chemist myself, my first salary was 28 Rs. You can imagine what his services were. He taught in Kallianpur. Think of his spirit of self-sacrifice. Then he went to Madras, took his medical degree. When he graduated he had an offer from Hong Kong to be a doctor. He wanted to go. But his mother said, 'no'. "Your place is in India, in Kallianpur." And he respected his mother and stayed on. Because he stayed on, M.G.M. became a reality. I would like to pay a tribute to Dr. Pai's mother, for it was she who gave him the kind of inspiration to stay on here.

There are three more people whom I would like to pay my tribute. First his elder brother Mr. Upendra Pai, on whom he depended a great deal. When Upendra died Madhavmam was heartbroken. He was his inspiration. Then there were two of his nephews: my dear friend Mr. T. A. Pai who is no more and my friend Sri Ramesh Pai who is still here. Long may he live. But these two were the people who gave him a great deal of assistance. Then there was his younger brother the late Sri T. R. A. Pai who took such good care of M.G.M. College. These were the people who gave Dr. Madhavmam his inspiration, their support and without them these things wouldn't have been possible.

This was a man who believed in starting things. It is easy for us at this point of time, to come and join the college and make it a success. But to start from the very beginning, to depend upon nobody but his own courage, is not easy. There is a little poem, which my friend Dr. B. M. Hegde always quotes from English Literature: "Little drops of water, little grains of sand, make the mighty ocean and the pleasant land." Dr. Madhav Pai believed in making little drops of water collect and make big institutions. I am to begin here from the beginning. I am not a guest here in Udupi. Udupi is my hometown. All of you are my guests. I remember how the college was started, how I came here to do my bit, to carry a few bricks and a few baskets of earth to make the building possible. In 1949-50 I was invited to give a talk to the 1st batch or 2nd batch of college students, on journalism. I was a youngster then. God knows

what I said about journalism. I would have said a little bit more today. But I remember how the college started. I would like to pay a tribute to Sri H. Sunder Rao, the first principal, who gave his successors a kind of model to work on. We need to remember every one who gave Dr. Pai support. We need to thank them gratefully, because but for their support the institution wouldn't have come up, but to me the work which—Dr. Pai did selflessly was without a parallel. I remember an occasion—long time ago, before the medical college was started. I was editor of the *Free Press Journal*. Dr. A. V. Baliga was one of our directors. He happened to be a communist sympathizer. I was anti-communist. Still I am anti-communist. I had to report to Dr. Baliga every day on what happened in the *Free Press Journal*. That morning Dr. Madhava Pai was also there. There was a big argument on whether to start a medical college. At one point Dr. Baliga was so angry with Dr. Pai that he thought he was a mad man to think of starting a medical college in Manipal.

“Where are the bodies for dissection?” The discussion was over and Dr. Madhavmam said to me, “Why don't you put a small advertisement in the *Free Press Journal* about the medical college?” So I drafted a small advertisement which said, “There is a proposal to start a medical college in a place called Manipal in South India. Those interested should give a sum of Rs. 3,500. If the college doesn't start, the money will be returned in 6 month's time with interest.” I think there were 450 applications from all over India saying, “Start that college, we want it.” That is how the medical college was started. Dr. Pai's vision was amazing. He would start a library; for people in trouble, suffering from tuberculosis, he would have a sanatorium in Manipal. He built one in Manipal. Dr. Babu Rajendra Prasad came and stayed in that sanatorium for about a month. I was one of the witnesses, because we were to go and pay our respects to that great man. Little grains of sand, little drops of water have made this one of the greatest institutions possible. I must remember on this occasion Dr. Madhavmam, the first staff members of the college, succeeding principals and succeeding staff, because ultimately it is they who

make the college, not money. It is people who make the college. I want to remember with deep gratitude every staff member, every college student who has gone through the portals of this college this day when you are celebrating the 50 years of this institution, a great institution. I am wondering what is going to happen in 50 years' time. I was present when this college was opened 50 years ago. I have a feeling now that there will be no colleges in India in the distant future. You might ask me why. Technology has taken over from educational institutions. A time will come when we have distinguished Professors of Chemistry, Physics, Biology, Botany, Economics, Commerce, giving us audio-visual cassettes and any student can stay at home, have his computer and watch television and get his entire college education sitting at home. You won't require a college. You can hold your examinations any time. A student can go to his examiner and say, "Sir, I am ready to be examined." The whole concept of education will be set upon its head. We had a seminar in Bombay at the Bombay University where I made these suggestions. They were all taken by surprise because nobody had ever thought that technology would overtake the educational system, that you may not require any more professors. All that you require are top professors in every field, having their cassettes ready. May be you require a place where college Professors can guide you. That's all. The thing frightens me; but 50 years later, anything can happen. Who would have thought of 50 years ago what you see now ? Dr. Madhav Pai is India's miracle man. We stand in admiration to what Madan Mohan Malaviya had done at the Banares Hindu University: Madan Mohan Malaviya with the support of princes, Madhavmam, with the support of the people. Madhav Pai long outdistanced Panditji in social and educational work. When you compare what Madhavmam had done in the sphere of education, what Madan Mohan Malaviya had done for Banares sounds so little. But in those days that was important. In today's context this is important. Dr. Suneethi Kumar Chattarjee, President of Central Sahitya Akademi, summed everything up by saying, "When I was seeing what Dr. Madhav Ananth Pai was doing all his life, I am filled with wonder and

admiration. We could not pardon ourselves that up in Northern and Eastern India we know so little or nothing of this great man, and leader of men.” He has been called the sage of Manipal, unquestionably one of the greatest sons of India and makers of modern India. This is no time to record all the achievements. They are truly stupendous. He travelled widely, all the while keeping an eye on what he can learn from his travels. Recognition came to him in small ways. This is one man who deserves a Bharat Ratna more than anybody else in this country. I am absolutely sure of that. He received a Padma Sri but he deserved a Bharat Ratna. The Mysore University honoured him with a doctorate in 1974. But he deserved much more. Not that he yearned for it. He was indifferent to awards. He got the greatest of all awards: the love of his people. In a real way he was a *Yugapurush*. In his earlier years he received the love and encouragement of his elder brother. In his later years he had the unfailing support of his nephews. Later on his excellent sons took over, but his strength lay in the support he invariably received from his family, starting with his own mother Yashoda, and later his wife Sharada. A Public School set up in Udupi bears her name. Sharada is the Goddess of learning. It has been my privilege to have known Dr. Pai and to have lived in his time and to have watched the institution that he had set up, grow. He planted a sapling. Today it has grown into a mighty tree. Nothing was too small for him, to dismiss lightly. Nothing was too big for him to be frightened of. He aimed at the stars and the stars came tumbling down. His life was one long poem of action. Shakespeare said it all when he wrote. ‘He only in a general honest thought and common good for all made one of them. His life was gentle and the elements so mixed in him that nature might stand up and say to all the world: “This was a man” ’.

Reality can Change

Vote of Thanks

Prof. K. S. Haridasa Bhat

This is part of a programme which no five year plan has recommended. '*Jnanam Vijnana Sahitam*': The celebration is not merely a celebration. The celebration will cost something. But the prize that it will get later on is something different. I would first refer to the *Nandadeepa* which I want to be the evershining light of M.G.M. College. In this book students have written, teachers have written about how the college was built. The modern day students must know how institutions are built. Whatever we may say of technology, it will be man who will dominate ultimately and man who should come to his senses when it is too much, and no one else can help us. I thank all the distinguished Vice-Chancellors whom it was my privilege to know earlier and whom I had personally invited. Two were our students. Almost all this festival of five or six days is planned around my students, past, present and future. This has got a plan. This has got a conceptual basis and we have believed in this institution. As many of you have been saying, the three Rs are not enough. I have been a school master teaching the 3 Rs for the second standard students. From that day on I know that man surges upward in his mind. We have enough wealth in this country. We should know how to harness it. I came under the tutelage of Dr. Madhav Pai. I knew the secret. That secret I have worked for fifty years. The result is – all these people are here: For instance Prof. Lauri Honko has come – just to escape the ice and snow in Finland. He doesn't know we want to escape from the heat. He was available to me. Great forces have been at work here over the last 50 years, starting from the indomitable figures of the two: Dr. Pai and Prof. H. Sunder Rao. They laid the foundation – one the institutional and the other the academic. And this will last for ever. Even if the TV comes, VCs come, we are there. What we have to do is to build up

the courage of the students to face the world. But students, we must never be pessimistic about the future of the world. We must criticize, we must analyse, but we must be optimistic. All these people who have achieved something in their life must become your role-models. I know, by the numerous letters I receive, while I went about begging: it is so easy to beg these days. You can beg by E-mail. It is not necessary to write a letter; you can converse with him. Our own people, my own students have contributed to this gala event. We should remain in the minds of the future generation so that they take up the next cue and they will reach us to the destination. As Dr. Rao himself said, let us not lose hope in our country. Let us have faith in our country, whatever may be the condition. The reality can change. Madhava Pai showed that 'Reality can change'. Where tigers were roaring thousands of students are roaring or snoring. Now this has been a great experience. Dr. Rao was asked to send a man to the moon. The speaker also knows. He is specializing in bringing the moon to the world. Udupi is the town where Chandra came to do *Tapas*. We have the resources of the mind, only we should be united.

ಅಧಿವೇಶನ - 3

ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮಾವೇಶ

ನೆನಪುಗಳು

ಫೆಬ್ರವರಿ 7, ಪೂರ್ವಾಹ್ನ

- ಪ್ರಾರ್ಥನೆ : ಶ್ರೀಮತಿ ಅರ್ಚನಾ ಭಟ್
- ಪರ್ವಕಾಲ (ಸ್ವಾಗತ) : ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳ್*
- ಅತಿಥಿಗಳ ಪರಿಚಯ : ಡಾ|| ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್*
- ಆಶಯ ಭಾಷಣ : ಪರಮಪೂಜ್ಯ
ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ*
ದಂಬಳ ಮಠ, ಗದಗ

Mesmerizing, Magnetic
Personality (Speech after
Releasing the special first day
cover brought out on the
occasion of Golden Jubilee
of M.G.M.)

: **Smt. K. N. K. Karthyayini ***
Post Master General

Man-Making Effort
(Reminiscences)
A Dream Come True
(Reminiscences)

: **Prof. B. K. Hegde***

: **Smt. Mukta Shenoy***
Shortcomings to be Overcome

(Reminiscences)
ಸಾಧನೆಯ ಶಿಷ್ಯತನ

: **Dr. K. Ramesh Bhat***

(ಅದ್ಭುತ ಭಾಷಣ)
ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ

: ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ*

(ಆಶಯ)

: ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ*

ಯುವಕರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು

: ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ*

Vote of Thanks

: **Prof. P. Dayananda Shetty***

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ

: ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎಲ್. ಸಾಮಗ

ಸಂಗೀತ

: ಶ್ರೀಮತಿ ಶೈಲಾ ಭಂಡಾರಿ

ಪರ್ವಕಾಲ

ಸ್ವಾಗತ

ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳ

ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರೆ, ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಿರಿಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ವೈಯವರೆ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರೆ, ಡಾ| ಮೋಹನದಾಸ ವೈ ಅವರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಣ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆಯವರೆ, ಈ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಅಂಚೆ ಲಕೋಟೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಪೋಸ್ಟ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎನ್. ಕೆ. ಕಾರ್ತ್ಯಾಯಿನಿಯವರೆ, ಹಿರಿಯ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಮುಕ್ತಾ ಶೆಣೈ, ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆಯವರೆ, ಮತ್ತು ಡಾ| ರಮೇಶ್ ಭಟ್ಟರೆ,

ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಈ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನಗೊಂಡ ಈ ಪ್ರಾಕೃತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 'ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕಬೇಕು, ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಡುಕಬೇಕು,' ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಡಾ| ಮಾಧವ ವೈ ಅವರ ತಾಯಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಈ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ದೂರದ ಹಾಂಕಾಂಗಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ಡಾ| ಮಾಧವ ವೈ ಅವರು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡರು. ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕಿದರು. ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಡುಕಿದರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅನೇಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬದುಕಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಡಾ| ವೈ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಗಡಿಗರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಕಾಲೇಜು. ಆಕಾಶಗಂಗೆಯಂತೆ ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ವಾಹಿನಿಯನ್ನು ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಡಾ| ವೈಗಳು ಈ ಕರಾವಳಿ ಸೀಮೆಯ ಎಲ್ಲ ಜನಪದ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಹಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. 1949ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಾಗ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಬಡ, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿದ ಅನುಭವ ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಯ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವನಿಗೆ ಮನೆಯಂಗಳಕ್ಕೇ ಗಂಗೆ ಹರಿದು ಬಂದಂತೆ ಆಯಿತು. ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಜ್ಞಾನಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಹಸನಾಗಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆ ಉತ್ಕಟ ಅನುಭವ ಒಂದು ಮಧುರ ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ, ಮಧುರ ಕಾವ್ಯದಂತೆ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಕಾಲೇಜಿನ ಸ್ಥಾಪಕ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಸುಂದರ ರಾಯರು ಕವಿಗಳ ಬಗೆಗೆ, ಕಾವ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಆಗಾಗ ಉಪನ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ "Poetry is powerful emotions recollected in tranquillity"— ಅಂದರೆ 'ಉತ್ಕಟ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವು ಕಾವ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ' ಎಂಬ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಕವಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಮಾತೃವಿದ್ಯಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಉತ್ಕಟ ಅನುಭವಗಳ, ಬುದಿಭಾವಗಳ, ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ನೆನಪನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ, ಈ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರೂ ಒಂದು ತರದ ಕವಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಕವಿ ಹೃದಯದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡಲು ಈ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮಾವೇಶ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ.

ಮಾತುಗಳ ಮಾತೆ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವಿ. ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಕೆ ನಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಗಳಿಂದ ನುಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರಸ್ವತೀ ಪುತ್ರರಾದ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು, ಪರಮಪೂಜ್ಯ ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮಾವೇಶದ ಆಶಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವಿ ಮನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಶಿವ ಶರಣರ, ವಚನಕಾರರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಮಹತ್ತರ ಪ್ರವಚನಕಾರರು ಸ್ವಾಮಿಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕದ, ಅದರಲ್ಲೂ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಧರ್ಮಪೀಠದ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು. ಧರ್ಮಪೀಠಗಳು, ಮಠಗಳು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಆಹಾರದಾನ, ಔಷಧಿದಾನ, ಶಾಸ್ತ್ರದಾನ, ಅಭಯದಾನ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಪರಂಪರಾಗತ ಮಹಾದಾನಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ಸ್ವಾಮಿಗಳು. ಸೂರಾರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿ ತನ್ನ ಮಠವನ್ನೆ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಂತೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ ತನ್ನ ಮಠದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನೂ, ಜಾತಿ-ಕೋಮು ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸುಯೋಗ ನನಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಗೌರವಪೂರ್ವಕ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹೊಳೆದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ಶಿವಣ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು. ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವಿಣಗುಡ್ಡೆ ಶಿವಣ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆ ಇವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಕಾಲೇಜು ಯೂನಿಯನಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ. ಹೆಗ್ಡೆ ಎಂಬ ಉಪನಾಮವೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಅವರು ತನ್ನ ಓರಗಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಹಪಾಠಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಹರಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ, ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನ ಧೋರಣೆಯನ್ನೇ ಅವರು ತನ್ನ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವೃತ್ತಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಸ್ವಾಗತ.

ಈ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆ ಒಂದು ವರ್ಣರಂಜಿತ ಅಂಚೆ ಲಕೋಟಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ಮನ್ನಣೆಗೋಸ್ಕರ ನಾವು ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಆಭಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಬಿಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಕೊಡುವಂಥ ರಾಜ್ಯದ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯ ಪೋಸ್ಟ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎನ್. ಕೆ. ಕಾರ್ತ್ಯಾಯನಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ.

ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಈ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಹಿರಿಯ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬರಿಯ ಹಿರಿಯ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲ. ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಕಾಲೇಜಿನ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ, ಎರಡನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದವರು. ಅವರು ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ, ಸಾಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಎರಡನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಅವರ ಮಕ್ಕಳೂ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಈಗಾಗಲೇ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ತಲೆಮಾರಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದಂಥ ಈ ಮಾತೃ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಈಗ ಮೂರನೆ ತಲೆಮಾರಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮುಕ್ತಾ ಶೆಣೈ ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿನಿಯಾಗಿ, ಉತ್ತಮ ಲೇಖಕಿಯಾಗಿ, ವಾಗ್ಮಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಅವರನ್ನು ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಪರವಾಗಿ, ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಚಾರ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆಗೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವರು. ಸರಕಾರದ ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಮಣಿಪಾಲದ ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ನ್ಯೂಸಿನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈಗ ನಿವೃತ್ತ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ. ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ.

ಡಾ|| ಕೆ. ರಮೇಶ ಭಟ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಎರಡನೇ ದಶಕದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದವರು. ಬಹಳ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ, ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಈಗ ಹೈದರಾಬಾದಿನ National Institute of Nutritionನಲ್ಲಿ Deputy Director ಆಗಿದ್ದಾರೆ. World Health Organisationಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಮತ್ತು ತುಳುನಾಡಿನ ಡಿಂಡಿಮವನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತುಳುನಾಡಿನ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನೂ ತುಳುವರನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಯ ಕ್ರತು ಶಕ್ತಿಯ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಅವರಿಗೂ ಸ್ವಾಗತ.

ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಮಾವೇಶ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಾವೇಶ. ಎಂದರೆ ಅನೇಕರು ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳೆ, ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ನೂತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು,

ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಈ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಾಗತ. ●

ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತಕ

ಅತಿಥಿಗಳ ಪರಿಚಯ

ಡಾ| ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್

“ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮಾವೇಶ: ನೆನಪುಗಳು” - ಈ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿ ಯೂನಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಅಪಾರ ಅನುಭವ ಗಳಿಸಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತಕರಿವರು. ಪ್ರೊ| ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆಯವರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ನಮಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ, ಪ್ರಸಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಶ್ರೀಯುತರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಇತಿಹಾಸ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಗಳಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ವಾರ್ತಾ ವಿಭಾಗ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದುಡಿದವರು. ಮಣಿಪಾಲದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಟಾಪ್ಪಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಮಾಹೆ ಪರಿಗಣಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ನ್ಯೂಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರು. ಅಸಂಖ್ಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಭಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಪ್ರೊ| ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರದು.

ಡಾ| ಕೆ. ರಮೇಶ ಭಟ್ 1960-64ರಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯಾಗಿದ್ದವರು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಮದ್ರಾಸಿನ Institute of Nutritionನಲ್ಲಿ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಧಿ ತಳಿಗೆ ತಗಲುವ ಫಂಗಸ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬಗ್ಗೆ, ಹಂದಿಗೋಡು ಕಾಯಿಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತು ಹಲವು ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಾಪಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿರುವ ಡಾ| ಭಟ್ ಅವರು ಈಗ United Nationsನಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ.

ಇಂದು ಅಖಂಡ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳದೇ ಅಧಿಪತ್ಯ. ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಮೈದಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ 1949ರಲ್ಲಿ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ 97. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಹುಡುಗಿಯರು. ಅಂದಿನ ಹತ್ತು ಕುಮಾರಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ - ಶ್ರೀಮತಿ ಮುಕ್ತಾ ಶೆಣೈ, ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಡಾ| ಆರ್. ಎಂ. ಎಸ್. ಶೆಣೈ ಅವರ ಪತ್ನಿ.

ಸ್ವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಚಿತ್ಪುಸಿರುವ ಗದಗಿನ ದಂಬಳ ಮಠದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ತೋಟದಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಪದವೀಧರರು. ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಗಳಿಸಿದವರು. ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಬಗೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಒಲವುಳ್ಳವರು. ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 25 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಒಲವುಳ್ಳ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ನಂಬಿದವರು. ಅನ್ನದಾನ, ಜ್ಞಾನದಾನವೇ ಅವರ ಮಂತ್ರ. ಪ್ರಗಲ್ಬ ವಾಗ್ಮಿಗಳಾದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಗೆ ಸಾಹಿತಿಗಳೆಂದರೆ ವಿಶೇಷ ಅಕ್ಕರೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಗಳು ಎಂದು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಅವರಿಂದ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎನ್. ಕೆ. ಕಾರ್ತ್ಯಾಯನಿ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಜನರಲ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾರ್ತ್ಯಾಯನಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತರು. ಮುಂಬೈ, ಪುಣೆ, ದೆಹಲಿ, ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಇವರಿಗೆ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೊಸ ರೂಪ, ಹೊಸ ಬಣ್ಣ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರು. ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯ ಆಧುನೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರೀಕರಣ ಅವರ ಸದ್ಯದ ಗುರಿ. ಮಂಗಳೂರು ಹಂಪನಕಟ್ಟೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಕಾರ್ತ್ಯಾಯನಿ ಅವರ ನವೋತ್ಸಾಹದ ಪ್ರತೀಕ.

ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಮಂದಿ ಕಟ್ಟಿದ ಪವಾಡ

ಆಶಯ ಭಾಷಣ

ಶ್ರೀ ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ

ಓಂ ಅಸತೋ ಮಾ ಸದ್ಗಮಯ
ತಮಸೋ ಮಾ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಮಯ
ಮೃತ್ಯೋರ್ಮಾ ಅಮೃತಂ ಗಮಯ
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಣೀಯರಾದ ಬಸವಾದಿ ಶಿವಶರಣರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಉಡುಪಿಯ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಈ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವಂಥ ಹಿರಿಯ ನಾಯಕರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆಯವರ, ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ದಂಡನಾಯಕರಾಗಿರುವಂಥ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಯವರ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾರ್ತ್ಯಾಯನಿ ಅವರ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ, ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಶೆಣೈ ಅವರ, ಶ್ರೀ ರಮೇಶ ಭಟ್ ಅವರ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ಸದ್ಯವೂ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಅನಂತರವೂ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವಂಥ ಪ್ರೊ| ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ ಅವರ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರ, ಶ್ರೀ ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ ಅವರ, ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವಂಥ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರ, ಮಾತೆಯರ, ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶರಣಾರ್ಥಿಗಳು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಕ್ತಾ-ನಂಗಾಲ್ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಯಾಗುವಾಗ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ದೇವಾಲಯಗಳೆಂದರೆ ಶಾಲೆಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಎಂತ. ಅಂಥ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ದೇವಾಲಯ ಉಡುಪಿಯ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ. 1949ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಯುಗಪುರುಷ, ಯುಗಮಾನವರೇ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ಆಗ ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ಜನ ನಗೆಯಾಡಿದರು. “ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಮಾಡುವುದುಂಟಾ ? ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ನಡೆಯುವುದುಂಟಾ ?” ಆದರೆ ಅದೇ ಈ ಸಗ್ರಿ ಭೈಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜು ಇಂದು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ದೊಡ್ಡ ದೇವಾಲಯವೇ. ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕವಾದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ! ಆಧುನಿಕ ದಿನಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಣ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವೇನೋ ನಿಜ. ಆ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ವಿದ್ಯೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಒಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಪದ ಮಾತಿದೆ: “ದೊಡ್ಡೇ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ಆದರೆ ವಿದ್ಯೆ ಅದರಪ್ಪ.” ಈ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾರು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠರುಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ Knowledge is Power ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. “ಜ್ಞಾನವೇ ಶಕ್ತಿ” – 12ನೇ ಶತಮಾನದ ಶರಣರೂ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಿ ನಿನ್ನದಲ್ಲ, ಹೇಮ ನಿನ್ನದಲ್ಲ – ಕಾಮಿನಿ ನಿನ್ನವಳಲ್ಲ, ನಿನ್ನೊಡವೆಯೆಂಬುದು ಜ್ಞಾನರತ್ನ. ಆ ಜ್ಞಾನ ರತ್ನಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಘರ್ಷ, ಹೋರಾಟ

ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಧ್ಯಮ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಈ ಕರಾವಳಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುವರ್ಣದ ಬಾಗಿಲನ್ನೇ ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈಗಳು ಈ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ತೆರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ತೆರೆದಿಟ್ಟರು.

ಈ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ : ಈ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಡಾ| ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಬೋಧಿ ವೃಕ್ಷವಾಯಿತು, ಅಂತ. ಗಯಾದಲ್ಲಿ ಗೌತಮ ಬುದನಿಗೆ ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ. ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳಷ್ಟು ಅನುಭವದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ದಿಗಂತವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಂಥ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಅನಂತರ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದು ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಯೂ ಬೆಳೆಯಲಾರದಂಥ ಕಾರ್ಕ್ಸ್ ಗಳಿರುವಂಥ ಮಣಿಪಾಲಗುಡ್ಡ ಆಧುನಿಕ ನಲಂದ, ತಕ್ಷಶಿಲೆ ಆಯಿತು. ಈ ಪೈ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರ ಆದರ್ಶ, ಅವರ ಆಚರಣೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅಸಹಜ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಪರೀತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾದಾಮಿಯ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ: ಆ ಶಾಸನಕ್ಕೂ ಪೈಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಬಹಳ ಸಾಮ್ಯ. ಆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ:

‘ಸಾಧುಗೆ ಸಾಧು ಮಾಧುರ್ಯಂಗೆ ಮಾಧುರ್ಯಂ

ಬಾಧಿಪ್ಪಕಲಿಗೆ ವಿಪರೀತನ್

ಮಾಧವನೀತನ್ ಪೆರನಲ್ಲ.’

ನೋಡಿ ಮಾಧವನ ಹೆಸರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಈ ಮಾಧವನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದೋ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹಿಂದಿನ ಮಾಧವನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದೋ ಅಂತೂ ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಬಹಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇದೆ. ಮಾಧವ ಪೈಗಳು “ಸಾಧುಗೆ ಸಾಧು. ಮಾಧುರ್ಯಂಗೆ ಮಾಧುರ್ಯಂ; ಜೊತೆಗೆ ಬಾಧಿಪ್ಪ ಕಲಿಗೆ ವಿಪರೀತನ್”. ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮಾಧವನೂ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಹಾಗೇನೇ. ಆರ್ಥಿಕರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಣ್ಣ ಉಪೇಂದ್ರ ಪೈಗಳ ಜೊತೆಗೆ 8,000 ಹಾಕಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದಂಥ ಬ್ಯಾಂಕು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು ! ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ – ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ – ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಆದರು. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಸರನ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ: ಸೀಜರ್ ಹ್ಯಾಗಿದ್ದ ಅಂದರೆ “He came, he saw, he conquered.” ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಂಗಕ್ಕೂ ಬಂದರು, ನೋಡಿದರು, ಗೆದ್ದರು, ಎಲ್ಲ ರಂಗದಲ್ಲೂ ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ. ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿನಮಾನದ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬಯಲು ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಭಾರತದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ನಕ್ಷೆ, ದೊಡ್ಡ ಗುರುತು ನಿಜ. ಜತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿರುವಂಥ ಲೈಬ್ರರಿ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಪ್ರಾತೀಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಯಕ್ಷಗಾನ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ, ತುಳು ನಿಘಂಟು ಪ್ರಕಟಣೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂಥ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳು, ಅವು ಅಕಾಡಮಿಕ್ ಆಗಿ ಬಹಳ ಎತ್ತರ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿವೆ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಬಗ್ಗೆನೇ ನಾವು ಯೋಚನೆ

ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ, ಎದೆ ತುಂಬುತ್ತದೆ, ಗೌರವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ತಲೆ ಬಗ್ಗುತ್ತದೆ. 5000 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರ ದೊಡ್ಡ ವಾಚನಾಲಯ ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಂಥ ಮುಂಧೋರಣಿಯುಳ್ಳ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗೆ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯುಳ್ಳ ಈ ಭಾಗದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳ್ಳಂಥ ಅವರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳು, ಜವರೇ ಗೌಡರು ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾರಣರು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳು ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಈ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದು ಬರೆ ಲೈಬ್ರರಿ ಆಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಘನತೆ ಘನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳು ನಮ್ಮ ದಿನಮಾನದ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು.

ತಾಯೆ ಬಾರ, ಮೊಗವ ತೋರ,

ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತೆಯೆ

ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡಿದಂಥ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳ ಘನತೆಗೆ ತಕ್ಕದಾದ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 5000 ಇದ್ದುದು ಅನೇಕ ದಾನಿಗಳು, ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾದಂಥ ದಿವಂಗತ ಡಿ. ವಿ. ಜಿ.ಯವರ ಮಕ್ಕಳಾದಂಥ ಬಿ. ಜಿ. ಎಲ್. ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸುಮಾರು 2000-3000 ಗ್ರಂಥಗಳು, ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಾನಿಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು 35-40 ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳು. ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದಂಥ ಮಹತ್ತರ, ಬೃಹತ್ತರ ಸಂಶೋಧನಾಲಯವನ್ನು ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕಿರೀಟಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ತುರಾಯಿಗಳು ಇವೆಲ್ಲ. ಆ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಎಂತಹ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು ಅಂದರೆ ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ. ಮಾಡುವಂಥವರಿಗೆ, ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡುವಂಥವರಿಗೆ ಇದು ಗೈಡು ಮಾಡಬಹುದು, ಇದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಈ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾಸನ, ಜನಪದ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ, ಎಂ.ಎ. ಆದ ನಂತರ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ, ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನಾವೀ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಅನುಮತಿ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅಂದರೆ ಈ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹತ್ವ ಎಂಥದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್. ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾಯರು ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟರು ! ಆ ನಂತರ ದಾಂಗುಡಿಯಿಟ್ಟು ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ನಾಲ್ಕು ಇಂತಹ ಸಂಶೋಧನ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅದು ಬರೇ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳ ಪುಸ್ತಕವಷ್ಟೆ ಇವೆ ಅಂತಲ್ಲ, ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳ ಆತ್ಮ, ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳ ಜೀವ, ಅವರುರಿಂದ ತಮ್ಮ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಪುಸ್ತಕಂ, ವನಿತಾ, ವಿತ್ತಂ - ಎಂದರೆ ಪುಸ್ತಕ, ವನಿತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತು. ಪರಹಸ್ತಂಗತಂ ಗತಂ. ಮಂದಿ ಕೈಗೆ ಹೋದರೆ ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬಂದರೆ ಹರಿದೋ ಚಿಂದಿಯಾಗಿಯೋ ಏನೋ ಆಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಪುಸ್ತಕ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

Books rule the World. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದದ್ದೆ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ. Walthaire ಮತ್ತು Rousseau ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಲಾಯಿ ವಿರುದ್ಧ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರಲ್ಲ - ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಚಳವಳಿಯೇ ಆಯಿತು. ಈ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವಾಗ ಗುದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಬಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕ

ನರಿಗಳನ್ನು ತೋಳಗಳು, ಬೇಟೆಗಾರರು ಎಳೆದು ಹಾಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಈ ರಾಜವಂಶದವರನ್ನು ರಸ್ತೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಎಳೆದು ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹೊಡೆದರು ಜನ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವರ ಅಹಂಕಾರ, ಅವರ ಸೊಕ್ಕು. ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಲಾಯಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ: 'ನನಗೆ ದೇವದತ್ತ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ'. 'ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವೇನೋ ನಮ್ಮ ರಾಜರು. ನಮಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರೊಟ್ಟಿಯಿಲ್ಲ' ಎಂದರೆ 'ನೀವು ಕೇಕ್ ತಿನ್ನಿರಿ, ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿರಿ', ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ 'ಬೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ, ಎಸ್ಕಿ ಕುಡಿಯಿರಿ' ಅಂತಿದ್ದ, ಇಂತಹ ಅಹಂಕಾರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರು ಜನಗಳೇ. ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾದದ್ದು ವಾಲ್ಟೇರ್, ರೂಸ್ಸೊ ಅವರ ಪುಸ್ತಕಗಳು. "Liberty, equality, fraternity"ಗಳ ಘೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರು ವಾಲ್ಟೇರ್, ರೂಸ್ಸೊ. ಅದು ಹಳೆ ಕಥೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮದಿರಿನ ಗೊರ್ಬಚೆವ್ ಬರೆದಂಥ 'ಪೆರಸ್ಟ್ರೊಯಿಕಾ', 'ಗ್ಲಾಸ್‌ನಾಸ್' ಎನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಮಸ್ತ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಒಡೆದು ಹಾಕಿ, ಇವತ್ತು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಗೊರ್ಬಚೊವ್ ಬರೆದಂಥ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು. ಪುಸ್ತಕ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೈಬಲ್ ಎರಡುನೂರು ಕೋಟಿ ಜನಗಳನ್ನಾಳುತ್ತದೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್‌ರಲ್ಲಿ. ನೂರು ನೂರೈವತ್ತು ಕೋಟಿ ಜನ ಮಹಮದೀಯರನ್ನು ಒಂದು ಕುರಾನ್ ಆಳುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನಗಳನ್ನು ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಆಳುತ್ತದೆ. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಳುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂತಸಾಹಿತ್ಯ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಳುತ್ತದೆ. ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ. ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಇತಿಹಾಸ. ಬಂದದ್ದು ಪುಸ್ತಕ ಅಲ್ಲ, ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರೇ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಭಂದ ಪದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ.

ಇದೋ ಬಂದರು,

ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಬಂದರು;

ಸರ್ವ ಋತು ಬಂದರು.

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಬಿಟ್ಟವರು,

ಮಂಗಳೂರ ತೊರೆದವರು,

ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದವರು.

ಆ ದ್ವಾರಕೇಶ ಕೃಷ್ಣನೋ

ಮಣ್ಣು ಹೆಂಟೆಯನ್ನೆ ಬಿರಿದು

ನಿಂದನು ಕಡೆಗೋಲು ಹಿಡಿದು

ನಿಲಲಿಂದೆ ಉಡುಪಿಗೆ ಬಂದವರು,

ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಈ ಗೋವಿಂದನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಚಂದವಾಗಿ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾರೆ !

ಈ ಗೋವಿಂದನೋ

ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮರೆಯ ನಿದಾನದಂತೆ

ವಿರಾಟ್ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು

ಇತಿಹಾಸ ಶೋಧಕನೋ,

ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿದಾರಕನೋ

ಎಂತೆಂಥದೋ ರೂಪ ತಳೆದು
ತಾಯೆ ಬಾರ,
ಎಂದು ಕರೆದು ಗುಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ನಿಂದವನು,
ಅಖಿಲ ಜಗಕೆ ಸಂದವನು
ಕನ್ನಡಕೇನಯ್ಯ ಬೆಲೆ ಎಂದಾಗ
ಒಂದು ಪೈ ಎಂದವನು,
ಹೌದು, ಕನ್ನಡಕೊಬ್ಬನೆ ಪೈ,
ಹಿಂದೂ, ಇಂದೂ, ಮುಂದೂ,
ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಪೈ,
ಅಜ್ಜ ಗೋವಿಂದ ಪೈ,
ಹೈ, ಹೈ. ಹೈ. ಹೈ.

ವೈ ಅಂದರೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಹೌದು' ಎಂದರ್ಥ ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೈಲಾಸಂ ಹೇಗೋ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಕೂಡ ಒಬ್ಬನೇ. ಅದಕ್ಕೆ yes, yes, yes, ಇಂಥ ಅದ್ಭುತವಾದಂಥ ಶಕ್ತಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳದಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಜತೆಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದಂಥ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಯಾಗುವಂಥ ಕೆಲಸ ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಡಿದ್ದು, ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ನಾವು ಏನನ್ನಾದರೂ ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು, ಜನಪದವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶರಾವತಿ ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಹುಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಏನಂದರು, 'ಓ ದೇವರೇ, ಎಷ್ಟೊಂದು ಶಕ್ತಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲ' ಎಂತ 'Visitors' Book' ನಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. 'ಎಷ್ಟೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹರಿದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲ' - ಎಂದು, ಮುಂದೆ ಆಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೇನೇ, ಆ ಜೋಗದ ನೀರಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಅನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವಂಥ project ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಅವರು ಅದನ್ನು project ಮಾಡಿದರು. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ವಿದ್ಯುದಾಗಾರವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈಗ ನಾವು ಕಾಣುವಂಥ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ತು ಅಲ್ಲಿದ್ದಲೇ ಬಂದದ್ದು.

ಈಗ ನಾನು ಮಾಡುವ ಹೋಲಿಕೆಯೆಂದರೆ ಆ ಶರಾವತಿ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಮುಂದಾದರೂ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವ ಜಾನಪದ ಶರಾವತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾರದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅದು ಹರಿದು ಹೋಯಿತು. ನಮ್ಮ ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಆಡಿಯೋ, ವೀಡಿಯೋಗಳ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ; ಹಾಗೇ ಕಟ್ಟಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊರಗಿನ ಶರಾವತಿ ನೀರಿನಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಪವಾಡ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಜಾನಪದ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು ? ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಡಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದದ್ದು ಎಂದರೆ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ (RRC)ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಮೆರಿಕ ದೇಶದವರು ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕೋಟಿ-ಚಿನ್ನಯ, ತುಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಸಿರಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಅನೇಕ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ದೊಡ್ಡಾಟ, ಸಣ್ಣಾಟ, ರಾಧಾನಾಟ

ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ, ಮುಗಿದೇ ಹೋಗಿದೆ ಎಂತ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿತ್ತು - ಅದು ಬಾದಾಮಿಯ ಸಮೀಪದ ಹಂಸನೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂತ ಗೊತ್ತಾದಾಗ ಸ್ವತಃ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ರಾಧಾನಾಟವನ್ನು ವೀಡಿಯೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೋ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಬಾಚಿಗೊಂಡನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ- ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಹತ್ತಿರ- ದೊಡ್ಡ ಭರಮಪ್ಪ ಅಂತ ಇದ್ದರು. ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ ಕುಡಿದರೆನೇ ಅವನಿಗೆ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ ಆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರೋದು. ಅವನನ್ನು ಗದಗಿಗೆ ನಾವೊಂದು ಸಲ ಕರೆಸಿದ್ದಿ. ಅವರನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು. ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ ಆಟ 150 ವರ್ಷ ಹಳೆಯದು. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಅತ್ತೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಳು. ಪೆಂಡಕೂರು ಗುರುಮೂರ್ತಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಗೌಡರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾ, ಸಿಂಗಾಪುರ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆ ಕಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ RRCಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ Record ಮಾಡಿಸಿ ಇಡಿಸಿದರು. ಎಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕೆಲಸ. ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಹಾಂಕೋ ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದರಲ್ಲ, ಅವರು ಬರೀತಾರೆ: 'ಬಹುಶಃ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಾನಪದೀಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ- ಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಏಶಿಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಈ ಉಡುಪಿಯ RRCಗೇ ಬರಬೇಕು' ಅಂತ ಹೇಳಾರೆ. ಎಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ! ಬಹಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ, ಮಾನವಿಕ ಶಿಸ್ತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು, ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿಸಿದರು. ನಂತರ ಡಾ|| ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಅವರ ಪತ್ನಿ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು - ಆಫ್ರಿಕಾ ದೇಶದ ಸೆನೆಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು - ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ತುಳು ನಿಘಂಟುವಿನ ಯೋಜನೆ ಅವರ ತಲೆಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಆಗ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಳು ನಿಘಂಟುವಿನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು ! ಎಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಯಿತು ಅಂದರೆ ನೂರಾರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕೂಡಿ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಸುಮಾರು 18 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿ ಒಳ್ಳೆ ತುಳು ನಿಘಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಎಂಥ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕೆಲಸವಾಯಿತು ! ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಬಣ್ಣದ ಕಿರೀಟಕ್ಕೆ ಎರಡು ತುರಾಯಿಗಳು - ಒಂದು ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆ-ನಂತರ ಈ RRC, ನಂತರ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರ, ನಂತರ ತುಳುನಿಘಂಟು ಸಂಶೋಧನೆ. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತುಂಡು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಇತಿಹಾಸ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ತಾಡವೋಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಜನಪದೀಯ ಒಂದು ತುಂಡು ಹಾಡಿನಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ಇತಿಹಾಸ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಸಂಕೇತ, ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಪದ್ಯ 'ಆನೆ ಬಂತೊಂದಾನೆ' ಎಂಬ ಹಾಡದು. ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾಲಿನ ಹಾಡು :

ಆನೆ ಬಂತಾನಿ,

ಯಾವೂರಾನಿ,

ಇಲ್ಲಿಗ್ಯಾಕೆ ಬಂತು ?

ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ ಬಂತು ?

ಹಾದಿಗೊಂಡುಡ್ಡ
ಬೀದಿಗೊಂಡುಡ್ಡ
ಅದೇ ದುಡ್ಡ ಕೊಟ್ಟು
ಸೇರು ಕೊಬ್ಬಿ ತಂದು
ಲಟ ಲಟ ಮುರಿದು

ಚೆಕ್ಕೋಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು

ಇದೊಂದು ಐದು ಸಾಲಿನ ಹಾಡು. ಇದನ್ನು ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೀದರದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಾನಪದದ ಗುಣವೇ ಹಾಗೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸ ಇದೆ, ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ, ಕಾಲದೇಶಮಾನದ ಅದ್ಭುತ ರಮ್ಯ ಕಥೆಯಿದೆ. 'ಆನಿ ಬಂತಾನಿ', ಅದ್ಭುತ ! ಕುತೂಹಲದ ಉದ್ಗಾರ. ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳಾರೆ "ಯಾವೂರಾನಿ ?" 'ವಿಜಾಪುರ ಆನಿ', ವಿಜಾಪುರ ಅಂದರೆ ಬಹ್ಮನಿಗಳ ರಾಜಧಾನಿ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಡವೀನೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮೊಲ, ಚಿಗರೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆನೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಂತು. ಇದು ಬಿಜಾಪುರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು. ಬಹ್ಮನಿಗಳಿಗೂ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೂ ತಾಳೇಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಕದನವಾಯಿತು. ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನ ಜತೆಗೆ ಬಹ್ಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರು - ವಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಮಹಮ್ಮದ್ ಶಾಹಿ, ಬೀದರಿನ ಬರೀದ್ ಶಾಹಿ, ಗೋವಳಕೊಂಡದ ಕುತುಬ್ ಶಾಹಿ, ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮಶಾಹಿ ಐದು ಶಾಹಿ ಮನೆತನಗಳು - ಅವರಿಗೂ ರಾಮರಾಯನಿಗೂ ತಾಳೇಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ, ರಕ್ತಸತಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು. ಆಗ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯ ಸೋತ. ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಬಹಮನಿಯ ಅರಸರು ಆರು ತಿಂಗಳು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರು. ತಾವೆಲ್ಲ ತೆಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು: "ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲ ನೀವು ತೆಗೊಳ್ಳಿ ಅಂತ." ಸೈನಿಕರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೊಂಡು. ಮಜಾ ಮಾಡುತ್ತ ಆನೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು - ನಿಶಾ ಬಾಜಿಯಲ್ಲಿ. ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಆನೆಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಂದುವು, ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಬಂದುವು, ಮೇಲೆ ಕೂತವರು ಕುಡಿದದ್ದರಿಂದ ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಬಂದುವು. ಹಾದಿಗೊಂಡುಡ್ಡ, ಬೀದಿಗೊಂಡುಡ್ಡ - ದುಡ್ಡ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಆಗ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ. ದುಡ್ಡನ್ನು ಜೋಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುಳಿತವರು ನಿಶಾದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಆನೆಯೂ ನಿಶಾದಲ್ಲಿ ತೊಯ್ಯಾಡಿತು; ಹಾದಿಗೊಂಡುಡ್ಡ, ಬೀದಿಗೊಂಡುಡ್ಡ ಬಿತ್ತು, ಅದೇ ದುಡ್ಡ ತೆಗೊಂಡು ಸೇರು ಕೊಬ್ಬಿ ತಂದು, ದುಡ್ಡಿಗೆ ಸೇರು ಕೊಬ್ಬಿ ಸಿಗಿತ್ತು, ಅಷ್ಟು ಸೋವಿ ಇದ್ದ ಕಾಲ ಆಗ. ತಂದ ಮೇಲೆ ತಿಂದವರು ಯಾರು. ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲ ? ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು. ಚರಿತ್ರೆ, ಇತಿಹಾಸ, ದುಡ್ಡ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯ, ಆ ಕಾಲ - ಈ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವಿವರ. ಹ್ಯಾಗಿದೆ ? ಜನಪದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಗಾದೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಕಥೆಯಲ್ಲಿ, ಲಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅದ್ಭುತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ವೀಡಿಯೋ ಟೀಪುಗಳು	: 773 ಗಂಟೆಗಳಷ್ಟು
ಆಡಿಯೋ ಟೀಪುಗಳು	: 3,294 ಗಂಟೆಗಳು
ವರ್ಣಫಲಕ	: 8,319
ಭಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು	: 17,790

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಕಾರ್ಡುಗಳು : 9,110

ಎಷ್ಟು ಅದ್ಭುತ ನೋಡಿ ! ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬರೀತಾರೆ: ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳು: “ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಬಳವಂತರಿಂದ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ, ಶ್ರದಾವಂತರಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ”. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರದಾವಂತರು ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯೋದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು, ಗೆಳೆಯರು ಈ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಶ್ರದೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಾನಪದೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಈ RRC ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕು. ಕಾಲೇಜನ್ನು ಬರೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಬಳಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದುವು. ಇಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೂಡಾ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಶಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡಲ ತೀರದ ಭಾರ್ಗವರೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ತರಬೇತಿಯಿಂದ ಯಕ್ಷರಂಗ ಅಂತ ಮಾತಿಲ್ಲದ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ವರೂಪ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಆಗ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನ, ಹಳೆಯ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಜನ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆ, ಆಕರ್ಷಣೆ ಯಕ್ಷರಂಗದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮಾತಿಲ್ಲ-ಸೃತ್ಯ-ಜತೆಗೆ ಅಭಿನಯ. ಆಂಗಿಕ ಅಭಿನಯದ ಮೂಲಕವೇ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳು, ನೈತಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಥೆಗಳು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ರಂಗುರಂಗಿನ ವೇಷಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದೇಶೀಯರನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಡೆಯುತ್ತೆ ಎಂದರೆ ಯಕ್ಷರಂಗದ ಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮೂಲಕ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಕೊಡುಗೆ. ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಜಾನಪದೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಸಂಶೋಧನ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು ! ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಡಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರ ಭಟ್ಟರ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ಜಾನಪದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವಿ. ಎಂ. ಇನಾಂದಾರರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಗದ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಗಬೇಕು. ಅವು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಡೆದರೆ ಕೈಯಷ್ಟೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಡೆದರೆ ತೊಡೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಡೆಯಬೇಕು, ನೀರು ಜಗ್ಗಬೇಕು. ರನ್ನಿಂಗೂ ಮಾಡಬೇಕು ಆಗ ಶರೀರವೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಈ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ದಿವಂಗತ ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಮಾಡಿದಂಥ ಹೋರಾಟ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಫಲಪ್ರದವಾಗಿದೆ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಭಾಗದ ಜನ ಈಗ ಅದನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗೆ ಏನೂ ಅನುಕೂಲ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದಿವಂಗತ ಪೈಗಳೇ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಂತವರು. ತಾವು ಕಲಿತಂಥ ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ಹ್ಯಾಸೂಲು ನಿಂತುಹೋಗುವಾಗ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಹೊಸ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ತೆಗೆತಾರೆ, ಈ ನಿಂತು ಹೋದ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾನೇಕೆ ಉಳಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ಜೋಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಮುಂಬಯಿವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿದರು. ಅವರು ಎಷ್ಟು practical ಆಗಿದ್ದರು ಎಂದರೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ನೂರು

ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವರು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಿಗೋದೇ ಇಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಚೀಟಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. “ನಾನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ - ನೀವು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದಾನಿಗಳು ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೀಗ ಮೂರನೇ ಸಲ ಬರುವುದು. ಮತ್ತೆ ನಾನು ವಾಪಾಸು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನಿನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಾಗ ಅವನು ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಈ ವರ್ಷದ ಚಂದಾ ತೆಗೊಳ್ಳಿ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಆಗ ಪೈಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ನೀವು ದೊಡ್ಡವರು, ಶ್ರೀಮಂತರಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು”. ಆಗ ಅವನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. “ನಾನು ಮುಸಲ್ಮಾನ, ನೀನು ಹಿಂದೂ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಯಾಕಿಷ್ಟು ಒತ್ತಡ ತರುತ್ತೀಯಾ ?” “ಇಲ್ಲ ನೀವು ಜಾತ್ಯತೀತ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿದ್ದೀರಿ. ಈ ದೇಶ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.” “ಈಗ ಇಲ್ಲ, ಇಷ್ಟು ತೆಗೊಂಡು ಹೋಗು ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.” ಪೈಗಳು ಬಹಳ practical ಇದ್ದರು ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ : ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಏನು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ? ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇವನು ಬದುಕಿರುತ್ತಾನೋ ? ಇವನ ಮನಸ್ಸು ಹೀಗೇ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂತ ಏನು ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ದಾನ ಈಗಲೇ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಲುಕ್ಮಾನ್ ಆಗಿ ಆ ಮನುಷ್ಯ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಬಹಳ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಪೈಗಳು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಇಡೀ ಪ್ರದೇಶದ ಸುಂದರವಾದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಅವರು ಏನೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ, ಮೊದಲು ಜನಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿದರು. ಅವರು ಕಲಿಯುವ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಕಾಡಮಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಂಥವರು. ಕಾಲೇಜು ಬೇಕೆಂದಾಗ ಇಲ್ಲಿನ ‘ಮಿಶನರಿಗಳನ್ನು’ ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ಇಷ್ಟು ಹಣ ಕೂಡಿಸಿ ಕೂಡಿ, ನಾವು ತೆಗೆಲೇವೆ ಎಂದರು. ಅಷ್ಟು ಹಣ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ನಾವೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡೋಣ ಎಂತ ಯೋಚಿಸಿದರು ಡಾ|| ಪೈ. ಇದು ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ನಂತರ ಅನೇಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ತಾಯಿಯಾಯಿತು. ಯಾರೋ ಕೇಳಿದರಂತೆ, “ನೀವೆಲ್ಲ ಏನು ಇಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?” ಆಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರಂತೆ: “ನಾನು, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದರು ನನಗೆ. ಆಗ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ, “ನಾನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಿದೆ, ಮುಂದೇನು ಮಾಡ್ಲಿ ?” ಆಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರಂತೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ “ಮಂದೀ ಕಟ್ಟು”. ಮಂದಿ ಅಂದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜನ. ಜನ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಜನ ಎಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಕಿ ತಯಾರಾದರೆ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಚಿತ್ರಾನ್ನ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಾಂಗೀ ಭಾತ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೊಸರನ್ನ, ಶರ್ಕರ ಭಾತ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಕು. ಜನ ಬೇಕು. ಮೊದಲು ಜನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದು ಪವಾಡವೇ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಆಸೆಯಿತ್ತು. ಕರರಹಿತ ದೇಶ ಇದಾಗಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜನ ಹುಷಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪು ಹಣ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿ. ಸರಕಾರ ಚಾಪೆ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಜನ ರಂಗೋಲಿ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಜನ ಅಷ್ಟು ಜಾಣರು, tax ಉಳಿಸೋದರಲ್ಲಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪೈಗಳು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕರರಹಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಜತೆಗೆ ತುಂಗಾನದಿ ದಂಡೆಯ ಹತ್ತಿರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು, “ನನಗೊಂದು 600 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ !” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಬಹಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲ ಪೈಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಇದೂ ಕೂಡಾ ಒಂದು

ಇಸ್ರಾಯೇಲೋ, ಒಂದು ಸ್ವಿಜರ್ಲೆಂಡೋ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಅದೃಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳು ಇವತ್ತು ಒಂದು ಸೀಮಾ ರೇಖೆಯಾಗಿ, ಒಂದು ಮೈಲುಗಲ್ಲಾಗಿ ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತು ಹೇಳುತ್ತವೆ: ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೇ 50 ವರ್ಷ. ಇದು ಬರೀ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ 50 ವರ್ಷ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ, ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದ ಅನೇಕ ಇತಿಹಾಸ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಂಥ ಅಂಶಗಳು ಈ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಸುಂದರರಾಯರು ಎಷ್ಟು ಮುತ್ತದ್ದಿಗಳು, ಅವರ ಶೇಕ್ಸಿರಿಯನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಷ್ಟು ಅದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು, ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳಿಯಿತ್ತು ! ಅವರ ನಂತರ ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು, ಅವರು ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರವೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯವರೇ. ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನಾರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿದಂಥ ಕಳಕಳಿ, ತಳಮಳ, ಅಭಿಮಾನ ಇವತ್ತು ಒಂದು ಇತಿಹಾಸ, ಒಂದು ಚರಿತ್ರೆ. ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೈಗಳು ಗುರುತಿಸಿದರಲ್ಲ, ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇವತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಡಿ.ಸಿ. ಪಾವಟಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು. ದಿವಂಗತ ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈಗಳು ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನು, ಸಮರ್ಥರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇವತ್ತು ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಂಥ ಈ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಜೀವ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈಗಳು, ರಮೇಶ ಪೈಗಳು, ಈಗ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳು ಇವರೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ದಂಡನಾಯಕರಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪೈ ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದರೂ, ಒಬ್ಬ ಪೈ ದಂಡನಾಯಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಉಳಿದ ಪೈಗಳು ಕರ್ನಲ್, ಮೇಜರ್ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೊಣೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅವಘಡಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಮೆಚ್ಚುವಂಥ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂಥ ಕೆಲಸ ಈ ಪೈ ಘರಾಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಐವತ್ತು ವರ್ಷದ ಸಮಾರಂಭ ಹೃದಯ ತುಂಬುವಂಥಾದ್ದು. 'ಉಂಡಂತಾದುದು, ಸುಖವಡೆಗೊಂಡಂತಾದುದು, ಮನಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯಾಮೃತಮಂ ಕೊಂಡಂತಾದುದು'. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬರಲಿ, ಇದು ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೇಂಬ್ರಿಜ್, ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್‌ನ ಹಾಗೆ ಹೆಸರಾಂತ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ ಅಂತ ಹಾರೈಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.●

Mesmerizing, Magnetic Personality

Speech after the release of special first day cover

Smt. K. N. K. Karthyayini

After the *Vaaksudha* of His Holiness this day, this speech of mine would be compared to a humble postcard after the beautiful special commemoration cover that we are going to issue today.

I have been asked to speak a few words on this occasion. I should say that it is a great privilege for the Dept. of Posts that we could honour one of the greatest sons of the country twice in a span of 6 months: once in October 1999, in the year of the Birth Centenary Celebrations of Dr. T. M. A. Pai and second, now, by issuing a special commemoration cover. We issued a postage stamp in October 1999, and now we are issuing a special cover with the photograph of Dr. Pai on it.

Between Dr. Pai and the Dept. of Posts the relation was one of mutual regard and respect. In the early decades of the later half of the 20th century, when the Information Technology Age had not yet dawned, the Department of Posts was the main channel of communication. The post was always considered the harbinger of progress and development in the farflung rural areas. In 1950, immediately after independence, when many of the District Headquarters not only in Karnataka but even in the country as a whole did not have a head post office, Udupi could boast of a head post office only because of the efforts of Dr. T. M. A. Pai. Come to 1970 – when many of our post offices were housed in dilapidated congested buildings, Udupi could boast of a beautifully, tastefully designed spacious building to house the Head Post office only thanks to the efforts of Dr. T. M. A. Pai. When you enter the post office you will still see the granite stone at the entrance with Dr. T. M. A. Pai's name engraved in golden letters.

The post office at Manipal was also sanctioned only because of the request of Dr. T. M. A. Pai. And in return Dr. Pai paid tributes to the Post by having one of the roads in Manipal named after Mr. Bewoor, the first Indian Director General of Posts and Telegraphs, who had sanctioned that Post Office at Manipal.

Today is the alumni day for M.G.M. College and this session is for reminiscences by the alumni. I am unfortunately not an alumna of this prestigious institution. But I am a student of its founder. One doesn't have necessarily to go to an Academy or a University to be taught or to acquire knowledge. A mesmerizing, magnetic personality like Dr. Pai has tens of thousands of students all over and I am proud that I am one of them. Towards the close of my first posting in the Department of Posts – I was a senior superintendent of Dakshina Kannada Division – I had the privilege and good luck of coming into personal contact with him and also listening to his very educative talk, to be precise, on the 14th of March 1976, the concluding day of Mangalapex 76. That was the first district level philatelic exhibition arranged by the Department of Posts. Dr. Pai was our Chief Guest on that day. After listening to the speech I learnt a lot. More was to follow on 16th of March when he wrote to me from Manipal. That letter I still preserve and read occasionally; whenever I feel that I need a little motivation, I take it out and read it. He wrote:

March 16, 1976

Dr. T.M.A. Pai, MBBS
President and Registrar

Madam,

I am still enjoying the glory of the function which you had organized on the 14th instant and have been wondering at the amount of coordination you could get from all field officers of your Mangalore Field Division. The splendid show that you had put up was evident, not only in the exhibition place, but in the attendance of the large elite of the District at the valedictory function, held at Town Hall and their appreciation. The puppet show was the

highlight of the programme. The audience was spell-bound and the programme was highly educative, both in the exhibition and in the Town Hall. When you were giving expression at the time in your welcome address to your deep sense of gratitude I could know you were in emotion almost breaking down in joyful tears.”

(I still break down in joyful tears that I got such a letter from such a personality.) To continue:

“It is always so. I must congratulate you on having controlled those emotions. You have now mastered the art. I wish you could continue this enthusiasm all through and set an example to others in your position to emulate you.

Best wishes.

Yours sincerely

Dr. T.M.A. Pai

I still preserve that letter in the same folio in which I keep my various degrees and certificates of awards. Because this letter was an illustration to me of one of the greatest principles of personal management – Maslow’s theory of hierarchy of needs. The highest in the rungs of needs for a human being is the need for recognition and appreciation. Ever since I got this letter I have found myself motivated. After that I also started practising it with amazing results, I must say. Only yesterday when I took out this letter and gave it to one of my juniors in the department, he read it and told me, “Madam, can I also keep a copy of this letter with me ? It is so encouraging and beautifully written.” That is the principle of management that Dr. Pai imparted to us. Even for those who did not have the good fortune of coming into personal contact with him, Dr. Pai’s life was a lesson to teach and demonstrate what Krishna advised in the Geetha: “*Sanyasah, Karmayogascha Nisreyaskarau ubhau, Thayoshttau Karma Sanyasah, Karma Yogo Visishyate*”. Both *Sanyasa* and *Karma* give *Moksha*. But of the two *Karmayoga* is better. In the ages of yore our sages took *Sanyasa* and did penance in the hills and forests for bringing prosperity and happiness for all. Here in the hills of Manipal a person shows the better path of *Karmayoga*: to bring health by opening medical

colleges, hospitals, wealth by opening financial institutions, and learning by starting colleges like M.G.M. To bring all these *Trigunas*: health, wealth and learning and thereby prosperity to his fellow-beings, he preached and practised *Karmayoga*. So he was a great teacher not only for the very few who had the good luck to be the alumni in the institutions founded by him, but for all. And as I said I am one among them. My coming over here today is to pay my homage to my Guru in my own humble way. My *gurudakshina* to him is this special cover and cancellation and I am sure that even if his physical presence is not here he will bless me for this.

I have always wondered at one rare phenomenon here at Manipal: There is an adage that Goddess Laxmi and Saraswathi do not stay together. But Manipal is an exception. Many financial institutions: ICDS, Manipal Finance Corporation, Syndicate Bank all flourish along with educational institutions like MAHE, Academy of General Education etc. Now standing in this Sharada-Madhava Auditorium I have found the answer to the puzzle. Dr. Pai's consort was Sharada: the Goddess of learning and he being Madhava Laxmi would never desert him. I pay homage to the great mother – the source of inspiration for Dr. T. M. A. Pai – it is said there is a woman behind every successful man.

Coming back to the alumni of MGM college I am told that this institution has produced as many as seven Vice Chancellors in addition to persons like Sri Hegde, who was the chairman of the Corporation Bank. I also understand that many of the old students of the college had joined the Department of Posts. Even though they had joined in the lower rungs, by sheer hard work they had reached the highest rungs possible for them like Sri K. Prabhakar Rao who is present here, who joined as a clerk in Udupi Head Office and retired as the Chief Post Master of General Post Office, Mount Road, Chennai. When I was working in Mangalore as SSP South Karnataka Division, I had the occasion to work with some of the alumni of the M.G.M. college during the initial years of my service. I found that they are honest, extremely sincere and dedicated to their work. In fact Mr. Rao and his friends had put in a lot of efforts to get this Special Cover and Cancellation approved in record time.

If the Department of Posts keeps a record like Ginnes Book this event can be entered, because this approval was obtained in record time within 16 hours, to be precise.

I am told that the artwork and requisition letter were ready in Manipal by 8.30 p.m. on 31st January, 2000 – the approval at Bangalore was issued at 12.30 p.m. on the 1st of February. Of course, we also closed the rule book for once, which says that the requisition should be submitted to the Department at least one month in advance.

Thanks to another prestigious institution founded by Dr. Pai – the Manipal Power Press, The Special Cover and Cancellation have come out beatifully and have done full justice to this great occasion. I am sure that this will be a proud possession with all the students and alumni of the various Educational Institutions all over, not to mention those who practise the hobby of philately. For it is rare that they can collect two different covers and Cancellations on the same stamp – one the First Day Cover issued on 9th October, 1999 – the date of release of Dr. T. M. A. Pai stamp and second - the Special Cover with Dr. Pai's photo on it, released today. For those friends of yours who are not able to purchase it today, please mail it today itself and let them also share your joy and pride.

I thank the organisers for giving me this opportunity to be associated with the function. When he met me at Mangalore on Friday with a special invitation to attend this function, Prof. Krishna Bhat was apologetic that this event was not printed in the invitation cards already despatched more than a week back- naturally so- as this release was planned and approved only on 1st February- I had then told Prof. Bhat that I need no invitation to come here to my own home- for Shri K. K. Pai has long back given me the honour- **The Adopted Daughter of South Kanara**. I wish all the very best for the students, faculty and pray to that great visionary Dr. T. M. A. Pai to continue to shower his benevolent blessings on this Institution.

Man-making Effort

Reminiscences

Prof. B. K. Hegde

I see some familiar faces here. Some of you are my seniors, some my class fellows and others are the people from the younger generations. I studied in this college for four long golden years. I notice that though some of the teachers who taught us are here, some others are not here. They are no more. How I wish our first principal Prof. H. Sunder Rao were here to see his college complete 50 years. How I wish Gangadhar Panikkar were here. How I wish Prof. Theresa Joseph were here to see this day. This is a day of days for all students like us. When we think of Sunder Rao, we think of Shakespeare. We hear the “Knock at the Gate” which he taught us in 1953-54. He never used to bring the text book to the class. At that time we were adolescents growing up and we felt that our heart was missing the beats. Wonderful speaker, he used to create a very good atmosphere in the class. We were introduced to the world of English Literature. Many times he used to quote poems like Keats’ ‘Ode to the Nightingale’ and then Shelly’s “Ode to the West wind” and he had a tremendous sense of humour. He used to tell us, “If Cleopatra’s nose were a little different from what it was the history of the world would have changed.” That was the one and the only Sunder Rao who we can never forget.

And then in the English Department we had an illustrious professor who fortunately is here right now—Prof. K. Shivanand Kamath, a wonderful teacher. He used to take classes in English Poetry and we can not forget him teaching us about Wordsworth’s works. At that time Wordsworth’s 150th death anniversary was observed all over the world. So powerful was the impression that Prof. Kamath left upon a few of us that some years ago when I was going in the Lake District, that is Wordsworth’s place, I was looking for Michael and there was no Michael, though there were the hills.

And then there was Tennyson's Ulysses. He used to recite Ulysses's words. Ulysses was coming back to his native place after a war and a voyage and he said, "I really hate coming back to my own place because it is boring. I have to keep on seeing my wife's same face over and over again." This is the kind of thing Prof. Shivanand Kamath used to tell us. And then one of the pertaining things we used to do was to compose instant poetry in the class and one such piece of poem was on "*avalakki*". He used to recite the poem and write it on the black board. We were all struck with wonder.

We had another illustrious teacher called K. B. Ramakrishna Rao who taught us Logic and though we could not understand what he told us, since we were too young, some of the things he used to say were, "Out of nothing, nothing comes," and we used to say, "Nothing is here and nothing will come out of Logic". But a very interesting lecturer he was. He was an artist too. It was he who designed the M.G.M. Logo.

For Economics we had Madam Shalini. She used to explain marginal utility through the example of *Idlis*.

There was another wonderful Professor called Gangadhar Panikkar for Hindi. The way he was telling us about Suradas's writings, about Krishna being called by Radha and Krishna asking his mother to hide the flute from Radha was really wonderful.

I won't be able to do justice to all my teachers though I carry larger memory in my heart. Prof. Ramachandra Moorthy of English had a golden voice and many a time he used to sing Tagore's '*Devi Bhuvana Manamohini*'.

And there is Prof. Haridas Bhat. When I joined Ist Intermediate class on 9th July 1951, two days later, on 11th July 1951, I had Prof. K. S. Haridas Bhat's first class i.e. history class. He was telling us about Indus Valley Civilization, and about Kushans, Afghans and he mentioned one or two kings.

49 years have passed but we never forget that teaching. Then for our degree classes he took up Political Science. It was like opening the doors to the world of ideas. He used to take us all along the globe while teaching the constitutions of the world nations. He

introduced to us the ideas of Marx, Mahatma Gandhi and many others. That was the time when India was under the influence of Socialism. So when we were leaving after the Degree examination he called me and two or three others and gave us quite a number of books and said, "Go through these books and if you want to write some thing do write." The book I got was on Karl Marx and in two months I wrote a book and gave back the text to Prof. Haridas Bhat. After two months I got a letter saying that my book is going to be published and that was at my age of 20. Why I am telling this is, this is the kind of man - making effort that has been practised here even to this day and even the current students are doing well. And at this *Suvarna Parva* I feel very happy to see my Alma Mater climbing new heights. This college has been a training ground for quite a number of people. I take this opportunity to greet all the students who have passed through the portals of this college and I pray to God, "Let M.G.M. college live for ever".

Shortcomings to be Overcome

Reminiscences

Dr. K. Ramesh Bhat

My memories of the college go a little beyond the days when I joined the college. It may be because of my surroundings – we had our house in Kunjibettu – and because of the influence of my parents and grand parents who were all very familiar with the college. In fact the argument of my grand mother was that this college must be good because it had teachers like Prof. U. L. Achar. Even as an elementary and high school student I had the glimpses of the extra-curricular activities of the college. My elder brother Prakash was studying here and often he used to come home late. Then he used to say that there were some special classes conducted. My mother used to send me to the college to see what is really happening in the college and then I used to see my brother playing table tennis. And then my other brother Shreesha Achar who served this institution used to tell us about the science associations, how he contested and how he won and how even in those days he used to get sponsorships for election campaign.

Then I was just a high school boy. Various events like the Kannada Sahithya Sammelana were held here. These were our memories of the college and of course when I entered the college in the 60's I used to see the physical facilities – we had all the facilities – laboratories, playground and the stadium. There was an excellent intellectual atmosphere and a galaxy of great teachers. In fact we had at that time legendary teachers like U. L. Achar, B. V. Achar, and of course Sri Haridas Bhat, Prof. Sunder Rao teaching us. Then we had Prof. Ramdas. We had biology teachers of great reputation like Prof. Easwaran, Prof. Balakrishnan, Prof. Madhav Rao, etc. Their speciality was in conducting special classes. Prof. Easwaran was drawing excellent drawings on the board at that time. Even new-comers like Subbalaxmi had to follow suit and had to

conduct special classes. All the staff were very strict at work. But then there came little lighter moments. We had people like Ramesh Kediyoor who was very popular with the students. All this was possible because of the enlightened management. This college has taught me not only academic excellence but also extra curricular activities. Every year we used to have a feeding of the poor day. Prof. Narayan Aithal was the chief of the social service association and I was the Secretary. We had to collect money to organise the function. So naturally our first target was our correspondent Sri T. A. Pai, a great man. I went to his office and he gave me Rs. 20/-. He enquired about our college. Then we had to go to Aroor Laxminarayan Rao, President of the College Trust. He gave the money after giving a very big lecture. It was a very good lesson. I remembered the great Madan Mohan Malaviya who built the Banares Hindu University. When he was building the university, I believe he went to the Nizam of Hyderabad and asked for donation. The Nizam refused. So Panditji went back. He knew that on every Friday the Nizam used to give a paise to every one. Panditji stood in the long queue when the Nizam said to him, "I refused to give you money two days back. Why did you come again?" Then Panditji said, "I know that you won't refuse on Friday and that is why I came to collect this 1 paisa." The Nizam was wonder struck. He asked him to come again and gave him more donation. In fact this was also what Dr. Madhav Pai believed in.

There was a prize in the name of Sri M. V. Kamath worth Rs. 32/- and I was given the prize. This was a huge amount at that time. I had totally forgotten about it. After one year when I was in Bombay doing my M.Sc. I got a letter from Paris. With great enthusiasm I opened it. The letter was from Sri M.V. Kamath. He wanted to know whether Prof. Haridas Bhat who was the Principal was utilising the amount in a right way or not. This was a very good technique of management. I replied in the positive.

Many of you might be wondering whether I am just boasting about the greatness. In fact I greatly believe in practising what I preach. So, when the turn of my son came for proper education very

recently, about 6 years ago, I sent him here from Hyderabad to study in the Pre-university class.

I believed in the type of education which is given here. My son became apprehensive. He said, "I have to study only from 9 to 4 p.m. and after that here I don't have any coaching classes". I said, "It doesn't matter, I have great faith in the college, you go". In fact one of the newspaper correspondents in Hyderabad came to know about it and he took my interview and it was published in News Times. "I said I am experimenting with this and let me see what happens". I gave some reasons also. My son really did succeed and got a seat in R.E.C. Warangal. So this is the college of such greatness.

One of the shortcomings I see in the education system of Udupi and D.K. Districts is that during the last several years students after passing their P.U. Examination are not entering the best prestigious institutions in the country like the I.I.T. Of course in our days students of this area did enter such institutions. In Hyderabad from an ordinary college 30 to 40 students get into I.I.Ts. As Mrs. Karthyayani said very few I.P.S. and I.A.S. officers are from this side. So this is one of the shortcomings that have to be overcome. May be a little bit of extra coaching is needed. Then I remember during the Silver Jubilee Prof. Haridas Bhat was travelling and contacting the old students and as part of this work he came even to Hyderabad. I had the opportunity to host him and there I was wonder struck by his motivation. Even at the height of his ill-health he insisted on meeting the old students.

Is this Golden Jubilee only an occasion to sing the past glory ? What I really want is that the present students and staff should imbibe the spirit of the old days. Students are here in a very small number. The present staff and students need to become like their predecessors. Then only the objectives of the Founding Fathers will be fulfilled.

A Dream Come True

Reminiscences

Smt. Mukta Shenoy

When our respected teacher Prof. Haridas Bhat contacted me on telephone and asked me to speak on this occasion I was really hesitant. But the desire to meet my classmates and my revered teachers after 50 years literally brought me here and I agreed to say a few words.

Wherever we went, we felt proud to say that we belonged to the first batch of M.G.M., Udupi. My mind goes down the memory lane when we joined this – then newly started – unique college in an elementary school building in the town. We who thought we had no occasion to pursue education after SSLC got a new hope and new opportunity. It was a dream come true because of the untiring efforts and dynamism of Dr. T. M. A. Pai, to whom the students are indebted for ever.

The cream of teachers was chosen and there was a band of excellent and dedicated teachers, students aspiring to learn and the teachers ready to impart – thus it was an ideal college. A really good number of extra-curricular activities gave us ample scope for widening our mental horizons.

Our principal H. Sunder Rao with his unique personality made deep impression in learning the English language. Sri K. S. Kamath was another excellent teacher. He motivated us to work hard and come up to his expectations. Sri B.V. Achar and Sri K. B. Ramakrishna Rao with their meticulous teaching made deep impression on our young minds. There were several others who made our studies interesting.

Today students of this college are spread all over the world holding posts of responsibilities and dignity. All the credit goes to our Alma Mater. May the students of this college bring glory to their Alma Mater and may the Alma Mater progress. May the light

of knowledge lit by it glow brightly and give light to many more souls of many more generations.

I thank the organisers for giving me an opportunity to speak a few words and express my gratitude to this great institution and my teachers.

ಸಾಧನೆಯ ಶಿಷ್ಯತನ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ

ವೈ. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ

ಈ ಕಾಲೇಜು ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುವಾಗ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಿನ.

ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಹಾಗೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಕಲಿತ 98 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಹಿನೆನಪುಗಳು - ಕಹಿನೆನಪುಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾಧವ ಪೈಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಪುತ್ರಿಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪತ್ರಕರ್ತ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕಾಮತ್‌ರವರು ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಸವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಗೆ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರು ? ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವರು ಕೂಡಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವರು ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು. ಅವರು ಕಲ್ಯಾಣಪುರದ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟೊಂದು ಶ್ರಮಪಟ್ಟರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ನಮಗೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೈ ಬಂಧುಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಈ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಪಾರ. ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಪತ್ರಿಕಾರಂಗದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಸೇವೆ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ. ನಮಗೆ ಸಂತೋಷದ, ಗೌರವದ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದ್ದ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾವು. ಪೈಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ದೊಡ್ಡದು. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಅವರು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಎಚ್. ಸುಂದರ ರಾಯರಂಥ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರೂ ತಲೆ ಬಾಗಬೇಕು - ಸುಂದರ ನಗು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಅವರು ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೇ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದರು. ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಅವರು ಆಕರ್ಷಿಸಿದರು. ಶಿವಾನಂದ ಕಾಮತರು, ಯಾವಾಗಲೂ ಆನಂದ ನೀಡುವವರು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತು, ಗೇಬರ್ಡೀನ್ ಬುಷ್ ಶರ್ಟ್, ಪ್ಯಾಂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಗುಮುಖದಿಂದ ನಮಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವಾಗ ನಮಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಆನಂದ ಅದು ಸದಾನಂದ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರೊ. ನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು. ಅವರದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಸಂಭವ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ಒಲವು, ಆಸಕ್ತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎನ್. ರಾಯರು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧಿಕಾರಿ - ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ನೋಡದೆ ಭಾಷಣ ಹೊಡೆದರೆಂದರೆ ನಾವು 'ಚೆಟ್ಟು'. ಆ ಸಮಯ ಆದೊಡನೆ ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ನೋಡುವಂತದ್ದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರೊ. ಶಾಲಿನಿ, ತುಂಬ ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವದವರು, ನಗು ಕಮ್ಮಿ. ಆದರೆ ಶಾಂತಕಳೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ

ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಗೌರವವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಅವರು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಎರಡನೇ ವರ್ಷ ಬಂದ ಜಯಂತಿ ಶಿಷ್ಯರ ಹೊಸ ಅನುಭವವಾದರೂ ಕೂಡಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೀ ಪಣಿಕರ್ - ಉದ್ದನೆಯ ಜುಬ್ಬ, ಓವರ್ ಕೋಟು, ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ. ಅವರ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ನಮಗೆ ಅನುಭವಿಸಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದವರು. ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಒಡನಾಟ, ಅವರಿಗಿದ್ದ ಇತರ ಆಸಕ್ತಿಗಳು ನಮಗೆ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ. ಕು.ಶಿ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವು- ದಾದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಖುಷಿಪಡಿಸುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕು.ಶಿ. ಅವರು. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಟಿ.ಎ.ವೈ ಗಳು ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅವರು ಶಿಷ್ಯರ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಯುವಕರನ್ನು ಧುರೀಣರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ದೈಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಬಂದು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಒಂದು ಚೈತನ್ಯವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟರು. ಶಿಸ್ತಿನ ಜೀವಿ. ಗಂಭೀರ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಾ ಅವರಿಗೆ ಹೊಕ್ಕುಟವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಅವರ ಹಿರಿಮೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಹಲವರಿದ್ದರು. ಪ್ರೊ| ಕೆ. ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಯರು: ಅವರು ಮಾತಾಡುವುದೇ ಲಾಜಿಕ್. ಅವರ ಚಟಾಕಿಗಳು - ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜು, ಅವರು ತುಂಬಾ ಸೌಮ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟವರು.

ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀ ಸೋಮಸುಂದರ್ - ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ಅಂದರೆ ಮೈನ್ ಶಾಲೆ. ಕಟ್ಟಡ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮಾತ್ರ ಮಹಾನುಭಾವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಮಹಾನುಭಾವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರರಾದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿದ್ದವರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಪಣ್ಯದ ದಿನಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮೈನ್ ರಸ್ತೆ, ಆಚೆಗೆ ಹಾಸ್ಟಿಟಲ್, ಚಿಕ್ಕ ಎರಡು ಹಾಲು, ಆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಲಿತದ್ದಿದೆ. ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ನಡುವೆ ಆಗ ಇದ್ದ ಸಂಪರ್ಕ ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರೊಳಗಿದ್ದಂಥ ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಕೂಡಾ ಬೇರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಿವಾನಂದ ಕಾಮತರ ನೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ದಿನೇಶ ಕುಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ವಿ. ಟಿ. ರಾಜಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮೋಹನದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ - ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಕಾಲೇಜು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಒಂದೆರಡು ಸುತ್ತು ಅಜ್ಜರ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ಕಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೂ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೂ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ವರ್ಷಗಳೆರಡು. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಕೇವಲ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲ, ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತಕರು. ಸೋಮಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಎಂಬ ನಾಟಕ - ಅದನ್ನು ನಾಟಕ ಮಾಡಲು ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೋಮಿಯ ಅಪ್ಪನ ಪಾಟು ನನಗೆ. 'ಸೋಮಿ, ಸೋಮಿ, ಅಳಬೇಡ ಚೆನ್ನಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಿದುವಾಗಿ ನಿನಗಾಗಿ ಹೊನ್ನಿ' - ಇದೇ ಎರಡು ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ನಾನು ಪದ್ಯ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. "ನಿನಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ" ಎಂದರು. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನೇ ಆ ಪಾಟು ಮಾಡುವಂತೆ ತಿದ್ದಿದರು ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಓದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ

ಇಷ್ಟ ಅಲ್ಲ ... ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಓದಿಸುವಂಥ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಡಾ| ಯು. ಆರ್. ರಾವ್ ಅವರು ಮೊದಲನೇ ಸಾಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ನಮ್ಮ ಸಾಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಕೊನೆಯ ಸಾಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪೊಲಿಟಿಶಿಯನ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾವು ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರು ಪೊಲಿಟಿಶಿಯನ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಧಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆದರು. ಅಂಥ ಹಲವು ಮಂದಿ ಮೇಧಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಬ್ಯಾಚಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕಾಲೇಜಿನ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಶಿಷ್ಯತನವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ನನಗೆ ನಿಸ್ಸಂಶಯ. ಅದು ಎಂದೂ ನನಗೆ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಲೀಡರ್‌ಶಿಪ್ ಕ್ವಾಲಿಟಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದನ್ನು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಿದವರು ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪಕರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಪ್ರಥಮರು. ಅವರದು ಶಿಸ್ತು. ಅವರದು ಹೆಚ್ಚು ಲೆಕ್ಚರಿಂಗ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೂಡಾ ಅದು ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಶಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಅವರಿಗೆ. ಇದೀಗ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಕೇವಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರದೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂತೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಲೈಬ್ರರಿ, ಜಾನಪದ ಕೇಂದ್ರ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವರು ವಹಿಸಿದಂಥಾ ಪಾತ್ರ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ. ಅವರು ಕೇವಲ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲ! ರಕ್ಷಕರು. ಶಿಕ್ಷಕರೂ ರಕ್ಷಕರಾದಾಗಲೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು.

ಇವತ್ತು ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ. ನಮಗೆಲ್ಲ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ. ನಿನೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಸ್ಥಾಪಕರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಸುಂದರ ರಾಯರ ತೈಲಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ಕೂಡಾ ನಾವು ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮೊದಲು ಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಮಾಲಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಆನಂತರ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ ಹೂವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ವಂದನೆ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಡೈಮಂಡ್ ಜ್ಯುಬಿಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂಥ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೆಸರು ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ತೈಲಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೂಡಾ ಅನಾವರಣ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಂದಾಗಬೇಕು, ಎಂತ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ಶಬ್ದಕೋಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರದು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಪ್ರಾಬ್ಲೆಮ್ಸ್ ಇಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. If anybody says there is no problem, there is some problem in that man or woman. That is the philosophy I learnt from M.G.M. College. ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಅವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವಂತಾದ್ದು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಈ ಕಾಲೇಜಿಗಾಗಿ ದುಡಿದಂಥ ಸ್ಥಾಪಕರು, ಪೈ ಬಂಧುಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಈಗಲೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವಂಥ ಕೆ.ಕೆ. ಪೈಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ.ಕೆ. ಪೈಗಳು ನಮಗೆಲ್ಲ ಆದರ್ಶನೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಪೈ ಬಂಧುಗಳ ನಂಟರಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬಂಟರಾಗಿ ಈಗಲೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳು ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತುಂಬಾ ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು

ಯಾವಾಗಲೂ ಉದಯವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳ ವಿಷಯವಿಲ್ಲದ ಪತ್ರಿಕೆ ನಾನು ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಅವರು ಈಗಲೂ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ಜನಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ನಾವು ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳಂತಾಗಬೇಕು - ನಾವು ಮುದುಕರಾದರೆ ಮುದುಕರಂತೆ ಕಾಣಿಸಬಾರದು - ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೂ ಪ್ರಾಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾಯ ಆಗಲೇ ಬೇಕು... ಆದರೆ ಪ್ರಾಯ ಆಗಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಉತ್ಸಾಹಭರಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳಂತೆ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಭಗವಂತನು ಅವರಿಗೆ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಡೈಮಂಡ್ ಜ್ಯುಬಿಲಿಯಲ್ಲೂ ಅವರೇ ಇದ್ದು ನಡೆಸಿಕೊಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರಾ ಕಮ್ಮಿ, ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರೇ ಹೆಚ್ಚು, ಇದು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಬಂದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರದು. ನೀವು ಜೀವನದಲ್ಲಾಗಲೀ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಾಗಲೀ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಕುಳಿತು ಕೇಳಿದ ಪಾಠಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಏನು ಅವಶ್ಯವೋ ಅದನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಬುದಿವಂತರನ್ನಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶ. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದರೆ ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ಬುದಿವಂತನೂ ಆಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಬುದಿವಂತರೇ ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬುದಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಬುದಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓಟೇ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬುದಿವಂತರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲ ದಿದ್ದರೂ ಓಟುಮಾಡಿ ಬುದಿವಂತಿಕೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನನಗನ್ನಿಸುವಂತೆ There is nothing wrong in our educational system. We have produced the best of doctors. We have produced the best of scientists. We have produced the best of professors. We have produced the best in every walk of life, including housewives. ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾರ್ತ್ಯಾಯಿನಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು “Behind every man’s success there is a woman” ಅಂತ. ನನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು: ನಾವೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಗೋಲ್ಡನ್ ಜ್ಯುಬಿಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ? ನಾವೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಡೆಗೆ ಅವರೇ ಹೇಳಿದರು: ‘ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಮಗನೊಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಮಗಳು ಮುಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತ ಎಂದರೆ There is a positive role to play even for a housewife. M.G.M. College has also prepared very good house- wives. ಈ ಸೌಹಾರ್ದವನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಸಂದರ್ಭ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಕಾಲೇಜು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿ, ಅದೇ ರೀತಿ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಾಗಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಲಿ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪಕ

ವೃಂದದವರು-ಅವರದು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸ್ಥಾನ. ಅದರ ಬೆಲೆ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರುಗಳನ್ನು ತಂದೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೆ. ಮಾತೃದೇವೋ ಭವ, ಪಿತೃದೇವೋ ಭವ, ಆಚಾರ್ಯದೇವೋ ಭವ. ಅವರು ಯಾವತ್ತೂ ಗೌರವ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು-ಅವರಿಗೂ ಉತ್ಸಾಹ ಬರಬೇಕು. ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅವರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ

ಆಶಯ

ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ

ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿದೆ ? ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನು ? ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆಯೇ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ದಾರಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾವು ತೋರಿಸುವವರಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಕಾಡಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಟ್ರಸ್ಟ್, ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಂಥನ ಮಾಡಿವೆ. ನಮಗೂ ಒಂದು ಕೊರಗು ಇದೆ: ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ತಮ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಬೇಕಾದಂಥ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೊರಗು ನಮಗೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಎಕಾಡಮಿ ಅಥವಾ ಕಾಲೇಜ್ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಐ.ಸಿ.ಯಸ್. ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಐ.ಸಿ.ಎಸ್., ಇಬ್ಬರು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಉತ್ತಮ ಪದವಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅನೇಕರು ಬಹುಶಃ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ - ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮತ್ತಿನ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ - ನಮ್ಮವರು ಐ.ಎ.ಎಸ್., ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹೋದವರು ಇದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಹೋಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅನೇಕ ಇರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವಂಥ ತಕ್ಕ ತರಬೇತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ್ನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಕಾಡಮಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಉಪೇಂದ್ರ ಪೈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಈ ವರ್ಷ ಇಂಥ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ವೃತ್ತಿಪರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಐ.ಪಿ.ಎಸ್., ಬಿ.ಎಸ್.ಆರ್.ಬಿ. ಮುಂತಾದ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವಾದಂಥ ಯಾವತ್ತೂ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಡಾ| ರಮೇಶ್ ಭಟ್ ಅವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇವತ್ತು ನಾವು ಕಾಲೇಜಿನವರು, ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತದವರು ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳೆಲ್ಲ ಜನರ ಬೇಕು-ಬೇಡಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವಂತಹ ಅಗತ್ಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಇದೆ. ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕೊಡಲಿ, ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಕೋರ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹುಶಃ ನಾವು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಹೇಳಿದೆ ಇರುವುದನ್ನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೇನೂ ಆತಂಕಗಳಿಲ್ಲ, ಸಾಯಂಕಾಲ

ಕಾಲೇಜು ಮಾಡಬಹುದು, ಕೋಚಿಂಗ್ ಕ್ಲಾಸು ಮಾಡಬಹುದು. ಟ್ಯುಟೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು ಮಾಡಬಹುದು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡಗಳ, ಕೊಠಡಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ, ಜನಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನದು ಒಂದು ಮನವಿ: ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಕೇವಲ ನೀವು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಅಥವಾ ಸಿಲೆಬಸ್ - ನಾವು ಮಾಡುವ ಕೋರ್ಸುಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದರೆ ಸಾಲದು. ಏನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು ? ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆತ್ಮಾಸನೆಯನ್ನು ಎಕಾಡಮಿಯ ವತಿಯಿಂದ, ಕಾಲೇಜಿನ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ವತಿಯಿಂದ ನಿಮಗೆ ಕೊಡಲು ನಾನು ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಯಾವ ಕೋರ್ಸು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ, ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಯಾವತ್ತು ಕೋರ್ಸು ಅಥವಾ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ತರಬೇತಿ - ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಎಕಾಡಮಿಯ ಮತ್ತು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಈ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದದ್ದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾವೀಗ ಕಾಯುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸ್ಪಂದನ. ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನಾವು ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಕೋರ್ಸುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಖಂಡಿತ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆತ್ತವರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ ಇನ್ನೂ ಉನ್ನತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ, ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ, ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು ಚಿಂತಿಸಿ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ನಿನ್ನೆ ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳು ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಡೀಮ್ಸ್ಡ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯಾಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಅದು ಸಾಧಿತವಾದರೆ ಬಹುಶಃ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು, ಶಿಕ್ಷಣ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಂಥ ಕೋರ್ಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಬೆಂಬಲಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಯುವಕರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು

ಚಿಂತನ

ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸ್ವಾಮಿಜಿ ಅವರೇ,

ನೀವೆಲ್ಲ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಒಂದು ಲಘುವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಮೇಶ ಭಟ್ಟರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಆ Panam ಎಂಬ ಅಮೆರಿಕನ್ ವಿಮಾನವುಂಟಲ್ಲ ಅದು ಇವರ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ಮಾಡಿ ಇವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬರುವುದಿದ್ದರೆ ಎಂತಹ ಹೈಜಾಕಿನಿಂದಲೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒಬ್ಬರು ಭಟ್ಟರು ಅವರೂ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಎರಡು ವರ್ಷ. ಅವರು ಸಹ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಹೆಸರುಗಳಿಸಿರುವುದು ಬರೇ ರ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೈಜಾಕ್ ಆದರೂ ಕೂಡಾ ನೀವು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಈ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯಿಂದ ನೀವು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಬಹುದು. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ 50 ವರ್ಷ ಭಗವಂತನ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ದೇಶ ಭಗವಂತನ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಈಗಲೇ ರಾಮಧುನ್ ಸುರುಮಾಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪೈ ಅವರು ಹೇಳಿದರು: ಎಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ. ಅವರಿಗೆ ಕೂದಲು ಹಣ್ಣಾಗಿದೆ. ನಂದೂ ಹಣ್ಣಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಯುವಕರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ತವ್ಯಪರಾಯಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೂ ನೂರು ಜನ ಇರುವಾಗ ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಕೆಲವರು ಹಾಜರು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ ಈ ದೇಶದ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆ ಕೆಡದ ಹಾಗೆ ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

Vote of Thanks

Prof. P. Dayananda Shetty

Mr. President and Friends,

Today we have seen MASA, March, Act, Seek and Attain. That was the message given by all the dignitaries who came for this Alumni Day.

I am privileged and honoured to express our words of thanks and gratitude to all those who have sincerely contributed to making this morning's function memorable and purposeful. I thank the president of the function, one of our illustrious alumni, Sri Y. S. Hegde. Sir, thank you very much for expressing your gratitude to your Alma Mater by being on the chair. We are very grateful to His Holiness Jagadguru Sri Thontadarya Swamiji for his scholarly Golden Jubilee Oration. Revered Swamiji, we bow our heads to you, for associating yourself with our celebrations. I heartily thank Sri Y. S. Hegde for releasing the special cover on this occasion. Our special thanks are due to Smt. K. N. K. Karthyayini, Post Master General of Bangalore, for evincing keen interest by introducing the special commemoration cover by Indian Posts.

We are very much honoured to have felicitation speeches by Prof. B. Krishnananda Hegde, Mukta Shenoy, Dr. Ramesh Bhat who are all proud alumni of our college... I thank all of them for their motivating speeches.

We are very thankful to Sri K. K. Pai, correspondent of college, Registrar of the Academy of General Education and President of the Golden Jubilee Celebration Committee, Dr. Mohandas Pai, President of the College Trust, as well as the President of the Academy, Prof. K. S. Haridasa Bhat, the Chief Convenor of the Golden Jubilee celebrations and our encouraging spirit Prof. Sam Daniel for having adorned the dais.

Finally I thank each and every one in the audience for being very supportive.

Thank you very much.

ಅಧಿವೇಶನ - 4

ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಮಾನ

ಗುರುವಂದನ

ಫೆಬ್ರವರಿ 7, ಸಂಜೆ 5

ಸ್ವಾಗತ	: ಡಾ ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ*
ನನ್ನ ಆದರ್ಶ (ನೆನಪುಗಳು)	: ಪ್ರೊ ಎನ್. ವಜ್ರಕುಮಾರ್*
Profound Impact (Reminiscences)	: Dr. D. M. Hegde*
ದೇಶಕ್ಕೆ ವರದಾನ (ಗುರುವಂದನ)	: ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ*
Introduction to the People Honoured	: Prof. K. Ramdas
Citation to Prof. K. S. Haridasa Bhat	: ಪ್ರೊ ಎನ್. ವಜ್ರಕುಮಾರ್*
Honouring of I Batch Students, Honouring of Former Principals Honouring of Former Teachers Honouring of College Trustees	
Special Honour to K. S. Haridasa Bhat on behalf of Alumni of M.G.M. Honouring of Sri Ibrahim and Sri Abdulla	
Ambassadors of Goodwill (Reply to Felicitation)	: Prof. K. S. Upadhya*
M.G.M. eligible for Autonomy (Presidential Address)	: Prof. S. Gopal*
ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷ (ಧನ್ಯವಾದ ಸಮರ್ಪಣೆ)	: ಶ್ರೀ ಶಿರ್ತಾಡಿ ವಿಲಿಯಂ ಪಿಂಚೊ*
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ	: ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಅಡಿಗ
ಸಂಗೀತ ಸಂಪದ	: ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ
ನಾಟಕ	: ನ್ಯಾಸ (ಮೃತ್ಯುಕಟಿಕ ಆಧಾರಿತ) ನಿರ್ದೇಶನ: ಶ್ರೀ ಪ್ರಮೋದ್

ಅಪೂರ್ವ ಸಮಾಗಮ

ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ

ಡಾ| ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ

ಸ್ವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸಮಾಗಮ. ಈ ಒಂದು ಮರೆಯಲಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವಂತಹ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಹಾಗೂ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳೂ ಆದಂತಹ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಪ್ರೊ| ಗೋಪಾಲ್‌ರವರ, ಎಕಾಡಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರೆ, ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೇ, ಕಾಲೇಜಿನ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರುಗಳೇ, ಇಂದಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರೇ, ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ತಂಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಾಯಮಾನರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯರೇ ಮತ್ತು ಆತ್ಮೀಯ ಬಂಧುಗಳೇ,

ಇವತ್ತು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಿನ. ಇಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಮೆಲಕು ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭ ಇತ್ತು. ಈಗ ಸಂಜೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು, ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ತಂಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಶುಭಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲವರು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶುಭಕಾಮನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚುಟುಕಾಗಿ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರೊ| ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್‌ರು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ತಿರುವು ನೀಡುತ್ತಿರುವರು. ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬಂದವರು. ಭೌತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವ ಡಾ| ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜರ್ಮನಿ, ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 95ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ, ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯಮಟ್ಟದ ವಿವಿಧ ಸಮಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಪ್ರೊ| ಗೋಪಾಲ್ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಧನೆಗೈದ ಸಾಧಕರು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದು ಶುಭಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರು ಪ್ರೊ. ಎನ್. ವಜ್ರಕುಮಾರ್. ಪ್ರೊ. ಎನ್. ವಜ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು ನಮ್ಮಿಂದ ವಜ್ರಣ್ಣ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವರು, ಪರಿಚಿತರು ಮತ್ತು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಹತ್ತಿದವರು. 1955-59ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ಮೀಡಿಯೇಟ್, ಬಿ.ಎ. ಓದಿದವರು. ಎಂ.ಎ. ಮುಗಿಸಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಇಲ್ಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಧಾರವಾಡದ ಜೆ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಜನತಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೊ. ವಜ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು ಸಮರ್ಥ ಆಡಳಿತಗಾರರು, ದೂರದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ವಾಗ್ಮಿ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಳ್ಳೆ ಸ್ನೇಹಮಯಿ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಪ್ರೊ. ವಜ್ರಕುಮಾರ್‌ರವರನ್ನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು, ನಮ್ಮವರೇ ಆದ ವಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು. 62-65 ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ವಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಉಡುಪಿ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ವ್ಯಾಸಂಗ ನಡೆಸಿದರು. 1969ರಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಶ್ರೀಯುತರು 1987 ರಿಂದ ಉಡುಪಿಯ ನೋಟರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 1984ರಿಂದ ಉಡುಪಿಯ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಂಶಕಾಲಿಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನೋಟರಿ ಸಂಘದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವಂತಹ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರ ಪುತ್ರಿ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲೇ ಓದಿ 1998ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದಂತಹ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿರುವಂತಹ ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆಯವರು. ಇವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿದೊಡನೆ ಅವರು ಯೂನಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಏರುತ್ತ 1983ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು. 89ರ ವರೆಗೆ ಆ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು. ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆಯವರನ್ನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಹಾಗೂ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿ ಒಸ್ಮಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಈಗ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಮ್. ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಬಿ.ಕಾಂ.ನಲ್ಲಿ ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಗಳಿಸಿದರು. ಇವರು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಗೈದು ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದರು. ಮುಂಬೈನ ಸೀಮೆನ್ಸ್ ಅಟೋಮೋಟೀವ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿ ಹಲವು ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಇದೀಗ ಅದರ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಪದೋನ್ನತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಂಧುಗಳೇ, ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯರು, ಗಣ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ನಮ್ಮವರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಭಾಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ದುಡಿಯುವವರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಲೆಕ್ಕೆ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿರುವಂತಹ ಹಿರಿಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಮಾಜಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವಂತಹದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಶ್ರಮ, ಬೆವರಿನ ಫಲವಾಗಿ ಈ ಕಾಲೇಜು ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಸರಾಂತ ಕಾಲೇಜಾಗಿದೆ.

ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಉಡುಪಿಯದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದರು “That College is well-known college. ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಂತ ತುಂಬ ಆಸೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಕೃಷಿ ಸಮಿತಿ ಸಭೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅನನುಕೂಲವಾಗಿದೆ, ನನ್ನ ಶುಭಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು”ಂತ ಹೇಳಿದರು.

ಇವತ್ತು ಈ ಕಾಲೇಜು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಟ್ರಸ್ಟೀಗಳು, ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಬ್ಯಾಚ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ|| ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು - “ಕಸ್ತೂರ್ಬಾ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಖ್ಯಾತಿ ಅದರ ಪ್ರಥಮ ಬ್ಯಾಚ್‌ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಬಂತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಓದಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷವೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಾಗೂ ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಜನರಲ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಒಂದು ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಈ ಕೀರ್ತಿ ಬಂತು”, ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಕೀರ್ತಿಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತಂಡದ ಶ್ರಮವೂ ಇದೆ. ಅವರಿಂದಾಗಿ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಒಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲೇಜಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣವನ್ನು, ಪರಿಚಯ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ.

ನನ್ನ ಆದರ್ಶ

ನೆನಪುಗಳು

ಪ್ರೊ. ವಜ್ರಕುಮಾರ್ ಎನ್.

ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಒಂದು ಗೂಡಿನಿಂದ ಮೂರು ಶತಕನದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ಶತಕನದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಶುಭ ನುಡಿಯಬೇಕು ಅಂತ ಅವರು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ. ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರಾದ ಪೂಜ್ಯ ಮಾಧವ ಪೈಯವರ ಕನಸಿನ ಕೂಸು ಇದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಹ 'ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟ'. ನನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಇಂದು ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಡಗರ. ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರಾದ ದಿ. ಮಾಧವ ಪೈಯವರ ಈ ಭಲದ ಕೂಸಿಗೆ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಪೈ, ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಪೈ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಮೊದಲಾದ ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಆರೈಕೆ, ಉಡುಪಿಯ ಅಷ್ಟಮಠಗಳ ಶ್ರೀಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಫಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೀಗ 50ರ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ. ಈ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆಯ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸ್ಮರಣೀಯ ಇತಿಹಾಸ, ಒಂದು ಸತ್ತರಂಪರ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಪವಿತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಬ್ಬ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ತದನಂತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ದಿನಗಳ ಒಂದಷ್ಟು ಅನುಭವ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸದವಕಾಶವೊಂದು ನನಗೀಗ ಲಭಿಸಿದೆ. ದೈವದ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಸೇರಿದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಅನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ ನಿರ್ದರ್ಶನ. ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರಾದಂತಹ ದಿವಂಗತ ಮಾಧವ ಪೈಯವರ ಒಂದು ಹಟ, ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ದೈವದ ಪೂರ್ಣ ಅನುಗ್ರಹ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿತು. ಅವರೊಡನೆ ಪೈ ಬಂಧುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ, ಬೆಳಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದರು. ಹಿಂದೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ, ಕಲಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಜನ ಮಾಧವ ಪೈಯವರು, ಟಿ. ಎ. ಪೈಯವರು, ರಮೇಶ ಪೈ ಈ ಮೂರು ಮಂದಿಯ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಮ್ಯಾಪ್ (MAP) ಎಂದರೆ ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆಯ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಪುಣರು. ಅದಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಟಿ. ಎ. ಪೈಯವರು (TAP). ಅದಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಟ್ರ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರಮೇಶ ಪೈ ಅವರು (TRAP). ಈ ಮ್ಯಾಪ್, ಟ್ಯಾಪ್, ಟ್ರ್ಯಾಪು ಅವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಮಣಿಪಾಲ, ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು/ಉಡುಪಿಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ದಿವಂಗತ ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಅಭಯಹಸ್ತದಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಸುಂದರರಾಯರ ನೆನಪು ನನಗೆ ಆಗಾಗ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮುರಳಿ ಮನೋಹರ ಜೋಶಿ ಬಂದಾಗ ದಿವಂಗತ ಸುಂದರರಾಯರ ನೆನಪು ಆಯಿತು ನನಗೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆ ತೈಲ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದಾಗ ಕೂಡ ಅವರ ನೆನಪು ಬಂತು. ಸುಂದರರಾಯರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ನಾನು

ಅವರು ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಡ್ರಾಮ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಮರೆಯಲಾಗದ್ದು. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಸರ್ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವ ಕಾಲ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಸಲ ಕೈ ಫ್ರಾಕ್ಚರ್ ಆಯಿತು. ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಪುನಃ ಬರುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಸರ್‌ನ ವಧೆ ಆಗಿತ್ತು. ತಮಾಷೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು, “ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಸರ್‌ನ್ನು ಕೊಂದಾಯಿತು”. ಮತ್ತು ಪಾಠ ಹಾಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಬಹಳ ತಮಾಷೆಯವರು. ಎಷ್ಟು ತಮಾಷೆ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಶಿಸ್ತುಬದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರು. ಇವತ್ತು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿರುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ತಮಾಷೆಯ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ರಜೆ ಪಡೆಯುವುದು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಯಜ್ಞಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ. ರಜೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುವಾಗ ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರ ಮೂಡೆಲ್ಲಾ ನೋಡ್ಕೊಂಡು ರಜೆ ಕೊಡ್ತಾರಾ ಇಲ್ಲವಾ ಅಂತ ಹೇಳಿ. ಯಾರೋ ಒಮ್ಮೆ ತಂದೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ರಜೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, “ಇದನ್ನು ಆದಿತ್ಯವಾರ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಅಂದರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಬಂದವರು ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು. ಉಡುಪಿಗೆ ಬಹಳ ಹೆಸರು ತಂದವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಭಟ್ ಕು.ಶಿ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಕು.ಶಿ. ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಒಂದು ಸಲ ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ಕು.ಶಿ. ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದ್ದು : “ನೋಡಿ ಇನ್ನುಂದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿನ್ನದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು.” ಅಂದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪಠ್ಯದ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪಠ್ಯೇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಯ ಘಟಕದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಳುವಾಯಿತು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮಾಜಸೇವಾ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಪೂಜ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಕಿದರು. ನಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯ ಪೇಜಾವರ ಶ್ರೀಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ವಜ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರನ್ನು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಇವರು ನೇರವಾಗಿ, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, “ಆಯಿತು” ಅಂದರು.

ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಡಾ|| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದಂತಹ ಕು.ಶಿ. ಅವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಗುರುಗಳು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೆನಪು. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನವನ್ನು ಎಣಿಸಿ ಧಾರವಾಡದ ಕಡೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಆಶೀರ್ವಾದ ನನಗೆ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಧರ್ಮಗುರು ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರರು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕರ್ಮಗುರುಗಳು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು. ನನ್ನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರುಗಳು ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು. ನನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿದಂತಹ ನನ್ನ ಅಕ್ಕನವರ ಆಶೀರ್ವಾದವು ನನಗೆ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಯಿತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರೂ ಬಂತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತು, ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ಒಳಹೊರಗುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದ ನನಗೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ

ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಧಾರವಾಡದ ಜೆ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗುಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಆತ್ಮತ್ಪತ್ತಿ ನನಗೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಯಶಸ್ಸಿನ ಗುಟ್ಟು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದು ಈ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ರೂಪಿಸಿ, ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ನನ್ನ ಆದರ್ಶವಾಗಿದೆ.

Profound Impact

Reminiscences

Dr. D. M. Hegde

It is a golden moment for me to be here today. It is a pleasant home-coming to this college. I sincerely express my gratitude to the Golden Jubilee Committee, particularly Prof. K. S. Haridas Bhat, who told me well in advance to be free in the first fortnight of February so that I can participate and I was waiting for this opportunity and it is my privilege to speak in front of this august gathering.

50 golden years have passed since our great Alma Mater was founded by a great man Dr. T. M. A. Pai, a visionary in the field of education. I feel that we were very fortunate to be educated in this great *Gurukul* named after the Father of our Nation. When I came to this college, I was impressed by the whole college campus. The renowned faculty headed by Prof. Sunder Rao, the Principal, right at the outset filled my heart with awe and stimulated the mind for aquisition of knowledge. The faculty not only imparted the highest level of education but also inculcated high standards of ethics and values and shaped our life-long character. I must say that these are very much lacking today in our country and are required to be reinforced in our system and M.G.M. College is a very ideal model for all the colleges around this part of the country.

I entered this college in 1956-57. There were two great events in the career I pursued in this college. First of all, in 1956-57 when I entered the College, ours was the first batch of the Pre-University Course, a change from the then Intermediate course of two years. It was a one year condensed course and one can imagine the difficulties of the students who had completed high school education in Kannada Medium. But I must say this, to the credit of the learned faculty, they made our lives very easy. During my first year Prof. B. V. Achar, Prof. U. L. Acharya and Prof. K. G. Shenoy were the faculty in the field of Mathematics and Physical Sciences

who gave me the technical edge that I possess today. It is not an exaggeration to say that I imbibed the strong Fundamentals of Mathematics and Science imparted by these great Professors.

Then the second thing that happened in our lives of this particular batch was that we passed through 3 Universities in succession: Madras University, Karnataka University and later on Mysore University. But in spite of all the turbulence and changes we never felt their impact because of the great and eminent faculty of our College. Then in the first year we had Prof. K. B. Ramakrishna Rao. He was a very witty Professor and was teaching us logic. During the last 24 hours. I was just musing over my days in the college, then I remembered that he used to quote one of the logic syllogisms and he used to have always a favourite student in the class whom he used to take as an example: that was Vasudev Bhat. He used to say a syllogism that Vasudev Bhat was either in the class or in the canteen. He is not in the class, therefore he must be in the canteen. These are the witty words that started ringing in my ears. Prof. Srikantaiah laid the foundation for Commerce and Accountancy in the first year. When I entered the II year i.e. B.Com. Part I, Economics Branch was added to Commerce. Prof. Shalini and Prof. Rama Bhat laid the foundations of Economics in that period and in the 3rd year Prof. Shreesha Ballal joined. In the II year Prof. Sunder Rao took Commercial Correspondence for us. Everyone of us thought that Commercial Correspondence is a very dry subject. But Prof. Sunder Rao in his own style started telling us about the famous love letters from Shakespeare and other famous English authors and that way we had very good lively sessions from Prof. Sunder Rao. Most of his classes used to be in the afternoon hours when every body is tempted to sleep. But Sunder Rao kept us awake.

Then the last two college years were very eventful in my life. Prof. Haridas Bhat opened up new horizons of knowledge for me in Economics. I was exhorted to read many parts of the original works on Economics. I tried my level best to understand the general theory of Lord Keynes. Even after reading three times I found it difficult to

understand it. But I found it easier to understand this from Prof. Haridas Bhat.

Prof. T. Krishna Rao and Prof. G. K. Rao joined when we were in II year B.Com. Prof. T. Krishna Rao brought a new wind in the commercial education. In the very first year he organised a symposium on banking with the participation of eminent executives of three leading banks of the State. For the first time we understood what is Commercial Banking, Instalment Credit, etc. All these expanded the horizons of our economic and commercial knowledge.

Then in the field of language Prof. Krishnappa, Prof. Theresa Joseph, Prof. H. K. R. Moorthy, Prof. Laxmi, Prof. Seshagiri Prabhu, Prof. Leela Bhat, taught us and made us well equipped in grammar. And for Hindi there was Prof. M. K. G. Panikkar. These were the great faculty and I had the fortune of having all of them. *I must say that in anybody's life two institutions are of prime importance. One is our parents and second is the teaching faculty who shape us to what we are today. I was very fortunate to have both of them.*

The ever green memories of my Alma Mater roll on in my memory making me feel that I was here a month ago. Then I was also encouraged to participate in extracurricular activities. I was the Secretary of the College Union in the III year. I must say on this occasion I remember Sri T. A. Pai. His visit to the college was always exciting to us. He was a great leader and always his talks used to be exciting. He was a practical economist.

The affectionate attention I received and I am still receiving should be mentioned. Prof. Haridas Bhat continued to be my guide and mentor even after I left the college. He endowed me with opportunities to expand my horizons of knowledge in the field of micro-economics by sponsoring my participation in the III Course on Economic Development at ISVE, Naples. I am very fortunate to have his continuous attention and guidance even today. Whenever he comes to Bombay he always contacts me.

This great college has a profound impact on our family also. My two brothers as well as my wife Rathna are products of this college. All four of us had many common professors. I must say

here that Prof. U. L. Acharya continues to be a friend and a guide to our family. I think that my co-alumni will agree that whatever we are today, we owe it to the foundations of knowledge and values inculcated in us by the Alma Mater. I once again express my gratitude to all of my professors and rededicate myself with my deep humble and sincere efforts in building this college to the commanding heights of higher education and higher standards of ethics and values true to the memory of the Father of Nation. At this juncture I would like to appeal to the present students in this year of golden jubilee to secure many more gold medals and attain many ranks.

I thank you all for your kind attention and I once again thank the committee for giving me an opportunity to meet my fellow alumni and professors.

ದೇಶಕ್ಕೆ ವರದಾನ

ಗುರುವಂದನ

ವಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ

ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದು: 'ಹೂವಿನಂತಹ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ನನಗೂ ಚಂದ, ನಿನಗೂ ಚಂದ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚಂದ' ಅಂತ. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಹೂವಿನಂತಹ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ನಾವು ಕಂಡದ್ದು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ. ನನಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಮೊದಲ ತಂಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ. ನನ್ನ ಗುರುಗಳೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಮೊದಲ ಬ್ಯಾಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಈ ಮೊದಲ ತಂಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಮೊದಲಿಗರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಲೇಜುಗಳಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿ ಆರಂಭ ಆದದ್ದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೋಣೆಯೆಂಬ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದು ಸೇರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೇ ಅವರಿಗೆ ಎಣಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಎಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಆ ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಒಲಿದಿದ್ದಾನೆ. ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಅನುಗ್ರಹ ಇತ್ತು. ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಕೆಲವರು ನಿನ್ನೆ, ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು 'ದಿವಂಗತ' ಅಂತ. ಮಹಾತ್ಮರು ಯಾವಾಗಲೂ ದಿವಂಗತರಲ್ಲ. ಮಾಧವ ಪೈಗಳನ್ನು ಮಹಾತ್ಮರೆಂದು ಯಾಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆಂದರೆ - ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊಗಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಛಾನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅಂತಲ್ಲ. ನಾನೊಬ್ಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳಿದೆ: 'ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಟ್ಟಿದರು? ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರು ? ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲ, ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರದ ಬೆಂಬಲ ಇಲ್ಲ. ಜನರನ್ನು ನಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ'. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಉತ್ತರ: "ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಅಂತಃಸತ್ವ ಅಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಃಸತ್ವದಿಂದ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಅಂತಃಸತ್ವ ಈ ಮಹಾತ್ಮ ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನೂರಾರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅವರಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು." ಆ ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ.

ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಹುಚ್ಚಿದ್ದವರನ್ನು; ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಚಿನ್ನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಅಡವಿಟ್ಟು ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಏಕಮೇವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಮಹಾ ಮಾಧವ ಪೈಗಳು. ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು verify ಮಾಡಿದೆ. ವಿಷಯ ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಒಬ್ಬರು ಪಿ.ಎ. ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು. ಕುಂದಾಪುರದ ವಕೀಲರು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಕಾರಂತರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ನಿನ್ನೆ ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಮಗ ನನ್ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್

ನಾರಾಯಣ ಪೈ ಮೂಲಕ ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುವಂಥ ವಿಚಾರ. ಇವರೊಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ, ಹತ್ತುಹಲವಾರು ಮಹಾತ್ಮರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ: ಮಾಧವ ಪೈಗಳು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಏನು ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ? ಒಳ್ಳೆಯ ಟೀಂ ಬೇಕು ಅಂತ. ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಟೀಂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವರು ಹೋದ ಮೇಲೂ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೋದ ಮೇಲೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೋದ ಮೇಲೂ, ಈಗ ಇರುವಂಥಾ ಟೀಮು - ಅವರ ಟೀಮಿ ನೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಸಂಕ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಮಗನೇ ಆದ ಡಾ| ರಾಮದಾಸ ಪೈ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆಯೇ. ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ಹೊಗಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ “I am a product of Academy of General Education, Manipal”. ಮಣಿಪಾಲ ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಈಗಲೂ ಕೂಡಾ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವನೇ ಆಗಿದ್ದೇನೆ - Part-time Professor ಆಗಿ.

ಬಂಧುಗಳೇ, ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಕೆಲಸ ಗುರುವಂದನ. ನಮಗೆ ವಕೀಲರಿಗೆ - ಒಳ್ಳೆಯದೋ ಕೆಟ್ಟದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ - ಏನಪ್ಪ ಗುರುವಂದನೆ ಎಂದರೆ ? ಗುರುವಂದನೆ ಎಂದರೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುವಂಥಾದ್ದು. ಗುರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕಾದರೆ ಗುರುಗಳೂ ವಂದ್ಯರಾಗಿರ ಬೇಕು. ಅಂತಹ ವಂದನೀಯ ಗುರುಗಳು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ, “Without exception”. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಎಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳು ವಂದ್ಯರು. ವಂದನೆ ಎಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ‘ನಮಸ್ಕಾರ’. ಗುರುಗಳಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥ ಪ್ರಶಂಸಿಸುವುದು. ಇಂತಹ ಗುರುಗಳ ವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ. ಆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ನಮೋ ನಮಃ .

ನಮಗೆ ಆಗ ಇದ್ದಂತಹ ಗುರುಗಳು ಯಾರು ? ಪ್ರೊ| ಸುಂದರರಾವ್. ನಾನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರುವಾಗ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿದ್ದರು. ಡಾ| ಶಾಂತಾರಾಮ್ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಕೂತಿದ್ದವರು ಕೇಳಿದರು: “ಈ ಶಾಲೆ ನೋಡಿದಾಗ ಸುಂದರರಾಯರ ನೆನಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ” ಅಂತ. ಖಂಡಿತ, ಅವರ ಶಾಲೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನೂ ಕೇಳಿದೆ. ಡಾ| ಶಾಂತಾರಾಮ್ ಬಹಳ ಬುದಿವಂತರು. “ನೀವು ಅಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಇದೂ ಉದ್ದ ಆಗಲಿ” ಎಂತ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾನು ಅಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ನಿಮಗೇನು ಲಾಭ ಆಗಿದೆ ? ಸುಂದರರಾಯರು, ಸುಂದರರಾಯರು ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೀರಲ್ಲ - ಏನು ಲಾಭ ಆಗಿದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ? ಅಂತ ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಆಗಿದೆ, ಸುಂದರ ರಾಯರು ಒಬ್ಬ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿ ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ - ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಪ್ರೊಫೆಸರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರಿಂದ ಸಣ್ಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆ . ಅವರು ನಮಗೆ ಜ್ಯೂಲಿಯಸ್ ಸೀಜರ್ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಹೆಸರೇ ಶೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್ ಸುಂದರ ರಾವ್ ಅಂತ. ಅವರು ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗ ಪುಸ್ತಕ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶೇಕ್ಸ್ಪಿಯರನ ನಾಟಕಗಳೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಬಾಯಿಪಾಠ. ಅವರು ಪುಸ್ತಕ

ನೋಡದೇ ಮಾಡಿದ ಪಾಠ ನೋಡಿದ ಮೇಲೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಪಾಠ ಮಾಡುವಂಥ ಕ್ರಮ ಅದ್ಭುತ. ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಕ. ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕ ಅವರಾಗಿದ್ದರು. ನಮಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ? ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಮೂಲಕ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೊಂದು ಹಟ. ನಾನು 'ಕ್ರಿಮಿನಲ್' ಲಾಯರು. ಐ.ಪಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.ಸಿ.ಯನ್ನು ನಾನು ಕಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಕಾಣಿಸುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಬಲದಿಂದ ಐ.ಪಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.ಸಿ.ಯನ್ನು ನಾನು ಪುಸ್ತಕವಾಗಲಿ ಚೀಟಿಯಾಗಲಿ ನೋಡದೆ ವರ್ಷವಿಡೀ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮೆಚ್ಚುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಸಂತೋಷ ನನ್ನದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತ ಶಕ್ತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರೊ. ಸುಂದರ ರಾವ್ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕು.ಶಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಿಷಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು. ನಾನು ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾಟಕ, ಭಾಷಣ, ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುವ ಹುಚ್ಚಿತ್ತು. - ಅದಕ್ಕೆ ಅವರದು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬೆಂಬಲ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿ ಕೂಡ ಎಕಾನೊಮಿಕ್ಸ್ ಪಾಠ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಬೇಡ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ನಾವು ಕಣ್ಣು ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಇಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಎಂದರೆ - ಎಲ್ಲರಂತಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಗುರು ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು - ಅವರು ಒಬ್ಬರು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ವಿದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರು, ತಾನು ಏನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದೆ, ಏನೆಲ್ಲ ಅನುಭವಿಸಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಏನು ? ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ಏನು ? ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜನ ಕರೆಯುತ್ತ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಷಣಕಾರ ಕೂಡ. ಮತ್ತವರು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಆದರು. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಪುಣ್ಯ ಬೇಕು - ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಅವರೇ ನಿನ್ನೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾನ್ ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳು ಕೆಲವರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ. ಅವರೊಬ್ಬ ಗ್ರೇಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ಗ್ರೇಟ್ ಥಿಂಕರ್. Great Professors are not necessarily great thinkers. ಆದರೆ ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಗ್ರೇಟ್ ಥಿಂಕರ್ ಕೂಡಾ. ಬರಹಗಾರ ಕೂಡ. ಅವರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಸೈಶಲ್ ಎಟ್ರೀಕ್ಷನ್ ಇತ್ತು ? ಇತ್ತು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಕೊಡದಷ್ಟು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಆ ಮೂಲಕ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ನಟರನ್ನು ಆ ಮೂಲಕ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೇ ಮರೆತಿದ್ದಿರಬಹುದು. ನಾನು ನಟನಾಗಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲಿರುವಾಗ. ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಯಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷ ಪದವಿಗೆ ಹೋಗುವ ವರೆಗೂ - ನಾನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೀರೋ ಆಗಿದ್ದೇನೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ - ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೀರೋ ಆಗಿದ್ದೆ ಈ ಹೀರೋ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಯಾರದ್ದು ? ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರದ್ದು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರದ್ದು: ಈ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಸುಂದರ ರಾವ್ ಇವರನ್ನು, ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೊಂದು ಸಣ್ಣ ಆಸೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ನನಗೆ ಸುಂದರ ರಾಯರ ಹಾಗೆ, ಹರಿದಾಸ

ಭಟ್ಟರ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಬೇಕು, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಬೇಕು ಅಂತ. ಅದೊಂದು ದಿನ - 64ನೇ ಇಸವಿ - ನಾನು ಇದೇ ಕಾಲೇಜಿನ ಯೂನಿಯನಿನ ಜನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಗಿದ್ದೆ. ಕಲ್ಬರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಗಿದ್ದೆ. ಸ್ಟೋರ್ಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದೆ. ಆ ವರ್ಷದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಅದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದವರು ಅಂದಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿದ್ದಂಥ ಇದೇ ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು. 64ರ ಮೆಗ್ರಿನ್ ನೋಡಿದರೆ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ಮನಸ್ಸು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಗಾಧ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಧವ ಪೈಗಳು, ಆಗಿನ ಇನ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಶ್ರೀಕಂಠಿ, ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಮತ್ತು ನಾನು - ಮೆಗ್ರಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಇದೆ ಆ ಫೋಟೋ. ನಾನು ಅದನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದ್ದು ನಡೆಯಿತು. ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಂದಿನ ನಾಟಕ: ಕಲ್ಯಾಣಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ. ನಾನು ಹೀರೋ. ಬರೇ ಹುಚ್ಚ ಅಲ್ಲ, ಯಕ್ಷಗಾನದ ಹುಚ್ಚ. ಯಕ್ಷಗಾನದ ಒಲವು ಪ್ರೊ. ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರಿಗಿದ್ದಷ್ಟು ನಾನು ಕಂಡ ಯಾವ ಪ್ರೊಫೆಸರರಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. 'ಹೌದಾ, ಪ್ರಭಾಕರ, ಇಲ್ಲಿ ಬಾರ' - ಅವರು ಕುಂದಾಪುರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುವುದು - ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಮನೆ ಬಸ್ಕೂರು ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. 'ಒಂದು ಒಡ್ಡೋಲಗ ಮಾಡೋಣ ? ಅಲ್ಲ, ನೀನು ನಾಟಕದ ಹುಚ್ಚ ತಾನೆ, ಒಂದು ಭೀಮನ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಮಾಡುವ'. ನಮಗೇನು, ಹುಡುಗರು, ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರೊಬ್ಬ ನಿಜವಾದ ಮಾನವ. ಪ್ರೊಫೆಸರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾನವತೆಯುಳ್ಳ ಮಾನವ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪ್ರೀತಿ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಅಂದರೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ನಂಬುತ್ತಿದ್ದರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮುಖಂಡರನ್ನು ನಂಬುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಏನಾದರೂ ದುಡ್ಡು ಕಡಿಮೆ ಆದರೆ ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರು ಕೈಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೂ ಹಾಗೆ - ನಮಗಿಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ಟ್ರಯಲಿಗೆ ಡಬಲ್ ಸ್ಟೀಟ್, ಡಬಲ್ ಖಾರ. ಅನಂತರ ಊಟ, ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ. ನಾನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂತೋಷ ಇದ್ದಂಥ ಕಾಲ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಾನು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ. ಈಗ ಸಂತೋಷದೊಂದಿಗೆ ಜವಾಬುದಾರಿಯೂ ಉಂಟು. ಆಗ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂತೋಷ ಮಾತ್ರ. ಅದು ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ? ಇಂತಹ ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳಿಂದ. ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರದು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಈಗ ಬರುತ್ತೇನೆ. ನಾಟಕ, ಭೀಮನ ಒಡ್ಡೋಲಗ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಒಬ್ಬರು ಭಾಗವತರಾಗಿದ್ದರು. ಚೆಂಡೆಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೇ. ನನಗೆ ಸಣ್ಣದಿನಿಂದಲೂ, ಒಳ್ಳೆದು ಮಾತಾಡಲಿ, ಕೆಟ್ಟದು ಮಾತಾಡಲಿ, ವೇದಿಕೆಯದ್ದು ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಜನ ಎಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿ ಭೀಮನಾಗಿ ಬಂದು ಹಾರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ - ತಾಳ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲ-ಕುಣಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕುಣಿಯುತ್ತ ಇರುವಾಗ ಸಭೆಯಿಂದ 'ಕೇಕೆ' ಕೇಳಿ ಬಂತು. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಎಲಾ, ನಾನು ಸಭೆಗೆ ಬಂದರೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೇಕೆ ಹಾಕುವಷ್ಟು ಆಯಿತೆ, ಏನಿದು ? ಭೀಮ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಓಹೋಯ್, ಎನ್ನುವಾಗ ಕಿರೀಟ ಇಲ್ಲ, ಜಾರಿ ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಏನಾಗಿತ್ತು ? ಕೈ ಹಾಕುವಾಗ ಕಿರೀಟ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು, ಯಾಕೆ ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹುಡುಗರು ಎಂದು. ಆಗಲೇ ತಿರುಗಿಸಿದೆ: 'ಓಹೋಯ್, ನನ್ನ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂಥಾ ಚಾರಕನಾರಿಬಹುದು ? ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ತಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಅಂತ ಎದ್ದೆ. ಸಭೆ ಕಂಗಾಲು. ನಾನು ಒಳಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರು ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ರೆಡೀ ಇದ್ದರು.

‘ಮರ್ಯಾದಿ ಉಳಿಸಿದಿ ಮಾರಾಯ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಜನ ಎಂತ ಎಣಿಸಿದರು ? ಇದು ನಾಟಕದ ಒಂದು ಅಂಕ ಅಂತ. ‘ನಾವು ನಗಾಡಿ ಹಲ್ಲಿ ಆಯಿತು’ ಎಂತ. ನಾನು ಹಲ್ಲಿಯಾದದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಆಗ ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಒಂದು ಉಪದೇಶ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಗತಿಯನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿತು. ‘ಏ ಪ್ರಭಾಕರ, ನಿನ್ನ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಗಿಪಸರ್ ಬೇಡ್ತಾ ನೀನೆಂತಾಯ್ತು ? ನೀನು ವಕೀಲ ಆಯ್ತಾ !’ ‘ಯಾಕೆ ಸರ್ ?’ - ವಕೀಲರಿಗೆ ‘ರೆಡಿವಿಟ್’ ಬೇಕು ! ‘ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನಮತಿ ಬೇಕು’. ನನಗೆ ‘ಹೌದಾ’ ಎಂದು ಕಂಡಿತು. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ತಲೆಗೆ ಹೋದರೆ ಗಟ್ಟಿಯೇ. ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದರಲ್ಲವೆ ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ‘ನಾನು ವಕೀಲ ಆಗುತ್ತೇನೆ’ ಎಂತ ಹೇಳ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧದವರಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳ ಸರಮಾಲೆ. ಆದರೂ ಹಟದಲ್ಲಿ ಆದೆ. ದೇವರ ದಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಬಲದಿಂದ ವಕೀಲನಾಗಿಯೂ ನಾನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು, ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ನಾನು ಹೇಳುವಾಗಲೇ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಯಾರು ಅಂತ. ಪ್ರೊ. ಯು. ಎಲ್. ಆಚಾರ್ಯರು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ಈಗಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರಿಕೆ. ನಿಷ್ಕರವಾದಿ. ಅವರ ಜ್ಞಾನ-ಆಗಾಧ. ಸಿ. ವಿ. ರಾಮನ್‌ಗೆ ಪೈಪೋಟಿ ಕೊಡುವಂಥ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಕ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಓ ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅಂತ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರು. ಗೊತ್ತಿದ್ದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ‘ನಿಮಗೆ ಜಾತಕ ಸರಿಯಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಯು. ಆಲ್. ಆಚಾರ್ಯರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಬೇಕು’ ಅಂತ. ಇವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಧ್ಯ. ಅವರು ತೋರಿಕೆಗೆ ಎಷ್ಟು ನಿಷ್ಕರಿಯೋ ಹೃದಯ ಮಾತ್ರ ಹೂವಿಗಿಂತಲೂ ಮೃದು. ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಪೂರ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣವಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪ್ರೊ. ಯು. ಎಲ್. ಆಚಾರ್ಯರಿಗಿತ್ತು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್. ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನ - ಪ್ರೊ. ಸುಂದರ ರಾವ್, ಪ್ರೊ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್, ಪ್ರೊ. ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯ, ಪ್ರೊ. ಯು. ಎಲ್. ಆಚಾರ್ಯ - ಇವರು ಯಾವುದೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ವರದಾನ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ. ಬಂಧುಗಳೆ, ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರಬಾರದು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವರು “born great” ಆದ ಪ್ರೊಫೆಸರರು “Some have become great by dint of hard work”. ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರೇ, ಪ್ರೊ. ರಾಮ ಭಟ್, ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳ್, ಪ್ರೊ. ಅಮೀರ್ ಅಹಮದ್ ಇವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಗುರುತ್ವಾರ್ಷಣದಿಂದ ದೊಡ್ಡವರಾದರು. ಇವರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ: ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ವಜ್ರಕುಮಾರ್; ಅವರು ನಾನು ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದ ವರ್ಷವೇ ಇಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಚರರಾಗಿ ಬಂದವರು. ಅಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತಾನೊಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಹ ಲವಲವಿಕೆ, ಹಸಿವು ಅವರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈಗ ವಜ್ರಕುಮಾರರು ಕೂಡಾ ಅವರ ಯಾವ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರೀತಿಪಾಲರಾಗಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದು ಧಾರವಾಡವನ್ನೇ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನೇ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅವರದ್ದು. ಅವರು ನಿಜವಾದ ವಜ್ರ, ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಸಾಣೆ ಹಿಡಿದದ್ದು ಇಲ್ಲಿ.

ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವಿಂದು ಫಸ್ಟ್ ಬ್ಯಾಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಸಂಮಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರು ಅಂತ. ಸಂಮಾನ ಎಂದಾಗ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಸಂಮಾನ ಆದ ಕಥೆ ನನಗೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗೆ ಮುನ್ನೂರು ಮಾಲೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ಸಂಮಾನ. ಆದರೂ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಕೋಪ, ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲ. ಎಲಾ ! ಇದೇನು ಕಥೆ ? ಇಷ್ಟೇಯಾ ? ಒಬ್ಬರು ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರು ಕೇಳಿದರು: “ಏನು ಮಂತ್ರಿಯವರೇ, ಮುಖ ಕಪ್ಪಾಗಿದೆಯಲ್ಲ ?” “ಅಪ್ಪಾ, ಐನೂರಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಬಂದದ್ದು ಮುನ್ನೂರು ಮಾತ್ರ” ಎಂತ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹೂ. ಆದರೆ ಈ ಹೂವಿನ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅನುಗ್ರಹ ಇದೆ. ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದ ಇದೆ. ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹವಿದೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಒಂದು ಹೂವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿಮಾನದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧನ್ಯರು. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ. 43 ಜನ ಮೊದಲನೇ ಬ್ಯಾಚಿನ ಹಳೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ, ಆಯುಷ್ಯ ಒಳ್ಳೆದಿರುತ್ತದೆ ಎಂತ ಈ ಮೂಲಕ ಸಂದೇಶ ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಕಲಿಸಿದವರು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದು ‘ಧರ್ಮರಾಯ’ ಎಂತ. ಅವರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾವುಕ ಜೀವಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ಏನಾದರೂ ಹೊಸತನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದಂಥ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಅವರು. ಸಾಹಿತಿ, ಭಾವುಕ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಅವರು. ಆಗ ಇದ್ದ ಟೀಮನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದರೆ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿದ್ದ ಕಾಲೇಜು ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು. ಹಲವಾರು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದರು. ಕಾಮರ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಅಂತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಮಾಧವ ರಾವ್ ಅಂತಿದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದರು.

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಅಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ - ನನಗೂ - ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಮೋಹ. “ನೀವು ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಕೆಲವರು ಕಾಲೇಜಿನ ಹೆಸರು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. “ನಾನು ಈ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು”, ಕಾಲೇಜಿನ ಹೆಸರು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಏನೋ ಆತಂಕ. ನಮಗೆ ಹಾಗಲ್ಲ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎದೆ ತಟ್ಟಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ “ನಾನು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ” ಎಂದು ತಲೆಎತ್ತಿ ಎದೆತಟ್ಟಿ ಹೇಳಬಹುದಾದಂಥ ಒಂದು ಕಾಲೇಜು. ಅಂತಹ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಾನು ಆಗಿದ್ದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Ambassadors of Goodwill

Reply to Felicitation

Prof. K. S. Upadhya

I stand before you as a representative of the first batch of M.G.M. College students to express my gratitude for the unique honour you have done to our entire batch. We were unique because we were the M.G.M. College for one full year, though we were in the small elementary school. That is a hallowed ground for us. We used to pride ourselves as the harbinger of higher education to this land of ours Udupi. Every one of the teachers who came to teach us did make it a point to tell us, “You are the future of the Society”. We didn’t take it that seriously, then. But now, we understand what they meant then. I have my teachers Prof. Shivananda Kamath in the audience, Prof. Kushi Haridasa Bhat sitting here and I remember a good number of other people who made us what we are. M.G.M. College meant at that time only an Intermediate or Junior College. That was all. We don’t have such Intermediate Colleges any longer. When I was listening to all the speeches I was really envying all the colleagues of mine who had the good fortune of working here, in this environment and to present their achievements before their own teachers. I had to go a little bit far away. Myself and my friend, who is no more – Mr. Badhya - only two of us went to Osmania University, Hyderabad in 1950 and we had our own achievements there. Perhaps it is not for me to talk about it. But let me tell you: we are ambassadors of goodwill from this college going to a distant place and making a mark there. I got the Gold Medal in Osmania University in 1955. I was a Fulbright Scholar in 1966. I did my Ph.D. in the United States, all because of the blessings of this college. Had great Madhava Pai not opened this college we could have been just like what that line says, “Full many a flower would have blushed unseen and wasted its fragrance in the desert air”. None of us would have proceeded for Higher Education but for the facility given to us by the great Madhava Pai. Therefore as I stand

before you I remember the great founder of this institution who had opened the vista for us to go higher and higher up in our own life. We can understand the meaning of the statement, “Every institution is the lengthened shadow of a great man, a great soul”, and our teachers – no amount of praise is adequate for them.

I must say a few words about our Principal. He was a true Gandhian, in words and deed. I echo, I am sure, the sentiments of all my classmates sitting behind me. Who do we see first when we come to join the college ? This magnificent personality. This man in all white. This man with a smile, who speaks in a peculiar tone with all affection, all humility – invites each one of us to the college as we register ourselves and sit in a small room. And I remember the first day. We see the dedication of the Pai family here. For every function they used to be present. And we had so many functions. They used to participate in all the activities with so much enthusiasm. Prof. Sunder Rao was the embodiment of education. I know I am repeating what many people did say on earlier occasions. What was his speciality ? I don’t say knowledge of Shakespeare. He was the living soul, living manifestation of every great author. Those were the days of innocence; we believed, we trusted because, Gandhiji’s words were still with us. Every word that our principal said went straight into us. He used to quote: “Getting and spending we lay waste our powers. Little we see in nature that is ours”, “The paths of glory lead but to the grave”. “I would rather be the author of this statement than be a conqueror of Quebec.” These were the words spoken by Prof. H. Sunder Rao 50 years ago, still ingrained in my memory. In the second year Julius Caesar was so beautifully taught to us that we could not forget anything. In my class there was another K. S. Upadhyaya. Prof. Sunder Rao used to say, “Who is Cinna, the poet, and Cinna the conspirator ? You should choose for yourself.” “I have come to bury Caesar, not to praise him.” “Not that I loved Caesar less, but that I loved Rome more.” Sunder Rao is still living with us. The entire institution was permeated with his personality. He was an ideal principal. I too had a small opportunity to be the principal of a college. It was a centenary college called the Nizam College. I did participate in the centenary at that time. All

this I take from H. Sunder Rao. As he taught us, he instilled some values in us. The greatest thing that a teacher can give to his students is not knowledge, which is necessary, but let me humbly tell you, a sense of value in life. If you don't have a sense of value in life, you will be excelling in carpentry, you will be fooling the people with oratory, but not doing exactly what you say. Sunder Rao was from top to bottom, an embodiment of the great values that this nation stood for. Wherever we go from Udupi, whichever batch we may belong to, we carry this particular value from there. We are grateful to H. Sunder Rao and the band of teachers who helped us in getting this attitude towards life and towards society. Mr. Shivananda Kamath, I see him after 50 years. I see many of my classmates after 50 years. In my mind time is frozen. It is the same people whom I saw in 1951. What a terrible disappointment! I could see Mr. Mohandas Pai and Mr. Kudva, Ms. Nirmala and Ms. Mukta – all nineteen years old bubbling with enthusiasm. Now I see them, Grandfathers and Grandmothers. Of course it is grand to be old. But mind you, you can't fool yourself that time is standing still. To us, Mr. Shivanand Kamath was the most dynamic teacher at that time. Sir, that Macaulay's essay on Addison – a piece of terse prose – you made it highly entertaining. I quote one couplet: It was Steele commenting on Addison: 'Willing to wound, afraid to strike, so obliging, he never obliged.' How beautifully Mr. Kamath used to explain these things to us ! The two teachers of English were such that almost all of us were sold to Shakespeare and poetry. We had Mr. B. V. Achar, a great soul indeed. His vibrating smile used to envelop the whole area, how kind, how good he was ! I belong to the first generation of students who were taught in the Kannada Medium. ಸಮಾನಾಂತರ ಸರಳ ರೇಖೆ, ಸಮದ್ವಿಬಾಹು ತ್ರಿಕೋಣ-Here I saw a triangle. I was floored. How do you get this transition managed ? He used to ask us, "Who are the people taught by Mr. Pundalika Shenoy ? They don't have to bother". I came from Katpady and learnt in Kannada Medium. Though we had good liking for English language, during the first three months it was all gibberish, going over our heads, with the technical terms. But still Mr. B. V. Achar

would call us, affectionately. I remember the picnic that we had. Mr. B. V. Achar was the host. We went all the way to Brahmavar, stayed in his house. I am sure a number of my classmates remember Mr. Panikker. He used to sing well. Kallianpur had only boats; while we were crossing the river he used to give us Pankaj Mallik's songs and Saigal's songs and what a mellifluous voice he had! I took Sanskrit as my subject and I belong to the Mathematics, Sanskrit, Commerce group. But each one of the teachers was so dear to us, even if he had not taught anything to us. Prof. Kushi Haridasa Bhat joined us in the second year. From the day he came, he was a dynamic spirit. Though he was not a teacher to me directly, yet who can escape his influence? Mind you, even other teachers who were there on the staff were so influential. Early in the morning Mr. Sunder Rao would walk in. All of them would stand in a line. We had the first prayer by Prof. Sunder Rao and my friends here: one from Arabic, Islamic prayer, one from the Bible. Following it five minutes of beautiful thought provoking words by Prof. Sunder Rao. We were a unique batch. None else had the privilege. There was no big hall to contain the two batches. So the prayer meetings were discontinued. To hear Sunder Rao everyday, to start the morning with his inspiring talk was a great opportunity and we alone had it for one full year. Our Sanskrit teacher Madhavkrishna Sharma was a great scholar. The Pai family invited him here to teach us at the Intermediate level. He was earlier a curator of a library in Rajasthan. The best task of the management is to get brilliant teachers and give them the whole responsibility. Mr. Aiyangar and Mr. Sunder Rao came from Ananthpur. Between themselves they used to speak in Telugu. Mr. Rayalu came from Rayalseema. I remember one sentence he used to say often: "How many times I have to tell you to keep quiet !" And people would laugh. And he too would laugh. Mr. Ramakrishna Rao was not to be taken on a ride as easily as that. But Rayalu was full of affection for us. They taught us Logic.

Let me say a few words about the type of classmates we had from Karkala, Innanje, Katpady, Board High School, Christian High School and Convent, Milagres High School. Some of the people

were older than us, because they could not proceed with their studies earlier, as they had no College in Udupi. And all of us – of all age-groups, of all caste groups – got assimilated in such a manner that it was an extremely co-operative, homogeneous unit. That was the great distinction of South Kanara that we have no question of communalism or casteism which we find elsewhere in this country in abundance. That was the initial training that we had.

Let me also impress something upon the present day students. The ninety and odd of us – each one of us excelled in various walks of life that we have chosen. I heard about many people, though I have lost track of many of them. Each one, doing his post-graduation, business, or whatever else, carried the flag of this great college and became very successful and that is the great tradition this college has.

I would also like to mention the keenness with which the Management conducted the affairs of the College. Their physical presence in the College activities inspired all of us. I had the great honour to participate in the elocution competition in the second year. Who were the judges ? The great T. A. Pai and the Commissioner of Udupi were our judges. The topic was “Crossing the 38th parallel, was it correct ?” and “The use of history for the advantage of the students”. Luckily I got the second prize and late Mr. Badhya got the first prize. Sri T. A. Pai was sitting on the panel of judges. That was his greatness. At any function Sri T. A. Pai was present. Dr. T. M. A. Pai used to give us lectures at that time on burning problems like the food problem. The spirit of Independence permeated all over. And we participated in all the discussions with great enthusiasm.

I would like to add one word of caution in the end. I retired as a teacher after 45 years. You are, perhaps, not very knowledgeable about what is happening in the state universities in the capitals. We have 8 Universities in Hyderabad city. Giving an opportunity is one thing. To take it is another thing. Most of the State Universities are running classes without students. The fundamental sciences are not in demand. Social sciences and humanities are discarded. If there are 12 departments, there will be hardly five students. MPC, MPE –

all these courses are closing down. The scenario is frightening to those of us in this profession. It may reach you later on. But I see it everyday and what's going to happen? Look, we have a life-cycle model for a commodity – and also a life cycle model for an institution. An institution starts, grows, reaches the peak, remains there for some time cruising at the high level, but then deterioration starts. Sri Madhav Pai and his family planted this tree. It has grown. But what do we do now ? Shall we do the same thing again and again ? At that time we didn't have the Udyavar bridge. We had to go by the old route. When a new bridge comes, what happens to the old road ? Imagine. Technology overtakes you. Globalisation overtakes you. New opportunities will make our knowledge redundant, obsolete. Even two Ph.D's will not get you a part-time job in the cities. Is a Ph.D. unnecessary ? Ph.D. is easier to get than universal elementary education. Yesterday, I heard a number of people commenting upon the present condition of Indian education. Let me pose this question before the students and also the trustees. Where do we go from here ? An institution should never be allowed to go down. The decay of an institution is a tragedy of the whole society. Is what we are teaching so honestly worth teaching at all ? What do the students do with that knowledge which is obsolete, inert and not going to procure them any guidance in the day-to-day life ? Somebody suggested competitive examinations. The days of bureaucracy should be over. If it is not going to be over, we must force it to commit suicide, if you want to survive. I mean every word of it. We have won freedom. The bureaucracy, like an octopus has a stranglehold on us. You shall not go beyond the dotted line and even after Peristroika or liberalisation and globalisation, we are conditioned by their ability to mark it down. These services are going to be replaced by the market. I think sooner or later they will not be able to have this sort of stranglehold on the economy. If that is the case, what is the future of higher education ? My young friends who are going to graduate here, where do they go ? What do they do ? There was a time when Banks came up, Insurance Companies came up. Now they are also folding, because there is going to be automation and there is going to be severe competition,

where everything will be capital intensive, never labour intensive. Job-seeking type of education has to be forgotten. Job-generating type of education is needed. Each man should be a creator of opportunities. He must create opportunities for others to make use of and not stand in the queue for the door to open for his employment. The new millennium wants a different type of skill – the IT revolution has opened the eyes of all of us. How do these boys go abroad and compete with the people there in California, and bring back glory and also dollars ? Every syllabus that we prescribe for the IT course will be obsolete within 6 months. And the teachers don't change. We are bound by syllabus, bound by examination, by a series of stereo type question banks. Now I put this question straight to you as a teacher. Is the knowledge inherited by you from your teachers good enough for the next 30 years of your existence ? We are going to face this challenge. We are creators of knowledge, disseminators of knowledge. We are also going to adapt knowledge so as to suit our society. If you imitate and imitate perfectly, you are still a copycat. How much of new knowledge have you created ? Who creates knowledge ? You and me – the teachers. Don't say text-book writers. Don't say made easy writers create knowledge. If we are afraid of creating knowledge we will be obsolete. We have got to put in more effort. That is the challenge. Can we give our students a new type of skill that would give them opportunities to grow ? Opportunities are worldwide. South Kanara has been exporting talent. It has got brilliant students who can be successful. Not only you go elsewhere but like me come back once in a way. Here am I, spending 50 years in Hyderabad and now basking in the glory of my Alma Mater. I do hope that the management and the teachers try to think on these lines rather than do the same thing honestly, very faithfully. It may be the best but not good enough for our survival.

I would like to thank the organisers of this function who have brought us in a procession. We didn't have the good fortune of studying here. We came in a procession to lay the foundation stone. We were there in that hallowed land – the elementary school. Today as we are marching, we felt every bit of it. We are a part of this

college. Indeed a unique opportunity for us, all of us who are in various states of disintegration, physically, mentally. How many people may survive for the next ten years ? For most of us this is perhaps the last opportunity to be with you. I thank Prof. Kushi Haridasa Bhat who alone as a teacher could have thought of his students on this occasion. He did ask us to come here. Hearing his voice we could not desist from coming here. Thank you, on my own behalf and on behalf of all my friends and colleagues. May M.G.M. College flourish for decades to come.

●

M.G.M. eligible for Autonomy

Presidential Address

Prof. S. Gopal, Vice -Chancellor, Mangalore University

I am really privileged to participate in this alumni felicitation and 50 years celebrations of the M.G.M. College. Even as a student of M.Sc. at Manasagangothri during the year 1962-63 I was always impressed by the performance of Kushi Bhat and also of one Mr. Suryanarayana Adiga. They were in the Syndicate and contributed much to the Mysore University and they were really responsible for establishing the post-graduate centre at Mangalore. Later on, the centre blossomed into a University called University of Mangalore in the year 1980. Now the Mangalore University caters to the academic needs of Dakshina Kannada, Udupi and Kodagu Districts.

Regarding M.G.M. College: it has a great reputation. I know some of the teachers of that time, for example, Prof. U. L. Acharya. I come from the Physics discipline. I know what a dedicated teacher he was, because he used to come to Manasagangothri when I was there, for the refresher courses and workshops. Here I should remember the contribution of Sri Madhava Pai. He was a visionary and an institution-builder. Whenever I went abroad, either to Japan or to Indonesia or Malaysia or Singapore, I found people remembering Manipal with gratitude. On one occasion I was in Singapore. Since I had very good contact with Sri Jagadatmanandaji, I generally used to stay in Ramakrishna Ashram in Singapore. It seems in his *Purvashram* Jagadatmanandaji belonged to this part of the District. The Kannada Association of Singapore came to take Sri Jagadatmanandaji for an evening function. When they came to know that I was from Mangalore University and was its Vice-Chancellor, they took me too. Believe me, out of 400 Kannada families 300 were from South Kanara. They were computer scientists, medical doctors, management personnel; some of them were leading executives in some of the good companies in Singapore. That is the fame of Dakshina Kannada, especially of Manipal and this part of the District. We

should remember the contribution made by Sri Madhava Pai for the educational upliftment of the people in this part of the District. Prof. Vajrakumar very nicely narrated and recollected the acumen and the knowledge of the teachers who inspired him. It was really laudable. Sri Hegde, an industrialist, also remembered with gratitude the contribution of the teachers and how they have inspired him. Sri Prabhakara Hegde talked very eloquently and he said he used to enact the role of Bhimasena in Yakshagana. Yakshagana is the cultural tradition of this area and I have seen it in Mangalore University, Konaje. I invite Yakshagana troupes from Dharmasthala and Kateel to Konaje. People from surrounding villages come and witness the programmes in thousands. Sometimes I could see 5000 people watching Yakshagana from 9 p.m. to 12 in the midnight. In Yakshagana themes a lot of value system is built in which the people can easily understand.

Sri Prabhakara Hegde said that this college started in a very small room. Many people whom I met including Kushi Haridasa Bhat mentioned to me how in the initial stages, T. M. A. Pai struggled and borrowed money from various sources – even 100 Rupees. In the same room they put up a Chemistry and Physics Laboratory for experiments. Now when you see this institution, with pride we can say that it has developed like a university.

Sri Prabhakara Hegde very nicely described with gratitude, the dedication of his teachers, especially Prof. Sunder Rao, Kushi Bhat and B. V. Acharya. I am sure he has demonstrated that Sri Prabhakara Hegde is a *Pratyutpannamathi*. Sri U. L. Acharya was a very dedicated physics teacher. They mentioned Prof. Rama Bhat and Sri Shreesha Ballal. What a nice story about an institution ! When they were recalling their memories about their teachers, I went back to my student days. I could recall how much dedication and interest my teachers showed towards their students. I was in the Intermediate at National College. My teachers were struggling very hard to bring the National College to No. 1 College in the state. At that time it was under Mysore University; the Bangalore University was not yet there. Our teachers were H. Narasimhaiah, Varadeshikachar, Sampathharsha Desikachar, Suryanarayan Rao,

Manjunath, Ramachar and others. There were three sections in the PCM group. Even after 4 O'clock they used to take classes, free of charge. They used to teach students from 4 to 8 everyday. That was the dedication they used to show. We can build up an institution only through such teachers. In other countries they identify a person, invite him and build up an institution of excellence, with his help. Likewise M.G.M. College - I am sure it is built by the dedication of its teachers and also of the management. If the management hinders the activities of the teachers it will not flourish. I must compliment the administration, the management of the M.G.M. College.

Prof. Upadhyaya spoke of many challenges in the new millennium in our educational system. I am in some Committees of the University Grants Commission. Recently we decided that in the next millennium the traditional courses should not be encouraged. We must really introduce changes in the course pattern. We feel that colleges like M.G.M. should become autonomous colleges.

As regards autonomous colleges, we can really discuss things with people like Prof. Upadhyaya and even with industrialists and formulate our own syllabus, which is essential to fulfill the needs of the society like self-employment. We want to make an experiment in this regard. In Tamil Nadu there are already 50 autonomous colleges, having their own syllabus and their own academic bodies. They have a lot of freedom in academic matters. In the next millennium there will be not only information technology, but also genetic engineering, molecular biology and membrane technology; these are the areas which are going to come up and we must formulate the syllabus. And then vocational subjects. Now we are thinking of bringing a lot of vocational subjects in addition to the traditional subjects like physics, mathematics etc. Instead of physics, chemistry and mathematics, we need to bring in physics, chemistry and computer application. We want physics, mathematics and secretarial practice etc. In B.Com. we are planning to include commerce as well as secretarial practice and computer applications along with commerce. It is for the college to formulate them.

We are now seriously thinking of giving autonomy to colleges. M.G.M. College is certainly eligible to be conferred with and we are going to discuss it on the 4th of this month. You must include people like Prof. Upadhyaya and many such knowledgeable people, who can give advice in formulating the syllabus for the coming five to ten years. Since technology explosion is taking place, I want to emphasize the learning process, of the contact between teachers and students. If the teachers here had not been with dedication I would not have seen the people behind me who have achieved so much of excellence in their public life. Everything is available globally now. Now we have fifty terminals of the internet. Students should not work like machines with information alone. But they must have good interaction with teachers. That tradition we should not break. Whatever information we have on the internet, in our terminals, our interaction should be with dedicated teachers who always inspire students. Character moulding should be there. If teachers are dedicated and men of honesty and integrity it is a great thing. I was a teacher for 30 years. I know how students remember the teachers if they are dedicated, honest and inspiring. My emphasis is still on teachers. We must have interaction with students and that tradition should continue for a meaningful and value - based education.

I wish great success for M.G.M. College during the years to come. I must again remember the contributions made by Dr. Madhava Pai and his family members to this college and to the society. I thank you all.

ಪುಣ್ಯಪುರುಷ

ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆ

ಶಿರ್ತಾಡಿ ವಿಲಿಯಂ ಪಿಂಟೋ

ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇಂದಿನ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆ, ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರೆ, ಮಾಜಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರುಗಳೆ, ನನ್ನ ಗುರುಗಳೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವ ಹಳವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆ, ನಾಗರಿಕರೆ,

ಇಂತಹ ಒಂದು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯವಾದ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂತಹದೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿರಬಹುದು. ಸಮಯ ಮೀರಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳು ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಯುಗಪುರುಷರು ಡಾ|| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರು ಕುಂದಾಪುರ, ಉಡುಪಿ, ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕಿನ ಇಂದಿನ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತಹ, ಬಾಯಿಬಲ, ಧನಬಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿ 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಾ|| ಪೈ ಅವರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸೇರಿ ಇಲ್ಲಿನ ಹಳವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಸಕ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ತಾವೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಹೆದರದೆ ಬೆದರದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿತು. ಈ ಒಂದು ಬೃಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಹ ಆ ಪುಣ್ಯಪುರುಷ ಡಾ|| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರುಗಳು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಗುರುಗಳು ಮಾಡಿದಂತಹ ತ್ಯಾಗ ಸ್ಮರಣೀಯ. ಇಂದಿನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಉಪಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ|| ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸನ್ಮಾನಿತರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂಬುದರ ಕುರಿತು ಹಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಒಂದನೇ ಬ್ಯಾಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರೊ|| ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನಮಗೆ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲಪಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಭಿನಂದನ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಪ್ರೊ|| ಎನ್. ವಜ್ರಕುಮಾರ್ ಧಾರವಾಡ, ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಹೆಗ್ಡೆ, ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಪರಮಮಿತ್ರ, ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ, ಉಡುಪಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಅವರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಬ್ಯಾಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೆಸರಾಂತ ವೈ. ಎಸ್. ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಕಾರ್ಪರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಥಮ ಬ್ಯಾಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದವರು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಇಂತಹ ಸುಂದರವಾದ, ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಮಗೆ ನೋಡಲು ದಯಪಾಲಿಸಿದ

ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪರಮಾತ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ ಈ ಉಪಕಾರಸ್ಮರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.
ವಂದನೆಗಳು.

ಅಧಿವೇಶನ-5

ದರ್ಶನ:2000

(ಜ್ಞಾನಂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಹಿತಂ)

ಸಮಾವೇಶ-1

ಫೆಬ್ರವರಿ 8, ಪೂರ್ವಾಫ್ನ

ವೇಣುವಾದನ : ಶ್ರೀ ಮುರಲೀಧರ್

Welcome : Prof. M. Sudhakar Rao*

ಖ್ಯಾತಿಯ ಭಾಷಣಕಾರರು : ಡಾ| ಪ್ರಭುಶಂಕರ*

ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ : ಡಾ| ವ್ಯಾಸರಾಯ ನಿಂಜೂರು*

ಜಾನಪದ ಸಂದೇಶ : ಡಾ| ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ*

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಳಕೆ : ಡಾ| ಎಚ್. ಕೆ. ರಂಗನಾಥ್*

ನಿಸರ್ಗ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ : ಡಾ| ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತ*

ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ

(ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ) : ಡಾ| ಪ್ರಭುಶಂಕರ*

Vote of thanks : Prof. K. Haridasa Bhat*

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ : ಡಾ| ಜಿ. ಎಚ್. ಹಾವನೂರ

Men of Vision and Scholarship

Welcome

Prof. M. Sudhakar Rao

Dignitaries, friends and invitees,

First let me pay my obeisance to two great men who made history: Dr. T. M. A. Pai who changed the face of Udupi but for whom my personal life would have taken a different turn altogether, for he made it possible for persons like me and others to initiate ourselves to collegiate education by making it available nearer home.

Prof. H. Sunder Rao, my teacher and the principal of the college at that time, made such an impression on students like us that we made conscious attempts to come up to his level in our teaching process and that has borne fruit. Most of us, his students, still recall his sentences with affection.

Coming to Vision-2000 and its first session which has just now started, H. W. Longfellow, a poet of eminence had to say this about vision:

“It’s dream sweet child, awaking dream,
A blissfull certainty, a vision bright,
Of that happiness which even on earth
Heaven gives to those it loves.”

That men of great vision and scholarship have been invited to address the audience in Vision-2000 will be confirmed by their talk. Let me first offer them a most happy welcome for the Golden Jubilee Celebrations of my Alma Mater, where I studied for two years during my Intermediate. This reminds me of an Irish limeric, welcoming guests into one’s fold: “Come in the evening, come in the morning, come unexpected, come without warning, thousands of welcomes you will find before you and the oftener you come, the more we will adore you.”

We are not Irish but that sums up our regard and feeling for our guests: Dr. Prabhushankar, Dr. Vyasa Rao Ninjoor, Dr. B. A. Vivek Rai, Dr. H. K. Ranganath, Dr. Ullas Karanth, Prof. Haridas Bhat and Prof. Sam Daniel and my friends and invited audience.

Dr. Prabhushankar's name is closely associated and almost equated with Mysore University's 'Prasaranga' and its quality publications. Dr. Prabhushankar was at the helm of affairs of the Kannada Department of the Mysore University and is considered to be one of the closest *shishyas* of late Kuvempu. He can speak authoritatively on Kuvempu's works. He has been greatly influenced by the teachings of "Paramahansa" and Swami Vivekananda. He is a mature speaker who does not mince words. His *Kannadada Bhavageethe* is a profound work on the history and advancement of *Bhavageethe*.

Dr. Vyasa Rao Ninjoor has worked with the Bhaba Atomic Energy Centre and can make us wiser about the pros and cons of atomic energy and just now I discovered, after talking to him, that he has a Ph.D. in Biochemistry, a subject very close to my own heart, and has worked with Nobel Laureate Christian de Duve of Belgium. Dr. Ninjoor is the President of Mumbai's Karnataka Sangha and has been able to make use of his position to advantage to bring together Mumbai's Kannadigas under one roof. Dr. Ninjoor has also been associated with programmes on the National Network and as all of us know he is the writer of short stories. "Mancha" is the title of the short story that has appeared in the Udayavani Deepavali special issue.

Dr. B. A. Vivek Rai's name is not unfamiliar to the people of Dakshina Kannada and Udupi. He is presently heading the Dept. of Kannada in Mangalore University and also the Chair named after Dr. Shivaram Karanth. Tulu language and Tulu folklore have gained in unique way under his presidentship of Karnataka Tulu Academy. Dr. Rai has also been associated with the Tulu Dictionary as a member of the advisory committee to the editor. Dr. Rai is known for his unprejudiced constructive views.

Dr. H. K. Ranganath is a media expert and is an unforgettable name in the history of broadcasting in Kannada. Having served the

Bangalore Akashvani for quite a long time, Dr. Ranganath has produced a play in the media and has extremely well-made documentaries to his credit.

Dr. Ullas Karanth took his Masters from the State University of Florida and his Ph.D. from the Department of Applied Zoology of the Mangalore University. His interests have been wildlife and its conservation. He is continuing his work under the aegis of an institution based in New York. He has worked on prey-predator relationship of large carnivores like the tigers in sanctuaries like Nagarahole, Kaziranga, Kanha and Sundarbans. An illustrious son of an illustrious father, Dr. Karanth will tell us more about conservation strategies and how we can prevent the decline of flora and fauna.

To you Sirs, and to Prof. Haridas Bhat and Prof. Sam Daniel, I extend a very hearty welcome on behalf of the Management and Organising Committee of the Golden Jubilee Celebrations of the College.

ಖ್ಯಾತಿಯ ಭಾಷಣಕಾರರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಮ್ಮಾತು

ಡಾ| ಪ್ರಭುಶಂಕರ

ಸ್ನೇಹಿತರೇ,

ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 45 ವರ್ಷಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ನನಗಿದೆ. ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದೆ. ಪ್ರೊ| ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಯಾವಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಿದರೂ ಏಕೆ ಏನು ಎಂತ ಕೇಳದೇನೇ ಇಲ್ಲಿ ಬರಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಲವೂ ಹಾಗೇ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಹೊಣೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಭಾಷಣಕಾರರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಸಮಯವನ್ನು ಮೀರಿದರೆ ಅವರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ದೈರ್ಯ ನನಗಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬಿಡ್ತೇನೆ. ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರೊ| ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನವರಿಗೆ 15 ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನವರು ವಾಗ್ವಿಗಳು, ವಿಷಯ ತಿಳಿದವರು, ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಚೀಟಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಜೇಬಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟೊಂಡು. ಇನ್ನೊಂದು 15 ನಿಮಿಷ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಚೀಟಿ ಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನೂ ನೋಡಿಬಿಟ್ಟು ಜೇಬಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಮುಕ್ಕಾಲು ಘಂಟೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಅವರು, “ನೋಡಿ ನಾನು 15 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಇನ್ನೂ ಮಾತಾಡಿ ಅಂತ ಚೀಟಿ ಕಳಿಸಿದ್ದು”. ನಿಜವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು “ನಿಲ್ಲಿಸಿ” ಅಂತ ಚೀಟಿ ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸಭಿಕರಿಗೆ ಅದು ಏನು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರೂ ಹಾಗೇ ಭ್ರಮಿಸುವ ಅಪಾಯ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೂ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೊ| ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ನನಗೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಅಂತ ತಿಳಿಸ್ಕೊಂಡು ನಾನು ಈಗ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಡಾ| ವ್ಯಾಸರಾವ್ ನಿಂಜೂರು

ಈಗ ನಾನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ: ಅಣು ಶಕ್ತಿ. 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ? ಇಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ 143ನೇಯದು. ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತಜ್ಞರುಳ್ಳ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ 4ನೇ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸವಾಲುಗಳು ಯಾವುವು ? ಜಿನೆಟಿಕ್ಸ್‌ನಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ನಕಲು ಹೊಡೆದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಬಂಧ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನಮ್ಮ ವರ್ಚಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ? ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಬಡದೇಶದ ಅನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ವಿದ್ಯುತ್‌ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಬಡಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆ ? ಇದು ಪ್ರಸಕ್ತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲು. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೂರದರ್ಶಿ ನೋಟವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕಾದದ್ದೇ ಈ ದರ್ಶನ - 2000ದ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಪರಮಾಣು ಎಂದ್ರೆ ಏನು ಎಂದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ನಾವು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಆಗುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿತಿರುತ್ತೇವೆ. ಪರಮಾಣುವಿಗೂ ಭಾರತಕ್ಕೂ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಕಣಾದ ಎಂಬ ಮಹರ್ಷಿ ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ಕಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಾಗರಿಕತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಬಳಿಕ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಹೇಳಿದ್ದು ಇದನ್ನೇ. ಈ ಕಣ ಅಥವಾ ಪರಮಾಣು ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಭೇದ ಎಲ್ಲಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳಂತೆಯೇ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ಇದರ ಪರಿಮಿತ ಭಾಗಗಳ ಕುರಿತಷ್ಟೇ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಆಯೋಗ 1949ರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಂಬೆಯ ಎಟಾಮಿಕ್ ಎನರ್ಜಿ ಎಸ್ಟೇಬ್ಲಿಶ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆಗ ಪರಮಾಣು ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಡಾ| ಹೋಮಿ ಜಿ. ಭಾಭಾ ಅವರಿಗೆ ಪರಮಾಣುವಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ಕನಸಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಮೂರು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಇದು ಪರಮಾಣುವಿನ ಸದುಪಯೋಗ. ಪರಮಾಣುವಿನ ದುರುಪಯೋಗ ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಕೂಡಲೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವಂತಹದ್ದು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರಗಳು: ಹಿರೋಶಿಮಾ, ನಾಗಾಸಾಕಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಬಾಂಬುಗಳು. ಆದರೆ ಪರಮಾಣುವಿನ ಸದುಪಯೋಗಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲಾಗಿ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಬಳಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಜನ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಬಳಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮೂರು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಈಗ ಭಾರತದ 3% ವಿದ್ಯುತ್ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದನೆಯದು ಪ್ರೆಶರ್‌ಡ್ ವಾಟರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್. ಎರಡನೆಯದು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತಹ ಪ್ಲುಟೋನಿಯಂ ಬಳಸುವ ಫಾಸ್ಫೋ ಬ್ರೀಡರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್. ಮೂರನೆಯದು ಸರಪಳಿ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ

ಮತ್ತೆ ಇಂಥವನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವಂತಹದು. ಇದನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನಾನು ಒ.ಎಚ್.ಪಿ. ಮೂಲಕ ನಿಮಗೆ ತೋರಿಸಲಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಯುರೇನಿಯಂ ಎಂಬ ಮೂಲಧಾತುವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. Uranium – 238, ಪರಮಾಣುಶಕ್ತಿ ಮೂಲವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಯುರೇನಿಯಂ ಖನಿಜದಲ್ಲಿ 99.3% ಇದೆ. ಇದು ವಿದಳನಶೀಲವಲ್ಲ. U 235 ವಿದಳನಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಔಷ್ಣಿಕ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಯುರೇನಿಯಂನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಒಂದು U 235ನಿಂದ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ. ಎರಡು U-238ನಿಂದ plutonium 239ನ ಉತ್ಪಾದನೆ. ಈಗ U 238ಕ್ಕೆ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ಘಟಿಸಿದರೆ Pu 239 ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತ. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಸ್ಥಾಪಕಗಳಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಯುರೇನಿಯಂ Uranium di-oxide U 238ನಲ್ಲಿ-99%. U- 235ಯಲ್ಲಿ 0.7% ಮತ್ತು U 234ರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನ Zirconium ಮಿಶ್ರಧಾತುವಿನ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಪೂಯೆಲ್ ರಾಡ್ಸ್ ಆಗಿ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. U 235 ವಿದಳನ ಹೊಂದಿ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್‌ನ ಆಘಾತದಿಂದ U 235 ಅಭದ್ರಗೊಂಡು ಚಿಕ್ಕ ಎರಡು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಬೇಕಷ್ಟು ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್‌ನ ವೇಗವನ್ನು ಮಾಡರೇಟರ್ ಬಳಸಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಉಷ್ಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತಾಪವನ್ನು ಭಾರಜಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಟರ್ಬೈನ್ ಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತಾಪವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಎರಡನೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ಲೂಟೋನಿಯಂನ್ನು ಬಳಸಿ ಫಾಸ್ಫ್ ಬ್ರೀಡರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ರೂಪಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಿಯಾಕ್ಟರಿನ ಗರ್ಭವನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಯುರೇನಿಯಂನಿಂದ ಆವರಿಸಿದರೆ U 238ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ಲೂಟೋನಿಯಂನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಅಂದರೆ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಕಡಿಮೆ ಪ್ಲೂಟೋನಿಯಂನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ಲೂಟೋನಿಯಂನ್ನು ನಾವು ಪುನಃ ಪುನಃ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ಪ್ಲೂಟೋನಿಯಮನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಧನದ ಉತ್ಪಾದನೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಥೋರಿಯಂನಿಂದ ಈ ಫಾಸ್ಫ್ ಬ್ರೀಡರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸತತವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಾವು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಹದ್ದು. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಥೋರಿಯಂನ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ನಾವು ಥೋರಿಯಂನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಈ ಮೂರು ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಮಾಣು ಆಯೋಗ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡವರು ಭಾಭಾರವರು.

ಪರಮಾಣುವಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪರಮಾಣುವಿಗೆ ಬೇಕಷ್ಟು ಸದುಪಯೋಗಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಬಳಕೆ, ಎರಡನೆಯದು ಔದ್ಯಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮೂರನೆಯದು ಸಂಶೋಧನೆ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಕೃಷಿ. ಐಸೋಟೋಪುಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ : ರೇಡಿಯೇಶನ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಕಿಡ್ನಿ, ಲಿವರ್ ಮೊದಲಾದ ಆಂತರಿಕ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಐಸೋಟೋಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಐಸೋಟೋಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅನೇಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಭಾಭಾ ಅಣು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ರೋಗಾಣು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಐಸೋಮೆಡ್ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು

ವಿಕಿರಣಶೀಲ ಔಷಧಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಾವು ಐಸೋಟೋಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ರೇಡಿಯಂ, ಟ್ರೇಸಿಯಂ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಮೇಂಗನೀಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ದೇಹಾಂತಗತ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಬಯೋಮೆಡಿಕಲ್ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಐಸೋಟೋಪುಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಐಸೋಟೋಪುಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ಅಂದರೆ ಸೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ವಾತಾನುಕೂಲತೆ, ಮಿಶ್ರಣಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ನಾವು ಐಸೋಟೋಪನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಸವೆತ, ಎಕ್ಸರೇ ಹಾಗೂ ಗಾಮಾ ರೇ ರೇಡಿಯೋಗ್ರಫಿ ಮೂಲಕ ಚಕ್ರಗಳ, ಸೆರೆಮಿಕಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೈಡ್ರಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈದರಿನ ನೀರು ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ಜಲಗಳ ಚಲನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಕಾರ್ಬನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಕಾಲನಿರ್ಣಯ, ಮರ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವ ವಿಧಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಹೊಸ ತಳಿಗಳನ್ನು ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಭಾಭಾ ಅಣು ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಡುವಂತಹ ನೆಲಗಡಲೆ ಹಾಗೂ ಕಪ್ಪಗೆ ಇಲ್ಲದ ಸಾಸಿವೆ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಸಿವೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಳಪೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೆರೆಕೆ ಮಾಡುವ ಕೆಟ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಸಾಸಿವೆಯ ಬಣ್ಣವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿದರೆ ಕಳಪೆ ಬೀಜಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ತೋಗರಿ ಬೇಳೆ, ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ - ಇವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ದೊರೆತ ಮ್ಯೂಟೇಟ್‌ಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇನ್ನು ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಮೆಟಬಾಲಿಸಂನನ್ನು ನಾವು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಹುದು. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಸಸ್ಯಗಳು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯಗಳ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಐಸೋಟೋಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನಾವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗ ಮುಖ್ಯತಃ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ವಿಕಿರಣದ ಮೂಲಕ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾಪಿಡುವುದು. ಇದು ನಾನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಂತಹ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಯಃ ನಮ್ಮ ಪ್ರಸಕ್ತ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದೂ ಕೂಡ ಹೌದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಇದೆ. ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ 156 ಮಿಲಿಯ ಟನ್ ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ಸುಮಾರು 200 ಮಿಲಿಯ ಟನ್ನಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಆಗಿರುವಂತಹದ್ದು. ಆದರೆ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಯೇ ನಾವು ಆಹಾರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸುಮಾರು 30% ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತ ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯತಃ ಕಾರಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಇಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕೊರತೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರೆಫ್ರಿಜರೇಶನ್ ಅಥವಾ ಫ್ರೀಜಿಂಗ್‌ನಂತಹ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ನಾವು ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಹಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು. ಸುಮಾರು 45 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಭಾಭಾ

ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೆವು. ಎಲ್ಲಾ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕೆಡುವಂತಹ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ವಿಕಿರಣ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಯಸ್ಸು ಕೊಡಬಹುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥದ ರಫ್ತು. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲವು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೀನಿನ ಹಾಗೂ ಮೀನಿನಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕೀರಿಯಾ ಇದೆ ಅಂತ ಸಿದ ಆದ ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ರಫ್ತಿನ ಸರಕುಗಳು ವಾಪಸಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಡಾಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಪಾನಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೀನುಗಳು ವಾಪಸು ಬಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೀನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯವರು ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗ ವಿಕಿರಣಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಪಟಲಗಳನ್ನು ತೋರಿಸ್ತೇನೆ.

ಈಗ ನಿಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಆಹಾರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನಗಳು. ಯಾವುದೆಂದರೆ ಶಾಖ ಪ್ರವಾಹ, ಶೀತೀಕರಣ, ಹಬೆ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಬನ್ ಮೊನೋಕ್ಸೈಡನ್ನು ಬಳಸಿ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅತಿ ಶೀತೀಕೃತ ಒಣವು, ನಿರ್ವಾತ ಒಣವು, ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಬಳಕೆ, ಕ್ಯಾನ್‌ಗ್, ಧೂಮ ಪ್ರಯೋಗ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಾನಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಎನಿಸವು. ಈ ಗಾಮ ವಿಕಿರಣ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಲ್ಲವೇ ಅನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಿನಾಶಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಾವು ಈಗ ನೋಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಡೋಸ್ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಡೋಸ್ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ವೈರಸ್ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಆಹಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಕಿರಣ ಸೇಚನದ ಉಪಯೋಗಗಳು - ಒಂದು ತಾಜಾತನದ ಉಳಿಕೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಶಾಖ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಹಾರವು ತಾಜಾ ಆಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಶುಚಿತ್ವ ಹಾಗೂ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಪರಿವರ್ಧನೆ. ವಿಕಿರಣದಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಈಗ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಹೊಗೆ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಉಪಯೋಗದ ಅನಾವಶ್ಯಕತೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಪೊಟ್ಟಣಗಟ್ಟಿದ ಮೇಲೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರವನ್ನು ಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಪೊಟ್ಟಣ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಯಾವ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿಕಿರಣ ಹಾಯಿಸಿದ ಆಹಾರ ವಿಕಿರಣಶೀಲವಲ್ಲ. ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾವು ಬಳಸಬಹುದು. ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣ, ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಡೋಸಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ. ಕನಿಷ್ಠ ಡೋಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನಾವು ಮೊಳಕೆ ಬರುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಭಾಭಾ ಪರಮಾಣು ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರುಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬಟಾಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಾವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು ಹೊರಗೆ ರಫ್ತು ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು ರಫ್ತುಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ

ಮಾಗುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೆ ತಡೆಹಿಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಫ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯತಃ ಹಾಳಾಗುವುದು ಧಾನ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು. ಗೋಧಿಗೆ ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪರೇಶನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ದೊಡ್ಡ ಶೇಖರಣಾ ಜಾಗವನ್ನು ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮೂಲಕ ಹಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಯೂಮೀನಿಯಂ ಫೋಸ್ಫೇಡ್ - ಇದು ಅತಿ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎಥಿಲೀನ್ ಬ್ರೋಮೈಡ್ ಎಂಬ ರಾಸಾಯನಿಕವನ್ನು ಬಳಸುವ ಪದತಿಯಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬದಲು ನಾವು Syloಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಮೊದಲು ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಗೋಧಿಯು ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೂ ನಾವು ಈ ಪದತಿಯನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೀನುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಿಗಡಿ ಮೀನು ರಫ್ತಾದ ನಂತರ ಕೆಲವಾರು ದೇಶಗಳಿಂದ ವಾಪಾಸು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 'ಕ್ಲಾಸ್ಟೀಡಿಯಾ' ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಇದೆ ಎಂಬ ಗುಮಾನಿಯಿಂದಾಗಿ ಹೀಗೆ ಆಯಿತು. ಈಗ ವಿಕಿರಣದಂತಹ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೀನನ್ನು ಕಾಪಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಮೀನುಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ವಿಕಿರಣದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬಂಗುಡೆ, ಬೂತಾಯಿ ಅಂತಹ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಡೋಸು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬಿನ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚು. ಹಾಗೆ 'ಬಾಂಬೇ ಡಕ್'ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಡೋಸನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕೊಬ್ಬು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. 0.1%ಗಿಂತ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ರೇಡಿಯೇಶನ್ ಪ್ರಯೋಗವೆಂದರೆ radacidization. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪೊಟ್ಟಣ ಕಟ್ಟಿದ ಸಿಗಡಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಬರದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಡೋಸನ್ನು ನಾವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ radacidization ಡೋಸು.

ಈಗ ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಆಹಾರ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವತಃ ವಿಕಿರಣ ಶೀಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೈಚೀಲವನ್ನು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರಣ ಹಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೀರಣಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮೈಯನ್ನೂ ಒಡ್ಡುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ದೇಹ ವಿಕಿರಣಶೀಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟರೂ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರದ ವಿಕಿರಣ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣವೆಂಬುದು ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾಂತೀಯ ವಿಕಿರಣ. ಹಾಗಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ನುಸುಳಿದರೂ ಕೂಡ ನುಸುಳಿದಂತಹ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಿಕಿರಣ ಕ್ರಿಯೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ವಿಕಿರಣಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಏನಲ್ಲಿ ಪಾಪ್ಪಿಪಾಕಗಳ ಕೊರತೆ ತಲೆದೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ವಿಟಮಿನ್‌ಗಳ ನಾಶ ಇದೆ. ಆದರೂ ಇದು ಇತರ ಪದತಿಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಎಫ್.ಎ.ಒ., ಐ.ಎ.ಇ.ಎ. ಹಾಗೂ ಡಬ್ಲ್ಯು.ಎಚ್.ಒ.ಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಸೇರಿದ ಸಂಯುಕ್ತ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯು 1980ರ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ 1 mega rad ಅಷ್ಟು ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಯಾವುದೇ ಆಹಾರ ಬೇರೆ ತರಹದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿಕಿರಣಕ್ಕೊಡ್ಡಿದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಪಾಯವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ರುಜುವಾತಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ

ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥ ಪ್ರಯೋಗ ಕೈಗೊಂಡರು. ಅಂದರೆ “ತೋರಿಕೆಗೆ” ಕೊಡ್ತಾರೆ ಅದರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಆಹಾರವಸ್ತು. ಈ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅನಿಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳು ತಲೆದೋರಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳ ರಫ್ತು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬಂಥ ಕಾನೂನು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೇಶನಲ್ ಮಾನಿಟರಿಂಗ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ನಿಯುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಕಿರಣಕ್ಕೊಳಗಾದ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳು ಅನತಿ ದೂರದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅಂಗಡಿಗಳ ಶೆಲ್ವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದ ಬಳಿಕ ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಇತರ ಯಾವುದೇ ವಿಧಾನಗಳಿಗಿಂತ ತುಟ್ಟಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಈರುಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಿಕಿರಣಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಬೆಲೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ 6 ಪೈಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದು ಈಗ ಸುಮಾರು 30 ಪೈಸೆಯಾಗಬಹುದು. ವಿಕಿರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಲಿವೆ.

ಜಾನಪದ ಸಂದೇಶ

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಡಾ|| ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸುಮಾರು 20 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ನಾನು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯ ನನ್ನ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮರು ನಿರ್ವಚನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದರೆ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ.ಗಳು ಇದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿವೆ. ಇದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಮಾತ್ರವೇ ಆಗದೆ ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ನಾನು ಮೊದಲು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಾತು. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಿಂದ ನಾವು ತೊಡಗಿ 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಈ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಡೀ ಜಾನಪದ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಂತಹ ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಡೆದಂತಹ ಚಿಂತನೆ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಒಂದು ಸರಳವಾದ ವಸ್ತು ಅಂತ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನಾನೇ ಜಾನಪದವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಒಡೆದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಜಾನಪದ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಕಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಾವು ಯಾಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೆವು ಮತ್ತು ಯಾಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆವು ಎನ್ನುವಂತಹದ್ದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕಿರುವ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ. ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಸುಮಾರು 500 ಮಂದಿ ಸಂಶೋಧಕರ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕಲಾವಿದರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕು. ನಾನು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಇವತ್ತು ನಾವು ಅಧ್ಯಯನ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ಅಂತ ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಶಿಸ್ತು ಅನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಾಗೇ ಉಳಿದರೆ ಅದು ಅಶಿಸ್ತು ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಡಿಸಿಪ್ಲಿನ್‌ಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಅಶಿಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಮತ್ತು ನಾವು ಆ ಅಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಒಡೆದು ಮತ್ತೆ ಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಜಾನಪದ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ.

ನಾವು ಏನನ್ನು ಜಾನಪದ ಅಂತ ಹೇಳ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಷಯ. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ವಸ್ತುಗಳು ಜಾನಪದವಾಗಿದ್ದವು. ನಮಗೆ ಒಂದು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಭಾಷಿಕ ರಚನೆಗಳೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿದೇಶೀಯರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲಾವಣಿ, ಗಾದೆ, ತುಳುವಿನ ಪಾಡ್ದನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮಕ್ಕನಿ ಎನ್ನುವಾತ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದ ಗೋವರ್ ಪೋಕ್ ಸಾಂಗ್ಸ್ ಆಫ್

ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅಂತ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಫ್ಲೀಟ್ ಲಾವಣಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮೋಗ್ಲಿಂಗ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ಡನಗಳನ್ನು, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದಾಸರ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ಕಿಟ್ಟಿಲ್ ನಿಘಂಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ಮ್ಯಾನರ್, ಬರ್ನೆಲ್ ಇವರು ತುಳು ಪಾಡ್ಡನ ಮತ್ತು ನಿಘಂಟುಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ನೂರು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು. ಮತಾಂತರಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ತುಳುವಿನ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿಯಂತೆ ಹೇಳಬಹುದು, ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ ಅಂತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಅವುಗಳು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಆಗಿದ್ದವು ಅನ್ನುವುದು ಸತ್ಯ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತು. ಒಂದು ನಿಘಂಟು ಬರಿಯಲಿಕ್ಕೆ, ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬೈಬಲ್ಲಿನ ಸುವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಸಹಾಯ ಬೇಕು. ಜನಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಜಾನಪದವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಡನೆ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬರೇ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ರೂಪಕಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಜನಪದ ಜ್ಞಾನ ಬೇಕು. ನಾವು ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಡನೆ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು ಯಾಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಅದರ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅದು ಆ ಭಾಷೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ರೂಪಕಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂವಹನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಜಾನಪದವನ್ನು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷೇತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟುವ ರೂಪಕಗಳು ಅಂತ ಕರೀತೇನೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡ್ತಾ ಹೋದರು. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಒಂದು ದೇಶೀಯವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಿಂತನೆಗೆ ಬಳಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿ.ಎಮ್.ಶ್ರೀ. ಅವರಿಂದ ತೊಡಗಿ ಆಮೇಲೆ ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ನವೋದಯದ ಲೇಖಕರು ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಬಿ.ಎಮ್.ಶ್ರೀ. ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು, “ಜನವಾಣಿ ಬೇರು ಮತ್ತು ಕವಿವಾಣಿ ಹೂವು.” ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾಲದ ಚಿಂತನೆ ಹೇಗಿತ್ತು ಅಂದರೆ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕವಿವಾಣಿ ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಬರೆದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಕವಿವಾಣಿ. ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಕಾವ್ಯ ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಧರ್ಮ ಆಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೀತಿ ಇತ್ತು ಯಾಕೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಇವುಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುವಾಗ, ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯುವಾಗ, ಮಧುರ ಚೆನ್ನರ ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಡೆ, ಸಿಂಪಿಲಿಂಗಣ್ಣ ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ ಬಂದಾಗ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಭಾವಗೀತೆಗಳ ಮತ್ತು ಜನಪದಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಹಾಡುಗಳ ಲಯ ಹಾಗೂ ಧಾಟಿಗಳು ಜನಪದವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇದ್ದವು. ಈ ಸಿಂಪಿಲಿಂಗಣ್ಣ ಅಂತವರು ಅದರ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ದೇಶೀಯತೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಪೋಣಿಸಿ, ತಾಯಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ತವರಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ, ಬಂಧುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಮ್ಯ ನಿರ್ವಚನ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕುವೆಂಪು ಅವರ

“ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ” ಮತ್ತು “ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು” ಕೂಡಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿವೆ. ಕುವೆಂಪು ಬಹುಶಃ ತನ್ನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ನೂರು ವರ್ಷ ಮುಂದೆ ಇದ್ದರು. “ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು” ಮತ್ತು “ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ” ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಇವತ್ತು ಯಾವುದನ್ನ ದೇಶೀ ವಾದ ಅಂತ ಕರೀತೇವೆಯೋ ಅಥವಾ ಏನನ್ನು ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಅಂತ ಕರೀತೇವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಹುಲಿಯ ತಿಮ್ಮಿ ... ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ, ಒಂದು ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ತಂದರು. ಬೇಂದ್ರೆ, ಕೇವಲ ಲಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಬದುಕಿನ ಅನೇಕ ಲಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಲಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಬರೇ ಲಯ ಅಂದರೆ ಶಬ್ದಗಳ ಲಯ ಮಾತ್ರ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅವರ ಧೋರಣೆಯ ಲಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಬಹುಶಃ ನಮಗೆ ಇವತ್ತು ಇಡೀ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯವೇ ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯದ ಒಂದು ಸಮಾನಾಂತರವಾದ ಪ್ರತಿರೂಪದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತ ಇರುವಾಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಂಗ್ರಹ ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಡುಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ನವೋದಯದವರಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇವು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಆಕಾರಗಳೂ ಆಗಿದ್ದವು. ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಚನ ಮಾಡುವಂತಹ ಮಾನದಂಡಗಳೂ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ಇದನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾವ್ಯವನ್ನೂ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನೂ ನವೋದಯದವರು ರಚಿಸಿದರು. ನಾವು ಬರೀ ಒಂದು ಗಾದೆಯೋ, ಒಗಟೋ, ಕತೆಯೋ ಹುಡುಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡದೆ ಜಾನಪದ ಚಿಂತನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ನೋಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 1966ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೇ. ಜವರೇ ಗೌಡ ಮತ್ತು ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ.ನಾಯಕ್ ಇವರ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಜಾನಪದ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಎಂ.ಎ. ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಮುಂತಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಲಹರಿಯ ಕಾಯಕವಾಗಿದ್ದಂತಹ ಜಾನಪದದ ಸಂಗ್ರಹ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯ, ಬಿಡುವಿನ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದಂತಹ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಬಹುದಾದ ಸ್ಥಾನ ಬಂತು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಪಶ್ಚಿಮದ ದೇಶಗಳ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಯೂರೋಪಿನ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ 1967ರಿಂದ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಯಿತು. ಎಂದರೆ ಜಾನಪದದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ವಿಧಾನಗಳು ಎನ್ನುವ ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದವು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಾನಪದದ ಕುರಿತು ಬಂದಿರುವ ವಿಕಾಸ ವಾದ, ಅಪವಿಕಾಸ ವಾದ, ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಧಾನ, ರಾಜನೀತಿಕ ವಾದಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿಂತನಗಳ ವರೆಗೆ ಇದ್ದಂತಹ ಕಾಲ 68-70ರಿಂದ 75-80ರ ಅವಧಿ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಬೆಳೆದರೂ ಕೂಡ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಅಶಿಸ್ತು ಅಥವಾ ಗೊಂದಲ ಇತ್ತು. ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕೆಲಸಗಳಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹಿರಿಯರ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಗಿತೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಹೀಗೆ ಇರುವಾಗಲೇ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಇನ್ನೊಂದು

ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ಒಂದು ಕಡೆ ಈ ತರಹದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತಾತ್ವಿಕತೆಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗಲೇ ಜೀಶಂಪ ಅವರಂತಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರುಗಳು ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿ ಕಲಾಮೇಳಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಕಟ್ಟುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಜೀಶಂಪ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗಲೇ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೊನೆಹಳ್ಳಿಯಂತಹ ತುಮಕೂರಿನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿಸುವಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇತ್ತು. ಅಂದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ದೇಶೀ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಾರದೆ ಒಂದು ದೇಶೀಯವಾದ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮತ್ತು ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿತು. ಇದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಮ್ಯುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಲನಶೀಲತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವ ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸುಳ್ಳು ಮತ್ತು ಕಪಟತನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಾದುವು. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಪರಿಷತ್ತು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿತು. ಇದು ಒಂದು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದರು ಒಟ್ಟು ಸೇರುವ ವೇದಿಕೆಯಾಯಿತು. ಜಾನಪದ ಏಕೀಕರಣದ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾದದ್ದು ಸುಮಾರು 1966ರ ಬಳಿಕ. ಅಧ್ಯಯನ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 68-70ರಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತು. 80ರ ಬಳಿಕ ಈ ರೀತಿಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದುವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂದ ಕಾರಣ ಕಾಲೇಜು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಳವರ್ಗದ ದಲಿತ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರಲ್ಲಾ M.A. ಮಾಡಿ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಮೊದಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿಷಯ ಜಾನಪದ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮಂದಿರು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಜಾನಪದವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ನೂರಾರು ಯುವಕ ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ದೇಶೀವಾದ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದದ್ದು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ನಂಬಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮದೇ ಒಂದು ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಎಲ್ಲ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ದೇಶೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ತಾಳ್ಮೆ ಅಥವಾ ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದರೆ ಅದು ದೇಶೀಯತೆಗೆ ವಿರೋಧ ಆದ್ದರಿಂದ ಓದಬಾರದು. ನಾವು ಇವತ್ತು 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಆರ್ಥಿಕ ಉದಾರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಧಾಳಿ

ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ತರುವಂತಹ ಐಡಿಯಾಲಜಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಅನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ನಾನೇ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ 88-89ರಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾನಪದ ಕಮ್ಮಟ ಮಾಡಲಾಯಿತು. 89-90ರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ-ಧರ್ಮಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಗೊಂಡವರು ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖರಾದಂತಹ ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರಾರೂ ವಿದೇಶೀ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ದೇಶೀ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸ್ವದೇಶೀ ವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ ಸಿರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಒಬ್ಬ ದೇಶಿ ಚಿಂತಕನ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಗೋಪಾಲ ನಾಯಕ್ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೇ ಮೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಂದಿರುವ ಪುಸ್ತಕದ ಯೋಜನೆ ವಿದೇಶೀಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ನಾವು ಸ್ವದೇಶೀ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೇಶೀ ಕಲಾವಿದನ ಚಿತ್ರ ಹಾಕುವುದಾಗಲಿ, ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೋಟ ಏನು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಜಾನಪದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ನೆಲೆಯಿಂದ ಸಂದೇಶಗಳ ನೆಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಂಬಂಧಗಳ ನೆಲೆಗೆ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅವು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಉನ್ನತ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಬಹು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳ ಕಲಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅವು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಿಸುತ್ತವೆ. ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಪರಿಮಿತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಮಾನವನಿಗೆ ಸಹನಶಕ್ತಿ ಬಹಳ ಅಪರಿಮಿತವಾದದ್ದು. ಅದು ದೊರೆತದ್ದು ಜಾನಪದದಿಂದ. ಇತರರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಲು, ಇತರರೂ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮನುಷ್ಯ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಜಾಣ್ಮೆ, ಕೌಶಲಗಳೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮಗೊಂಡದ್ದು ಜಾನಪದದಿಂದ. ಬಹುಶಃ ಈ ಅರ್ಥ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದದ ಅಧ್ಯಯನಗಳೆಲ್ಲವುಗಳೂ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು, ಮನುಷ್ಯರ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು, ಮನುಷ್ಯರ ಸಹನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಸಂವೇದನಾ ಶೀಲತೆಯನ್ನು ಅವು ಸಂಮೋಹನ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಆಗ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುವ ಜಾನಪದ, ಸಂದೇಶಗಳಾಗಿ, ಎಕಡಮಿಕ್ ಆಗಿದ್ದ ಜಾನಪದ, ಮಾನವಿಕವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಹೊಸ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂದೇಶ.

ನಮಸ್ಕಾರ.

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಳಕೆ

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಡಾ| ಎಚ್. ಕೆ. ರಂಗನಾಥ್

ಇಂಥದೊಂದು ಸುವರ್ಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ಡಾ| ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಅವರ ನೆನಪು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಗಾಢವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುವುದು ಬಹಳ ಸಹಜ. ನನಗೂ ಅವರೊಡನೆ ಕಳೆದ ಅನೇಕ ಅಮೃತ ಕ್ಷಣಗಳ ನೆನಪು ಈಗ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾನು ಧಾರವಾಡ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ 1949ರಿಂದ ಸುಮಾರು 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿಯೋಜಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ವಿಟೋಬಾ ರೆಕಾರ್ಡರ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಲ ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಅವರೊಡನೆ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರೊಡನೆ, ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದುಂಟು. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಂತೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೂಡಾ ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬಂದು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಉಳಿದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಅವರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬ್ರೇಕ್‌ಫಾಸ್ಟ್‌ ನನಗೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಆ ಬ್ರೇಕ್‌ಫಾಸ್ಟ್‌ ಅಂದರೆ “It was a session of light and delight”. ಅದು ತಿಳಿವಿನ ಹೊಳೆ. ಅವರ ಜೊತೆ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಂತೆಂಥ ವಿಷಯಗಳೂ ಬಂದು ಅವರ ಅಮೃತಮಯವಾದಂಥ ಮನಸ್ಸು, ಅವರ ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಅವರ ವಿನೋದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇವೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿದಂಥ ವಿಷಯಗಳು. ಒಂದು ದಿನ ಬ್ರೇಕ್‌ಫಾಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು: “ಮೂರು ಮಾತು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ನೀವು : no hurry, no worry, be merry.” ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರು. hurry ಅಂದರೆ ಬರೀ ರೈಲು ಹತ್ತುವ hurry ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಮೊದಲು ಪೂರ್ವನಿಯೋಜಿತ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಬೇಕು. ಕಡೆಗವರು ಹೇಳಿದರು: “ಲವ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕೂಡ”. ಅದಿಲ್ಲದೆ ದಿಢೀರೆಂದು ಮುಂದುವರಿದರೆ ಮುಖಭಂಗ. ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜಿತ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದು ‘no worry’: ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ? ನಮ್ಮ ಸೆಲ್ಸ್ ನಾವೇ ಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋದು, ಅಷ್ಟೇ. ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ವರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ದೇವರು ನಮಗೆ ಕಣ್ಣನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಮುಂದೆ ನೋಡು ಎಂದು ಅದರ ಅರ್ಥ ಎಂದು ಪೈ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ನೀವು ಸಾಧಿಸಿದರೆ “You will be merry”. ಆದರೆ “You have to be very conscious in trying to be merry”. ಯಾಕೆಂದರೆ ನೀವು ನಕ್ಕರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ನಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಅತ್ತರೆ ನೀವೊಬ್ಬರೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಅಳುತ್ತೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ‘No hurry, no worry, be merry’ ಎಂಬುದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಗಮಿಸಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಬ್ರೇಕ್‌ಫಾಸ್ಟ್ ಮೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು

ಹೇಳಿದ್ದು: “ನೋಡಿ ಎಂಟು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಸವೇಶ್ವರರು ಸಪ್ತ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಎಂಥ ಅದ್ಭುತವಾದ ಮಾತದು ! ಅದನ್ನು ನಾವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಒಬ್ಬನಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಜಗಳ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸಾರದೊಂದಿಗೆ ಜಗಳ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶದೊಡನೆ ಜಗಳ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂತ ವಚನ: ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ, ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ-ಮುನಿಯ ಬೇಡ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಪಡಬೇಡ. ತನ್ನ ಬಣ್ಣಸಬೇಡ, ಇದಿರ ಹಳಿಯಲು ಬೇಡ.” ಈ ಕಡೇ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಅವರು ಬಹಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿದರು. “ಬಸವೇಶ್ವರರು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ರಂಗನಾಥ್” ಎಂದರು. “ಕೊಳಬೇಡ-ಕೊಡಬೇಡ ಇವೆರಡು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಲಂಚ ಕೊಡುವುದೂ ಬೇಡ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಬೇಡ. ಪಾಪ, ಬಸವೇಶ್ವರರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ - ಲಂಚ ಈ ಭೂತಾಕಾರ ತಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂತ. ಆಗ ಸಪ್ತ ಸೂತ್ರಗಳು ನವಸೂತ್ರಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಬ್ರೇಕ್ ಫಾಸ್ಟ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ: “ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಬಹಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ- ಯಾದದ್ದು ?” ಅವರು ಹೇಳಿದರು, “Every system is good. Nothing wrong with medicinal system, but nothing is right with medicine man.” ನಿಮಗೆ ಪುಣ್ಯವತಾತ್ ಒಳ್ಳೆ ಹೋಮಿಯೋಪತಿ ಡಾಕ್ಟರರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಮೊದಲ ಐದು ತಿಂಗಳು ಮಗುವಿಗೆ ಹೋಮಿಯೋ ಔಷಧಿ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಾಲಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಮಗು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ, ಆ ಸಕ್ಕರೆ ಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ತಿಂದುಕೊಂಡು. 5 ತಿಂಗಳಿಂದ 15 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಹೋಮಿಯೋಪತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಆಮೇಲೆ ದೇಹ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿ ‘onslaught of allopathy’ ಆದಾಗ ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಿ. ತಡಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ದೇಹ. ಐವತ್ತೈದು ಅರುವತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಆಯುರ್ವೇದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಲೇಹ್ಯ, ಪಥ್ಯ, ತೈಲ, ಮಸಾಜು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಹೋಮಿಯೋಪತಿ, ಎಲೋಪತಿ, ಆಯುರ್ವೇದ ಎಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. “ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಯುನಾನಿಗೆ ನೀವು ಏನು ಸ್ಥಾನಕೊಟ್ಟಿರಿ ?” ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಿಶ್ರಿವಸ್ ಆಗಿ ಕೇಳಿದೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ತುಂಬ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. “ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡೋಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆ ಮೆಡಿಸಿನ್‌ಗಳು ಇವೆ ಅದರಲ್ಲಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರಿಸರ್ಚ್ ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳೋದು ಕಷ್ಟ” ಅಂದರು. ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅವರು ಪ್ರಸಾದ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಸಾದ ಹಚ್ಚುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದರು. “ನಾನು ಯಾವುದು ಸಂಸ್ಥೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವ ಮೊದಲು ಪ್ರಸಾದ ಹಚ್ಚಿ ಅದು ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ.” “ನೀವು ಹಚ್ಚಿದಾಗಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದ ಬರುತ್ತದೆಯೆ ?” “ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಬರೋದಿಲ್ಲ; ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಹದಿನೈದು ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ಪುನಃ ಅದೇ ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಪ್ರಸಾದ ಹಾಕೋಣಿ. ಭಂಡ ಇವನು, ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ದೇವರು ಪ್ರಸಾದ ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡಾರೆ. ಆಗ ಶುರು ಮಾಡೋಣಿ.” ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಅವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಮಗೂ ಹೇಳಿರಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಸಂಭ್ರಮ, ಸಂತೋಷದ ಮಾತು.

ಇನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ರೈ ಅವರು ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಸೊಗಸಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾನಪದ ಸಂಗ್ರಹ, ಜಾನಪದ ವೈವಿಧ್ಯ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಕುಷ್ಟವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರು ನನಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

15-20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳ “Song and Drama Division”ನ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಂದರೆ, ಈ ಸಂಗ್ರಹ, ಸರಿಯಾದ ಮಾತು, ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದು ? ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳು ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ವಸ್ತುಗಳೆ ? ಅಥವಾ ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನಿಯುಕ್ತವಾದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಇದೆಯೇ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ - ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ ಯಾರೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬರೇ ಮಾಡಿದ್ದು ಡೆಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ. ಅದು ಒಂದು ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು Indian Institute of Mass Communicationನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೇ ಎನಾ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಾನಪದದ ಉಗ್ರಾಣ ಇದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಈ ಸಂವಹನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ? ಅಥವಾ ಜೋಗುಳದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? Collection is something very different. ಆದರೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ? ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ನಾವು ಬಳಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಯುನೆಸ್ಕೊದವರು ಮುಂದೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನನ್ನನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಹತ್ತಾರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ನಾವು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಂವಹನಗಾಗಿ ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ರಿಚುಯಲಿಸ್ಟಿಕ್, ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಕುರಿತ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಇವತ್ತೋ ನಾಳೆಯೋ ನಾವು ಕಮ್ಯುನಿಕೇಶನ್ ಗಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಲಾವಣಿಯಾಗಲಿ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಾಗಲೀ ಹರಿಕಥೆ ಆಗಲಿ, ಗೊಂಬೆಯಾಟ ಆಗಲಿ, ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತದಲ್ಲಿನ ವಿದೂಷಕನಾಗಲಿ, ಇವರನ್ನು ಕಮ್ಯುನಿಕೇಶನ್ ಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ರೇಡಿಯೋಕ್ಕಿಂತ ಇಂಥ change-agents ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಂವಹನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ವಹಿಸಬಲ್ಲರು. ಈ ಸಂವಹನದ ಮಾಹಿತಿ ಎಷ್ಟು, ಆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ರೇಡಿಯೋ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಇಂದಿನವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಬಿ. ಕೆ. ಹೆಗ್ಡೆಯವರಿದ್ದಾರೆ, ಲೀಲಾ ರಾವ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಈಶ್ವರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಾಧನಗಳು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಾಹಿತಿಯ ಧಾಳಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಓದಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ತಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆರು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ H. G. Wells ಹೇಳಿದ: “Human History becomes more and more a race between communication and

catastrophe.” ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ information ಬಂದರೆ catastrophe ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ “It is a race between catastrophe and communication.” ಆಗ ಜನಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ information ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ರೇಡಿಯೋ ಬಂತು. ಇನ್ನೊಂದು statement ಬಂತು. “Radio was a new road to a closed village bringing modernity and modernizing influence to a traditional society.” ಆದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ? “Radio became a music box. People heard it, but did not listen to it and the messages it contained.” ಟಿ.ವಿ.ಯ ಅವತಾರ ಆದ ಮೇಲೆ “Information technology raced towards super information technique and information achievements, covering too vast a ground in too short a time”. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಟಿಂಗಿನಿಗೆ ನೆಗಡಿ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪುಟಿನ್ ಸೀನುತ್ವಾನೆ ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಗ್ಲೋಬಲ್ ವಿಲೇಜು ಅನೃತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವಾಗುವಂಥದು. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ದೂರದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲದು, ಅವರನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಬಲ್ಲದು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. “The world became a global village, ushering the country into a post-television age of illiteracy. We are now living in a post-television age of illiteracy.” ನಾವು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಓದ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. The exposure is so much. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳೋದು ಕೇಳೋವಿ, “ನಾವಿದ್ದ ಆ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಇಂದಿಗೂ ಎಷ್ಟು ಅಂತರ ! ಇಂದಿನ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಎಷ್ಟು information ಬಂದಿದೆ !” ಅಂತ. “That is because of the invasion of information technology into the drawing room of the houses. And you find that cramming of information into one’s head.” ಅದು ಎಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ - “The super technology can be very harmful to the child”. ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. “Exposure to information in one’s own drawing room”. ಗುರುವೇ ಇಲ್ಲದ ಕಲಿಕೆ ಈಗ ಸಾಧ್ಯ. ಹತ್ತು ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮನ್ಸೂರ ಅವರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಅವರಂತೆ ಹಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂಥ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ನಿನ್ನೆ ಅದನ್ನೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು: ಇಂದು ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಟೇ ಗುರು ಕಣಿಯ್ಯಾ ಅಂತ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಭುಶಂಕರ್ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಹಾಗೆ ನಿಜವಾದ ಗುರು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾದ ತೇಜಃ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿರುವ ವರೆಗೆ ಈ information technologyಯಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು statement ಇದೆ. “In Gandhiji’s time mass communication was by non-mass media.” ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದು ಬರೇ ನಾಲ್ಕು ರೇಡಿಯೋ ಸ್ಟೇಶನ್. ರಾಷ್ಟ್ರವೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ನಿಂತಂಥ ಮಹಾಪವಾಡವನ್ನು ಅವರು ಸಾಧನೆ

ಮಾಡಿದರು. ಈ communication channels ಯಾವಾಗ ಶುರುವಾಯಿತು ? ಆಗ ಇದ್ದುದು whispering campaign. ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದುದು “The traditional folk media in its variety and wealth.” ಹರಿಕಥೆಯಾಗಲಿ, ಕೀರ್ತನೆಯಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಭವಾಯ ಆಗಲಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ folk performing arts ತಾವಾಗಿಯೇ ಬೇಕಾದ message pick up ಮಾಡಿಕೊಂಡವು. ಹರಡಿ ದೇಶವನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಕಾರಣ “In Gandhiji's time mass communication was achieved by non-mass media.” “People's performances are far more vibrant, far more live because they are sung communication and enacted information.” ಹಾಡು communi-cationನ್ನು ಹಾಡುತ್ತದೆ. Informationನನ್ನು enact ಮಾಡುತ್ತದೆ. Face-to-face communication ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಈಗ ತುಂಬ ಮಹತ್ವ ಬಂದಿದೆ. Radioವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮರೆತು ಬಿಡತಕ್ಕಂಥದಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಲಾವಣಿಗಾರ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಕಲಾವಿದ, ಒಬ್ಬ ಕೋಲಾಟದ ಮನುಷ್ಯ, ಒಬ್ಬ ಕೀರ್ತನೆಕಾರ ಜನರ ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು performance ನೀಡುತ್ತ ಜನಗಳು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು face-to-face communication. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ “The communicator himself becomes communication.” ಅವನೇ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು communication ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಇನ್ನೂ ಅನರಕ್ಷರಸ್ಥರಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ “face-to-face communication is a most viable instrument of carrying communication.” Milton Singer ಎಂಬ ಹೆಸರಾಂತ ಒಬ್ಬ Social Scientist ಹೇಳಿದ: “Kathakirithana of India is a most compulsive, one-manned theatre.” ಹರಿಕಥೆಯಿದೆಯಲ್ಲ ಇದರದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ. ಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗಂ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ. ಕಥಾ ಕಾಲಕ್ಷೇಪಂ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಹರಿಕಥಾ, ಶಿವಕಥಾ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಕಥಾಕೀರ್ತನ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕಂತ ಮಾಧ್ಯಮ. ಅದ್ಭುತವಾದ transmission of informationನ ಸಾಧನ ಎಂದರೆ ಹರಿಕಥೆ. “It is a most flexible and elastic instrument of communication like the puppet.” ಏನನ್ನೂ ನಾವು ಅದರ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಬಹುದು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉಪಕರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ ಅದರಲ್ಲಿ. ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ communication ಹೇಗೆ ? ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣರಿಂದ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ವಿಷಯ ಹೇಳಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಕೋಡಂಗಿಯಿಂದ ಹೇಳಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ಇಂಥ ಅನೇಕ ಸಾಧನಗಳಿಗೇ ನಡೆದಿವೆ. ವಿದ್ಯಾಲಂಕಾರ ಸಮಿತಿಯವರು, ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯವರು 1964ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ, ಈ ರೇಡಿಯೋ, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಮುಂತಾದ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಸಾಧನಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ “traditional wealth of folk media”ಗಳ role ಏನು ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ “From the point of the great appeal to the masses and its quality of touching the deepest emotion of the illiterate masses the media of

Song and Drama match”. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಬೆಳಕು ತೋರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಾಧನ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ಬಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಸಬೇಕು. “We should never hurt the ethos of the instrument. But still we can use it.” ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ research ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದಿನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವೇ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ “To convert a Govt. programme into a people’s programme. For a long time to come, face-to-face communication is the only answer” ಎಂತ UNESCO Seminar 1992 declare ಮಾಡಿತು. ನೀವು ಇನ್ನಾವುದಕ್ಕೂ ರೇಡಿಯೋ, ಅದು-ಇದು ಅಂತ ಹೋಗಬೇಡಿ. ನಾವು ಹವಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಾಗ ಜೋರಾಗಿ ಹೇಳಿದ: “The barber in India is much better than the radio.” ಈ ಬಾರ್ಬರ್ ಅನ್ನುವವನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು effective ಆಗಿರುವ change-agent ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. Family planning ಆಗಲಿ, ಮತ್ತೊಂದಾಗಲಿ, ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು, incentive ಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ವಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ “He does much better work in a result-oriented communication strategy on a theme like family planning which is vital”. ಆದ್ದರಿಂದ change agentನ್ನು ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೇ ಹುಡುಕಬೇಕು ಹೊರತು ರೇಡಿಯೋ ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಹಾಗೂ ಖಂಡಿತವಾದ ನಿರ್ಧಾರ. Mcfride Commission ಅಂತ ಒಂದಿತ್ತು United Nationsನಲ್ಲಿ. George Verghese ಅದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಓಡಾಡಿ ಮೂರುವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ರೇಡಿಯೋ ಏನು, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಏನು, ಇಮ್ಯೂಲ್ ಏನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಟ್ಯಾಟಜಿ ಏನು ಎಂದು ಎಲ್ಲ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಕಡೆಗೊಂದು ಮಾತು ಅದರ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ: “Practitioners of traditional media use subtle forms of persuasion by presenting the needed message in locally popular artistic forms. This can never be rivalled by any other form of communication”. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನಾವ ಆಧುನಿಕ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಗಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು UNESCO Document New Delhiಯಲ್ಲಿ 1974ರಲ್ಲಿ ಬಂತು: “The light and sound channels of mass-media are bound to be dry, drab and surely poor without the traditional folk media inputs of colour, costume and local tongue.” ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು chapter ಬಂತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ತಲಸ್ತರ್ತಿ ಸಂತೋಧನೆಗಳು ನಡೆದುವು. “ನೀವು ಈ ರೇಡಿಯೋ, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಎಲ್ಲ ಮಾಡ್ತೀರಲ್ಲಪ್ಪ, ಇದನ್ನು ರಸಭರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಹೊಳೆದದ್ದು “Integrate the folk forms into them.” ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ರೇಡಿಯೋ, ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ಗೆ ಒಂದು ರಸದ್ರವ್ಯ

ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ “Integrate the folk form.” ಇದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು. ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. “All over the world try to integrate the folk forms and tunes and colour and costumes into the channels of modern communication”. ಅದಾದರೆ ಎರಡೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. Traditional mediaಗಳಿಗೆ ದೀರ್ಘ ವೃತ್ತಾಂತವಿದೆ. ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿದೆ. Calipso Carrebeanನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ರಾತ್ರಿ ಪೂರಾ Calipso ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಲಗ್ವಾಸಾನ್ ಅಂತ ಸಾಂಗ್ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಯೂ ಹಾಡಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೊಸರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Story telling session Middle Eastನಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಬಹಳ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸಂಶೋಷದಿಂದ ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಹರಿಕಥೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಟೋಕಿಯೋದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬುಖಾರೆಸ್ವ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸೆಮಿನಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಅದನ್ನೇಗ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರಾಂಶ ಏನು ಅಂದರೆ: Modern channels of communicationಗಳಿಗೆ ವಯಬಿಲಿಟಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ - “Integrate Gurukula with modern channels. Integrate the most viable and interesting aspects of colour and dance and music into the channels of modern communication.” ಆ ಸಂಶೋಧನೆ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಬೇಕು. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ.

ನಿಸರ್ಗ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಾತ್ರ

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಡಾ| ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತ

It is a pleasure to be here in M.G.M. College, because my two sisters studied here, my brother studied here. The Pai family and my family have had a long association and Prof. Haridasa Bhat has been like my father's right hand for many decades. It gives me great pleasure to be here.

ನಾನು ಮಾತನಾಡುವ ವಿಷಯ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಾತ್ರ ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ.

ನಿಸರ್ಗ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಾತಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದಾದರೆ ಇವನೇನೋ ಭಾವುಕ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ ಏನೋ. ಇವನು ಥೋರೋ ತರ, ವಾಲ್ಡನ್ ಪಾಂಡ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಿಸರ್ಗವನ್ನನೋಡುತ್ತ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾನೆ, ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತ ಇದ್ದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈತನಿಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲ - ಇದೊಂದು ಅವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವಿಷಯ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿಗಿದೆ. ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಐದು ಬಿಲಿಯನ್ ಜನ ಇದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಊಟ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಿಸರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅರಿವು ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು dreamy-eyed view of nature ನಮಗೆ ಇಂದು ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನೈತಿಕ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು, ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಏಸ್ಪೆಟಿಕ್ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರಣಗಳೇ- ಯಾವ ತಾಜಮಹಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರವಾದ ನಿಸರ್ಗ ನಾವು ಪುನಃ ತಾರದಂತೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಂದು ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾಕೆ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಯಾವುದು ಗೆಲ್ಲುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ, ಯಾವುದು ಸೋಲಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿದೆ - ಈ ಕುರಿತಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಬೆಂಚ್ ಮಾರ್ಕ್. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ನಾಗರಿಕತೆ ಇರುವ ಬಯೋಸ್ಫಿಯರ್ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯಷ್ಟು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಆ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಮಾಜ, ನಮ್ಮ

ಕೃಷಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮಾಜ ಬದುಕಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವೀಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಭಾರತದ ಉದಾಹರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ನಿಸರ್ಗ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕ್ಷೇತ್ರ - protected areas ಅಂತ ಇರುವುದು ಕೇವಲ ಮೂರು ಶೇಕಡಾ. ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ನಾವು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿಯೂ 3 ಯಾ 4 ಶೇಕಡಾ ಉಳಿದಿದೆ. ಈ ಬಯೋಸ್ಫಿಯರ್ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಒತ್ತಡಗಳು, ಅವುಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಬೆಂಚ್‌ಮಾರ್ಕ್, ನಾವು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತೀರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಬೆಂಚ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಆಗಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ - ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ, ಅಂತರ್ಜಲದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಉಳಿಸಬೇಕು. ಭೂಸವಕಳಿ ತಡೆಯಲು ಅರಣ್ಯ ಉಳಿಸಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳೇ. ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ನಿಸರ್ಗದಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಲಾಭ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ - ಇದನ್ನು ನಾವು ದುಡ್ಡಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಪನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಿಡೋಣ. Information technology ಅಂತ ನಾವೀಗ ಹೇಳುತ್ತೇವಲ್ಲ - ಯಾರೋ code writer ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ software ಬರೆದು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಿ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಹೊಸ, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ Wildlife Conservation Societyಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ William Conway ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: "The ability of nature to surprise us is something that we don't realize." ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಸ್ಯ - ಅದರ design - ಅದು molecular biology ಇರಬಹುದು - Tree architecture ಇರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಇತರ ವಿವರಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ವಿಕಾಸದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅದು ಇವತ್ತು ಉಳಿದಿದೆ. It is a library of designs that is useful in future. Population Biologist ಜೋಯೆಲ್ ಕೋಹನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: 13 ಬಿಲಿಯ ಮಂದಿ ಮಾನವರು ಈ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಏನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಏನು ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಪರಿಹಾರಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಅವರು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇರಬಹುದು, ಔಷಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರಬಹುದು, ಎನರ್ಜಿ ಬಗ್ಗೆ ಇರಬಹುದು. ಅನೇಕ ಪರಿಹಾರಗಳು ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವೆ. ನಾವದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳದು ಒಂದು ಅಂದಾಜಿತ್ತು: ಜೀವ ಜಾತಿಗಳು species ಎಷ್ಟು ಇರಬಹುದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ? 1970-71ರ ವರೆಗೆ ಪ್ರಾಯಃ ಒಂದೆರಡು ಮಿಲಿಯ ಜೀವಜಾತಿಗಳಿರಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ತಜ್ಞರು ಸೇರಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಗ Smithsonian Instituteನ Tery Irwin ಎಂಬ ಎಂಟಾಮಾಲಜಿಸ್ಟ್ ಒಂದು ಮರಹತ್ತಿ tree canopyಯಲ್ಲಿ fogging ಮಾಡಿ insect study ಶುರುಮಾಡಿದ South Americaದಲ್ಲಿ. ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಅವನ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ - ಇವತ್ತು 8, 9, 10 ಮಿಲಿಯ ಜೀವ ಜಾತಿಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ಯಾವುದನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಾಲು ನಾಶವಾಗುತ್ತ ಇದೆ. ವಿಧ್ವಂಸರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು: ಹಳೆ ಕಲಾವಿದರು

ಸಾಯುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತ ಇನ್ನಾವುದೋ ಜಾನಪದದ ಅಂಶಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ನಿಸರ್ಗದ information base – ನಮಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೊಂದು ಉಪಮೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 300 ರಲ್ಲಿ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಲೈಬ್ರರಿ ಇತ್ತು. ಅನೇಕ ಗ್ರೀಕ್ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ಸಂಖ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲ ವಿಚಾರಗಳು, ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲ ಆ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರು, ಪಂಡಿತರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಧರ್ಮ ಮತಾಂಧರು ಆ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು. 1700-1800ರಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದರು. 500 ವರ್ಷ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅತಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂಥ, ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಂಥ ಗಣಿತ, ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಖ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇವನ್ನು ನಾವು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದೆವು.

ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ನಾವು ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೂ ಅದೇ ಕೆಲಸ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅದನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ತಿರುಕಳ್ಳಿ ಅಂತ ಗಿಡ ಇದೆ. ಯೂರೋಪಿಯ. ಅದರ ಮಯಣದಲ್ಲಿ diesel ನಂಥ ಇಂಧನವಸ್ತು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಡೀಸೆಲನ್ನು ಭೂಮಿಯಡಿಯಿಂದ ಗಣಿಕೊರೆದು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಿತವಾದದ್ದು. ಅದು ಖಾಲಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವಿನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಡಾ| ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಅವರಿಗೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ನದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದವರೇ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರು ? ಅನೇಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಈ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಬರುವುದು. ನಾವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು – ಕಾಡಿನ ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧಿ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗನಿವಾರಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿವೆ – ಹೈಬ್ರಿಡೈಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಎಲೊಪೆಥಿಕ್ ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 50% ಅಂಶ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ನಿಸರ್ಗದಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನಾವು ತಿಳಿದಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ. ತಿಳಿಯದೇ ಅನೇಕ ಸಂಪತ್ತುಗಳು – ಹಳೆಯ ಗ್ರೀಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದಂತೆ ಅಜ್ಜ ಬರೆದಿಟ್ಟ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ನಾವು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ತುಂಬ ಅವಿವೇಕದಿಂದ – ಇವತ್ತಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಇಲ್ಲ – ಕಡಿಯಲಿ ಪಾಪ, ಬಡವ ಐದು ಎಕರೆ ಕಾಡು ಕಡಿಯಲಿ. ಅಕ್ರಮವನ್ನು ಸಕ್ರಮ ಮಾಡಿ – ಈ ರೀತಿ ನಾವು ತತ್ಕಾಲೀನ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೊಂದು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ಇದು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದು. ನಿಸರ್ಗ ಉಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವವರು ಖಂಡಿತ dreamers ಅಲ್ಲ. They are as much technologists and scientists as Narayana Murthy or any one else you can mention.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಯಾಕೆ ಬೇಕು ? ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಅದರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಉಳಿಯುತ್ತದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಣೆ (management) ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಯಾಕೆ ? Wildlife Biology ಅಥವಾ Wildlife Management ಅಂತ ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ ಇದೆ. ಕನ್ಸರ್ವೇಶನ್ ಬಯಾಲಜಿ ಎಂತ ಒಂದಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಯಾಕೆ ಹುಟ್ಟಿದವು ? ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಅದರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಉಳಿಯುತ್ತದಲ್ಲ ಎಂತ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಅದರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲ, ಈಗ ಕಳೆದ 10-15 ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 1 ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಆದಿಮಾನವರಿಗೆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಬಂತು: ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಕೆ. ಅಷ್ಟರವರೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಕೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 15 ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕಲಿತೆವು. ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಕಲಿತೆವು. ಈ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು- ಇವತ್ತು ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಭಯಂಕರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎನ್ನುತ್ತೇವೋ ಅದೆಲ್ಲ- ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಕೆ, ಕೃಷಿ, ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಣೆ- ಈ ಮೂರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಪ್ರಾಯಃ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಇವತ್ತಿನ ಯಾವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ - ಅಣು ಶಕ್ತಿಯೂ ಸೇರಿ.

ಈ ಮೂರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ 15,000 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಪೂರ್ತಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ತನ್ನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ- ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಅದು ಬದುಕಬೇಕು. Primitive ಜನ ಒಂದು ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಂಕಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅಫ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಸವಾನಾಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ಕಾಡು ಸುಟ್ಟಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಅದರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಾರ್ಪಾಡಿನ ಪರಿಣಾಮ ನಿಸರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಏನಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ? ಇದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ದೂರ ಇಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಜ್ಞಾನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಅಂದರೆ ಅದೇನೂ ಆಕಾಶದಿಂದ ಬಂದಂಥ ದೈವಜ್ಞಾನ ಅಲ್ಲ. ಅದು refinement of commonsense ಅಂದರೆ ನಾವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಕೊನೆ ಇದೆ ಎಂತಲ್ಲ. It's a way of gaining knowledge. ನಮಗೆ ಕೃಷಿಗೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಬೇಕೆಂದರೆ ನಿಸರ್ಗ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಇದೆ- We have not left nature alone. We have been tampering with nature for more than a million years.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಥಿಯರಿ ಆಫ್ ಇವೋಲ್ಯೂಶನ್ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: ಜೀವಜಾತಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಹೊಸ ಜೀವ ಜಾತಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವೇತಕ್ಕೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ನಿಸರ್ಗ ಪುನಃ ಇನ್ನೊಂದು ಜೀವಜಾತಿಯನ್ನು ಅದರ ಬದಲಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ 60 ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಒಂದು extinction spasm ಆಯಿತು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಜಾತಿಗಳು ನಾಶವಾದುವು. ಆಗ ಸಸ್ತನಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಉರಗಗಳೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸಿದ್ದುವು. ಸಸ್ತನಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಎಲ್ಲ- ಇಲಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಮಾರ್ಪಾಡಾದ ನಂತರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ evolutionಗೆ ಆಸ್ಪದ ಇತ್ತು.

ಈಗ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹಾಗಲ್ಲ, ಇದು "One way traffic. Whatever species we have lost, we will never gain them again." ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಒಂದು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೇವಲ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು Zoology ಮತ್ತು

Taxonomy. ಡಾರ್ವಿನ್ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ವಿಕಾಸವಾದವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. **Documentation of diversity** ಆಯಿತು. 50-60 ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಘಜೀವನ ಹೇಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಈ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು **Wildlife Management** ಎಂಬ ಹೊಸ discipline ನ ಉದ್ದೇಶ. 1940ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ Aldo Leopold ಎಂಬವರು ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

Medicine ಎಂದರೆ ಒಂದು **Applied Science**. Chemistry, Physics, Biologyಗಳಿಂದ ಕಲಿತ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಮನುಷ್ಯರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನೋಡುವುದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ Mechanics, Physics, Chemistry ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ - ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವುದೋ ವಿಮಾನ ಕಟ್ಟುವುದೋ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದೊಂದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ. ಇದೇ ರೀತಿ **Wildlife Management** ಅಥವಾ **Conservation Biology**ಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ - ಇದರ ಗುರಿ ಇಷ್ಟೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವರ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ - **population ecology** - ಸಸ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಇವೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆರಿಯುವುದು ಗುರಿ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದ್ದು: **pure science**ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ **applied science**. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ತುಂಬ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.

1970ರ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ದಾಖಲೀಕರಣ - ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಇಷ್ಟು ಕನ್ಸರ್ವೇಶನ್ ಬಯಾಲಜಿಯ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿತ್ತು. ಸಲೀಂ ಅಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1970ರ ನಂತರ **study of living animals, population ecology** ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿ ಆಯಿತು. **Robert MacArthur** ಅಂತ ಒಬ್ಬ **ecologist** ಇದ್ದರು. ಪ್ರಾಯಃ ಅವರು ಈ ಶತಮಾನದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ **ecologist**. ಅವರು ಇದರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಳಿಸಿದರು. ಇದನ್ನೊಂದು ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಮುಂದೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು. ಆಗ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕೆಲವು ಧಿಯರಿಗಳು ಕನ್ಸರ್ವೇಶನಿಗೆ **relevant** ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವರೊಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು: **Island biogeography** ಅಂತ. ಇದು ದ್ವೀಪಗಳ ಅಧ್ಯಯನ. ಅನೇಕ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿ ಇದೆ ಮುಂತಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ತಿಳಿದು ಬಂದುದು ಏನೆಂದರೆ ದ್ವೀಪದ ವಿಸ್ತಾರ ಕಮ್ಮಿಯಾದಷ್ಟೂ ಪಕ್ಷಿ-ಪ್ರಾಣಿ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ **habitat** ಇದ್ದರೂ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. **Island biogeography**ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ - ಇವತ್ತು ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕಾದರೆ 3% ಯಾ 4% ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದೇ

ರೀತಿ fragmentation. ಜೀವಸಂಕುಲಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ, ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ದೂರದೂರ ಇಟ್ಟಾಗ ಪರಿಣಾಮವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮೆಕಾರ್ಥರ್ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು.

ಇದೇ ರೀತಿ molecular genetics ಬಂದಾಗ-ಅದೊಂದು ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರ- ಅದೂ ಕನ್ನವೇಶನಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ- ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಕಾಸ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಎಂಬುದು ಅವುಗಳ taxonomy, ಅವುಗಳ structure ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಜೊತೆಗೆ molecular genetics ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ಹಳೆಯ ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರೇಮಿಗಳು - old naturalists - ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. Now it has become almost a mathematical science in many ways. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾವು ಪ್ರಾಣಿಗಣಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಂದುವರಿದ ಮಾಡಲುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಮಾಡಲು ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು information theoryಗೋ ಗಣಿತದ ಉನ್ನತ ಹಂತದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೋ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಇದೊಂದು ಹೊಸ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ನಿಸರ್ಗ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ ಏನೆಂದರೆ ಈ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಥವಾ ನಿಸರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಒಂದು ಸೀಮಿತ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ: ಒಬ್ಬರು ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆಗಿದ್ದರು, ನನಗೆ ಬಹಳ ಪರಿಚಯದವರು. ನಾನು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬಹಳ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವವರು. ಆದರೆ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಅವರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುವುದಿತ್ತು: “I understand you are doing wonderful work. But how does it help the animals ? How is it useful to the animals ? How does science help conservation ?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಲು ನೋಡಿದೆ. IAS officerಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು retire ಆಗುವ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಮೊದಲು ಅವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಹೋಗಿದ್ದೆ: ಅವರು ಪುನಃ ಅದನ್ನೇ ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ: “ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ಈ ಪೋಸ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಬರುವ ಮೊದಲು ಒಂದು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಚೀಯರ್‌ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಿರಿ. ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಇದ್ದರು. Purchase Officer ಇದ್ದರು. Raw Material Supplier ಇದ್ದರು. ಅನೇಕರು ಇದ್ದು ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಿಮಗೆ Accountants ಮತ್ತು ಆಡಿಟರ್ಸ್ ಇದ್ದರು. ಅವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ, ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ನೀವು Ministry of Environmentನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು audit ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ- ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳದ್ದು” ಎಂದೆ. “Now I understand” ಅಂದರು. ಆದರೆ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ ಆಗಿ ಹೋದರು.

So this is the role of science. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಉಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಹೋಗಿ ಉಳಿಸುತ್ತಾನೆ ಅಂದರೆ ಮೂರ್ಖ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಪಾತ್ರ ಇದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರ ಇದೆ. ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಇದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೋ, ಸೋಲುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತೀ ? ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “We have spent 80 crores on World Bank Project in Nagarahole Conservation. How do you measure whether it is working or not ? Are you succeeding or failing ? This is where the currency is in animals. You have to go and count the animals. You have to study nature in a scientific way. ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. Accountants, Auditors ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲಾಭ, ನಷ್ಟ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನದಂಡ ಬಳಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ನಿಸರ್ಗ ರಕ್ಷಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾನದಂಡ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ-ನಿಸರ್ಗ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲವು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನನುಕೂಲ ಆಗಿಯೇ ಆಯಿತು. ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಹಾಗೇ ಇಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು, ಹುಲಿಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದರ ಮಧ್ಯೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನನುಕೂಲ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ preservationist modelನಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೀತದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು establish ಆಗಿ ಸುಮಾರು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತ ಬಂದುವು. 1970ರ ನಂತರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ systematic ಆಯಿತು. 1980-85 ಆಗುವಾಗ ಇನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿ ಬಂತು. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತೆರೆಯಂತೆ ಬಂತು. ಈ Wildlife Preservationನ್ನು ಅದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾಳಜಿ ಮನುಷ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ. ಮನುಷ್ಯನ ವಾತಾವರಣ ಕೆಡುತ್ತ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಬೇಕು - ಎಂಬುದು ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ. ವನ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಲ್ಲಿ peripheral, ಅದು ಬೇಡ ಎಂತ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಜೊತೆಗೆ ಇರಲಿ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾಳಜಿ ಇದು. ಹಾಗಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಂಬಲ ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ I.U.C.N. ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.

ಯಾವುದೇ ಚಳುವಳಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಲೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ UNO affiliated ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ I.U.C.N.ನಲ್ಲಿ-World Wildlife Fund ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿಯಾದಾಗ ಈ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೇತೃತ್ವ ex-hunters, preservationists, ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಲಾಯರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪರೇಟು ಟೈಪುಗಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ದೈನಂದಿನ ಅನುಭವ ಇರಲಿಲ್ಲ-ಅರಣ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ನಿಸರ್ಗ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ. ಆಗ ಒಂದು ಹೊಸ paradigm ಹುಟ್ಟಿತು: sustainable use ಅಂತ ಇದೀಗ ಬಹಳ popular. “You can have your cake and eat it too,” ಇದು ಇದರ

ಸೂತ್ರ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಇರಬಹುದು. ಜೊತೆಗೇ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂತ. ಇದು ತುಂಬ popular ಆಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಆಗದಂತೆ ನಾವು ಎಲ್ಲ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಆಪ್ತಾಯಮಾನವಾದ ಮಾತು.

ಆದರೆ sustainable use ಮತ್ತು sustainable development ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳ ದುರ್ಬಳಕೆಯಿಂದ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು, ಅನೇಕ ನಿಸರ್ಗದ ತಾಣಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದುವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾವು ಕೆಲವು fundamental ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇಂಥ ಧಿಯರಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುವಾಗ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬ್ಯಾಲನ್ಸ್ ಆಗಿತ್ತು ಎಂತ. ಆದರೆ ನೇಚರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬ್ಯಾಲನ್ಸ್ ಧಿಯರಿಯೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇವತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ “ಖಾಗಾ” ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಭೂಗತ factory ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿ raid ಮಾಡಿದಾಗ 110 ಹುಲಿ ಚಿರತೆಗಳ ಚರ್ಮ ಮತ್ತು 1000 ಚಿರತೆಗಳ ಉಗುರು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದೆ ? ಅದು ಯಾವುದೋ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಒಂದು ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಬೀಡಿ ಎಲೆ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಲು ಬಂದವರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೂತುಗಳಿಗೆ ವಿಷ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುಲಿ ಚಿರತೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಚರ್ಮ ಮೂಳೆ-ಮೂಳೆಗೆ ಹಾಂಕಾಗಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ಉಂಟು - ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಯಾವುದು ಪರಂಪರಾನುಗತ ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಆಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಫೋನು ಮಾಡುವಾಗ ನಾರಾವಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕದ STD ಬೂತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು: ‘ರಾಮಪತ್ರಿ, ಉಂಟು’. ಅದು ಕಾಡಿನ ಒಂದು ಉತ್ತತಿ. ಅದರ ಕಲೆಕ್ಟ್ಸ್ ಯಾವ ಸ್ಟೇಲಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತ ಉಂಟು ಅಂದರೆ 50-100 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ರೂಪವೇ ಬದಲಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತರುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಪರಂಪರಾನುಗತ ಎಂದು ಇದ್ದದ್ದು ಸ್ವಂತ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ನಿಯಮಿತವಾಗಿತ್ತು. Today not only is the population huge, it is linked to the entire market.

The idea that you can sustainably use resources has some relevance. ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಟು ಪಟ್ಟ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅದರಿಂದ ನಿಸರ್ಗದ ಬಹುಪಾಲು ನಾಶ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ sustainable model ಸೋಲುತ್ತ ಇದೆ ಎಂತ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ತುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಮಾರ್ಗೋಪಾಯ ಏನು ಹಾಗಾದರೆ ? ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು sustainable use ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಬೇಡ. What we need is sustainable landscape. ಇಡೀ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್ನವೀಕೃತವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಯಾರೂ ಕಾಲಿಡದ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಾಗಿ ಉಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಧ್ಯಮ ಮಟ್ಟದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡು agricultural landscape,

forestry plantation ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ 16 ಬಿಲಿಯ ಜನ ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬಹಳ intensive ಆಗಿ use ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ 16 ಬಿಲಿಯ ಜನ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಪುನಃ ಅರ್ಧ ಬಿಲಿಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. So sustaining the landscape as a whole – ಇದು 21ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮದೀಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ. ನಾವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಚೈನಾದಲ್ಲಿ, ರಶ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಮುಂದುವರಿದು ಎಲ್ಲಾ ಇಂದಿನ ಜಾಗತಿಕ ಮಾದರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮಾದರಿಯೇ ಆಗಿದೆ. But market doesn't value nature. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿಸರ್ಗದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಹೊಸ discipline ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ – ಹೆರ್ಮನ್ ಡೇಲಿ ಮತ್ತು ಇತರರು ಇದನ್ನು ecological economics ಅಂತ ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆಗಳಿಂದ ಬೆಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಈ ಹೊಸ discipline ಬಂದಿದೆ. Ecological economics ಎಂತ ಒಂದು journal ಇದೆ. Floridaದಲ್ಲಿ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪಿತಾಮಹ ಹೊವಾರ್ಡ್ ಓಡಮ್‌ರ ಲೆಕ್ಚರ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. Sustainable Landscapes ಮತ್ತು Ecological Economics ಈ ಎರಡು ideaಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಂಮಿಳನಗೊಂಡರೆ 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಃ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂತ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ

ಡಾ|| ಪ್ರಭುಶಂಕರ

ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ತುಂಬ ಇಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಭಾಷಣಕಾರರನ್ನೆಲ್ಲ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಮಾತಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಾನು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತನಾಡೋದು ಸರಿ ಅಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೇನೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ನಾನು. ಎರಡು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳೋದಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಉಂಟಾದ ಸಂತೋಷ. ಡಾ|| ವ್ಯಾಸರಾಯ ನಿಂಜೂರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ಅರುವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು, ಅನಂತರ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಯರು, ಶ್ರೀ ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣ ರಾಯರು, ಶ್ರೀ ಅಡ್ಡನಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ರಾಷ್ಟ್ರ ಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಒಂದು ಕನಸನ್ನು ನನಸನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕನಸು ಏನೆಂದರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಜನಕ್ಕೆ ತಲುಪಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಕುವೆಂಪು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು - ಸಾಹಿತ್ಯ ತಲುಪದೇ ಇದ್ದರೂ ಸರಿ, ವಿಜ್ಞಾನವಂತೂ ತಲುಪಲೇ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಳಕಳಿ, ಕಾಲೇಜು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹಂಬಲ ಇವುಗಳಿಂದ ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗದ ಮೂಲಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ನೂರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ತಂದರು. ಅದರ ಯಶಸ್ಸು-ಅಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನೇನೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮ, ಕನ್ನಡವು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗುತ್ತ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಡಾ|| ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರೂ ಡಾ|| ಎಚ್. ಕೆ. ರಂಗನಾಥ ಅವರೂ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಂಗನಾಥ ಹೇಳಿದ್ದರು, “ನೀನು ಮಾತನಾಡುವ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನಗಳೂ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ” ಅಂತ. ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು “ಹಾಗೆ ಜನ ಹೋಗೋದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾತ್ರ ಏನೂ ಕಡಮೆ ಇರೋಲ್ಲ”. ನಿಜವಾಗಿ ಅವರ ಭಾಷಣ ಆದ ಮೇಲೂ ಅನೇಕರು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಆದ ಮೇಲೇನು, ಅವರ ಭಾಷಣ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದರು !

ಡಾ|| ವಿವೇಕ ರೈ ಮತ್ತು ಡಾ|| ರಂಗನಾಥ ಎಂಥ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು ? ರಂಗನಾಥ ಹೇಳಿದರು: “ನಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಂಥವರು ಬಾರ್ಬರ್ಸ್ ಅಂತ. ಅಂದರೆ ಕೌರ ಮಾಡುವವರು. ಅವರು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರೆ, ಕೌರ ಮಾಡುವಾಗ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡವನು ಇವನು ಎಷ್ಟೇ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೂ, ಏನೂ ಹೇಳೋಕ್ಕಾಗೋಲ್ಲ ಇವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ ಇರುತ್ತೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ

ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು,” ಎಂತ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ: “ಅದು ಸರಿ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಷಯ ಏನು ? ಅವರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಫೇಮಿಲಿ ಪ್ಲೇನಿಂಗ್ ವಿಷಯ ? ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾರ್ಬರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. ಅವರಿಗೇನು ಮಾಡ್ತೀಯೇ ?” ಅಂತ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಯಿತು ರಂಗನಾಥ್‌ಗೆ ಎರಡು ನಿಮಿಷ... ಆದರೂ ಮಹಾ ಘಟ್ಟ. ಆತ ಹೇಳಿದರು: “ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಎಲ್ಲ ಗಂಡಸರೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಸಾಕು” ಎಂತ. ನಾನು ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಚರ್ಚೆ ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ನಟಿಸಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ. ನನಗದರಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ತುಂಬ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿತು ಅಂತ ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಊಟಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಇತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಇವನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕೂತಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಪಕ್ಕದಲ್ಲೊಂದು ರಾಮ ಮಂದಿರ ಇತ್ತು. “ಆ ರಾಮ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕೂತಿರಿ ಅಳಿಯಂದಿರೇ, ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕರೀತೀವಿ,” ಎಂದರು. ಊಟದ ಹೊತ್ತು ಕರಿಯೋಕೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ - ರಾಮ ಮಂದಿರ ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ ನಿಮಗೆ - ಆನೇಕಾನೇಕ ದೇವದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರ, ಎಲ್ಲ ಇತ್ತು ಅಲ್ಲಿ - ಈ ಅಳಿಯದೇವರು ಏನು ಮಾಡಿದಾರೆ ಎಂದರೆ ಈಶ್ವರನ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ “ಹಾಹಾ, ಎಂಥ ಕಲೆ, ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಇದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ,” ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾವನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಈಶ್ವರನ ಚಿತ್ರ ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ” ಎಂತ ಹೇಳಿದ ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೆ ಕೇಳಿದರು, “ಯಾಕಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ?” “ಏನೀ ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಶಿವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾವಿದೆ. ಈ ಭುಜದ ಮೇಲೊಂದು, ಆ ಕಡೆ ಭುಜದ ಮೇಲೊಂದು ಹಾವಿದೆ. ಯಾವನೋ ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೌಶಲ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ನುಣ್ಣಿಗೆ ಕೌಶಲ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಗಾಯ ಕಾಣ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಶಿವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ? ಎಂಥಾ ಕಲೆ, ಎಂಥಾ ಕಲೆ ಎಂತ ಕೇಳತೀಯೆ ?” ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವನೂ ಬಾರ್ಬರೇ. ಅವನು ಕೌಶಲಕನಾದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕೌಶಲಕನ ಕಲೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಾ ಇದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಐದು ಹತ್ತು ವರ್ಷ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಬಾರ್ಬರ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿದ್ದೆ- ಕೌಶಲ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಅವರಿಗೆ ಕೌಶಲ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇರ್ತಾ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಖುಶಿಯಾಯಿತು, ಅವರಿಗೆ. ಎಲ್ಲರ ಹತ್ರವೂ ಹೇಳೋದು: “We have an M.A. Ph.D. as barber,” ಎಂತ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅಪಾಯಾಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಲ್ಲ ತೆಗೆಯೋರು: “ಇಷ್ಟರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕೌಶಲ ಮಾಡ್ತೀರಾ ?” ಎಂತ. ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏನಾಯ್ತು ಅಂದ್ರೆ, - ನಾನು ಪಾಠ ಹೇಳಿದ್ದಂಥಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಒಬ್ಬ ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ ಒಂದು ದಿವಸ ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ. “ಎಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮೇಷ್ಟ್ರು ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದ. ಅವರು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪನೂ ಊಹಿಸ್ತೆ “ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಂಡೆ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೋಗಿ ನೋಡಿ”, ಎಂದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಬಂಡೆ ಇದೆ. ಅವನು ಬಂದು ನೋಡ್ತಾನೆ: ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅವನ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಟವೆಲ್ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಮೆಶಿನ್ ಹಿಡುಕೊಂಡು ಲಾನ್‌ಮೋಯರ್ ತರ ನಾನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು. ನೀವು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಅವನ ಸ್ಥಿತಿನ. ನಾನು ಈ ಮೆಶೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ, ಅವನು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟ. ಅವನು ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, “ನೀನು ಯಾಕೆ ಕಾಲೇಜು ಬಿಟ್ಟೆ ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ತುಂಬಾ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಹುಡುಗ. ಅವನು ಹೇಳಿದ, “ಸಾರ್, ಪಾಠ ಮಾಡೋವಾಗ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನ ನೋಡಿದೀನಿ. ಕೌಶಲ ಮಾಡುವಾಗ ನೋಡಿದೆ. ಕೌಶಲ ಮಾಡುವಾಗ

ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಏನು ಆನಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು ! ಅದೇ ಪಾಠ ಹೇಳುವಾಗ ನೀವು ಅಕ್ಕಾ ಅಕ್ಕಾ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಪ್ರೌಢಷನ್ ಒಗ್ಗುತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಯಾಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿ ನೀವು ?” ಎಂತ ಹೇಳಿದ ಅವನು. ಹೇಳಲೂ ಹೇಳಿದ, ಕಾಲೇಜೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ. ಈ ವೃತ್ತಿ ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದ ನನಗೆ ರಂಗನಾಥ್ ಇವತ್ತು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ನಾನು. ನಮ್ಮ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ತುಂಬಾ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು. ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಎರಡನ್ನೂ ಬೆರೆಸಿ ನೋಡೋಣ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಭಾಷಣ ಇಡೋಣ ಅಂತ ಇದನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ನಮ್ಮ ಆಡಿಯೆನ್ಸ್ ನೋಡಿ ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಕೂಡಾ ಹೀಗೇ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅರಸೀಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತದೊಂದು ಉಪನ್ಯಾಸ ಏರ್ಪಾಟಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾಯರು ಭಾಷಣಕಾರರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ಮಾತಾಡೋದಕ್ಕೆ ಭಾಷಣಕಾರರು. ಒಂದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ಜನ ಬಂದಿದ್ದರು ಆ ಸಭೆಗೆ. ಅಷ್ಟೇನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ವೇಳೆಗೆ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಜನ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಇನ್ನು ಹತ್ತೇ ಹತ್ತು ಜನ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ ಅಂತ ಆಚೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರು. ನೋಡಿದರೆ ಆ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ- ಅದು ಪಾರ್ಕ್-ಲೌಡ್ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಚೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ರೇಡಿಯೋ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅನೇಕರು ಸುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಡ್ಡಕಾಯಿ ತಿನ್ನುತ್ತ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯ ಅವರ ಕಿವಿಗೂ ಬೀಳಲಿ ಎಂದು ಲೌಡ್ ಸ್ಪೀಕರುಗಳನ್ನು ಆಚೆ ಇಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಕಡ್ಡಕಾಯಿ ತಿಂದುಕೊಂಡು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಅಷ್ಟು ಜನವೂ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಇದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೂರ್ತಿರಾಯರೇ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು. ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟ. ಆದರೂ ನಾನು ನಾರಾಯಣರಾಯರು, ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ನಮ್ಮ ಈ ಮಿತ್ರರು ಮಾತಾಡಿದರತಕ್ಕಂಥ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀನಿ. ಮಧ್ಯೆ ಜನಗಳು ಓಡಿ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದು ಹಾಗೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಠಿಣವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನವರು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದದ್ದು ಇದು.

ಇವತ್ತು ನಾನು ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕು ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಏನೂ ಅಂತಂದ್ರೆ- ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಅಂತ. ವಿಜ್ಞಾನ ಆಯಿತು, ಅಣುಶಕ್ತಿ ಆಯಿತು, ಜಾನಪದ ಆಯಿತು, ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ್ದಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದರ ಹಣೇಬರಹಾನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೇಳ್ತಾರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳರು, ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತ. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಆಯಿತು. ಧರ್ಮದ್ದೇನು ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ಯಾಕೋ ಪಾಪ ಯೋಚನೆ ಬಂದು ನೀವು ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಮಾತಾಡಿ ಎಂದು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಮಾತಾಡಿ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಲಾಹಲ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು, ತಿರುಗಿ ಯಾಕೆ ಮಾತಾಡಲಿ ನಾನು ಅಂದೆ. ‘ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಮಾತಾಡಿ’ ಅಂದರು. ನನಗೆ ತುಂಬ ಸುಲಭ ಆಯಿತು. ಒಬ್ಬ ಬಂದು ಥೀಸಿಸ್ ಬರೆದ. ಮೂರು ವರ್ಷ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ತಗೊಂಡು “Snakes in Iceland” ಅಂತ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೊಂಡು ಥೀಸಿಸ್ ಬರೆದ. ಮೂರು ವರ್ಷ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ತೆಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಅವನು. ಮೂರನೇ ವರ್ಷ ಇಷ್ಟು ದಪ್ಪದ ಪುಸ್ತಕ ಒಂದನ್ನು submit ಮಾಡಿದ ಅವನು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಮೊದಲನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ “There are no Snakes in Iceland.” ಎರಡನೇ ಪುಟದಲ್ಲೂ ಅದನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದ. ಒಂದು ಐದಾರು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪುಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಾಲಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಅವನು. ಅವನು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಂತ

ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ನೀವು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಬಿಟ್ಟು ತಾನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಅವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಏನಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ, ನಾನು ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳೋಲ್ಲ- ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳ್ತೇನಿ. ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಇದು. ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬರು ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಆ ಸ್ಥೂಲಿನವರು. “ನಮಗೆ ಒಂದು ಸೈಟು ಕೊಡಿಸಿ. ಒಂದು ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು,” ಎಂತ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರು. ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದರು ಆ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷ ಕಾಲ. ಕೊನೆಗೆ ಕೇಳಿದರು: “ಸರ್ಕಾರನ ಯಾಕೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಾ ಇದ್ದೀರಿ ನೀವು, ಸೈಟು ಕೊಡಿ, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಿ ಅಂತ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳೇ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಂಥ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ,” ಎಂತ. ಅದನ್ನು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಅವರು. ಈ ಟೆಲಿವಿಶನ್, ಇನ್‌ಫೋರ್ಮೇಶನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಇರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಮಾತು ನಿಜ ಅಂತ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ತರದ ಶಾಲೆಗಳಿರೋದಿಲ್ಲ. ನೀವೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕೇಂತಂದ್ರೆ, ನಾನು ಮೈಸೂರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಇಳಿದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಆಟೋರಿಕ್ಷಾದವನು ಸಿಕ್ಕಿದ ನನಗೆ. ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ: “ನೀನು ಏನು ಓದಿದಿಯಪ್ಪಾ?” ಅಂತ. ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವಂಥ ಶ್ರೋತೃಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಈ ಆಟೋರಿಕ್ಷಾ ಡ್ರೈವರುಗಳು. ನಾನು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಬೇಕು, ಅಷ್ಟು ದೂರ ಅವರೂ ಬರಬೇಕು. ಮಧ್ಯೆ ಇಳಿದು ಓಡಿಹೋಗುವ ಹಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅವರಿಗಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇಳಿದ ಮೇಲೂನೂ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವವರೆಗೂ ನಾನು ಮುಗಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಏನು ಓದುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ, ಎಷ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಅವನಿಗೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ನಾನು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಂದೇನೇ ನಾನೇ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಮರ್ ಅಂದು ಬಿಟ್ಟು ಗಣಪತಿಗೆ ಊದುಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚಿದ. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ “ನೀನು ಯಾಕೆ ಹಚ್ಚಿದೆ?” ಎಂತ. “ನನಗೆ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಲಿ, ಎಂತ ಹಚ್ಚಿದೆ.” ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, “ನಾನು ನಿನಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ, ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ. ಒಂದು ವಾರ ಗಣಪತಿಗೆ ಊದುಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚಿದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು. ಇನ್ನೊಂದು ವಾರ ಹಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು. ಅದೇರಡರ ನಡುವೆ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರು. ಆಮೇಲೆ ಇಂಥ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬಾ, ನಾನು ನಿನಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ,” ಎಂದೆ. ಅವನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಹದಿನೈದು ದಿನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅವನು. “ನೀವು ಹೇಳೋದು ಸರಿ ಸರ್, ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ,” ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ಮೊನ್ನೆ ಸಿಕ್ಕಿದವನು ಏನು ಹೇಳಿದ ಅಂದ್ರೆ, “ಸಾರ್, ನಾನು ಮೇಘಮೇಟೆಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀನಿ ಸಾರ್. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಮಾಡಿದೆ ಸಾರ್, ನಮ್ಮಪ್ಪ ಸತ್ತೋದ್ರು ಸಾರ್, ನನಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದೋಕಾಗೋಲ್ಲ ಸಾರ್,” ಎಂದ. ನಾನೆಂದೆ, “ನಾನು ನಿನಗೆ ಓದೋಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಬಾ. ನಿನ್ನನ್ನ ನಮ್ಮ ಕರೆಸ್ಪಾಂಡೆನ್ಸ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸ್ತೀನಿ ನೀನು ಬಿಡಬೇಡ.” “ಇಲ್ಲ, ನಾನು ತಮ್ಮನಿಗೆ ಓದಿಸ್ತಾ ಇದೀನಿ ಸಾರ್” ಎಂದ. “ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ ಓದಿದರೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಬರತಕ್ಕಂಥಾ ಅಗತ್ಯ ಇರೋದು. ಬಾ. ನಿನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸ್ತೀನಿ. ನೀನು ಆಟೋರಿಕ್ಷಾ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ನೀನೊಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಮೇಲೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡ್ತೀನಿ. ನಾನು ದುಡ್ಡು ಕೊಡ್ತೀನಿ ನಿಂಗೆ. ಆಗ ನೀನು ನಿನಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಬರುತ್ತೆ ಮೇಘಮೇಟೆಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರನ್ನ ಒತ್ತಿ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಕೊಂಡು ನೀನು ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು.”

ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ನಮಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಬಂದು ಒಬ್ಬ ಮೇಥ್ಯಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಬುದಿವಂತನಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವನು ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಳ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾತಕ್ಕೆ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಾನೆ ಅವನು ? ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ಅವನಿಗೆ. ಬುದಿವಂತ ಅವನು. ನೀರಲ್ಲಿ ಬೆಂಡು float ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಸಿಂಕ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂತ ಕೇಳಿದರು. ಯುವರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನ ಫಿಸಿಕ್ಸ್ ಲಾಬೊರೆಟರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದು ನಾನಿದನ್ನ. ಅವನು ಹೇಳಿದ: ಸಿಂಕ್ ಆಗುತ್ತೆ ಸಾರ್, ಬೆಂಡು ಅಂದ. ನಂಗೇನೋ ಅನುಮಾನ ಬಂತು. ಆ ಮೇಷ್ಟ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. “ಅದು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತದೆಯೋ ತೇಲುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತ ಕೇಳಿ” ಎಂದೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ: “ಬೆಂಡು ಮುಳುಗುತ್ತದೆಯೋ ತೇಲುತ್ತದೆಯೋ ನೀರಲ್ಲಿ ?” ಅವನು ಹೇಳಿದ “ಎನ್ಯಾರ್, ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳೀರಿ. ಬೆಂಡು ತೇಲುತ್ತೆ ಅದ್ದೇಂಗೆ ಮುಳುಗುತ್ತೆ ?” ಅಂತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಭಾಷೆ ಕಷ್ಟ ಕೊಡ್ತಾ ಇದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಯಾತಕ್ಕೆ ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳಾ ಇದ್ದಾನೆ ಅವನು ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಟ್ಟುವವರನ್ನು ಭಾಷಾವಾರು, ವಿಷಯವಾರು ನೋಡಿ ನೀವು. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಫೇಲಾಗಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನೀವು, ಅವನ ಜೀವಮಾನ ಪರ್ಯಂತ ಅವನಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೈಸೂರಿನ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು, ಪಂಡಿತರನ್ನು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಸೈನ್ಸ್ ಪಂಡಿತರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾಪ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಬಾಟನಿ ಪ್ರೊಫೆಸರು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂತ ಹೇಳೀರಿ: ಒಂದಿನ ಊಟ ಹಾಕ್ತಾ ಇದ್ದು, ಅವರು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಬಾಟನಿ ಪ್ರೊಫೆಸರು ಊಟ ಹಾಕ್ತಾ ಹಾಕ್ತಾ-ಆಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಂಥವರ-ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳಿದರು “Please eat shamelessly.” ಅವರ ಅರ್ಥ ಏನೊಂದ್ರೆ, “ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟುಕೋಬೇಡಿ, ತಿನ್ನಿ” ಎಂತ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಪ್ರೊಫೆಸರು ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜಾಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ. ಅವರಿಗೆ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಮಾತಾಡ್ತಾ ‘ಕುದುರೆ ಲದ್ದಿ’ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ತಕ್ಷಣ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ. “I say, I am telling you about cowdung of the horse,” ಎಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಕುಂದುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾತಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಳ್ತಾ ಇದೀನಿ ಅಂತಂದರೆ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕಂಥಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದತಿ ಯಾವ ಕ್ರಮ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳ ಮೇಲೇನೇ ಡಿಪೆಂಡ್ ಆಗದೆ- ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಗುರುಕುಲ ಅಲ್ಲ. ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಕುಲ. ಈ ತರ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮೇಷ್ಟ್ರ ಕಾಲಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು, ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಓದಬೇಕಾದಂಥದ್ದು ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ information technologyಯ ಆಸ್ಪೋಟ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತೆ ಇದೆ ಅಂದರೆ ನೀವಿನ್ನು ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಅಮೆರಿಕಾ, ಜಪಾನ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೂ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಂತೂ ಯಾರೂ ಸಂದೇಹ ಪಟ್ಟುಕೋಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳಾಗಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಜನ-ಅಮೆರಿಕದ ಸಿರಿಕಾನ್ ವೇಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೀನಿ. ಅಮೆರಿಕದ ಸಿರಿಕಾನ್ ವೇಲಿ ಎಂಬುದು ಈ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸಿನ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನ. ಅದು ಇವತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಎರಡು ದೇಶದ ಜನಗಳಿಂದ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಎರಡು ದೇಶದ ಜನಗಳಿಂದ. ಚೀನಾದವರಿಂದ ಮತ್ತು

ಇಂಡಿಯಾದವರಿಂದ. IC chipನ್ನು ಅಮೆರಿಕನ್ಸ್ ಇವತ್ತು India-China Chip ಎಂತ ಈಗ ಕರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನೀವು ನೋಡಬಹುದು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಯಾವ ಕುಟುಂಬವೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರೂ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸತಕ್ಕಂಥವರು. ಇದೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲೀ, ಜಿಯಾಗ್ರಫಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲಿ, ಎಕಾನಮಿಕ್ಸ್ ಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲಿ ಬರಬೇಕಾದದ್ದಲ್ಲ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಲಿಯತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲ ಇಲ್ಲ ಇನ್ನು, ಹೀಗೆ ಜ್ಞಾನವು ಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ?

ನಾನು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ 76ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದೆ. ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೊಂತ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟ್ ಹಾಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಹೋದೆ ನಾನು. ಆ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ಭವ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು ಅವರು. ಆ ಚರ್ಚೆ ಒಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆ ಭಣ ಭಣ ಅಂತ ಇತ್ತು. ಜನಗಳು ಹೋಗ್ತಾನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಡೇ ಹೋದೆ ನಾನು. ಭಾನುವಾರ ತಾನೆ ಅವರು ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೋಗೋದು. ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವನೂ ಒಬ್ಬನೂ ಇರ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಭಕ್ತರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಪಾಪ ನಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದ ಭಕ್ತರೇನೇ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗಬೇಕಿದ್ದವರು. “ಅಯ್ಯೋ, ನಾವು ಏನನ್ನು ನಾಳೆ ಅವನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳ್ತೀವೋ ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಸಂಜೆ ಓದೋತಾನೆ ಆ ಪಾದ್ರಿ; ನಾವು ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋದು ?” ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ದೇವು, ನಾವಿಂಥದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಇಂತಹದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ರೀತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಹಾಗೆ ಅವನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಲಂಚಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅದನ್ನ ಇದನ್ನ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವನು ಹಾಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ದೇವಿಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು ! ಇವನೂ ಹೇಳ್ತಾನೆ, “ಇಷ್ಟು ಕೊಡಯ್ಯ ನೀನು ಎಂತ.” “ಯಾಕಪ್ಪ ಕೊಡಬೇಕು” ಎಂದು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕೇಳಿದವು ನಾವು, “ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡೊಲ್ದವೆ ?” “ಕೊಡ್ತಾರೆ ಸಾರ್” ಅಂದ. “ಮತ್ತೆ ಯಾಕೆ ಲಂಚ ಕೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೀಯೆ ?” “ನಾವು ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಬರೋದಕ್ಕೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡ್ತಾ ಇರೋದು. ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲ ಎಕ್ಸಾಟ್ರಾ” ಅಂತೆ. ನಾವು ದೇವರಿಗೂನೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡ್ತಾನೆ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಹತ್ತಾರು ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಏನೋ ಎಡವಿ ಬೀಳ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂತ, ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕೈತೋರಿಸ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಿಜ. ಆ ಶಕ್ತಿಗೂ ನಮಗೂ ಸಂಬಂಧ ಏನು ಇದೆ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಎಸ್ಪಾಬ್ಲಿಷ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ನಾವು ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳ್ಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ರಂಗನಾಥ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹರಿಕಥೆ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿ, ಇನ್ನಾವುದರ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಹರಿಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳ್ತಾರೆ ? ನಾನು ಅದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೀನಿ. ಹರಿಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಏನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಜನ ಎಂದರೆ ಅವರ ಕಥೆಗಳು, ಉಪಕಥೆಗಳು, ಜೊಕುಗಳು, ಸ್ಟಾರ್ಸ್‌ಗಳು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರು ಸಾರಭೂತವಾಗಿ ‘ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ’ ಎಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಇರ್ತಾರಲ್ಲ, ಅಂಥದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡೋಕೆ ಅವರು ಹೋಗೋದೇ ಇಲ್ಲ, ಎಂತ. “ಅಯ್ಯೋ, ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳ್ತಾನೇ ಇರ್ತಾರೆ ಅಂತ.” ಒಬ್ಬರು ಹರಿಕಥೆ ದಾಸರೇ ಹೇಳಿದ್ದು, ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆ ಹರಿಕಥೆ ದಾಸರು ಅವರು. “ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಬಾರದು. ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದಿದೆಯಲ್ಲ ಚಿನ್ನದ

ತಂತಿಯನ್ನು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆತಾರಲ್ಲ- ಹಾಗೆ ನರಕದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಳೆತಾರೆ, ನಾವದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು,” ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಸರಿ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಉಳಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಅವರ ಉಪಪತ್ತಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಆ ಉಪಪತ್ತಿನೂ ಆ ಹರಿಕಥೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಕೆ ಹೇಳಿದಂತೆ. “ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನು ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವೇನೇ ಹರಿಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಿರಲ್ಲ, ಇದೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೆ ನರಕದಲ್ಲಿ ಎಳೆಯುತ್ತಾರಲ್ಲಂತ.” “ಅಯ್ಯೋ, ಹುಚ್ಚಿ, ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಗೆ ಹಾಕಿ ಎಳೆದೂ ಎಳೆದೂ ಆ ತೂತು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನನ್ನನ್ನ ನಿನ್ನನ್ನ ಎಳೆದರೆ ಏನೂ ಆಗೋದಿಲ್ಲ- ನಾವು ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಬಿಡೋವೆ” ಅಂದರಂತೆ. ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನ, ಇಂಥ ಕಥೆಗಳನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕ ಇಟ್ಟೊಂಡು ಬರಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಏನನ್ನು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಲ್ಲ. ಜನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಏನು ? - ದೇವರು ಒಬ್ಬರೇ, ಇಬ್ಬರೇ, ಮೂರು ಜನವೇ ಮುನ್ನೂರು ಜನವೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ, ದ್ವೈತ, ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ, ಅದ್ವೈತ ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸೂತ್ರಗಳು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ, ಅವನು ಶಿಲುಬೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಯೇ, ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಯೇ, ಲಿಂಗ- ದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಯೇ, ವಿಭೂತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಯೇ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಆಸಕ್ತಿಯ ? ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅನ್ನ. ಯಾರಾದರೂ ಇದು ಅಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳೋವರಿದ್ದರೆ - “Man does not live by bread alone.” - ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಇನ್ನೊಂದು ಸೇರಿಸಿದರು - “Yes, man cannot live by bread alone, he needs butter also.” ಬೆಣ್ಣೆ ಬೇಕು ಅವನಿಗೆ. ಅವರದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅವರು. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಇದೆ. ನಿಮಗೆ ಹೇಳ್ತೇನೆ ಅದನ್ನ. ರಾಮ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಭರತ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯ ಕಟ್ಟೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿವರೆಗೂ ಅತ್ತು ಅತ್ತು, ಜನಗಳನ್ನ ಅಳಿಸಿ ಅಳಿಸಿ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಇಡೀ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಗೋಳಿನ ಕಾಂಡ. ದಶರಥ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಭರತ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಅವನು ಅಳುತ್ತಾನೆ. ರಾಮ ಹೊರಟು ಹೋದ ಅಂತ ಅಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗೋಳಾಗಿದೆ. ಈ ಭರತ ಸೈನ್ಯ ತಗೊಂಡು ಬಂದ. ಪ್ರಜೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಬಂದರು. ಇರ್ಲಿ. ಏನಾಗುತ್ತೆ ನೋಡೋಣ ಅಂತ. ಭಾರದ್ವಾಜ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಅವರು. ರಾಮಾಯಣ ಓದುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಇದು ಗೊತ್ತು. ಭಾರದ್ವಾಜರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ? ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳು ಈ ಪ್ರಸಂಗಾನ. ಭರತ ಒಬ್ಬನೇ ಹೋದ ಅವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ. “ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಎಲ್ಲಿ” ಎಂತ ಕೇಳಿದ, ? “ನಿಮ್ಮಣ್ಣ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದೆ ನನಗೆ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂತ ಹೇಳ್ತೇನೆ, ಮೊದಲು ಊಟ ತಿಂಡಿ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆೋ. ಅಯೋಧ್ಯೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆಯೇ,” ಅಂತ. ಭಾರದ್ವಾಜರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದೊಡನೆ ಭರತ ಹೇಳಿದ, “ಆಗೋಲ್ಲ, ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಬಂದಿಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯ ಇದೆ. ಪುರಜನರಿದ್ದಾರೆ,” ಎಂತ. “ಕರಕೊಂಡು ಬಾ, ಅವರನ್ನೂವೆ. ಅವರಿಗೂ ಊಟ ಹಾಕಿಸ್ತೇನೆ” ಎಂದರು. ಇವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಯಿತು. “ನೀವು ಋಷಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಊಟ ಹಾಕೀರಿ ?” “ಏನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡ, ನೀನು ಬಾ.” ಬಂದರೆ ಭಾರದ್ವಾಜರು ತಮ್ಮ ತಪಶ್ಚಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೇ ಭೂಮಿಗಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಂಸ, ಮದ್ಯ, ಪಾಯಸ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದುವು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಊಟ ಹಾಕಿದರು. ನಂದನದಿಂದ ಆಪ್ಸರೆಯರು ಬಂದು

ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲ ಆಯಿತು. ಬಹಳ ಶ್ರಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಭರತನ ಸೈನ್ಯದವರು, ಅದೆಲ್ಲ ಆಯಿತು. “ನಡೀರಯ್ಯ, ರಾಮನನ್ನು ಹುಡುಕೋಣ, ಹೋಗೋಣ,” ಅಂದರು. ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಜನಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ: “ರಾಮ ಕಾಡಲ್ಲೇ ಇರ್ಲಿ, ಭರತ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರ್ಲಿ. ನಾವೆಲ್ಲ ಇನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಇರ್ತಿವಿ. ನಾವು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೂ ಬರೋಲ್ಲ. ರಾಮ ಇರುವ ಕಡೆಗೂ ಹೋಗೋಲ್ಲ.” ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ಲೋಕ ಇದು. ಭಾರದ್ವಾಜರಿಗೂ ಗೊತ್ತು ಅವರು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು: **What man needs.** ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುವಂಥ ಘಟನೆಯನ್ನು ಡಾಸ್ಕೊವ್ಸ್ಕಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: ಒಂದೂರು. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಾಧನೆ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಐದು ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ. ಒಂದು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಹಬ್ಬ, ಹಬ್ಬ ಆದ ಮೇಲೆ ಊಟ. ಪೂಜೆ ಆಯಿತು, ಪುನಸ್ಕಾರಗಳಾಯಿತು. ಸರ್ವನ್ ಆಯಿತು. 5000 ಜನ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಿಷಪ್ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಚೆ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ: ಒಬ್ಬನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರು ಇವರು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಲಾರ್ಡ್ ಜೇಸಸ್ ಕ್ರಿಸ್ಟ್ ಬಂದಿದಾನೆ. ಇಲ್ಲೇ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದಾನೆ. 5000 ಜನ ಅವರನ್ನು ನೋಡೋಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. “ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ! ಕ್ರಿಸ್ಟ್ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಯೆ ?” ಬಿಷಪ್ ಹೋದರು. ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಬುದಿವಂತಿಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಒಬ್ಬ ಪಾಪ ಉಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ, ಇವರ ನಿಷ್ಣಾವಂತ ಸೇವಕ. “ಹೋಗಿ ಹೇಳು ಅವರಿಗೆ, ಬೇಗ ಬರ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಲೆ ಹಾಕಿ ಆಗೋಗಿದೆ. ಮದ್ಯ ಬಡಿಸಿದಾರೆ ಬರ್ಲಿ” ಎಂತ. ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ ನೀವು, ಎಲೆಗಳನ್ನು ತುಳಿದುಕೊಂಡು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುತ್ತಾ ಇರೋವೆ ನಾವು, ನಮ್ಮ ಸೀಟು ಹಿಡ್ಡುಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಸಾವಿರ ಜನ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರು ಇಲ್ಲಿಗೆ. ಏಸು ಕ್ರಿಸ್ತ ನಿಂತಿದ್ದದ್ದು ಹೌದು. ಏಸು ಕ್ರಿಸ್ತನನ್ನು ಕೇಳಿದರು ಇವರು “My Lord, it was very kind of you to have come here. But now you have understood what man is. They don’t want you, they want food. They want wine. And please make it a point. Don’t come anywhere into my parish any time in future. If you come, may be we have to arrange another crucifixion for you.” ಅಂತ. ಡಾಸ್ಕೊವ್ಸ್ಕಿಗೆ ಇದನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಖುಷಿ. ಅವನು ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ: ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇದೇ ಬೇಕು ಎಂದಾಯಿತು. ಹೌದು. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅವನಿಗೇನೂ ಬೇಡ್ವೇ ಎಂದರೆ ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ಕೊಡು. ‘ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯಾಚಾರ್ಯರೂ’ ಸರ್ವದಾ ಭಗವತ್ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲೇ ಬಾಳಿದವರೂ ಆಗಿದ್ದ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು: ಅದರ ಅನುವಾದ ಹೀಗಿದೆ: “It is a sin to teach religion to a hungry stomach” ಅಂತ. ಪರಮಹಂಸರು ಹೇಳಿದ್ದು ಇದು. ಅದನ್ನೆ ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡಿದರು ಮುಂದೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಸ್ವರೂಪ ಏನಾಗುತ್ತೆ ನಮ್ಮದು ? ಹಸಿವಿದ್ದವನಿಗೆ ಅನ್ನ ಕೊಟ್ಟೆವು. ಬುದಿ ಕೊಟ್ಟೆವು, ಆಮೇಲೆ ಅದೇನೋ soul ಎಂದಿರುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೇನೋ ಬೇಕಲ್ಲ ಪುಡ್ ! ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡೋದು ? ನಾನು ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳು ಬುದಿವಂತರು ಆಗ್ತಾ ಆಗ್ತಾ, ವಿವೇಕಿಗಳು ಆಗ್ತಾ ಆಗ್ತಾ ನಮ್ಮ ಈ ಜ್ಞಾನ ವಿಸ್ತಾರ ಆಗ್ತಾ ಆಗ್ತಾ ದೇವು, ಒಬ್ಬನೇ, ಇಬ್ಬರೇ, ಮೂವತ್ತಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನ ಇದ್ದಾರೆಯೆ ? ಇದು ಯಾವುದೂ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, “Everything is irrelevant.” “ನನ್ನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ

ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಾನು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.” ಸ್ವೀಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಪೊಲ್ಯೂಶನ್ ಎಂದರೆ ವಿಕಾಸ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ಮೂರ್ಖರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಬೌದಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. “Survival of the fittest” ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದನ್ನು. ನಮಗೆ ದೇವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು, ಒಳ್ಳೆದು ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದು, ಆಮೇಲೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಕಲ್ಪನೆ ಎಷ್ಟು ಆಭಾಸಕರವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ. ಮುಂದಿನ ಧರ್ಮ ಯಾವುದು ಅಂದರೆ spirituality. Spirituality ಅಂದರೆ ಏನು ? ಯಾವನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ಅನಿಸಿಕೆಗಳೂ ಅಂತರಂಗದ ತೃಷೆಗಳೂ ಯಾವುದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತವೋ ಅದು. ಹಾಗಾದರೆ ಎಷ್ಟು religion ಇರುತ್ತದೆ ? 500 ಮಿಲಿಯ ಜನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ 500 ಮಿಲಿಯ ಧರ್ಮಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. “Each man will have his own religion.” ಅವನನ್ನು ನರಕಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೂ ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾಕೋದಿಂದ ಸಂತೋಷಾನೂ ಪಡೋದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವಿಕಾಸಪಥದಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾ ಹೋಗ್ತಾ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನದೇ ಆದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಸ್ವರೂಪ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ: ಹೇಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲುಗಳು, ಬ್ಲೇಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಇನ್ನು irrelevant ಆಗ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆಯೋ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು irrelevant ಆಗ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಕೂಡಾ ಪರಿಮಿತವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಜನ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋಗ್ತಾ ಹೋಗ್ತಾ ಇದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಥದೂ ಎಂತ ಹೇಳೋದಕ್ಕೆ ಯಾವನಿಗೂ ಇವತ್ತು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಈ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತೆ, ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಇವತ್ತಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ ಯಾವನಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ನನ್ನ ಊಹೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ಇದು ಕೂಡ ಇದಮಿತ್ಥಂ ಅಲ್ಲ, ಇದಮಿತ್ಥಂ ಅನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೂ ಕೂಡಾ ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ. ಹಾಗಿರುವಾಗ religion ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ speculationನ ಧಿಯರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಶಾಶ್ವತ ಅಂತ ಅನಿಸ್ತಾ ಇಲ್ಲ ನನಗೆ. ನಾನು ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ.

Memorable

Vote of Thanks

Prof. K. Haridasa Bhat

Distinguished dignitaries on the dais, Ladies and Gentlemen,

I have great pleasure in expressing our thanks and gratitude to all those responsible for making this Vision-2000 I session memorable. I thank the distinguished chief guest Dr. Prabhu Shankar for being the president and for delivering a thought-provoking presidential address. I heartily thank the speakers for enlightening us by their specialized lectures in their own special field. My special gratitude is due to Dr. Vyasarao Ninjoor, Dr. Vivek Rai, Dr. H. K. Ranganath and Dr. Ullas Karanth. We are highly thankful to Sri K. K. Pai, our correspondent, Dr. K. Mohandas Pai, our President, Prof. K. S. Haridasa Bhat, Convenor of Golden Jubilee Celebrations Committee, our beloved Principal Prof. S. Daniel, Trustees, Governing Council Members, Former Principals, Teachers and special invitees. I specially thank Prof. M. Sudhakar Rao who introduced the guests of this morning session. Finally I thank our students, their parents and all the members of the audience.

Thank you one and all.

ಅಧಿವೇಶನ - 6

ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ

(ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರ ಭಟ್ಟ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಕವಿಗಳ ಸಮಾವೇಶ)

ಫೆಬ್ರವರಿ 8, ಅಪರಾಹ್ನ

ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಾವೇಶ

(ಸ್ವಾಗತ) : ಡಾ| ಉಪ್ಪಂಗಲ ರಾಮ ಭಟ್*

ಪರಿಚಯ : ಶ್ರೀ ಟಿ. ಜಿ. ಹರೀಶ್,
ಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಶೆಟ್ಟಿ

ಚಿಕ್ಕ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ

ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಗೆ ಮಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು : ಜಯರಾಮ ಕಾರಂತ*

ಕಾರಂತರು

ಲಂಕೇಶ್ : ಡಾ| ನಾ. ಮೊಗಸಾಲೆ*

ನನ್ನ ಜನರು : ಎಚ್. ಆರ್. ಅಮರನಾಥ,
ಮುಂಡುಗೋಡ್*

ಕವಿತೆ

ಉತ್ತಿಷ್ಠತ : ಅಂಶುಮಾಲಿ*

ಅರೆಬರಿದ ಮೊಗ್ಗುಗಳು

ಚಿನ್ನದ ಗರಿ : ಡಾ| ಎಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಸ್ವಾಮಿ*

ನಿಸರ್ಗ : ಶ್ರೀಮತಿ ಅರುಂಧತಿ ರಮೇಶ*

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠತಿ -21

ಮಾತರಂ ವಂದೇ : ಪ್ರೊ| ರಾಮದಾಸ್*

ಬದುಕು

ಬರಲಿರುವ ಯುಗಾದಿಗೆ : ಎಚ್. ರಮೇಶ ಕೆದಿಲಾಯ್*

ಮೊಗೆದಷ್ಟು ಮುಗಿಯದ

ನೋವಿನ ಒರತೆಗಳು : ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಸ್ವತಿ ದು.*

ಉರುಳುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು

ಬುದ ಬೆಳಕಿನೆಡೆಗೆ : ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಎಲ್. ಪುಷ್ಪಾ*

- ಹೊಸ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ : ಎಚ್. ದುಂಡಿರಾಜ್*
(ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವರಿಂದ ವಾಚಿತ)
- ಅವ್ಯಕ್ತದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ
(ಅದ್ವೈತ ಭಾಷಣ) : ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿ*
- ವಂದನಾರ್ಪಣೆ : ಶಶಿಧರ ಮಾಸ್ತಿಬೈಲ್
- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ : ಡಾ|| ಡಿ. ಆರ್. ಪಾಂಡುರಂಗ

ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಾವೇಶ

ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ

ಡಾ| ಉಪ್ಪಂಗಳ ರಾಮ ಭಟ್ಟ

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಕೇಂದ್ರದ ವತಿಯಿಂದ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಕವಿಗಳ ದರ್ಶನದ ಬಗೆಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ನಾವು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂದಂತವರು ನಮ್ಮವರೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದಂತಹ ಪ್ರೊ| ಹೆಚ್. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿಯವರು. ನ್ಯಾಶನಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಅವರ ಸೇವೆ ಸಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಮೊದಲ ಸೇವೆ ಸಂದದ್ದು ನಮ್ಮ ಇದೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾವು ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚೇಕೆ, ರಾಮಚಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಈ ಕವಿ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇನ್ನೊಂದಿದೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಬೋಧಿವೃಕ್ಷದ ಆರಂಭ 1949ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಶಾಖೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಶಾಖೆಗಳು ಉಪಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಫಲಭರಿತವಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಇವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಶಾಖೆಗಳು. ಇವುಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲೇಜು ಅನೇಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಸಮಾರಂಭದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಾದ ಕವಿಗಳನ್ನು ನೆರೆಯಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ ನೆರೆಯಿಸುವುದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವೆಂದೆಣಿಸಿ ಈ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬಂದ ನಾಡಿನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತ.

ಕವಿ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಕವಿತಾ ವಾಚನ

ಜಯರಾಮ ಕಾರಂತ

ಬಿ.ಕಾಂ. ಪದವೀಧರ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪಡೆದ ಜಯರಾಮ ಕಾರಂತರು 1988ರಿಂದ ಉದಯವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉಪಸಂಪಾದಕ ಬಳಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಥೆ ಕವನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಅವರ ಕವನ ಸಂಕಲನ 'ದಳಗಳು' ಕಡಂಗೋಡ್ಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ವಲಸೆ ಬಂದ ಹಕ್ಕಿ' ಪೆರ್ಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿವೆ. 'ಮುಕ್ಕಾಲು ಪದ್ಯಗಳು', 'ನೆಲಗುಲಾಬಿಯ ಗುಟ್ಟು' ಇತರ ಎರಡು ಪ್ರಕಟಿತ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು. ಜೊತೆಗೆ ಮೊಗಸಾಲೆ-50ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, 'ಮುದ್ದಣಿಗೆ ನಮನ', 'ಮುದ್ದಣಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರ' ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಾತುಕತೆ ಆಟ ಆಡುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಾಪ ಜ್ವಾಲೆ ತಣಿಸಲು
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳ ನೋಂಪಿ ನಡೆಸುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಗಳ ಹಡೆಯ ಮಣಿಸಲು

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ನಕ್ಕು ನುಡಿಸುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸತ್ಯಗಳ ಮೂಲ ಮೀಟಲು
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಬೇಲಿಗಳ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನುಡಿಕದನದಧಟು ದಾಟಲು

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಥೆ ಗೀತೆ ಗೋಷ್ಠಿ ಸವಿಯುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಾದದ ಯೋಗ ಮೀರಲು
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ರುಚಿ ಸವಿಯುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭಾವಾನುಭೂತಿ ಸಾರಲು

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಣಿಸರಕ ಬೆಲೆ ತಡಕುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರತ್ನಗಳ ಮೌಲ್ಯ ತಿಳಿಯಲು
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಾಲ್ಪಂಕ ತೊಡಮೆ ಹುಡುಕುವ

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಮಾರ್ಗ ತುಳಿಯಲು

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಜಗಳಗಳ ಜೋಕು ನಟಿಸುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಗಿಲಿನ ಕಾಟ ಕಳೆಯಲು
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಎದೆ ಕದಿಯುವ ಕಲೆ ಕಲಿಯುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂದಾರ - ಗೋಳು ಗೆಲ್ಲಲು

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಾಡಿ ಮುಟ್ಟುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪೇಟೆಗಳ ಜಡ್ಡು ಅಳಿಸಲು
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೊಳ ಕಾಲುವೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗುಡಿಗೋಪುರ ಗುಂಬ ಉಳಿಸಲು

ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪಂಚಾಂಗಗಳ ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಜಯಗಳ ಸೌಧ ನಿಲಿಸಲು
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಜನಪದದ ಬಗೆಯ ಬಗೆಯವ
ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರ್ತ್ಯ ನಡೆಭಿಡೆಗೆ ಸಲ್ಲಲು

* * *

ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಗೆ ಮಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು

ಹಿಂಡಿ ಹಾಕುವುದೇನು ಹುಲ್ಲು ತಿನಿಸುವುದೇನು
ನಿನ್ನ ಮೈ ಸವರುವುದೇನು ಯಜಮಾನಿ
ನನ್ನ ನುಡಿಸುತ್ತ ಮುದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ
ನಡೆಸೋದು ನೋಡಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ಅಭಿಮಾನಿ

ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಕಣೆ, ಅಮ್ಮ, ಎಷ್ಟೊಂದು
ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿತ್ತು ನನ್ನ ನಂಬಿಗೆ !
ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಮೈ ನೆಕ್ಕಲು ಬಿಟ್ಟು

ಕೆಚ್ಚಲಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ತೆಗೊಳೋ ವರೆಗೂ ಆ ತಂಬಿಗೆ

ಡಾ| ನಾ. ಮೊಗಸಾಲೆ

‘ಪ್ರಭವ’ ಎಂಬ 1988ರ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕಡಂಗೋಡ್ಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದವರು.

ಡಾ| ನಾ. ಮೊಗಸಾಲೆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರು. ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾಂತಾವರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 37 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂತಾವರ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮತ್ತು ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ವರ್ಧಮಾನ ಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಂತಾವರ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪೀಠದ ಪ್ರಧಾನ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಆರು ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ.

ಕಾರಂತರು

“ಕಾರಂತರು ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಿತರೇ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ?” ಕೇಳಿದಳು ಸೊಸೆ
ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಊರಿಗೆ ಬಂದವಳು ಓದಿ ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ;
ಹೌದೆಂದೆ, ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ
ಕಾರಂತರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಅವರನ್ನೂ ಧೇನಿಸುತ್ತ ಕಣ್ಣಿಂದ !

ಕಾರಂತರು ಬೆಟ್ಟ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರ ಎನ್ನುವವರಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ;
ಇವಳಿಗೆ ಬೆಟ್ಟದೂರ, ಸಮುದ್ರ ನೋಡಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ!
ಮರಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲು ಅವು ಅಲ್ಲ ಸಮಾನ.
ನೆರಳು ಮತ್ತು ಬೆಳಕಿನ ನಡುವೆ ಎಂದರೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಅನುಮಾನ.

ಹೋಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಕಾರಂತರು ಸ್ವತಃ ಯಾರನ್ನೂ ಯಾವುದಕ್ಕೂ
ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಂಬಿ.
ನಮ್ಮ ತರುಣರ ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಮುದುಕಿಯರ ನಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ
ಮಗುವಿನ ನಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿದ್ದರು ಬಾಳುವೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ.

ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಸೊಸೆ ಇದ್ದಷ್ಟೂ ದಿವಸ,
ಆದರೆ ಕಾರಂತರು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಆಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ,
ಹೊರಟು ನಿಂತಾಗ ಸೊಸೆ ಕಾರಂತರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು
ಯುಗಾಂತವಾಯಿತು - ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ.

ಆ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷ ಕಳೆದು ಬಂತು ಅವಳ ಪತ್ರ
“ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಬರುವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕ;

ಬರಬೇಕು ನೀವೂ ಅತ್ತೆಯೂ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ,
ಬರೆಯಬಹುದು ಮಾವ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರಂತರ ಕುರಿತು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ !!”

ನಾನು ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ ಅವಳು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ದಿನವ
ಆಗ ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರ : “ಕಾರಂತರ ಗೋಪಾಲಯ್ಯ
ಇಲ್ಲಿನಮ್ಮನೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಹುಡುಕ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ತನ್ನ
ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋದ ಮಗನನ್ನ; ಬರುತ್ತೀರ ಮಾವ ?”

ಲಂಕೇಶ್

ಅಮ್ಮನ ಫಲವತ್ತಾದ ಕಪ್ಪು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ
ಸಮೃದ್ಧ ಹುಳಿಮಾವಿನ ಮರ ನೀವು.
ಯಾವ ಮರಗಳಲ್ಲೂ ಇರದಿದ್ದಾಗ ಚಿಗುರು, ಹೂವು ಹಣ್ಣು
ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿತ್ತು ವರುಷದ ಹನ್ನೆರಡೂ ತಿಂಗಳು.

ಜಾಣೆಜಾಣೆಯರ ಯವ್ವನದ ತಲ್ಲಣ
ಚೊಗರು ಹುಳಿ ಸಿಹಿ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ.
ತಿಂದಷ್ಟೂ ತಿನಿಸುವ ಎಸಿಡಿಟಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವ
ದ್ವಂದ್ವ ಮರದ ನೆರಳಿಗೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿ.

ಹತ್ತು ಮುಖ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ನಿಜಲಂಕೇಶನಲ್ಲಿ ನಿಜ !
ಮೇಷ್ಟ್ರು, ಸಾಹಿತಿ, ಪತ್ರಕರ್ತ, ಸಿನೆಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕ
ಕಾಮಿಗೆ ಕಾಮಿ, ಪ್ರೇಮಿಗೆ ಪ್ರೇಮಿ ! ಈ ಎಲ್ಲದರೊಳಗೆ
ಮನುಷ್ಯನಾಗಿದ್ದೂ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮೀರುವ ವಾಮನ !

ನಿರ್ಭಿಡೆ, ನಿರ್ಭಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹ, ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಕೋತಿ,
ಶೋಷಿತರ, ಮೂಗರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ,
ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಲೋಭಿ, ಜೀವನೋತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ,
ಸ್ವರತಿ ಸಂಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಥೇಟು ಕಾಲೇಜು ಹುಡುಗ !

ಕೊನಗಹಳ್ಳಿಯ ರೈತ ಇದ್ದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಹೀಗೆ
ಗೆದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಗೆದ್ದಲ್ಲಿನ ಹುಳವ.
ಬಿರುಗಾಳಿ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಏನೇ ಇರಲಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ,
ಉತ್ತು ಬಿತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತ.

ಬರೆಯುತ್ತಲೇ ಹೊರಟಿರಿ ನೀವು ಬರೆಯದೇ ಇರುವ ಕಡೆ,
ಕಲ್ಲು ಕರಗುವ ಸಮಯ ಕರೆಯಿತೇ ನಿಮ್ಮ ?

ಎಲ್ಲ ಮರಗಳ ಬೊನ್ನಾಯಿ ಗಿಡಗಳು ಲಭ್ಯ ಪೇಟೆಯಲಿ
ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಮರದಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ!

ಎಚ್. ಆರ್. ಅಮರನಾಥ, ಮುಂಡುಗೋಡ

ಮುಂಡುಗೋಡದ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ 'ಹತ್ತರೊಳಗೆ ಹನ್ನೊಂದು' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ 1989ರ ಕಡಂಗೋಡ್ಲು ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಿದೆ. 'ಹುಚ್ಚುಹಾದಿಯ ಪಯಣಿಗ', 'ಅಮರಪಥ', 'ಪ್ರೇಮಯೋಗ್ಯ ವಸುಂಧರಾ' ಎಂಬತಕ್ಕಂತಹ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಇವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಮೂರು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು' ಎಂಬ ವಿಮರ್ಶೆ, 'ಆಡಿದ್ದೇ ಆಟ', 'ಹಿಮಗಿರಿಯ ಹಾದಿ' ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕುರಿತು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು, ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಕುರಿತ ಕೃತಿಗಳು - ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರಾಗಿರುವವರು ಶ್ರೀ ಅಮರನಾಥ ಮುಂಡುಗೋಡ ಅವರು.

ನನ್ನ ಜನರು

ಜಗದೆಲ್ಲ ನೋವುಗಳ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಉಂಡವರು
ಕನಸುಗಳ ಕಂಡವರು ನನ್ನ ಜನರು
ಕನಸು ನನಸಾಗಿಸಲು ಮೈಮುರಿದು ದುಡಿದವರು
ದುಡಿದು ಮಣ್ಣಾದವರು ನನ್ನ ಜನರು

ಜಿನಬುದರೆಂಬವರು ರಾಜವಂಶದ ಪಿಂಡ
ಗರ್ಭಕ್ಕೂ ಭೋಗಕ್ಕೂ ನೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ,
ಹೇಸಿದರು ಸೋಸಿದರು ಅರಸಿದರು ಹರಸಿದರು
ಆಳ ಎತ್ತರಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಬಸವನೆಂಬವಗೆ ಇತ್ತೆದೆ ಭಾರ ಜನಿವಾರ
ಕಿತ್ತೆಸೆದು ಶಿವದಾರ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ
ಅವರ ಛೇಡಿಸಿದವನು ಇವರ ಕೈ ಹಿಡಿದವನು

ಕಡೆಗೆ ಕೈಲಾಸವನು ಸೇರಿಕೊಂಡ.

ಅಂಬೇಡ್ಕರೆಂಬವನು ನೋವು ಸಿಟ್ಟಾದವನು.
ನೋಟದಲೆ ಖಂಡನೆಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ;
ಸಂವಿಧಾನದ ಶಿಲ್ಪಿ ಮಂಡನೆಯ ಪಂಡಿತನು
ಉಭಯ ನಿರಸಿತ ಬೌದ ಶಾಂತೋನ್ಮುಖಿ.

ಸಾಕ್ರೇಟೀಸನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತನ ಶ್ರದ್ಧೆ
ರಾಜಕೀಯದ ಗಾಂಧಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ
ಏಟಿಗೇಟನು ಕೊಡದೆ ನಡೆದು ಎದೆಯೊಡ್ಡಿದರು
ಖಡ್ಗದಲಿ ಹೊಡೆದರೂ ನೀರು ನೀರೆ !

ಖಡ್ಗ ಮೊನೆಯಲೆ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಿದನೆ ಮೊಹಮ್ಮದನು.
ಇದನೆ ಸೈನಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಎನ್ನಬಹುದೆ ?
ಬರಿಗುಲಾಮರ ಸೈನ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೀಪಿಕೆಯೆ ?
ಸೇನಾಧಿ ಪತಿದೇವ ರಕ್ಷೆಯಹುದೆ ?

ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇಗಿಲದ ಕುಳದಲ್ಲಿ
ಶಾರದೆಯ ಪೂಜಕರು ನನ್ನ ಜನರು !
ಹಲಗೆ ಬಳಪದ ಯೋಗಸಾಧಕರು ಬೋಧಕರು
ಹಸುಗೂಸಿನಂಥವರು ನನ್ನ ಜನರು !

ಅಂತರಂಗದ ಅಳವು ಬಾಹ್ಯರಂಗದ ತಿಳಿವು
ಮೇಳೈಸಬಯಸುವರು ನನ್ನ ಜನರು !
ಸೋತರೂ ಗೆಲ್ಲುವರು ಗೆದ್ದರೂ ಸೋಲುವರು
ಯುಗಯುಗಾಂತರದವರು ನನ್ನ ಜನರು !

ಅಂಶುಮಾಲಿ

ಮೂಲತಃ ಕನ್ಯಾನದ ಭಾಸ್ಕರ ಅಂಶುಮಾಲಿಯಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವವರು. ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದು ಸ್ವಯಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಕ್ಷಕಿರಣ', 'ರೂಪಕ ರಾಮಾಯಣ', 'ಆನೆ ಮತ್ತು ಏನೋ' ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ಕನ್ಯಾ' ಎಂಬ ಕವನ

ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ತುಳು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿತೆ

ಸುಮ್ಮನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಕವಿತೆ ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ
ಹುಡುಕಿದಷ್ಟೂ ಆವಿತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ಒಳಗೆ, ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ
ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಹೊರಗೆ, ಗುರುತಿಸುವಷ್ಟರೊಳಗೆ
ಮಿಂಚಿ ಮಾಯ ! ಮಿಂಚಿ ಹೋದಂತೆ ಸಮಯ !

ಇರಬಹುದೇ ಆಕೆ ಆರ್ಷೇಯ ವೇದ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ?
ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ? ಸಾಮಗಾನ ಯಾಗ
ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ? ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ ದರ್ಶನ ಸ್ಮೃತಿ
ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ? ಅನುಭವದನುಭಾವ ಕಥನ
ಪುಣ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ? ಜೀವ ಮೈಥುನಗಳಲ್ಲಿ ?

ಇರಬಹುದಲ್ಲವೆ ಸುಪ್ತ ಹಿಮಾಲಯದತ್ತರ
ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯ ಗುಪ್ತ ಪಾತಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರ
ಸಪ್ತ ಸಾಗರದೊಡಲು ತಪ್ತ ಪಾತಾಳ ಮಡಿಲು
ಭೂವೈಷಮ ನೀಹಾರಿಕೆಗಳಾಚೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಾಚೆ ....

ಕಾಣಬಾರದೇ ನಾವಾಕೆಯನ್ನು ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳ
ಗುಡುಗುಡು ರೆಪ್ಪೆಗಳ ಮಿರಿ ಮಿರಿ ಮಿಂಚುವ
ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆಯ ಸೂರ್ಯಗೋಲದನನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ?

ಅನುಭವಿಸಬಾರದೇ ಥಳಥಳಿಸುವ ನವ್ಯ ಕಾಮನ
ಬಿಲ್ಲಿನ ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಕೃತಿಯ ತಬ್ಬಿ
ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿ ಸರಸರ ಸುರಿಯುವ ಪ್ರೇಮ ವೃಷ್ಟಿ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ?
ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದೇ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು
ನಮ್ಮದೇ ಮುಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ?

ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆ ಕವಿತೆ ಹೊಮ್ಮುವ ಒರತೆ
ಪುಷ್ಪ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಚೆಲ್ಲು ಚೆಲ್ಲಾಟ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ
ಹರ್ಷ ವಸಂತೋದಯ ನಯ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ?
ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಿದನಿಯಲ್ಲಿ ?

ನವಿಲಿನ ನಾಟ್ಯ ತನಿಯಲ್ಲಿ ? ನಸುಕಿನಿಬ್ಬನಿ
ಬನಿಯಲ್ಲಿ ? ಓಗೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆ ನಾವು
ನಮ್ಮದೇ ಒಂಕಾರಧ್ವನಿಗೆ ? ಏಕೆ

ಹೊಡೆದಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮುಕ್ತ
ಹರಿಯುವ ಜುಳುಜುಳು ನಾದನಿನಾದ
ವಿನೋದದ ನದಿಯ ನೀರನ್ನೇ ವಿವಾದ
ದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗೆಯುವ ಬಗೆಗೆ ?
ಏಕೆ ಅಣು ಬಾಂಬಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ
ಕಾಣುವ ಕಣ ಕಣ ಅಮಾನುಷ ಕನಸು
ನಮಗೆ ನಿಮಗೆ ಅವರಿಗೆ ?

ಮರಮರಾ ಮರ ಮರ್ಮರ ಮಧುರ ಕೇಳಿ
ನಡು ನಡುವೆ ಕಚಿಗುಳಿ ರೋಚಕ ಚುಂಬಕ ಗಾಳಿ
ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿ ಸಂಕರ ಸಂಚಾರ
ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲ ರಮಣೀಯ ರಂಗೋಲಿ
ವನಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳ ಓಕುಳಿ
ಪಿಳಿ ಪಿಳಿ ಚಿಟ್ಟೆ ಪಟ್ಟಿಹುಲಿ
ಹೋಗಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ
ಕೊಕ್ಕೊಕ್ಕೋ ಕೋಳಿ, ಎಲ್ಲಿವೆ ಹೇಳಿ ?

ಕವಿತೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇದ್ದಳು ಇದ್ದಾಳೆ ಇರಬಲ್ಲಳು
ಅನೂಹ್ಯ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲ್ಯೆಯಾಟ
ಗೆಲ್ಲುತ್ತಲೇ ಮೂರ್ತ ಅಮೂರ್ತ ಸಾಕಾರ
ನಿರಾಕಾರ ಅನಂತರೂಪದಲ್ಲಿ
ಕಾಯುತ್ತ ಆಹ್ವಾನದಾವಾಹನೆಯ
ಆಪ್ತಾಯಮಾನ ಗಳಿಗೆಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ
ಜರಿ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಬಳೆ ತೊಟ್ಟು ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟು
ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ಕಣ್ಣೀರ ಬೊಟ್ಟು !

ಕೈ ಹಿಡಿದರೆ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ ಕವಿತೆ !
ಇರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲರೂ ಬಂಧುಗಳಾಗಿ
ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿಯಾಗಿ ಅತ್ತೆ ಅತ್ತಿಗೆಯಾಗಿ
ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯಾಗಿ ನಾದಿನಿ ಸೊಸೆಯಾಗಿ
ಗೆಳತಿಯರೂ ಆಗಿ
ಮರುಹುಟ್ಟು ಪಡೆದವಳಂತೆ ಮಗಳಾಗಿ

ಮಗಳ ಮಗಳಾಗಿ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಾಗಿ !

* * *

ಉತ್ತಿಷ್ಠತ

ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನೀನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ
ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳ ಒಂದು ಮುಖದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯೊಂದೆ ಪಥ ನೀ
ಕಳೆಯಬೇಡ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಬಾರದಿಹ ಕಾಲಮಾನ ಬರಿದೆ !
ಬಳಸದಿರು ಕ್ರತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೇದಿಕೆಯು ನಿನ್ನದಿರದೆ

ಯಾರು ಎಳೆದರೇನೆತ್ತ ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಗುಣವ
ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಕಲಿ ಕಲಿಯೆ ಆಗು ನೀ ನೀಗು ಬಲಿಯ ಗುಣವ
ಮರೆಯಬೇಡ ನೀ ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯ ನೀ ಹೊಂದುವಂಥ ಬೆಲೆಯ
ನಿನ್ನದೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸು ಕಲೆಯ

ಏನು ಬೇಕು ನಿನಗೇನು ಬೇಡ ಅದನರಿತು ಕೊಡುವ ಗುರುವ
ಮರೆಯಬೇಡ ಅದೆ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನವು ಭಾಗ್ಯವನ್ನೆ ತರುವ
ಕಟ್ಟು ಶಾಲೆಯನು ಕಟ್ಟು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟು ನಾಡನ್ನು ಬೆಳಗಿ
ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿನಲಿ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಯಾಗು ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಭುವಾಗು ತೊಳಗಿ

* * *

ಡಾ| ಎಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಸ್ವಾಮಿ

ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಎಂ. ಫಿಲ್. ಹಾಗೂ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ-
ನಿಲಯದಿಂದ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಡಾ| ಹೊಸೈರೆ ಎಸ್. ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1993ರಲ್ಲಿ 'ಇದುವರೆಗಿನ
ಕವಿತೆಗಳು' ಎಂಬ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕಡಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರ ಭಟ್ಟರ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಿದೆ. ಆಕಾಶವಾಣಿ
ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತುಷಾರ ಮತ್ತು
ಇತರ ಹಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕವನಗಳು ಆಗಾಗ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತರ
ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಚಿತ್ರಕುಂತಲ' ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿ,
'ಕಂದಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗಳು', 'ಸಂತೋಧನ ಶಾಸ್ತ್ರ' ಇತ್ಯಾದಿ ಇವರ ಪ್ರಕಟಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳು. 'ಕನಸಿನ
ನಲಿವಿನ ಕವನಗಳು' ಅವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕವನ ಸಂಕಲನ.

ಅರೆಬಿರಿದ ಮೊಗ್ಗುಗಳು

ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಕಿವಿಯರಳಿಸಿ ಕೂತು ಬಿರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮೊಗ್ಗುಗಳು !
 ಏನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ತವಕ. ಗಗನಕ್ಕೆ ಏಣಿ ಇರಿಸಿ
 ಚುಕ್ಕೆಗಳ ಕೊಯ್ದು ತರುವ ಆಸೆ.
 ಕಂಡದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಧಿಸುವ ಹುಚ್ಚು ಹಂಬಲ.
 ವಿಸ್ಮಯದ ಸಾಧನೆಯ ಕಂಡು
 ತಾನೂ ಅದೇ ಆಗುವ ಹಂಬಲ.
 ನೂರು ದಾರಿ, ಕವಲು ದಾರಿ, ಸಂಘರ್ಷ, ಮಿದುಳಿಗೆ.
 ಹಾದಿಯ ಕವಲಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿ ಕಾಣದೇ ನಿಂತಿರುವ ಇವರಿಗೆ
 ದಾರಿ ತೋರುವ ಕೈಕಂಬಗಳು ಬೇಕು.
 ಬಿದ್ದ ಕೈಗಂಬವಾಗಿದೆ ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ.
 ಎಚ್ಚರದಿ ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು -
 ಸರಿದಾರಿ ತೋರುವಂತೆ.
 ಬೇರಿನ ಆಳದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾರ
 ಭೇದ ಅಳಿಸುವ ಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನಜಲ.
 ನಿರಾಳವೆನಿಸುವ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಗಾಳಿ.
 ಹುಚ್ಚು ಹಂಬಲವ ಕೈಗೂಡಿಸಿಗೊಂಬ ಭಲ; ಸರಿಯಾದ ಗುರಿ -
 ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಅರಳಲು ಬೇಕು. ದ್ವೇಷದ ವಿಷದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ
 ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಬಿರಿಯುವುದಿಲ್ಲ,
 ಸ್ವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಚಿಪುಟಿದರೆ ಅದು ನಳನಳಿಸಿ ಅರಳುವುದಿಲ್ಲ.
 ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ಅರಳುವ
 ಕಂಪು ಸೂಸುವ ಆವರಣ.
 ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವೆವು ನಾವು ?

ಚಿನ್ನದ ಗರಿ

ಚಿನ್ನದ ಗರಿಯಲ್ಲೊಂದು ಎಸಳು.
 ಐವತ್ತು ಗರಿಗಳು
 ನನ್ನದು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವರ್ಷ.
 ಹೇಗೆ ಕಳೆಯಿತು ಕಾಲ ? ದಕ್ಕಿದ್ದು, ಕಾಡಿದ್ದು,
 ಮೆಲುಕಿದ್ದು, ನೂರಾರು ಕಹಿ-ಸಿಹಿ ಘಟನೆ.
 ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳ ಒಡನಾಟ, ಸಂಸರ್ಗ -

ಕಡಲ ತಡಿಯ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಗೋಲು ಹಿಡಿದ ಕೃಷ್ಣ
 ಕಲ್ಲು ಮೊರಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕೊಳಲನೂದುವ ಕೃಷ್ಣ ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ
 ಈ ಎರಡರ ನಡುವೆ ನನ್ನೊಲವಿನಾಡುಂಬೊಲ !
 ಆಳ ಬೇರಿಲ್ಲದ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬೇರು ಬಿಡುವುದು ಸುಲಭ.
 ಸಾಕು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಣ್ಣು, ಹೆಸರಿಗಿಷ್ಟು
 ಗೊಬ್ಬರ, ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಹೂವ
 ಅರಳಿಸುತ್ತೆ, ಕಂಪ ಹೊರಸೂಸುತ್ತೆ.
 ನಿಂತ ನೆಲವ ಪ್ರೀತಿಸಿದರೆ ಮಣ್ಣು ಹೊನ್ನಾಗುತ್ತೆ.
 ತಾಯೊಡಲ ಒಳದನಿ
 ಓಗೊಟ್ಟು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ.
 ಆಗಸದ ಎತ್ತರಕೇರಿ, ಬಾನ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹಾರಾಡಬೇಕು,
 ಹದಿಹರೆಯದ ಕನಸು, ಗತ್ತು, ಗಮ್ಮತ್ತು. ಈಗ ಇಲ್ಲ.
 ಆದರೂ ಪೂರ್ಣ ಸೋತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವ, ಸಾಂತ್ವನ ಆಳದಲ್ಲಿ.
 ಪ್ರತಿಭೆ ಗುರುತಿಸುವ ಸಜ್ಜನರ ಒಡನಾಟ
 ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಕಿವಿತೆರೆದ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗ.
 ಬೇರೇನು ಬೇಕು ನನಗೆ ? ಇಷ್ಟು ಸಾಕು.
 ಕೃಷ್ಣ ಧರಿಸಿದ ಈ ಮೊದಲ ಚಿನ್ನದ ನವಿಲುಗರಿಯಲ್ಲಿ
 ಎಸಳಾಗಿ ಕುಡಿಯೊಡೆವ
 ಕಿರಿಯ ಹಂಬಲ ನನಗೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅರುಂಧತಿ ರಮೇಶ

ಶ್ರೀಮತಿ ಅರುಂಧತಿ ರಮೇಶ ಅವರು ತಮ್ಮ 'ಪರಾಗ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಕಾದ ಕವನ' ಎನ್ನುವ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ 1994ರ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಅರುಂಧತಿ ರಮೇಶ 'ಮಡಿಲು', 'ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಕಾದ ಕವನ', 'ಮುಂಜಾವಿನ ಬೆಳದಿಂಗಳು' ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಮುಂಜಾವಿನ ಬೆಳದಿಂಗಳು' 1996ರ ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ನಿರ್ವಹ

ಸರ್ಗ, ಉಪಸರ್ಗಗಳಿಲ್ಲದ ಅಗಣಿತ ಸಂವೇದನೆ
 ಸಹಜ, ನಿರಾಳ, ರೂಪರಸ ಗಂಧಗಳ ನಿರ್ಮಿತಿ ಪರಿವರ್ತನೆ.
 ಸಮ್ಪ್ರೀತ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೊ
 ವಿದಳನಕೂ ಬೆಳೆವ ಧಾತು ಸ್ವರೂಪಗಳೊ
 ಕಾಲದ ಮಿತಿ ಪರಿಮಿತಿಯ ಸಾಂದ್ರಗಳ ವಿತರಣೆ
 ದೃಷ್ಟಿ ಬಗೆದಷ್ಟೂ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅದ್ಭುತ ದೃಶ್ಯವಿಸ್ತರಣೆ
 ಅಪಾರ ಸಹನೆ ಕಾಯುತ್ತದೆ ಒಂದೊಂದು ಕೋಶ ಭಿತ್ತಿಗಾಗಿ
 ಕಾಲನ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತದೆ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗಿ.
 ಸ್ವಯಂ ಕಾವ್ಯ, ಸ್ವಯಂ ಕಾವ್ಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಜೀವರಸ - ಮಾಗೆ
 ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸತ್ವ, ಅನನ್ಯ ಸತ್ಯ ಸಹಸ್ರಮುಖಿಯಾಗಿ.
 ಪ್ರತಿ ಚಿಗುರು, ಹೊಸ ಪದರು, ಕಂಡುಂಡುದರ ಫಲವು.
 ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯ ಬೆರಗು ಕಂಪನ ರಸಾತಲವು.
 ಪ್ರತಿರೂಪಗಳಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಸೃಷ್ಟಿಗಳಿಲ್ಲ
 ಅಪರೂಪ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ರೂಪಗಳೇ ಎಲ್ಲ .
 ಕಲಿಸುವ ಗುರು ಸಲಹುವಕ್ಕರೆ ರಕ್ಷೆ
 ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ತಾಯಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ
 ನಿಷ್ಕಾರ್ಥ ಅನುಭೂತಿಯ ಪ್ರಿಯವಾದ ಸಂಹಿತೆಯ
 ಅಂತಃಕರಣದ ಗತಿ.
 ಪಕ್ಷವಿಲ್ಲ, ಪಾತವಿಲ್ಲ; ಅದ್ಭುತದ ನೀಲನಕ್ಷೆ
 ಬೆಳಕಿಗೋ ನೆರಳಿಗೋ ಬಿಂದು ಬಿಂದುಗಳ ದೀಕ್ಷೆ .
 ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನೊಳಮುಖದನಿ, ತುಳುಕುವ ಜೀವಜಲ
 ಘಟ್ಟಗಳ ಏರುನಡೆ, ಪ್ರಾಣವಾಯು ತುಂಬಿ
 ಬೆಳೆಯುವ ಅರಳುವ ಜೀವಜಾಲ.
 ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯ ಪುಪ್ಪಸಗಳ ಬೆರಗು ಘನ ಗೋಲ.
 ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳ ಕಾವಲು
 ಋತುಮಾನಗಳ ಅಹವಾಲು
 ಗುರುತ್ವದ ಸವಾಲು
 ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ನಡೆ, ತೆರವಿಲ್ಲದ ಎಡೆ
 ನಾಶವಿಲ್ಲದ ಲಯದ ಮಾಂತ್ರಿಕತೆ
 ವರ್ಣ, ರಾಗ, ತಂತ್ರ, ಪ್ರಭೇದಗಳ ಏಕತಾನತೆ .
 ಗೋಚರ ತಾಪ, ಅಗೋಚರ ತಪಸ್ಸು

ಸಲಹುವ ಧ್ಯಾನ, ಸಹಿಸದ ಅಭಿಮಾನ
 ಸಮತೂಗಿಸುವ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ, ಸಮೀಕರಿಸದ ಸ್ವರಸಂಚಾರ
 ನವನವೀನ, ಚಿರಂತನ
 ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೊಂದು ಸಹಸ್ರಮಾನ
 ಕಾಲಕಟ್ಟಿದ ಗೂಡುಗಳ ತಟ್ಟುವ ಕನಸುಗಳ ಮೌನ ಧ್ಯಾನ

ಪ್ರೊ. ರಾಮದಾಸ್

ಉಡುಪಿಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈಗ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಪ್ರೊ. ರಾಮದಾಸ್ ಅವರ 'ಭೃಷ್ಠಾಸುರ' ಎಂಬ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಕಾವ್ಯಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ನಾಟಕ, ವಿಮರ್ಶೆ, ವರ್ಣಚಿತ್ರ, ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು. 'ಹೇಡಿಗಳು', 'ಬೆದರುಗೊಂಬೆ', 'ಇದು ಭಾರತ', 'ಗರುಡಗಂಬ', 'ತಲೆದಂಡ', 'ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ' ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ' ನಾಟಕ ಈಗ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ. ಕಾಂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಿದೆ. ಇವರ 'ಹದಿಹರೆಯದ ಹುಡುಗರು', 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು' ಎನ್ನುವ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಗಳೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಪ್ರೊ. ರಾಮದಾಸ್ ಅವರು ಹೆಸರಾಂತ ನಟರೂ ಹೌದು.

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕತಿ - 21

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಪುಣ್ಯ
 ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಜೀನಿ ಚಿಂಗುಲಾಬಿ.
 ಹೆಸರು ತಿಳಿಯದ ನೂರು ವರ್ಣರೂಪದ ಪುಷ್ಪ
 ಪರಿಮಳಿಸಿ ಹರಸುವೆ ಬಾಳೆ ಬೇಬಿ.

ಕಿತ್ತು ಮುಡಿದರೆ ಹೂವ ನೊಂದು ಬಾಡಿತೆಂದು
 ಹಸಿರು ಗಿಡಗಳ ತಾಯ ಮಡಲಿನಲ್ಲಿ
 ಬಿಟ್ಟಿರಲು ಚಿಟ್ಟೆಗಳು, ಜೇನುಗಳು ತುಂಬಿಗಳು
 ಝೇಂಕರಿಸಿ ಕುಣಿಯುವುವು ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ.

ಮಧುರಾತಿಮಧುರ ಮಧುಪಾನ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಕೂಡ
 ಝೇಂಕಾರದುನ್ನತ್ತ ಸಾಮಗಾನ.

ನೂರು ಜಾತಿಯ ಹಕ್ಕಿ ಕಾಡು ಹಣ್ಣನು ಕುಕ್ಕಿ
ಚಲಿಪಿಲಿಸಿ ಸಂದೇಹ ಶಾಲೆಯೇನ ?

ನಮ್ಮದಿನ್ನೂ ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದ ತೋಟ
ನೀನು ವಿಹರಿಸಲೆಂದು ಇದರ ಜನ್ಮ
ನೀನಿಲ್ಲಿ ಹೂ ತಿಂದು ತಿರುಗುತಿರೆ ಭಯ ನನಗೆ
ಒಯ್ಯುವರೊ ಹೂ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ನಿನ್ನ

ಹೂ ಮುಡಿಗೆ ಸಿಂಗಾರ, ಹೂ ಗುಡಿಗೆ ಸಿಂಗಾರ
ನವರತ್ನದಾಭರಣ ಏಕೆ ಹೇಳು
ನಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಹೂವು ನಮ್ಮ ಮನಸಿನ ಹೂವು
ಅರಳಿ, ಪರಿಮಳಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಬಾಳು

ಹೂವು ಮನಸಿನ ಹುಡುಗಿ ನಿನಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು
ಇಷ್ಟು ದಿನ ನಮ್ಮೂಟದವು ನೀನು,
ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಹುಡುಗ ಹುಡುಕಿ ಬಂದರೆ ಬರಲಿ
ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪು ನೀನು.

ಇದ್ದೆವಿಬ್ಬರೆ ನಾವು ಬರಗಾಲದೊಲು
ಬಂದೆ ಮರಳುಗಾಡಿಗೆ ನೀನು ಓಯಸಿನ್ನು.
ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳೆಂದು ಮರುಗಿದವರಾವಲ್ಲ
ಒಬ್ಬಳಿದ್ದೇ ನಮಗೆ ಈ ಯಶಸ್ಸು.

ಈ ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರ ಏನು ತಿಳಿಯದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ
ದೊಡ್ಡ ಮನಸವಳಿಗೋ ಮುಖ್ಯ ತಾಲಿ
ನಾವಿಬ್ಬರೋ ಮತ್ತೆ ಆಕೆ ಒಬ್ಬಳೋ
ಹೇಗೋ ನಾವೆ ತೋಟವೊ ಮತ್ತೆ ನೀನೊ ಮಾಲಿ

ಮತ್ತೆ ಬಂದಾಗಾಗ ನೋಡಿಕೋ ಈ ತೋಟ
ಒಣಗಿದೆಡೆಗಷ್ಟಿಷ್ಟು ನೀರು ಚೆಮ್ಮು
ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗೊಮ್ಮೆ ಕಸಗುಡಿಸಿ ನೆಲ ಒರೆಸು
ಕಿಟಕಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಗಾಳಿ ಬಿಟ್ಟು.

ಮಾತರಂ ವಂದೇ

ದೇವತೆಗಳೂ ರಾಕ್ಷಸರೂ ಒಬ್ಬ ತಂದೆಯ ಮಕ್ಕಳು. ಕೃಷ್ಣ ದೇವತೆಯಾದರೆ ಅವನ ಬಂಧು ಗಳೆಲ್ಲ ರಾಕ್ಷಸರು, ಕಂಸ - ಇತ್ಯಾದಿ. ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಯಾವಾಗ ಎಂದರೆ ವೈರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಾಗ. ಕೌರವರು ಪಾಂಡವರು ಒಂದಾಗಿ 105 ಜನ ಆದದ್ದು ಮೂರನೆಯವನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದಾಗ. ಪುರಾಣ, ಕಾವ್ಯ, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ಹೀಗೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜರುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕಚ್ಚಾಡಿ ಕಳಕೊಂಡರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು. ಆಗ ಮೋಹನದಾಸ ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧಿ ಬಂದರು. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಭಾರತೀಯ ಜನತೆ ಒಂದಾಯಿತು. ಒಂದಾಗಿ ಎಂದೂ ಮುಳುಗದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುಳುಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿತು. ಗಾಂಧಿ ಗುಂಡಿಗೆಗೆ ಗುಂಡಿಟ್ಟರು, ಕೊಂದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶ ಇಬ್ಭಾಗ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅಜಾದ್ ಗಾಂಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ 'India Wins Freedom'ನಲ್ಲಿ : "ಮೌಂಟ್ ಬೇಟನ್ ಜೊತೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಅವರು ಹೇಳಿದರು : "If the partition of India should take place, it should take place on my dead body." ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಹಾಗಾಯಿತು. ಕಾಶ್ಮೀರ ಸೀಳಿ ಹೋಯಿತು. ಪಂಡಿತರು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಚೈನಾ ಜೊತೆಗೆ ಯುದ್ಧ ಆಯಿತು. ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆವು. ಮೊನ್ನೆ ಕಾರ್ಗಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆದದ್ದು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಭಾರತ ಒಂದಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಾವು ಒಂದಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿತೆ.

ತಂದೆ ಒಬ್ಬನೆ ನಮಗೆ, ಅದಿತಿ ಮಕ್ಕಳು ನಾವು
ದಿತಿ ಯಾರ ತಾಯಿ ?

ಕೃಷ್ಣನೋ ಕುಲದೈವ ಕಂಸಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರು ಬಂಧು ಬಳಗ
ಹಗೆಯನೆದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜನ ನಾವು
ನೂರೊಂದಕ್ಕೆದು ಜನ ಕೂಡಿಕೊಂಡರು
ಕಚ್ಚಾಡಿ ಕಳಕೊಂಡ ದೊರೆಗಳಿದ್ದರು ಹಿಂದೆ ಎಂಟುನೂರು
ಮುಂಡುಟ್ಟ ಮೋಹನನ ಹಿಂದೆ ಒಂದಾದವರು
ಹಗಲಿರುಳು ಸೂರ್ಯನನು ಕಂಪಿಸಿದವು
ಗಾಂಧಿ ಗುಂಡಿಗೆ ಗುಂಡು; ಹೆಣದ ಮೇಲಿಂಡಿಯಾ ಎರಡು ಹೋಳು
ಕಾಶ್ಮೀರ ಕೇಸರಿ ಸೀಳಿ ಪಂಡಿತರು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲು
ಪಂಚಶೀಲವ ಜಪಿಸಿ ಕೈಕೊಟ್ಟಾಗ
ವಂಗ ಬಂಧುಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ಪಣ ತೊಟ್ಟಾಗ
ಕಾರ್ಗಿಲ್‌ನ ನೀರ್ಗಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಯಾರೋ ಧಾಳಿ ಇಟ್ಟಾಗ
ದೇಶ ಭಾಷೆ ದಿರಿಸು ಧರ್ಮ ಪಕ್ಕ ಪಂಥ
ಭಪ್ಪನ್ನೆ ವತಾರು ಒಂದಾಯಿತಲ್ಲ!
ಹಾಗೆಯೇ ಭೂಕಂಪ ಬಿರುಗಾಳಿ ಉಗ್ರಗಾಮೀ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟಾಗ
ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದೆ ಒಕ್ಕೊರಲಾಗಿ

ಶಿರಬಾಗಿ ಮಾತರಂ ವಂದೇ. ●

ಎಚ್. ರಮೇಶ ಕೆದಿಲಾಯ

ಶ್ರೀಯುತ ರಮೇಶ ಕೆದಿಲಾಯ ಅವರು ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕೆನರಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನೂ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿ 'ನೋವಿನ ಇತಿಹಾಸ' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ 1995ರ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಿದೆ. 'ಶತಮಾನದ ಅಶ್ವ' ಎನ್ನುವ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕಿಳಿಂಗಾರ್ ಕುಂಞಾಗಟ್ಟಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2000 ಲಭಿಸಿದೆ. 'ಶೋಧ' ಇವರ ಕಾದಂಬರಿ. 'ಅಂತರಾತ್ಮನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ' ಮತ್ತು 'ಮನಸ್ಸು, ಕಾಲ', ಇತ್ಯಾದಿ ಎನ್ನುವ ಎರಡು ವೈಚಾರಿಕ ಕೃತಿಗಳೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ಅನೇಕ ಕಥೆ, ಲೇಖನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬದುಕು

ತುಟತೋರಿದ ನಗು ಕಣ್ಣು ಬೀರಿದ ಹೊಳಪು
ಮಾತು ಕಟ್ಟಿದ ಸ್ನೇಹ ಮೌನ ಮುರಿದ ಭಾವ
ಬದುಕೊಂದು ಮುಳುಗು, ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಸಾವಿನ ಮೆರುಗು.

ಕಣ್ಣಂಚಿನ ನೀರು ಭಾವೋದ್ವೇಗದ ತೇರು
ಹುಳಿ ಬರಿಸಿದ ಹಿಟ್ಟು ನಾಳೆಯ ಹಸಿವಿನ ಪೆಟ್ಟು
ಬದುಕೊಂದು ಜಾತ್ರೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೋ ಯಾತ್ರೆ.

ಪ್ರೀತಿ ಬೆಸೆದ ಹತ್ತಿರ ದ್ವೇಷ ಹೊಸೆದ ದೂರ
ಹಾಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಸಕ್ಕರೆ ಎಲ್ಲೋ ಸಿಕ್ಕಿದ ಅಕ್ಕರೆ
ಬದುಕೊಂದು ಅಡುಗೆ, ಉಪ್ಪು ಹುಳಿ ಸಿಹಿ ಖಾರದ ಕೊಡುಗೆ.

ಅರಳು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಅನ್ನ ಮರಳು ಮಾಡುವ ಚಿನ್ನ
ಮೈ ಮರೆಸುವ ಬಯಕೆ ಕೈಗೊಡದ ಹರಕೆ
ಬದುಕೊಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ನಾನು ನನ್ನದೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ.

ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುವ ಯತ್ನ ಕನಸಿನೊಳಗಿನ ರತ್ನ
ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಅಮಲು ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಒಂಟಿ ದಿಗಿಲು
ಬದುಕೊಂದು ಹಾಯಿ ದೋಣಿ - ಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸುರತಕೆಳಿದ ಗಿಣಿ.

ಬರಲಿರುವ ಯುಗಾದಿಗೆ

ಇದು ಯುಗಾದಿ ನಿತ್ಯ ತುಳಿಯುವ ಹಾದಿ
ಮಣ್ಣು ಕಾಲಿಗೆ ಬೆವರು ಬೆನ್ನಿಗೆ
ಕಣ್ಣು ದಿಗಂತದ ಹೊನ್ನಿಗೆ
ಇದುವೆ ಯುಗಾದಿ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲದ ಬುನಾದಿ.

ಹಗಲಿನ ದುಡಿಮೆ ಕಾಯಕದ ಹಿರಿಮೆ;
ಇರುಳಿನ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಮನಸಿನ ಶಾಂತಿ
ಬಿಸಿಲಿನ ಉರಿ ನೆತ್ತಿ ಸುರಿಸಿದ ಉಪ್ಪು ನೀರು
ಕತ್ತೆತ್ತಿ ಗಳಗಳ ಕುಡಿದ ಎಳನೀರು ಯುಗಾದಿ;

ನೋವು ನಲಿವಿನ ಜುಗಲುಬಂದಿ.
ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣೀರು ಮದುವೆ ಮನೆಯ ಪನ್ನೀರು
ಮಿಲನದ ಸಂತಸ ವಿದಾಯದ ವಿರಸ
ಒಂದಷ್ಟು ಹೂವು ಒಂದು ಚೂರುಮುಳ್ಳು ಗೀರು.

ಒಂದು ಏರು ಅದರಾಚೆಯ ಜಾರು ಯುಗಾದಿ;
ಅಂಗೈ ತುಂಬ ಬಳ್ಳಿ ಮೂಡಿಸಿ ಮೆಹಂದಿ.
ನೋಡಿ ತಣಿಯದ ಹಸಿರು, ಎಂದೂ ನಿಲ್ಲದ ಜಗದ ಉಸಿರು
ಪ್ರತಿದಿನದ ಉದಯ ಅದರೊಳಗಿನ ಅಸ್ತಮಾನ

ಮನಸಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ ಕನಸುಗಳ ಕಾಲ್ವಾರಿ
ಬೀದಿಬದಿಯ ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರ ಯುಗಾದಿ;
ಒಮ್ಮೆ ಉಕ್ಕಿ, ಒಮ್ಮೆ ಸೊಕ್ಕಿ ಮತ್ತೆ ಒಣಗುವ ಜೀವನದಿ.
ಕಣ್ಣು ಪಿಳಿ ಪಿಳಿ ಬಿಟ್ಟ ಮಗು ಮತ್ತದರ ನಗು

ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾಡು ಮತ್ತದರ ದೀರ್ಘ ಮೌನ
ಕೆಳಗಿಳಿದ ಬೇರು ಮೇಲಿರುವ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ
ಒಳಗಿರುವ ಅಲ್ಪತ್ವ ಸದಾ ತೆರೆದಿರುವ ಬಾಯಿ ಯುಗಾದಿ;
ಬದುಕಿನ ಹಣೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಬೆಳಕಿನ ಬೂದಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಸ್ವತಿ ದು.

1985ರಿಂದ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಸ್ವತಿ ದು. ಅವರು ಮಾನಸ ಬಳಗದೊಂದಿಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನಸ ಬಳಗ ಒಂದು ಮಹಿಳಾ ಗುಂಪಾಗಿದ್ದು ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ಕೋಮು, ವರ್ಗಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಂಘಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವ ಮಾನಸ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ. 'ಹೆಣೆದರೆ ಜೇಡನಂತೆ' ಎಂಬ ಕವಿತಾ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ 1997ರಲ್ಲಿ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದರು ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಸ್ವತಿ ದು. ಅವರು.

ಮೊಗೆದಷ್ಟು ಮುಗಿಯದ ನೋವಿನ ಒರತೆಗಳು

ಮೊಗೆದಷ್ಟು ಮುಗಿಯದ ನೋವಿನ ಒರತೆಗಳು
ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾರು ?
ಕೊನೆಗಾಣುವುದೆಂತು ?
ನೋವು ಸಂಕಟಗಳ ಚಿತ್ತಾರವಾಗಿಸಿ
ಹೆಣೆದು ಚಾದರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊದೆಯಲು ಹೋದರೆ
ಥರ ಥರ ನಡುಕ ;
ಉಣಿಸಾಗಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಉಂಡು ತೇಗಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದರೆ
ಜೀರ್ಣವಾಗದೆ ಕಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
ಹೇಗೆ ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ?
ನೀನೇ ಎನ್ನುವಿಲ್ಲದ ಕಗ್ಗತ್ತಲ ಸುರಂಗದೊಳಗೊಂದು
ಬೆಳಕಿಂಡಿಯ ಕೊರೆಯುವರಾರು ?
ಬೆಳಕೇ ಎಳೆಯಾಗಿ ಸುರಂಗದ ಕಲ್ಲುಗಳ
ಕೊರೆದು ನುಸುಳಬಾರದೆ ?
ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀಗಿಸಬಿಡಬಹುದೆಂಬ ಬೆಳಕಿನ
ಬಗ್ಗೆ ಇದೆಂಥ ಭಕ್ತಿ ?
ಬಣವೆಯೊಳಗಿನ ಸೂಜಿಯದ್ದದ ಸುರಂಗದೊಳಗೆ
ನುಸುಳಲು ಬೆಳಕಿಗೇನು ತೀಟೆಯೆ ?
ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಮೈಲುಗಳ ಭಕ್ತನೆ ದಾಟುವ
ಬೆಳಕಿಗೆ ದಕ್ಕದೆ
ಸೂಜಿಗಾತ್ರದ ಕತ್ತಲೊಂದು
ಸವಾಲೆಸೆದು ಕುಹಕವಾಡುತ್ತ ನಿಂತಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಎಲ್. ಪುಷ್ಪ

ಶ್ರೀಮತಿ ಪುಷ್ಪ ಅವರು ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಹೊಸಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಅಮೃತಮತಿಯ ಸ್ವಗತ', 'ಗಾಜಗೋಳ' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಇವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಮರೆತ ಮಾತು' ಎಂಬ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಕೊಡಮಾಡುವ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರ ಭಟ್ಟ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಅದೀಗ 'ಗಾಜಗೋಳ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇಂದೇ ಅವರು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. 'ಅಮೃತಮತಿಯ ಸ್ವಗತ'ಕ್ಕೆ ಆರ್ಯಭಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾತೃಶ್ರೀ ರತ್ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಬಂದಿದೆ. 'ರಾತ್ರಿ ರಾಣಿ' ಕವಿತೆಗೆ ಒರಿಸ್ಸಾ ಸರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡಿದೆ.

ಉರುಳುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು

ಮುಂಜಾನೆ ಮಸುಕು ನಿದ್ರೆಯೊಳಗೆ ಒಂದೇ ಕೂಗು

ಅಲ್ಲಾಹೋ ಅಕ್ಬರ್

ಜಗದಕೋಳಿಕೂಗಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿದು

ಜಗವೆಲ್ಲ ಬೆಳಕೋ ಬೆಳಕು.

ಉದ್ದುದ್ದ ಈಟಿಗಳ ಮಿಂಚಲ್ಲಿ ಧೂಳು ಮುಸುಕಿದ ಹುತಾತ್ತರು

ಉಸಿರಿಗಾಗಿ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬುದ, ಬಸವ, ಕ್ರಿಸ್ತ, ಪೈಗಂಬರ

ಕಳೆದುಹೋದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಲಾರಿ ನಿಂತಾಗ ಗಾಂಧಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಡುಕ

ಮತ್ತೆ ಪ್ರತಿಮೆ, ಮತ್ತೆ ಗ್ರಂಥ

ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣ ಪ್ರತೀಕಗಳೇ.

ಯಾಕೋ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ರಕ್ತ

ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕರಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೊತಕೊತ ಕುದಿದು ರಕ್ತಾನ್ನ ಬೇಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ

ಜಿನ್ನನ ಮಾರಿದತ್ತನ ಸೇವೆಯ ಹರಕೆಯಂತೆ

ಅಂಗಾಂಗಗಳು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಯಾವುದು ಬೇಕೋ ಕ್ರಯಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ

ಕಣ್ಣು, ಚರ್ಮ, ಮೂತ್ರ, ಪಿಂಡ,

ಬೇಕಾದರೆ ಹೃದಯವನ್ನೂ ಕೂಡ.

ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೈಯೇ ಕುಳಿತು ನೊಂದವರಿಗೆ

ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳುತ್ತದೆ.
 ಇಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ರುಂಡಮಂಡಗಳು
 ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಚೆಲ್ಲಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.
 ಹಗಲು ಇರುಳುಗಳ ಭಯದಲ್ಲಿ
 ಪಾಪ, ಭೂಮಿ ತಿರುಗುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದೆ.
 ಈ ಜಗತ್ತೇ ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಮಿ.
 ಅಮಾಯಕರು ಆಟದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಚೆಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ.
 ಅವರ ರುಂಡಗಳು ಮತ್ತಾರದೋ ಕೈಯಲ್ಲಿ
 ಗಾಲ್ಪ್ ಚೆಂಡುಗಳಾಗುತ್ತವೆ.
 ಹೀಗೆ ಬವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಗಿಡದಲ್ಲಿ
 ಗುಲಾಬಿ ಅರಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬುದ್ಧಿಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ

(ಬುದ್ಧಿಚಿಕಿತ್ಸಕರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾಗಿದ್ದ ಆನಂದನ ಜೀವನದ ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನಾಧರಿಸಿ ಬರೆದ ಕವಿತೆ)

1. ಪ್ರಕೃತಿ ಆನಂದನಿಗೆ

ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ನದಿ ಹೀಗೆ ಪಳಪಳನೆ ಮಿಂಚುಮೈ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿ
 ನನ್ನ ಮುಖಮೂಗುತಿಗೆಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಣ್ಣಗಳು !
 ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲುಗಳು !
 ಬಿಗಿದ ಮೀನ ಖಂಡಗಳ ಬಿಸಿ ಈ ಸೆರಗು
 ಈ ಹೊಳೆವ ಕೂದಲಿಗೆ ಯಾವ ಮಾಂತ್ರಿಕ
 ದಂಡದ ಸ್ಪರ್ಶ !
 ನೀರಿನಾಳದಲ್ಲಿ ಪುಳಕನೆ ಹೊರಳೋ ಎಳೆ ಮೀನು
 ಈ ಕೊಡದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲು ಬರುವುದೇನು ?
 ತೇಲುವುದು, ಮುಳುಗುವುದು ಬರಿಯಾಟ
 ಬರಿದೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ.
 ಬೆನ್ನ ಹಿಂದಿನ ದನಿ ಮೆಲ್ಲನುಸುರಿತು;
 ಗಾಳಿ ಕೊಳಲಾಗಿ;
 'ನೀರನುಣಿಸು ತಾಯೆ, ಉಣಿಸು ನೀರನ್ನು
 ಬೋಳುತಲೆ ಪಳನೆ ಮಿಂಚು
 ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿ

ಹಣಕೆ ನುಸುಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು
ಎದೆಗೂಡೊಳಗೆ.

ತಾಯೆ, ನೀರನೆರೆಯೆ, ದಾಹ, ತಣಿಸುದಾಹ
ಚಾಂಡಾಲಕನ್ಯೆ ಎರೆವ ನೀರಿಗೆ ಕುಡಿವ ಬಾಯುಂಟೆ ?
ದಾಹ ತೀರುವುದುಂಟೆ ?

ಹೋಗು ಹೋಗಲೆ, ಬೋಳುತಲೆಯ ಭಿಕ್ಷುಕನೆ,
ಬೇರೆಲ್ಲಾದರೂ ನೀರನ್ನರಸು.

ಮೆಲ್ಲನುಲಿದಿದೆ ಅದೇ ಹಾಡು :

ನೀರನುಣಿಸು ತಾಯೆ,
ದಾಹ ತಣಿಸುವ ನೀರಿಗೇಕೆ ಜಾತಿಯ ಹಂಗು ?
ಆ ಮಿಂಚುಗಣ್ಣಿನ ಹಕ್ಕಿ ಮಿಸುಕಾಡತೊಡಗಿತು
ಎದೆಗೂಡೊಳಗೆ :

ಭಿಕ್ಷುಕನ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯಲಿ
ತಾನಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಹಿಡಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಇವಳು.
ಭಿಕ್ಷುವಲ್ಲದ ನೀರಸ ಭಿಕ್ಷೆ.

2. ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತಂಗಿಗೆ

ಕುದಿವ ಕುಲುಮೆಯ ಎದೆಯೊತ್ತಿ
ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ
ತಾಯೆ ಮಾತಂಗೆ ನೀಡು ಭಿಕ್ಷೆ !
ನನ್ನ ಹರೆಯದ ಮನವ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯಲಿ
ಕೊಂಡೊಯ್ದು
ಭಿಕ್ಷು ಮುನಿಯ ಕೊಡಿಸು.
ಚಡಪಡಿಸೋ ಈ ಮನವ ನಿಲ್ಲಿಸು
ಬಣ್ಣ ಕಳಕೊಂಡ ಬರಿ ಚಿತ್ರ ಈ ಲೋಕ
ಸೂರ್ಯನ ಎಳೆಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಕಾವಿಲ್ಲ -
ಚಂದ್ರನಳೆ ಕಿರಣದಲಿ ತಂಪಿಲ್ಲ
ತಾಯೆ ರಸವನೆರೆಯಮ್ಮ
ಈ ನೀರಸ ಬದುಕಿಗೆ.
ಹೇಳಲಾಗದ ಮಾತು ಹರಡಿ
ತಾಯೆ ಆ ಜಗವ ಕೊಡು
ಈ ಪುಟ್ಟ ಗುಬ್ಬಿ ಗೂಡನ್ನು ಇಡಲು
ಆಶ್ರಯ ಕೊಡು
ಯಕ್ಷಿಣಿ ಮಂತ್ರ ಮಾಟಗಳೋ
ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಡಿಸು

ಸಜ್ಜೆ ಮನೆಯಲಿ ಸಜ್ಜುಗೊಂಡಿದೆ ಮನವು
 ಅನುವಾಗಿದೆ ಹರಯ,
 ತೊರೆಯು ವೈರಾಗ್ಯವನು ಸನ್ಯಾಸಿ
 ಹಕ್ಕಿ ಜಾರಿ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಹಿಡಿ
 ಈ ಮಾಯದ ವೀಣೆ
 ತೊರೆದು ಬಿಡು ಮಂಜು ಮುಸುಕಿನ ಹಾದಿಯನು
 ಸುಟ್ಟರೂ ತರಿದರೂ ಯಕ್ಷಿಣಿಯ ಬೆಂಕಿ ದಹಿಸಿದರೂ
 ಸುಡಲಾರವು ನಿನ್ನಲೆನಗೆ ಒಲವಿಲ್ಲ ಹುಡುಗಿ
 ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳ ಹಾದಿ ಮೋಕ್ಷದಡೆಗೆ
 ಮಣ್ಣು ಹೆಂಟಿಯ ತಳ್ಳತಳ್ಳಿ ಸಾಯುವ ಹುಳದ
 ಈ ಬದುಕು ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ?
 ಈ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ತೊರೆದು ಸಾಗಿದರೂ
 ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳ ಹಂಗು ತೊರೆದು ಬರುತ್ತೇನೆ
 ಬರುತ್ತೇನೆ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಬೆಳದಿಂಗಳ ತಾಣಕ್ಕೆ.

3. ಬುದ್ಧಿಪ್ರಕೃತಿಗೆ

ಆನಂದನ ಪಡೆಯುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ
 ಬೆಂಬಿಡದ ಬೇತಾಳದ ಹಾದಿ ಸುಗಮವಲ್ಲ
 ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ತೆಗೆ ತಲೆಭಾರ ಕಳಕೊಂಡು ಬಿಡು
 ಸಿಗಲಿ ನಿನಗೆ ಹಾದಿ ಸುಲಭದ ಮೋಕ್ಷ.
 ಶ್ರಾವಸ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ಬಿಡುವ ಮರಗಳೆ,
 ಏನಾಗಿದೆ ನನಗೆ ?
 ಹಾಡುವ ಪಕ್ಷಿಗಳೆ ? ಏನಾಗಿದೆ ನನಗೆ ?
 ಈ ಸಿದ ಬುದ್ಧನಲ್ಲಿ ಮನವೇಕೆ ಮಂಕಾಗುತ್ತಿದೆ ?
 ಈ ಭಿಕ್ಷುಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮೋಹಕ ತಲೆಗೂದಲ
 ಕಿತ್ತೊಗೆದ ಹುಡುಗಿ
 ಏನು ಬೇಕಿದೆ ನಿನಗೆ ?
 ನಿತ್ಯ ಅಲೆವ ಈ ಬೋಳು ತಲೆಯ ಆನಂದನ ದೇಹದ
 ಯಾವ ಭಾಗ ಸಂತೋಷ ನೀಡುತ್ತದೆ ?
 ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಬಡಬಡಿಸಿದಳು :
 “ಆನಂದನ ಮೂಗಿನೊಡನೆ ಮೋಹವೆನಗೆ
 ಅವನ ಮುದ್ದಾದ ಬಾಯಿಯ ಪ್ರೀತಿಯೆನಗೆ
 ಅವನ ಆ ಕಿವಿಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಮೋಹ ನನಗೆ
 ಆ ಕೊರಳು ಮಾರುಗೊಳಿಸಿದೆ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು

ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಹಾಯದ ಚುಂಬಕಗಳು ಆ ಕಣ್ಣುಗಳು;
 ಅವನ ಆ ಸಿಂಹ ನಡೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಕಿದೆ ನನ್ನನ್ನು
 ಬುದ ನಸುನಕ್ಕ ಮೋಹದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ;
 ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತವೆ;
 ಬಾಯಿ ಎಂಜಲಿನ ತಾಣ;
 ಕಿವಿ ಮಲಿನದ ತವರುಮನೆ; ಶರೀರ ಮಲ ಮೂತ್ರಗಳ ತೊಟ್ಟಿ
 ನಿನ್ನ ಆನಂದನ ಮಿಲನ ಮಕ್ಕಳ ಜನನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ -
 ಬೆನ್ನ ಬದಿಯಲಿ ಕಾದು ನಿಂತಿದೆ ಸಾವು
 ಈ ಬೋಳುತಲೆಯ ಭಿಕ್ಷುಕನಿಂದ ಏನು ಪಡೆಯುತ್ತಿ ಮಗಳೆ,
 ಬರಿದೆ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆ.
 ಚಂದ್ರನಳೆ ಕಿರಣ ಸೂರ್ಯನಳೆ ಬಿಸಿಲು
 ರಕ್ತದ ಆವೇಗ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ -
 ಆನಂದನೆಂಬ ಮಾಯದ ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದಿದೆ -
 ಜಾತಿಯಳಿದು ಮನವೆಲ್ಲೋ ಕಳೆದು
 ಬುದನಿದ್ದ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯಲಿ ಗಮಗಮಿಸುವ ಮೊಗ್ಗುಗಳು
 ಕೂಗಲೆತ್ತಿಸೋ ಎಳೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು
 ಧ್ವನಿ ಕಳಕೊಂಡ ಕಂಠಗಳು
 ಬುದನ ಅಡಿದಾವರೆಗಳು ಬಿಚ್ಚಿದ ಕಮಲ
 ನಳನಳಿಸೋ ಇಬ್ಬನಿ ಹನಿಗಳ ಕಮಲ.

ಎಚ್. ದುಂಡಿರಾಜ್

1962ರಲ್ಲಿ 'ನಮ್ಮ ಗೋಡೆಯ ಹಾಡು' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತ ಹಾಸ್ಯಕವಿ ದುಂಡಿರಾಜ್ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಬರಲಾಗದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುಮಾರಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ. ಅದನ್ನು ವಾಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೊಸ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ

ಬರಲಿದೆ, ಬರಲಿದೆ, ಆಹಾ ! ಬರಲಿದೆ
 ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನ.
 ಈಗಲೇ ಬಂತೆ ? ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವೆ ?
 ಕೆಲವರಿಗಿನ್ನೂ ಅನುಮಾನ

ಬೇಡವೆಂದರೂ ಬಂದೇ ಬರುವುದು
ಹೊಸ ಶತಮಾನ ಮಹಮಾನ
ತರಲಿದೆ, ತರಲಿದೆ, ಆಹಾ ! ತರಲಿದೆ
ತರತರ ಉಡುಗೊರೆ ಬಹುಮಾನ
ತರಲಿದೆ ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ; ತರಲೆಯೂ ಇದೆ
ಕವನದಲ್ಲಿ ಓದೋಣ.

ಯಂತ್ರವೇ ಮಿತ್ರ, ಯಂತ್ರವೇ ಆಳು
ಯಂತ್ರವೇ ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವುದು
ಖಾಸಗೀ ಜೀವನವನ್ನೂ ಕೂಡ
ಯಂತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು
ಇಡೀ ವಿಶ್ವ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು
ರೂಮಿನೊಳಗೇ ಕುಳಿತು
ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಾಡಬಹುದು
ಇಂಟರ್ನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಲಿತು
ತೊಂದರೆಯೆಂದರೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಲಿತರು
ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಗಂಡಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೇ ಸಿಗದಂತಾಗಿದೆ
ಸಲಿಂಗರತಿ ಮಿತಿಮೀರಿದೆ,
ಕೊನೆಗೂ ತಿಳಿಯಿತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಹತ್ವ
ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆಗಳು ನಿಂತಿವೆ.
ಅಂತೂ ಮುಗಿಯಿತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶೋಷಣೆ
ನನಸಾಗಿದೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆ;
ಮತ್ತೆ ಮೊಳಗಿದೆ ಹಳೆಯ ಘೋಷಣೆ
ಯಂತ್ರ ನಾರ್ಯಸ್ತು ಪೂಜ್ಯಂತೇ
ಒಂದೇ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯೆಂದರೆ
ಪುರುಷ ಶೋಷಣೆಯ ಆರಂಭ.
ಪ್ರಸೂತಿಗೃಹಗಳು ದಿವಾಳಿಯಾಗಿವೆ
ಬಸಿರಾದರೆ ಜನ ನಗ್ತಾರೆ
ಮಕ್ಕಳು ಬೇಕೆ ? ಮಾಡಿರಿ ಪೋನು !
ಮನೆಗೇ ಡೆಲಿವರಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ !
ಮದುಕ ಮದುಕಿಯರು ಮಧುಚಂದ್ರಕ್ಕೆ
ವಯಾಗ್ರ, ಮಾತ್ರೆಯ ಪರಿಣಾಮ !
ಮುಪ್ಪನ್ನೇ ಮುಂದೂಡಿದ ಸಾಧನೆ

ರೋಗ ರುಜಿನಗಳು ನಿರ್ನಾಮ.
 ಒಂದೇ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯೆಂದರೆ
 ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ
 ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಸಿನಿಮಾ
 ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
 ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸಹ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುತ್ತೆ
 ಕವಿಗಳ ಬಾಳಿಗೆ ಅಧೋಗತಿ.
 ಏನು ಬೇಕಾದರು ಊಹಿಸಬಹುದು
 ಕಲ್ಪನೆಗೇನುಂಟು ಕಡಿವಾಣ !
 ನಮ್ಮ ಊಹೆಗೂ ನಿಲುಕದ ಅದ್ಭುತ
 ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆ ಶತಮಾನ !
 ಬರಲಿದೆ, ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ, ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಿದೆ,
 ಬನ್ನಿ, ಎದುರಿಸೋಣ.

ಅವ್ಯಕ್ತದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ

ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿ

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ: ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು 30-40 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕವಿತೆಗಿವಿತೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಆಗ ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಗೀತ ಅದರ ತುಣುಕು ಇತ್ತೊಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಸಗ್ಗೀ ಗುಡ್ಡೇಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಹಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹಾಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಂತಹ ಗೌಡ ನಾನು. ಅಂದರೆ ಸಂಗೀತದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಗ ಒಂದು ವಿಧವಾದಂತಹ ದೊಡ್ಡತನ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಆ ಕಾರಣದಿಂದ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನಾನು ಕಾವ್ಯವನ್ನ ಹಾಡೋ ಸ್ಥಿತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹ ಆಚಾರ್ 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ' ಮತ್ತಿತರ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅದು ಯಾವುದೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ನೀವು ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ impression ಯಾವುದಿದೆ, ನಾನು ಹಾಡದಿದ್ದೆ, ಅದು ಹಾಗೇ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇವತ್ತು ಈ ಕವಿಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದಂತಹ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು, ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಇತರರು. ಈ 36 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಜನ್ಮಾಂತರ ಪುಣ್ಯ ವಿಶೇಷದಿಂದ ನನಗೀಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಬಂಧ ಒದಗಿದೆ. ಒಂದು ದಶಕ ಕಾಲ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಲಿತು ಕಲಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ನನಗೆ M.G.M., ತನ್ನ ಈ ಸ್ವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ಕವಿ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಮಹಾ ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕವಿ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಕರೆದರು ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗೂ, ದೇವರಾಣೆಗೂ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಾಣೆಗೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ನನ್ನನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷಾಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ conductor ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತ ಆಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ ! ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು - conductor ಅನ್ನೋದು ಕೂಡ ನನಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ Orchestra Conductor ಅನ್ನೋನು ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಸಂಗೀತ ತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಅವು ಎತ್ತೆತ್ತವೋ ಜಿಗಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾರ ಆ Conductorದು. ಆದರೆ ಕವಿ ಅಲ್ಲದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು Bus Conductor ಅಂತ ಹೇಳಿದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಏನೋ. ಯಾಕೆಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಆ Bus Conductor ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ - ಚಾಲಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕುಲಗಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ Conductor ಅವನ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಾನೆ ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಈಗ

ಅದು ನನಗೆ ಹೊಂದುತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈಗ conductor ಇಲ್ಲದ busಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀನಿ.

ಇವತ್ತು ಕಾವ್ಯ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದಿದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಹತೆ ಉಳ್ಳವರು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಓದಿದ ಕವನಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡೋದು ಧಾಷ್ಟ್ಯಾಂತ ಅನಿಸುತ್ತೆ. ಯಾಕೆಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಂತೂ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ, ಓದದೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರೋದಿಲ್ಲ ಅನಿಸುತ್ತೆ. ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ, ಮೂರು ಸಲ ಓದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಳುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಹೇಳೋದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನ ಈ ಕವಿಗಳ ಕವನದ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೀನಿ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ನಾನು ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ನೀವೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆ ಕವನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಮ್ಮ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಮಗೂ ಕೂಡ ಅದು impressive ಅನಿಸಿರಬಹುದು. ಆಡು ಮಾತನ್ನ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ ಅಂತ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೀನಿ. ಕೆಲವಂತೂ ತುಂಬಾ contemporary, ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಒಂದು ಪದ್ಯ , ಕವಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಕಾರಂತರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದದ್ದು. ನನಗೆ ತಕ್ಷಣ ನೆನಪಾದದ್ದು ವಿ.ಸೀ. ಅವರು ಬರೆದಂತಹ 'ಕಾಲನಟ'. ಹಲವು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾರಂತರನ್ನು ಕುರಿತ ತುಂಬಾ ಸುದೃಢವಾದಂತಹ ಆ ಕವನ ನೆನಪಾಯಿತು ನನಗೆ.

ಇನ್ನೊಂದು, ಲಂಕೇಶರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಕೇಶರಂತಹ ವಿವಾದಾಸ್ಪದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ವಸ್ತು ಆಗ್ತಾರೇಂತ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ವಿರೋಧಾಭಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನ ಒಂದು ಕವನದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು.

ಇನ್ನು ನಾನು ಸಹ ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಹಟ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಪದ್ಯಗಿದ್ದ ಓದದೇನೆ ಕಾವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಆಡುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಪಠಾಂಬರಿಸಬೇಕು.

ಒಂದು ಒಳ್ಳೇ ಕವನಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದಂತಹ ಒಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇರುತ್ತೆ. ಅಂತಹ ಕವನ ಓದುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿನ ಮಾತುಗಳ, ಪ್ರತಿಮೆಗಳ, ಚಿಂತನೆಗಳ, ಭಾವನೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಅನುಭವಗಳು ಒದಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಒದಗುವ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅನುಭವದ ಸ್ವರೂಪ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಕವನ ಓದುವಾಗಲೂ ಆ ಅನುಭವ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತೆ.

“A poem exists in innumerable degrees and levels” ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕಾವ್ಯಾನುಭವದ ಸ್ವರೂಪ ಎಂದೆನಲ್ಲ. ಅದರ ಆ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಥದು - ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆ ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಸಿಕ್ಕುವ ಲಾಭ. ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾದ, ಲೌಕಿಕವಾದ ಅರ್ಥದ ಗುರಿ ಇಲ್ಲ. “It's an end in itself”. ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಆಂತರಿಕವಾದ ಸ್ವಭಾವಜನ್ಯವಾದ ಲಾಭ ಅಥವಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಇದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಿಜ್ಞಾಸುವಿಗೆ ಈ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಯೋಜನ ಒಂದೇ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಗೌಣ ಪ್ರಯೋಜನ ಇರಬಾರದು ಎಂದಲ್ಲ, ಇರಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಕಾವ್ಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಬೋಧೆ ಇರಬಹುದು. ಅದು ಹೃದಯದ ರಾಗ ದ್ವೇಷಗಳನ್ನ ದಮನ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವುದೋ ಉತ್ತಮ ಧೈಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಥವಾ ಮುಕ್ತಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾವ್ಯ ಬರೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ ಗಿಟ್ಟಿದರೂ ಗಿಟ್ಟಬಹುದು.

ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಯಾವುದೂ ಕಾವ್ಯದ ನೈಜ ಬೆಲೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನಾಗಲಿ ನೇರವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾರವು. ಕಾವ್ಯದ ಅಪ್ಪಟ ಮೌಲ್ಯ , ಯಾವುದನ್ನು ನಾವು genuine value ಎನ್ನುತ್ತೇವೋ ಅದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದು ಅದರ ಆಂತರಿಕ ಅನುಭವದ ಒರೆಗೆಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆಯೇ. ಯಾವುದನ್ನು ನಮ್ಮವರು ರಸಾಸ್ವಾದನೆ ಎಂದರೋ ಆ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ. ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕಾವ್ಯ ಅರ್ಥಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ವದವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಾವ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅದರ ನೈಜ ನೆಲೆಯಿಂದ ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲು ಮಹಾಕವಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ Wordsworth ಕೊನೆಗೆ Poet Laureate ಪದವಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಾಗ Browning ಕವಿಯಿಂದ ‘For a handful of silver he left us,’ ಎನಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು, Poet Laureate Robert Southey ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ಮುಟ್ಟಾಳ ದೊರೆ George III ಸತ್ತಾಗ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತೇಕ್ಷಿತ ಚರಮಗೀತೆಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದಾಗ Byron ಕವಿ Southeyಯನ್ನು ಸದೆಬಡೆಯುತ್ತಾ -

He first sank to the bottom – like his works,
But soon rose to the surface – like himself;
For all corrupted things are buoy’d like Corks
By their own rottenness .....

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸದೆ ಎಂಬ ಕವಿಯ ಜನ್ಮ ಜಾಲಾಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲಾ ಓದಿದ್ದೀರಿ.

ಕಾವ್ಯ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿರೂಪವಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅದು ವಿಶಿಷ್ಟ, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯಾನುಭವ ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಅದರದೇ ಸೂತ್ರ ನೀತಿ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕು. Keats ಕವಿ Shakespeareನ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ negative capability ಎಂಬ ಗುಣ ಕಾವ್ಯ ಓದುವ ನಮಗೂ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಲೌಕಿಕ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಅಲ್ಲೇ. ಹಾಗಾದರೆ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲವೇ ? ಇದೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅವ್ಯಕ್ತವಾದ ಸಂಬಂಧ. Englishನಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು intangible ಅನ್ನುತ್ತಾರೋ ಆ ಅರ್ಥದ ಸಂಬಂಧ. ಒಂದು ವಾಸ್ತವಿಕ, ಇನ್ನೊಂದು ಭಾವನಾತ್ಮಕ. ಎರಡೂ ಸಮಾನಾಂತರ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕಂಥವು. ಎರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ. ಒಂದನ್ನೊಂದು ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾಗಲಿ, ಬೆಲೆಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ಅಂಶ ಕವಿಯ ಭಾವನೆ ವಿಭಾವನೆಗಳ ಮೂಲಕ ರೂಪುಗೊಂಡಾಗ ಅದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನನ್ಯತೆ, ತನ್ನತನ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೇ ನಮ್ಮವರು ‘ರಸ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ’ ಎಂದರು ಅಂತ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ.

ಕವಿ ಕಾವ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಿದೆ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ಕವಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಅದು ಮುಖ್ಯ. Poetry is not a thing said but a way of saying it. ಇದು ತೀರ ಪಾಕ್ಷಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಇದು rather overstating a case. Hamlet ನಾಟಕದ ಮೌಲ್ಯ ಇರುವುದು ಅದರ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲಿ, ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, 'Hamletನ ದುರಂತ ಬೌದಿಕ, ನೈತಿಕ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು' ಅನ್ನುವುದು ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸ ಆದೀತು ? ಇಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವಿಷಯ ಕಾವ್ಯದ ತಿರುಳು. ಅದರ ರೂಪ ಅಂದರೆ ಭಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅದರ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ನಡುವೆ ತಾಕಲಾಟ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ಒಂದು ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯ ವಸ್ತು ಎಂಬುವುದನ್ನು ಮೇಲುನೋಟದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ 'Ode to a Nightingale', ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಕುಣಿಯೋಣ ಬಾರ', ಇತ್ಯಾದಿ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದದೆ ಕೇವಲ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ತೀರ ಅಪೂರ್ಣ ಆಗಬಹುದು. ಅದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾರೂ ಎಷ್ಟೂ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ ? ಆದರೆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವಾಗ ಸಿಕ್ಕುವ ಅನುಭವವೇ ಬೇರೆ ತೆರನಾದುದು. ಅದು ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ತೀರಾ ಬೇರೆಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಇರುವು ಇದೆ. ಇದನ್ನೇ ನಮ್ಮವರು 'ಶಬ್ದಾರ್ಥಸಹಿತಂ ಕಾವ್ಯಂ' ಎಂದರು. ಇನ್ನು ಕಾವ್ಯ ಶೈಲಿ, ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಧ್ವನಿ, ಪ್ರತಿಮಾ ವಿಧಾನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅನಂತ ಕಾಲದ ನಿರಂತರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತಹ ವಿಷಯಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಡೋಣ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆಯೂ ಕಾವ್ಯ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ಏನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯ ತನ್ನಿಂದ ಬಹುದೂರ ದಿಗ್‌ದಿಗಂತದ ಆಚೆ ಯಾವುದೋ ಅವ್ಯಕ್ತವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾವ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದ ಎಂತದೋ ಅರ್ಥ ಸೂಚನೆ, ಭಾವ ಪರಂಪರೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾ ಹಬ್ಬುತ್ತಾ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಧ್ವನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಅನುಭಾವಿಗಳು 'ಶಬ್ದದೊಳಗಣ ನಿಃಶಬ್ದ, ಜಲದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ' ಎಂದಿರಬಹುದು.

ಓಂಕಾರ ಶಂಖನಾದಕ್ಕಿಂತ ಕಿಂಚಿದೂನ

(ಬೇಂದ್ರೆ)

ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೋಟ ನಂದನದ ತೋಟ

(ಬೇಂದ್ರೆ)

ಬಯಸುವೆ ನಾ ಗಂಗೆಯ ತೆರ

ಪದದಿ ಕರಗಿ ಹರಿಯೆ ।

ಇಲ್ಲದಿರಲು ಹಗುರವಾಗಿ ಕಂಪಿನಂತೆ ಸರಿಯೆ

ಮೈಯೆ ಭಾರ, ಮನವೇ ಭಾರ, ಬದುಕೇ ಭಾರವೆಂಬ

ಆಸರೆಯೇ ಬೇಡದಂಥ ನಲವೆ | ನನ್ನ ತುಂಬ ||

– ಪುತಿನ

‘ಅಹಲ್ಯೆ’ ನಾಟಕದ ಈ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಲುಗಳು ನಿಮಗೆ ನೆನಪಾಗಬಹುದು.

‘Pray do not mock me. I am a very foolish fond old man.’

– King Lear

‘Be thus when thou are dead and I will kill thee and love thee after’

– Othello

‘Cover her face my sight’s dazzle, she died young’

– Webster

ಉತ್ತುಂಗ ಶೃಂಗದ ಕಾವ್ಯದ ಔನ್ನತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಕಾವ್ಯದ ಜೀವಾಳವನ್ನು ಅನನ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಸುವ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳತ್ತ ತಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ನಾನು ವಿರಮಿಸುತ್ತೇನೆ. English ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ Edith Sitwell ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ - ‘What are the purposes of poetry ? Amongst others, to show the dimensions of man that are, as Sir Aurther Edington said, ‘Half-way between those of an Atom and those of a Star and to make all the days of life – each moment of our life’ – holy to us.”

ಮಹರ್ಷಿ Tolstoy ತನ್ನ ‘What is Art ?’ ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ Adom Mueller ಎಂಬ German ಲೇಖಕನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಲೆಯ ಸ್ವರೂಪ ವಿವರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. Mueller ಹೇಳುತ್ತಾನೆ - “ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಗೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಎಂಬುದು - ಸೂರ್ಯನು ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಪುರಾತನ ಕಲೆ. ಇನ್ನೊಂದು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ - ಕಲೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವವನೇ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಆಧುನಿಕ ಕಲೆಯ ಮಾರ್ಗ. A world in which all contradictions are harmonized is the highest beauty”, ಎಂದು ಅವನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

Moscow ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಸಂದಿಗ್ಧ ಮೂಲದ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ Picasso ಹೇಳಿದನು ಎನ್ನಲಾದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕ Isenstein “Film Sense”ನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉದರಿಸಿದ್ದಾನೆ: Picasso ಹೇಳಿದನಂತೆ - “There are painters who transform the Sun into a yellow spot. But there are others who with their help of art and intelligence transform a yellow spot into a Sun.”

(ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಕಾರರು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಒಂದು ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಬಿಂದುವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಕಾರರು ತಮ್ಮ ಕಲೆ ಹಾಗೂ ಬುದಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಬಿಂದುವನ್ನೇ ಸೂರ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ತೋರಿಸಬಲ್ಲರು.) ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ? ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವಾದುದು ? ಆದರೆ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಬಿಂದುವನ್ನು ಸೂರ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಕೆಲವರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದರು. ಇದೊಂದು ರೀತಿಯ ಮೋಸ ಎಂದರು. ಕಲೆಗಾರ ಮಹತ್ವದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದೇ ಅವರ ತಕರಾರು. ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ - “ಯಾಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ತೀರ ಕುದ್ರವಾದ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿಸುತ್ತೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ Fuseli ಎಂಬ English ಚಿತ್ರಗಾರ Michael Angelo ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೊಡುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ತಾವು ಪರಾಂಬರಿಸ ಬೇಕು.- “All is indiscriminately stamped with grandeur; a beggar rose from his hand, the patriarch of poverty.” ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾವ್ಯ ನೀಡುವಂತಹ ಅನುಭವ ಈ ರೀತಿಯದು.

“Poetry is the light of the great morning wherein the beings whom we see passing into the street are transformed for us into epitome of all beauty and all sorrow.”

ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಈ ಅಸಾಧಾರಣ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಾವು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ: ಇದು ಬರಿ ಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣ! ಹೀಗೆ ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಗುವ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಂದಹಾಸವೇ ಕಾವ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು quote ಮಾಡಿದರು - “ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲ, ಸ್ವ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಇದು ಬರೀ ಭಾವಗೀತೆ.”

ಮಹನೀಯರೇ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳುವಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನೇ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ‘ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ ಮಹಾರಾಯರೇ, ಇವತ್ತಿನ ಅತಿ ವೇಗದ ತೀವ್ರಗತಿಯ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಜಂಜಾಟದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, Cyber ಲೋಕದ ವಿದ್ಯುತ್ ನಾಗಾಲೋಟದಲ್ಲಿ, ಇಂದಿನ ಕೊರಳು ಕೊಯ್ಯುವ Rat race ನಡುವೆ ನೀವು ಹೇಳುವ ಆ ನಿಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಓದಲು, ಆಸ್ವಾದಿಸಲು, ಅದರ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಲು ನಮಗೆ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿದೆ ಸ್ವಾಮೀ ?’ ಇದು ಯಾರೂ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನಿಮಗೊಂದು ಮಾತು ನೆನಪಿರಬಹುದು.

“The poetry of earth is never dead” ಎನ್ನುವ ಬಹುಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕವಿವಾಣಿ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಮುಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಸಾವಿಲ್ಲ, ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಮೋಡದಂತೆ, ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ. ಕಾಮರೂಪಿಯಾದ, ಬಹುರೂಪಿಯಾದ ಕಾವ್ಯ ಬದಲಿಸಿದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾ ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಯುಗ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿದೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಅಧಿವೇಶನ - 7

ದರ್ಶನ - 2000

ಸಮಾವೇಶ - 2

ಫೆಬ್ರವರಿ 8, ಸಂಜೆ 5

ಸ್ವಾಗತ : ಕೆ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಉಪಾಧ್ಯ*

ಕನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯ : ಪ್ರೊ. ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ*

ವಿಶ್ವ ವಿಹಾರ : ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣ ರಾವ್*

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ : ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ*

ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣ : ಪ್ರೊ. ಎ. ಕೆ. ಭಟ್*

Future of Genetics : Dr. N. J. Shetty*

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್.ಎಲ್. ಪುಷ್ಪ ಅವರಿಗೆ

ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ : ಶ್ರೀ ಎನ್. ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳ

ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ

(ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ) : ಶ್ರೀ ಎನ್. ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳ*

ಜ್ಞಾನಪ್ರದ ವಿಚಾರಗಳು : ಡಾ|| ಡಿ. ಆರ್. ಪಾಂಡುರಂಗ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ : ಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಶೆಟ್ಟಿ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಕ್ಷಗಾನ

: ಮೈಂದ 'ದ್ವಿವಿದ ಕಾಳಗ'

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಶಿಕ್ಷಕೇತರ ಬಳಗದಿಂದ.

'ದಕ್ಷಯಜ್ಞ'

ನಿರ್ದೇಶನ: ಪ್ರೊ. | ಎಂ.ಎಲ್. ಸಾಮಗ,

ಸಂಜೀವ ಸುವರ್ಣ

ಮೇಳೈಸಿದ ವಿದ್ವಾಂಸರು

ಸ್ವಾಗತ, ಪರಿಚಯ

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಉಪಾಧ್ಯ

ಇಂದಿನ ಕೊನೆಯ ಸಮಾವೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವವರು ಶ್ರೀ ನಿ. ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳರು. ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಕೃತಿಕಾರರು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು, ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ನಿಡಂಬೂರು ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ಬಲ್ಲಾಳರು ಬಹುಕಾಲ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಕನ್ನಡದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದವರು. ಸದ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಬಲ್ಲಾಳರು 'ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಪಥ', 'ಬಂಡಾಯ' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಮರ್ಶಕರ ಹಾಗೂ ಓದುಗರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವೀಯ ಅಂತಃಕರಣ ಹಾಗೂ ಅಪಾರ ಜೀವನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಬಲ್ಲಾಳರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸ್ಥಾಯೀ ಲಕ್ಷಣ. ಇವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಕಾಡಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಐದು ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಿಕೊಡಲಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಪ್ರೊ| ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ, ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಛಂದಸ್ಸು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸರಸವಾಗಿ ಸುರಳಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಪ್ರೊ| ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖಕರು. ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವಕೋಶದ ಸಂಪಾದಕರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಕೇನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆದರೂ ಮನೆತನದ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ತಳೆದವರು. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ನಿರತರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಪ್ರೊ| ಎನ್. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ 1963-67ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದರು. ಪ್ರೊ| ಅಡ್ಡನಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಬಹುಕಾಲ ಮೂಲ್ಕಿ ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ದುಡಿದವರು. ವಿಜ್ಞಾನ ಲೋಕದ ಸಂಪಾದಕರು. ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನ ಕೋಶದ ಸಂಪಾದಕ ರೆಲ್ಲೋರ್ವರು. ಈ ಐದು ಮಂದಿ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲ ಸಭಾಸದರಿಗೂ ಸ್ವಾಗತ.

●

ಕನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯ ಉಪನ್ಯಾಸ

ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ

20ನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊರಳುನೋಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಉದಾರವಾಗಿ 25 ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಖಂಡಿತ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾಕೇಂದ್ರೆ ನನಗೆ ಯಾವ ಬಹುಮಾನ ಬರದೆ ಇದ್ದೂ, ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ No - bell ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯಬೇಕೊಂತ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಆಸೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇನೇ ನಾನು ನನ್ನ ಕಿಂಚಿತ್ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ದರ್ಶನವನ್ನ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಉಡುಪಿಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನೆನಪು ಅಂತ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಳಿದಾಸನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ -

“ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೇಖಾ ವಲಯಗಳಿತಂ ಯಸ್ಯ ಬರ್ಹಂ ಭವಾನ್ಯಾ

ಪುತ್ರ ಪ್ರೇಮ್ಯಾ ಕುವಲಯದಳಕ್ಷೀ ಕರ್ಣೇ ಕರೋತಿ”.

“ತತ್ರ ಸ್ವಂದಂ ವಸತಿ ನಿರುತಂ” ಸ್ವಂದ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರೋ ಜಾಗ ದೂರ ಇದೆ ಪಾರ್ವತಿಗೆ. ಆದರೆ ಆ ಸ್ವಂದನ ವಾಹನವಾದ ಆ ನವಿಲಿನ ಒಂದು ಗರಿ ‘ಜ್ಯೋತಿರ್ಲೇಖಾ ವಲಯಗಳಿತಂ’ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದನ್ನ ‘ಪುತ್ರ ಪ್ರೇಮ್ಯಾ’ ಮಗುವಿನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ‘ಕುವಲಯದಳ ಕ್ಷೀ ಕರ್ಣೇ ಕರೋತಿ’. ಅಂದರೆ ಅವನ ವಾಹನದ ಒಂದು ಗರಿ ಬಿದ್ದಿದೆ, ಅದನ್ನ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತುಂಬಾ ಮುದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ಹಾಗೆ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ನಗರ ಭವಾನಿ ತನ್ನ ಊರಿನ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ 50 ವಸಂತಗಳನ್ನ ಕಳೆದಿರುವ ಕಂದನ ನೆನಪನ್ನ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಮತ್ತೆ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಬರಬೇಕೊಂತ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ ಇದ್ದೂ, ಕೂಡ ಬರಲೇಬೇಕಾದಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸ್ನೇಹದ ಬಾಂಧವ್ಯ ಅನ್ನೋದು ಅಷ್ಟೂ ದೊಡ್ಡದು.

ಈಗ ತಾನೇ ಕವಿತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಗುರುಗಳಾದ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿಯವರು ಮತ್ತೆ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು, ಡಾ| ಪ್ರಭುಶಂಕರರವರು ಮಾಡಿದ ಬೆಳಗಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿತ ಮರೆಯಲಾರೆ. ಅದೇ ನಿಜವಾಗಿ ಕಾವ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿ ಅಂತ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಕವಿತ್ವ ಅಂದರೆ ಬರೇ ಪದ್ಯಗಳನ್ನ ಹೊಸೆಯುವಂತಹ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಕ್ಷಿತಿಜವನ್ನ ಯಾವ ಯಾವುದು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೋ ಅದೇ ನಿಜವಾದ ಸೊಗಸಾದ ರಚನೆಗಳೊಂತ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಡೆದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತರು ಪರಿಸರದ ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಬಿಡಿಸಿಟ್ಟರು. ವ್ಯಾಸರಾಯ ನಿಂಜೂರರವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಮಾಣುವಿನಿಂದ ಆದರೆ ವಿಕಿರಣದಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯ ಆಗುತ್ತೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರು. ವಿವೇಕ್ ರೈಯವರಂತೂನೂ ಜಾನಪದ, ಅದರ ಒಂದು

ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿಟ್ಟರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ. ಕವಿಗೋಷ್ಠಿನೂ ಹಾಗೇ ಆಯ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಸುಲಭ ಅನಿಸುತ್ತೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಿಂಜೂರರವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು – “ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಾವು ತಯಾರಿಸಿದ್ದನ್ನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ? ಶೇ. 30-40ರಷ್ಟು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ.” ಆದರೆ ನಾವು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಕಾವ್ಯವನ್ನ, ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನ, ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಬಂದ ಕಾವ್ಯದ ದಾರಿಯನ್ನ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಅನಿಸುತ್ತೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆಂದರೆ ಕಾಲರಾಯ ಬಹಳ ನಿಷ್ಠುರ. ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದಂಥದನ್ನ ಮಾತ್ರ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನ ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ಕಿತ್ತೊಡ್ಡಿದು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು ನಮಗೆ ಯಾವುದು ಬಂದಿದೆ ಅದರ ಕಿಂಚಿತ್ ದರ್ಶನವನ್ನ ನಿಮಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ರೈಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ಭಾಷಿಕವಾದ ಒಂದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಆರಂಭದ ಕಾಲದಿಂದ ಒಳಗಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಬಂತು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಬಂತು. ನನಗೆ ಅವು ಎಷ್ಟೇ ಪವಿತ್ರವಾದ ಭಾಷೆಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಧೋರಣೆಯನ್ನ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ದ್ರವ್ಯ ಅಂತ ಇತ್ತು. ಯಾವುದನ್ನು ಜಾನಪದದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದರೋ ಅದು ನಮ್ಮದು. ಅದರ ಮಟ್ಟ ಯಾವುದು ನೋಡೋಣ. ನಾನು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇವತ್ತು. ಮನಸ್ಸನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಗಾಢವಾಗಿ ಕಲಕುವ, ತಲಪುವ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿಸಬಲ್ಲ, ಉಕ್ಕಿಸಬಲ್ಲ ಪ್ರಕರ್ಷ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಬಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಗೀತೆಯ ಒಂದು ಸತ್ವವನ್ನ ನೋಡಿ. ಒಂದು ಪದ್ಯ ಇದೆ. ಜನಪದ ಗೀತೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಿದೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಗೌನ ಹಳ್ಳಿ. ಒಂದು ಗೋವಿನ ಹಳ್ಳಿ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಗೌಡನ ಹಳ್ಳಿ ಇರಬಹುದು. ಜನಪದ ಗೀತೆ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದ್ದು. ನಮಗೆ ಕಾಲ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 500 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿಂದು, ಒಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ತನ್ನ ತೌರು ಮನೆಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ-

“ಗೌನಳ್ಳಿ ದೇವರೆ ಗೊಂಬೆ ತೇರಿನವಳೆ

ದಂಡಿಗೊಡ್ಡದ ಮಿಂಡ ಸುಖವಾಗಿ ಬಂದರೆ

ಗಂಡನ ಆಹುತಿ ಕೊಡುವೇನೆ”

ಈ ಪದ್ಯ ಓದಿದಾಗ ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಕಲಕಿ ಹೋಯಿತು. ‘ದಂಡಿಗೆ ಹೋದ ಮಿಂಡ’ – ನಾವು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಮಹಿಳೆಗೂ ಈ ಪದ್ಯದ ಮಹಿಳೆಗೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ! ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಮ್ಮವರು. ಪರ ಪುರುಷನನ್ನ ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ ನೋಡದಲೇನೇ ಕನ್ನಡಕದ ಅಂಚಿನಿಂದ ನೋಡುವವರು ನಮ್ಮವರು. ಅವಳು ಹೇಳೋತಾಳೆ, “ದಂಡಿಗೊಡ್ಡದ ಮಿಂಡ ಸುಖವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಗಂಡನ ಆಹುತಿ ಕೊಡುವೇನೆ”. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪವತಿಯಾದ ಒಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಒಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಅತಿಯಾಗಿ ಕಾಡುವ, ಹಿಂಸೆಕೊಡುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಅವಳು ಅದನ್ನ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ತವರಿಗೆ ಬಂದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನ

ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅನ್ನೋ ಗುಣ ನಮಗಿಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಇಂತಹ ಸೊಗಸಾದ ತ್ರಿಪದಿ ಛಂದಸ್ಸನ್ನ ನಮ್ಮವರು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಅದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಕ್ರಮಣದ ಫಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ವೃತ್ತಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದವು. ಆ ವೃತ್ತಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಅದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತೇ, ಅದು ಹೇರಿದ್ದಲ್ಲವೇ ಅನ್ನೋ ಸಂದೇಹ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಸಂಸ್ಕೃತ ರಚನೆಯನ್ನ ನೋಡಿ. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾದವರು ಬರೆದರೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಭಾಷೆಯ ಸತ್ವವನ್ನ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ಅನ್ನೋದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ.

‘ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ’ಕಾರ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಾನೆ -

“ಕಾಣನ್ ಎಗೈದುಂ ತನ್ನ ದೋಷಮಂ ಪೂಣೆಗನ್

ಕಾಣವದೆಂತು ಕಣ್ ಗಳ್ ತಮ್ಮ ಕಾಡಿಗೆಯಂ”.

ಬಹಳ ಸೊಗಸಾದಂತಹ ಮಾತಿದು. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ದೋಷ ನಮಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಬೇರೆಯವರು ಹೇಳಬೇಕಷ್ಟೇ. ಹೇಗೆಂದರೆ- ‘ಕಾಣವದೆಂತು ಕಣ್ ಗಳ್ ತಮ್ಮ ಕಾಡಿಗೆಯಂ’. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ. ಅವರಿಗೆ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ ಅದು. ಹೊರ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಅಪರಂಜಿ ಶಿವಕುಮಾರ್ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಕಥೇನೇ ಹೇಳಾರೆ - ಒಬ್ಬನಿಗೆ 60 ವರ್ಷ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತವನಿಗೆ. ಏನಂದ್ರೆ, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಎಂಟು ದಿವಸದಿಂದ ಕೇಳಿಸ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಒಂಬತ್ತನೇ ದಿವಸ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ. ಇವತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡೇ ಬಿಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ನಿಂತೊಂಡ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾಳೆ ಹೆಂಡತಿ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿದ-

“ಕೇಳಿಸ್ತೇನೇ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಬಂದ್ರಾ ? ಅಡಿಗೆ ಆಯ್ತಾ ? ಊಟ ಆಯ್ತಾ ?”

ಏನೂ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಬಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ .

ಓಹೋ ಇವಳಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸೋಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡ. 30 ಅಡಿ ಬಂದು ಮತ್ತೆ ಕೂಗಿದ “ಕೇಳಿಸ್ತೇನೇ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಬಂದ್ರಾ ? ...” ಮತ್ತೆ ಮೂರನೇ ಸಲ ಕೇಳಿದ್ರೆ ಏನೂ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಾಲ್ಕನೇ ಸಲ ಕೇಳಾನೆ. ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತುಕೊಂಡು- “ಕೇಳಿಸ್ತೇನೇ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಬಂದ್ರಾ ? ಅಡಿಗೆ ಆಯ್ತಾ ?” ಅಂದ್ರೆ ಅವಳು ಹೇಳ್ತಾಳೆ ಅವಾಗ -

“ಅದೇನೀ ಮತ್ತೆ ಐದು ಸಲದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಕೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಂದ ಹೇಳಾನೆ ಇದ್ದೀನಿ. ಅಡಿಗೆ ಆಯ್ತು, ಬಂದ್ರು, ಊಟಾನೂ ಆಯ್ತು, ಬಿದ್ದೊಂಡಿವೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೇ ಇದ್ದೀನಿ !”.

ಈ ಐನಾತಿ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ತಾಪತ್ರಯ ಅದು. “ಕಾಣನ್ ಎಗೈದುಂ ತನ್ನ ದೋಷಮಂ ಪೂಣೆಗನ್ ಕಾಣವದೆಂತು ಕಣ್ ಗಳ್ ತಮ್ಮ ಕಾಡಿಗೆಯಂ” - ಈ ಕಂದ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಬಿಟ್ಟರು ಇವರು. ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಜನಪದ ಗೀತೆಯ ಸೊಗಸು ಬಂದಿದ್ದಿದ್ದೆ, ಏನಾಗಿತ್ತು, ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆ ಯಾವ ರೂಪ ಪಡೀತಾ ಇತ್ತು. ಅನ್ನೋದನ್ನ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಜನಪದ ಗೀತೆ:

“ಬೆಳಗಾಗಿ ನಾನ್ ಎದ್ದು ಯಾರ್ ಯಾರ ನೆನೆಯಲಿ.”

ಎಳ್ಳು ಜೀರಿಗೆ ಬೆಳೆಯೋಳ - ಭೂಮ್ತಾಯ
ಎದ್ದೊಂದು ಗಳಿಗೆ ನೆನೆದೇನ”.

ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿದೆ ! ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಬರೆದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳಿದರೂ ತಲೆದುಗುವಂಥ ಮಾತುಗಳು: ‘ಆಡಿ ಬಾ ನನ ಕಂದ ಅಂಗಾಲ ತೊಳೆದೇನ’ ಭಾಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ, ಒಂದು ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುವ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಇದನ್ನೇ ಪಂಪನಿಗೆ ಬರೆಯಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿವೆ - ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಮೊದಲಾದವರು ಒಳ್ಳೆ ಕವಿಗಳು ಅಲ್ಲಂತ ನಾನು ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ - ‘ಬೆಳಗಾಗಿ ನಾನೆದ್ದು ಅನ್ನೋದನ್ನ

ಪ್ರಾತಃ ಸಮಯದೊಳ್ ಆನ್ ಆರಾರಂ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಿ ಪೇಳ್

ತಿಲ ಜೀರಾದ್ಯಂಗಳ ಬೆಳೆವ ವಸುಂಧರೆಯ ನಾನ್ ನೆನೆವಂ’

ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ, ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಹಿರಿಮೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡವನು. ಅದರ ರೂಪ ವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಮಾರು ಹೋದವನು. ಆ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕತೆಗೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ಬೆರಗಾದವನು. ಅಲ್ಲೂ ಸೊಗಸಾದ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ರನ್ನ ಹೇಳಾನೆ. ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಅವನು. ಎಂಥಾ ಪದ್ಯ ನೋಡಿ ಇದು: ಅದು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಇದ್ರೂ ಕೂಡ. ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥ ಇದೆ ನೋಡಿ: -

‘ಸಾರದೆ ಸಾರಮಪ್ಪ ಜಿನಧರ್ಮಮನ್ ಆತ್ಮನ್ ಅಸಾರಮಪ್ಪದಂ

ಸಾರಮಿದೆಂದು ನಂಬಿ ತನಗಲ್ಲದುದಂ ತನಗೆಂದು ಕೇ

ದಾರ ವಿಹಾರ ಸುಂದರ ಕೃತೋದರ ದಾರ ದಾರಕೋ

ದಾರ ವಿಮೋಹದೊಳ್ ತೊಡರ್ದು ದಾರುಣ ದುಃಖಮನೆಯ್ದಿರ್ಕುಮೇ”

ಜಿನ ಧರ್ಮ ಸಾರವತ್ತಾದ್ದು. ಆದರೆ ಜೀವ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಸಾರವನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತದಂತೆ. ಕೇದಾರ ಎಂದರೆ ಆಸ್ತಿ, ಹೊಲ, ಮನೆ. ವಿಹಾರ ಅಂದರೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳು. ದಾರ ಅಂದರೆ ಹೆಂಡತಿ. ಕೃತೋದರ ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಸೊಂಟದವಳು. ಇವನ ಸೊಂಟ ಎಷ್ಟು ಗಾತ್ರವಾದರೂ ಇರಲಿ. ಹೆಂಡತಿ ಮಾತ್ರ ಅಂಥವಳು ಸಿಗಬೇಕು ಅವನಿಗೆ: “ಸುಂದರ ಕೃತೋದರ ದಾರ”. ದಾರಕ ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು. ಇವರ ಮೇಲೆ “ಉದಾರ ವಿಮೋಹದೊಳ್ ತೊಡರ್ದು ದಾರುಣ ದುಃಖಮನೈದಿರ್ಕುಮೆ”. ನಿಜವಾಗಿ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾದ ಪದ್ಯ. ಆದರೆ ಅರ್ಥ ಆಗಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ತಾಪತ್ರಯ. ಒಬ್ಬ ಒಂದು ಕಡೆ “ಅಂಡಾಂಡ ಪಿಂಡಾಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಭಾಂಡಂಬು ಧಂಡಿಗಾ ಮಂಡಿಗಾ ವಲಸಿಪೇಸೆ” ಅಂತ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟನಂತೆ. ಯಾರೋ ಕೇಳಿದರಂತೆ: “ಏನಯ್ಯಾ ಇದರ ಅರ್ಥ ?” “ಇಂಕ ಅರ್ಥಂಪೆಳ್ ಲೇದು. ನಾ ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಥ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಬರ್ತೀರಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅರ್ಥ ಇಡ್ತೀನೀ” ಅಂತಂದ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮರೆತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಹೇಳಿಬಿಡ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಬರೆಯಬಲ್ಲರು, ಅದನ್ನ ಹೇಳಲೇ ನಾನು.

ಪಾಂಡು ಸತ್ತು ಹೋದಾಗ ಋಷಿಗಳು ಬಂದು ಹೇಳ್ತಾರೆ ನೋಡಿ, ಕನ್ನಡ ಅಂದ್ರೆ ಇದು. ಅಳಬೇಡಿ, ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ಅನ್ನೋ ಮಾತು. “ಕಳೆದವರ್ಗೇ ಅಳ್ಳುದು” ಇವತ್ತಿಗೂ ನಾವು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಾಗದ ಬರೆದಾಗ ಬರೀಬಹುದು ಇದನ್ನ. ಕಳೆದವರ್ಗೇ ಅಳ್ಳುದು ಅಂದರೆ ಸತ್ತವರಿಗೆ ಅಳೋಣ. “ಅಳೊಡೆ ಅವರೇಳ್ವಡಂ ? ಅವರೇಳ್ತಾರೆನು ?” “ಅವರಿಂ ಬಳಕ್ಕೆ ತಾಂ ಉಳಿವಡಂ

ಏಳರ್ ಅವರ್ ಅಣಂ ತಮಗಂ ಬದುಂಕಿಲ್ಲ” ಅದರಿಂದ “ಧರ್ಮಮಂ ಗಳಿಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುದೊಂದೆ ಚಿದುರ್ ಇಂತುಟಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದಕೇಕೆ ಪಲುಂಬುವುದೋ ಏಕೆ ಅಳುವುದೋ ಏಕೆ ನೋವುದೋ ?” ಎಂಥಾ ಮಾತಿದು ! ಯಾರಾದರೂ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ಹೋಗ್ಬಿಟ್ಟವರಾದರು. ಹೋದ್ದು, ಅಂದಾಗ ಏನು ಸಂಕಟ ಇದೆ. ಆದ್ರೆ, ಮುಂದೆ ನಮಗೂ ಅದೇ ಗತಿ ಇದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಧ್ವನಿನೂ ಇದೆ.

ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನ ನಮ್ಮ ಅಭಿಜಾತ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲ. ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಕಂದ ಪದ್ಯಗಳ ಸೊಗಸನ್ನ ನಿಮಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ವಚನದ ವೈಭವಕ್ಕೆ ನೀವು ಬರಬೇಕು. ಈ ವಚನ ನೋಡಿ. ನನಗೆ ಅಲ್ಲಮನ ಬಗ್ಗೆ, ಬಸವಣ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಂಗಮ್ತು ಅನ್ನೋಳು ಒಬ್ಬಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತೆ.

“ಪರಿಪರಿಯ ಅವಲೋಹ

ಬಸವ ಎಂಬ ಹೊನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು

ಹೊನ್ನ ಪರಿವರ್ತನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದವು ನೋಡ”.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ, ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವಿನ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕವಿಗಳಾದರು ! ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹ ಆಚಾರ್ ಗುರುತಿಸಿರೋದು 176 ವಚನಕಾರರನ್ನು. ಆದರೆ 1160ರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 375 ಜನ ಕವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಘಟಕ ವಚನ ಅನ್ನೋದು. ನೀವು ಮಾತಾಡಿದರೆ ಅರ್ಥ ಆಗಬೇಕು. ಮಾತು - ಬಸವಣ್ಣನವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳ್ತಾರಲ್ಲ- ‘ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು’, ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡೋದ ಕಲಿತುಕೊಬೇಕು. ‘ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು’-ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ಎದುರು ಕುಳಿತವರಿಗೆ ಎಂಜಲು ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು-ಕೊನೆಗೆ ‘ಸ್ಫಟಿಕದ ಶಲಾಕೆಯಂತಿರಬೇಕು’ ಎಂಬ ಮಾತು ಬಳಸಾರೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಯ್ತು: ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅರ್ಥ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಹೇಳ್ತಾರೆ. ಏನಂದ್ರೆ, ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸ್ತಾರೆ, ಕಬ್ಬಿಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನ ಬಳಸಾರೆ, ಚಾಣ ಎಲ್ಲಾ ತೆಗೋತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಡಿಸುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಸ್ಫಟಿಕದ ಶಲಾಕೆಯನ್ನು ತೆಗೋತಾರಂತೆ. ಸ್ಫಟಿಕದ ಶಲಾಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಬಿಡಿಸ್ತಾರೆ ಅಂದ್ರೆ, ಕಾವ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣನ್ನ ತೆರೆಸುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು. ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಕವಿಗಳು ಮಾಡೋ ಕೆಲಸ ಇದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಯನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತಾರೆ.

“ಎದೆಗೆ ಬರುತಲಿದೆ ಜಗದ ಮುದ”- ಭಾಷೆಯನ್ನ ಪು.ತಿ.ನ. ಹೇಗೆ ಕುಣಿಸ್ತಾರೆಂತ ನೋಡಿ. ಒಂದು ಕಡೆ ಎದೆಗೆ ಸಂತೋಷ ಆದ್ರೆ ಏನೀ ಮಾಡ್ತೀರಿ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳ್ತಾರೆ:

“ಎದೆಗೆ ಬರುತಲಿದೆ ಜಗದ ಮುದ

ಕುಣಿದಲ್ಲದೆ ನಾ ತಾಳೆನಿದ

ಕೂಡಿ ಆಡಿ ಕುಣಿದಾಡಿದಲ್ಲದೆ

ತಾಳ ಬಲ್ಲೆನೇ ಇಂಥ ಮುದ”.

ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ! ನನಗೆ geography teacher ಒಬ್ಬನ ನೆನಪು ಬರುತ್ತೆ. ಅವನು ಪಾಪ Himalaya is so high ಅಂತ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹಿಮಾಲಯದ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೇಗಪ್ಪ ಹೇಳೋದು ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ! ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಸತ್ತ್ವ ಉಳ್ಳೋಳ್ಳೋದು ಇಂಥ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ. ಕವಿಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ವಾಗ್ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಮುಕ್ತ ಛಂದೋ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದದ್ದು ವಚನ. ಒಂದು ಕಡೆ ಒಬ್ಬ ವಚನಗಾರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

‘ಗರ್ಭ ಇದ್ದ ಅಂಗನೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಂಭ್ರಮವಲ್ಲದೆ

ಗರ್ಭ ಗರ್ಭಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಂಭ್ರಮ ಉಂಟೆ ಹೇಳ’.

ಏನು ಮಾತಿದು !

ಒಬ್ಬಳು ಈಶ್ವರನ ಹಾದಿ ಕಾಯ್ದಾ ಇದ್ದಾಳೆ, ಕಾಯ್ದಾ ಇದ್ದಾಳೆ, ಕಾಯ್ದಾ ಇದ್ದಾಳೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪಾಪ ಮಾನಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ ಅವಳು. ಕಾಡು ಕುರುಬಿಯಂತೆ ಯಾವನ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಕಾಗಿದೆ ಅವಳಿಗೆ. ಶಿವ ಶಿವ ಅಂತ ಕಾಯ್ದಾ ಇರೋ ಸ್ಥಿತಿ. ಹಾಗೆ ಕಾದು ಕಾದು ಕೊನೆಗೆ ಕವಿ ಗಣೇಶ ಮಸಣಯ್ಯ ಹೇಳ್ತಾನೆ “ಇವಳು ಆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಬರವಿಗೆ ಕಾದು ಕಾದು ಕಳವಳದಲ್ಲಿದ್ದು ತೋರಣದ ಎಲೆಯಂತಾದಳವ್ವ”. ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ತೋರಣ ಹಾಕ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸಿಗಿದು ತೋರಣ ಹಾಕ್ತಾರೆ, ಯಾರಾದರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ. ಈ ತೋರಣ ಹಾಕೋದು ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ತೋರಣದ ಎಲೆ ಎಷ್ಟು ಲಕಲಕಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೆ, ನಳನಳಿಸಿರುತ್ತೆ, ಆನಂದವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಮಾರನೇ ದಿವಸಕ್ಕೆ ನೋಡಕ್ಕಾಗಲ್ಲ ಅದನ್ನ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಣದ ಎಲೆಯಂತಾದಳು. ಇದು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ನಾನು ನೂರಾರು ವಚನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳ್ತಾಳೆ- “ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾದರೆ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ” ನನಗೆ ಈ ಮೊದಲನೇ ಸಾಲು ಮೊದಲು ಅರ್ಥವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅರ್ಥ ಆಯಿತು. ಅವಳು ಹೇಳ್ತಾಳೆ-

“ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾದರೆ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ

ಅಸ್ತಮಾನವಾಯಿತೆಂದರೆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಿಲ್ಲ”

ಅಂತ. ಅಂದ್ರೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮೀನೇ ಬೇಕಾದ್ರೂ ಕರೆದು ಕೂರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ. ಅವನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಬೇಡಿ. ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡಿರಿ. 11 ಆಯ್ತು, 11.30 ಆಯ್ತು, 12, 12.30, 1 ಅಂದ್ರೆ ಈಗಾಗ್ಗೆ ಒಡಲೊಳ್ ಗುಡುಗುಟ್ಟುಗುಂಗಡ. ಅವನು ಹಿರಿಯನಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನನೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾದರೆ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ ಹಾಗೇನೇ ‘ಅಸ್ತಮಾನವಾಯಿತೆಂದಾದಡೆ’ ಕತ್ತಲೆ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ‘ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಿಲ್ಲ’. ಈ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕವಿಗಳು ಸಣ್ಣ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸ್ತಾರೆ ! ಅದನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನೇ ಓದುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಹಟ ಬರಬೇಕು ನಿಮಗೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೇಳ್ತಾರೆ. ನೀವು ಓದಬೇಕು ಇದನ್ನ- ‘ರತ್ನ ಬೇಕು, ಪ್ರಯತ್ನ ಬೇಡವೇ’ ಅವರು ಕೇಳೋ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ರತ್ನವನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ಅರ್ಥ ಇರೋದಿಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ ಷಟ್ಪದಿ ಅಂತ ಒಂದು ಛಂದಸ್ಸಿನ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳ್ತೇನೆ.

“ಅದು ಪರಮಾಸ್ತದ

ಮದು ಪುಣ್ಯ ಸಂಪದ

ಮದುಮಹಾಭ್ಯುದಯವಿಲಾಸವಾಸ”

ಇದು ಈ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಲಕ್ಷಣ. ನಮ್ಮ ಷಟ್ಪದಿ ಅನ್ನೋದು ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದು -

“ಮಂದರಧರ ಗಣ

ಬಂದಿರ್ಕಾರಂತ್ಯದೊಳ್

ಕುಂದದೆ ನೆಲಸುಗೆ ಮದನಹರಂ

ಇಂದು ನಿಭಾನನೆ

ಮುಂದಣ ತೆರನುಮೀ

ಯಂದಮದೊಂದು ಷಟ್ಪದ ಲಕ್ಷಣಂ”

ಇದು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ! ನಮ್ಮ ದೇಶೀ ಸಾಹಿತ್ಯದ್ದಿದು. ನಾನೇ ಬರೆ ಒಂದು ‘ಭಂದೋಮಿತ್ರ’ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೀನಿ.

“ನಿದ್ದೆಯು ಬರದಿರೆ

ಓದಿರಿ ನನ್ನಯ

ಭಂದೋಗ್ರಂಥವ ಮರೆಯದೆಲೆ.

ಖಂಡಿತ ನಿದ್ದೆಯು

ಬಂದೇ ಬರುವದು

ಒಂದು ಪುಟವು ಮುಗಿವಷ್ಟರೊಳೆ”.

ನಾನು ಈ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಸೊಗಸನ್ನು ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಂದ ಕೂಡಲೇನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯ ಭಂದಸ್ಸು ಬಂತ್ರೀ. ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿ ಬಂತು, ಶರ ಬಂತು, ಕುಸುಮ ಬಂತು, ಭೋಗ ಬಂತು. ಭಾಮಿನಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ಭಂದಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಯಾಕೆ ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ ತುಂಬಾ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು ? ಕನ್ನಡದ ಹೊಸ ಕಸಿ ಇದು. ಕನ್ನಡದ ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು ಇದು. ನಿಮಗೀಗ ಈ ಧಾಟಿಯ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಪದ್ಯ ಜ್ಞಾಪಿಸ್ತೀನಿ ನಾನು.

“ಯಾವ ಮೋಹನ ಮುರಳಿ ಕರೆಯಿತು ದೂರ ತೀರಕೆ ನಿನ್ನನು

ಯಾವ ಬೃಂದಾವನವು ಸೆಳೆಯಿತು ನಿನ್ನ ಮಣ್ಣಿನ ಕಣ್ಣನು”

ಇದು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಯ ಮಿಶ್ರಲಯದ ಪದ್ಯ !

ಈ ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿ ಈ 3- 4 ಮಾತ್ರಗಳ ಮಿಶ್ರ ಲಯದ ಮಾಧುರ್ಯದಿಂದ ಏನು ಸೊಗಸನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತಂದ್ರೇ - ನೋಡಿ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಹೇಗೆ ಹೇಳಾನೆ. ಕರ್ಣನ ರಥ ಹೂತು ಹೋಗಿದೆ. - ಕೃಷ್ಣ ಈಗ ಸುಸಮಯ, ಬಾಣವನ್ನು ಹೊಡಿ ಹೊಡಿ ಅಂತ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಬಾಣ ಬಿಡ್ತಾನೆ ಅವನು ? ಅರ್ಜುನ ಹೇಳಾನೆ: -

“ಬಿಸುಟು ಹೋದನು ರಥವ ಸಾರಥಿ

ವಸುಧೆಯೊಳು ರಥ ಅದ್ದು ಕೆಡೆದುದು

ನಿಶಿತ ಮಾರ್ಗಣವಿಲ್ಲ ಕೈಯಲಿ ದಿವ್ಯ ಧನುವಿಲ್ಲ

ಎಸುವಡೆಂತೇಳುವವು ಕೈ

ಬೆಸುವೊಡೆ ಮನವೆಂತು ಬಂದುದು

ಬಸುರಶಿಖಿ ಬಲುಹಾಯ್ದು ಕರ್ಣನ ಕೊಲುವನಲ್ಲೆಂದ.”

ಆ ರೂಪಕಗಳ ಸಂಪತ್ತೇನು ! ಅಷ್ಟಾ ಇದಾನೆ ಅರ್ಜುನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ. ಸತ್ಯದ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಬರೋ ರೀತೀಲಿ ಅಷ್ಟಾನವನು. “ಯಾರು ಹೇಳು ಕರ್ಣ. ನಾನು ಕೊಲ್ಲೋದಿಲ್ಲ.” ಇಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವ್ಯಾಸರನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ತಾನೇ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ನನಗ್ಯಾಕೋ ಬಸುರಶಿಖಿ ಬಲುಹಾಯ್ದು. ಕರ್ಣ ಯಾರು ಹೇಳು ? ಸತ್ಯದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಋಷಿಗಳ ಅನುಮತದಿಂದ ಕುಂತಿಯ ಬಸುರಲೇನುದಯಿಸನಲೇ ನೀ ಕಪಟ ನಾಟಕ ಸೂತ್ರಧಾರನಲೇ”. ಓಹೋ ಇದ್ಯಾಕೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಂತೂಂತ ಅಂದುಕೊಂಡು, ಕೃಷ್ಣ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ರಥದ ಮುಂದೆ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ ಕೃಷ್ಣ. ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ್ರೆ ಬಾಣ ಬಿಡ್ತಾನೇ ಇಲ್ಲ ಅರ್ಜುನ, ಅಷ್ಟಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಅಳೋದನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಹೇಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಕೇಳಾನೆ ಕೃಷ್ಣ-

“ಹಾರವೇನೈ ಕಂಗಳಲಿ

ಕಸ್ತೂರಿಯೇನೈ ಕದಪಿನಲಿ

ಕದನದಲಿ ಶೃಂಗಾರವಿದು ವಿಪರೀತವಾಯ್ತು”

ಶೃಂಗಾರವು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗುತ್ತೇ ! ಇದು ನಮ್ಮ ನಡುಗನ್ನಡದ ಒಂದು ಸೊಗಸು. ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯ ಸೊಗಸದು. ನಾನೇ ಇದರ ಲಕ್ಷಣ ಬರೆ. ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ 3-4 ಅಲ್ಲೇನೀ 77

77

777+ - ಗುರು

ನಾನು ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯೋಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟೆ. ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ವೈದ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಾರ್ರೆ. 28 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ಅವನು. ಯಾಕೋ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ವೈದ್ಯರು ಹೇಳ್ತಾರೆ ಇವನಿಗೆ ಏನು ಲಕ್ಷಣ ಅಂತ. Psychiatrist ಅವರು. ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯ ಲಕ್ಷಣ ಇವನ ಲಕ್ಷಣ ಎರಡೂ ಹೇಳ್ತಾರೆ. -

“ಇವಗೆ ಭಾಮಿನಿ ಹುಚ್ಚು ವೊಂದೇ

ಸಮನೆ ಏಳೇಳ್ ಮಾತ್ರಗಳನೇ

ಈವುದೀತಗೆ ಮೂರುನಾಲ್ಕರ ತೆರೆದಿ ಏಳು ಸಲ”

ಕೊನೆಗೆ ಗುರುಕೃಪೆಯಿರಲು ಬದುಕುವನು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲೊಂದು ಗುರು ಬರಬೇಕಲ್ಲ. ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ.

ಹೀಗಿದೆ ಕಾವ್ಯ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಲಿ. ಕೊನೆಯೊಂದು ಪದ್ಯ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡ್ತೇನೆ. ಬಲ್ಲಾಳ್‌ರಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಧೈರ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಿಜವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕವರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೀನಿ. ಇವತ್ತಿನ tradition ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದ್ಭುತವಾದದ್ದು.

“ಅಂತಃಸ್ನಾರಂ ಘನತುಲಯಿತುಂ ನಾನಿಲಶ್ಚಕ್ಷತಿತ್ವಾಂ

ರಿಕ್ತಸ್ಸರ್ವೋ ಭವತಿಹಿ ಲಘು ಪೂರ್ಣತಾ ಗೌರವಾಯ”

ಎಂದು ಕಾಳಿದಾಸ ಹೇಳ್ತಾನೆ. ಅಯ್ಯಾ ಮೋಡ ನೀನು ಎಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ.

“ತಸ್ಯಾಸ್ತಿಕ್ತೆರ್ ವನಗಜ ಮಧ್ಯೆರ್ ವಾಸಿತಂ ವಾಂತ ವೃಷ್ಟಿಃ”

ವಾಂತಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡ ಮೋಡಕ್ಕೆ ಏನಾಗುತ್ತೆ ನೀರನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲ ಹಾಗಂತ ನರಳಬೇಡ.

“ಜಂಬೂ ಕುಂಜ ಪ್ರತಿಹತರಯಂ ತೋಯಮಾದಾಯ ಗಚ್ಛೇಃ”

ನೀನು ನೇರಳೆಯ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಬೀಸಿ ಬರುವ ಆ ಗಾಳಿಯನ್ನ ಕುಡಿದಂತಹ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಹರಹನ್ನ ಕುಡಿದರೆ ನಿನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತೆ. ಶಕ್ತಿ ಬಂದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತೆ ಗೊತ್ತಾ?

“ಅಂತಃಸಾರಂ ಘನಕುಲಯಿತುಂ ನಾನಿಲಶ್ಚಕ್ಷತಿತ್ವಾಂ”

ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ವವನ್ನ ಯಾರು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಾಡ್ಲಕ್ಕಾಗಲ್ಲ. ಇದು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಡೀಬೇಕಾದ್ದು. ಒಳ್ಳೆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಯಾವನು ಬರೀತಾನೋ ಅವನ್ನ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಾಡ್ಲಕ್ಕಾಗಲ್ಲ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹವನ್ನ ಪ್ರಕಟಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ ಅನೇಕರು. “ಪೋಗದಿರಲೊ ರಂಗ ಬಾಗಿಲಿಂದಾಚೆಗೆ” ಅಷ್ಟೇ ! ಆಚೆಗೆ ಹೋದ್ರೆ, ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿಡ್ತಾರೆ ನಿನ್ನನ್ನ.

ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು ನಾನು ಸರ್ವ ಋತು ಬಂದರು ಅಂತ ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳ್ತಾರೆ: ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು “It’s like an all weather port”. ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು ನಾನು ಸರ್ವ ಋತು ಬಂದರು. ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಏನಿಲ್ಲೇ ಇದ್ದೂ, ಉತ್ಸಾಹವನ್ನ ತುಂಬುತ್ತಾರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ. “ಸಪ್ತೆ ಬಾಳುವೆಗಿಂತ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಲೇಸು” ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಬರೆದಿದ್ದು ಇದು.

“ಸಪ್ತೆ ಬಾಳುವೆಗಿಂತ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಲೇಸು.

ಬಿಚ್ಚು ಸ್ತುತಿಗಳ ಹಾಯಿ ಬೀಸೋಣ ಬಾ.

ಬೀಸೋಣ ಈಸೋಣ ತೇಲೋಣ

ಮುತ್ತಿನ ತವರ್ಮನೆ ಮುಟ್ಟನು ಮುಳುಗೋಣ ಬಾ”.

ಹೊರಟು ಹೋಗೋಣ ಆಳಕ್ಕೆ. ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡೋಣ. ಈ ಸತ್ವವನ್ನ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು. “ಹಡಗ ತಾಕಿಸು ಪ್ರತೀ ಬಂದರಿಗೂ,” ಅಡಿಗರು ಹೇಳ್ತಾರೆ: ನಿನ್ನ ಜೀವನ ನೀರಿದ್ದಾಗ್ಗೆ. ನಿನ್ನ ಬದುಕು ಅನ್ನೋ ಹಡಗನ್ನ ಪ್ರತೀ ಬಂದರಿಗೆ ತಾಕಿಸು. “ಅಮದು ರಫ್ತು ಸಾಗುತ್ತಿರಲಿ ಕೊನೆತನಕ ಆದರೆ ಯಾವೊಂದು ತಿಮಿಂಗಿಲತೊಡೆ ನಿನ್ನ ನುಂಗಿ ಕೊಳಸದ ಹಾಗೆ ನಡಸು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಬಂದರಿನಿಂದ ಬಂದರಿಗೆ.” ಇದು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದದ್ದು. ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನಡಸೋದು. ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳ ಹೇಳೋದು ಇದನ್ನೇನೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕವಿ ಹೇಳಾನೆ “ಕಲಿಸು ಬಾಗದೆ ಸೆಟೆವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಬಾಗುವುದನ್ನು. ಗಾಳಿಗಲ್ಲಾಡಿ ತಾಳಿ ಬದುಕುವುದನ್ನು”. ಗಾಳಿಗಲ್ಲಾಡ್ಕೊಂಡು ಆದರೂ ತಾಳಿ ಬದುಕುವುದನ್ನು ನಮಗೆ ಕಲಿಸು. ಈ ಅರಿವು “ಅರೆಹೊರೆದ ಮೊಟ್ಟೆದೊರೆ ಮೈಗೊಡಿ ಬರಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅವತಾರಿ ವಿನತಾ ಪುತ್ರ”.

ಇದು ನನ್ನ ಕೊನೇ ಮಾತು. ನಾನು ಕವಿಗಳನ್ನ ಕುರಿತು ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆ ಕವಿಗಳ ಮಾತಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಏನಿದೆ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು ಎಂಬ ಮಾತಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾರ್ಥಕವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಅಂತಃಸತ್ವಗಳನ್ನ ಪ್ರಕಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರ್ತಾ ಇದೆ. ನನಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ. ಈ ಶತಮಾನದಿಂದ ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸ್ತಾ ಇರುವಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಳೆಯ ಉನ್ನತ ಸತ್ವವನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಪರಂಪರೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಮ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳ್ತಾನೆ –

“ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮೆದೆ ಇಲ್ಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲಿಲ್ಲ” ಅಂತ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇ ಮಾತದು, ರೈತರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ದನ ಕರುಗಳನ್ನು ಸಾಕಬೇಕಾದರೆ ಒಣ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೆದೆ ಇರಬೇಕು. ಅವತ್ತು ಅವತ್ತು ಹಸುರು ಹುಲ್ಲನ್ನ ರಾಚಬೇಕು ಅದರ ಮುಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಬೆಳೆಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನವನ್ನ ಬೆಳೆಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ.

ಗಂಗಾಧರ ಚಿತ್ತಾರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಾರೆ. -

‘ವರ್ತಮಾನದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಿದಷ್ಟು ಭವಿತವ್ಯತೆಯ ಪೈರು’. ಬಹಳ ಸೊಗಸಾದ ಮಾತಿದು. ನೀನೇನ ಮಾಡಿದಿಯ ಇವತ್ತು. ನಿನ್ನದೇನು ಹೇಳು. ‘ವರ್ತಮಾನದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಿದಷ್ಟು’ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಗೆಯುತ್ತಿಯೋ ಅಷ್ಟು ‘ಭವಿತವ್ಯತೆಯ ಪೈರು’. ಅದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತಿನ ಜನಾಂಗ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ|| ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರಲ್ಲ- ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು-ನಮಗಿಂತ ಬುದಿವಂತರು ಅನ್ನೋದನ್ನ ನಾವು ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೇಳಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಬೇಕು ಅನ್ನೋದರ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಂತರಂಗ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗೇ ಬೆಳೆಬೇಕು. ‘ವರ್ತಮಾನದ ಅಂಗಳ’ ಅಂದರೆ ಇದೇ ಅರ್ಥ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಒಕ್ಕುತ್ತೀವೋ ಅಷ್ಟು ಭವಿತವ್ಯತೆಯ ಪೈರು ಬರುತ್ತೆ.

“ಅನಂತದಿಂ ದಿಗಂತದಿಂ ಅನಂತತಾ ದಿಗಂತದಿಂ ನೋಡೆ ನೋಡೆ ಮೂಡಿತೊಂದು ಮೋಡ ಗೋಪುರ”- ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಈ ಪದ್ಯ ಓದುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ, ಏನು ಸೊಗಸು ! ಗಗನ ಗುರು ಅಂತ ಆ ಪದ್ಯದ ಭಾವ. ಎಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಕೃತಿನೇ ಕಲಿಸುತ್ತೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ. ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾವೆ. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಹೇಳುತ್ತೋದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತೋದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಹಾಕಾಗಿದೆ ಇವತ್ತು. ಒಂದು ಪದ್ಯ ಇದೆ ಅಡಿಗರದ್ದು- ‘ನಿನ್ನ ಗದ್ದೆಗೆ ನೀರು’ ಅಂತ ಇದನ್ನ ತಿಳಿಸ್ತೀ. ನಾನು ಕೊನೇ ಮಾತಿಗೆ ಬರತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಿಜಕ್ಕೂನೂ ! ‘ನಿನ್ನ ಗದ್ದೆಗೆ ನೀರು’ ಹೇಳಾರೆ ಅಡಿಗರು. ನಾವು ಮಾಡ್ತಾ ಇರೋದು ಏನಪ್ಪಾ ದೊಡ್ಡೋರು, ಹಿರಿಯರು, Professorಗಳು, ವರ್ತಕರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಜನಕ್ಕೆ ಹೇಳೋದು. -

“ನಿನ್ನ ಗದ್ದೆಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ನಾಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದು

ಬೇಕಾದದ್ದು ಬೆಳೆದುಕೋ ಬಂಧ”.

ಎಲ್ಲಾ ನಾಲೆಗಳನ್ನ ಬಂದುಮಾಡಿ ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನ ಬೆಳೆದುಕೋ ಬಂಧ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ, ಅವನು ಏನೂ ಮಾಡಕ್ಕಾಗಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಾವ್ಯಾಸಕ್ತರು ಜನ ಇದ್ದೀರಿ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಕಾವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಬಹಳ ಇದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತಾಡಿದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಯಿತು. ಅನೇಕರು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ಯದ ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಸತ್ವ ಪ್ರಕಟವಾಗ್ತಾ ಇತ್ತು. ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಜೀವ ಇದೆ. ಸತ್ವ ಇದೆ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಅಂಬಿಕಾಶನಯ ಕಟ್ಟಿದ ಕಗ್ಗ. ಕಗ್ಗ ಅಂತ ನೀನು ತಿಳಿಯೋಂಡಿದ್ದಿ ಅಲ್ಲ ? ಇದು ಅಲ್ಲೋ ಇದು ಬರೀ ಹಗ್ಗ. ಒಳಗ ಹುರಿ ಅಯ್ಯೆ ಜೀವ ಅಯ್ಯೋ ಮಗನೆ. ಅವರು ಹೇಳಾರೆ, ಮಗನೇ ಇದರೊಳಗೆ ಜೀವ ಇದೆ, ಹುರಿ ಇದೇಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ನೀವು ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡೋಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ 10 ತಿಂಗಳು ಸಮಯ ಇದೆ. 21ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ನಮ್ಮ ಇವತ್ತಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮದೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದನ್ನ ಅರ್ಥ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲನ್ನ ಕೊಡೋದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಲೋಕ ಗುರು ಆಗುತ್ತೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಗುರು ಆಗುತ್ತೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳೂ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಾವ್. ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಇದ್ರೂ ಕೂಡ ನೀವು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಾದಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಂಶವನ್ನ ನಮ್ಮ ಕವಿಗಣ ಮೊದಲಿಂದ ಹೇಳ್ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ತನ್ನ ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ತನ್ನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳನ್ನು, ತನ್ನ ಭಾಷಾ ವಿಲಾಸವನ್ನು ತನ್ನ ಮೈಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಟ ಇರಬೇಕು ನಿಮಗೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೇಳ್ತಾರೆ, ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸಂಗೀತಗಾರ ಬಂದು ಹಾಡ್ತಾನೆ. ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡ್ತೀನೀಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅವನು. ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಶುರು ಮಾಡಿದ- “ರಾರಾರಾಜೀವ ಲೋಚನ ರಾಮ.” ಜನ ಕೇಳ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇವನು ತಾನು ಒಳ್ಳೇ ಸಂಗೀತಗಾರಾಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಅವನು ಆ ಸಾಲು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದರಂತೆ ತಕ್ಷಣ: once more, once more ! ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ once more ಅಂದರೆ ಪಾಪ ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಆಸಕ್ತಿ ಬರುತ್ತೆ ಕುಣೀಬೇಕೊಂತ. ಸಂಗೀತ ಹಾಡೋನಿಗೆ once more ಅಂದರೆ ಏನಪ್ಪ ಮಾಡ್ತಾನೆ ಅವನು ! ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ರಾರಾರಾಜೀವಲೋಚನ ! 3ನೇ ಸಲ ಹಾಡಿದರೂ ಕೂಡ once more ಅಂದ್ರಂತೆ. 10 ಸಲ, 11 ಸಲ ಹೀಗೇ ಆಯ್ತು. ಇವರಿಗೆ ಯಾಕೋ ಹೆದರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಹೇಳೋದಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ತಾ ಇಲ್ಲಲ್ಲ. Once more, once more. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬಿಡೀಂತ ಅಂದ. ಅವರು ಹೇಳಿದರಂತೆ -

“ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಮೊದಲನೇ ಚರಣವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರಾಗದಲ್ಲಿ ನೀವು ಹಾಡೋ ತನಕ ನಾವು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ನಿಮಗೆ ಮುಂದಿನ ಚರಣಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ!”

ನಮ್ಮ ಜನ ಇಂಥಾ ಸತ್ವ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಭಾಷಣ ಮುಗಿದ ಮೇಲೂ ಇದೇ ವಿಶ್ವಾಸ ಇರಲಿ. ನಮಸ್ಕಾರ.

ವಿಶ್ವವಿಹಾರ

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಜಿ.ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್

ವಿಶ್ವವಂದರೇನು ?

ಸಮಸ್ತ ಗೋಚರ ಮತ್ತು ಅಗೋಚರ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳ ಸಮುದಾಯವೇ ವಿಶ್ವ (universe). ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವ ಎಲ್ಲಿನೇಲಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಭೂಮಿ. ಇದೊಂದು ಗ್ರಹ (planet). ಇಂಥ ಒಂಬತ್ತು ಗ್ರಹಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಧೂಮಕೇತುಗಳು, ಉಲ್ಕೆಗಳು, ಕ್ಷುದ್ರ ಗ್ರಹಗಳು, ಅಲ್ಲದೇ ಭೂಮಿಗೆ ಚಂದ್ರನಿರುವಂತೆ ಹಲವು ಗ್ರಹಗಳಿಗಿರುವ ಉಪಗ್ರಹಗಳು (satellites) ಕೂಡ ಇದೇ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸೌರವ್ಯೂಹವೆಂದು (solar system) ಹೆಸರು. ಸೂರ್ಯ ಇದರ ಕೇಂದ್ರ ನಕ್ಷತ್ರ (star). ಇದರಿಂದ ಪ್ರವಹಿಸುವ ಬೆಳಕು, ಶಾಖ ಮುಂತಾದ ವಿಕಿರಣ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯ ಕಾಯಗಳು ಸೇರಿತವಾಗಿವೆ. ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಸಮಗ್ರ ರಾಶಿಯ (mass) ಶೇಕಡಾ 99ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಕಾಯಗಳೂ ಸೂರ್ಯನನ್ನು, ಇದರ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಲ ವಿಧಿಸುವ ತೆರದಲ್ಲಿ, ಸದಾ ಪರಿಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂಧಿತವಾಗಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ (galaxy) ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನೂ ತನ್ನತ್ತ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗತ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಮತೋಲದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯ ಸದಸ್ಯ ತಾರೆಯಾಗಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆ ಆಕಾಶಗಂಗೆ (Milky Way) ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಹೆಸರುಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 400,000,000,000 ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿವೆ. ಇಷ್ಟೇ ವಿವಿಕ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದು ಈ ತನಕ (2001) ತಿಳಿದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಇವೆಯೇ ? ಭವಿಷ್ಯವೇ ಉತ್ತರ ನುಡಿಯಬೇಕು.

ಯಾವುದೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ತವರನ್ನು ಅಥವಾ ನೆಲೆಯನ್ನು ನೀಹಾರಿಕೆ (nebula) ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲಕಣಗಳಿಂದ - ಪ್ರೋಟಾನ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್, ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ಇತ್ಯಾದಿ - ರಚಿತವಾಗಿರುವ ವಿಸ್ತಾರ ಮೇಘರಾಶಿ. ನಿರಂತರ ಆವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೀಹಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ (ಅಂದರೆ ಹಲವು ದಶಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ಹೈಡ್ರೋಜನ್ನಿನ ಸಡಿಲ ಗೋಳಗಳು ಮೈದಳಿಯುತ್ತವೆ - ಮೊಸರು ಕಡೆವಾಗ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಣುಕುಗಳು ಘನಿಸುವಂತೆ. ಇವು ವಿವಿಧ ಗಾತ್ರಗಳವು ಮತ್ತು ರಾಶಿಗಳವು. ಕಾಲ ಸಂದಂತೆ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಗೋಳಗಳು ಸ್ವಂತ ಗುರುತ್ವಬಲದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸಂಕೋಚಿಸುತ್ತವೆ, ಆಗ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೈಜಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಿಡಿದು ವಿಕಿರಣ (radiation) ವಿಮೋಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಕ್ಷತ್ರದ ಆದಿ.

ನೀಹಾರಿಕೆಗಳ ಮೊತ್ತವೇ ವಿಶ್ವ. ಇದರ ಗಾತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಯಾವುದೂ ನಮ್ಮ ಊಹೆಗೆ ನಿಲುಕದು. ವಿಶ್ವದ ಅನಂತಾಲ್ಪಭಾಗ ಆಕಾಶಗಂಗೆ. ಇದರ ಅನಂತಾಲ್ಪ ಸದಸ್ಯ ಸೂರ್ಯ. ಇದರ

ಅನಂತಾಲ್ಪ ಅಂಶ ಭೂಮಿ. ಮಾನವ ಜೀವನ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾಲ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ, ಅನಂತಾಲ್ಪವಾದದ್ದು. ಅಂತವೆಂದಾದರೂ ಪೂರ್ಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸೀತೇ?

ಡಾಪ್ಲರ್ ಪರಿಣಾಮ

ನೇರ ರೇಲ್ವೇ ಹಳೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಒಂದು ಕೊನೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆಗೆ ಏಕ ರೀತಿ ವೇಗದಿಂದ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವ ರೇಲ್ವೇ ಎಂಜಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ನಮಗೆ ಕಾಣುವಷ್ಟು ದೂರವೂ ಎಂಜಿನ್ ಶಿಲ್ಕನ್ನು ಒಂದೇ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಿಸುತ್ತ ಬರಲಿ. ಚಾಲಕನ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಶ್ರುತಿ ಏಕಸ್ವಾಯಿಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂಜಿನ್ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಂತೆ ಶ್ರುತಿ ಕ್ರಮೇಣ ತಾರಕ್ಕೆ ಏರಿದಂತೆಯೂ ದೂರ ದೂರ ಹೋದಂತೆ ಮಂದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಳಿದಂತೆಯೂ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂಜಿನ್ನಿನ ಚಲನ ವೇಗ ಶಬ್ದದ ಸಹಜ ವೇಗದ ಜೊತೆ ಎರಕಗೊಳ್ಳುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಿದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಲ್ಕಿನ ಶ್ರುತಿ ಏರುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಕರ (ಎಂಜಿನ್) ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಸಾರುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ತರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಯುಕ್ತ ಉಪಕರಣಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಅಳಿದು ಎಂಜಿನ್ನಿನ ವೇಗವನ್ನು ಗಣಿಸಬಹುದು ಕೂಡ. ಎಂಜಿನ್ನಿನ (ಆಕರ) ವೇಗದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಶಿಲ್ಕಿನ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬರುವ ವ್ಯತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಶಬ್ದದ ಡಾಪ್ಲರ್ ಪರಿಣಾಮವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇದರ ಆವಿಷ್ಕರ್ತೃ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಯೋಹನ್ ಡಾಪ್ಲರ್ (1803-53).

ಬೆಳಕನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಕೂಡ ಡಾಪ್ಲರ್ ಪರಿಣಾಮವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಿವಿ ಅಲ್ಲ ನಿರ್ಣಾಯಕ, ಕಣ್ಣು. ಬೆಳಕಿನ ಆಕರ ನಮ್ಮತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದರ 'ಶ್ರುತಿ' ಏರುವುದೆಂದೂ ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಳಿಯುವುದೆಂದೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೆಳಕಿನ 'ಶ್ರುತಿ'ಯ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಅಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಬಿಸಿಲ ಕಂಬಿಯನ್ನು ಅಶ್ರಗದ ಮೂಲಕ ಹಾಯಿಸಿದಾಗ ಎದುರಿನ ತೆರೆಯ ಅಥವಾ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ (ಕೃತಕ) ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು ಪಡೆಮೂಡುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಿಸಿಲಿನ (ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ, ಬೆಳಕಿನ) ರೋಹಿತವೆಂದು (spectrum) ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಪ್ತವರ್ಣಗಳ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಗಳೂ ವಿಸ್ತಾರಗಳೂ ನಿಗದಿ ಆಗಿವೆ. (VIBGYOR ನೇರಿಳಿ, ಕಡುನೀಲಿ, ನೀಲಿ, ಹಸುರು, ಹಳದಿ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಕೆಂಪು). ಈ ಬಣ್ಣದ ತೋರಣದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ನೀಟ ಗೆರೆಗಳು ಹಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿದಂತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಜೋಸೆಫ್ ಫ್ರಾನ್ ಫ್ರಾನ್‌ಹಾಫರ್ (1787-1826) ಇವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಿವರಿಸಿದುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಫ್ರಾನ್‌ಹಾಫರ್ ರೇಖೆಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇವು ಬಿಸಿಲಿನ ಆಕರವಾದ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಧಾತುಗಳನ್ನು (ಹೈಡ್ರೊಜನ್, ಹೀಲಿಯಮ್ ಮುಂತಾದವು) ಪ್ರತೀಕಿಸುತ್ತವೆ: ನೀರ ಹೊನಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬರುವ ವಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಹೇಗೆ ಅದರ ಉಗಮಸ್ಥಾನದ ರಚನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ರಾಯಭಾರಿಗಳೋ ಹಾಗೆ. ಒಂದೊಂದು ಧಾತುವಿಗೂ ನಿಗದಿಯಾದ ಒಂದೊಂದು ಗೆರೆ ಇದೆ. ರೋಹಿತದಲ್ಲಿ ಇದರ ಸ್ಥಾನವೂ ನಿರ್ಣೀತವಾಗಿದೆ. ಎಂದೇ ಈ ಗೆರೆಗೆ ಈ ಧಾತುವಿನ ಬೆರಳಚ್ಚು ಎಂಬ ವಿವರಣೆ ಅನ್ವರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಬೆಳಕಿನ ಆಕರದ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಕ್ಷತ್ರದ, ರೋಹಿತದಲ್ಲಿಯ ಫ್ರಾನ್‌ಹಾಫರ್ ರೇಖೆಗಳನ್ನು 'ಓದಿ' - ಅಂದರೆ ಧಾತುಗಳ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ - ಆ ಆಕರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಘಟಕ ಧಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಈಗ, ನಕ್ಷತ್ರವೊಂದರ ರೋಹಿತದಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ ಹಾಫರ್ ರೇಖೆಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ರೋಹಿತದ ನೀಲಿ ಕೊನೆಯತ್ತ ಇಲ್ಲವೇ ಕೆಂಪು (ರಕ್ತ) ಕೊನೆಯತ್ತ ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಮಾನಕ್ಕೆ ಏನು ವಿವರಣೆ ನೀಡಬಹುದು ? ರೇಖೆಗಳು ನೀಲಿ ಕೊನೆಯತ್ತ ಸರಿಯುವುದನ್ನು ನೀಲ ಪಲ್ಲಟವೆಂದೂ (blue shift) ಕೆಂಪು ಕೊನೆಯತ್ತ ಸರಿಯುವುದನ್ನು ರಕ್ತಪಲ್ಲಟವೆಂದೂ (red shift) ಕರೆಯೋಣ. ನೀಲಪಲ್ಲಟ ಬೆಳಕಿನ 'ಶ್ರುತಿ' ತಾರಗಾಮಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನೂ ರಕ್ತಪಲ್ಲಟ ಮಂದ್ರಗಾಮಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನೂ ಪ್ರತೀಕಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ನಕ್ಷತ್ರದ ರೋಹಿತದಲ್ಲಿ ನೀಲ ಪಲ್ಲಟ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದೋ ಅದು ನಮ್ಮತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ರಕ್ತಪಲ್ಲಟ ಕಂಡುಬರುವುದೋ ಅದು ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ತರ್ಕಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬೆಳಕನ್ನು ಕುರಿತು ಡಾಪ್ಲರ್ ಪರಿಣಾಮವಿದು. ಪಲ್ಲಟದ ಮೊತ್ತ ಅಳಿದು ನಕ್ಷತ್ರದ ವೇಗವನ್ನು ಗಣಿಸಬಹುದು.

ವ್ಯಾಕೋಚನಶೀಲ ವಿಶ್ವ

1912ರಂದೀಚೆಗೆ ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ದೂರದೂರದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳ ರೋಹಿತಗಳನ್ನು ಆಳಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಅವರೆದುರು ಹೊಸತೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿತು: ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದವುಗಳ ರೋಹಿತಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಪಲ್ಲಟ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ದೂರದೊಡನೆ ರಕ್ತಪಲ್ಲಟದ ಮೊತ್ತವೂ ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಡಾಪ್ಲರ್ ಪರಿಣಾಮದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಅರ್ಥ ಸಮೇದ್ಯ: ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವಾರು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದವೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿವೆ; ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ದೂರ ಹಿರಿದಾದಷ್ಟೂ ದೂರ ಸರಿತದ ವೇಗ ಏರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ನಮಗೆ 'ಹೆದರಿ' ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರಕ್ಕೆ ಸಿಡಿದು ಜಿಗಿದೋಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಎನ್ನುವಂಥ ಅನುಭವ.

ಎಡ್ವಿನ್ ಹಬ್ಬಲ್ (1889-1953) ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೊಸ ಗಣಿತ ನಿಯಮ ಮಂಡಿಸಿದರು: ಯಾವುದೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಧಾವನ ವೇಗ ನಮ್ಮಿಂದ ಅದರ ದೂರದ ನೇರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಹಬ್ಬಲ್ ನಿಯಮ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ Aಯ ಧಾವನವೇಗ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ Bಯದರ 2 ಮಡಿ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮಿಂದ Aಯ ದೂರ Bಯದರ 2 ಮಡಿ ಇರುವುದು.

ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಅಂದಾಜು ಗಣನೆ ಹೀಗಿದೆ: ಪ್ರತಿ ಕೋಟಿ (1,00,00,000) ಜ್ಯೋತಿರ್ವರ್ಷ (light-year) ದೂರಕ್ಕೆ ಧಾವನ ವೇಗ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ 160 ಕಿಮೀ ಅಧಿಕವಾಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮಿಂದ 1 ಕೋಟಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ವರ್ಷ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಧಾವನವೇಗ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ 160 ಕಿಮೀ ಆಗಿದ್ದರೆ 2 ಕೋಟಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ವರ್ಷ ದೂರದಲ್ಲಿರುವುದರದು ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ 320 ಕಿ.ಮೀ. ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರ ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ತನಿ ಎರೆಯುವಂತಿದೆ: ನಾವೇ ವಿಶ್ವದ ಕೇಂದ್ರ, ಇತರ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೂ ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರ ರಟ್ಟುತ್ತಿವೆ ! ಇದು ನಿಜವೇ ?

ಎಲ್ಬೆರ್ಟ್ ಡ ಸಿಟ್ಟರ್ (1872-1934) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಾಪೇಕ್ಷತಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು (General theory of Relativity) ಆಧರಿಸಿ ಹೊಸತೊಂದು ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದರು (1917): ವಿಶ್ವವು ಸತತವಾಗಿ ವ್ಯಾಕೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ (expand) - ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಸ್ಪರ ದೂರ ದೂರ ಧಾವಿಸುತ್ತ

ವಿಶ್ವದ ಗಾತ್ರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಗೂ ತಾನೊಂದೇ ವಿಶ್ವಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿದ್ದು ಇತರ ಸಮಸ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೂ ತನ್ನಿಂದ ದೂರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗಬೇಕು.

ಇದು ನಿಜ. ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ನೀಡುವ ವಿವರಣೆ ಅತಿ ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಬಲೂನಿನ ಮೈಮೇಲೆ ಆಸಂಖ್ಯ ಮಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ ಉದುತ್ತ ಹೋಗೋಣ; ಅದು ಉಬ್ಬಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಚ್ಚೆಯೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಮಚ್ಚೆಗಳಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಮಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿನಂತರೂ ಇತರ ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸುವ ಅನುಭವವಾಗುವುದು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹಬ್ಬಲ್ ನಿಯಮ ನಮ್ಮ ನೆಲೆಯಾದ ಆಕಾಶಗಂಗೆ ಎಂಬ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೊಂದನ್ನೇ ಕುರಿತಂತೆ ಅಲ್ಲ, ಇತರ ಯಾವುದೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕುರಿತಂತೆ ಕೂಡ ಸಾಧು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ವಿಶ್ವದ ಆದಿ

ವ್ಯಾಕೋಚನಶೀಲ ವಿಶ್ವ ಎಂಬ ಈ ವಾದ ಸದ್ಯ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬಹುತೇಕ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕಾಲದ ಜೊತೆ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ಈ ವಿಶ್ವದ ಭೂತ ವೃತ್ತಾಂತವೇನೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸದಾ ಏಕಮುಖವಾಗಿ ಏಕ ವೇಗದಿಂದ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವ ಕಾಲದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿ ತೆರಳಿದ್ದಾದರೆ ವಿಶ್ವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಿರಬಹುದು ? ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈಗ 1 ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ? 100 ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ? ಅರ್ಧಾತ್ ಆಯಾ ಶಕದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೇ ? ಅಂದರೆ ಈಗ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಂಕೋಚನಶೀಲ ವಿಶ್ವವನ್ನು, ವಿಶ್ವ ವಿಕಾಸವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸಿನೆಮಾ ಫಿಲ್ಮನ್ನು ವಿಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ತಿರುಗಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು, ಸಕಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೂ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಒಂದುಗೂಡುತ್ತ ಅವ್ಯಕ್ತ ಕೇಂದ್ರವೊಂದರ ಸುತ್ತ ರಭಸದಿಂದ ಮುತ್ತುವ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು. ಹಾಗಾದರೆ ಗತಕಾಲದ ಯಾವುದೋ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವರ್ತಮಾನ ವಿಶ್ವದ ಸಮಸ್ತ ದ್ರವ್ಯವೂ (matter) ಅಖಂಡ ಪಿಂಡವಾಗಿ ಗಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಿರಬಹುದೇ ?

ಈ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆ ಹರಿಸಿದಾತ ಅಬ್ದೆ ಜಾರ್ಜ್ಸ್ ಎಡೂವರ್ಡ್ ಲೆಮೇಟರ್ (1894-1966). ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದಿನ ವಿಶ್ವ ಹಲವು ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪರಮಾದಿ ಪರಮಾಣುವೆಂಬ (primordial atom) ಅಖಂಡ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದರ ಹೆಸರು ಅಂಡ ವಿಶ್ವ (cosmic egg). ಇದು ವರ್ತಮಾನ ವಿಶ್ವದ ಬೀಜ, ಆಕಾಶ ಮತ್ತು ಕಾಲ ತೊಡಗುವುದು ಇಲ್ಲಿಂದ. ಅಂಡ ವಿಶ್ವದ ಆಚೆಗೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಏನಿತ್ತು ? ಅದರ ರೂಪಣೆ ಹೇಗಾಯಿತು ? ಕಾರಣವೇನು ? ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸದ್ಯ (2001) ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಲೆಮೇಟರ್‌ವಾದದ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಡ ವಿಶ್ವ ಯಾವುದೋ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹವಾಸ್ಫೋಟನೆಗೆ ಈಡಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎಂದಿದೆ.

ಮಹಾಬಾಜಣೆ

ವರ್ತಮಾನ ಜ್ಞಾನದ ಅನುಕೂಲ ಮಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಂದ ಯುಗಗಳ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಿಂಹಾವಲೋಕಿಸುವ ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನಿ ವಿಶ್ವವಿಕಾಸ ಕುರಿತಂತೆ ಬರೆಯುವ ಮೊದಲ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳು ಹೀಗಿರುತ್ತವೆ:

“ಸುಮಾರು 15,000,000,000 (1500 ಕೋಟಿ) ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕತೆ. ಇಂದಿನ ವಿಸ್ತೃತ ವಿಶ್ವ ಅಂದು ಅಂಡವಿಶ್ವವೆಂಬ ಒಂದೇ ಘಟಕವಾಗಿ ಗಿಡಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಪ್ರೋಟಾನ್, ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ಮುಂತಾದ ಮೂಲಕಣಗಳ ದಟ್ಟ ರಾಶಿ ಅದು. ತನ್ನ ಭಾರಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮಣಿದು ಅದರ ತಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಸಂಮರ್ಧ ಉದ್ಭವಿಸಿ ರೌರವದ ಅತಿ ಶಾಖ ಸಂಜನಿಸಿತು. ಆಗ ಸಂಭವಿಸಿತೊಂದು ಪ್ರಳಯ ರುದ್ರನ ವಿಲಯ ತಾಂಡವದಂಥ ಮಹಾವಿಸ್ಫೋಟ: ಮಹಾಬಾಜಣೆ. (big bang). ಈ ಘಟನೆಯೇ ವಿಶ್ವದ ಆದಿ, ಕಾಲ ದೇಶಗಳ (time and space) ಮೂಲ ಬಿಂದು.” Big bang ಪದವನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದವರು ಫ್ರೆಡ್ ಹಾಯ್ಲ (1915 – 200) ಚಲಾವಣೆಗೆ ತಂದವರು ಜಾರ್ಜ್ ಗ್ಯಾಮೊ (1904-68).

ಮಹಾಬಾಜಣೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಅಂಡವಿಶ್ವ ಅಸಂಖ್ಯ ಅಸಮಗಾತ್ರಗಳ ಖಂಡಗಳಾಗಿ ಒಡೆಯಿತು. ಇವು ಸ್ಫೋಟ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಶೆಗಳಿಗೆ ಧಾವಿಸತೊಡಗಿದುವು – ಬಾಂಬ್ ಸ್ಫೋಟನಾನಂತರ ದಶದಿಶೆಗಳಿಗೆ ಸಿಡಿಯುವ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳಂತೆ. 1 ಸೆಕೆಂಡಿನ ಅನಂತಾಲ್ಪ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಆದಿ ಘಟನೆ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಇದೇ ವ್ಯಾಕೋಚನಶೀಲ ವಿಶ್ವದ ಆರಂಭ ಬಿಂದು. ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾಲ ಆರಂಭವಾಗುವುದು ಇಲ್ಲಿಂದ.

ಈ ವರ್ಣನೆ ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸವಲ್ಲ, ಬದಲು, ಲಭ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಾದ. ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಬಲ್ಲ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ವಿಶ್ವ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಇವನ್ನು ತಾಳೆ ನೋಡಬಹುದು.

ಒಂದು, ಮಹಾಬಾಜಣೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವ ಆರಂಭವಾದುದಾದರೆ ಅಂಡ ವಿಶ್ವದ ಖಂಡಗಳು ಇಂದು ಪರಸ್ಪರ ದೂರಗಾಮಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೇ ದೂರದೊಡನೆ ವೇಗವೂ ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅರ್ಥಾತ್ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಕೋಚಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಬ್ಬಲ್ ನಿಯಮ ಇದನ್ನು ರುಜುವಾತಿಸಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.

ಎರಡು, ಮಹಾಬಾಜಣೆಯ ‘ನಿನಾದ’ ಇಂದಿಗೂ ಮಂದ್ರಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಾದರೂ ವಿಶ್ವ ಸರ್ವತ್ರ ಅನುರಣಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು – ಗೊಂಡಾರಣ್ಯದ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಡೈನಮೈಟನ್ನು ಹೊಟ್ಟಿಸಿದಾಗ ಅದರ ನಿನಾದ ಕ್ರಮೇಣ ತಗ್ಗುವ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಪಸರಿಸುವಂತೆ. ಆದರೆ ಮಹಾಬಾಜಣೆಯ ಶೇಷ ‘ನಿನಾದ’ವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಶ್ರವಣೋಪಕರಣದಿಂದ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಶಬ್ದಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ವಾಯುಮಾಧ್ಯಮ ಅಗತ್ಯ. ವಿಶ್ವದ ಬಹುಶಃ ವಾಯುವಾಗಲೀ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪದಾರ್ಥವಾಗಲೀ ಇರದ ನಿರ್ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ (vacuum). ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಾರ ವಾಹನಗಳೆಂದರೆ ರೇಡಿಯೊ ತರಂಗ, ಶಾಖ, ಬೆಳಕು, ಎಕ್ಸ್ ಕಿರಣ ಮುಂತಾದ ಶಕ್ತಿಪ್ರಕಾರಗಳು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ವಿಕಿರಣವೆಂದು (radiation) ಹೆಸರು.

ಅಂದ ಮೇಲೆ ಮಹಾಬಾಜಣೆ ಘಟಿಸಿದ್ದು ನಿಜವಾದರೆ ಅದರ ‘ನಿನಾದ’ ದುರ್ಬಲ ಅಥವಾ ಕ್ಷೀಣ ವಿಕಿರಣವಾಗಿಯಾದರೂ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಅನುರಣಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಷ್ಟೆ ? ಇದು ನಿಜ. ವಿಶ್ವದ ಈ ಶಾಶ್ವತ ‘ಹಿನ್ನೆಲೆ ನಾದ’ ಅಥವಾ ವಿಕಿರಣವನ್ನು 1964ರಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿಗೆ ಆವಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ನೀರು ಬರ್ಫವಾಗುವ (ಅಂದರೆ ಘನೀಭವಿಸುವ) ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು 0 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಎಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಈ ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ಋಣ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ (ಅಥವಾ ಕೆಳಕ್ಕೆ) ಸುಮಾರು 273 ಡಿಗ್ರಿ ಸರಿದಾಗ ಸಂಧಿಸುವ ಬಿಂದುವಿಗೆ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಶೂನ್ಯವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇದನ್ನು 0 K ° ಎಂದು ಅಂಕಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರಿನ ಘನೀಭವನ ಬಿಂದು ಕೆಲ್ವಿನ್ ಮಾನಕದಲ್ಲಿ 273 K °.

ಉಷ್ಣತೆಯ (temperature) ಕನಿಷ್ಠ ಪರಿಮಿತಿ 0 K °. ಇಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಅಣುಪರಮಾಣುಗಳೂ ಪ್ರೋಟಾನ್ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ಮೂಲ ಕಣಗಳೂ ನಿಶ್ಚಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಗಣನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೈದುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಶೂನ್ಯದ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ದಶಮಾಂಶಗಳವರೆಗೆ ಸಾಮೀಪ್ಯ ತಲಪಲಾಗಿದೆ. ಅತಿ ಸನ್ನಿಹಿತ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಕೂಡ. ಸಾಯುಜ್ಯ ಮಾತ್ರ ಅಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ ವಿಕಿರಣದ ಉಷ್ಣತೆ 3 K °. ಇದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತರಂಗ ವಿಕಿರಣವೆಂದೂ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ವಿಶ್ವದ ಸಂತತ ಮೌನಗಾನದ ಆಧಾರಶ್ರುತಿ ಈ ವಿಕಿರಣ. ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಬಲ ಆದರೂ ಖಚಿತ ವಿಕಿರಣವಿದು.

ಮೂರು, ಮಹಾಬಾಜಣೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವ ಆರಂಭವಾದುದಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂದಿನ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಲಘುಧಾತುಗಳ ಆಧಿಕ್ಯ ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಮಹಾಬಾಜಣೆ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಅಂಡ ವಿಶ್ವದ ಉಷ್ಣತೆ ಯಾವ ಎತ್ತರ ಏರಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಣಿಸಿ ಅಂದಾಜಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಸಂಭವಿಸಿ 1 ಸೆಕೆಂಡ್ ಸರಿದಾಗ ಉಷ್ಣತೆ 1500 ಕೋಟಿ ಕೆಲ್ವಿನ್ ಇದ್ದು 700 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು ಗತಿಸಿದಾಗ 50 ಕೋಟಿ ಕೆಲ್ವಿನ್ಗೆ ಇಳಿದಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. (ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲ್ಮೈ ಉಷ್ಣತೆ ಸುಮಾರು 6000 K °.)

ಮೂಲತಃ ಮೂಲ ಕಣಗಳ ದಟ್ಟ ಮುದ್ದೆ ಆಗಿದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಅಂಡ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮಹಾಬಾಜಣೆಯ ಅದೇ ತರುಣದಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಅನಿಲ ಅತಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಪಾಕಗೊಂಡಿರಬೇಕು: ಬೀಜದಲ್ಲಿ 1 ಪ್ರೋಟಾನ್ (ಧನ ವಿದ್ಯುದಾವಿಷ್ಟ ಕಣ) ಮತ್ತು ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ 1 ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ (ಋಣ ವಿದ್ಯುದಾವಿಷ್ಟ ಕಣ) ಸೇರಿ ಆಗಿರುವ ಧಾತುವೇ ಹೈಡ್ರೋಜನ್. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಮತ್ತು ಲಘುಧಾತು. ಮಹಾಬಾಜಣೆಯ ತರುವಾಯದ 1 ಸೆಕೆಂಡಿನಿಂದ 700 ಸೆಕೆಂಡುಗಳ ಪ್ರಸ್ಥಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ನಿನಿಂದ ಮುಂದಿನ ಲಘುಧಾತುಗಳಾದ ಡ್ಯೂಟೀರಿಯಮ್, ಹೀಲಿಯಮ್ ಮತ್ತು ಲೀಥಿಯಮ್ ಬೀಜಗಳು ಮೈದಳಿದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಕ್ತ ವಿಶ್ವದ ನಕ್ಷತ್ರ ನೀಹಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸದಸ್ಯ ಕಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಘು ಧಾತುಗಳು ಅತಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಈ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿವೆ.

ಮಹಾಬಾಜಣೆಯ ತರುವಾಯ

ಮಹಾಬಾಜಣೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ದಶ ದಿಶೆಗಳಿಗೆ ಸಿಡಿದ ಅಂಡ ವಿಶ್ವದ ಖಂಡಗಳು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಅನಿಲ ಮೇಘಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡುವು. ಇವೇ ನೀಹಾರಿಕೆಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನೀಹಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅನಿಲಗೋಳಗಳು ಮೈದಳಿಯುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದರ ರಾಶಿ ಒಂದೊಂದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೋಳವೂ ಸ್ವಂತ ಭಾರದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಲದಿಂದ ಕೇಂದ್ರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಜಗ್ಗಲ್ಗಟ್ಟು ಸಂಕೋಚಿಸತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದರ ಆಂತರಿಕ ಉಷ್ಣತೆ

ಅತಿಶಯವಾಗಿ ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಉಷ್ಣತೆಯೊಂದು ಸಂದಿಗ ಪರಿಮಿತಿ ದಾಟಿದಾಗ, ಗೋಳಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಾಖ ಬೈಜಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಿಡಿಮಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಪರಮಾಣುವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬೈಜಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಇಂಧನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಮೃದ್ಧ ಹೈಡ್ರೋಜನ್. ಇದರ ಉತ್ಪನ್ನ ಬೆಳಕು, ಶಾಖ ಮುಂತಾದ ವಿಕಿರಣ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ಬೂದಿ ಹೀಲಿಯಮ್. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗೋಳಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗ ಅಸಂಖ್ಯ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬುಗಳು ಸ್ಫೋಟಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅನಿಲ ಗೋಳವೀಗ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿ ಭೃಷ್ಟಿ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ - ಸೂರ್ಯನಂತೆ. ಹೀಗಲ್ಲದೇ ಗೋಳದ ಉಷ್ಣತೆ ಸಂದಿಗ ಪರಿಮಿತಿ ದಾಟದಿದ್ದರೆ ಅದು ನಕ್ಷತ್ರವಾಗದು. ಅದೊಂದು ಅಜಾತ ನಕ್ಷತ್ರ - ಗುರುವಿನಂತೆ. ಮಾತ್ರ ನೀಹಾರಿಕೆಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಸರಕು ಸಾಕಾಗದಿರುವುದೇ ಇದರ ಕಾರಣ.

ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿಕಿರಣ ಎಂಬ ಎರಡು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಬಲಗಳು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ನಕ್ಷತ್ರ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯದು, ಎರಡನೆಯದು ಹಿಗ್ಗಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯದು. ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲ ಏರ್ಪಟ್ಟಾಗ ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿರತೆ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಇದೇನೂ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲ. ನಿರಂತರ ದಹನದಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರದ ಆಂತರಿಕ ಉಷ್ಣತೆ ಏರಿ ವಿಕಿರಣದ ಕೈ ಮೇಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಕ್ಷತ್ರ ದೈತ್ಯ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಉಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉಷ್ಣತೆ ತಗ್ಗಿ ನಕ್ಷತ್ರ ರಕ್ತವರ್ಣ ತಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ರಕ್ತದೈತ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದು ಬಹುತೇಕ ಹೀಲಿಯಮ್ ಮಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಲಿಯಮ್ ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಹೌದು.

ರಕ್ತ ದೈತ್ಯದ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವಾಭವ ಕೂಡ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಕ ಸಂಕೋಚನವೇ. ಇಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ಹೀಲಿಯಮ್, ದಹನ ಶೇಷ ಕಾರ್ಬನ್. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸರಕು ತೀರಿ ನಕ್ಷತ್ರದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಹದ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆ ನಕ್ಷತ್ರ ತನ್ನ ವಿಕಾಸ ಪಥದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಾದಿಗಳು ಕವಲೊಡೆಯುವ ಸಂಧಿ ಸ್ಥಾನ ತಲಪಿರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನ ರಾಶಿಯನ್ನು 1 ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ $1.4 \times$ ಸೌರ ರಾಶಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ರಾಶಿ ಇರುವ ತಾರೆಗಳ ಹಾದಿ ಒಂದು ಬಗೆಯದು, ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವವುಗಳದು ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯದು. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (1910-95) ಈ ವಿಶ್ವ ಭೌತ ಸ್ಥಿರಾಂಕದ ಆವಿಷ್ಕಾರ (1935). ಎಂದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಪರಿಮಿತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಪರಿಮಿತಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ರಾಶಿ ಇರುವ ನಕ್ಷತ್ರ - ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸೂರ್ಯ ಶ್ವೇತಕುಬ್ಜವಾಗಿ ಪರ್ಯವಸಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗುಜ್ಜಾರಿ ಗಾತ್ರದ, ಆದರೆ ಅತಿಶಯ ವಿಕಿರಣ ಬೀರುವ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ತಳೆದಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವಿದು. ಹೀಲಿಯಮ್ ತಾರೆ ಮುಂದೆ ಕಾರ್ಬನ್ ಹಂತಕ್ಕೆ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಾಗ ಈ ಕಾರ್ಬನ್ ತಾರೆಯ ರಾಶಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಪರಿಮಿತಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಶ್ವೇತಕುಬ್ಜ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ; ಅಧಿಕವಾಗಿರುವಾಗ ಅದೇ ಹೆಸರು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಬನ್ ನಕ್ಷತ್ರದ ಎದುರು ಎರಡು ಹಾದಿಗಳು ಕವಲೊಡೆದಿರುತ್ತವೆ: ಸುಮಾರು 30 ಸೌರರಾಶಿಯ ಮಿತಿಯೊಳಗಿರುವ ಕಾರ್ಬನ್ ನಕ್ಷತ್ರ ಮುಂದೆ ಕ್ರಮಶಃ ಆಕ್ಸಿಜನ್, ಸಿಲಿಕಾನ್ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ ಹಂತದ ವರೆಗೆ ಏರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅದು ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡು ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. 30 ಸೌರರಾಶಿಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರುವ ತಾರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ಫೋಟನಾನಂತರ ತಿರುಳು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಪರಿಮಿತಿ ಮೀರುವ ಕಾರ್ಬನ್ ತಾರೆಯ ಅಂತಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ

ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕೆ ಸೂಪರ್ನೋವಾಸ್ಫೋಟನೆ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇಲ್ಲಿಯ ಶೇಷ ಅಡಕವಾಗಿ ಗಿಡಿದ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ಕಣಗಳ ಮುದ್ದೆ. ಇದು ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ನಕ್ಷತ್ರ.

ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸೂಪರ್ನೋವಾಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗುರುತಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಕೋಟಿ ಭಾನುಗಳು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವಂಥ ಈ ಅಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಮಾನದಲ್ಲಿ ಆತ ಕಾಲಭೈರವನ ಫಾಲನೇತ್ರವನ್ನೇ ಕಂಡಿದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಶ್ವೇತ ಕುಬ್ಜ 1915ರಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ನಕ್ಷತ್ರ (ಪಲ್ಸಾರ್) 1962ರಲ್ಲಿಯೂ ಪತ್ತೆ ಆದುವು. ರಕ್ತದೃಶ್ಯಗಳು ಇತಿಹಾಸಪೂರ್ವ ದಿನಗಳಿಂದಲೇ ಗಗನ ವೈಭವಗಳಾಗಿ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿವೆ: ರೋಹಿಣಿ, ಆರ್ಧ್ರಾ ಮತ್ತು ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ.

ಸೂತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀಹಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಮ ತಾರೆ ಜನಿಸುತ್ತದೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತವಾಗಿರುವ ರಾಶಿಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಲ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ; ಹೀಗೆ ಆದಿಮ ನಕ್ಷತ್ರ ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರದತ್ತ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಸಲ್ಲಟ್ಟು ಸಂಕೋಚಿಸುವಾಗ ಅದರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೈಜಿಕಾಗ್ನಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತದೆ; ಫಲವಾಗಿ ವಿಕಿರಣವು ವಿಮೋಚನೆಗೊಂಡು ವಿಶ್ವದ ಅಪಾರ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಒಂದಿಗೆ ಬೈಜಿಕದಹನಶೇಷ ಅಲ್ಲೇ ಜಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ; ಹೀಗೆ ಹೈಡ್ರೊಜನ್, ಹೀಲಿಯಮ್, ಕಾರ್ಬನ್ ಹಂತದವರೆಗೆ ವಿಕಸಿಸುವ ಒಂದು ಆದಿಮ ನಕ್ಷತ್ರವು ಮೂರನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅದರ ರಾಶಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಪರಿಮಿತಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಶ್ವೇತ ಕುಬ್ಜವಾಗಿ ಸಂಕೋಚಿಸಿ ಮುಂದೆ ನಂದಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಧಿಕವಿದ್ದರೆ ಆಕ್ಸಿಜನ್, ಸಿಲಿಕಾನ್, ಕಬ್ಬಿಣ ಹಂತಗಳ ವರೆಗೆ ಏರುತ್ತದೆ; ಸೌರರಾಶಿಯ ಸುಮಾರು 30 ಮಡಿ ರಾಶಿ ಇರುವ ಕಾರ್ಬನ್ ತಾರೆಯು ಕಬ್ಬಿಣ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗುರುತ್ವದ ಸಂಕೋಚಕ ಬಲವನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಸೂಪರ್ನೋವಾವಾಗಿ ಆಸ್ಫೋಟಿಸಿ ನಿರ್ನಾಮವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವ ಕಾರ್ಬನ್ ತಾರೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್ನೋವಾಸ್ಫೋಟನಾನಂತರ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ತಾರೆ ಎಂಬ ತಿರುಳು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಗುರುತ್ವದ ಸಂತತ ಸಂಕೋಚಿಸುವ ನಕ್ಷತ್ರದಂಷ್ಟುಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂತತ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ನಿಪತನ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅಂತಕನ ದೂತರಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ದಯವಿಲ್ಲ!

ಸಂತತ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ನಿಪತನಕ್ಕೆ (continuous gravitational collapse) ಈಡಾಗುವ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ತಾರೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಖಬೈಜಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಇಂಧನವಾಗುವ ದ್ರವ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ?

ಕೃಷ್ಣ ವಿವರ 'ದರ್ಶನ'

ನೆಲದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಸೆದ ಕಲ್ಲು ಮರಳುವುದೇಕೆ ? ತೊಟ್ಟು ಕಳಚಿದ ಹಣ್ಣು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದೇಕೆ ? ಸುಲಭ ಉತ್ತರ: ಭೂಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಲ. ಈ ಸೆಳೆತವನ್ನು ಮೀರಿ ಪಾರಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ? ಹೌದು ಅನ್ನುತ್ತದೆ ಗಣಿತ. ಯಾವುದೇ ಕಾಯದ ಗುರುತ್ವಾಲಿಂಗನೆಯಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಗೊಂಡು ವಿಸ್ತಾರಾಕಾಶಕ್ಕೆ ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗಲು ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಊಡಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಾರಂಭ ವೇಗಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಯದ ವಿಮೋಚನ ವೇಗವೆಂದು (escape velocity) ಹೆಸರು. ಇದು ಕಾಯದ ರಾಶಿಗೆ ಅನುಲೋಮಾನು-ಪಾತೀಯವಾಗಿಯೂ (directly proportional) ತ್ರಿಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಲೋಮಾನುಪಾತವಾಗಿಯೂ (inversely proportional) ಇದೆ. ಭೂಮಿಗೆ ಇದು ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ 11.19 ಕಿ.ಮೀ., ಸೂರ್ಯನಿಗೆ 618. ಬೆಳಕಿನ ವೇಗದೊಡನೆ ($= c = 300,000$ ಕಿಮೀ/ಸೆ)

ಹೋಲಿಸುವಾಗ ಇವು ಎಷ್ಟು ಅಲ್ಪವಾದವು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಈ ಹಿರಿವೇಗ ಇರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಅದರ ಕಣಗಳು (ಫೋಟಾನ್‌ಗಳೆಂದು ಹೆಸರು) ಹೊರಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಯುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಆಗ ಬಾನಿಡೀ ಮಸಿಮೆಯ ಕರಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು ! ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಆಕಾಶಕಾಯದ ಭೌತ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅದರಿಂದ ವಿಕಿರಣ ಹೊಮ್ಮಬೇಕು, ಈ ವಿಕಿರಣ ನಮ್ಮನ್ನು ತಲಪಬೇಕು, ನಾವು ಇದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಯವಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಬೇಕು.

ಈಗ, ಸಂತತ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ನಿಪತನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ತಾರೆಯ ವಿಕಾಸ ಪಥವನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ. ಇದರ ರಾಶಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದೂ ತ್ರಿಜ್ಯ ಮಾತ್ರ ಸಂಕೋಚಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದು. ಫಲವಾಗಿ ವಿಮೋಚನ ವೇಗ ಏರುವುದು. ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ತಾರೆಯ ವಿಮೋಚನ ವೇಗ c ಯನ್ನೂ (ಬೆಳಕಿನ ವೇಗ) ಮೀರಿ ನೆಗೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ತಾರೆಯಿಂದ ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಿಕಿರಣ ಪ್ರಸಾರ ಕೈದಾಗುತ್ತದೆ ! ಭೌತ ಅಸ್ತಿತ್ವ ದೃಢವಾಗಿ ಇದ್ದೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗದ ವಿಚಿತ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶ. ಇದೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ. ಇದರ ಹೆಸರು ಕೃಷ್ಣ ವಿವರ (Black Hole). 1967ರ ವೇಳೆಗೆ ಸಿದಾಂತವೂ ವೀಕ್ಷಣೆಯೂ ಹೊಯ್ಸೆಯ ಆಗಿ ಮುನ್ನಡೆದಿದ್ದವು - ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಪರಿಮಿತಿಯೂ ಸೂಪರ್ನೋವಾಸ್ಫೋಟನೆಯೂ ಸ್ಥಿರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣ ವಿವರದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ? ಸಿದಾಂತ ಹೇಳುತ್ತದೆ, “ಅದು ಇದೆ, ನಮಗೆ ಅದರ ಇರವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.”

1995 ಜೂನ್ 22, 23ರಂದು ನಾನು ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರನ್ನು ಶಿಕಾಗೊ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದೆ.

“ಸೌಂದರ್ಯಾರಾಧಕರಾಗಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಭೌತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯ ಪರಮ ಸುಂದರ ನಿರ್ಮಿತಿ ಯಾವುದು ?”

ಅವರೆಂದರು, “ಕೃಷ್ಣ ವಿವರ - ಸಂದೇಹಾತೀತವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣ ವಿವರ. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕೌಶಲವನ್ನೂ ಹೂಡಿ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವನೋ ಎಂಬಂತೆ !”

“ವೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಿರೀಕೃತವಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ ?”

“ನಮ್ಮ ತಂತ್ರವಿದ್ಯೆ (technology) ಪ್ರವರ್ಧಿಸಿದಂತೆ ಅದು ಕೈಗೂಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತದೆ.”

ಅಮೆರಿಕದ ನಾಸಾ ಸಂಸ್ಥೆ 1999ರಲ್ಲಿ “ಚಂದ್ರ ಗಗನ ನೇತ್ರ”ವನ್ನು ಕಕ್ಷೆಗೆ ಉಡಾಯಿಸಿತು, ಕೃಷ್ಣ ವಿವರಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪರೋಕ್ಷ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಖಚಿತ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ. ಹೌದು, ಆ ವರ್ಷ (ಶತಮಾನ ಹಾಗೂ ಸಹಸ್ರಮಾನ ಕೂಡ) ಕೊನೆಗಾಣುವ ಮೊದಲೇ ಈ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಿತು ! ಕೃಷ್ಣ ವಿವರಗಳ ಭೌತ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ ವಿವರದ ಮುಂದೇನು ? ಮಹಾಬಾಜಣೆಯ ಹಿಂದೇನು ? ಅನ್ವೇಷಕರಿಗೆ ಪಥ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ: “ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದಿರು !”

ನಭದ ಬಯಲೊಳನಂತ, ಮನದ ಗುಹೆಯೊಳನಂತ-

ವುಭಯದಾ ನಡುವೆ ಸಾದ್ಯಂತ ಜೀವಕಥೆ

ವಿಭುವೊಬ್ಬನೀ ಗಾಳಿ ಬುಡ್ಡೆಗಳನೂದುವನು

ಹಬೆಗುಳ್ಳೆಯೋ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಂಕು ತಿಮ್ಮ

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್

ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಸಕಲ ಸಜ್ಜನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ, ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ, ಸಹಭಾಷಣಕಾರರಿಗೆ ಸಪ್ರೇಮ ವಂದನೆಗಳು.

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸ್ವರ್ಣ ಸಂತೋಷ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕ ವಿದ್ಯಾಲಯ. ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಾಗ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಸ್ಮರಣೆ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಆದದ್ದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನೇನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

50 ವರ್ಷಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಣೆಯುತ್ತ ಹೋಗಬಹುದು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ ಕಾಲೇಜಿಗೆ 50 ವರ್ಷ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಸಾವಿಗೂ 50 ವರ್ಷ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿಯೂ 50 ವರ್ಷ. ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಸಾವಿಗೂ 50 ವರ್ಷ. ಈ 50 ವರ್ಷಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಎತ್ತಣ ಸಂಬಂಧ ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿಮಗೆ ಬರಬಹುದು. ನಿಜ. ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜೊತೆ ಕೂಡಿ ಬಾಳಿದಾಗ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸತ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಯೋಚಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇದೆಯಲ್ಲ, ಇದು ಸಾವಯವ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಕೂದಲಿಗೂ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಉಗುರಿಗೋ ಬೆರಳಿಗೋ ಏನು ಸಂಬಂಧ ? ಅದಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಫಕ್ತನೆ ಏನಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ತಲೆಯ ಕೂದಲು ಹೋದಾಗ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ, ಆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಏರುಬ್ಬಸ ಬಂದಾಗ, ತಲೆ ಹೊಟ್ಟಿಹೋಗುವ ಅನುಭವ ಆದಾಗ, ಕಾಲು ನಿಶ್ವೇಜವಾದಾಗ, ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬೀಳುವಾಗ ಉಗುರು ಹೋದರೆ ಸಂಬಂಧ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎತ್ತಣ ಮಾಮರ ? ಎತ್ತಣ ಕೋಗಿಲೆ ? ಎತ್ತಣಂದೆತ್ತಣ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯ ? ಎಂದು ಕವಿಗಳು ಕೇಳಿದರು. ಮಾವಿನ ಮರ ನಾವು ನೆಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕಶಿ ಮಾವಿನ ತೋಟ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಶಿಯಿಂದ ಕೃಷಿಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಬೀಗುವ ಸಾಧನೆಯ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕೃಷಿ ತಜ್ಞರೆಲ್ಲರೂ ಕವಿವಾಣಿಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ಗುನುಗಬೇಕು. ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ನಮಗೆ ಸತ್ಯದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಮರವನ್ನು ನಾವೇ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆ ? ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ? ಮಾವಿನ ಮರ ನಾವು ನೆಡದೇ ಹೋದರೂ ಸಹ ಅದು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು. ಕೋಗಿಲೆ ಫಲಿತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಮರದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ತಿನ್ನುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ತಿಂದು ಹೋಗಿ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೋಗಿಲೆಯೇ ಸ್ವಯಂ ಹಣ್ಣನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇನ್ನೊಂದಲ್ಲೋ

ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ನಾವಿಂದು ಕಶಿ ಮಾಡಿ ತೋಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾವಿನ ತಳಿಗಳೂ ಹೀಗೇ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುವುಗಳು. ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದ ಖರ್ಚಿಲ್ಲದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು. ಕೋಗಿಲೆ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕೆಂದಾದರೆ ಕಾಗೆ ಬೇಕು. ಕಾಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಕವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರಗಳೇ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸುಸಂಬದವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಚಿಂತನಾ ವಿಧಾನ ಸಾವಯವ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. 50 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಸತ್ತಿತು. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ತಿಥಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವದ ಜೊತೆ ನೂರಾರು ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಇದರ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸರಳತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಜ್ಜನಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಸಾಮರಸ್ಯ, ಸರ್ವ ಸಮಭಾವನೆ - ಇಂತಹ ಎಲ್ಲ 'ಸಾ'ಗಳೂ ಸಹ ಸತ್ತು ಹೋದದ್ದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿಯ ರಾಕ್ಷಸ ಅಟ್ಟಹಾಸದಲ್ಲಿ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ 'ರಾ'ಗಳು ಎದ್ದು ಬಂದುವು. ರೋಗ, ರಾದಾಂತ, ರಂಪ, ರಾಕ್ಷಸೀಯತೆ. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಈ 'ರಾ'ಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ರಮಣೀಯತೆಯ ಸೋಗು. ಮುಂದೆ ರಮಣೀಯ ದೃಶ್ಯವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಭದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ ತರ್ಕಹೀನ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಆಂತುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಲಪಿದ್ದೇವೆ ? ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿಯ ಘೋರ ಪರಿಣಾಮ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಲು ನಿಮಗೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೈಸೂರಿನ ಸಮೀಪ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 13 ಎಕರೆ ಜಮೀನು. ಈ ಸಾವಯವ ತೋಟಕ್ಕೆ ಕೊಡಗಿನ ಒಬ್ಬ ಕೃಷಿಕರು ಬಂದರು. ಕೊಡಗಿನ ಕೃಷಿಕರು ಎಂಬ ಪದವೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲದ್ದು, ಯಾಕೆಂದರೆ ಕೊಡಗಿನವರು ಎಂದೂ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲ, ಅವರು ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳು, ಕೊಡಗಿನ ಪ್ಲಾಂಟರು ಬಂದರು. ಕೊಡಗು ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ನಿಮಗೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಭಾವನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ? ನನಗಂತೂ ವೀರರ ನಾಡು, ಧೀರರ ನಾಡು, ಶೂರರ ನಾಡು, ಸಮೃದಿಯ ಬೀಡು - ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ತನ್ನ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆಯಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಐಶ್ವರ್ಯ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ನೂರಾರು ಭಾವನೆಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕೊಡಗಿನಿಂದ 120ರಿಂದ 150 ಇಂಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಕೊಡಗಿನಿಂದ - ಸಮೃದಿ ಪ್ರಕೃತಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ಭೂಭಾಗದಿಂದ 25 ಇಂಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬರಡು ಭೂಮಿಗೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಒಬ್ಬ ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟರ್ ಬಂದರು. ಅಂದರೆ ಇದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿಯ ಸೋಲಿಗೆ, ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಿರುವ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

ಕೊಡಗಿನ ಕೃಷಿಕರು ಬಂದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು: "ಇಪ್ಪತ್ತು-ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯ ಹಲವು ಘೋಷಣೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಎಲ್ಲ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ನಾನು ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಸಾಲಮುಕ್ತನಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ರೈತನಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾಫಿಗೆ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ರೋಗಗಳು: ಬೆರಿ, ಬೋರರ್, ಅಥವಾ ಕಾಯಿಕೊರಕ ಹುಳ, ಯಾವ ತೀವ್ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಔಷಧಿಗಳಿಂದ ಅದು ಗುಣವಾಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಕಿತ್ತಳೆಯ

ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಳೆಯ ಗಿಡಗಳೇ ನಾಮಾವಶೇಷ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?”

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಅವರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಕಡೆಗೆ ಒಲವು ತೋರಿದರಂತೆ. ಒಲವು ತೋರಿದ ಮರುದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಸಾವಯವ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಪ್ರಚಾರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಕೊಂಡು ಅವರ ತೋಟಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದವಂತೆ. “ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಂಡರೆ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಿಂತ ಅದರ ಬೆಲೆ ದುಬಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲೇನೇ ನಾನು ಸಾಲಗಾರ. ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿಗೆ ಬದಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ?” ಎಂಬುದು ಅವರ ಒಂದು ಭಯವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಾನಂತೆ, ಇದು ಏನು ಚೋದ್ಯ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಾಭವಿದೆ. ಇದು ಭವಿಷ್ಯದ ಜೀವನದ ದಾರಿ ಎಂಬಂತಹ ಒಂದು ಧಾಟಿ ಇವತ್ತು ಬೆಳೆದಿದೆಯಲ್ಲ, ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರು.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಿ, ಬೋರರ್, ಕಿತ್ತಳೆಗೆ ರೋಗ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನಾವು ಆಲೋಚಿಸೋಣ. ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಸ್ಯ ರೋಗ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಗೆ ರೋಗ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಗೆ ರೋಗ, ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ತೊಗರಿಗೆ ರೋಗ, ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ದಾಳಿಂಬಕ್ಕೆ ರೋಗ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ರೇಶ್ಮೆಗೆ ರೋಗ, ಶಿವಟೂರು-ಮೈಸೂರು ಗಳಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿಗೆ ರೋಗ, ಮಂಡ್ಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಬಳ್ಳಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಗೆ, ಭತ್ತಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ರೋಗಗಳು, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಈರುಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ, ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಟೊಮೆಟೋಕ್ಕೆ, ಚಾಮರಾಜ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಗೆ ರೋಗ ಪರಂಪರೆಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. 50 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು 700ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೀಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೀಟಗಳನ್ನು ವಿಷದ ಭಾಂಡದೊಳಗೆ ಅದ್ದಿ ತೆಗೆದರೆ ಇಂದು ಸಾಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಪಟ್ಟಿ ಓದಿದೆನಲ್ಲ- ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಗೆ- ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೀವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದೊಂದು ಬೆಳೆಯಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕಾಫಿಗೆ ಕೊಡಗು, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ರೇಶ್ಮೆ, ಈ ರೀತಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಬೆಳೆ ಎಂದರೆ ಏಕಬೆಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಅಡ್ಡಿ. ಏಕ ಬೆಳೆ ಮೂಲಕ ನಾವು ದುಡ್ಡನ್ನು ಗಳಿಸಿ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಆ ಅಗತ್ಯಗಳಿಂದ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆಯಲ್ಲ- ಇದೇ ಅಸಹಜವಾದದ್ದು. ಅಸಾವಯವವಾದದ್ದು. ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಯೂ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು. ನಮಗೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅಗತ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಗ್ಗಿಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ನೂರಾರು ಬೇಕು. ಇಂತಹ ನೂರಾರನ್ನು, ಸಾವಿರಾರನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಸ್ವದೇಶೀಯತೆ. ಅಥವಾ ಸ್ವಾವಲಂಬಿತ್ವ. ಇಂದು ಏಪ್ರಲ್ ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೇ ? ನಾವು ತೈಲ ಆಮದನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಸಾಲಗಾರರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಮಾತಿಿದೆ. ಏಪ್ರಲ್ ಹಣ್ಣು ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಎಷ್ಟು ಇಂಧನ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಂದಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ? ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ? ಏಪ್ರಲ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಮಹತ್ವವಾದರೂ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ? ಇಂತಹ ಯೋಚನಾಲಹರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದತಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ

ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೆ ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೋಲು ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಮೂಲ ಅಗತ್ಯಗಳು ಯಾವುವು, ಅವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನೇ ತಿಳಿಸದೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಸು, ಕರು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಹಾಕಿದ ಕರು ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತದೆ. ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲು ಅದಕ್ಕೆ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಕರುವನ್ನು ದನದ ಮೊಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಊಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕರು ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಹಾಲು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಲು ಕಲಿಸಿದ್ದು ನಾನು ಎಂದರೆ ತರ್ಕವಾದೀತೆ ? ಇವತ್ತು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವುದು ಅದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜೀವಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ತನ್ನ ಆಹಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು, ಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬೇಕಾದಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಪಡೆಯಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದಾನೆ ದನದ ಕರುವಿನಂತೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದತಿ ಇವತ್ತು ಕಾರಕೂನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತ ಇದೆ ? ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಅವನಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಅವನಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಜೀವನವೇ ದುರ್ಭರವಾಗುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸರಳವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ನಾವು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹಲವು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯಬೇಕೆ ? ಹಾಗಾದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲವೆ ? ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು - ಕರು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವ ಕತೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಕರು ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲು ಕಲಿಯುವಂತದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಆದರೆ ನೋಗ ಹೊತ್ತು ಉಳುವಂತಹ ವಿದ್ಯೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬರಲಾರದು, ಅದು ನಾವು ಕಲಿಸಬೇಕು. ನೋಗಕಟ್ಟಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉಳುಮೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದು ಏನಾಗುತ್ತದೆ ? ನಮ್ಮ ಅಡಿಯಾಳಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲವೆ ? ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದತಿ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪೆನಿಗಳ, ಅಂದರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮೂಲದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ದಾಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಅವರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತ ಇದೆ. ಈ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಆಹಾರ ಯಾವುದು, ನಮ್ಮ ಮೂಲ ವಿಹಾರ ಯಾವುದು, ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಅಗತ್ಯಗಳಾವುವು, ಅವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತಿವೆ ಎಂಬ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೇ ನಾವು ಕಳಕೊಂಡು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಕೊಟ್ಟ ನಕಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಆಹಾರವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ನಾವು ಇವತ್ತು ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಂದ ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವಲ್ಲ - ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ಯಾವಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಅದರ ಗಂಭೀರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದಂತ ಬಂತು. ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಿಡಬಹುದು. ಶೇಕಡಾ 30ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು ನಾವು ಕಾಪಿಡಲಾಗದೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತ ಇದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣದ ಮೂಲಕ ಕಾಪಿಡುವಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಾವು ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು

ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು. ಆದರೆ ಈ ಮಾತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಗೌಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಕಾಪಿಡುವಂತಹ ತಂತ್ರವಿದ್ಯಾಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಎಲ್ಯೂಮೀನಿಯಂ ಫೋಸ್ಫೈಡ್ ಇರಬಹುದು, ಪ್ರಿಸರ್ಟ್ವೇಟ್‌ಗಳು ಇರಬಹುದು, ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಿ.ಎಚ್.ಸಿ. ಇತ್ಯಾದಿ - ನೀವು ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಇರಬಹುದು, ಜೀರಿಗೆ ಇರಬಹುದು, ಗೋದಿ ಇರಬಹುದು- ಬಿ.ಎಚ್.ಸಿ. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಸಹ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಿಶ್ರವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆಹಾರದ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯೋಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದೇ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಮಗೆ ಏನೇನೋ ಕೆಟ್ಟದಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಹಾರವಸ್ತುವೂ ಈ ರೀತಿ ಕೆಟ್ಟು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಆಹಾರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಬಂದ ಎಲ್ಲ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳೂ ಸಹ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನೇ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಆಹಾರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು: ಗೋದಿಗೆ ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ 1 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಇಡಬಹುದು ಎಂದು. ಆ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಬಂದದ್ದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿಯಿಂದಾಗಿ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಗೋದಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಇಡುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಉದ್ದಿಗೆ 15 ದಿನ ನಿಲ್ಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಉದ್ದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದು. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಗೋದಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ 1 ವರ್ಷ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಲಿಂಬೆಹಣ್ಣು ನನ್ನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಆದದ್ದು - ನಿಮಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಜನ ಗ್ರಾಹಕರೂ ಸಹ ಈ ಹಣ್ಣಿನ ರೂಪ, ಬಣ್ಣ, ಗಾತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಗಾತ್ರ, ಯಾವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿಯಲ್ಲೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಗಾತ್ರ ಈ ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿಗಿದೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಬಂದದ್ದು. ಈ ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನ ಕಾಪಿಡುವ ಗುಣ ಅದೆಷ್ಟು ಗೊತ್ತೇ. ಸುಮ್ಮನೆ ಹಾಗೆ ಎಸೆದರೂ ಸಹಾ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮರಳಿನ ಒಳಗೆ ಹಾಕಿದರೆ 3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಫ್ರಿಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ 5 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಂದು ಫ್ರಿಜ್ ಉತ್ತಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಫ್ರಿಜ್‌ನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಪರಿಸರ ಪ್ರದೂಷಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಫ್ರಿಜ್‌ನಿಂದ ಮುಂದೆಷ್ಟು ರೀತಿಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ಫ್ರಿಜ್‌ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಲಿಂಬೆಗಿಡವೂ (5ರಿಂದ 10 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದವುಗಳು) 1000 ದಿಂದ 5000 ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಕೊಡುವಾಗ ನಾವು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂಬಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಯಾಕೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಬನ್ನಿ, ರಾಸಾಯನಿಕ, ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣದಿಂದ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಇದೆಯಲ್ಲ, ಅದರ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ. 30% ಹಲವು ರೀತಿಯ ಕೀಟಗಳು ತಿಂದು ಹಾಳಾಗುತ್ತ ಇದ್ದಾವೆ, ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಪಿಡುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ ? ನಾನು ತಿನ್ನುವುದು ಕ್ಯೋಸ್ಟರ 30% ಯಾವುದೇ ಕೀಟಗಳಿಗೆ, ಇಲಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಜೀವಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸದೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ನಾನಷ್ಟೇ ತಿನ್ನಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸ್ವಾರ್ಥ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ.

ಆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವಿಂದು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ನೋಡಿ. ಸಹಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ನಮ್ಮ ಮನೋಭಾವ ಇದೆಯಲ್ಲ - ಆ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ - ಸಹಜೀವಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಸಹ ಕೊಡಲಾರದ ಸ್ಥಿತಿ. ಇಂದು ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷವೂ ನಾನು ನಾನೆಂಬ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉದ್ದೀಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಒಂದೊಂದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೂ ಸಹ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಆಪೋಷಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಬರುವ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊರತು ನಮಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲ ದಾರಿಯನ್ನು ಖಂಡಿತ ತೋರಲಾರದು.

ಆಮೇಲೆ ಬನ್ನಿ, ನಮ್ಮ ಕೀಟಗಳು ಅಷ್ಟು ತಿಂತಾವೆ, ಅವು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಷ್ಟ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕಷ್ಟ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಕೀಟಗಳು ನಮಗೆಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಂದಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವಾ ? ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರವಿಜ್ಞಾನ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದೆ: ಒಂದು ಕಪ್ಪೆ ಪ್ರತಿದಿನ ತನ್ನ ತೂಕದಷ್ಟೇ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬಲ್ಲುದಂತೆ. ಒಂದು ಜೇಡ ತನ್ನ ದೇಹದ ತೂಕದ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ತಿನ್ನಬಲ್ಲುದಂತೆ. ಇದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ನಾವು, ಇದನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಪಾಠ ಹೊಡೆಯುವ ನಾವು ಅದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ನೋಡುವಂತಹ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಕೊಡಲು ಯಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ ? ಒಂದು ಜೇಡ ಪ್ರತಿದಿನ ತನ್ನ ದೇಹದ ಎರಡರಷ್ಟು ತೂಕದ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬಲ್ಲುದೆಂದರೆ ಏನರ್ಥ ? ಅಷ್ಟು ಕೀಟಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಆಹಾರದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಜೇಡಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವಂತಾದ್ದು ಹೇಗೆ ? ಲಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬರುವಂತಹ ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಹುಳಕ್ಕಾಗಲೀ, ಮಾವಿಗೆ ಬರುವಂತಹ ಹಣ್ಣುಕೊರಕ ಹುಳಕ್ಕಾಗಲೀ ಹೊಡೆಯುವಂತಹ ಒಂದೊಂದು ಔಷಧಿ ನಮಗೆ ಈ ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ? ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ ಜೇಡಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ನಾವು 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾಶಮಾಡಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗಲು ಸಾಧ್ಯವುಂಟೆ ? ಇಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಬನ್ನಿ, ಇಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ 30% ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಅಷ್ಟೆ ಸತ್ಯ. ಮುಂದುವರಿದು ಇಲಿಯಿಂದ ನಮಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕರುಣಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚಿಸುವ ಬಗೆಗಾದರೂ ನಾವು ಗಮನಹರಿಸಿದ್ದೇವಾ ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅಂತರ್ಜಲ ಬತ್ತುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಹುವಿಧ ಕೊಡುಗೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಬತ್ತುತ್ತಿರುವ ನಂದುತ್ತಿರುವ ಅಂತರ್ಜಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು 30% ಉಳಿಸಿದ್ದು ಇಲಿಗಳು, ಇಲಿಯ ಬಿಲಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಂದಾದರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯಾ ? ಇಂತಹ ವಿದ್ಯೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಾ ? ಆಮೇಲೆ ಸಾಸಿವೆ ಮತ್ತು ಧತ್ತೂರದ ಬೀಜವನ್ನು ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣದಿಂದ ಸಾಸಿವೆಗೆ ಬಿಳಿಬಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟು ಕಲಬೆರಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವಂತಾದ್ದು ಅದ್ಭುತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೆಂದು ನಾವು ಇವತ್ತು ನಂಬುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವಲ್ಲ ? ಸಾಸಿವೆಯನ್ನು ಬಿಳಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಗಾಮಾವಿಕಿರಣದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅದೇ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಂದಿಗೆ ಧತ್ತೂರದ ಬೀಜವನ್ನೂ ಬಿಳಿ ಮಾಡಲು

ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾ ? ಈ ಬಿಳಿಯ ಭ್ರಮೆಯ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳಿದ ಬಿಳಿಯರ ದಾಸ್ಯಮನೋಭಾವದಿಂದ ನಾವು ಹೊರಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಬಿಳಿ. ಒಂದೊಂದು ಆಹಾರವನ್ನೂ ನಾವು ಬಿಳಿ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಕಳಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ ? ಬಿಳಿ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೆಲ್ಲ ಬಿಳಿ ಮಾಡುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಟ್ಟ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ಸೇರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾವೆ. ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಬಿಳಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇವತ್ತಿನ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿ ನೋಡಿದ: 3 ಗ್ರಾಂ ಗಂಧಕ ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸಾಕಂತೆ. ಇಡೀ ಜೀವಮಾನಕ್ಕೆ 3 ಗ್ರಾಂ ಗಂಧಕ ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವಂತದ್ದು. ಒಂದೊಂದು ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವಿವತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ (ಗೋದಾಮಿನಲ್ಲಿ) ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಬಿಳಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ, 11 ದಿನದ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಬೇಗ 3 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಗಂಧಕದ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಸಾರೋದಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ನರಳುತ್ತ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾವಯವ ಹೆಸರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪಠಣ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ ?

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಒಂದೊಂದು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಬಹಳ ಇದೆ. ನಮ್ಮದು ಎಲ್ಲವೂ 3ನೇ ಹಂತದ ಜ್ಞಾನ. ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ತಾಯಿ ಹಾಲು ಕುಡಿಸುತ್ತ ಇದ್ದಳಂತೆ. ಮಗು ಒಳ್ಳೆ ಅಂತ ಬಹಳ ಅಳುತ್ತ ಇತ್ತಂತೆ. ಗಂಡ ಇದ್ದ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕುರುಡ ಕೂತಿದ್ದ, ಮಗುವಿನ ಅಳುವಿನ ಶಬ್ದವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ 'ಏನು ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೀರಿ ಮಗುವಿಗೆ, ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ?' ಎಂತ ಕೇಳಿದನಂತೆ. ಆಗ ಮಗುವಿನ ತಂದೆ ಹೇಳಿದನಂತೆ: 'ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಹಾಲು ಕುಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ'. 'ಹಾಲು, ಹಾಲು ಎಂದರೆ ಏನು ?' ಕುರುಡನಿಗೆ ಹಾಲೆಂದರೆ ಏನೆಂದು ನೋಡಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಇವ ಹೇಳಿದ 'ಹಾಲೆಂದರೆ ಒಂದು ಬಿಳಿ ನೀರು.' 'ಬಿಳಿ, ಬಿಳಿ ಎಂದರೆ ಏನು ?' 'ಬಿಳಿ ಎಂದರೆ ಕೊಕ್ಕರೆ ಉಂಟಲ್ಲ, ಅದರ ಹಾಗೆ' 'ಕೊಕ್ಕರೆ ಎಂದರೆ ಏನು ?' ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಆಗ ಕುರುಡನಿಗೆ ಮನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಡುಗೋಲು-ಕತ್ತಿ ಇತ್ತು. ಕತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕುರುಡನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಅದನ್ನು ಕುರುಡ ಮುಟ್ಟಿದ. ಮುಟ್ಟುವಾಗ ಕುಡುಗೋಲು ಕೊಕ್ಕರೆಯ ಬಾಗಿಡ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದದನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತ ಮುಟ್ಟುತ್ತ 'ಹೋ, ಇದನ್ನು ಮಗುವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತುರುಕಿದರೆ ಮಗು ಅಳದೆ ಇದ್ದೀತೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದನಂತೆ. ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅಗತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸೌಂದರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಾ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲ - ಬಿಳಿ ಹಾಲು ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡು ಕೊನೆಯ ಹಂತದ ಕತ್ತಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದೇ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಳಕೊಂಡದ್ದು ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಇಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ಯಾಂಪಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಈಗ 50 ವರ್ಷಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಲಿತಂಥ ತಪ್ಪುಗಳು ನೂರಾರು, ನೂರಾರು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾವಯವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ನನ್ನ 16 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದು ನನ್ನ ಸ್ಥಾನದ ಪುಡಿ-ಇದು ಹಲ್ಲು ಪುಡಿ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಾಬೂನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಲ್ಲುಜ್ವಲಿಕೆಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಇನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಟೂತ್ ಪೇಸ್ಟ್‌ಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇವುಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಗಳೇನು ? ಇವು ಯಾಕೆ ಅಗತ್ಯ ಅಲ್ಲ ? ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಹಲವು ಸಮಯ ಬೇಕಾದೀತು. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿ ಈ ಪುಡಿಗಳ ಗುಣ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸ್ಥಾನದ ಪುಡಿ - ಇದರಲ್ಲಿ 26 ಅಂಶಗಳು ಸೇರಿವೆ. ನಾನು ಹಾಕಿದ್ದು ಇಷ್ಟು. ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು. ಈ ಸ್ಥಾನದ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ: ಲಿಂಬೆ ಸಿಪ್ಪೆ, ಕಿತ್ತಳೆ ಸಿಪ್ಪೆ, ಮುಸುಂಬಿ ಸಿಪ್ಪೆ, ದುಡ್ಡೆ ಸಿಪ್ಪೆ, ಕಂಚಿ ಸಿಪ್ಪೆ, ಬೇವು, ಕರಿಬೇವು, ಮತ್ತಿ, ಬಾಗೆ, ಸೀಗೆ, ಸುಜ್ಜಿಲು, ಅಂಟುವಾಳ, ದಾಸವಾಳ, ದಾಲಚೀನಿ, ಬರ್ಸರ್, ಶ್ರೀಗಂಧ, ವೆನಿಲಾ, ನೆಲ್ಲಿ, ಅಣಲೆ, ತಾರೆ, ಅಡಿಕೆ, ತುಳಸಿ, ಬೆರಣಿ, ಅರಸಿನ, ಹುತ್ತದ ಮಣ್ಣು, ಹಾಲು - ಹೀಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಬಗೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಲ್ಲು ಪುಡಿಯಲ್ಲೂ ಸುಮಾರು 40 ಬಗೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಮಿಕರಿ, ಬೇವು, ಕರಿಬೇವು, ಮರಾಲೆ, ರೆಂಚಿ, ನೆಲ್ಲಿ, ಅಣಲೆ, ತಾರೆ, ಪುದಿನ, ಪೆಪರ್‌ಮೆಂಟ್, ತುಳಸಿ, ಉಪ್ಪು, ಲವಂಗ, ಜಾಯಿಕಾಯಿ, ಕರಿಮೆಣಸು ಒಟ್ಟು 39-40 ವಸ್ತುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಾಬೂನು ಬೇಡ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂದಾಗ ಅಥವಾ ಸಾಬೂನಿನ ಬದಲು ಈ ಪುಡಿ ಬೇಕು ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನೀವು ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಈ 40 ಸಸ್ಯಗಳೂ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇದು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ. ಪ್ರಪಂಚ, ಪ್ರಕೃತಿ, ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ- ವೈವಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು ನಾವು ಎಂದೂ ಯಾವುದೇ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ- ಇದರಿಂದ ಆಗಿರುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಭೀಕರ. ಇವತ್ತು ಮೊನೋಕ್ರೋಟೋಪಾಸ್, ನೊವೊಕ್ರಾನ್ ಎಂಬ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ನಾವು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ತಿಪಟೂರಿನಿಂದ, ಕೇರಳದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸಹ ತೆಂಗಿಗೆ ಹೊಸ ನುಸಿರೋಗ ಬಾಧಿಸಿದೆಯಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ತೂತಾದ ಬಾಲ್ವಿ ಬಕೇಟುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಕೃಷಿ ತಜ್ಞರು ಸಾಲು ಸಾಲು ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. 60 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿಯಿಂದ 100 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಆ ತೆಂಗಿಗೆ ಆ ಅಡಿಕೆಗೆ ಆ ಕಾಫಿಗೆ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆರಿತ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು ಎಂದೂ ಅದರ ಮಿತ್ರರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮಿತ್ರರು - ಈ ಹಲ್ಲು ಪುಡಿಗೇ, ಈ ಸ್ಥಾನದ ಪುಡಿಗೇ - ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಆಗುವಂತಹ ಹತ್ತಾರು, ನೂರಾರು ಸಸ್ಯಗಳು, ಇವು ಎಲ್ಲವೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಾಗ ನಿಜವಾದಂಥ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಬಿಡಬೇಕಾದಂತಹ ಹತ್ತಾರು ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ, ಚಾಕಲೇಟು, ಬ್ರೆಡ್, ಗೋಬಿ ಮಂಚೂರಿ, ಏಪಲ್, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಕೋಸು, ಟೂತ್ ಪೇಸ್ಟ್, ಹೈ ಹೀಲ್ಡ್ ಚಪ್ಪಲಿ, ಯುನಿಫಾರ್ಮಿಗೆ ಟೈ, ಬೆಲ್ಟ್, ಶೂ, ಕರ್ಲಾನ್ ಹಾಸಿಗೆ - ಹೀಗೆ ಈ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಇದೆ. ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿದೆ: ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಒಂದು ಮರ ಇದೆ. ಬರ್ಸರ್ ಅಂತ. ಮರದ ಟೋಂಗಿಯನ್ನು ಉಗುರಿನಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೆಂಟ್ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಸೆಂಟು ಫಾಕ್ಟರಿಯ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದನ್ನೂ ನಾವು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಕಳಕೊಂಡುದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ: ದರ್ಶನ. ನಾವು ಇವತ್ತು ಕೆಲವೆಲ್ಲ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದನಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ನಾವು ಕಳಕೊಂಡುದನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಬಿಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು ? $1/4$ ಅಂಶ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು - $3/4$ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇಲ್ಲಿ ದರ್ಶನ ಇದೆ - 3 ಅಕ್ಷರ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರ. ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರ. ದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರ. ದರ್ಶನ. ಆ 'ಪ್ರ.'ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಜೀವನ ನಮ್ಮದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದುವರಿದು ಕೆಳಗೆ ಇನ್ನೊಂದಿದೆ: Vision. ಆ ವಿಶನ್‌ಗೆ ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್, ಪ್ರ. ದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 9 ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ. ಕೊನೆಯ ION ಮಾತ್ರ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆರಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ಹಾಗೆಯೇ vision ಆಗಲು 3 ಅಕ್ಷರ ಸೇರಿಸಬೇಕು. $6 + 3 = 9$ ನಾವು ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಎಂದರೆ ನಾವು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯವಾದ ಭೋಗಶೀಲ ಚಿಂತನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮದಾದಂತಹ, ಸ್ವಕೀಯವಾದಂತಹ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾದಂತಹ ತ್ಯಾಗ ಮೂಲ ಚಿಂತನೆಗೆ ಬದಲಾಗಲು ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿನ, ನಮ್ಮ ನೆಲದ, ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಜ್ಞಾನ, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಜ್ಞಾನ, ದರ್ಶನ - ಪ್ರ. ದರ್ಶನ ಇದು ನಮಗೆ ಅನುವಾಗಲಿ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತ ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಹಲವು ಪ್ರಥಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕಾಲೇಜು. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾದಂತಹ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿ - ಹಾಗಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮಸ್ಕಾರ.

ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣ

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಪ್ರೊ| ಅಡ್ಡನಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್

ಮಹಾಶಯರೆ,

ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನೂ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕಿರುವಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಾದರೋ ಇರುವ ಅನುಭವ- ಕ್ಷಿಂತಲೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿಜ್ಞಾನ ನಿರ್ವಹಣಾಕಾರರು - ಅವರು centres of excellence ನ directors ಆಗಿರಬಹುದು, ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿರ ಬಹುದು - ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಹಾಡು: 'ಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಜನ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ'. ಅದೇ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು: 'ವಿಜ್ಞಾನದ ಪದವಿ ದರ್ಜೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ'. ಸುಮಾರು 50-60 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದ ಹೆತ್ತವರನ್ನೂ ಪಾಲಕರನ್ನೂ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅವರದೇ ಆದಂಥ ಸಂಶಯವುಂಟು. ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕ್ಲಾಸು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ - ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆ, ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ- ಬೆಲೂನಿನಿಂದಲೋ, ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೋ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ಕ್ಲಾಸು ರೂಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ ಇಲ್ಲ, ದರ್ಶನವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರೊಂದಿಗಿನ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಏನೋ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಕಾಣುವಂಥ ಪುರುಸೊತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವಂಥ ಪುರುಸೊತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಾಲೇಜು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಅಥವಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿದ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನಾಲಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ಏನು ಎಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗೊಂದಲವುಂಟು. ಈ ಹೊತ್ತು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಸ್ನಾತಕ ದರ್ಜೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಅಲ್ಲ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ದರ್ಜೆಯ ಅಧ್ಯಯನವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಗೂ ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತದವುಂಟು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ದರ್ಜೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ- ಸ್ನಾತಕ ದರ್ಜೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧನಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬರೇ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅವರೂ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ.ಗಾಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ

ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದೇನು ? ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದೇನು ? ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದೇನು ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆಯೆ ?

20ನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತದ ವಿಜ್ಞಾನದ ನವೋದಯದ ಮಾತನ್ನು ನಾವಿವತ್ತು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಹಾ, ಬೋಸ್ ಅವರಂತಹ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು 1920ನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ಮಾನದಂಡದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಿಕವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲಂಥ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಕ್ಷರತೆಯಾಗಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಕಾಲ ಅದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆವತ್ತಿನ ಭಲ, ಆವತ್ತಿನ ಸಾಧನೆ ಯಾಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ? ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ? ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನಿರ್ವಹಣಾಕಾರರು. ಪದವಿಪೂರ್ವ ಹಂತದವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯ duplicate ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ವಿಜಯಾ ಕಾಲೇಜು ಯಾವುದೇ ಕಾಲೇಜಾಗಲಿ, ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಕಾಲೇಜಾಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪಾಠವೊಂದು, ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಪಾಠ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಪಾಠ ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೋಚಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ತೀವ್ರತೆ, ಉತ್ಸಾಹ ಇಂತಹ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೋತಿದ್ದೇವೆ ? ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಒಂದೇ ಪಾಠವನ್ನು ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವಂಥ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗೆ ಯಾಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ ? ಇದು ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಶೇಷ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ಇವತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಡಿಗ್ರಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ-ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಾಹಿತಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಲ್ಲದಂತಹ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರು ಚೆನ್ನಾದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾಡಲಾರದಂಥ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾವೆ. ಮ್ಯಾತಮೇಟಿಕ್ಸ್ ಒಲಿಂಪಿಯಾಡ್ ನೋಡಿ, ಫಿಸಿಕ್ಸ್ ಒಲಿಂಪಿಯಾಡ್ ನೋಡಿ. ಇದು ಯಾವುದೇ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಿಂದ, ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಆಸಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೂಡಿದಂತಹ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಂದು ಸರಕಾರ ಒಂದೊಂದು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಕೊಡಲು ಆಗುತ್ತ ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೊಡಲು ನೋಡುತ್ತ ಇವೆ. ಅಂದರೆ ಏನಾಯಿತು ? ಸರಕಾರ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ, ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸವಲತ್ತನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವಂಥ ಕೆಲಸ ನಮ್ಮಿಂದ ಆಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. Low-cost teaching aids ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಪರಿಸರದ ಅಧ್ಯಯನ ಇರಲಿ- ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ತು, ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಇವೆಲ್ಲ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು ಇದೇ - ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತ ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಅವು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾಸಿಕ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ: ಕ್ಲಾಸಿನ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನಿಂದ ಕೇಳಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ ? ನನಗೆ ಕಂಡು ಬರುವಂತೆ - ಅಧ್ಯಾಪಕನಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಇಂದು ಇಲ್ಲ.

ಜೊತೆಗೆ, ಹೊಸ ಪಂಥಾಹ್ವಾನಗಳು ಬಂದಿವೆ: ಹೊಸ ಜ್ಞಾನ ಶಾಖೆಗಳು, ಹೊಸ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದಲ್ಲದೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೇತ್ರದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಲಿ -ನಲಿ ಆಗಲಿ, ನಲಿ -ಕಲಿ ಆಗಲಿ ಎಂಬಂಥ ಘೋಷಣೆಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಲು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ.

ಸಣ್ಣ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಬದಲಾಗಿ, ಅಂಥ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ ಆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇಂದಿನ ವಾಸ್ತವ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಮುಕ್ತವಾದ ಫಲಿತಾಂಶ ನೀಡಬಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಗಗಳು - ಇವಕ್ಕೆ ನಾವು ಆಸ್ಪದ ಕೊಡುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಟ್ಟದ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಇದುವೇ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೀರ ಸರಳವಾಗಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಸಾಲದು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಜನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಗಮನವನ್ನು ಬಹುಶಃ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಕೆಲ ಸಮಯದ ಹಿಂದೆ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಮಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆದಾಗ ಗಳಿಸಿದ ಮಾರ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕೆನಡಾ, ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರಂತೆ. ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಘಾತ ಕೊಟ್ಟಿತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಾರ್ಕು ಅವರು ಕಡಮೆ ತೆಗೆದದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅಮೆರಿಕದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂಶೋಧನ ಮಟ್ಟ ಆಗಲಿ, ಅವರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಆಗಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜಪಾನು ಅಮೆರಿಕದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ, ತಂತ್ರವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಇದೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇತ್ತು. ಈಗ ನೋಡುವಾಗ ಜಪಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮುಂದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ - ಮಾನದಂಡ ಮಕ್ಕಳ ಮಾರ್ಕು. ಅಮೆರಿಕದ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಮಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚುಂಟು. ಇದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಈ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದೇ ಅಮೆರಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಲ ತಂದಿದೆ. ಅಮೆರಿಕದ ಅತ್ಯಂತ ಬುದಿವಂತ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಯಾಕೆ ಉಳಿದಿದೆ ? ಇವತ್ತು ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಾಧನೆಯ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅಮೆರಿಕ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲುಂಟು. ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ? ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂದಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೋದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಉತ್ತರ. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಂಟೆ ?

ಇವತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಕೋರ್ಸಿಗೆ, ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಗೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಇಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆಯುಂಟು. 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ಗೆ ಹೋದವರೆಲ್ಲ

ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ . ಸಿ. ವಿ. ರಾಮನ್‌ರೇ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಕೌಂಟೆಂಟ್ ಆಗಿ ಹೋದರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಆಂತರಿಕ ತುಡಿತದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದರು. ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಅವರು ವಿಜ್ಞಾನಿ ಆದರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಆದರು. ರಾಮನ್ ಅವರ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಎರಡು ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ: ಆಂತರಿಕ ತುಡಿತ, ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕಾರಣ ಅವರು ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಎಕೌಂಟೆಂಟ್ ಆಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಕೊಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಶುತೋಷ ಮುಖರ್ಜಿಯವರಂಥ ವೈಸ್ ಛಾನ್ಸಲರರು ಇದ್ದರು. ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದರು: ರೆವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೇ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರತಿಭೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವೈಸ್ ಛಾನ್ಸಲರರು ಲೆಕ್ಚರರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ತನಗೆ ಅನುಭವವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹಿಂಜರಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟು ಲೆಕ್ಚರರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಮುಂದೆ ಪ್ರೊಫೆಸರರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದರು. ಈ ರೀತಿಯ flexibility ಇದ್ದಂಥ ಕಾಲ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ? ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಬಿಗಿ ಶಿಸ್ತು, ಪ್ರತಿಭೆ, ಆಸಕ್ತಿ-ಗೌಣ. ನಿಯಮಗಳೇ ಮುಖ್ಯ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹುಶಃ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದವರು ಬಳಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗದೇ ಹೋದರೂ ಆ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಧ್ಯಯನದ ಶಿಸ್ತು, ಶೈಲಿ, ಕ್ರಮ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಹೊಳಪನ್ನು ತಂದಿರಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಮೆನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಕೋರ್ಸ್ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಸ್ತು ಇತ್ತು. ಇವತ್ತು ಅದು ಅಗತ್ಯ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆತಂಕ ಪಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕುಂದುವುದಿಲ್ಲ.

ಉದ್ಯೋಗದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅನಿಸುತ್ತದೆ: 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆ, 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಕೃತಕ ಎಳೆ, ರೇಯಾನ್, ಆಟೋಮೊಬೈಲು, ಲೋಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆಯಿತು. ಆಗ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞರಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗಿಂತಲೂ ತಂತ್ರಜ್ಞರಾಗಿರದ ಕಛೇರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು.

ಈಗ ಕಳೆದ 40 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದವರಿಗಿಂತ ಐದು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಚೇರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಿತವನು ಕೇವಲ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪದವಿಗೆ ಬರುವವರು ಬರಿಯ ಸಂಶೋಧನೆಗೇ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥ ಕಟ್ಟುಪಾಡು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗಬಹುದು, ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಬಹುದು.

ತುಡ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಇಂದು ತಲೆ ಬಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ವಿಜ್ಞಾನದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾರರು ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ನೇಶನಲ್ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸೀನಿಯರ್ ವಿಜ್ಞಾನಿ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಜ್ಯೂನಿಯರ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಿರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೇ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಾಗಿ ಸಿಗದೇ ಹೋದರೆ ಹಿರಿಯರ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೀಗ ಬಂದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾ ತರದ ಸವಲತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಪಾಸಾದವರಿಗೆ, ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. S.S.L.C.ಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಹೆತ್ತವರೊಂದಿಗೆ ಕರೆದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಶೋಧನಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಜಾಗೃತಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಜಾಗೃತಿ ಉಂಟಾದ್ದರಿಂದಲೇ ವಿಜ್ಞಾನದ ಶಿಕ್ಷಣ ಉತ್ತಮವಾದೀತು ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಭವಿಷ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಸಮರ್ಥ ಗುರುವಿನ ಅಗತ್ಯ ಇನ್ನೂ ಇದೆ ಎಂತ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನೂ ಬೆಸೆಯುವಂಥ ಸಾಧನವಾಗಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಂದಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕ ಇಲ್ಲದಂಥ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅದು ಉಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಂಥದೇ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಾಧನಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಯಾಗಬಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳು ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೊಸದಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವು ಪರಮಾಣುಶಕ್ತಿ ಇರಬಹುದು, ಡಿ.ಎನ್.ಎ.ಯ ಸಂರಚನೆ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿರಬಹುದು. ಅಂಥದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಇವು ಭೂಮ್ಯತೀತ ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿನ ಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರಬಹುದು, ಕೀಟಕ್ಕೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧದ ಬಗೆಗೆ ಇರಬಹುದು, ಈ ಕಿರಿದಾದ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಕೆಲಸದಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ವಾತಾವರಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಿರಬಹುದು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿರಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಬುದಿವಂತಿಕೆಯ ಹೊಸ ಮೂಲದ ಆವಿಷ್ಕಾರವಿರಬಹುದು. ಮುಂದಿನ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೊಬಟ್‌ಗಳು ಬರಬಹುದು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರನ್ನು ಖಂಡಿತ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮ ಬರಬೇಕು. ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ ನಿಜ. ಆದರೆ ಇಂಥ ತಿಳಿವಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಗಳಿಸಬೇಕು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಅರಿಯಬೇಕು.

ನಾನು ಇದೇ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದೆ, ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಎನ್. ಹೊಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ದೇವರಾವ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವಾಗ ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದವು - 66ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ. ಆಗ ಅವರೊಂದು ಶರತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದರು. ನಾವು ಮೂವರೂ ಇಡೀ ದಿನ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಬೇಕು ಎಂತ. ಹಾಗೆ ಕಳೆದವು. ಡಾ. ಪೈಗಳು ಅಷ್ಟು ಸಮಯ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕಳೆದು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿನ ನನ್ನ ಗುರುಗಳು, ನನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Future of Genetics

Slide Lecture

Dr. N. J. Shetty

Director, Centre for Applied Genetics

Introduction:

Genetics is the science of heredity. This subject deals with the inheritance of character / trait from parents to children and grandchildren and so on. Therefore, the character will be inherited from generation after generation. There are a few examples where the behaviour of humans has a direct genetic basis:

- Alcoholic and non alcoholic
- Smokers and non smokers
- Aggression and non-aggression
- Schizophrenia.

The quest for studying “heredity” dates back to 6000 B. C. by the Babylonians preparing pedigrees of horses, extending several successive generations, suggesting a conscious effort towards improvement. Artificial cross-pollination of date palms was also practiced by early Babylonians. During the same period, Chinese farmers were improving rice varieties by selection for desirable characters.

Mendel's Principles

Gregor Mendel who was considered, ‘Father of Modern Genetics’ for the first time conducted a series of experiments with garden peas, which were elegant, and his conclusions constitute the foundation of the modern science of genetics. He conducted his experiments during 1856-1864 to formulate his laws of inheritance. Mendel presented the results of the experiment on February 8th and March 8th 1865 at the Society for Natural History of Brunn which were published in the Society's proceedings (1866). The word ‘Genetics’ was coined by Batesons (1901) in England and ‘Gene’

by William Johannsen, a Danish botanist in 1909. Mendel postulated two theories namely **Law of Dominance or Monohybrid ratio or Principle of Segregation**. This is also called Mendel's First law.

When Mendel crossed a true breeding Tall plant with a true breeding Dwarf plant, the F_1 hybrid resembled the tall parent or when a wild red flowered plant was crossed with true breeding white flowered plant, the F_1 hybrid was red flowered. Mendel named the character that appear in the F_1 hybrid, as dominant and the character that is suppressed as the recessive trait.

Dihybrid Ratio: (9:3:3:1) or the Law of Independent Assortment

Mendel took a pair of contrasting characters at a time and then crossing with their recessive character, he always obtained in the F_1 hybrid the two dominant characters proving the first law of inheritance called the law of dominance. E.g. Mendel took yellow coloured seeds, round shaped seeds, crossed them with their corresponding recessive traits namely green coloured seeds, and wrinkled seeds. He obtained in the F_1 generation yellow and round seeded plants. This is known as dihybrid cross and the ratio obtained in F_2 generation is called the Dihybrid ratio.

The F_1 generation plants were all yellow round and when these F_1 hybrids were selfed or crossed with another F_1 hybrid plant, there were four types of gametes produced from both male and female plants. The four gametes were YR, Yr, yR and yr. These four gametes meet at random and produce 16 F_2 progenies, out of which four different phenotypes are produced in 9:3:3:1 ratio. This is called Dihybrid ratio. These 16 phenotypes are illustrated in the form of a checker / Punnett square after the discoverer R. C. Punnett. There were 315 yellow round (9); 108 Green round (3); 101 yellow wrinkled (3); and 32 green wrinkled (1) plants in the F_2 generation giving a 9:3:3:1 ratio. This ratio illustrates that the four

traits when crossed gave one phenotype yellow round in the F_1 ($YyRr$), in which all the four traits are present together side by side without blending and in the F_2 generation all these form traits viz., yellow, round, green, wrinkled segregated independently. Hence, Mendel called the Second Law of inheritance the Law of Independent Assortment.

Rediscovery of Mendel's Laws

The year 1900 is very significant in the history of genetics and in biology. Three biologists de Vries (Holland), Carl Correns (Germany) and Tschermak (Austria), published in different journals the same results on pea plant (June 1900) which Mendel had done almost 35 years before in 1865 without knowing each other's work. They are known as the rediscoverers of Mendel's Laws.

Subsequent to the discovery of Mendel's principles by using plant materials, genetic research was extended to animal models. One of the animal models selected during early part of the 19th century was *Drosophila*, commonly known as the fruit fly. These are the best available insects on which a lot of genetic research has been carried out. Thomas Hunt Morgan, C. B. Bridges, H. J. Muller did a great deal of genetic research in the cytogenetics of fruit flies.

T. H. Morgan was awarded the Nobel Prize in 1933 for his original work on the sex-linked inheritance of white eye in *Drosophila*. Further, he also postulated the chromosomal basis of linkage. H. J. Muller was awarded the Nobel prize in 1946 for the use of C.L.B. technique that X-rays are mutagenic (X-rays induced mutations, certain changes in heredity.). Therefore a great deal of research was carried out in *Drosophila* for the last several decades and several Nobel Prizes were awarded to different scientists for their contributions in their respective fields.

Subsequent to this finding substantial research was carried out in the field of genetics by using plants, *Neurospora*, bacteria and also higher animals including mice. Therefore, various geneticists were responsible for the development of this fascinating field.

Scientific Discoveries/List of Nobel Laureates

Here is the list of greatest discoveries including Nobel laureates for their respective contributions in different areas of genetics.

- 1865 Mendel read his paper to the Brunn Society for Natural History.
- 1866 Mendel's paper published in the proceedings of the Brunn Society for Natural History.
- 1900 Mendel's work rediscovered by deVries, Correns, and Von Tschermak.
- 1902 Boveri and Sutton demonstrated the presence of paired chromosomes in diploid species.
- 1905 Bateson named the science genetics.
- 1908 Hardy and Weinberg formulated the "Hardy-Weinberg law" relating genotypic frequencies in randomly mating populations.
- 1909 Johannsen introduced the word "Gene".
- 1909 Garrod's book-Inborn Errors of Metabolism published.
- 1910 Morgan (Nobel Prize 1933) established the sex-linked inheritance of white eyes in *Drosophila melanogaster*.
- 1911 Morgan postulated the chromosomal basis of linkage.
- 1927 Muller (Nobel Prize 1946) reported the use of C1 B technique to demonstrate X rays are mutagenic.
- 1928 Griffith's discovery of transformation in *Diplococcus pneumoniae*.
- 1931 Creighton and McClintock's (maize) and Stern's (*Drosophila*) papers appeared, demonstrating that genetic recombination is correlated with the exchange of morphological markers on chromosomes.
- 1940 Oliver's demonstration of recombination within the lozenge functional unit in *Drosophila*.
- 1941 Beadle and Tatum's work (Nobel Prize 1958) on *Neurospora* was published, establishing the one gene-one enzyme concept.
- 1944 Avery, MacLeod and McCarty's demonstration that pneumococcal "transforming principle" is DNA.

- 1945 Lederberg (Nobel Prize 1958) and Tatum's discovery of conjugation in Bacteria.
- 1950 McClintock's (Nobel Prize 1983) first paper on "transposable elements" in maize.
- 1951 Hershey (Nobel Prize 1969) and Chase demonstrated that the genetic material of bacteriophage T2 is DNA.
- 1952 Zinder and Lederberg's discovery of phage mediated transduction in bacteria.
- 1953 Watson and Crick (Nobel Prize 1962) worked out the double helix structure of DNA using the X-ray diffraction data of Wilkins (Nobel Prize 1962) and the base composition data of Chargaff.
- 1955 Benzer's first paper on the fine structure of the phage T4 rII locus.
- 1956 Tijo and Levan establish that the normal diploid chromosome number in humans is 46.
- 1957 Fraenkel-Conrat and Singer demonstrated that the genetic information of tobacco mosaic virus is stored in RNA.
- 1958 Meselson and Stahl's demonstration that DNA replication is semiconservative.
- 1958 Kornberg's (Nobel Prize 1959) isolation of DNA polymerase I from *E. coli*.
- 1959 Ochoa's (Nobel Prize 1959) discovery of the first RNA polymerase.
- 1961 Jacob and Monod (Nobel Prize 1965) proposed the "operon model" for regulating gene expression.
- 1964 Colinearity between genes and polypeptide products established by the work of Yanofsky and colleagues and by Brenner and colleagues.
- 1964 Temin (Nobel Prize 1975) proposed the DNA provirus form of RNA tumor viruses.
- 1965 Holley (Nobel Prize 1968) worked out the first complete nucleotide sequence of a tRNA, a yeast alanine tRNA.
- 1966 The complete genetic code was established by the work of Nirenberg and Khorana (Nobel Prize 1968) and coworkers.

- 1970 Nathans and Smith (Nobel Prize 1978) isolated the first restriction endonucleases.
- 1970 Reverse transcriptase of RNA tumor viruses identified by Baltimore (Nobel Prize 1975).
- 1972 First Recombinant DNA produced invitro in Berg's (Nobel Prize 1980) laboratory.
- 1976 Bishop and Varmus (Nobel Prize 1989) demonstrate the protooncogene to oncogene relationship.
- 1976 Hozumi and Tonigawa's demonstration of somatic rearrangements of genes encoding antibodies.
- 1977 Demonstration of introns in eukaryotic genes by Breathnach, Mandel and Chambon and by Jeffreys and Flavell.
- 1977 Publication of the DNA sequencing techniques of Maxam and Gilbert and of Sanger, Nicklen and Coulson (Sanger and Gilbert Nobel Prize 1980).
- 1977 Publication of the complete 5387 nucleotide sequence of phage 174 by Sanger and colleagues.
- 1978 Discovery of "splicing" of adenovirus RNAs in three different laboratories.
- 1982 Publication of the complete 48,502 nucleotide pair sequence of phage lambda by Sanger and colleagues.
- 1983 Cech and Altman (Nobel Prize 1989) establish the existence of catalytic RNAs.
- 1988 Watson's acceptance of job as Coordinator of the "Human Genome Project".
- 1989 NIH Recombinant DNA Advisory Committee recommends approval of first human "gene" transplant experiment.
- 1989 Tsui, Collins and colleagues clone the "Cystic Fibrosis Gene", the gene whose mutant alleles account for the majority of the cases of this dreaded disease that afflicts about one out of every 2000 children in the United States.
- 1990 Murray and Thomas receive Nobel Prize for their pioneering research and contribution to tissue transplants.
- 1993 Roberts and Sharp receive Nobel Prize for their discoveries of "split genes".

- 1995 Lewis, Nusslein and Wieschaus receive Nobel Prize for their discoveries concerning the genetic control of early embryonic development.
- 1996 Doherty and Zinkernagel receive Nobel Prize for their discoveries concerning the specificity of the cell mediated immune defence.
- 1997 Pruisner receives Nobel Prize for his discovery of Prions - a new biological principle of infection.
- 1998 Furchgott, Ignarro and Muard receive Nobel Prize for their discoveries concerning nitric oxide as a signalling molecule in the cardiovascular system.

Genetic Material

All living cells have genetic material in the Nucleus. Nucleus is composed of two types of large organic molecules (macromolecules) called proteins and nucleic acids. The nucleic acids are of two types: Deoxyribonucleic acids (DNA) and Ribonucleic acids (RNA). Majority of the organisms have DNA as the genetic material while some viruses, called retro viruses, have RNA as the genetic material, eg. Simian virus 40 (SV 40). Several experiments carried out during 1940's to 1950's clearly showed that genetic information resides in the nucleic acids rather than proteins.

Structure of DNA

Based on the X - ray diffraction studies, J. D. Watson and F. H. C. Crick proposed double helical model of DNA structure. For this they were awarded Nobel Prize in 1962. The DNA exist as a double helix in which the two polynucleotide chains are coiled about one another in a spiral (figure 5.9 Gardner). Each polynucleotide chain consists of a sequence of nucleotides linked together by phosphodiester bonds. The two polynucleotide strands are held together by Hydrogen bonds (like the steps of a spiral staircase). The base pairing is specific, adenine is always paired with thymine, and guanine is always paired with cytosine. The two strands of a

DNA double helix are thus said to be complementary. So, the correct structure of DNA was the starting point in the revolution in Genetic research.

Replication of DNA molecules are of three types namely:

- a. Semiconservative Replication, in which the daughter molecules each contain one polynucleotide derived from the original molecule and one newly synthesized strand.
- b. Conservative replication, in which one daughter molecule contains both parent polynucleotides while the other contains both newly synthesized strands.
- c. Dispersive replication, in which each strand of each daughter molecule is composed partly of the original polynucleotide and partly of newly synthesized polynucleotide.

Structure of RNA

The structure of RNA is similar to that of DNA except that it (a) is single stranded, (b) thymine is replaced by uracil, (c) has ribose sugar. The lower organisms especially viruses such as tobacco mosaic virus (TMV) have RNA as their genetic material.

Human Genetics

Each species has a definite chromosome number. In humans, each cell has 46 chromosomes ($2n = 46$) and can be divided into autosomes and sex chromosomes. Females have two similar sex chromosomes called X chromosomes, while males have two dissimilar sex chromosomes called X and Y-chromosomes. The Y chromosome in human beings is very small and is solely responsible for determining maleness. 22 pairs of autosomes are common to both males and females. The sex chromosome can be easily identified from the autosomes. Any variation in the normal karyotype causes abnormalities in the newborn. These are called syndromes. These syndromes can be easily identified through their

distinctive phenotypic (external) features, which can be substantiated by genetic analysis. There are several syndromes reported in humans. To name a few:

Klinefelter Syndrome -	(47) XXY	
Turner Syndrome -	(45) XO	Sex chromosomal
Down Syndrome -	(47) Trisomy 21	
Cat cry Syndrome-	(46) 5 p	Autosomal

Schizophrenia

This is one of the most common mental diseases and may to some extent affect as much as 1% of the population. Probably more than half the persons in mental hospitals suffer from this disease. It is characterized by a tendency to retire from the world of reality, and in some forms there is an almost complete insensibility to surroundings. In psychoanalytic terms, schizophrenic patients are those who have failed to evolve the ego integrative process or strength necessary to flexibly resolve conflicts between their individuality drives and over-demanding superego attitudes and the aspirations of the ego ideal. They are thus defective in the capacity to adapt to the social demands confronting them and their own drives. Much of their adaptation is made through partially satisfying regressive or fixated infantile behaviour. From computations it is estimated that about 4% will be affected by the schizoid - schizophrenic personality complex and this type of distribution suggests a defect in a **single autosomal dominant gene**, geneticists have supported the view of a genetic transmission of predisposition to schizophrenia as polygenic and illness regarded as a threshold trait.

Manic Depressive Psychosis

Almost all persons are likely to have alternate moods of depression and elation, but the peaks of the two extremes are much more pronounced in some than the others. Persons suffering from extreme depression often commit suicide to terminate their mental sufferings. This disease is more common in women than in men.

The group of affective disorders constituting those behaviour disturbances characterized principally by increased or decreased activity and thought expressive of a predominating mood of depression or elation. Two types: (i) Unipolar or major depressive phase, (ii) Bipolar or cyclically well defined manic depressive psychosis.

Alcoholism

It is defined as one who demonstrates

- i) severe medical or psychological effects of repeated drinking,
- ii) the inability to control drinking,
- iii) dyssocial behaviour while intoxicated,
- iv) family, social and/or personal dissatisfaction with the pattern with the abnormal alcoholic intake.

Genetic Factor:

The definite genetic predisposition has been established by 'isolating' two genes, one of which encodes for the enzyme Alcohol dehydrogenase, present on **chromosomes 4 and 11** in humans and A_1 allele of the dopamine D_2 receptor gene, though the subject is still controversial.

XYY Syndrome

P.A. Jacobs and her associates reported in 1965 this condition in male, mentally subnormal inmates of penal institutions in Scotland. The XYY individuals are taller than the average male with aggressive behaviour and subnormal intelligence and are antisocial. Their criminal and psychopathological condition has not been proved conclusively. This occurs about once in 1000 live male births in the general European population. Only a few of these can be accounted for in the criminal population. Studies by E.B. Hook in 1970's showed that only 3.65 per cent of all XYY men are institutionalized for any reason. Environmental factors are

presumed to be involved in the development for aggressiveness. Tallness of stature and mental dullness are fairly common in these individuals.

Down Syndrome (Trisomy 21)

This is also known as 'mongolism'. Designated as 'Down syndrome' after Langdon Down who first described the clinical signs in 1866, it occurs once in about 700 live births.

It arises due to trisomy of chromosome 21 due to non-disjunction. Translocations and mosaics occur with less frequency but can be carried by normal appearing parent or sibling. As the maternal age increases, so does the risk of having a child with Down syndrome.

Major diagnostic features

Typical facial appearance, epicanthal folds, oblique palpebral fissures, broad bridge of the nose, protruding large tongue, open mouth, square shaped ears and flattened facial profile, mental retardation, muscular hypotonia and congenital heart disease.

Klinefelter Syndrome (XXY / XXXY Syndrome)

First described by H. F. Klinefelter in 1942. Classical type reveals an XXY chromosomal pattern; variants include XXXY, XXXXY and various forms of mosaicism. It is estimated to occur in 1 per 500 live male births. They have more than one X chromatin bodies in their cell.

Major diagnostic features:

Tall stature and decreased secondary sexual characteristics. Mental retardation when present is usually mild. Character and personality disorders are common, diminished facial and body hair and gynecomastia. Phenotypically males but with some tendency toward femaleness, particularly in secondary sexual characteristics. Such features as enlarged breasts, small testes and small prostate glands are a part of the syndrome.

Turner Syndrome (XO Syndrome)

First described by H.H. Turner in 1938. The majority of these patients have only 45 chromosomes (XO) although various types of mosaicism may occur with the XX/XO being most frequent. Meiotic disjunction appears to be the cause of the loss of one sex chromosome. Buccal smears are usually chromatin negative. It occurs in about 1 per 2500 live female births. They originate from exceptional eggs or sperm with no sex chromosome or from the loss of a sex chromosome in mitosis during early cleavage stages, after an XX or XY zygote has been formed.

Major diagnostic features

Short stature; webbing of neck along with short neck, absence of secondary sexual characteristics and a typical facial appearance including a broad bridge of the nose, epicanthal folds and low set ears. These adults virtually have no ovaries and are sterile.

Cri Du Chat Syndrome

Discovered by J. Lejeune and his colleagues. The name of this syndrome comes from a plaintive catlike mewing cry from the patients. The syndrome is due to the deletion of part of chromosome 5 (5p-).

Major diagnostic features

Severe mental retardation, motor retardation in a child with microcephaly, rounded broad face and saddle nose, hypertelorism and atypical cat like cry. Ears low set and prominent.

Prenatal Diagnosis

These syndromes can be identified in the early embryonic stages before birth, which is called Prenatal Diagnosis. This technique involves extraction of amniotic fluid from the amniotic sac surrounding the foetus (17-18 weeks is best). This fluid contains cells of the foetus, which is isolated and subjected for cytogenetic and biochemical analysis. If the test proves abnormality, it may be terminated. This is recommended for high-risk group mothers aged

above 35. It is currently possible to test a foetus for over 200 genetic conditions.

Chorionic villi sampling from the foetus can also be effectively used for diagnosing abnormal conditions in the aberrant embryo.

Application of genetic principles for the welfare of mankind is called Eugenics.

Applications of Genetics in Cancer

Roughly $\frac{1}{5}$ th of the people living in developed countries of the world die of cancer. Approximately 1200 Americans die every day of cancer. Apart from being a serious health problem, it has unique importance for us.

Normal cells divide and grow but stop doing so after certain generations, whereas cancer cells divide and grow non-stop. They have lost the control to stop dividing.

Several evidences suggest that many genes are involved in cancer. Tumor cells are known to have altered numbers of chromosomes and the chromosomes often have undergone rearrangements. Some translocations are specific to certain forms of cancer. Many viruses are known to cause cancers. These are called Tumor inducing viruses. Many chemicals and radiation are potent carcinogens. They cause cancer if exposed for longer periods (eg. Gamma rays, X - rays, UV - rays, Petroleum by-products, Phenolic compounds, Heavy metals, Radioactive wastes, Automobile exhaust, Nicotine, etc).

Most cancers are probably initiated by a change in cell's DNA sequence - mainly in genes that control cell division and other vital processes. In rare cases predisposition to cancer is inherited in families. Those families show a high risk of getting cancer.

Oncogenes (*Gr. Onkos* - tumor) are genes that cause cancer. They are the mutated forms of the normal cellular genes called protooncogenes. These are responsible for the normal development of the organism. The tumor inducing viruses contain oncogenes; without these protooncogenes the viruses become cancerous.

Recently experiments were designed to see the effect of removing a protooncogene from the cells. The result of this experiment was very interesting. The organism had improperly developed vital organs like liver and pancreas. Some were even sterile with underdeveloped sex organs. This shows that normal copies of these protooncogenes are necessary for normal development. Only the mutated ones cause cancer. Nearly 40 different oncogenes are known.

Some genes are known to suppress the development of cancer. These are called “Tumor Suppressor Genes”. When the cell turns cancerous, the tumor suppressor genes activate the cell’s own suicide sequence and the cell dies, so the tumor cannot develop further. Tumor suppressor responds when there is damage to the cell’s DNA.

Loss of the tumor suppressor genes causes cancer, as there is no controlling mechanism. More than 20 different tumor suppressor genes are known. Transgenic mice that lack any functional tumor suppressor genes develop normally but show risk of cancer.

Hereditary Cancer

A number of rare cancers and a small portion of the common cancers show clustering within families. These families are said to have a hereditary predisposition to cancer. This may be to a specific form of cancer, eg. breast cancer or to a variety of different cancers.

Hereditary predisposition to cancers may arise through mutations of tumor suppressor genes in reproductive cells. Eg. Retinoblastoma gene, Rb on chromosome 13. Retinoblastoma is eye cancer mostly affecting young children (2- 4 years). Another example is gene for inherited predisposition to breast and ovarian cancer: BRCA1 on chromosome 17.

DNA repair genes are also associated with hereditary cancers. Eg. *Xeroderma pigmentosum*, a recessive autosomal condition in which the affected individuals are highly sensitive to sunlight. Fanconi’s anemia, Bloom’s syndrome etc are other examples.

Impaired DNA repair leads to less efficient DNA copying, thereby more mutations.

Diagnosis:

Apart from clinical symptoms, cancers are nowadays diagnosed and confirmed by studying the chromosomes. The karyotypes are compared with established chromosome alterations / aberrations and correlated with the disease and the stage. It has become a routine in diagnosing cancer. This helps the doctor decide the type and duration of therapy.

Genetics in Forensic Sciences

Except identical twins, all sexually reproducing individuals have a unique genetic composition. All the individual cells carry the same genetic information and any unknown tissue samples can be compared with the candidate individual precisely. This genetic uniqueness is utilized in forensic studies. A single difference between a scene-of- crime sample and suspect can prove absence of connection and exclude the innocent. If perfect match is found, then the person can be easily convicted. Genetic relatedness can also be used to trace family connections and associate children with their natural parents. The techniques will establish genetic identity beyond reasonable doubt.

Techniques used:

Protein comparison: Some proteins differ from person to person, the commonest example being blood groups A, B, AB & O and the rhesus factors Rh^{+ve}, Rh^{-ve}. There are a lot of differences between tissue types also. These differences can be compared with those of the suspect, using immunological techniques, gel electrophoresis, etc., by which most of the population can be excluded.

DNA comparisons:

Even small samples of DNA from cells are sufficient to be used as evidence. For example, hair follicles, bloodstains, dried semen,

saliva, finger nails, skin etc. The DNA from the samples collected from the crime scene is extracted and made into millions of identical copies by a technique called PCR (Polymerase Chain Reaction) which is a very simple yet extraordinarily powerful technique which enables today's biologist to make millions of copies of DNA from just one strand of DNA as starting molecule. It is an enzymatic reaction in which the DNA strands are doubled in every cycle giving rise to millions of DNA strands after 30 - 40 cycles. This technology is extensively used in all molecular and recombinant DNA technology experiments.

Then the sequences are compared with those of the suspect. The banding pattern is compared using RFLP or VNTR markers. The pattern is unique to a person and this technique is commonly known as Genetic Finger Printing.

Interpretation:

A single mismatch between two samples is proof of different origins. The same applies to protein comparisons. The use of Genetics in forensics has greatly increased the efficiency of convicting the culprits.

Biotechnology / Genetics in Medicine

The 20th century has witnessed tremendous progress in molecular biology and the birth of recombinant DNA technology has assured newer possibilities in the area of medical biotechnology. In terms of applications, biotechnology has helped to understand the basis of several genetic disorders and infectious diseases, developed kits for diagnosis and produced protein pharmaceuticals.

Recombinant DNA technology has revolutionized the production of insulin, growth hormones, interferons, blood clotting factor etc. Initially these products were extracted from the vital organs of the livestock, which was expensive and laborious. But now by this technology these are produced by *E. coli* whose products are identical to those normally produced by humans and

less expensive. This technology is also used to develop newer and better drugs.

Genetic Vaccines

Vaccines are greatest achievement of modern medicine. They have eradicated small pox, polio, typhus, tetanus, measles, hepatitis A, hepatitis B. etc.

The currently used vaccines are protein vaccines, which require refrigeration, in addition they cost more. One of the most promising vaccination strategies creates vaccines out of genetic material either DNA or RNA. DNA vaccine for hepatitis B has already been developed successfully and similarly DNA vaccine for rabies is being developed. DNA vaccines are less expensive, of longer duration, safe in use, do not require refrigeration and are specific in action.

Genetics in Vector Control

In order to combat vector borne diseases, either the parasite or the vector should be controlled. The control of malaria parasites faces two important challenges: 1) the development of resistance to drugs by Parasites and 2) the development of resistance to insecticides by the vectors and effective vaccine for malaria is yet to be developed. Hence, it is generally believed that vector control is more appropriate.

Therefore, it is desirable to have alternative strategies, which do not involve resistance among the vectors. Genetic control or autocidal control is one such method.

Sterile Insect Technique

The Sterile insect Technique (SIT) is based on the induction of sexual sterility in males through the use of radiation or chemical sterilants and on inundating natural populations with such males. Such techniques have been extensively used for the control of insect vectors of diseases, insects of veterinary importance and agricultural pests.

The major success has been achieved in the control of the screwworm, *Cochliomyia hominivorax*, a major pest to livestock in the Southern United States. In this case, control is effected through the competition for mating between sterile mass reared males and the natural population of males. At present, the screwworm has been eradicated from the Southeastern United States. The other examples are *Cx. pipiens quinquefasciatus*, *Aedes aegypti*, *An. albimanus* (Human disease vectors); Mediterranean fruit fly - *Ceratitis capitata* (Agricultural pests); Australian sheep blow fly - *Lucilia cuprina dorsalis* (Live Stocks).

Genetic Sexing

In genetic control programs, semi-sterile males are released into natural population. Since the females of the insects are potential vectors and cause biting nuisance, they should be eliminated during early developmental stages by genetic methods. This also helps to lower the cost of mass production of males for release purposes.

In *Cx. quinquefasciatus*, sexing strain was synthesized for the preferential elimination of females during early larval stages. Translocations were induced which linked genes for malathion resistance to the male determining factor T(1M;2)1.

Cytological preparations from the above said line revealed a reciprocal translocation between the distal end of the sex chromosome (Chromosome 1) and about the middle of the larger arm of autosome (Chromosome 2) (Shetty, 1987).

Industries

Recombinant DNA technology has tremendous influence on

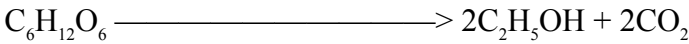
1. Chemical industries
2. Pharmaceutical industries

In chemical industries, production of several acids like acetic acid, lactic acid, citric acid etc., can be produced by microbial

fermentation. Alcoholic beverages, vinegar, dairy food industries etc. also use the above technology.

In pharmaceutical industries, production of amino acids, antibiotics, enzymes, vaccines and hormone production are done using microbes.

Conversion of any carbohydrate to alcohol using microbes is called fermentation.

Antibiotics - Penicillin using *Pencillium chrysogenum* species.

Vitamin B₁₂ - *Streptomycin*

Enzymes - Amylase, Protease etc.

Hormone - Steroids and Sex hormones

Advantages of using microbes in industry are maximum yield at minimum cost.

Recombinant DNA Technology

Recombinant DNA and Gene cloning technologies provide a method by which genes or other segments of large chromosomes can be isolated, replicated and studied. It involves:

- a) the in vitro incorporation of the gene or segment of DNA of interest into a small self-replicating chromosome such as that of phage lambda or a plasmid.
- b) the introduction of the recombinant “minichromosome” into a host cell where it will replicate.

Agriculture

Plant breeding aims to improve the characteristics of plants so that they become more desirable agronomically and economically. The main objectives of plant breeding may be summarised as,

- a) Higher Yields
- b) Improved Quality
- c) Disease and Insect Resistance

d) Moisture stress and salt tolerance.

Genetics in Pollution Control

Pollution is the accumulation and adverse interaction of contaminants with the environment. Those, which cause pollution, are called pollutants.

The industrial wastes, which are foreign to natural environment, are called Xenobiotic wastes.

Types of Pollutants:

1. Geochemical - Dust, sediment.
2. Chemical - Insecticides, Pesticides, Heavy metals etc.
3. Biotic - Microbial wastes, Animal and Plant residues.

The term bioremediation is used to describe the process of using biological agents to remove toxic wastes from environment. Some microbes have the capacity to degrade toxic chemicals to non-toxic chemicals. A common soil microorganism called *Pseudomonas* was genetically manipulated by Anand Chakraborty 1972) in U.S.A., commonly called Superbug. These can degrade hydrocarbons like xylene, camphor, octane and naphthalene. These are also used to clean up oil spills (toxic to non-toxic).

Some principle was involved in development of pesticide degrading microbe by Chakraborty.

Metal hungry cabbages were engineered which can tolerate high toxic soils and were able to absorb those metals into their tips without being poisoned. These heavy metals can be extracted from plants by burning.

Transgenic Animals

The term 'Transgenic' indicates the incorporation of a 'desirable gene' into the germ line of the organism, which is stably propagated/ transmitted to the offspring. The successful use of genetic engineering for the improvement of insect parasitoids is a multistage project, which involves the integration of a number of distinct techniques. Initially, traits that are desirable need to be identified and characterized. Next, genes involved in expression of

the desired trait must be cloned and characterized. Finally, these genes must be suitably modified and successfully introduced into the target organism's DNA such that the desired trait will be transmitted in a Mendelian fashion.

Efficient routine transformation of mosquitoes can be achieved – there arises the question of what genes are to be incorporated into them. Some of the strategies devised are based upon work in other systems/genetic models. Molecular analyses of hematophagy and vector competence, and other genetic and physiological processes can be exploited as targets in transformational studies. From genetic studies it has been demonstrated that even a single gene can profoundly affect vector competence- identification of such loci in certain strain, which confer refractoriness to infection by pathogens can be cloned, characterized and subsequently exploited to control transmission of disease. Mutation in these genes may confer parasite refractory phenotypes. Several desirable/beneficial traits/genes can be incorporated into the single mosquito and the same can be mass reared and released into the natural population for suppression of vectors/pests.

Gene Therapy

While drugs and vaccines can protect against infectious diseases, there is hardly any cure available against genetic disorders, which number over 5000. The only possibility of curing such diseases is Gene therapy. Gene therapy may be defined as a technique whereby a defective gene is replaced by a normal gene. It may involve Gene addition / Gene replacement.

E.g. Diabetes, Cystic fibrosis, etc.

Gene therapy involves the following procedures:

1. Collect cells from the affected individual.
2. Correct the genetic defect by gene transfer.
3. Select and grow the genetically corrected cells.
4. Either infuse or transplant them back into the patient.

The advantage is that there is no adverse immunological reaction (Transplantation rejection), disadvantage being that it is costly and time consuming.

One of the first diseases to be considered was SCID (Severe Combined Immunodeficiency), in which the patient is more susceptible to infections. Another disease is ADA (Adenosine Deaminase) deficiency found in T lymphocytes in common rhesus monkey by W. F. Anderson *et. al.* (1986) Cold Spring Harbor , U.S.A. This technology was extended to humans. The major success was in the treatment for Cystic fibrosis by gene therapy for which Nobel Prize was awarded.

Cloning

Dolly is the first mammal in the world to be cloned from an adult cell. This was done by Dr. Ian Wilmut (Feb. 25, 1997) of Roslin Institute, Scotland. This is one of the most extraordinary scientific developments of the twentieth century. It is the first time a mammal has been created from the non-reproductive tissue of an adult animal. The whole DNA was extracted from the mammarian/udder cells of Dolly's mother and this DNA was injected into artificially enucleated egg from a surrogate mother. This was stimulated to undergo further development parthenogenetically. The developing embryo was then implanted into the uterus of the surrogate mother. This is how Dolly was born. Dolly had the same genetic make up as its mother. Dr. Wilmut used 277 udder cells and eggs, but only 29 eggs grew into embryos and 13 of the surrogate mother sheep became pregnant and just one gave birth. All the other embryos perished in the womb. Subsequent to this research, a rhesus monkey "Tetra" was cloned by Geral Schatten (1999). Tetra was made by splitting a very early embryo into four pieces.

Some considered it as epoch-making and a great step towards cloning human beings. However, scientists all over the world laid a moratorium on continuing further research in Human Cloning. This is one of the most fascinating areas of genetic research throughout the world.

Human Genome Project

Two recent events in the genetic arena are attracting large amount of attention:

(1) The launching of the “human genome project” and (2) the imminent green light for the first human somatic cell ‘gene therapy’ experiment. The goal of the so called “human genome” project is to map all the estimated 50,000 to 100,000 genes and to sequence the entire 3×10^9 nucleotide pairs in the genome of the unique species *Homo sapiens*. Obviously, this is a formidable task. It is expected to cost in excess of \$ 3 billion and takes 15 to 20 years to complete. J. D. Watson will be responsible for overseeing and coordinating the activities of research in a large number of laboratories that will participate in this huge collaborative effort. This project is expected to complete by 2003. The U.S. Department of Energy and National Institute of Health provides the funding.

The project goals are:

- a. To identify all the more than 100,000 genes in human DNA.
- b. To determine sequence of 3 billion chemical base pairs that make up human DNA.
- c. Store the information in databases.
- d. Develop tools for data analyses.
- e. Address the ethical, legal and social issues that may arise from the project.

In addition to providing basic knowledge about the organizational and functional aspects of the human genome, this project is expected to have important practical applications. One such application involves identifying and mapping defective genes that cause human diseases. A large number of human diseases are known to be caused by inherited genetic defects, so called ‘inborn errors of metabolism’. Over 3000 human diseases, fortunately most of them rare, are now believed to result from genetic defects in individual genes. Once these genes have been identified and characterized, one can anticipate treating patients with the diseases

by somatic cell gene therapy namely replacing the defective copy of the patient with a normal functional copy. Such experiments have proven successful in animal model systems and are likely to be tested in humans in the near future.

The project has been divided into four phases:

Phase I includes developing of powerful genetic map with markers on an average spacing of 1cm while usually it is 8 - 10cm.

Phase II is to develop a complementary physical map, so that the genetic marker can be placed on actual restriction maps in order to assess their real physical distances from each other.

Phase III includes cloning of the diseased genes.

Phase IV includes the determining of the sequence overlapping set of clones.

On December 1st, 1999 the announcement of decoding of human chromosome 22 was made. The sequence and mapping efforts has revealed the implications of this on immune system, congenital heart disease, schizophrenia, mental retardation, birth defects, several cancers like breast cancer and leukemia.

The concentration was more on the long arm of Chromosome 22 as the short arm does not have any protein coding genes. The sequence has eleven gaps which could not be deciphered with the current technology. The sequence has revealed:

- a. A total of atleast 545 genes and 134 pseudogenes.
- b. 39% of chromosome copied into RNA while only 3% codes for protein.

By spring 2000 complete rough draft of human genome is proposed to be ready. This will give a scaffold of record across about 90% of human genome. The remaining gaps will be closed till 2003.

The knowledge about the whole of the human genome can lead to revolutionary new ways to diagnose, treat and someday prevent thousands of disorders.

Conclusion

With the development of recombinant DNA and gene cloning technologies, biologists are now able to isolate and dissect essentially any gene and any segment of any chromosome of any organism. This has resulted in the explosive accumulation of new information in virtually every area of biology. Although some commercial applications of these technologies are in hand, for example the production of human insulin and human growth hormone by bacteria, the real value of these technologies results from their use in furthering our knowledge of basic biology.

Biologists can now carry out carefully designed genetic engineering of living organisms, including micro-organisms, plants and animals. The goal of this talk is to provide a survey of some of the ongoing and anticipated applications of genetic engineering. Clearly, a comprehensive discussion of all the potential applications of genetic engineering is far behind this talk, however, an attempt has been made to select representative examples from a variety of areas to illustrate the breadth of the impact of genetic engineering on our lives.

One of the most exciting potential applications of genetic engineering is the development of effective procedures for treating inherited human diseases by somatic cell gene therapy. If successful, somatic cell gene therapy could ease the hardships endured by many of the individuals who were unfortunate in inheriting defective copies of an important gene. One can only hope that mankind will use the powerful tools of genetic engineering in ways that will improve the quality of life on planet Earth for all living creatures, including humans.

ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ

ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳ

ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಗಣ್ಯರೆ, ಬಂಧುಗಳೆ, ಭಗಿನಿಯರೆ,

ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ರಜತೋತ್ಸವಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ ಬಂದು ನಾನು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೆ. ಈಗ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕಾಲೇಜು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. ನಾವು 30ರ ದಶಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಾಗ - ನನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರು ಉಡುಪಿ - ಕಾಲೇಜಿನ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾಲೇಜಿನ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದುದು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ. ಈ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ, - ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ - ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಮನ ಸೆಳೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು, ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಈ ಸುವರ್ಣೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗೌರವ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೂಡ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರಂತಹ ದ್ರಷ್ಟಾರರು ಒಂದು ಹತ್ತು ಜನರಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸುವಾಗ ಪಡುವಂತಹ ಭಲ, ಆ ಕನಸು ನನಸಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಹ ಕಳಕಳಿ, ನಿಷ್ಠೆ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಕಂಡವನು, ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡವನು. ಆದ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗೌರವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ನಾನು ಎರಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ತಿಳಿದದ್ದು-ನಾನು ಬೆಳಗಿನ 'ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ಸಹಿತಂ' (Vision 2000), 2000ದ ಶತಮಾನದ ಕಾಣ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯ ಏನು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಆಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಕರೆ ಬಂತು. ನೀವು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ- ಅವರ ತಾಯಿಯವರು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಎಂದರೆ ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕರ ಬದಲಿಗೆ ನಾನೀಗ ಎರಡನೇ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರ ತಾಯಿಯವರು ಅಸ್ತಸ್ಥರಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಹುಟ್ಟೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ-ಪ್ರೊ. | ನಿಸಾರ ಅಹಮದ್ ಕವಿಯ ಒಂದು ಕವನ ಸಂಕಲನ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ನಾನೇ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನಾಗ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕರು ನನಗೆ ಆಶ್ರೀಯರಾದ ಮಿತ್ರರು. ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಅವಕಾಶ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಂಕರಣದ ವಿಚಾರ, ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ವಿಚಾರ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಗಣ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ವಿಚಾರ ನಾನು ಎರಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಒಂದು 15-20 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದವರೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು linear approach ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಗತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದವರು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಹೇಂಡಿ ಎಂಬ ಮೇನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ 'Beyond Certainty' ಎಂಬ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. "The Universe has a curvi – linear logic" ಅಂತ. ಅದು ನೇರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಲ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದವರೆಲ್ಲ linear lineನಲ್ಲೇ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ ಕಾರಣ ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತವೆನ್ನಿಸಿದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂದರೆ ಏನು ? ಅದು ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿರಬಹುದು ? ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗದ ಕಣಕಣಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬದುಕಿಗೆ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆಯುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೇನಾಗು ತ್ತದೆ ? ಭಯಂಕರವಾದ ವೇಗದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮುಂದುವರಿಯು- ತ್ತಿರುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಕೆಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈಗ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಬದುಕಿಗೆ, ಬದುಕು ಧ್ವನಿಸುವ ಸತ್ಯಗಳಿಗೆ, ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲಾತೀತವೆನಿಸುವ ದಾರ್ಶನಿಕ ಕಾಣ್ಕೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಹುಟ್ಟನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ವಿಸ್ತೃತ ಜೀವನಾನುಭವವುಳ್ಳ ಭೂತ, ವರ್ತಮಾನ, ಭವಿಷ್ಯತ್ತುಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಕೊಂಡಿಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕವೆನಿಸುವ ಗತಿಯ ಪರಿಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ, ಪ್ರಕೃತಿ-ಚೇತನಗಳ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧದ ಪರಿಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನೋವು ಚೆಲುವುಗಳ ವೈರುಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೃಜನಶೀಲ ಮನಸ್ಸು ಸಮಗ್ರತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಇಡೀ ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಸತ್ಯಗಳಲ್ಲವೆ ಇವು? ಎಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಪುಳಕ ತರುವ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತ ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ. ಆತ ತನ್ನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೇ ಕಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತೆ ಬೆಳಗಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಕಾರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಸಂತೋಧಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸಂತೋಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ. ಜಿ. ಬ್ರನ್‌ಸ್ಮಿ ಎಂಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಮೆರಿಕನ್ ಜೀವವಿಜ್ಞಾನಿ ತನ್ನ 'Sense of the Future' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸೃಜನಶೀಲ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದ ಎರಡು ಮಾತುಗಳು ಹೀಗಿವೆ: "There is a physiological need in living matter to create. The laws of nature are such that nature is running down all the time, things are becoming disorderly all the time, and living matter is constantly opposed to this. It is constantly trying to create order; the word creation means the creation of order; the finding in nature of links, of likenesses, of hidden patterns which the living things, the plant,

the animal, the human mind, picks out and arranges.” ಎಲ್ಲ ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತದ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವುದು ಹೊಸದನಿಸುವ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು, ಚೆಲುವನ್ನು ಅರಸುವ ನೋವು, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವೆಂದು ಕಾಣುವ, ಆದರೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಿರುಕುಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬದುಕು ಚೆಲುವಿಗೆ, ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ನೋವು. ಎಲ್ಲ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಸತ್ಯದ ಬೆಳಕನ್ನು, ಅದು ತೋರಿಸಬಹುದಾದ ಹೊಸ ಹಾದಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂತೋಷವಿದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯಕವನಿಸುವ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಗತಿ-ಪ್ರಗತಿಗಳಿಗೆಂದು ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬಿರುಕುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಕಾಣ್ಕೆಯ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಯಾವ ರೀತಿಯದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಈ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ ಮುಂದುವರಿದ ಬಗೆ, ಸಾಹಿತಿ ಸ್ಪಂದಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳು, ಈ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳೆನಿಸುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೆಲ್ಲ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಶ್ರಯಿಸಿದಂಥವು. ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜಾಗತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆದ ಕಾರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದ ಅದೂ ಕೊನೆಯ ಶತಮಾನಗಳ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮುಖಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಈಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಾಧನೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಭೂತ-ವರ್ತಮಾನ- ಭವಿಷ್ಯತ್ತುಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೊಂಡಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸಾಹಿತಿ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಎಂದು ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದೆಯೆಂದು ವರದಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಹಜವೇ. ಯೂರೋಪಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂವಹನದ ಧಾರಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಕೃತಿಯ ಅಮರತ್ವವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಲು ಗ್ರೀಕ್ ಕವಿ ಹೋಮರನ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಿದೆ. “ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೃತಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕಾಲ ಜನಮನದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೃತಿಯ ಅಮರತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದಾದರೆ ಅದು ಹೋಮರ್ ಕವಿಯ ಇಲಿಯಡ್” ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 700ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನವನೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿರುವವನು ಹೋಮರ್. ಕಳೆದ್ದು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ವರ್ಚಸ್ಸು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲವಾದರೂ ಯೂರೋಪಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹೋಮರ್ ಕವಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ವರ್ಚಸ್ಸು ಇನ್ನೂ ಯೂರೋಪಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ಸಹಸ್ರಮಾನಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುವಾಗ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುವ, ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಲವು ಶಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡವುತ್ತಲೇ ಇರುವ, ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಹತ್ತು ಹಲವು ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿಸಿರುವ, ಭಾರತದ ಹತ್ತು ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಾಧನೆಗೆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವ, ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಸ್ರಮಾನಗಳ ಕುರಿತಾದ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವ ಈ ಕೃತಿಗಳ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಅವು ಕಾಲಾತೀತವೆನಿಸುವ ಸತ್ಯಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುವ ಕೃತಿಗಳೆಂದು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿ ಎನಿಸದು. ಇವೆರಡು ಮಹಾಕೃತಿಗಳ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ನಾವು ನೋವಿನಲ್ಲೇ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ರಾಮಾಯಣದ್ದು ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಜೋಡಿಗೆ ಒದಗಿದ ಸಾವಿನ ಅಗಲಿಕೆಯ ನೋವು. ಮಹಾಭಾರತಕ್ಕೆ ದಾಯಾದಿ ಮತ್ತರ ದ್ವೇಷ ಕ್ರೌರ್ಯವಾಗಿ, ಹಿಂಸೆಯಾಗಿ ಯುದ್ಧದ ಸಾವು-ನೋವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ನೋವು. ರಾಮಾಯಣದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಈಗ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರತೊಡಗಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯ ಚಳವಳದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಕ್ಕೊಳಗಾಗಬಹುದಾದರೂ, ಮಹಾಭಾರತದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವರ್ಚಸ್ಸು ಕಾಲದೇಶಗಳ ಸೀಮಾರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟುವಂಥದು. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಈ ಕೃತಿಗಿದೆ. ಅಮೆರಿಕದ ಬ್ರಾಡ್‌ವೇ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತದ ನಾಟಕರೂಪ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡುದು ಇದರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ, ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಶತಮಾನಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು, ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಾಗುತ್ತಲೇ ಬಂದ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಕೀರ್ಣ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ನಡುವೆಯೂ ಮಹಾಭಾರತದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಮಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮೇರುಕೃತಿ ಹೊರಬರುವಂಥ ಪರಿಸರ ಇರಬಹುದೇ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭ ಬರುವುದೇ ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಸಹಜವೇ. ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಅಥವಾ ಒಂದು ದೇಶದ ಸೀಮಿತ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದರೂ ಅದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದ ಜಾಗತೀಕರಣದ ವರ್ಚಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಗಳು ಶತಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡವಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೂ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವೇಗದಿಂದ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ರೀತಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಂಪರಾಗತ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಸ್ಪಂದಿಸದೆ ಇರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಮೇರುಕೃತಿಗಳಾಗಿ ಭಾರತೀಯವೆನಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆಯಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕಥಾ ಪರಂಪರೆ ಪಂಚತಂತ್ರದ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ, ಭೇತಾಳ ಪಂಚವಿಂಶತಿ, ಅಂತಹ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಮೌಖಿಕ ಹಾಗೂ ಲಿಖಿತ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುವ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ

ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಿವೆಯಾದರೂ ಮುಂದೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಲಿ ಆಗದೆ ಇರಲಿ, ನಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ಇವುಗಳ ಎಚ್ಚರ ತಂದುಕೊಂಡೇ.

ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನದ ಮಾತೆಂದರೆ ನಾವು ಭಾರತೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ನೋಡಿ ವಸ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವರ್ತಮಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ನೋಡಬಯಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಸಹಸ್ರಮಾನಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರಂಪರೆ ಭಾರತದ್ವಾರಿವಾಗ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಅಭಿಮಾನದ ಮಾತೇ.

ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ವರೂಪದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಲುವುಗಳು, ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಇಂದು ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆಷ್ಟೇ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಓದುಗರು ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕವೆನಿಸುವ ಅಂಶಗಳೆಂದು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಧಾಷ್ಟ್ಯದ ಮಾತಾಗಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಹಚ್ಚುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಚಿಂತನೆ ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದಾದರೂ ವಿಜ್ಞಾನ ತರುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟು-ಸಾವು ಇವುಗಳ ಕುರಿತ ದಾರ್ಶನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೂ ಬದಲಾಗಬಹುದಾದಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವಾಸ್ತವ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಗಳ ನಡುವಣ ಕಂದರವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರಂಗದ ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದಾರ್ಶನಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಡಾರ್ವಿನ್‌ನ ವಿಕಾಸವಾದ, ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ ಸಮತಾವಾದ, ಫ್ರೌಡನ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ಕರ್ಟ್‌ಗಾಡ್‌ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದಿ ಚಿಂತನೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾದ ಇಂದಿನ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇಂದು ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿರಾಮಕಾಲದ ಓದುಗರ ಮನರಂಜನೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬದುಕಿಗೆ, ಬದುಕು ಸಂಧಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಭವಗಳಿಗೆ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆಯುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಮಾನವೀಯವೆನಿಸುವ ಸಂವೇದನೆಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಎಚ್ಚರ ತಂದುಕೊಂಡೇ ಸೃಜನಶೀಲ ಕ್ರಿಯೆ ತನ್ನ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗಳೆನಿಸುವ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ದೊಸ್ತೊವ್ಸ್ಕಿ, ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್, ಜಾಯ್ಸ್ ಮುಂತಾದವರ ಸೃಜನಶೀಲ ಶಕ್ತಿಯ ಹುಟ್ಟು ವಿಕಾಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಕುತೂಹಲದಿಂದಷ್ಟೇ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದರ ಬಗೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವೆನಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೆನಿಸದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾವು ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ಕಾಳಿದಾಸ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ ಇವರು ದ್ರಷ್ಟಾರಂತ್ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನಬಹುದಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮಾನದಂಡದಿಂದ ನಿರ್ವಚಿಸಿ ಹೊರಡುವುದು ಸರಿಯಾಗದು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ತುಡಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೋವು. ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಾಣ್ಕೆಗೆ ತಡೆತರುವ ಬದುಕಿನ ಬಿರುಕುಗಳ ಕುರಿತ ನೋವು, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹಾತೊರೆಯುವ ನೋವು ಒಂದು ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಭೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪ್ರತಿಭೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ನೋವನ್ನು ಅದರ ಸಮಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜೀವನಾನುಭವ ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿಯುವುದೆಂದು ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂಥ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿಯೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯೂ ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ನೋವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ದಾರಿತೋರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂದೂ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ನೈತಿಕತೆಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರು ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ದಾರ್ಶನಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದನ್ನೂ ನಾವು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕತನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನ ಬಿರುಕುಗಳು ಉಂಟುಮಾಡುವ ನೋವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಯಸುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತಿಯಲ್ಲೂ ಇದೆಯಾದ ಕಾರಣ ನೋವು ಚೆಲುವುಗಳ ವೈರುಧ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನಿರಂತರ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ನಾನು ತುಂಬಾ ಆಶಾವಾದಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಟಾಲಿಯನ್ ನಾಟಕಕಾರ ಪಿರಾಂಡೆಲ್ಲೊ: "Ask the poet what is the saddest sight. It is the laughter on the face of man" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು. ಸಾಹಿತಿ ಮಿತ್ರರು - ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದವರು - ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿರುವವರು. ಈಗ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಶತಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಂತರಂಗ-ಬಹಿರಂಗಗಳ ಸಂಘರ್ಷದಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬದುಕುವಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಕುರಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮುದಾಯ ಜೀವನ ಹೊರತರುವ ಒತ್ತಡಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರಂಗಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆ ಇವುಗಳ ನಡುವಣ ವೈರುಧ್ಯದ ನೋವಿನ ಕುರಿತು. ನೈತಿಕತೆಯ ಸಾಪೇಕ್ಷವೆನಿಸುವ ಮೌಲ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕುರಿತು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತಕ್ಕೆ ನೋವೇ ಮೂಲ. ಅದನ್ನು ಅಳಿಸಬಹುದಾದ, ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಚೆಲುವಿನ, ಸೌಂದರ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಬದುಕಿನ ಆದರ್ಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ.

ಈಗ ಮುಗಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನವಂತೂ ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳ ಮಾನವ ಸಮಾಜವನ್ನು ತಟ್ಟಿದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅದ್ಭುತವೆನಿಸುವ ಮುನ್ನಡೆಯ ಶತಮಾನ. ನ್ಯೂಟನನ ನಂತರ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅದ್ಭುತ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನಿತ್ತ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ ಅವರ ಶತಮಾನ. ಅಣುಸಂಶ್ಲೇಷದ ಶತಮಾನ. ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗದ ಕಣಕಣಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವ ಶತಮಾನ. ಜೀವವಾಹಿಡಿ.ಎನ್.ಎ. ಶತಮಾನ. ಆಷ್ಟೆಯೇ ಕುರಿ-ಮಂಗಳ ಅದ್ಭುತವೆನಿಸುವ ಪ್ರತಿಸ್ಪಷ್ಟಿಯ ಶತಮಾನ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ರಾಡಾರ್, ಸಿಲಿಕಾನ್ ಚಿಪ್‌ಗಳ ಶೋಧನೆಯ ಶತಮಾನ. ಪಾರಂಪರಿಕವೆನಿಸುವ ತರ್ಕ-ಭಾಷೆಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಗಣಿತ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಗಳ ಕುರಿತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿದ ಶತಮಾನ. ಮಾನವನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿನಾಶಕ್ಕೂ ಸಹಕರಿಸಬಹುದಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಭೌತಿಕ ಶೋಧನೆ, ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಸೃಜನಶೀಲ ಆಸಕ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಭೆ ಇರುವ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು. ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಆರಂಭದ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಚಿಂತನೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ

ಬದುಕನ್ನು ತಟ್ಟುವ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದಾದುದು ಸಹಜವೇ. ಆದರೆ ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಕೊನೆಯತನಕವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಲೀ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು ನಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ನೈತಿಕತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಾಗಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗದು. ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು ಕಳೆದ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗಿತ್ತು, ಇಂದು ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಕಂಡುಬರುವ ಅಗಾಧವೆನಿಸುವ ಅಂತರ ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನೋವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಅಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆದರ್ಶದ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳು, ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ-ಇವುಗಳ ನಡುವೆಯೂ ನೋವೇ ಚರಿಕಾಲ ಶೋಧಿಸಬೇಕಾದ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ನಾವು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾದ ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇವೆ.

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಇಂದಿನ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸುಖದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂದೆ ಎಂಥದಲ್ಲ ನೋವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾನ ಅನಗತ್ಯ. ಬಂಗಾಳ ಶರಚ್ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿಯವರನ್ನು ಯುಗ ಪ್ರವರ್ತಕ ಲೇಖಕನೆಂದು ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶತಮಾನದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಕನೆಂದು ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆ ತಿಳಿಸಿದೆಯೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಷಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆದಿರಬಹುದು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಷಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಶತಮಾನದ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಕರೆನ್ನಿಕೊಂಡವರ ಆಯ್ಕೆಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಶರಚ್ಚಂದ್ರರ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದವರು ಸೈಗುಟ್ಟಬಹುದಾದಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷಾವಲಯದ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಇತರ ಭಾಷಾ ವಲಯಗಳವರು ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು ಸಂದೇಹದ ಮಾತು. ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶರಚ್ಚಂದ್ರರ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವುದು ಅವರು ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದಲೇ. ಅನುವಾದದ ಪರಂಪರೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯದಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರದಾದ್ಯಂತ ಓದುಗರ ವರ್ಗವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು. ಅಂಥ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಲೇಖಕರನ್ನು ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಈ ಆಯ್ಕೆಗೆ ವಿಮರ್ಶಕರನೇಕರ ಸಹಮತವಿರಲಾರದೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಬಂಕಿಂ ಹಾಗೂ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಭಾವುಕ ಲೇಖಕರೆಂದು ಶರಚ್ಚಂದ್ರರು ಟೀಕೆಗೊಳಗಾದದ್ದಿದೆ. ಆದರೆ ಶರತ್ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಜನಕೋಟಿಯ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ? ಭಾರತೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯ ಕುರಿತ ನಿಲುವು, ಸ್ತ್ರೀಪರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಈ ಶತಮಾನದ ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಶೋಷಣೆ, ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಂದಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೂಕವೇದನೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದೆ. ಅವರ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನೂ ನೆನಪಿನ ಮಿತಿಯನ್ನೂ ದಾಟಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ಚರಿತ್ರಹೀನದ ಸಾವಿತ್ರಿ, ಹಿರಣ್ಮಯಿ, ಶ್ರೀಕಾಂತದ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಸಾರುವ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿವೆ. ಈ ಶತಮಾನದ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತ ಈಗ

ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಗಮನಾರ್ಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಶರಚ್ಚಂದ್ರ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವ ನೋವು ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲೂ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಲಕ್ಷಣಗಳೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯ ನೋವಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭೂತ-ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಕೊಂಡಿ ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವೂ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ ವೈಚಾರಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಂಶ ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹರಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ತುಂಬ ಕುತೂಹಲವಾದ ಸಹಸ್ರಮಾನಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸತ್ಯಗಳೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಾದ ರಾಮಾಯಣ-ಮಹಾಭಾರತಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಅಹಲ್ಯಾ, ಕುಂತಿ, ದ್ರೌಪದಿ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಕೃತಿಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಬರುತ್ತಿವೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುವುದಿಷ್ಟೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದುರ್ಬಲಳೂ, ಪುರುಷನಿಗೆ ಅಧೀನಳಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕಾದವಳೂ ಎಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಸಹಸ್ರಮಾನಗಳ ಕಾಲಗಣನೆಯಲ್ಲೂ ಆಕೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿರುವ ನೋವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದು ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುವುದೆಂದು ಹೇಳಲು ಅನುಮಾನಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಂತೂ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು, ಅವು ಆಧುನಿಕತೆ ತರುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳೆಲ್ಲ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿರುವ ರೀತಿ, ಇವೆಲ್ಲದರ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯಪ್ತ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ನೋವು ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲೂ ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತಕ್ಕೆ ವಸ್ತುವಾಗಬಹುದು. ನೋವು ಸ್ಥಾಯಿರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಚೆಲುವನ್ನು ಅರಸುವ ಈ ತೆರನಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆಯೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಕುತೂಹಲಕರ ವಿಷಯವೇ. ಅಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ಮಾತನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ವರ್ತಮಾನದ ಸಂವೇದನೆಗಳೇ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾನು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ 1998ನೇ ಇಸವಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕತೆಗಳು ಎಂಬ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಅವರು ವರ್ತಮಾನ ಕೃಷ್ಣೇ ಹೀಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅಲ್ಲಿರುವ 8-10 ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಗಟ್ಟುವ ಕತೆಗಳು ನನಗೆ ದೊರಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಕತೆಗಳು ಲೆಸ್ಬಿಯನಿಸಮಿನ ಮೇಲೆ, ಒಂದೆರಡು ಕತೆಗಳು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ. ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದ ಎರಡು ಕತೆಗಳೆಂದರೆ ಒಂದು ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದ ಅಖಿಲ್ ಶರ್ಮಾ ಎಂಬವರು ಬರೆದ ಕತೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಪ್ಪಾನ್ ಎಂಬ ಲೇಖಕಿ ಬರೆದಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿ. ಈಗಿನ ವಿಚಾರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವರ್ತಮಾನಕೃಷ್ಣೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಅಮೆರಿಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕಷ್ಟೆ ಈ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ನೋವು ಮಾನಸಿಕವಿರಲಿ, ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಲಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ಬಡತನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಪ್ರಯೋಜನ

ಪಡೆಯದ ಜನಸಮುದಾಯ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡ ಆಫ್ರಿಕಾ, ದ.ಅಮೆರಿಕಾ, ಪೋರ್ಚುಗಲ್, ಈ ದೇಶಗಳ ಲೇಖಕರ ಬಳಗವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬಡತನ, ಅಸಮಾನತೆ ತಂದೊಡ್ಡುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಮತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಹರಣ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಯುದ್ಧ, ಮತೀಯ ಮೂಲಭೂತವಾದ, ಜನಾಂಗಿಕ ಹಾಗೂ ವರ್ಣದ್ವೇಷ, ಇವೆಲ್ಲ ಹೊರಡಿಸುವ ನೋಬೆಲ್ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆ ಅರಳಲು ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವೆನಿಸುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮುನ್ನಡೆಯ ನಡುವೆಯೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೂ ಸುಂದರವೂ ಎನ್ನುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ದೂರದ ನಕ್ಷತ್ರವೇನೋ ಎನಿಸುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲೂ ನೋಬೆಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಆಕೃತಿ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಂದೇಹ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿಶ್ವಕ್ಕೇ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮಾತಾದರೂ ಬಡತನ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೊಳಗಾಗದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ, ನಿರಕ್ಷರತೆಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೋವು, ಮತಾಂಧತೆಯ ನೋವು, ನಿರಂಕುಶ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ನೋವು, ಇಂಥವೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಗಳು ಹೊರಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಆಫ್ರಿಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾ, ಪೂರ್ವ ರಾಜ್ಯದ ದೇಶಗಳು, ಭಾರತ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಈ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ, ಮಾನವಕುಲದ ಸಮಾಜ ಜೀವನ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ ಸಮಾಜ ಜೀವನವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಧಿಸಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಇಂದಿನ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಡಿ.ಎನ್.ಎ. ಜೀವವಾಹಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಧನೆ, ಜಿನೆಟಿಕ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಕ್ಲೋನಿಂಗ್ ಪ್ರತಿರೂಪ ಸೃಷ್ಟಿ-ಕುರಿಗಳನ್ನೂ ಮಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿರೂಪಗಳಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಗಣಕ ಯಂತ್ರಗಳ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧನೆ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಪರಿಮಿತಿಗೆ ತರುವಂತಿರುವಾಗ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸಮಾಜ ಜೀವನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಷ್ಟವೆಂದೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಗಣಕ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಾಧನೆಯಿಂದಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯವೆನಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮಾನವನ ಸೃಜನಶೀಲ ಮನಸ್ಸು ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ ? ಈ ಗಣಕ ಯಂತ್ರ ಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಿ ಆಡಳಿತದ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗಬಹುದು - ಮನುಷ್ಯನ ಏಕಾಂತ ಚಿಂತನೆ, ಓದುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ-ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳನ್ನೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು - ಆಲಸ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ದೊರಕಬಹುದಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬದಲಾಗುವುದೇ ? ನೈತಿಕವೆನಿಸುವ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬರಬಹುದು - ಎಂಬೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಇಂಥ ಚಿಂತನೆ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಸೃಜನಶೀಲ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸದೆ ಇರುವಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚಿಲುವಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾದ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಸರದ ಕುರಿತ ಕಾಳಜಿಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ? ಗಣಕ ಯಂತ್ರಗಳು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬಹುದಾದ ಬಿಡುವು ಪಲಾಯನವಾದಿ ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆಗಳಿಗೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ತರುವ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ? ಜೀವವಾಹಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮನುಷ್ಯನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ತಂದು ಬದುಕಿಗೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಸಿನಿಕತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದಲ್ಲವೆ ? ಎಂಬೆಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದೇ ? ಎಂಬ ಯೋಚನೆಗಳು ಕಾಡಲೂ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯ ನೋವು ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವಂಥದ್ದು.

ಇಂಥ ಚಿಂತನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಕಾರಣಪುರುಷನೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕರ್ಕ್‌ಗಾರ್ಡನ 'Either/or' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 'The aesthetic in a man is that by which he is immediately what he is. The ethical is that whereby he becomes what he becomes' ಎಂಬ ಮಾತು ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ನೈತಿಕವಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ನೈತಿಕತೆಯ ಮಾನದಂಡದ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೈತಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪವೇ ಬದಲಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಹೊರಡಿಸಬಹುದಾದ್ದು ಸೃಜನಶೀಲ ತುಡಿತದ ನೋವನ್ನೇ.

ಇನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ಸಹಿತಂ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಭಾಷಣಗಳ ಕುರಿತು ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಯಾವ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವರೂಪವಿದೆ, ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವರೂಪವಿದೆ. ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನೂ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ: 1945ರಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದವರು ಅಣುಬಾಂಬನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾದರು. ಅಟೋಮಿಕ್ ಕಮಿಷನಿನ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ರೋಬರ್ಟ್ ಆಪನ್‌ಹೈಮರ್ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದರು: ಅವರಿಗೆ ಆಗ ಅಣುಬಾಂಬು ಹಿರೋಶಿಮಾ ನಾಗಸಾಕಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಾಶಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿ ಪೆಟ್ಟು ಹಿಡಿದರು. ಟೇಕೆಗೂ ಒಳಗಾದರು. ಅಣುಬಾಂಬಿನ ಪರಿಣಾಮ: ಅಣು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಬಗೆ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಈಗ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಬಗೆ ; ಈಗ ಅಣುಬಾಂಬು ಒಬ್ಬ ಹುಚ್ಚನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯದವೇ ಪರಮಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬುವ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನ ಒಳಿತಿಗೂ ಕಾರಣವಾದೀತು, ವಿನಾಶಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾದೀತು. ಇವತ್ತು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ತಜ್ಞರು ಕೂಡಾ ಅದೇ ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ವಿಜ್ಞಾನ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಎಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂತಹ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತರಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಇಂದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಅದರಲ್ಲೂ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಕುರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಹಳಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. Information Technologyಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 60 ಶೇಕಡಾ ಜನಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲ, ಒಂದು ರುಜುಮಾಡಲೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶರನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಬಡತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಈ ಅಂತರ ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ

ಗೊಂದಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಈ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಾನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮ ತರುವ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನೇ ನಮ್ಮದಾಗಿಸುವಾಗ ನಮಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಂಥ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ದಿನಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಏಕಾಂತ ಚಿಂತನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. - ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎರಡು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದರು: ಸೈಬರ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಟೆಲಿವಿಶನ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೆ ? ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದಂಥ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಅಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಓದಬೇಕೆಂದರೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ತನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಟಿ.ವಿ. ಗೈಡು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ದರ್ಶನವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂದು ಆಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಇವೇ. ನಮ್ಮ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಶೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟಿ.ವಿ. ಬಂದ ಮೇಲೆ ಓದುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಪವರ್ ಬಂದು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಫೇಮಿಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಇಲ್ಲದಾಗ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಎಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಬಹಳ ದುಃಖದಾಯಕ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ನಾವು ಆಲೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವಿಷಯವೇ ಇರಲಿ, ನಮಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಟೆಲಿವಿಶನ್ ನಮಗೆ ವರವಾಗಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿದೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೆ - ಆ ಶಕ್ತಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲ - ಆ ಸತ್ಯವನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ - ಎನ್ನಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ಡಿಕ್ಟನರಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಂತೆಂತಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮೂಲಕ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ತರದ ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಇದನ್ನು ಕೂಡಾ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಂಥ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಬಡತನ ಅತ್ಯಂತ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವಂತ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಲಂಚಗುಳಿತನ, ರಾಜಕೀಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಟಿ.ವಿ.ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ : ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ. ಧಾರಾವಿಯಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ದೊಡ್ಡ ಡಿಶ್ ಎಂಟೆನಾ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಲಮ್ಮಿನಲ್ಲೂ ಟಿ.ವಿ. ಎಂಟೆನಾ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಟಿ.ವಿ. ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಆಲೋಚನೆಗಳಾವುವು ? ಅವರು ಮುಂದಿನ ನಾಗರಿಕರು, ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದಂಥವರು. ಇಂದು political criminal nexus ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ. ಹಾಗಾಗಿ ಗಣಕಯಂತ್ರದಿಂದ, ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಉದ್ಯಮದಿಂದ ಕೋಟ್ಯಾಧಿಪತಿ ಆಗುವ ಮಾತೇ ಬೇರೆ, ಇವರು ಸಂಪಾದಿಸುವ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ವಿನಾಶದ ಮುಖಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಪ್ರಯೋಜನದ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವತ್ತು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ ಅವರು ಕಾವ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಧಾರಣ ಶಕ್ತಿಯ ಕುರಿತೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತಿನ ತನಕವೂ ನೆನಪುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸತ್ವದ ದ್ಯೋತಕ. ಅವುಗಳ ಮಾನವೀಯ ಸಂವೇದನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭ ಇವು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಸ್ವರೂಪಗಳ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬಹುದಾದಂಥ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣ ರಾಯರು ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತಾದ ನಮ್ಮ ಹಲವಾರು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ, ನಮ್ಮ ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪರಂಪರೆ ಹೇಗೆ ಮುಂದು ಬಂತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಡ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೋಲ್ಗೇಟ್ ಟೂತ್ ಪೇಸ್ಟ್. ಅದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕೋಲ್ಗೇಟ್ ಟೂತ್ ಪೇಸ್ಟಿನವರು ಬರೇ ಜಾಹೀರಾತಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಖರ್ಚನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಭರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಯೋಚನೆ ನಮಗೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥವರು ನಮಗೆ ಆಗತ್ಯ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಲ್ಟಿನೇಶನಲ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಲ್ಲ ಈಗ ಜೆನಿಟಿಕ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥದಲ್ಲ ಬಂದಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ರೈತರೆಲ್ಲ ದಂಗೆ ಎದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಅವರು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ, 'ಅಯ್ಯೋ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ, ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ ಬೇಕು. ಇವರೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ರಂಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ' ಅಂತ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವರ್ಗ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಂದರೆ ಅಮೆರಿಕದವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುವ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ನಾವದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ವರ್ಗ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೋ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ಕಿಮಿಷ್, ಗುಲಾಬಿ, ಸೇವಂತಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆ - ಇವುಗಳ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಪ್ರಕೃತಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಕಿಮಿಷ್, ನನಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಕಾಣಬಹುದು - ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯೊಂದು ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂತಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಡೆ ನೋಡಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಸ್ಮಯ. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅದಕ್ಕೆ ಬುಣಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರೆ ಮಾತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ನಾವು ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು ಸಹಜವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ವೈದ್ಯರೇ ನೋಡಿ. ಔಷಧಿ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಎಂಟಿಬಯೋಟಿಕ್‌ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬಿ-ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಟಾನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವು ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುಂದಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹತ್ತು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ಪೆಥೋಲೊಜಿ ಲೆಬೊರೇಟರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ಬರೆದು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ವೈದ್ಯರ ಸಂಪರ್ಕವಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು 10%, 20% ಇವರಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹದಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನಾದ ಕಾರಣ ನನಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಪ್ರೊಫೆಷನ್ ಎಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ನೋಬಲ್ ಪ್ರೊಫೆಷನ್, ಅದರಲ್ಲೂ ಇವತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಣವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಾವು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆವಷ್ಟೆ ಹೊರತು ಯಾವ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿತವಾಗಿ ತಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಭಿರುಚಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ: ಈಗ ಯಾರು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ ? ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ ಹಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾರು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ತಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸಂಗೀತಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದವರು ಮಾತ್ರ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೊರತು ಬೇರೆಯವರು ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೂ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ - ಅದೆಲ್ಲ ತಮಗೆ ಅನಗತ್ಯ ಅಂತ. ಮನೆಮುಂದೆ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಿಂದೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬಾಕೆ ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿರುವಾಗ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಸೇವನೆಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರೊಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರಂತೆ: ನೀವ್ಯಾಕೆ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಕೆಲಸದವರಿಲ್ಲವೆ ? ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಲಸದವರಿಗೆ ದಾಟಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ನಾವು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆ ? ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯ ಒಟದಿಂದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸುಖ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ತಳಿವಿಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಲೈಡ್‌ಶೋ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಾಂದ್ರ ಕೇಳುಗರ ವೃಂದಕ್ಕೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಗೆ ಅದು ಹೇಗೆ ರುಚಿಸಿತೆಂಬ ಬಗೆಗೆ ನನಗೆ ಅನುಮಾನವೇ ಇದೆ. ಅಡ್ಡನಡೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಶ್ರೇಷ್ಠವಿಜ್ಞಾನಿ. ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತಾದ ಹಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣವೇಕೆ, ನಮ್ಮ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಬದಲಾಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಎಳನೇ ಕ್ಲಾಸಿನ ತನಕ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಕಲಿಸಲೇಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಪರಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಜನ ನಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತರಾಗಿರುವಂಥ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಮುಂದಿನ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು.

ನನ್ನನ್ನು ಈ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ಸುಂದರ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದ ಈ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಸಂಚಾಲಕರಿಗೆ, ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಇವೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ವಿರಮಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಜ್ಞಾನಪ್ರದ ವಿಚಾರಗಳು

ವಂದನಾರ್ಪಣೆ

ಡಾ| ಡಿ. ಆರ್. ಪಾಂಡುರಂಗ

5.30ರಿಂದ ಸುಮಾರು 9 ಗಂಟೆ 5 ನಿಮಿಷದವರೆಗೆ ಮೂರುವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಈ ವಿಜ್ಞಾನ - ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನಪ್ರದವಾದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಹಾಗೂ ಕಡಂಗೋಡ್ಲು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ ಪ್ರೊ.ಫೆಸರ್ ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ ಅವರಿಗೆ, ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಪ್ರೊ| ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅವರಿಗೆ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಳಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಡಾ| ಎನ್. ಜಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ, ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ ಪ್ರೊ| ಎ. ಕೆ. ಭಟ್ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 1999ರ ಕಡಂಗೋಡ್ಲು ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಎಲ್. ಪುಷ್ಪಾ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾವು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಈವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ಶ್ರೋತೃವೃಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಅಧಿವೇಶನ - 8

ದರ್ಶನ - 2000

ಸಮಾವೇಶ - 3

ಫೆಬ್ರವರಿ 9, ಪೂರ್ವಾಹ್ನ

ಭಾವಗಾನ : ಪ್ರೊ. ಅರವಿಂದ ಹೆಬ್ಬಾರ್

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ : ರಜನೀ ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಮತ್ತು ಬಳಗ

Welcome Address : **Prof. Sam Daniel***

Energy Scenario and
Relevance of Nuclear Power : **Dr. M. Das***

ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲ : ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ*

ಜಾಗತೀಕರಣದ ದಾಳಿ : ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಭಟ್*

Mahatma Gandhi and
Amarthya Sen
(Presidential Address) : **Dr. M. Govind Rao***

Vote of Thanks : **Mr. Dheeraj Bhandary**

Master of Ceremonies : **Smt. Premalatha Raj**

Distinguished Guests

Welcome Address

Prof. Sam Daniel

Dignitaries on the stage, honoured guests, parents, invitees and my dear students,

This is the third session of Vision - 2000. On the first day, we were nostalgic, we were reminiscing about the years gone by. But in a rapidly changing world it is very important that we must have a vision, vision about the future. A nation which cannot have a vision, cannot survive. An institution which has no vision cannot survive. So with this idea in our mind, we have organised the sessions on Vision, invited various distinguished personalities from various fields for the purpose of providing an occasion for our students to have a vision of what this institution is going to have for the years to come.

We have today many distinguished personalities who have distinguished themselves in various fields. I have the pleasure and privilege of introducing these personalities to you.

We have Dr. Govinda Rao, Director of the prestigious Institute for Social and Economic Change, Bangalore. He obtained B.A. Degree from Mahatma Gandhi Memorial College, in 1968. He got his M.A. Degree and Ph.D. from Gujarat University and became a Fellow of the Maryland University of America. He has been an exponent of many international organisations like the Asian Development Bank, the World Bank, the IMF and others. He has been an economic adviser to the Government of Karnataka and to the Government of India. He has published innumerable articles in journals of international reputation. He has written authoritative books on economic policies, economic resources and tax reforms. Sir, I welcome you, on behalf of the Golden Jubilee Committee of M.G.M. College and on behalf of the Academy of General Education, Manipal and on behalf of the Trust of M.G.M. College and on my own personal behalf.

Then we have another distinguished personality of international repute: Sri K. V. Subbanna, Heggodu, Sagar Taluk is a great name in the world. The presiding deity of this cultural hamlet is Sri K. V. Subbanna. He is a Magsayse Award winner in recognition of his social commitment.

On behalf of the Golden Jubilee Celebrations Committee, on behalf of the Academy of General Education, on behalf of the M.G.M. College Trust. I cordially welcome him.

We have another distinguished personality, Sri C. R. Bhat. He is a retired senior executive of L.I.C. of India. He is an old student of M.G.M. College. He is a staunch believer in the socialistic pattern of society. He was a keen supporter of the Samudaya Movement in Hubli and Dharwad. He is now a practising advocate in Dharwad. Sir, again I have the pleasure of welcoming you.

Yet another personality of great repute is Sri M. Das. He is a mechanical engineering graduate from B.E. College, Shipur, Calcutta University. He is a gold medalist. He had a brilliant academic record in schools, colleges and universities wherever he studied. He always stood first in the class throughout his career. He did his M.Tech. in IIT, Bombay in 1980. He has undergone specialised training on Probabilistic Safety Assessment for Nuclear Power Plants Operation at Oregoon National Laboratory in U.S.A. in 1980. He joined the Bhaba Atomic Research Centre in 1966 and completed his post-graduation in Nuclear Engineering from B.A.R.C. Training School. After one year's operational training in research reactors, he joined the department of Atomic Energy in Power Project Engineering Division. He has worked as engineer of nuclear power plant systems for the last 33 years. His special area of interest is nuclear fuel and safety. He has published more than 60 papers in national and international journals and conferences. He has represented India as an expert in international meetings. He is the chairman of many national and international committees related to nuclear power. Sri Das is presently working as Director, Health, Safety and Environment and Public Awareness in Nuclear Power Corporation of India Limited. The distinguished audience and students, you are the privileged ones to have had the opportunity of

having a galaxy of eminent personalities. When we are having our feet firmly planted in our traditions we have our eyes, we have our sights firmly fixed on the future. For this to become a reality, there should be new thoughts, new ideas and my dear students, I welcome you all to this third session of Vision 2000. You will be, I hope, benefitted by the immense erudition of the distinguished personalities.

Energy Scenario and Relevance of Nuclear Power

Lecture

M. Das

Actually I am a nuclear science expert and I am used to giving lectures with the help of overhead projections and these days through a Pentium PC, with a mouse. So I need a mouse to talk to you. But there is no mouse, no Pentium, no overhead projector. So it is a very difficult task for me. It is a challenge to me.

Let me first of all thank the organisation of the M.G.M. College. I am grateful to them for inviting me to this wonderful function of the Golden Jubilee. And yesterday I arrived here and I found the ambience, the vibrations are wonderful. It has been a great pleasure, thanks to Prof. Madhav Rao, by his efforts I could be here. For the next 20 minutes or so, I will be talking to you on Energy Scenario and relevance of Nuclear Power.

First let us see what you need for your survival. The first thing you need is air. If I switch off the air for three minutes, you will not be moving. So air is the first requirement. So the science of breathing and taking energy from the cosmos is the first energy requirement for your survival. And God has given air for all of us – but probably we take less notice of it. Because we don't have to do anything. We just breathe. But there is science of breathing and you can get energy out of that and that knowledge – getting energy from the Cosmos through breathing – is the first important requirement for all of us.

The second need is water. Water also has a lot of energy. It is so powerful. If you just take a shower you will feel energetic. It has hidden power. God has given us air and water. The next important thing is energy, energy in the form of heat, light, radiation - so that you can get your comfort, your safety and whatever you need, whatever you wish for your enjoyment. Human beings are here on this earth basically for enjoyment. For doing everything you want,

you need energy. You need food, after air and water, but for preparing your food you need energy. You need either gas or electricity. Now what is the energy scenario ? In the country today we are producing 90,000 Mega Watts of power from all sources. The major sources are thermal. You burn coal. Then you have the Hydroelectric power stations. You have gas or oil operated plants. You have a little amount of solar, wind and we have the nuclear energy. You will be surprised to know that many countries, if they don't have nuclear power, cannot have any other source of energy. In countries like Lithuania, 97% of the electricity is nuclear electricity. Then many countries like U.S., Japan, U.K., Sweden, China, Korea and France have their electricity from nuclear energy. How they did it and why they did it, are some of the questions we must discuss. In many countries, the average energy which comes from nuclear power is 30%.

In India, the majority of power comes from coal. About 70% is from burning coal. About 20 - 25 per cent is from hydroelectric projects. And only 2% is nuclear energy. But in the nuclear business, we had started quite early.

India had started in 1969 with the Tarapur Reactor which is the first nuclear reactor in Asia. And today it is supplying the cheapest electricity at the rate of 83 paise a unit. The nuclear energy cannot be supplied to homes. It has to be supplied to the State Electricity Boards. So we are supplying to Gujarath and to Maharashtra from the Tarapur Atomic Station. The next station that was built in the country with the Canadian collaboration is the Rajasthan Atomic Power Station. In Rajasthan, there are two operating reactors and they are a major source in Rajasthan, because in Rajasthan you don't have coal. It is almost a dry country with a lot of deserts. There we are supplying nuclear electricity. The next reactor was built in Madras in the South which supplies nuclear electricity to the Southern grid. After Madras we built two stations at Narora Atomic Power Station, near U.P., near Delhi - four hours from Delhi and then we built the Kakrapada Atomic Power Station in Gujarath and now the turn is for your State Karnataka. Karnataka is going to have the Kaiga Atomic Power Station. The first unit at Kaiga near

Karwar was commissioned or made critical on 24th of September, 1999 and I am happy to announce to you Sir, and the students and the dignitaries, that on 15th of February, Prime Minister is coming to your state, he will be in Karwar and he will dedicate the Kaiga Atomic Power Station to your state and to the Nation.

The second unit at Kaiga will be ready for operation in about 8 months' time from now. So these two units will solve some of the problems of energy shortage that you have in your state and there are plans to build more plants at Kaiga. Ultimately Kaiga will be a centre where about 2000 Mega Watts will be generated from nuclear power.

We have the problem of power shortage in this state or in the country. In the country the power shortage is a very dangerous problem. First of all to give you an idea, we consume on an average 300 Killo-watts or 300 units of energy per capita, that is per person per year. Can you imagine how much it will be in U.S.A. ? Can you imagine how much it will be in Europe ? We are consuming 300 units on an average in the country. Now a U.S. citizen - your friends in U.S. use 40 times more. In Europe, it is 20 times more - globally it is 10 times more. But then that is not the criterion. I am not saying that you have that much of energy. Because a developed person is that person who uses minimum energy, minimum resource from the earth for his survival. So the point is not that we must go to them. But we must bring it to atleast a reasonable value say from 300 units to about 1000 units because the energy you consume is an index of the quality of life. The quality of life index is directly proportional to the energy you consume per person per year. So this index is well-established and then 300 units is very small. We don't need 15000 compared to U.S. or 10000 global average. Atleast 1000 units will be a good average for us and how will it come ? The Planning Commission - in the 15th electric power survey - have calculated that on an average we need 10,000 m.W. to be added every year. Now who will add ? U.S. will come and Cogentrix will add ? How much will they add ? Enron will come and add ? So these are the questions that our politicians, planners, academicians have to ask. We need 5 crores on an average for each Mega Watt.

So you calculate 10,000 m.W. per year - 5 crores per mega Watt - 50,000 crores we need for meeting the demand. And for transmission and distribution we need another 50,000 crores. So total investment has to be Rs. 1,00,000 crores per year on this energy sector. Just bringing Enron or bringing Cogentrix - how much will it help ? It will help to a small extent. But in the long run it is not going to serve the purpose. So the first thing that should be done is that - you must realise what is happening to the energy of 50% or 30% to 40% of what we are generating today is lost in transmission and distribution. That means whatever you may be producing, when you transmit and distribute 30% is getting lost and then another 30% or 20% to 25% will be pilferaged - or stolen. I will call it dacoity. The electricity is being just taken out without paying for it. So this has to be first tackled by the State Electricity Board, by us. Then you will have a lot of energy available to you - so much you are losing. This is the first point. The second point is that you have to use energy efficient equipment. Most of the equipment, the agricultural pump-sets, the industries, the aluminium industry, steel industry, if you compare with the foreign efficiency - they are very low. There is a lot of scope for increasing the efficiency, for that should be the second step. And the third step is that whatever you have built you must operate with high efficiency. And for that you need training , you need change in the people who are operating the power-plants, who are in the business of distributing and connecting electricity to your homes. They have to be properly trained. Their attitudes have to be changed. Electricity is one commodity that you first take and pay later. Which commodity do you get without paying ? If you want to buy a soap you have first to pay for it and then get the soap. Electricity, you first use it and then you pay. If it is not paid for, how will it come ? You have to pay for whatever you use. The next is the tariff anomaly. See we are generating electricity from nuclear power plants and supplying it at a very cheap rate to the State Electricity Boards but then, Cogentrix will charge you 3 Rupees to 4 Rupees, Enron is charging 5 Rupees a unit. We are supplying at 0.83 paise from Tarapur Atomic Power Station. Now is it fair ? How do I

survive ? How do I make more power plants for you ? So the tariff anomaly. And after we have attacked these three problems we should go for adding additional capacity. And how will this additional capacity come ? You have to have a plan - a long term plan - may be for 20 to 30 years. It should be done by governments, politicians, industries, academicians. They should consider what the power scenario of the country or the state would be in the next 30 years. How will Karnataka tackle the power situation ? So there should be a plan. It should be depending on your resources. One should find out how much thermal, how much hydro is available. Your Supa Dam is starting. In the Kali Nadi system a lot of hydro-power is available. Then there is solar energy and then depending on the resources, you draw up the plan. We should implement that plan. And then only your power-situation will be improved. Otherwise it will remain in a very fluid state and we will be all the time suffering. Now you compare thermal, nuclear and hydro sources of power. You know mankind developed and invented fire first. It may be for good or for bad. Fire was developed by human beings first and that is giving you energy. You burn and you get your energy. But anything you burn, you get a lot of pollution. Because in burning you need a lot of Oxygen and the Oxygen combines with the elements and becomes heavier and gives you lots of pollution. For example if you burn coal, carbon will become combined with Oxygen - CO_2 and it becomes heavier and that coal has lots of other toxic elements and these elements in the burning process will come out and they will form a lot of gases and it is difficult to contain them. Had mankind evolved nuclear - nuclear fission reaction first, if they had studied radiation and understood radiation first it would have been wonderful, though radiation was always available from the sun. Radiation is there, all of us are radiating bodies. There is radio-activity inside all of you. I can put you into a machine and measure how much radio-activity you have. So radio-activity is a part of nature. It is there in the body, it is there in the food, it is there in the air. The whole earth is radio active. Radio-activity is required for survival; is required for up-keep. It is

not harmful. In foreign countries, they come to the beaches and get radiation from the sun. They have to revitalise themselves. As there is no growth of population there, they don't need any power. Their population growth is stagnant. So they don't need either nuclear or any other power. But they tell you - "No, no, don't build nuclear plants in your country". The public perception about nuclear power is very misguided. The public thinks nuclear power is dangerous. Don't you think nuclear means radiation ? All of you, I am sure, think that nuclear power means something dangerous is cooking and we don't know whether we are safe. "Kaiga - I don't know - when it is going to blast like an atom bomb and create problems for Karnataka - whole of Karnataka. We don't want Kaiga." This is the feeling in the public. I can tell you, this scare is not fault of the public. It is the way nuclear power was used. It was used first in bombs. And after 30 years of using it in Hiroshima and Nagasaki, the first peaceful use of nuclear power started. So it had a bad start. It had a start with the connotation of atomic bombs. So fire also was invented but you don't get afraid of fire. You don't get bothered by seeing smoke emitted by vehicles causing pollution or in the thermal power plants and by the chimneys. But a nuclear power-plant in Kaiga will be giving away energy without touching any part of the environment. There is no burning. The fuel remains the way you put it. Only the fission reaction goes on and it gives out the heat. And what radiation goes on inside that fuel will be highly radio active. But what comes out of the plant is negligible. It is as good as the natural radiation. You may be getting more radiation by sitting at home. A person who is operating a plant may be getting less of it by being in the plant. Then by sitting at home you will be getting more radiation. If you travel by air you get quite a bit of radiation. If you take an X-ray you get very high dose of radiation. But you are not afraid of X'ray. Are you afraid of X-ray ? No, but radiation from nuclear power plant - the public perception is not there - is part of nature and it does not pollute nature. It is clean and green. But the vessel inside which the fission-reaction takes place you have to protect. Technologists and scientists have much more information about radiation than about toxic chemicals. We don't

know all the effects of many toxic chemicals that we take but radiation we know fully. There is an International Commission on Radiation protection. They prescribe the value and every country goes by that requirement. Once it is decided this much of radiation is safe for all of us, it is ensured that from a nuclear power-plant one tenth of what is recommended by the international bodies or our atomic energy regulatory board is released, which is minimal and which will not affect the environment. You have just to go to a nuclear power-plant to believe it. You feel so good.

I came from Bombay yesterday and I was very surprised to see the very clean air and I am taking more breath here. In a nuclear power-plant as in Kaiga, you will feel better and all your psychosomatic problem will just go away, if you go to Kaiga and take a deep breath. I am telling you from my experience. The station director - Mr. U. K. Sharma's wife was having a lot of arthritic problem and she has recovered being in Kaiga. And now she does not want to come to Bombay - because Mr. Sharma is being transferred with higher promotion to Bombay. But his wife was very very miserable in Bombay. So the nuclear power-plant does not pollute the environment at all. This message you have to take. You will have to believe me. What interest do I have ? I am just a person like you. I am not here to advocate nuclear power. You have to decide what power you need, what is good for you, what is bad for you. All the resources are available. Use the resources like the Nuclear power. We have a lot of thorium in the country. The Thorium in the country is one of the largest and if this thorium is converted into Uranium you can fission and you can get a lot of energy; you can get 350000 mega watts for 300 years. So here is a resource available which can generate thorium and generate energy for 300 years at a very high capacity. Coal is going to finish in another 100 years. Oil will be finished in 50 years. And coal and oil, you know, are a threat to the environment, because of a lot of toxic gases. I have the projections over there. If I show you, how much of toxic gases come out of a thermal power plant you will be shocked. They are not in Kgs, but in Tonnes per day. I have the figures. If anybody wants to note the figures : A thermal power-plant produces

all kinds of Sulphur dioxide, Carbon dioxide and heavy toxic elements, lead, arsenic, cobalt which are harmful to us and if you want to eliminate them you have to put in a lot of money. The cost of thermal power, if you want to make it as environment friendly, as nuclear power or hydro power – Hydro-power is very friendly, there is no pollution there - it is pollution free - it will be costing very high. And then coal has better uses - coal and oil have better uses than generating energy. So with this I would like to end my talk and I have information for comparing the solar, thermal, hydro sources of power but then there is no conflict between the energy resources. You can have all kinds of power - an optimum mix is what is recommended and each country, each state, should have its own programme for the next 30 years and then as I said in the beginning the first thing is that you take care of the generation, you take care of the distribution, you take care of the theft, you correct your system – the system is totally inefficient now; that has to be corrected.

ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲ

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಕೆ. ಎ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ

ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಬಂದವನಲ್ಲ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಈ ಸಮಾರಂಭದ ನಿರ್ವಾಹಕರು ನನ್ನನ್ನು ಬರಬೇಕೆಂತ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ - ಅವರು ಕೇಳಿದಾಗ ಬರೋದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅಪಾರವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದ ಜನ ಕೂಡ ಇದು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಬಹಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಂತ ತಿಳಿತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಭಾವನೆ ಇರೋದಕ್ಕೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಇವತ್ತು-50 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ತಲಪಿರೋ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಇದು. ಸುಂದರರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಆ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ - ಅಲ್ಲಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬಂದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನೇಕರು - ಈಗಿನ ಡೇನಿಯಲ್ ತನಕ - ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಥ ಹೇಳೋದಕ್ಕಿಂತ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನೋಡೋದಕ್ಕೆ ಕಿಟಕಿಯಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂತೋಷ. ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ನಾನು.

ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಶತಮಾನ - ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನ ಅಥವಾ ಇಂದಿನ ಶತಮಾನ ಇವತ್ತಿನ ಶತಮಾನ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನೇಕ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಇದೊಂದು ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆ. ನಾವು ಹಿಂದೇನು ಮಾಡಿದೆವು ? ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಅಂತ ನೋಡುವಂತಾದ್ದು.

ಎರಡು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಹಿಂದಿನ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ತೆಗೆೊಂಡೆವು. ಒಂದು, ರಾಜಕಾರಣ, ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳೋದಾದ್ರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರಾಜಕಾರಣ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎನ್ನುವಂಥ ಕಲ್ಪನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಎನ್ನುವಂಥ ಕಲ್ಪನೆ. ಈ ಒಂದು ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ - ಇದನ್ನು ನಾವು ನೋಡ್ಕೊಂಡೆ, ಒಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಿನ್ನತೆ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಥವಾ ಈ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಹಿಡ್ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕೈಗೆ ಸಿಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಿನ್ನೂ experts ಕೈಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರ ಇದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾರು ಇವತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ಪ್ರೆಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್‌ನ್ನು ಅಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಯಾರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡ್ತಾರೋಂತಂದ್ರೆ, ಯಾರನ್ನು ನಾವು ವಿದ್ಯಾವಂತರೊಂತ ತಿಳಿೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲೋ ಅಂಥ

ಶೇಕಡಾ 75, 80 ಜನ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಶೇಕಡಾ 20 ಜನ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಮಾತನಾಡ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಓಟು ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ. ಹೋಗಿ ಓಟು ಮಾಡಿ ಇವರನ್ನು ಆರಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಅಂದ್ರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಓಟು ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿದವರು, ಆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಈ ಜನಗಳೇ. ಈಗ ಯಾರು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರೂಂತ ನಾವು ಯಾರನ್ನ ಕರೀತೇವೆ - ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ - laymen - ಅಂಥವರೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ ಎನ್ನೋದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಕೈಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣ ಸಿಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಅನ್ನೋದು ಮಾತ್ರ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಉಳ್ಳೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ನಾವು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಮುಂದುವರಿಸ್ತೇವೆ ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಜನರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಗೊಂಡಾಗ ಈ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಏನಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಒಂದು - modern technology ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪಾಠ ಹೇಳ್ಕೊಡೋದು ಕೂಡಾ ಒಂದು ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ - ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಒಂದು ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಆಗಿ ನೋಡ್ತೇವೆ.

ನಾವು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸ್ತೇವೆ - ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಒಂದು ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಡಾ| ರಾಜಾರಾಮಣ್ಣ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು. ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗಿತ್ತು. ನಾವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಜನ ಸೇರಿತ್ತು. ಅವರೇನೋ ಈ ಕೈಗಾ - ಗೀಗಾ ಇಂಥಾದ್ರೆ ಮೇಲೆ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆಂತ. ಅವು, ಅದೇನೂ ಮಾತಾಡ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಫಿಸಿಕ್ಸ್‌ನ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಲೇಟೆಸ್ಟ್ ಥಿಯೊರೆಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮಾತನಾಡಿ ಕೂತುಬಿಟ್ಟು. ಅದಾದ್ದೇಲೆ ತಡೆಯೋಕಾಗ್ಲಿ ಅಲ್ಲೇ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅಲ್ಲಿದ್ದವು, ಕೇಳಿದರು ಅವರನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ: “ಸ್ವಾಮೀ, ನೀವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾತಾಡಿದ್ರಿ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರೋದು ಕೈಗಾದಿಂದ, ಯಾಕೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದೂಂತ ?” ಆ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅವರು ಬಂದು ನಿಂತೊಂಡು, ನಮ್ಮ ದಾಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ರಲ್ಲಾ ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ, “ನೋಡಿ, ಇಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಇದು technical ವಿಷಯ ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿರುವಂಥ expertise ಇದು. ಅದನ್ನ - expertಗಳಿಂದ ನೀವು ತಿಳ್ಕೊಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತಗೋತೀರಿ - ನೀವು ಚಳವಳಿ ಮಾಡ್ತೀರಿ ಅಂತಂದ್ರೆ ಏನೂ ಮಾಡಕಾಗಲ್ಲ. ನಮ್ಮದೇಶ ಮುಂದುವರಿಯೋದು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ” ಎನ್ನೋ ಮಾತನ್ನ ಹೇಳಿದ್ರು.

ನಮ್ಮ ದಾಸ್ ಅವರು ಇವತ್ತು energy, energy, energy ಅಂಥ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಹಸ್ರಬುದ್ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅದ್ಭುತವಾದ ಒಂದು speech ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದು. ಯಾವ crisis ನಾವೀಗ ಕಾಣ್ತಾ ಇರೋದು ? Energy crisis ಅಲ್ಲ, energy crisis ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಯಾವತ್ತೂ ಬರೋದಿಲ್ಲ. Power-crisis ಬರ್ತದೆ. ಯಾಕೇಂದ್ರೆ, energyಯನ್ನು ಪವರ್ ಮಾಡ್ಬೇಕೂಂತ ಇದ್ದೀರಿ ನೀವು. Energyಯನ್ನು power ಆಗಿ ಕನ್‌ವರ್ಸ್ ಮಾಡ್ಕೊಬೇಕಾದಂಥ ನಿಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ? Energyಯನ್ನು ಒಂದನ್ನು ಹತ್ತು ಪಟ್ಟಾಗಿ, ಒಂದನ್ನು ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟಾಗಿ, ಲಕ್ಷ ಪಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀವು ಹೀಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೂಂತ ಇದೀರಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇರೋದು. Power crisis ಇದೇ ವಿನಃ

energy crisis ಇಲ್ಲ ಅಂತ. ಆದರೆ ಇವರು 10,000 ಮೆಗಾವಾಟ್ ಬೇಕು. ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದು, ಇವರಿಗೆ ? 10,000ಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಬೇಕು. ಹೌದು. ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದಾ ? ನಾನು ರಾಜಾರಾಮಣ್ಣ ಅವರಿಗೆ ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಿದೆ. “ಸ್ವಾಮೀ, ನೀವು experts. ಇಡೀ ಸಮಾಜ ನಿಮಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ resourcesನ ಕೊಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮನ್ನ expert ಆಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಕಲ್ಪ ಬಂದಿದೀರಿ. ನಾವು ಕೇಳಿವೆ, ಹೇಳಿ, ಏನೇನೂ ಬೇಕು ಏನಲ್ಲ ಕೇಳೋತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡೋದು ಇದೆಯಲ್ಲ, ಕೈಗಾ ಬೇಕೋ ಬೇಡಾ ಅಂತ, ಅದನ್ನು ಮಾಡೋದು ನೀವಲ್ಲ - ನೀವು ಅಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳೊಂಡು ನಾವು ಜನ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿ, ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೋ ಅಂಥವೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ನಮಗೆ ಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಅಂತ ಹೇಳಿವೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಮಾತನ್ನ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಗತಿ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ವೈರುಧ್ಯದ ಸಂಗತಿ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ವ್ಯಸನ ತರುವ ಸಂಗತಿ. ನೆಹರೂ ಎಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ನಾಯಕ ಅಂಥ ನಾವು ಹೇಳಿ ಪೂರೈಸೋಕಾಗಲ್ಲ. ಈ ಇಂಡಿಯಾವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವನು ಅವನು. ಇವತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಂತ ಏನಾದ್ರೂ, ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇರೋದಾದ್ರೆ ಕೇವಲ ನೆಹರೂ ಒಬ್ಬನಿಂದಾಗಿ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಸಲ ಅವನು ಈ Adult franchise ಅಂತನ್ನೋದನ್ನ ತಗೋಬಂದ. ಪಟೇಲ್ ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ ಅದು. ರಾಜಾಜಿ ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ನೆಹರೂ ಹಠದಿಂದ ಅದನ್ನ ತಗೊಂಡು ಬಂದ. ನೆಹರೂ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅದು ಆಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಇವತ್ತು 50 ವರ್ಷ ಅಲುಗಾಡದೇ ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅನ್ನೋದು ನಿಂತೊಂಡಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ, ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶಾಲಿಯಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತು ಪಡ್ತೊಳ್ಳೋದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ನೆಹರೂ ಏನು ಮಾಡಿದ ಅಂತಂದ್ರೆ, ಇಷ್ಟು ಜನಾ ಇದಾರೆ, ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಜನಾ ಇದಾರೆ, ತಾನಿದ್ದೇನೆ. ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿ, ಸಂಪುಟ ಇದೆ, ತನ್ನ experts ಇದಾರೆ, ತನ್ನ Planning Commission ಇದೆ. Planning Commissionಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು, ಅಥವಾ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ನಡೆದಿದೆ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. Five Year Plan - ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಷ್ಯಾದು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡ್ತೊಂಡು, ನಾನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಅದ್ದೆಲ್ಲಾ supply ಮಾಡ್ತೇನೆ. ಜನ ತಗೊಂಡರಾಯ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಸುಮ್ಮ ! ಇನ್ನೇನು ಮಾಡ್ತೇಕು ಜನ ? ಜಗತ್ತು ತಗೊಂಡರಾಯಿತು, ಅಷ್ಟೇ, ಸುಮ್ಮನೆ. ಜನ ಏನಾಡಬೇಕು ಅಂತಂದ್ರೆ, ನಮಗೆ ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಏನಾಗುತ್ತೆ ಅಂದರೆ ಈ ಜನ ಒರಟರಾಗ್ತಾರೆ. ಅವರು ಏನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯಾಶಾಲಿಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನೆಹರೂ, ನೆಹರೂವಿನ expertಗಳು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನೆಲ್ಲಾ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾರೋ - ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಸರಿ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಾಯಿತು. ಇಂಥ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿ ಇದರಿಂದ ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ, ಈ ಸೈನ್ಸ್, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಎಲ್ಲ ಹಳೆಯದಾದ ಒಂದು ಐರೋಪ್ಯ ಇತಿಹಾಸ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನಂಬಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಇವಾನ್ ಇಲಿಚ್ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಿಂತಕ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ : ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮ ವೈದ್ಯಕೀಯದ ಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಿಯುತ್ತಾನೆ. 1692ರಲ್ಲಿ ಕೊಲಂಬಸ್ ಸ್ಪೈನಿನಿಂದ ಹೊರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಇಂಡಿಯಾ, ಚೈನಾ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹಡಗು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ರಾಣಿ

ಇಸಬೆಲ್ಲಳ ಸಹಾಯ ಕೇಳಿದ. ಅವಳು ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಪಾದ್ರಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು : “ಹಾಗಲ್ಲ, ಅವನು ಮಾಡ್ತಾ ಇರೋದು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಸಾರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸ್ಪೈನಿನ ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದರು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನೆಬ್ರಿಜಾ ಎನ್ನುವವನೊಬ್ಬ ಬಂದು ರಾಣಿಗೆ ಹೇಳಿದ : ಈ ಕೊಲಂಬಸನ ಹಡಗು ಇತ್ಯಾದಿ ಮುಖ್ಯವಾದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಕಾಸ್ತಲೀನಾ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು Standardise ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸ್ಪೈನಿನ ಜನ ನಾಗರಿಕರಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತನ್ನು ಸ್ಪೈನ್ ಗೆಲ್ಲೋದಕ್ಕಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ವ್ಯಾಕರಣ ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ರಾಣಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ. ರಾಣಿ ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಡೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವನು ಒಂದು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದ. ಇದು ಯುರೋಪಿನ ಮೊತ್ತಮೊದಲನೆಯ vernacular grammar ಅಂತ ಹೆಸರಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಈ modern educationನ conceptಗೆ ಬೀಜಾಂಕುರ ಆಯಿತು ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಳೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಿಸ್ತ ಒಂದು ಧರ್ಮವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ. ಮೈತ್ರಿ ಮತ್ತು ಕರುಣ - ಇವರೆಡು ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕುವುದಾದರೆ ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಧರ್ಮ. ಬಹಳ ಬೇಗ - ಒಂದೆರಡು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ - ಅದನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಜನ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮಠ ಕಟ್ಟಿ, ಚರ್ಚುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅಗತ್ಯ ಬಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು plan ಮಾಡಿದರು ಅಂತಂದರೆ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟರು. ಈ ಚರ್ಚು ಎನ್ನುವುದು ತಾಯಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾ ಮೃಗಗಳು. ಮೃಗಗಳಿಗೂ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದಾಗ ಅವು ಮನುಷ್ಯರಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಆಗಬೇಕು - ಅದು ಧರ್ಮದಿಂದ. ಇದು ಮಗುವಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಹಾಲನ್ನು ಊಡಿಸಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಎರಡನೇ ಜನ್ಮ. ಈ ಚರ್ಚು ಎನ್ನುವ ತಾಯಿ ಇದೆಯಲ್ಲ - ಈ ಸಂಸ್ಕಾರ ನೀಡುವಂಥ ತಾಯಿ - ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಅಂತ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಂದಿನ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಬಿತ್ತರಿಸಿದರು. ಇದರನಂತರ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನ ತಾಯಂದಿರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದು ಈ ತಾಯಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದರು. ಇವರ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣದ ಮುಂಚೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇವು ಅಳಿಯೋದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ, ತೂಕ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಹತೋಟಿಗೆ ಸಿಗೋದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದೆ, ಈ ಚರ್ಚುಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಪ್ರಬಲ ಆದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವು... ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯಾನಿಟಿಯ ಮೂಲಕ ಮೂಲತಃ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಬಾರ್ಬೇರಿಯನ್ನನ್ನು ನಾಗರಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಏಕ ಪ್ರಕಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಪಡಿಸಬೇಕು, ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ತಗೊಂಡರು.

ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಮಾಡಲಿನ, ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ನಂಬತಕ್ಕಂಥ - ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಭಯಂಕರವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ economicsನಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು shadow economics ಅಂತೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಂಥ,

economicsನ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಸಿಗದೇ ಇರುವಂಥ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಿಸ್ತು ಏನು ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು shadow economics. ಈ economicsನ್ನು modern economicsನ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು - ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ತಪ್ಪಿಯಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ತಾಯಿಯ ಹಾಲು ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ; ಮಗುವಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ; ತಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಒಂದು factory ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಹಸ್ರಾರು ಬಾಟ್ಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಲು ಊಡಿಸಬಹುದು. ಇಡೀ educational system ಇಂಥ ಒಂದು ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ದೇಶದ ಜನ - ಯಾರನ್ನು ನಾವು ನಿರಕ್ಷರರಿಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಆ ಜನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೊಸ ಕನೆಪನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಭಯವೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರೋದು ಈ ಜನರೇಶನ್. ಇವತ್ತು ಅಟೊಮೊಬೈಲ್ ಉದ್ಯಮಿಯನ್ನು, ಅಟೊಮೊಬೈಲಿನಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹೊಸ ಶೋಧಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುವವರು ಅಂತಂದರೆ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲೋ, ಕೊಯಮುತ್ಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗೇರೇಜಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಜನ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ, ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳು ಯಾರನ್ನು scientist ಅನ್ನಬಹುದು ? ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಆಗಬೇಕು - ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ scientist ಅಂತ ಅನ್ನೋಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. S.S.L.C. ಆದರೂ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ವೈಕ್ತಿ ಅಕ್ಷರಸ್ಥ ಅಲ್ಲ. ಒಂದು ಜವಾನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಕನಿಷ್ಠ S.S.L.C. ಆಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀವು ಇವತ್ತು ನೋಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಹೊಸ inventionಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಕೆಲಸ ರೈತರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ನೀವು scientist ಅಂತ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮೊಲೆ ಹಾಲು ಆರೋಗ್ಯ ಅಲ್ಲ - ಈ ಹೊಸ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನರ ಕೈಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ, ಹತೋಟಿಗೆ ಸಿಗುವ ಹಾಗೇ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಸ್ತೆ.

ಜಾಗತೀಕರಣದ ದಾಳಿ

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಭಟ್

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ “ದರ್ಶನ - 2000” ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ - ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ - ನಿನ್ನೆ ಇಡೀದಿನ ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ಈಗ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ - ಹೀಗೆ ಸರಣಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ - ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದರ ಸಂಚಾಲಕರಾದ ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ನನ್ನ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ನಾನು ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಈ ಉತ್ಸವದ ಮೊದಲ ಎರಡು ದಿನ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಬರಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಉಪನ್ಯಾಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಇರುವ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಗರಿ ಗುಡ್ಡೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಇದೇ ಹೆಸರು ಇರಬಹುದು. ನಾನಿಲ್ಲೇ ಬುಡ್ಡಾರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಾಯಿಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ಸಗರಿ ಗುಡ್ಡೆಯಿಂದ ಮಣಿಪಾಲ ಗುಡ್ಡೆಯವರೆಗೆ ಭೂತ, ಪ್ರೇತ, ಪಿತಾಚಿ, ಮಾರಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕುರಿತು ನನಗೆ ಭಯಂಕರ ಹೆದರಿಕೆ. ನಾನು ಮೈಯಲ್ಲ ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಅಮ್ಮನ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ. ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಊರು ಬಾರ್ಕೂರು - ಹೇರಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಆದರೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ 1953 - 1955ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಂದಾಗ ಜ್ಞಾನದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂಥ ಅವಕಾಶಗಳು - ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗಿನ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಪರ್ಕ : ಇವುಗಳಿಂದ ನಾನು ಭಯಮುಕ್ತನಾದೆ. ಇವತ್ತು ನನಗೆ ಶಾಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಸುಂದರರಾವ್ ಅವರ ಸಂಕೇತ ಈ ಶಾಲು ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೋಲು (walking stick). ಆ ಕಾಲದ ಎಚ್. ಸುಂದರರಾವ್ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿಗೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಆಧ್ಯಾಪಕ ವೃಂದದವರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇಂತಹ ಭೂತ, ಪಿತಾಚಿ, ಮಾರಿ ಹೋಗುವಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದಂಥ ಮಣಿಪಾಲದ ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದಂಥ ಡಾ|| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ನಾನು ಎಲ್.ಐ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಪೈ ಅವರು ಇದರ ಚಿಯರ್‌ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಈ ಭಾಗದ ಎಲ್.ಐ.ಸಿ. ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಘದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದೆ, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ನೆಗೋಷಿಯೇಟಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಪೈ ಅವರೊಂದಿಗಿನ ಒಡನಾಟ, ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಅವರು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ, ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಕೆ, ಮುಂದೆ ಅವರು ಕೇಂದ್ರ, ಸರಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿ, ಆದಾಗ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕೊಂಡಿ - ಒಂದು ಅಯಸ್ಕಾಂತ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ - ಪ್ರೊ| ಹರಿದಾಸ್ ಭಟ್. ಇಡೀ ನಾಡಿನ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ, ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಹಳೆ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೊರತಾದರೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಿರಿಸಿದವರನ್ನು ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ 50 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿದವರು ಪ್ರೊ| ಹರಿದಾಸ್ ಭಟ್. ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವರಿಂದ ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ನನಗೊಂದು ಪತ್ರ ಬಂದಾಗ, ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಯಿತು, ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಪ್ರೊ| ಹರಿದಾಸ್ ಭಟ್ಟರು ಎಂದು. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ನೇಹಿತರೆ, ನಮ್ಮ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಬಂಗಾಳದ ಎಂ. ದಾಸ್ ನಮ್ಮ ಜ್ಯೋತಿ ಬಸು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಪ್ರೊ| ಡೇನಿಯಲ್ ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ| ಗೋವಿಂದರಾವ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಗ್ಗೋಡಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂತೋಷದ ಹಾಗೂ ಸಂಭ್ರಮದ ಸನ್ನಿವೇಶ.

ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ, ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಗೊಂಡ economic reforms (LPG, Liberalization, Privatisation, Globalisation) ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಬರೇ 20 ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ| ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನ್ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದಂತೆ ಈ economic reformsನ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿ 50 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಆ ಮೊದಲು Quit India ಚಳವಳಿ ಆಗಿ 50 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಹುತಾತ್ಮರಾಗಿ 50 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯವಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿ 50 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾಗಿ 50 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ 50 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ನಾವು ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದರೂ, ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ, ದರ್ಶನ, ಚಿಂತನ ಎಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ Directive Principles of State Policy. ಈಗ ಈ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನೇ ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವ ಹುನ್ನಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಜೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಕೆ. ಆರ್. ನಾರಾಯಣನ್ ಅವರು ಮೊನ್ನೆ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಡೇ ಪೂರ್ವದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನದ 50 ವರ್ಷದ ಅಭಿನಂದನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವರೇ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಿಂತು ಉತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಈ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಯಾಕೆ ಬದಲು ಮಾಡಬೇಕು ? ಅದನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಆಟ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದವ ರಂಗಸ್ಥಳ ಹಿರೇ ಎಂತ ಹೇಳಿದ ಎಂದು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲೊಂದು ಗಾದೆಯಿದೆ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ನಾರಾಯಣನ್ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಂದು ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂವಿಧಾನ ಬದಲು ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಅದರ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು

ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಬರೇ ಮತದಾನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರು. ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದರು. 'ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ' ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ಸರಿ ಅಲ್ಲ. 'ನಾವು ಕೊಡುವವರೂ ಅಲ್ಲ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಅಲ್ಲ. ನೀವೇ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮಗೇನು ಬೇಕು, ಏನು ಬೇಡ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು people's participation ಅಥವಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಲಕ್ಷಣ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ economic reformsನ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ನಾರಾಯಣನ್ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು: "50 ವರ್ಷದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 50 ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತ - ಬಡವರಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಅಸಮಾನತೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ: ಹಿಂದೆ 1 : 10 ಇದ್ದುದು ಇಂದು 1 : 40, 1 : 50 ಆಗಿದೆ". ಅವರು ಭಾರತದ ಜನತೆಗೆ ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆಳುವ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ : "ಇದೇ ರೀತಿ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಜನ ದಂಗೆಯೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು. ಜನರು ಈಗಾಗಲೇ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ: 1967ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇಳಿಸಿದರು, 1977ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇಳಿಸಿದರು, 1989ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇಳಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಳುವವರು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಬೇಕು. "ಗುಡುಗು ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಇಕಾನಾಮಿಕ್ಸ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾದಚಾರಿಗಳೂ ಹಾದು ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿ ... ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರ ರೋಷಾವೇಶದ ಕುರಿತು ಎಚ್ಚರವಿರಲಿ ..." ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಸಮಯಾವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಉತ್ತರಿಸುವ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಚುಟುಕಾಗಿ ಮುಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಕುರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಳಿಯುವಿಕೆಗೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣ ಯಾವುದು ? Population explosion ಎಂದು ಸಿದ ಉತ್ತರ ! ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಗುರಿ ಜನರೇ ಇರುವಾಗ, ಜನರೇ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಡೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಎಂಥ ವಾದವೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಮಾಲ್ತ್ಸ್ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ : ಅದು Survival of the Fittest. 'ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದು 1, 4, 8, 16 ಹೀಗೆ ಜೊಮೆಟ್ರಿಕ್ ರೇಶಿಯೋದಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಅವರ ಬದುಕಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು 1, 2, 3 ಈ ರೀತಿ ಎರಿಥ್‌ಮೆಟಿಕ್ ರೇಶಿಯೋದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ದಾಮಾಶಯದಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನ ತರಬೇಕಾದರೆ ಬರಗಾಲ ಬರಬೇಕು, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಬರಬೇಕು, ಒರಿಸ್ಸಾದಂತೆ ಮಹಾಪೂರ ಬರಬೇಕು, ಯುದ್ಧ ಆಗಬೇಕು" - ಇತ್ಯಾದಿ. ನಾನು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಹೀಗಿರುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾಕೆ ? ಓಟು ಯಾಕೆ ? ಸಂವಿಧಾನ ಯಾಕೆ ? ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಉತ್ತರ ಅಲ್ಲ. ಜನ ಒಂದು ಬಾಯಿ, ಒಂದೇ ಹೊಟ್ಟೆ, ಎರಡು ಕೈ, ಎರಡು ಕಾಲು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಶತಸ್ತದ ಆಗಿದೆ : ಜನರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದವರು ಬೇಕಾದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ.

Population theory ಎಂಬುದು ಪೂರ್ಣ ತಪ್ಪು. ಇದು ಒಂದು ಮೂಢನಂಬಿಕೆ. The higher the standard of living, the lower the rate of population growth ಎಂಬುದು ಈಗ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಕೇರಳ ನೋಡಿ, ಇಡೀ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡಕ್ಕೇ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಏರಿದೆ, ಜನಸಂಖ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿ. ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳು. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಏಳು ಮಕ್ಕಳು, ನಮಗೆ ಇಬ್ಬರೇ ಮಕ್ಕಳು, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಮಗು. ಇದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇರಲಿ, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಇರಲಿ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಇರಲಿ: the higher the income, the higher the standard of living; the higher the education, the smaller is the family. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು standard of livingನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಚೈನಾ ನೋಡಿ. ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೇ, ಜನರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಎಂದು ವಾದಿಸುವುದು ಸರಿ ಅಲ್ಲ. ಅಂದರೆ family planningನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಅದು ಆಗಬೇಕು. ಮೂಲತಃ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ, ಅನಕ್ಷರತೆಯ ನಿವಾರಣೆ. ಆಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕ್ರಮೇಣ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ : ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಿರಬೇಕು, ಆಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಉಡುಪಿಯಂಥ ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಂಥ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಜಗತ್ತೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ. ಇದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದಾರಿ. ಸರಿ, ಆದರೆ ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಜನ ಬರುವುದು ಬೇಡವೆ ? ಯಾರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರಬೇಕು ? ಈ economic reformsನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರಲಾಗುತ್ತದೆ ? ಆಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬಡಕೂಲಿಯಾಳುಗಳಿಗೆ ಬರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೊಳಚೆ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದ 40-50 ಶೇಕಡಾ ಮಂದಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೇ ಬರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ವಿಸ್ತರಣೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇರುವುದು ಲಾಭಕ್ಕೆ, ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನರ ವಿಚಾರಧಾರೆಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ತರಬೇಕು. ಅವರು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಕೈಚೀಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹಣದೊಂದಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಈ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ಮಡಿಕೆ ಕೊಳ್ಳಲು, ಒಂದು ಜೊತೆ ಮೆಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ರೇಡಿಯೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಸಾಬೂನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ? ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ 30 ಮಿಲಿಯ ಟನ್ ಆಹಾರ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಹಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕುವರೆ ಲಕ್ಷ ಸಣ್ಣ ಮಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾ ಇವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಹಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಕೊಳ್ಳುವವರಿಲ್ಲ. ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಜನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಬೇಕು, ಆದಾಯ ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಕೊಡಿ.

ವಿದೇಶೀ ವ್ಯಾಪಾರ ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ 1% ಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ. ದೇಶದೊಳಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರ 99%. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚೂರುಪಾರು ಆಗಿದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಏನೋ 100 % ಆಗಿದೆ. ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ 60%, 70% ಆಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ 1000, 2000, 5000 ಎಕ್ರೆ ಜಮೀನಿರುವ ರಾಜರು, ಮಹಾರಾಜರು, ಜಮೀನ್‌ದಾರರು, ಭೂಮಾಲಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬಡ ರೈತ-ಕೂಲಿಕಾರರು ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತದಂತೆ ಅವರನ್ನು ದಮನಿಸಲು ಇವರು ಖಾಸಗೀ ಸೈನಿಕ ಪಡೆಯನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ! ಬಡ ಜನರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ? ನೀವು ಓದಿರಬಹುದು ಕಾರಂತರ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ'. ಚೋಮನ ಅಜ್ಜ, ಪಿಜ್ಜ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಲ ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚೋಮನಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಎಂದಿರುವ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಾಗ ಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ. ಅದನ್ನು ಅವನ ಧನಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನರ್ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು. ಆಗ ಜನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಬಂದಾಗುವುದು ಬೇಡ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಬೇಕು. ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದದ್ದರ ನ್ಯಾಯವಾದ ವಿತರಣೆ ಆಗಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿಯೇ ಸೋತುಹೋದವು. ಕೃಷಿ ನಿಗಮದ ಗೋಡಾನಿನಲ್ಲಿ 30 ಮಿಲಿಯ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬಟ್ಟೆ ನೇಯುವವ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅರ್ಥ : ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಅದರ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ವಿತರಣೆ ಆಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ. Growth with Social Justice, ಇದು ನಮ್ಮ ಸೂತ್ರ, ಆಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಗಾಲ್‌ಬೈತ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ| ಅಶೋಕ್ ಮಿತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರೊ| ಅಮರ್ತ್ಯಸೇನ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Economic growth with justice, equitable distribution. ನ್ಯಾಯ ಎಂಬುದು ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿರಬೇಡವೆ ? ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು jobless growth !

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ : Globalisationನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ. We are becoming a global village. ಆಯಿತು. ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಅದ್ಭುತ ಕ್ರಾಂತಿ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧ, ಈ ಶತಮಾನ ಇಡೀ ನಡೆದ ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ್ದು ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಪಂಜಾಬು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದ್ಭುತ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳುವುದು : Is it the globalization of our vision ? ನಮ್ಮ ದರ್ಶನ, ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ನಮ್ಮ ಆಸೆ ಏನಿದೆ, ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಮಾನವರೇ ಒಂದಾಗಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಆಶಯದಂತೆ ಇಂದಿನ ವಿಶ್ವದ ಜನರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆ ? ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆ ? ಸಹಬಾಳು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆ ? ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣ ಆಗುತ್ತಿರುವಂಥದ್ದು ಎಂದರೆ ದೇಶದ, ವಿದೇಶದ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳ ಶ್ರೀಮಂತರು ಒಟ್ಟಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿದವರು

ಈಗ 'ಈ ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಇದೆಲ್ಲ ಆಗುವುದಲ್ಲ. ಇವರ ಹಣೆಬರಹ ಹೀಗೇ ನಾವು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀಮಂತರ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರೋಣ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಒಟ್ಟುಗೂಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಡವರು ಮೂಲೆಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. The rich are globalized. The poor are localised. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ : ನಮಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಬೇಕು, ಬರಲಿ. ಅಮೆರಿಕದಿಂದ, ಯುರೋಪಿನಿಂದ, ಜಪಾನಿನಿಂದ ಬರಲಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಿಪುಣರಿದ್ದಾರೆ, ತರಬೇತಿ ಹೊಂದದವರಿದ್ದಾರೆ, ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ 10 ಕೋಟಿ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ, ಆಗದೆ ? ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಬಂಗಾಳದಿಂದ ಕೇರಳಕ್ಕೆ, ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು - ಅದಕ್ಕೂ ಅಡಚಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಕಾರ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಜನ ಕಳುಹಿಸಬಹುದೆ ? ಯುರೋಪಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದೆ ? ನಮ್ಮ ಜಾಗತೀಕರಣ ಆ ತರದ ಜಾಗತೀಕರಣ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಜಾಗತೀಕರಣ ಆದದ್ದು ಬರೇ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಇದು ಶ್ರೀಮಂತರ, ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪೆನಿಗಳ ಜಾಗತೀಕರಣ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಬಂಡವಾಳ. "ನಮಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಬೇಕು. ಸ್ವಾಮೀ ನಿಮಗೆ ಕೆಂಪು ಕಂಬಳಿ ಹಾಸುತ್ತೇವೆ, ಬಂಡವಾಳ ತನ್ನಿ" ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು, ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವವರೇ. ನಾನು ಕೇಳುವುದು : ಬಂಡವಾಳ ಎಂದರೆ ಏನು ? ನೂರು ಕೋಟಿ ಇರುವ ಈ ಜನ - ಇವರು ಬಂಡವಾಳ ಅಲ್ಲವೆ ? ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಇರುವಾಗ 'ಕೆಲಸಕ್ಕೆ - ಕಾಳು' ಎಂಬ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಅದು ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಾಯಿತು. "ಭಲೆ, ನಮ್ಮ-ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬೇರೆ ಇದ್ದರೂ, ಬಡವರಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂ. ಕೂಲಿ ಕೊಡು, 1 ಕೆ.ಜಿ. ಗೋಧಿ ಕೊಡು ಎಂತ ಮಾಡಿದಿರಲ್ಲ ಪ್ರಧಾನಿ ! ನನಗಿಂತ ನೀವು ದೊಡ್ಡವರು" ಅಂತ ಜ್ಯೋತಿ ಬಸು ಹೇಳಿದರು. ಜನರಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಂಡವಾಳ. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತು, ನೀರು, ಇವೆಲ್ಲ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಬಂಡವಾಳದ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಎಂದು ಇದ್ದುದು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಬಂಡವಾಳ. ಆ ಮೇಲೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಂಡವಾಳ ಬಂತು. ಕಾರ್ಖಾನೆ ತೆರೆಯಲು, ಕಚ್ಚಾವಸ್ತು ಕೊಳ್ಳಲು, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ್ದು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಂಡವಾಳ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿ, ವಿತರಣೆಯ ಅಭಾವ. ಅದರಿಂದಾಗಿ 'Crisis'. ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳನ್ನು ಬಂಡವಾಳವೇ gravediggers ಆಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ವಸಾಹತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಬಿಟ್ಟಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಣ್ಣಗಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೋಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಂಡವಾಳವೂ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಂಡವಾಳ ಬಂತು. ಅದೇ ಸಾಲದ ಬಂಡವಾಳ. ಮಾರಾಟ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (IMF, World Bank) ಶರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು. ಬಂಡವಾಳ ಜಾಗತೀಕರಣಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಇದರ ಪಾತ್ರವೂ ಇದೆ. 200 ವರ್ಷದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳದ ಅತ್ಯಂತ ಪುರೋಗಾಮಿ ಇತಿಹಾಸವೂ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಬರುತ್ತಿರುವುದು Speculative Capital. High technologyಯಲ್ಲಿ

ಇವತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಶೇರುಗಳನ್ನು A ಯಿಂದ B ಗೆ B ಯಿಂದ C ಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಿಲಿಯಾಂತರ ಲಾಭ ಗಳಿಸಬಹುದು. ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಬೇಡ, ಕಾಲೇಜು ಕಟ್ಟುವುದು ಬೇಡ, ಕೃಷಿ ಬೇಡ, ವ್ಯಾಪಾರ ಬೇಡ, ಹರ್ಷದ್ ಮೆಹತಾನ ಉದಾಹರಣೆ ಸಾಕು. ಇವತ್ತು ರೂ. 5000 ಕೋಟಿ income tax arrears ಅವನದ್ದು ! ಇಡೀ ಮುಂಬಯಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರದೂ income tax arrears ಹರ್ಷದ್ ಮೆಹತಾನದರಷ್ಟು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ! ಇಂತಹ Speculative Capital ಭಾರತದಿಂದ ಮೆಕ್ಸಿಕೋ, ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಿಂದ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೋ global grazing ಆಗಿ ಲಾಭ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ... Karl Marx ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: 10% ಲಾಭ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಬಂಡವಾಳ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. 50% ಲಾಭ ಬಂದರೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರು. 100% ಇದ್ದರೆ ಎಂಥ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ತಯಾರು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಆ ಬಂಡವಾಳ ಯಾರದ್ದೋ ಅವನನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರು. ಇದು ಬಂಡವಾಳದ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣ. ಇವತ್ತು ಏಷ್ಯಾ ಟೈಗರ್ಸ್ ನೆಲಕಚ್ಚಿದ್ದು, ಜಪಾನು ಎರಡನೇ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ನೆಲಕಚ್ಚಿದ್ದು ಈ ರೀತಿ. ಕಂಟಕದ ಮೇಲೆ ಕಂಟಕ speculative ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಬಂದದ್ದು. 100 ಯೂನಿಟಿನಲ್ಲಿ 5 ಯೂನಿಟ್ಸ್ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ 95 ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಈ speculative ಬಂಡವಾಳವಾಗಿದೆ !

ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು IMF, World Bank, GATT - WTO ಇವುಗಳ ಶರತ್ತುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ consensus ಇದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಭಾರತದ ಜನರ ಸಹಮತ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಹಮತ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದರೆ ಚೀಂಬರ್ಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ದೇವೋಸ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಫಿಜಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸಹಮತ ಎಲ್ಲಿದೆ ? ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಇದೆಯೇ ? ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮುಷ್ಕರಗಳಾಗಿವೆ ? ಎಷ್ಟು ಜೈಲು ಭರೋ ಆಗಿವೆ ? ಎಷ್ಟು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಚಲೋ ಆಗಿವೆ ? ಎಷ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರು ಚಲೋ ಆಗಿವೆ ? ನಾನೂ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗಲಾರದು. ಇದು ಹೋರಾಟದ ಕಣಕ್ಕಿಳಿದರೆ, ಕಾಲಿಗೆ ಬಿಸಿ ಸಿಕ್ಕುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸಮಾನತೆ, ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿ ಬದಲಾವಣೆ ಈ ತರ ಬೇಡ, ಪರ್ಯಾಯ ಸುಧಾರಣೆ ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂತ ಹೇಳಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಅರಿವಿದೆ. ಈ ಅರಿವಿನಿಂದ ಜವಾಬುದಾರಿಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇವತ್ತು consensus ಇಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ ಕಾಲದಿಂದ 15 - 20 ವರ್ಷ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿ ಪ್ಲಾನ್, ಟಾಟಾ ಪ್ಲಾನ್, ಪೀಪ್ಲ್ಸ್ ಪ್ಲಾನ್ - ಎಷ್ಟೋ ಚರ್ಚೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಜೀವ ಗಾಂಧಿ ತಂದ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕು ನೀತಿ, ಐ.ಎಂ.ಎಫ್. ನೀತಿ - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತೆ ? ಅವರ ಇಲೆಕ್ಷನ್ ಮೆನಿಫೆಸ್ಟೋದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೆ ? ರೆಫರೆಂಡಮ್ ಇತ್ತೆ ? ಐ.ಎಂ.ಎಫ್. ಎಂದರೆ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಗ್ಯಾಟ್ ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. W.T.O. ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳಿಗಾಗಲೀ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಲೀ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆಯೆ ? ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಏನು ?

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯು.ಎಸ್.ಎ., ಯುರೋಪು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಾಲು ಎಷ್ಟು, ಯಾವ ರೀತಿ ಅವರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ತಾತ್ಪರ್ಯ; ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸಹಮತ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಇದೆ. ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಡೇವಿಸನ್ ಎಲ್. ಬುದೂ ಎಂಬ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ 166 ಪುಟಗಳ ರಾಜೀನಾಮೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ 1988ರಲ್ಲಿ. ಅದು ಪ್ರಕಟ ಆಗಿದೆ. ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪರ್ಸಿಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಲ್ಯಾ. ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಗಳ ಪಾಪ ತೊಳೆಯಲು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಬೂನು ಸಾಲದು ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದಾರೆ ! ಜಪ್ತಿ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ಸೇರಿದಂತೆ 1992ರಲ್ಲಿ 40 - 50 ಮಂದಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು 'Appeal for Preservation of Economic Sovereignty' ಎಂಬ ಆಗ್ರಹ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂಬಾದಲ್ಲಿ, ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು, ಶ್ರೀಮಂತರು, ಮಲ್ಟಿನೇಶನಲ್ಸ್ ಒಂದಾಗಿ ಲಗ್ಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ನೋಡಿ. ನಮ್ಮ Planning Commissionನ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡಾ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ L P G (Liberalization, Privatization, Globalization)ಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. 1994ರಲ್ಲಿ ಮರಾಕೇಶ್‌ನ ಗ್ಯಾಟ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಣವ ಮುಖರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಚಿದಂಬರಂ ಹೋದರು. ಒಂದು ಕಾರ್ಟೂನ್ ಬಂದಿತ್ತು. ಭಾರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು : ಹೋಗುವಾಗ ಇವರು full suitನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಬರುವಾಗ ಬರೇ ಬನಿಯನ್ ಮತ್ತು ಚಲ್ಲಣದಲ್ಲಿ ಬಂದರು ಅಷ್ಟೆ. ನಂತರ ಅದರ ಅನೇಕ ಶರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಭಾರತವೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಮೂರನೆಯ ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಮತ ಇದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿ ಅಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ? ಒಂದು ಹೊಸ ಶಬ್ದ ಬಂದಿದೆ TINA. (There is No Alternative.) ಇದು ಬಂದಾಗಿದೆ. ರಶ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಶ್ವಮೇಧ ಕುದುರೆ ಯೂರೋಪಿನವರು, ಅಮೆರಿಕದವರು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುವವರಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ನಾವು ಈ ಅಶ್ವಮೇಧ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ, ಯುವ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಲವಕುಶರು ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಮಲ್ಟಿನೇಶನಲ್ಸ್‌ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಅಶ್ವಮೇಧ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಕ್ಯೂಬಾ ತಡೆಹಿಡಿದಿದೆ. 1959ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ತಡೆಹಿಡಿದಿದೆ. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು ತಡೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಆರೋಗ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆ ಮುಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಕ್ರಮಣಗಳು ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕುಳಿತಿರುವುದು ಪರಿಹಾರ ಅಲ್ಲ. ಅನ್ಯ ಮಾರ್ಗ ಇದೆ. There is people's Alternative – TIPA.

ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗ ಏನು ? ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನ್ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. Directive Principles of State Policy ಮುಖ್ಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಸರಕಾರ, ಪ್ರಭುತ್ವ pro-people, pro-active ಆಗಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಪಾಲುಗೊಳ್ಳಬೇಕು. Hundreds of thousands of people taking individual decisions - ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನೂರು, ಸಾವಿರ, ಲಕ್ಷ ಜನ ನಿರ್ಧಾರ

ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಲ ಇದೆ. ಇದು ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನ್ ಅವರ ಮಾತು. ಅವರು ಹೊಸತೇನ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು, ಆರೋಗ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕು, ಉದ್ಯೋಗ, ಉದ್ಯೋಗದ ಹಕ್ಕು, ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು - ಈ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಯುವಕರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರಸ್ತುತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಿನವರೆಗೆ ಒತ್ತಡ ತರಬೇಕು. ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಸರಕಾರ, ಪ್ರಭುತ್ವ ಇವರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಜನಪರ ಪರ್ಯಾಯ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಶೋಷಣೆಗೊಳಗಾದವರು. ರಶ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕುಸಿದು ಹೋದ ನಂತರ ಅದ್ವೈತ ಯೆಲ್ಸಿನ್ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ : 'ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ : ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಆಫೀಸು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ - ಮನೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು - ಇದೇ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ' ಎಂದರು. ಗ್ಲೋಬಲೈಸೇಶನಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಲಿಯಾಗುವವರು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರೂ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಪಂಚಾಯತಿನಿಂದ, ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ, ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು.

20ನೇ ಶತಮಾನದ ಎರಡನೇ ದಶಕದ ಅಂತ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿರಬಹುದು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ ಕ್ರಾಂತಿ, ಚೈನಾ ಕ್ರಾಂತಿ, ಪೂರ್ವ ಯೂರೋಪಿನ ಕ್ರಾಂತಿ, ವಿಯೆಟ್ನಾಂ ಕ್ರಾಂತಿ, ಕ್ಯೂಬಾ ಕ್ರಾಂತಿ, ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ 150 ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟಗಳು ನಡೆದಿವೆ. 20ನೇ ಶತಮಾನ ಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಶತಮಾನ. ಇಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ : End of socialism, end of history, ... ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಲ್ಲ, ಚರಿತ್ರೆ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುಭಾಗದ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಸಮಾನತೆ, ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು : ಇವುಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ - ಇದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಹೇಳಿದ್ದಿರಬಹುದು, ನೆಹರೂ ಹೇಳಿದ್ದಿರಬಹುದು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಹೇಳಿದ್ದಿರಬಹುದು, ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನ್ ಹೇಳಿದ್ದಿರಬಹುದು, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹೇಳಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು - ಮುಂದಿನ 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ಕುರಿತು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸರಮಾಲೆಯೇ ನಡೆಯಲಿವೆ, ನಡೆಯಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣೋಟ.

Mahatma Gandhi and Amarthya Sen : a Study in Comparison

Presidential Address

Dr. M. Govinda Rao

At the outset let me heartily congratulate the organizers on organizing such wonderful events here; and showing once again how much the country owes to this region and particularly to this important college. The 50 years of contribution in terms of producing intellectuals in large areas is no mean achievement. Such an institution should find its pride of place in the annals of history. I would also like to thank Professor K. S. Haridasa Bhat, my own teacher, the Academy of General Education, Manipal, the Golden Jubilee Committee and the Mahatma Gandhi Memorial College Trust for giving me this opportunity to be back in this institute to share some of the views and a little of the understanding that I acquired in the course of last 30 years since I left this institution.

We have had a galaxy of people, eminent personalities who spoke on many important subjects mainly from nuclear power to the future of socialism in this country. In a number of interesting issues some of them have been indeed passionate. In fact I recall my participation in NCC in this institution. I was a bit of fragile body, a short fellow, a sort of lean and hungry looking man. A transition between a boy and an adult is seen in adolescence. As I was coming from a rural background I had a little loud voice. So they thought I should be made an Under Officer. In those days I had the responsibility of controlling a number of big cadets. I was in the Pre University. But some of them were in the second or final year of the Bachelor's Degree. As I had a loud voice I would control the mob. I could control of the people. As I have been looking back at the past thirty years I begin to feel that I have been asked to control the situation where a few eminent people have been speaking with so much of passion.

I would not like to summarize what they have said. There is an element of truth in everything that has been said.

Prof. Haridasa Bhat suggested to me that I should speak on the relevance of Gandhi and draw a comparison between Gandhi and Amarthya Sen. In fact Dr. Das spoke about shortfalls in electricity. It is estimated that we need about 10,000 mega watts of power. Now crores of rupees are required. A series of issues have gone on, where it should be on the generation side or on the side of distribution. Given the sociology of special interest groups in this country it was easier for them to start with liberalization in the generation sector, whereas the problem was in fact in the distribution of power and prices. There is no proper commercial accounting of the cost of producing power itself. That is the basic starting point. Sri Subbanna questioned the issue of trying to get easy growth through the generation of power. The emphasis should have been on energy, not on electric power. When you talk about power, you talk about why you need so much of power etc. Actually the issue should have been more of human development.

At the end of the day, the basic theory of progress has to be questioned. That is precisely what Mahatma Gandhi and Amarthya Sen said. I am glad to find a commonality between the two. It is difficult to make a comparison between two great personalities. At a first glance one finds very little commonality between them. Mahatma Gandhi was a leader of the masses, perhaps the greatest communicator, and by sheer ability to mobilize people fascinated the country, the greatest colonial power at the time. He was perhaps the greatest human being, ever to be born on earth. On the other hand Prof. Amarthya Sen was a Professor of Economics and Philosophy, which is actually a very strange combination. An economist of economists, a person with the greatest ability to abstract and an exuberant intellectual, and the first in the nation to be honoured with a Nobel Prize for Economics. The two belong to different generations, with fifty years of difference between them. Yet one finds a common strain between the labyrinths of most of issues from eradicating poverty, people's development, dignity and development of human beings.

Mahatma Gandhi was the greatest human being to be born on this earth. Einstein remarked about him : Generations to come will be astonished to see that a man like Mahatma Gandhi walked upon this earth. As an apostle of truth and nonviolence he shook the strongest power entirely by nonviolent means. He was neither an economist nor a system builder. Yet he had the ability to create his own paradigm of development, and concepts of eradicating hunger and bringing social and economic dignity to the poor. Ironically the independent India .... adopted a development model which was in total contrast to his people-based development. The Indian model of heavy industry-based, public-sector-dominated, import-substituted industrialization strategy was in total contrast to the people-based development that Gandhi propounded. It is ironical that this has happened in this country and most observers and economists feel that this is what has taken us to progress and this is what we have to measure rather than going into the people-based development. This has created islands of poverty, majority of the poor people are in the islands of object poverty. And this to a large extent has to be attributed to the type of development strategy that was adopted rather than any predilection that we might like to think of. More important is development where the people are involved, where the people are taken into account, and people become the critical element in the process of economic progress. It is not the receipts, it is not that we put something totally alien into the system. It has to come from within. And it is in this that both Sen and Mahatma Gandhi have great leadership in thoughts.

It is conscious to the common sense, down to earth creative people based development that Gandhiji propounded. And Gandhi not only believed but also practiced. Sen is one of the most sophisticated and accomplished economists of this time who traversed long distances from Dacca to Trinity College in Cambridge, to Shantiniketan, Delhi School of Economics, London School of Economics and Harvard University.

The great Bengal famine in fact left an indelible mark on both Mahatma Gandhi and Amartya Sen; young Amartya was about

just 10 years at the time. And he did see, as Gandhiji did, that the famine had much to do with people – based distribution.

The basic common trait that runs between the thinkings of the two men is in the developmental model itself. Gandhiji's idea of Sarvodaya or Gram Swaraj was a formulation of the propositions of decentralized development.

To control capitalism Gandhi advocated trusteeship, a sort of co-operative capitalism, whereas Sen's thesis on this did not go beyond having comprehensive regulation. It would be wrong to presume that the self-reliance concept, the Gram Swaraj or the Sarvodaya concept which Gandhi advocated necessarily believed in self-reliance within a small society. Gandhi's writings came at a time when the economy was facing acute scarcity. What he propounded was that each village should try to be self-sufficient. There has to be caring and sharing of the proceeds within the village republic. Had Nehru lived longer he would have changed the type of development strategy that he initially propounded. And possibly he would have thought of much more people-based developments just as Koreans. Between Korean strategy of development and Indian strategy of development there is a great deal of commonality. But Korea from the heavy chemical industry strategy of 1979 moved away to an export-led economic growth whereas the Nehruvian economists, that came later, were more sold on the ideology of heavy industry and public sector domination and did not see that competition even with in the system could produce better results and unfortunately the results are for all of us to see here: that we have more than 40% people below the poverty-line.

Gandhi advocated Sarvodaya and Gram Swaraj. Much of the decentralised development and the type of democratic quality that is needed to prevent famines, like Great Bengal Famine, was very eloquently addressed to by Amartya Sen in his study on the Great Bengal Famine. In fact, his major proposition is that famines are less probable in democracies than in dictatorships. Even when famines arise in democracies, they are less intense, less harmful. In fact this profound observation comes from the experiences of young Amartya when he was only 10 years at the time of Bengal Famine

when people were dying of hunger. It comes from his personal experience wherein he sees that the colonial rule did not care less for the people who were dying. He observed that if only it was a democracy the politicians would have had to go back to the people and they would have had more accountability, more responsiveness. Amartya's comparison between the type of the democratic dynamics that took place in China and India, very eloquently explains his concern for democratic form of the achievement of developmental goals.

I would like to mention that where Mahatma Gandhi and Amartya Sen meet the most is in regard to the view on inequality and poverty. If Sen focussed his analysis on economic inequality, Gandhi analysed in detail both social and economic injustice. Amartya Sen actually dedicates his treatise on economic inequality to his two children - Antara and Nandana. When he says, "I dedicate this treatise with the hope that when they grow up they will find less of it, no matter how they decide to measure it." The measurement was not an issue, what is important is that it should be reduced, the fond hope that Amartya expresses. Although very rigorous in his treatment his proposition brings out the essential truth - equality. One of the propositions of Sen is that ensuring equality of opportunities is essential to reduce economic inequalities. However in ensuring equality of opportunities, initial state of distribution should not be taken as given. If initial state of distribution has to be looked at, obviously you can not confine yourself merely to economic inequalities. You will have to go into social inequalities. Historical and institutional factors that determine inequalities cannot just be ignored. The plethora of social, cultural, historical and institutional factors need to be very well understood before effective policies are designed and implemented. Sen also mentions that a welfare - maximising equitable distribution will be decided on the basis of ethical norms of the society and this is important and his own preference is to the Rollsonian principle. Rolls wrote his theory of justice wherein he states that the highest weight in the distributional chain should be assigned to the lowest strata of the society and this shows the concern of this intellectual to the most

disadvantaged individual. Mahatma Gandhi belonged to a generation where he could mobilise the people with his concern for the poor, the disadvantaged and socially backward classes of society. Another common ground both Mahatma Gandhi and Amarthya Sen covered is perhaps the human development. The human development is the process of growth itself, the process of prosperity. In fact, to Gandhi this was necessary to restore the dignity and justice to the socially and economically disadvantaged sections of society. To Sen, this is necessary to obtain basic capabilities for human beings in the light of prevailing inequalities and social order arrangements. And this should be the goal of social policies. In fact, Sen goes on to add, there are two ways in which human development adds to capability. There is the direct way in terms of contribution to the development of the human being and in an indirect way it enhances the productivity of the economy as a whole and brings in greater material progress. Well, one can add that it hastens demographic transition, it helps in targetting the female literacy. On this particular issue, this region should be given the pride of place. It is the Pais of Manipal, who triggered the entire developmental process in which literacy and education and human development was critical to the prosperity of the region. In fact it was a beautiful blend of transforming mercantile capital into a capital for production but at the same time converting the existing human resources into real resources of the region hastening demographic transition, providing employmental opportunities to the educated, particularly women which has a tremendous demographic implication and it has tremendous developmental implications.

Development of capabilities or human resource development is an issue where both Gandhi and Sen placed greatest emphasis. The emphasis is on human development and not just on human resources. Human development is not only a means to achieve progress but an end in itself. Improvement in economic standards is not enough unless human development is achieved; because human welfare depends upon human development. Sen has been one of those persons, who have said that Kerala is an ideal experiment. The

Kerala model of development one should have, because education and health facilities have been given importance. Now for him social development precedes economic progress. Economic progress has to result from social progress. I think that there has to be a simultaneity. One cannot precede the other. You can not ignore economic progress. I think the South Kanara model of development is a complete picture of a developmental paradigm, where it is not the mad pursuit of material progress or economic progress - it is not just confinement to the social development in terms of providing education, it is a blend of economic progress with human development and this paradigm most unfortunately has not been explored and I think both Mahatma Gandhi and Sen would be possibly gratified, if somebody explored this paradigm of development in a much greater detail, because you will not find anywhere else in this country the type of development that has taken place in South Kanara. In fact this is something which has not happened and unfortunately economists in this region have totally forgotten this. Let me tell you, this region has possibly the highest per capita income. The poverty ratio in this place is less than 6%. The type of educational achievement from this place is enormous. Even going by the material progress itself, the alternative concept to the GNP, I am sure this region possibly has the highest per capita income, highest per capita happiness. It is not for nothing that you don't find daily wage labourers, you don't find poor people, you don't find beggars in this region. There has been a particular paradigm of development which has not been properly explored. I had a brief interlude with Amartya Sen a few years ago, much before he got his Nobel Prize. We were doing some work together for the Asian Development Bank. When the World Bank came out with the study on East Asian miracle, the Asian Development Bank thought that they were left behind. So they wanted to make a study on human resource development in fast going Asian economies.

There are lots of things that we keep talking about : because of this financial crisis, Asian countries have bitten the dust and this and that. Far from it, don't forget, there was volatility, yes, when you have a sort of a free international financial movement volatility

does exist. But even today, excepting the case of Indonasia where there are, because of the other political factors, very serious problems - you take any other East Asian development, they had volatility, true, but volatility around an inequilibrium which is much higher than the equilibrium state that we are in.

And today, when you go back to those countries, they are bouncing back. Partly because in many of these countries human resource development has been very high. In most of these countries there has been a tremendous sort of people-based type of development rather than developmental pattern imposed from somewhere, some alien developmental pattern. So when I had this discussion, I did mention to him, "Look, yes, I am one of those persons who had studied Kerala. You know, I am a number-cruncker - let me put it this way, I am not a philosopher. I go by my knitty- gritty numbers. I am a person who works on the finances, basically public finance economist. When I had an occasion to deal with this particular issue, I found enormous number of problems with the type of finances both in West Bengal and Kerala. As an advisor to the finance commission I really had a hard time and even the Finance Minister had to admit that there are serious difficulties. But the type of developmental pattern that has taken place in Kerala has produced significant mobility of population. With the density of population that you had, that mobility was required. It has reduced poverty levels. There has been fragmentation of holdings, true, everything has become uneconomical, agriculture is not able to sustain there. Now that does not mean that Land Reforms should not exist. Land Reforms have to be there. It is an important issue. But what is important to note is that, even when you do not make significant foray into land reforms, education, universal education can be a substitute for land reforms. And that is important. But the point is, totally ignoring the economic base would not be appropriate. And it is here, I would like to emphasise that the South Kanara model of development fits into the Gandhian pattern very well because Gandhi wanted people-based developments and it has happened here. Thank you.

ಅಧಿವೇಶನ - 9

ದರ್ಶನ - 2000

ಸಮಾವೇಶ - 4

ಫೆಬ್ರವರಿ 9, ಸಾಯಂಕಾಲ 5

ವೃಂದಗಾನ : ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ
ನಿರ್ದೇಶನ: ಪ್ರೊ. ಅರವಿಂದ ಹೆಬ್ಬಾರ್

Welcome : **Prof. K. S. Haridasa Bhat***

Vision 2000 and
Relevance of Gandhi : **Smt. Shakuntala***
Narasimhan

Education in the
New Millennium : **Dr. Valiathan***

Future of English : **Dr. N. S. Prabhu***

ಪುರುಷೋತ್ತಮನಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
(ಅಭಿನಂದನ ಭಾಷಣ) : ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ*

ಗೌರವದ ಕಾಣಿಕೆ
(ಅಭಿನಂದನ ಭಾಷಣ) : ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ*

ಕಾಲಾನಂತರವೂ ಜೀವಂತರು
(ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ) : ಡಾ|| ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ*

ಧನ್ಯವಾದ : ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ : ಶ್ರೀಮತಿ ಸಂಧ್ಯಾ ನಂಬಿಯಾರ್

ನಾಟಕ : ಶಸ್ತ್ರಸಂತಾನ:
ನಿರ್ದೇಶನ: ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕವತ್ತಾರ್

Intellectual Treat

Welcome Address

Prof. K. S. Haridasa Bhat

President of the Academy Dr. Mohandas Pai, Padmabhusan Rajarshi Sri D. Veerendra Heggade, Honoured guests, speakers, Dr. Valiathan, Mrs. Shakuntala Narasimhan, Dr. Sheshagiri Prabhu, President of MAHE Dr. Ramadas Pai, Administrative Officer of the Academy Dr. Shantharam and the Principal of the College, Ladies and Gentlemen,

It is a pleasant duty today, to present before you, the three speakers, and the President, who has recently been decorated with the Padmabhushan award. I welcome you all to this 4th day of the celebrations of the M.G.M. Golden Jubilee. We have had long programmes during the day time and cultural programmes during the evenings. And the co-operation of the public of Udupi whether in the building of this college, the running of this college or at present in making the Golden Jubilee as their own has been tremendous, whether in the exhibition or in the auditorium. Sometimes you may see a few people, but they are coming at the right time. They know when the dramas are going to start. But they have tasted an intellectual treat during the last 3 days. This is the 4th day and the final session of the fourth day. Tomorrow will be the College Day, thereafter the Associations' Day.

We have invited this evening one of our close associates, from the time of Dr. T. M. A. Pai, Padmabhushan Rajarshi Dr. Veerendra Heggade. His visit always lends dignity and grandeur to any celebration. The Dharmadhikari of Sri Dharmastala Temple, Sri Heggade is not only a spiritual leader, but a social worker, a founder of a number of institutions of higher education and technical education. In addition to contributing to the expansion of knowledge through institutions of higher learning, he has launched upon spectacular projects of rural upliftment which have transformed many sleeping backward villages of Belthangady into a

vibrant community of practitioners of self-help. A leader representing the noblest spiritual and moral values sustained by the Indian tradition, a man held in the highest esteem by every member of society, Sri Heggade most deservedly has been decorated with the title of Padmabhushana by the Government of India. I welcome him most heartily to the present gathering.

Smt. Shakuntala Narasimhan is a celebrated media specialist and a vidushi. A free-lance writer and columnist of Deccan Herald, she has written extensively on womens' issues with a view to enlightening public opinion. Mrs. Shakuntala Narasimhan is a keen exponent of classical Carnatic and Hindustani music. She has to her credit, more than 1500 articles and 10 books. She holds two doctoral degrees, one in music and another in Sociology. She has been a globe-trotter taking every opportunity to talk about India and culture. She was awarded Media Foundation's prize for outstanding women journalist of the year 1984 and the K. S. Iyer award for outstanding writing on socially relevant issues. She taught in U.S.A. on a Fulbright assignment. She had 10 gold medals in vocal, classical music and has performed concerts in the National Programmes of music on Doordarshan. She received the Government of India National Award for Consumer Protection in 1994. Welcome to you, Madam.

Dr. Valiathan, a veteran Surgeon, Cardiologist and educationist became the Vice-Chancellor of our new Deemed University of Manipal, MAHE. He put the new University on a very firm foundation and helped many new branches to sprout from the trunk of the Kasturba Medical College. A great orator and sound thinker, he continues to offer his guidance with the ripeness of his wisdom as Professor Emeritus and Director of Research. Welcome to you, Sir.

Now I have to introduce, one of our own students, who has risen high in the firmament of English teaching and English literature, Dr. N. S. Prabhu of Gangolli.

ಡಾ|| ಎನ್. ಶೇಷಗಿರಿ ಪ್ರಭು ಅವರು 51-53ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಬಿ.ಎ.

ಆನರ್ಸ್ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ ಎಮ್.ಐ.ಟಿ.ಯಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ದುಡಿದು ಮುಂದೆ 1967ರಿಂದ 1986ರ ವರೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಮ್.ಎ., ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದರು. 1986ರಿಂದ 1994ರವರೆಗೆ ಸಿಂಗಾಪುರದ ನೇಶನಲ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದರು. ಡಾ| ಪ್ರಭು ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮ್ಯಾಕ್‌ಮಿಲ್ಲನ್ ಹಾಗೂ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್ ಅಂಥ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಯುಕ್ತರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ಅವರ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನಾನುಭವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಡಾ| ಪ್ರಭು ಅವರ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ ಪ್ರಫುಲ್ಲಾ ಪ್ರಭು ಅವರು ಕೂಡ 1953-58ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಈ ಇಬ್ಬರು ದಂಪತಿಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಗಂಗೊಳ್ಳಿಯಿಂದ ಸಿಂಗಾಪುರಕ್ಕೆ ಇದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯಾಣ. ಆ ಪ್ರಯಾಣ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಒಂದು ಅಂತಃಸತ್ವ. ಇವರು ಇವತ್ತು Gandhian Thoughtsನ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಏನು ಅಂಥ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಿಳೆಯರೆ ಮತ್ತು ಮಹನೀಯರೆ, ಉಡುಪಿ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು, ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಶೇಷಶಾಯಿ ತೇಲಿದ ಹಾಗೆ. ಇದೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾವು 1949ರಿಂದ ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ. 50 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಈಗಿನವರು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಧಿಸಿ ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರು ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲರ ಕೈಯಿಂದಲೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಒಂದು ಬರಿಯ ಸಭೆ ಅಲ್ಲ. ಇಡೀ ದಿನ ನಡೆಯುತ್ತ ಇರುವ ಒಂದು ಕಮ್ಮಟ, ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಒಂದು ಸಂಶೋಧನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂಥ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಾವು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಡುಪಿಯ ಜನ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಸಭಾಸದರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉದಾರವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Vision 2000 and the Relevance of Gandhi

Lecture

Smt. Shakuntala Narasimhan

It gives me great pleasure to be with you all this evening and I thank the M.G.M. College authorities for honouring me by inviting me to participate in the celebration of this jubilee function. I would in particular also like to thank your young volunteers. I found them doing a thankless job attending to people and solving their problems and it is very rarely that people remember to thank the youngsters who put in their leg work. So a special word of thanks for the youngsters, the volunteers.

I am not an expert when compared to all the other eminent personalities who have been participating during the last three days. But I would like to share a few of my thoughts that occurred to me on this occasion, particularly since I have not been assigned any special topic. I would like to take off from two points. One is the concept of Vision 2000 and the other is the name of the college, Mahatma Gandhi Memorial College. I thought, I would make these two points: The vision for the century before us and the relevance of Gandhi. We have had, so far, several interesting speeches on a variety of topics ranging all the way from nuclear science to genetics, literature, education, economics and sociology. After listening to these, particularly this morning and yesterday's sessions, I would like to add my thoughts as a journalist and sociologist, particularly a sociologist interested in gender-ratios, because that is what I specialise in as an observer of social change. So these are the angles from which I would like to share my thoughts with you starting with the twin fixed ideas of "Vision 2000" and "Mahatma Gandhi".

I decided to do a little survey. I picked up different people particularly youngsters at random, students, others, working youngsters, boys, girls, adolescents etc. and then I posed this

question to them saying, if I say Gandhi, what does it bring to your mind? This is a question I asked each one of them separately. I give you the answers which I received from various people. Answer No. 1 was: Ben Kingsley and Richard Attenborough. Answer No. 2 was: You mean Sonia Gandhi and Bellary Bye- elections. Answer No. 3 was- I am listing them in terms of percentages of popularities – Indira Gandhi. Gandhi means Indira Gandhi. Answer No. 4 was: Do you mean Mahatma Gandhi? These were the prioritywise answers. No. 5 was Maneka Gandhi. Gandhi comes in between Sonia and Maneka. The other answers in the remaining percentage were “You mean this new cricketer who just played in Australia ?”. This was the variety of answers I got when I said, “Gandhi” to different people, without any kind of pre-conception, any kind of explanation. I just picked up the people at random and said, “I am giving you one word and tell me what it brings to your mind”, and I said, “Gandhi”. And ranging all the way from Ben Kingsley to our young cricketer, out of these six people who were mentioned, Mahatma Gandhi comes in at a low number 4. This made me think that to the younger generation Mahatma Gandhi has become only a name in history books. Obviously because most of them were born much after Gandhi left the scene. When I said, “Didn’t you think of Mahatma Gandhi first?” some of them pointed out that even their mothers were not born when Gandhi died. So we have come that far in 50 years. Naturally you cannot blame them. Distance erases things from their minds. For me, of course, the perspective is different. Among my earliest memories of childhood is that of being at Delhi on the day of Gandhi’s assassination. I was a very little kid. I was not yet in school. I could not read newspapers. But I remember that the evening when this happened everybody from our servant to our neighbours Muslims, Hindus, Sikhs, my parents, officers, ministers, right from Jawaharlal Nehru onwards everybody was in tears. And I can still remember those huge banner headlines on newspapers, the word assassination was written in huge letters and there were too many SS’s I remember. I remember I was just learning the alphabets and I was 3 or 4 years old, I remember. What is this word with so many SS’s ? There was no TV at that time.

There was only a radio and I remember my riding on my father's shoulders to India Gate during the funeral procession and seeing this bald head going on the gun carriage. That is my memory. But I also remember the kind of reactions that his passing away and his prayer-meetings evoked in the adults who were all around me: my parents, my cousins, older people, neighbours etc. In the 50 years since then I have travelled all over the world. I have lived in 17 countries. I have visited, may be, 31 countries. But when I look back on that particular January, 1948 what I am amazed at is the kind of awe and affection, respect and admiration that this little, old, thin, puny bald man in a simple dhoti and chappals and no shirt could commend. In all my travels, I have not come across any other living person or any other name who has evoked this kind of combination of respect and admiration and affection.

And I am from my vantage point of adulthood now, I am trying to think back to what this man did, why is he relevant and is he going to be relevant in the years that come? I would like to share two experiences here. A few years ago, I was in Berlin and this was just after the Berlin wall had been demolished. So everybody went to visit Check-point Charlie. Check-point Charlie was the point where, these gun-trotting people used to stand and shoot anyone who tried to cross-over from East Germany to West Germany. That has become a very historic point. People used to climb over the wall and they would get shot down to prevent escape from one section of Berlin to the other. And if you go to Check-point Charlie, the pride of place in that museum is Einstein's quotation on Gandhi. Right in the middle of that museum there is a huge quotation – two floors high. “In the years to come, people will scarcely believe that such a man as this one walked the earth.” That quotation finds a pride of place in the middle of Berlin, which was a hot bed of politics in all the pre-war years, for 45 years in the pre-war scene. You move to Miami and there very recently you had an international conference on non-violence. It was in that same country in which Martin Luther King arranged the largest peaceful demonstration which drew 250 thousand people, that is a quarter million people, the biggest gathering in American history. And Martin Luther King swore by

Gandhi. He was inspired by Gandhi. He called himself a Gandhian and his tactics were based on non-violence which Gandhi preached. You go to Hawai, there again they have a non-violent movement for preserving their culture. Wherever you go around the world, you find that Gandhi's ideology has been chosen as the only one which can help mankind retain its humanity. And Martin Luther King's movement began with a black woman who was very very tired after the day's work. She was sitting in a bus and when the bus came to the next stop, a white woman got on. And this black woman was asked to vacate her seat, because blacks could not be in the same bus as the whites. And this woman was so fired and she said, "Oh! no, I will not vacate the seat. I have also paid the same money as the other woman." And this is how the entire black movement, the entire movement led by Martin Luther King started. Where guns did not help, where violence and protests did not help, non-violence finally removed segregation and now you have blacks as ambassadors, at the U.N., blacks as Governors of Virginia State, blacks at every level and they have the same right as anyone else. So this is the kind of international inspiration that Gandhi has given; but, of course, the youngsters do not know all this. So it is left to people like me to raise the question, "Is Gandhi relevant anymore?" My answer to this is that Mahatma Gandhi was never more relevant than he is today and he is going to be in the coming century. Because, you look around now, and what do you see? You find that our newspapers, our media, television, electronic media etc., everything is dominated by reports on terrorism, hijacking, shooting, bomb-attacks: three girls burnt near Dharmapuri because of mob-violence protesting against court, judgement, three innocent girls who had nothing to do either with the alleged crime or with the judgement. This is the kind of violence we see day after day after day. A ten year old boy shooting his classmates in Colorado. Somewhere else another person picking up a gun, somebody being beheaded, somebody being tortured to death, dowry deaths. Violence is what dominates our news, dominates our life-styles today. When you look at all these you find yourself asking the question, "What is the solution to all this?" as ordinary people,

people not concerned, people not touched by terrorism or high-jacking or violent movements, for ordinary people who make up the 99% of the population. I find as a journalist when I travel, people are constantly asking, I am very unhappy of what is going on, but what is the solution? I find that the wisest people in all societies are giving the same answer which is that you require greater courage to turn to non-violence than to turn to violence. You need greater courage to adopt non-violence. Non-violence is for the courageous people, not for the weak-minded. The weak-minded will pull out a gun in panic and shoot. It is the courageous who turn to non-violence as the only viable human solution to the kind of problems we have. And this non-violence is not just to defeat people, it is to defeat injustice. That is what Gandhi taught us. He was not against the British. He was against oppression. He was against colonialism. He was against exploitation. He could go and shake hands with the king of England and sit as an equal. There was no personal animosity. And I think this is the message that we need to learn again and again especially for the coming generations. Only people who have experienced suffering can understand this message that Gandhi gave and of course, that the generation which went to jail with Gandhi like Kamaladevi Chattopadhyaya, Aruna Asaf Ali, Rajendra Prasad, Nehru, that entire set of people who led the country from colonial rule to independence. They are all gone. As one of my interviewees had said, even the parents of the current generation were not born at that time, when we got independence. So what has happened in my view is that today's youngsters have had it good. I mean they have only personal experience of independent days. They do not know the time when coloured Indians had to give way because a third rate clerk with the white skin was passing by. He does not know there were days when you could not sit in the same compartment in a train except for the stories of Gandhi, and that also through the movie. This is the only second-hand information they get. They have not known the humiliation, having to stand aside, the humiliation of being treated as second rate citizens in their own country. They have not experienced the humiliation of singing, "God! save the King"

instead of “Vande Mataram”. We have a beautiful rendition of “Vande Mataram” and every one of us sings it. This morning we opened the session with the tuneful “Vande Mataram”. We could not have sung this. And if the British were here we had to say, all of us had to sing, right from the first standard, every school-child had to sing, “God - Save the King”. These are all the aspects that have been wiped out of the history books. You only read about Gandhi and he lived here in Sabarmati etc. etc. It just becomes some dry facts and figures. My point is we have won political freedom, we are a free nation, we can sing what we want, we can do what we want, the constitution protects us. But are we a nation free of oppressions ? Apart from political independence, have we got other kinds of independence which are equally important: like freedom from poverty, freedom from hunger, freedom from exploitation, freedom from this divide between the very rich and the very poor ? There are so many other kinds of exploitation and oppression, they still remain very much with us. So can we use Gandhian philosophy to tackle some of these and make it a free country in the real sense ? There was a mention in one of these sessions, about multi-national companies coming in. I have done a lot of work on multi-nationals, their ethos, their philosophies, what they do, their activities and part of a global net-work which shares information about multi-nationals. I don't know, how many of you present here know about a mountain outside Madras - 40 Kms. outside Madras - Chennai which is known as the Pepsi mountain. I don't know if you are aware of it or if you have seen it. This is a mountain, artificial mountain – it was not there 10 years ago. This is a mountain of disposable plastic Pepsi bottles which have been brought by ship from the U.S. for dumping outside Chennai. Because American laws have been tightened so much that it costs a lot of money for, they cannot just dump disposable bottles anywhere at all. The laws are very strict. You cannot pollute the water, you cannot pollute the air, you can't burn them, you can't bury them. So you have to take them right out to the sea more than 100 miles or so and drop them very deep which costs a lot of money. It is far far cheaper to put it on a ship and send it to countries like Indonesia, China, Taiwan,

India and pay people to take that disposable plastic refuse, garbage. And our lowest level of poor people are very happy to take it because they can melt that plastic and turn it into cheap Hawaii Chappals, or bath-room mugs or plastic mugs, recycled plastic mugs. So this gives them some income. They will be happy. So you take them by the tonnes, they pay you 100 Dollars per tonne of dumping plastic and it sits there. And it has grown into a mountain outside Madras because many of these people who tried to melt those plastic bottles and turn them into plastic chappals found that after a year or two, they were getting incurable dermatitis, skin eruptions, eczema, respiratory ailments because of the toxic fumes and all kinds of diseases like eye-irritation; it became such a big problem that nobody wants to touch that plastic mountain now. But it exists because it is far cheaper for a multi-national company to bring it by sea, than to dispose of it under strict American law. We don't have the American kind of strict safety laws.

Here we see another kind of colonial oppression. Politically we may be free. But are we free from this kind of secondary dumping of harmful and hazardous toxic waste, formulations, drugs, pharmaceuticals ? I could go on talking for a whole day about multi-national mis-management – rather fraud. A lot of it is going on because their primary concern is profit.

There was some mention about multi-national products like tooth-paste being dumped. These days even the poorest of the poor brush the teeth only with a commercial tooth-paste. We had a contest in Delhi for the best teeth. And the person who won it was an unemployed youth who never used anything except neem sticks. He had the best teeth, not the people who used commercial tooth paste. But you still see that you are bombarded with the advertisements especially on the TV. And even children, who cannot read or write, recognise the red logo and they pester their parents to buy that particular chocolate, this particular toothpaste and that particular biscuit. That is the kind of invasion of privacy. That is the kind of oppressive salesmanship that we are all subjected to. Because we are a big market of one million people, 100 crores. Next to China we are the biggest market. So all these things are

happening and I consider this colonial oppression as political oppression and I think it is for the youngsters to be aware of all this and do what they can to protect themselves. It is not enough if we say that we are a free country. We have to be free in every sense of the term.

We also had this morning some mention of energy and power. And when I was thinking of it, it seemed to me that Mr. Subbanna made a very very proper comment, when he said there is a difference between energy and power. It is not energy we are talking about, it is power. And when you think of that you find that today our entire life-styles are built around grabbing this power. Right from the concept of getting into a bus, it is the smart thing to do to elbow out everyone else and push yourself in. Seven lakh people get into a test in Engineering or Medicine or in whatever courses, you have to elbow your way in either through reservations or by getting 99% and the one who doesn't elbow himself or herself in is considered *nalayakh*. This is our concept. I have heard so many students, youngsters saying, "I don't want to get into an IIT. But my friends think that there is something wrong and people are commiserating with my parents - so what is wrong with me ? I want to become a musician, a painter." Are we saying that people who want to do other things are *nalayakh* or lacking in brain-power or intelligence ? The smart ones are supposed to be those who go abroad and settle there and some of them come back and then people start saying, "ಯಾಕೆ ಅಮ್ಮಾ, ಯಾಕೆ ವಾಪಾಸ್ ಬಂದಿದ್ದೀಯಾ ? You could have earned 1,00,000 dollars, ಪಾಪ ಇಲ್ಲಿ 10,000 ಅಷ್ಟೆ. You cannot afford a car, a bungalow, a cell-phone etc." So people like them, you know, are really twisting their priorities. They become confused. They become depressed: "Am I doing the right thing ? "Is it wrong to have some patriotic ideas and come back and say, okay, I had my education here and I want to be with my family, I want to give back to my society what I wanted to do ?" No. The smart thing to do is to write your GRA and push off. How many thousands of the cream of our coming generation is all abroad and they are thought to be crazy if they want to come back to a salary of 1/10 of what they are

earning. My point is, can we sustain this kind of philosophy ? And for how long ? If our goal is democracy, democratic development, what do we mean by modern, we have to modernise ourselves ? We had a talk saying that we need 10,000 MWs of power. Will power ensure happiness ? I have seen so many families in America, which have three cars, one for each member of the family, all the gadgets they want, all the money they want, and all the holidays they want anywhere in the world. Is there a guarantee that they are all happy ? They are not happy. They are all spending 1000 dollars for counselling. Psychiatrists are making a lot of money, why ? The suicide rate is highest in Sweden, which has not only one of the highest per capita incomes, but highest human resource development index. Why is the suicide rate so high ? Does the good standard of living, material standard of living, guarantee happiness ? Australia has one of the highest per capita incomes in the world. Australia also has the highest incidents of wife-battering among all countries. Why does that happen ? Can a family be called happy if the wives are being beaten up ? So what do we mean by happiness ? What are we aiming at ? What do we mean by human development ? And this is where I think the relevance of Gandhi comes. If we have all the power we want, even assuming that Cogentrix comes in, Enron comes in, or ten other companies come in, is it guaranteed that we will wipe out poverty ? Look into the heart of Bangalore – Bangalore is supposed to be the Silicon Valley of India - what is happening there ? More and more youngsters are getting cell-phones, and Maruthi cars, the latest Jeans and Reban glasses and then right before them sit the rag-pickers. Bangalore has one of the largest number of rag-pickers - shelterless children. And a very high and worrisome incidence of drug-addiction. Why ? Materialism is not everything. That is not what makes us human and this is the message that I think Gandhi was trying to give.

So what is the solution ? If we say Gandhianism is the solution, when I ask myself what we can do, I have one very quick point taken from Gandhi's advice. Gandhi said, "Each one teach one". That is a message he gave. Each one of us sitting here is obviously educated - literate. If we just sit and make one more

person capable of reading, reading a news-paper or reading a pamphlet or anything else we could have achieved much in these two generations, these 50 years. “Each one-teach one” seems to be such a simple solution, very typical of Gandhi but really with far-reaching results. I can tell you, I have tried this myself.

As a person who was very frustrated sitting at home, not being able to finish my Ph.D., not being able to become an IAS Officer, not being able to go and sing, not being able to take up a job, being stuck in the house with two small children and feeling very frustrated, I said, okay, I will do something. So the maid servant – the dalit maid-servant – who was coming with her daughter, was sitting at home with 2 children, looking after the children. I said I will educate her, along with my son. When I was sitting with my son, teaching him nursery rhymes and alphabets for the admission tests, I said this girl can also sit with him. And I put her into the first standard and from thereon I just gave her 2 sets of socks, shoes, uniform and books, which gave me a lot of pleasure. Today she has passed her S.S.L.C. and she writes notes for me in English, sends me New Year cards. It is such a pleasant feeling that you have done something for a girl. And the other person I tried it with after moving to Bangalore was a construction labourer who could not afford to go to school. He was 15 - 16. The whole day he was lifting mortar. And then at 7.30 - 8.00 in the night, he would come to me with his hair full of cement. I would give him a bucket of water to wash it all off. He would sit till 9.30 and he wanted to learn alphabets and it took only 6 months. He learnt the alphabets and the next time when he went home for Sankranti, he came back with a grin from ear to ear, saying, “This time, I did not have to ask anyone about where this bus goes. I could read myself !” Such pleasure he had in saying, “I don’t have to be dependent”. And the contractor could no longer cheat him because he could calculate what his wages were, read a paper and say, what is the minimum wage. We are making the mistake of equating education with literacy, literacy with wisdom. I think they are all separate things. Some of our grand-mothers were very wise. They might have been illiterate. They could not sign... Some of today's graduates, they can

speak English, they can sign their names, but where is the wisdom ? Are they really educated ? Ask them about minimum wages, ask them about untouchability law. Ask them about adoption laws. They will not know. So can we do something to help all these 400 million people ? We have the world's largest body of illiterates, largest body of people under the poverty-line. Let each one of us try to do something to educate one girl and pay for the fees of another or to teach even house-wives, students, retired-people. Just sit and spend two months to teach the alphabets to somebody, either of Kannada, Hindi, English, Tamil or any other language and make one person capable of reading the news-paper. I think that way we will spread far greater awareness and we will have the kind of democratic society where we can start to wipe out poverty. And this is the point that I wanted to make and this is, I think, the relevance of Gandhi in the years to come. Thank you all.

Education in the New Millennium

Lecture

Dr. M. S. Valiathan

I am greatly honoured to be asked to speak here this evening. I would like to start by extending my cordial good wishes for the progress of this great institution, which has transformed the cultural life of Karnataka and also would pay my tribute to the founder of this institution, Dr. T.M.A. Pai who had the knack of turning whatever he touched into gold.

The subject given to me is an extraordinary subject: "Education for the millennium." It is hard enough to predict what will happen in the next 10 years or hundred years. But Mr. Haridas Bhat has given me the unenviable task of projecting education for the next 1000 years. This is not an easy job. But perhaps to get the perspective, it is good to look at the past 1000 years, how education was in India. Perhaps that might help us to project into the future. Fortunately 1000 years ago, when Mohammed Ghazni came here as the first conqueror from the West, there was a man accompanying him called Al Baruni. And he wrote the historic book, "Al Baruni's India" which must be compulsory reading for all of us.

There he tells us in very great detail, what he saw in India, North India, at that time almost exactly a 1000 years ago. At that time already our great universities like Takshashila and Nalanda had become memories. They no longer existed. And of all that was happening, original compositions were very few. And Al Baruni says, "The Indians are a strange people. They mix up pearls with dung and they cannot distinguish one from the other," not very complimentary. But it is a fact that even by 1000 A.D., originality had dried up in India. Because in science there are no longer any Aryabhatas, no longer any Bhaskaras. If you look at Grammar there are no longer Paninis, Pathanjalis. If you look at medicine there are no longer any Charakas, Shushruthas and Vagbhatas; and in poetry there are no longer Kalidasas or Bhavabhutis. All that was happening by the time Al Baruni came here and was writing of

dictionaries, commentaries, explanations and so on and so on. For some strange reason, this is what had happened by that time. And in the subsequent centuries India suffered a series of invasions. There were 17 invasions of India and each conqueror came in search of wealth. And one of the first things these tyrants did was to destroy libraries and universities. Just as it happened to Nalanda and Takshashila earlier, every place of learning was destroyed. Libraries were burnt. And you can well imagine what would happen today in India, if a conqueror came and destroyed all the IITs, universities in India and killed all the faculty members. It would take 200 years for us to recover. And this happened 17 times in India. During the Islamic rule, during the Moghul period, there was a small resurgence; architecture flourished. Natural sciences flourished. Art received a certain amount of encouragement but there was nothing like University education at that time.

It was in this unpromising context, when education was tottering, that the British arrived. And we have very good records of what the British saw here. Mahatma Gandhi in 1931 said in a historic speech in London, that India had more illiterates under the British rule than before the British came. This led to a very big controversy. When the British arrived in 1800 for example, Sir Thomas Munroe, who was the Governor of Madras, got a survey carried out, in Madras Presidency. And there are similar surveys available, of Punjab, of Bengal, Bihar and all of them more or less agree with each other. And the Madras Presidency survey also covered South Kanara (Canara) which is of special interest to all of us here. And in that survey – it has been published – you will find that almost every village had a school. The school would have 10 to 12 pupils, sometimes upto 20 and the schooling always started according to the survey on the 5th day of 5th month of the 5th year of the child. The school would start at 6.00 in the morning, go on to 11.00 and then start again at 2.00 and go on to 6.00 and they would be taught reading and writing initially on sand spread on the floor, going on to cadjan leaves and paper. They would be taught mathematical functions and given moral instruction. So at the end of the schooling which lasted for 6 to 8 years all the children could

read, they could write, they could do basic calculations, they could get jobs as accountants to merchants and so on. And extraordinarily, among these students almost 30-40% came from what we call OBCs today (Other Backward Classes). Some of the teachers in fact belonged to OBCs. These are all in the British Collector's report. You can read it today.

And there were 1000 colleges in the Madras Presidency. The colleges were not like this M.G.M. College. Those colleges really devoted themselves to one discipline: medicine, grammar, astronomy, and so on. And there, the education would go on for 10 years. Extremely hard, for example a university, a college teaching Nyaya philosophy going on upto 11.00 at night. One scholar could be the Professor, very often he collected the money from the community and built this college. And there would be around 10 students or so. And unlike the schools, where majority were OBCs and others, in the colleges, particularly teaching vedanta, the larger number would be Brahmins, whereas in medicine, larger number were non-Brahmins. So we had a system of education when the British came here. And according to Sir Thomas Munroe's minutes one third of the boys of the school going age were in fact attending the school. That does not take into account, as he himself says, the large number of girls and others who were taught privately at home. This was the system, Mahatmaji called "A beautiful tree which was uprooted by the British." And they left it to rot, in his own words. This system perished. It perished because the way they sustained the system in a village for example, was largely by a self-administering community. Of whatever they collected from the farms, farm-produce, what actually went to the Nawab or the King was only 10 or 15%. Even a tyrant like Aurangzeb collected only 20%. All the rest 85-80% was spent in that community. And everybody - there was a Nadaswaram player, the man who was making garlands, the teacher who taught was entitled to a certain share from the produce of the land. So everyone had his entitlement, nobody starved, that's how the society functioned at that time.

As soon as the British came they stopped this completely, and introduced the revenue collection; the very term "collector" came

like this. The collectors would collect the revenue. And they would take 50% of the produce. And there was no longer any lateral distribution in this manner. So you find from 1800 onwards; all these teachers, nadaswaram players, all making petitions to the collector, "Please give me a pension." "Please give me something". Overnight they became beggars. That was the physical destruction of our educational system, which Mahatmaji referred to. But what was far more important was the psychological destruction. For example Macaulay writes that the entire literature of the East will not be equal to one shelf of European books. So the constant dinning into your ears, that you are no good. Your literature is all rubbish. Your science is despicable. Now this has been dinned in to us, year after year, decade after decade, century after century. What we have inherited is the British system of education. We, of course, learnt many things, techniques, science etc. But that colonisation we have not been able to overcome even today. We got political independence, we are getting economic independence. But psychologic independence is, I am afraid, nowhere near us. We don't realise the enormity of the damage which has been done to the Indian psyche by the type of education we have.

Of course, in the last 50 or 100 years, we have made great advances, we have more than 200 universities in India. We have close to 10,000 colleges. But on the other hand, we also recognise that 50% of the Indian population is illiterate today. And with all these colleges and institutions, the percentage of Indians, of college going age who have access to higher education, is less than 10%. And the quality of education itself leaves a great deal to be desired. The products cannot compete internationally. It is in this kind of a situation suddenly we are faced with globalisation. The way it is coming we are hardly able to swim and there is a real fear - genuine fear - that we may be swept away by the current. That is what is happening. From the way the Indian educational scene is moving with all the minuses, it is safe to predict that elementary education, secondary education, will definitely become universal. It may take 50 years or 100 years. Remember, we are talking about 1000 years. So there is no doubt that they will become universal. There is no

doubt that vocational education will become extremely popular like information technology, hundreds of new vocations are coming up. So there will be a shift away from the collegiate type of education moving into vocations. That is bound to happen. Professional education will advance. Distance education - if 50% of the Indian population have access to higher education, compared to less than 10% today, in the next 200 years, the rest will be taken care of by distance educations offered within the country or even by countries abroad, because they are also coming into India. It is a globalised economy, globalised education system. All these are bound to happen. I have no doubt, these are the tangible parts of higher education as I see it ahead. But this tangible part alone is not going to assure India's future in the next millennium. That is one thing you learn when you look backwards. Because there are three intangible elements without which these tangible parts will lose their significance. And the first of the intangible elements according to me is the training of the mind to think, that is using the mind. This is one thing which we have lost under the colonial rule. Today we teach in the schools, colleges. But what is it that we have achieved in the last 300 years ! What is it that we have done which the world takes note of, which the world admires, the world uses ? Anywhere in the world you go, you see people using Raman spectrum. In my own field of medicine, I am unable to think of anything in the last 300 years - a contribution that we have made in India which the world is using. We are all fond of writing papers in journals, we claim that we have found something new, that is fine, that should go on. But does it have any global impact ? I am unable to think of this. And that is a result of our inability to use our mind, our incapacity to use it. There was a time in India when this was encouraged, for example, in the Charaka Samhitha. Charaka Samhitha is a book full of discussions. In one discussion, the Acharya who is chairing says that to manage a patient, four components are required. First the patient. The second is the physician. The third is the attendant. And the fourth is the drug. And each one of these should have four qualities. If all these are combined then the treatment will be fine. The patient will do very

well. And to the extent that there are deficiencies in any one of these, the treatment to that extent will be ineffective. So the teacher makes a statement and the first student who discusses, says, “Acharya, I don't think you are right.” He says, “Sometimes we see even where all these four elements are perfect the patient dies, but at other times we see the four elements are incomplete but patient is recovering. So according to me treatment and non-treatment are identical. There is no difference”. So this is how the discussion starts. Another example, around that time, Jeevaka was Buddha's physician. He was an orphan born in Patna, and when he realised he was an orphan he left. He desired that he would make something of himself and went to Takshashila and studied there. He was obviously a prodigy and the other students started complaining that the Acharya was partial to Jeevaka. Now Jeevaka became a great figure and there in the Buddhist books you will read about the final examination of Jeevaka: a practical test would be given. And the practical test given to Jeevaka was to go and find around Takshashila, a plant which had no medicinal value. He walked for three days, he was not to be seen. When he came back, he came empty handed so that, the Acharya asked him, “What happened to the plant?” He said, “Sir, for three days I have gone round Takshashila. But I am unable to find a plant which has no medicinal value.” Now here is an example of thinking. He was not simply repeating something but using the mind. Now this is intangible. So long as our education is not encouraging the use of the mind there is no chance we are going to innovate anything. And there is no chance we can survive the global trade. Because trade by definition is buying and selling. If you keep on buying and if you have nothing to sell, then our fate is sealed, may be in the next 200 - 300 years. So using the mind, that is the very first, most critical, intangible in education.

The second thing is character. It is not worth having higher education minus character. We have a number of examples of that in India. Even in those parts of India, which claim to be highly educated, there is a violent society - society at war with itself – a corrupt society where the whole nation can collapse. There are three

elements of character all represented by Mahatma Gandhi's personality. One is fearlessness: "Abhaya" mentioned repeatedly. I don't think there is any other word in the Upanishads or Bhagavad Geetha which has been more often repeated than "Abhaya" - fearlessness. Whatever happens I will not change from my righteous path. Bharthruhari, one of the great King Poets of India, in a great moving stanza says,

"Let the wise men condemn or let them praise, let fortune come or go, let death come today or a hundred years later, I shall not deviate from the path of righteousness." That is exactly fearlessness. And second is compassion. And compassion is not just to sick man. Compassion is to human beings. Compassion is to animals. Compassion is to trees, to nature. All this has broad definitions. And most important is truthfulness. Mahatma Gandhi called his autobiography, "Experiments with truth". Again our own national motto is "*Satyameva Jayathe*" – one of the great Upanishadic sayings. So these three elements constitute one's character. And you cannot find a better example than Mahatma Gandhi. He symbolises all these.

And thirdly there is one more intangible and that is pride in being Indians. It is unfashionable to say it, but I am afraid, without that there is no millennium for India. We have to realise that we are inheritors of a tradition which is 5000 years old. And if this is to continue, we are the link to the future, from the past 5000 years to the future 1000 years, we are the links. And if we are not conscious links, then that chain is going to break. Therefore that consciousness, that we are transmitters of a great tradition, is also equally important. If these three intangibles are not there, you may have all the tangibles, all the colleges, all the universities, all the distant education programmes, I am afraid, there will be no millennium ahead of India as a great civilization. But if these three intangibles are given equal importance, then I am very sure that the next 3rd millennium will be brighter - certainly brighter than the 2nd millennium.

Future of English

Lecture

Prof. (Dr.) N. S. Prabhu

One important feature of the 20th century which is not very often remarked on is the spread of the English language. In the two centuries that preceded it, the English language did spread but chiefly as a result of people from Britain going elsewhere to live such as North America, Australia, New Zealand, South Africa and so on. This is different from what happened in the 20th Century. It wasn't the English speaking people spreading out, but the language spreading out. Being spoken by not Englishmen, Americans or Australians, New Zealanders, well, but Indians and Malaysians and Africans and this has led to the phenomenon of English-speaking, English-based, English-related- bilingualism across the world. They are all speakers of their own languages but in addition, they speak or write, they use English, to such an extent that our estimate today is that for each person who speaks English as a mother tongue, there are atleast two in the world who speak it as a second language. So we, people like Indians who use English, outnumber the Americans and the British and the New Zealanders all combined together, we outnumber them to two to one and the bilingualism is rising rapidly. It is quite a remarkable phenomenon. And of course, whenever this happens, as has happened to many languages in the past, the language itself begins to show variations from one place to another. So there is Indian English, there is Nigerian English, Singapore English, West Indian English and so on.

So English language in the world is something of a collection of variations, varieties of a language. It is a remarkable phenomenon which can not solely or primarily be attributed to colonialism and so on. It is true that the British empire was a part of the reason. But if you take India, in the past 50 years of Independence, the number of people using the English language in India has increased far more rapidly than in the preceding 100 years. We were not in the colony but more and more Indians have

been using English because they wanted to or needed to. And it is the same across the world. Not just the former British colonies, but former French colonies, former Portuguese colonies, former Spanish colonies, that are using more and more English changing over from their colonial master's language, whichever it was, to English.

So it is not just colonialism. Nor is it just the result of the economic power that the United States has been wielding. These are there but the other factor I want to point out in this talk.

A famous linguist called Michael Halliday made a study of an infant's language. This was about 30 years ago. And the infant was his own son at the age of six months and he studied the child until the child was about a year and a half. The idea was that a child normally begins to speak something of the language as we know it, the parent's language at about the first birthday. The first word around the first birthday. There are variations but Halliday wanted to study what the child did before it showed any signs of speaking the parent's language at the babbling stage when the infant was making sounds, noises and producing tunes etc. And he carefully observed, what kind of tune or sound the child produced in what kind of context. And he comes up with a distinction between two functions for which the child is using the sound: two quite different functions. He calls one of them, the pragmatic function, chiefly when the infant wants something. "I want"; roughly that is the meaning. And the other function he calls the "mathetic function" – it is a Greek word, same as in mathematics, having to do with the mind, intellectual function. Roughly that is when the child is saying, "What is that ?" One functioning is "I want." The other is, "What is that ?" And the sounds and the tunes used for the two functions were quite distinct - you could tell. Now Halliday, of course, uses this distinction as the basis of an important theory of grammar that he proposed for human languages. But it seems to me that there is a fundamental distinction there about us, human beings. There is the function of "What I want ?", "What I want to do ?", "What I want someone else to do for me ?", "What I want from the world ?", The other function is, "I want to know", "I want to know what that is ?",

“I want to know how this is”, “We want to know.” This thirst, this urge to know. An American philosopher of science refers to this as the rage to know. Human beings are made in such a way that they have to know. It is not just curiosity as a kind of interesting hobby. No, we have to know, we seem to be incapable of living without knowing things. We have to know. We have to make sense. Just as an infant 6 months old was trying to make sense of the world... wants to get some understanding of the world. And much intellectual activity of the past can be seen in the context of this rage to know. It is possible to see the different religions, as largely the answer to this need- the rage to know. I want to know who made this world. I want to know who determines the future, all the things that we cannot know. I want to know what happens after death. This religion has this answer. A lot of the myths in human history are an answer to the same urge: a lot of what we refer to as superstition, speculation, claims about revelations etc., etc. There are bodies of knowledge produced in the past at various times, different kinds of knowledge.

This knowing is, getting an understanding of the world in some form. I don't know what it means to say “to know the truth about the world”. The truth about the world as far as I can see can only mean the form of understanding of the world which I find most satisfying; that is the truth for me. Similarly, the form of understanding of the world which you find most satisfying at a given time is the truth for you etc. I don't know what truth would mean beyond this. I am not certain about the absolute truth about this. But the understanding that satisfies us and the understanding that we can live with, that occurs in the mind by using the language as a tool. Language is a powerful tool of the mind. Human beings are called the tool-using animal – one way of distinguishing humans and animals is we can use tools, yes, that is an extension of the hands. There are many more things we can do, once we have tools, than we can imagine doing without any tools. Similarly language, is the most important and the most powerful tool of the mind. It is a system of symbolism which enables you to go beyond the physical circumstances you are in and engage in abstract thought. It enables you to think abstractly.

And the production of knowledge or understanding, the formation of any particular understanding body of knowledge occurs through the power of language as a tool. And particular bodies of knowledge that have occurred in the past have been through or with the use of one or another language. Now I said particular bodies of knowledge, let me use a term which a man called Jung used in talking about science, the term, “paradigm”. That is one set of beliefs, understandings and their extensions etc., etc. So we had a paradigm of knowledge whose language was Sanskrit at one time. And in fact we had a paradigm of knowledge in India, whose language was PALI, and it travelled from India all over South East Asia to China, to Indonesia. We had another body of knowledge in Europe whose language was Latin. And it lasted throughout the middle ages. We had a body of knowledge in the world, whose language was Arabic. The body of knowledge, ideas, understandings of the world have the power to satisfy or persuade other people. And different ideas have a different power. That is to say, some ideas about the world exert a stronger influence on other minds than others do. They are more persuasive. They are more satisfying to a larger number of people. Ideas have power and the power of particular ideas varies. When a body of knowledge travelled through Buddhism and the Ramayana etc. etc., right down to Indonesia and China it happened because that particular understanding, that particular construction of the world (Construction is construing, making a sense), that particular way of construing a world had enough appeal and power for other people. And similarly the knowledge that was carried by Latin. The point is that the paradigm of knowledge that we are living with is what we call science: Rational, emperical inquiry subject to prediction, falsification, the thing that started with Galileo and Newton and so on right down to Stephen Hawkins and not just the ideas that arise in the context of a rational enquiry but ideas that arose, ideas that were put forward by people like Hume and Locke. This body of knowledge has turned out to be the most persuasive, the most satisfying, the most powerful at this time. And it has spread all over the world. Take the undergraduate syllabus of M.G.M. College or

Mangalore University or of any University anywhere in the world: The curriculum consisting of different sciences, Physics, Chemistry etc. or the Social Sciences like economics, philosophy, so on and so forth. All of this or 95% of this belongs to this knowledge paradigm which is about 300 years old. And the language of that knowledge paradigm has been English. We have been able to use English for trade and commerce and international travel and diplomacy and air-traffic control. etc. etc. etc. But far more valuably, from my point of view, we have been able to use English to get access to the current paradigm of knowledge and not just to receive the products of that paradigm but participate in that paradigm- take part, be free to take part in the processes of generating and extending that knowledge. And wherever English has spread, the same opportunity is available to those people, not just to receive, but to take part in the production. As a linguist today, I can take part freely in the ongoing work, the ongoing ideas that are coming up, the theories that are being proposed etc. and propose my own if I want to. It is this intellectual community spread across the world, that is an important factor, both in the spread of English and in our wishing to continue to use of language.

It is possible to feel – and in language studies one hears this often enough – this is an alien language. It enslaves our minds. We should be doing this in our own language etc. etc. The Indonesians and Chinese did not say that about Mahayana Buddhism. They did not say this was alien. They had the magnanimity to open their minds and receive this knowledge paradigm if they found it satisfying. But we can say it. I know that people feel strongly about this. Personally it never appeals to me very much. One thing I can recall here is, when I was a student here, in the 50s, Prof. Haridas Bhat even in those days used to get speakers as far as two-three times in the year from other places and one of the persons who came was P. Kodanda Rao, of the Servants of India Society, Bangalore. This was the time when there was a controversy about the retention of English with people like Rajaji and so on participating in the debate. Kodanda Rao, in one of the speeches, said, “I don’t understand this notion of their language and our

language. Whatever language I choose to learn and to use, is to that extent my language. It may be theirs as well, of course, but it is my language simply by virtue of the fact that I use it for my purpose. I can choose to use six different languages, ten different languages, they are all my languages.” I think that was an important idea. In later years, when I studied linguistics as a specialism, I realised the truth of this even more, for those who study language, language is just a wonderful, a great, a very complex, very hard-to-understand faculty, ability of the human mind. It is an attribute of humans. It is a great gift of the species. And what it involves, what mental structures must be involved in this ability to use language is something that linguists, the best linguists in the world are yet to fully understand. It is such a complex phenomenon. Therefore something that you hold in awe, that for me is language, I don’t work up any feeling about, “my language vs your language”, “my language is better than your language”. English, yes, it is their language, but it is also ours and if they choose to learn Konkani then, you know, Konkani is their language to that extent. The more important point is that it is this opportunity to participate in a world-wide intellectual enterprise. This knowledge paradigm- that is what we need, that’s what I would like us to do through English. It’s not whose language English is. More important question is, why do we need it ? What do we want to do with it ? And how important is the thing that we want to do ?

Now what have we got to do with education and the future ? There is an important link between higher education and what Halliday called the mathetic function. A central concern of higher education is enabling people to participate in the processes of knowledge generation and extension to enhance humanities’ understanding of the world, to advance our understanding of the world we live in. And it seems to me important to bear this in mind, in these days when talking more and more about job-oriented education and job-oriented English and English for receptionists, English for telephone operators, English for hospital nurses, English for selling goods. All of them are pragmatic, necessary, important functions for those who have to do. Let us not however forget the

more important function, more central function and that is to extend the power of our mind to think, speculate, participate in knowledge production, the mathetic function. And interpreting prediction as an expression of one's hopes, which is all one can do, I'd like to hope and therefore predict that the higher education and the learning of English will continue to serve the mathetic function. That is the first point.

The second point is that I am not saying that this role that English has all over the world as the language of the mathetic function is forever. Because there is no way of saying that knowledge paradigm is for ever. I would be very surprised if it was for ever. It is most unlikely. It is most unlikely to go on for the next millennium. Perhaps for the next century or a few centuries may be. Because just as there have been other kinds of knowledge paradigms in the past, one day or another there is bound to be a very different knowledge paradigm, as different as this paradigm of science has been from its predecessors. Well, there is no way of saying where it will occur, when it will occur or what it will be like. If we did, We would be already in that paradigm. But I think it is most likely this will be followed by another kind of knowledge. A knowledge paradigm involves not just how much knowledge or what sort of knowledge but what counts as knowledge. What was regarded as knowledge in ancient India is not regarded as knowledge now, barring overlaps here and there. Paradigm is a matter of what we regard as knowledge. And it seems to me someday we will have a new paradigm when the concept of what constitutes knowledge will change and whatever language happens to carry that paradigm will probably replace English.

ಪುರುಷೋತ್ತಮನಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಅಭಿನಂದನ ಭಾಷಣ

ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮೂರು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಇರಲಿ ಅಂಥ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಷಯ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲೋ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲೋ ಈ ಸಂದೇಹ, ಸಂದಿಗ್ಧ - ಯಾಕೆಂದರೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲೆ. ಅರ್ಥವಾಗುವ ಹಾಗೆ, ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂದಿಗ್ಧ ! ಈಗೇನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ತಾವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದವರು ಬಹಳ ಮೌಲಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮಂಥನವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವಂಥ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಈ ಮೂವರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು - ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಅವರಿಗೇನೋ ಆಯಿತು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ನಮ್ಮವರು ಮತ್ತು ನನ್ನವರು. ಜಗತ್ತಿಗೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೊರಟವರು; ಇದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕೂರ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಮಣಿಪಾಲದ ಮಾಧವ ಪೈಗಳೆ; ಅದನ್ನವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುವುದು, ಅದನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು- ಇದನ್ನೇ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಧರ್ಮದಂತೆ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವನವು ಪಕ್ಕವಾಗುವುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಡನೆ ತುಂಬಾ ಆತ್ಮೀಯವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪಡೆದವರು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಂದರೆ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ಜತೆಗೆ ಸೇರಿ ದುಡಿದವರು. ಎಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್, ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರನ್ನು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೆವು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ನಂಬಿಕೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಈ ದೇಶ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬದುಕುವಂಥದ್ದು. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಅಂತರ್ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪುಟಿಯುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬದುಕಿದವರು. ವಿಚಾರ, ಚರ್ಚೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಲಿ, ಆ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೆ. ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಈ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಯನ್ನಿಡಬೇಕು.”

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು ಜನಕ್ಕೆ ಅವರ ನಂಬಿಕೆಗಳ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಅವರು ನೋಡಿದಷ್ಟು ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ ಯಾರೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ದಿವಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ. ಅದಕ್ಕೇನು ಪೆನ್ನು ಬೇಡ, ಬರಹ ಬೇಡ. ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಿಂದ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ, ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಈ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ತಮ್ಮ ಜೈನಧರ್ಮದ

ಪಾಲನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ತಾವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಇಂಥಾದ್ದು ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇವರಿಗೆ ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿ, ನಿಜವಾದ ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿ ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೋ, ಆ ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನೇ ಕೊಡಲಿ, ಏನೇ ಮಾಡಲಿ, ಒಂದು ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಈ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಜನರ ಮೇಲಿನ ಮಮತೆಯಿಂದ ಅವರು ಜನರ ಪಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ರೀತಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನೀವು, ನಾನು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು ನಾನು.

ಇಡೀ ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರದ ಆದಿಪತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಜನರು ಅಚ್ಚರಿ ಪಡುವಂತೆ - ಬರೇ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲ, ತುಳುವರಲ್ಲ - ಭಕ್ತರು ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರಲಿ, ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬರಲಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಗೊಮ್ಮಟ ರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವರನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ರಾಮಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಗುಣಗಳು ಯಾವುದಾದರೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ನೆಲೆ ನಿಂತದ್ದು ಇದ್ದರೆ, ಅದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಲ್ಲಿ ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಪ್ರಿಯಭಾಷಿ, ಮೃದುಭಾಷಿ, ಪೂರ್ವಭಾಷಿ, ಇದೆಲ್ಲ ರಾಮನ ವಿಶೇಷಣಗಳು. ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು, ಮಧುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು, ನೀವು ಮಾತನಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಮಾತನಾಡುವುದು ಎಂದೆನ್ನುವ ಈ communication, ಈ ಸಂವಹನ, ಮನುಷ್ಯನನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೂ ಬೆಸೆಯುವಂಥ ಒಂದು ಸಂಬಂಧ. ಯಾವ ಭಾಷೆಯೇ ಇರಲಿ. ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಇವತ್ತು ನಾವು ಒಂದೇ ಆನೆ ತಂದದ್ದು. ನಾವು ಧರ್ಮಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ - ನಾವು ಅಂದರೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಜನಪದ ಟೀಮ್ ಉಂಟು - ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪರದೇಶಿಯರಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಉತ್ಸಾಹ, ಇಷ್ಟೂ ಪರದೇಶಿಯರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳಕ್ಕೆ. ಅವರು ಎರಡು ಆನೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಗೇಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗಲೇ ಎರಡು ಆನೆ ಮೆರವಣಿಗೆ. ಈ ವಿದೇಶೀಯ ಗಾಬರಿ - ಆನೆ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲ. “ಇದೇನಿದು ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ನಾವು ?” ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ, “ಇದೇ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಅಂದರೆ ಹೀಗೆ. ಇನ್ನು ಹೋಗುವಾ - ನೋಡುವಾ, ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅವರನ್ನು ನೋಡುವಾ.” ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ, ನಾವು 10 ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ. ಅಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಷ್ಟರವರೆಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿರಬೇಕು. ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಕೃಪಾಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ನಮ್ಮ ಆ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು ಎಂದರೆ, ಅದು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಯಿತು. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಜೀವನದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ - ಬೇರೆ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರೊಂದು patron- saint - ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ! ಈ ತುಳುನಾಡಿನ ಒಂದು ಪಾಡ್ವನ - ನೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದು - ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಇಡಿ ಜಗತ್ತು ಇವತ್ತು ಮನ್ನಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಅವರು. ಅಂದರೆ ಈ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ, ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ

ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವಂಥ ಒಂದು ಘನವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇ ಸಂತೋಷ. ಹಳ್ಳಿಯವರು ನಾವು. ನಮಗೆ ಪೇಟೆ, ಪಟ್ಟಣ, ರಾಜಧಾನಿ, ದೆಹಲಿ, ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಉಂಟು. ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದದ್ದೇ ಅದು. ನಮಗೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವೂ ಉಂಟು ಮತ್ತು ಅವರ ಹಾಗೆ ನಾವಲ್ಲವೆಂದೂ ಉಂಟು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಗ್ಡೆಯವರಿಗೆ ಪದ್ಭೂಷಣ ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಜನ ಯಾವಾಗಲೋ ಕೊಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜನ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಜನ ಅವರಿಗೆ “ಪುರುಷೋತ್ತಮ” ಎಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ ಇವರು - ಇವರು ಬೇರೆ - ದೇವರಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವವರು, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವವರು, ಸಮಾಜದ ಹಿತವನ್ನು ಸದಾ ಬಯಸುತ್ತಾ ಇರುವವರು. ಇಂಥ ಒಂದು ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದುಬಂದವರು ಎಂದು ಹೆಗ್ಡೆಯವರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಯಾವಾಗಲೋ ಕೊಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗಿದೆ. ‘ಭಾರತರತ್ನ’ ಕೊಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಆ ದೃಶ್ಯ ಭಾರತ ದೇಶ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆಡೆ ಕಾಣಿಸದು. ಅಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ದಿಗ್ದರ್ಶಕರಾಗಿ ನಿಂತರು, ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತಂಥ ಮನ್ನಣೆ ದೊಡ್ಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ - ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕು: ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದರು ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ. ಎಂಥ ಪ್ರತಿಭೆ ? ತನಗಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ಪ್ರತಿಭೆ ಅಲ್ಲ; ಈ ಲೈಟ್ ತನಗಾಗಿ ಬೆಳಗುವುದಲ್ಲ. ನಮಗಾಗಿ ಬೆಳಗುವುದು. ದೀಪ ಇರುವುದು, ಹಣತೆ ಇರುವುದು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೋರಲಿಕ್ಕೆ, ತನಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಅಂಥ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಘನತರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಗುರುತಿಸಿದರು ಎಂಬಂಥ ಒಂದು ಆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಇವತ್ತು ನಾವು ಹೆಗ್ಡೆಯವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಗೌರವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಎಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಮಣಿಪಾಲ, ಮಾಹೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಾಧವ ಪೈ ಫೌಂಡೇಶನ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹತ್ತು ಸಮಸ್ತರೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮದೊಂದು ಸುವರ್ಣೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭ-ನಮಗೆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿಂದ ಸಂಜೆವರೆಗೂ ಉಂಟು - ಆದರೆ ಇದೊಂದು ಅವಶ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಎಂದು ಡಾ| ಹೆಗ್ಡೆಯವರನ್ನು ಕರೆದು ಅವರನ್ನು ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಬಂದಂಥ ತಮಗೆಲ್ಲ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು

ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ●

ಗೌರವದ ಕಾಣಿಕೆ

ಅಭಿನಂದನ ಭಾಷಣ

ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ

ಈ ಹೊತ್ತು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರ ನಾವು ನನ್ನ ರಾತ್ರಿ ತೆಕ್ಕೊಂಡದ್ದು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಸಭೆ ಕರೆಯಬಹುದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಾರಂಭ ನಾವು ಏರ್ಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಸುವರ್ಣೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭ-ಇದು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಾತೃ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಶನ್ - ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಡಾ| ಪೈಯವರ ಅನಂತರ ಎಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದಂಥವರು ಡಾ| ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ - ಇದೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಂಭ - ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಪರಿಚಯವಾಗಲಿ, ಅವರ ಗುಣಗಾನವನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರ ಪರಿಯಂತ ಅವರನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಜನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂದು ಅವರ ಕೀರ್ತಿ ದೇಶವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಸಂದಿದೆ. ರಾಜರ್ಷಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರನ್ನು ಬಹಳ ಸಮೀಪದಿಂದ, ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕಂಡವರು ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು. ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಅತಿ ಸಮೀಪದಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ: ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ತೀರ್ಥರೂಪರಿರುವಾಗ, ಒಂದು ನಡಾವಳಿಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಇತ್ತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ವಿದ್ಯಂಭಣೆ, ಆ ನಡಾವಳಿ-ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ನಾವು ನೋಡಿದೆವು. ಅದರ ಸವಿನೆನಪು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಒಂದೆರಡು ಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಮಾಡದೆ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರೂ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯದೆ ಇರುವ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಅವರ ಎಲ್ಲ facets of life- ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲ ನಿಕಟವರ್ತಿಗಳು ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು. ಶ್ರೀ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಉದಯವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆಲ್ಲ ಸಂತೋಷವೆಂದರೆ, ಈ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವ ಪುಣ್ಯ ನಮಗೆ ದೊರಕಿದೆ. ಎಕಾಡೆಮಿಗೂ ಡಾ| ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೂ ಇರುವಂಥ ಸಂಬಂಧ, ಅಷ್ಟು ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ಮನ್ನಣೆ, ಈ ಗೌರವವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ, ಈ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನಾವು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗಂತೂ ಈ ಸರಕಾರದ ಮನ್ನಣೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಪುತ್ರ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸುಪುತ್ರ ಡಾ| ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂಥಾದ್ದು ಅತೀವ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಎಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ

ದುಡಿಯುವಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಂಥ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಮಂದಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಮನ್ನಣೆ ನಮಗೂ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಡಾ| ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಗೌರವದ ದ್ರೋತಕವಾಗಿ, ಇಂದು ನಾವು ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಕಾಡೆಮಿಯ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಲಾನಂತರವೂ ಜೀವಂತರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ

ಪದ್ಮಭೂಷಣ ರಾಜರ್ಷಿ ಡಾ|| ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ

ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮೂವರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಪ್ರವಚನಗಳಿಂದ, “Vision-2000” ಅಥವಾ “ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದ ನಿರೀಕ್ಷೆ”ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಮತ್ತು ಎಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಅಥವಾ ಮಣಿಪಾಲದ ಸಂಬಂಧ, ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರೊ|| ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ವರವರು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ವೈಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನದು. ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ತಂದೆಯವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಮತ್ತು ಡಾ|| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ವೈಯವರು ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯರಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರು ಮಣಿಪಾಲ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ನ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಕೂಡಾ ಆಗಿದ್ದರು. ನಾನು ಕೂಡಾ ಆಮೇಲೆ ಆಗಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಬಾರಿ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ತೀರಾ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಆಗಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದೆ. ತಂದೆಯವರು ಹೇಳಿದರು, “ಇವತ್ತು ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದೆ, ಹೋಗಿ ಡಾ|| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ವೈಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳು, ನನಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯವಿದೆ, ಇವತ್ತು ಮೀಟಿಂಗ್ ಗೆ ನನಗೆ ಬರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು.” ನನಗೆ ಬಹುಶಃ ಸಾಹುಕಾರ್ ಬಾಬಿ ವೈಯವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕೈಕಾಲು, ನಡುಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಡಾ|| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ವೈಯವರ ಹೆಸರು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿತ್ತು. ಅಂಥ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿ ? ಬಹಳ ಹೆದರುತ್ತ, ಹೆದರುತ್ತ ಹೋದೆ. ಹೋಗುವಾಗ ಅವರು ಆಗ ತಾನೆ ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದು ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ; ತಕ್ಷಣ ನಿಂತು “ಯಾರು ನೀವು ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದೆ. “ಹೌದಾ ! ಬನ್ನಿ, ಏನು ?” “ಹೀಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಗೆ ಬರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.” “ಅರೆ, ಮೀಟಿಂಗ್ ಇರಲಿ, ಬಿಡಿ, ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಹೇಗಿದೆ ? ಮೊದಲು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ,” ಎಂದರು. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರನ್ನು ಮಣಿಪಾಲಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಇಲ್ಲೇ ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಶುಶ್ರೂಷೆಗಳು ನಡೆದುವು. ಇಲ್ಲೆ ಅವರ ದೇಹಾಂತವಾಯಿತು. ಅದರ ನಂತರ ಡಾ|| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ವೈಯವರು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು ಎಂದು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮತ್ತು ಮಣಿಪಾಲದ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಇವತ್ತಿನ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ರೂಪ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಮಹನೀಯರೂ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಹೀಗೆ: ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದತಿ ಜ್ಞಾನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಜ್ಞಾನ ಸಂಗ್ರಹ ಆದ ಮೇಲೆ ಅನುಭವ ಸಂಗ್ರಹ. ನಾವು ಕಥೆ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ -

ರಾಜಕುಮಾರರು ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ದೇಶ ಸುತ್ತಬೇಕು ಎಂತ. ಯಾಕೆಂದರೆ ದೇಶ ಸುತ್ತಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಪಂಚ ಜ್ಞಾನ ಬರುತ್ತದೆ, ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷಗಳ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಹೇಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತು ಜನಜೀವನದ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕು, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಕನಾಮಿಕ್ಸ್, ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸೈನ್ಸ್, ಸೋಷಿಯಾಲಜಿ, ಹಿಸ್ಟರಿ ಇದೆಲ್ಲ ಓದಿದ್ದು ಪಟ್ಟ ಆದ ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ನನಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಒಂದೇ - ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮಾತ್ರ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಎಂದರೆ, ಬಹುಶಃ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಇದೊಂದು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ. ಈಗೇನು, ಅದನ್ನು ಕಾಲೇಜು, ಕಾಲೇಜು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರಾದರೂ ಕೂಡಾ, ಅದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಇವತ್ತಿಗೆ ಅದರ ಗಾತ್ರ, ಗಂಭೀರತೆ, ಮತ್ತು ಅದರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವುದು ಅದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹಾಗೆ ಎಂಬಂಥ ಗೌರವ ಭಾವನೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಲಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಲಿ, ಮೆನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಬಂಧವಾಗಲಿ, ಇವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ವಿಶೇಷವಾದಂಥಾದ್ದು. ಅಪರೂಪದ್ದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಓದಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಂದೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ತೂಕ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರತೆ, ಕಳಕಳಿ, ಜ್ಞಾನ ಇವೆಲ್ಲ ಕೊಡುವ ಒಂದು ಪದತಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ಇತರರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಹುದು, ಹೇಗೆ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಬಹುದು, ಹೇಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ತಮ್ಮ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಮೂಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಏನೆಂದರೆ, ಡಾ| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈಯವರು ಈಗಲೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ.ಎ. ಪೈಯವರು ಈಗಲೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ಈಗಲೂ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವರ ನಿಧನದ ನಂತರವೂ ಕೂಡಾ ಅವರ ಆ ಛಾಯೆ, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಅವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್‌ರಂಥವರು ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಕೂಡಾ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಅವರೇ ಆದರೆ, ಅವರೇ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಆದರೆ, ಇನ್ನು ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಏನಿದೆ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಸಂಬಂಧ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇರೇಪಣೆ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರೇಮ ಇನ್ನೇನಿದೆ ? ಡಾ| ಪೈಯವರು ಎಲ್ಲಿ ಓದಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅವರು ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಟಿ. ಎ. ಪೈಯವರೂ ಹಾಗೆ, ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಈಗಲೂ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. “ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು” ಎಂದು. ಅದು ಯಾಕೆ ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು ? ಮಣಿಪಾಲದ ಮಣಿಣ್ಣಿನಲ್ಲೇ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಗುಣ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲೇ ಇದೆಯೋ ? ಇಂತಹ ನಾಯಕತ್ವದ ಕೊರತೆ ತುಂಬಾ ಇದೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಂದು.

ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರು ಕೇಳಿದರು: “ಈ ಮಣಿಪಾಲದ ಪೈಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಮಠ ಇದೆಯೋ ?” ಎಂದು. ಯಾಕೆ ಕೇಳಿದ್ದು ಅವರು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು ಇವರು ಉಡುಪಿ ಮಠದೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸಂಬಂಧ. ಉಡುಪಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಅವರಿತ್ತ ಗೌರವ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಡುಪಿ ಮಠದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೂ ಕೂಡಾ ಪೈಗಳು ಬೇಕು. ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳು ಬೇಕು, ರಾಮದಾಸ್ ಪೈಗಳು ಬೇಕು, ರಮೇಶ್ ಪೈಗಳು ಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ಪೈಗಳೂ ಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ಆಗಿರಬೇಕು ಅವರಿಗೆ. ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯವರು, ಹಾಗಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಮಠ ಬೇರೆ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇದೇ ಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವರೋ ಇವರು ಅಂತ ! ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸತಕ್ಕ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ತಾವು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ, ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮ, ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ದೊರಕಿದ್ದು, ಅವರ ಹಿರಿಯರಿಂದ: ಡಾ| ಪೈಯವರಿಂದ, ಅನಂತ ಪೈಯವರಿಂದ. ಈಗಲೂ ಕೂಡಾ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವರಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇವತ್ತು ಹೊಸ ಶತಮಾನದ ಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಹಳೆಯ ಶತಮಾನದ ಅನೇಕ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸೋಲು-ಗೆಲುವುಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ರಾಂತಿ ಆದದ್ದು ದಲಿತರಿಗೆ, ನಿರಕ್ಷರಸ್ಥರಿಗೆ ಮತ್ತು ಈ ದೇಶದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ದೊರೆತಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶ - opportunity. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈಗ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ದೊರೆಕಿದಂಥ ಅವಕಾಶ. ಅಂಥ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ನಮ್ಮಂಥವರು-ನಮ್ಮಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮಣಿಪಾಲದಂಥ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ, ಇವತ್ತು ಬಹುಶಃ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ, ನನಗೆ ಒಂದು ಗೌರವ ದೊರಕಿದೆ.

ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ: “ನೀವು ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಅನ್ನುವಾಗ ನಾನು ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ನೋಡ್ತೇನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಇನ್ನೂ ನನಗೆ ಅದು ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು. ಈಗಲೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಇದು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಅಲ್ಲ, ಹರಿಪ್ರಸಾದ ಚೌರಾಸಿಯ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಅವರು ನುಡಿಸುವ ಕೊಳಲಿಗೆ, ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನನಗೊಬ್ಬನಿಗಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ದುಡಿದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ನಮ್ಮ ಸ್ವೋದ್ಯೋಗ ತರಬೇತಿಯ, ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರದ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ವಾಮಿಯ ಸೇವೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ತಾವೇನು ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಒಂದು ಲೇಖನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಬರೆಯದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಯಾಕೆ ನನಗೆ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥ ನನಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೇನು ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಇದೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಂಟು ಎಂತಲೆ ಬಹುಶಃ ಅವರು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಅಂತ. ಎಷ್ಟಿದೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ ! ಅಂತೂ ಜನ ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಾಗ ಒಂದು ಮಾತು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.” ನಿಜವಾಗಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಾಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಾಲದು ಎಂದು. ನನಗೆ ಕೆಲವರು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿದೆ - “ಭಾರತ ರತ್ನ ನಿಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕು”. ನಾನು

ಹೇಳುವುದು - ಇಷ್ಟು ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ 30 ವರ್ಷ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ನಾನು. ಇನ್ನು ಅದು ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನಗಿಷ್ಟೇ ಸಾಕು ಎಂದು. ಅಂದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥ ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ನನ್ನ ಮೇಲಿರಲಿ.

ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಾವಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೊಸ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಮೂವರು ಜನ ಮಹನೀಯರು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗನ್ನಿಸುವಂಥಾದ್ದು, ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಳತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಹೊಸತನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡರ ಮಧ್ಯೆ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಯಾಕೆದೆ ಹೀಗೆ ಅಂದರೆ, ಆ ಕಡೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಅಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂಥ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಅಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲದರ ಮಧ್ಯೆ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದತಿ ನೇರವಾಗಿ, ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ - ಏನು ಟೆಕ್ನಾಲಾಜಿಕಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ನಾವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕು.

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಶಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸಿಲಿಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಎಕಾಡೆಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ಸೆನೆಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ಬರುವಾಗ ಮೂರು ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಒಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 300 ವರ್ಷದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಮಾಹೆಯಂಥ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ - deemed university ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿ, ತನಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಿಲಿಬಸ್‌ನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ update ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಉತ್ತಮವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಇಲ್ಲದ, ಒಂದು ರೀತಿಯ semi-government ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಿಲಿಬಸ್ ಅದು ಟೀಚಿಂಗ್ ಪ್ರೊಫೆಶನ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲ. ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿತರರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಹಳೆಯ ಪಾಠ, ಅವರೇನು ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅವರಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತದಲ್ಲದೆ, ಅದು ನೇರವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಾಗಲೀ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. Economics ಆದರೆ ಅವರು ಓದಿರತಕ್ಕ economicsಗೂ, ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗೂ, ಲಿಬರಲೈಸೇಶನ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ದೇಶದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಓದಿಗೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಗೂ ಏನೇನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಸುದೈವವಶಾತ್ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಹಳ ಬುದಿವಂತರು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಓದಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಈ ವಿದ್ಯೆಯ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಇರುವುದರಿಂದ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಮೆರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವೈದ್ಯರು ಯಾಕೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಒಂದು ಅವರು ಸಾಧಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಿರಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಅವರ ಗುಣದಿಂದಿರಬಹುದು. ಯಾರಾದರೂ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ನನಗೆ heart attack ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ, “ನಿಮಗೆ appointment ಉಂತಾ ? ನೀವು ಮೊದಲೇ pre-appointment ತಗೊಂಡಿದ್ದೀರಾ” ಎಂದು ಕೇಳಿ, ಹೋಗುವುದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವೈದ್ಯರು ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ

ಎಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ಹೋಗಿ, ಎಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡದೇ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾನವಧರ್ಮವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಚಾರಿತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಆಧುನಿಕತೆ ಎಂದರೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವಂಥಾದ್ದು - freedom. ಅಂದರೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ಅಲ್ಲ - ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೂ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಸಮಾನತೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತನೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ executivesಗೆ ನಗುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಕಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. How to laugh ? How to meet a customer and client ? ಎಂದು. ಒಂದು ಸ್ಲಿಕ್ ಕೊಟ್ಟು, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನಿರಿಸಿ, ಬಾಯಿ ತೆರೆಸುವುದು. ಆ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕುವುದು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ. ಆ ಮೇಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗುವ exercise ಕೊಡುವುದು. ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ನಗುವುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಗಂಭೀರರಾಗುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವಂಥ ಶಿಕ್ಷಣ - ಮಾನವೀಯತೆ ಉಳ್ಳ ಶಿಕ್ಷಣ - ಭಾರತೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಿಕ್ಷಣ - ಕಳಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಗಳಿಸುವಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ಅದು ಎಂಥದ್ದೇ ಇರಲಿ, ಧರ್ಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಏನಿದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರ - ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರ - ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಅಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪರ್‌ಸೆಂಟೇಜ್ ಹೇಳುವುದು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ? ಎಷ್ಟು ಗಿಡ - ಎಷ್ಟು ಫಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ ? ಇದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಪಾನ ವರ್ಜ್ಯ ಶಿಬಿರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ನಾವು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನ ಶಿಬಿರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಇರುವಂಥಾದ್ದು - ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂಥಾದ್ದು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ - ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತತ್ವ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ 50 ವರ್ಷಗಳ ಯಶಸ್ವಿ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯರು ಇಂದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕೇವಲ ವಿದ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲೇಜು ಅಲ್ಲ. ಇದು ತವರು ಮನೆ. ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತಹ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು, ಈಗ ಇರುವ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಈ 50ನೇ ವರ್ಷದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಆದರ್ಶ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧಿವೇಶನ - 10

ಮುಖಾಮುಖಿ

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ
ಈಗಿನ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಾವೇಶ: 'ಪ್ರಶೋತ್ತರ'
ಫೆಬ್ರವರಿ 10, ಪೂರ್ವಾಹ್ನ

ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ : ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಜಯಾ ಕಾಮತ್
ಮತ್ತು ಬಳಗ

ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರಿಚಯ

ಪ್ರಶ್ನೆ:

ಉತ್ತರ:

ರಾಧಿಕಾ, ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.	: ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪೈ
ವಾಣಿ ವಿ., ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.	: ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಸುಧಾಕರ ರಾವ್
ರೋಹಿತ, ಪ್ರಥಮ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.	: ಸುರೇಂದ್ರ ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗಣೇಶ ಉಡುಪ, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.	: ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಎಸ್. ಕೆದ್ಲಾಯ
ರೇಖಾರಾಣಿ, ಎರಡನೇ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.	: ಕುರಾಡಿ ಸೀತಾರಾಮ ಅಡಿಗ
ಶೈಲಾ ಪಾಟೀಲ್, ಎರಡನೇ ಬಿ.ಎ.	: ವಿಜಯನಾಥ ಭಟ್
ವಾಣಿಶ್ರೀ, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.	: ಡಾ ಪಿ. ಕೇಶವ ಭಟ್
ನೂತನ್, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.	: ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳ
ಸುಮಿತ್ ಕಾಮತ್, ಎರಡನೇ ಬಿ.ಕಾಂ.	: ಡಾ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್
ರೇಖಾರಾಣಿ, ಎರಡನೇ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.	: ಡಾ ಕಿಶೋರಿ ನಾಯಕ್
ಭೂಮಿಕಾ, ಎರಡನೇ ಬಿ.ಎ.	: ಪ್ರೊ. ಉದ್ಯಾವರ ಮಾಧವ ಆಚಾರ್ಯ
ಕವಿತಾ, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.	: ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ಸೋಮಯಾಜಿ
ಶೈಲಾ ಪಾಟೀಲ್, ಎರಡನೇ ಬಿ.ಎ.	: ವಾಸಂತಿ ಅಂಬಲಪಾಡಿ
ಪ್ರಸನ್ನ ತಂತ್ರಿ	: ಡಾ ನಿರಂಜನ ವಾನಳ್ಳಿ
ಪ್ರಸನ್ನ ಸಾಮಂತ್, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.	: ಪ್ರೊ. ಅಡ್ಡೆನಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್
ರಾಧಿಕಾ, ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.	: ಡಾ ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತಮಾಧವ
ಕವಿತಾ, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.	: ಡಾ ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಭೂಮಿಕಾ, ಎರಡನೇ ಬಿ.ಎ.	: ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಕನ್ಯಾ ಕಳಸ
ಗಣೇಶ ಉಡುಪ, ಎರಡನೇ ಬಿ.ಕಾಂ.	: ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್
ವಾಣಿ ವಿ., ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.	: ಪ್ರೊ. ಹಯವದನ ಉಪಾಧ್ಯ
ಪ್ರಸನ್ನ ಸಾಮಂತ್, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.	: ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್
ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭಟ್	: ಪ್ರೊ. ಮುರಲೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ	: ಪ್ರೊ. ಮುರಲೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
ಧನ್ಯವಾದ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ	: ಡಾ ಎಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಸ್ವಾಮಿ

ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು

ಸ್ವಾಗತ

ಡಾ| ಎಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಸಹಸ್ರಾರು ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಾದರೂ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಬಹುರತ್ನ ವಸುಂಧರಾ' ಎಂಬ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತೋಕ್ತಿ ಇದೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾದು ಬಂದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲವರಷ್ಟನ್ನೇ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಆಸಕ್ತಿಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದದ್ದು. ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರ, ನಿಘಂಟು ರಚನೆ, ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆ, ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆ, ಪುಸ್ತಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ಅಂಕಣ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕವಿತಾ ರಚನೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಚಿಂತನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶೆ, ಜಾನಪದ, ರಂಗಭೂಮಿ, ಹಾಸ್ಯ, ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕನ್ನಡನಾಡು ನುಡಿಯ ಚಿಂತನೆ, ಸಂಘಟನೆ: ಒಂದೇ ಎರಡೇ - ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗ ಹಿರಿಯ ಚೇತನವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲದ ಮರದ ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ವಿರಾಡೂಪದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಚಾಚುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದಂತಹ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂದು ಹೆಸರಾಂತ ಬರಹಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರರನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲು ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರರು ತಮ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲತೆಯಿಂದಾಗಿ ತಮಗೂ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೂ ಕೀರ್ತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಸಂತಸದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೂಡ ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಎಲ್ಲ ಗಣ್ಯರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಪ್ರೊ| ಎಸ್. ಡೇನಿಯಲ್ ಅವರು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಶೋತ್ತರ-ಮುಖಾಮುಖಿ

ಚುಟುಕು ಔಷಧಿ

ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ರಾಧಿಕಾ ಅವರಿಂದ ಬದಿಯಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ಮನುಷ್ಯನ ಕೆಲವು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಚುಟುಕಗಳು ಔಷಧಿಯಾಗಬಲ್ಲವೆ ?

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಚುಟುಕಗಳನ್ನು ಓದುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ಓದಿದರೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡುವವರು ಕಡಿಮೆ. ಅರ್ಥವಾದವರು ಇದೆಲ್ಲ ತಮಗಲ್ಲ ಇತರರಿಗೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಚುಟುಕ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೇ ತೃಪ್ತಿ ಪಡುತ್ತಾರೆ. 'ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಂಬಾಗ ಹಾಲೋಗರುಂಡಂತೆ, ಸಾಲಿಗನು ಬಂದು ಎಳೆವಾಗ ಕಿಬ್ಬದಿಯ ಕೀಲು ಮುರಿದಂತೆ ಸರ್ವಜ್ಞ' ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಚುಟುಕಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದೆ ಎನ್ನುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದೆ ಎನ್ನುವವರು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಚುಟುಕಗಳು ಚುಟುಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಡೋಸು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವವರು ಇರುವಂತೆಯೇ, ಇದೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪದರಕ್ಕೆ ನಾಟಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದೂ

ಇದೆ. ದೊಡ್ಡ ಕವನಗಳನ್ನು ಓದುವ ಹಾಡುವ ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲದವರು ಇಂತಹ ದೌರ್ಬಲ್ಯವಿರುವವರು ಇಂತಹ ಚುಟುಕಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚುಟುಕಾಸಕ್ತರ ಕೆಲವು ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನಂತೂ ಚುಟುಕಗಳು ನೀಗಿಸಿವೆ, ಇಂದೂ ನೀಗಿಸುತ್ತಾ ಇವೆ.

ತದ್ರೂಪಿ

ಎರಡನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂ. ಸುಧಾಕರ ರಾಯರಿಗೆ ವಾಣಿ ವಿ., ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ. ಇವರಿಂದ:

ತದ್ರೂಪಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವೇನು ?

Please excuse me if I answer the question in English. ತದ್ರೂಪಿ ಸೃಷ್ಟಿ refers to cloning. Cloning is a process that has been going on for years together in the plant world. When you take a cutting of a plant and plant it elsewhere, it is cloning, because the cutting will have the same genetic make-up as the mother plant. Layering is also a type of cloning. *Tadroopi* is nothing but obtaining an identical genetic copy of the original stock. Here the question is ambiguous because, it is not clear whether cloning has to be applied to the animals or plants. I suppose you are referring to animal cloning. Animal cloning was first tried in 1997 by Ian Wilmut and his colleagues in the Rosalind Research Laboratory in Scotland and that resulted in the production of the sheep which is called Dolly. After that cloning was continued by the Japanese who cloned several types of cattle particularly Holstein. Not only they did that, but they exported them to different places, without actually mentioning that they were cloned cattle. And the cloned cattle were even used for beef, and even here the secret that these cattle were cloned was kept guarded by the company itself. There has been a hue and cry about cloning. If cloning has to be referred to animal population, you find there are both advantages and disadvantages. The disadvantages are that we don't yet know the aging process in the cloned animal and cloned cattle have been suffering from a disease called mastitis, which affects their udder; possibly it is one of the manifestations of cloning. We are not very definite about it. Terminal studies have not been made on cloned animals. If you are referring to cloning of humans, human cloning is not allowed, whatever is said by the cranky physicist Mr. Seed, who took a vow that he would clone

human beings and refused to divulge the names of the scientists associated with him. But I do not think he has progressed much.

Now he is silent. And cloning humans is not allowed by law. So there is no question of your obtaining an identical copy of a human being. Moreover you have to decide whom you are going to clone. Human genetics is such a complex affair, that genes interact with the environment and this environment is unlikely to produce an exact copy of the original. If the idea is to clone, let me say Amitab Bachchan, it is unlikely that the copy will be a great actor.

ಸಂವಿಧಾನ ವಿಮರ್ಶೆ

ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ ರೋಹಿತ್ ಪ್ರಥಮ, ಪಿ.ಯು. ಅವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ಸಂವಿಧಾನದ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಸವಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ನೀವು ಕೇಳಿರುವಂತಹ ಸಂವಿಧಾನದ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಅಥವಾ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಆಗತಕ್ಕದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾದುದು ಸಂವಿಧಾನದ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯ. ನಾವು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ, ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೂಲ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾದ-ವಿವಾದಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಅದು ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ವಾದ ಅಲ್ಲ. ಈ ಪರಾಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಜಾತೀಯತೆಗೆ, ಮತೀಯತೆಗೆ, ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ವಾದ ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಾದವನ್ನು ಕೆಟ್ಟದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವ ವಾದ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದ ವಾದವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇರಬಹುದು, ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಇರಬಹುದು-ಅದು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸಿಂಹಾವಲೋಕಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಐವತ್ತು ವರ್ಷ ಆಯಿತು ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ಮುಂದಿನ 2000ದ ವಿಶನ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಕುರಿತೂ ಕೂಡ-ತಾನು ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಾವು ಎಡವಿದ್ದೇವೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಾವು ಗೆದ್ದಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ-ಒಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ತಾರವಾದ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಕರ್ತೃಗಳೆಲ್ಲರೂ ವಿದೇಶ ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡಿ, ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆ ಸಂವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅಂದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಮಿಸ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ, ಈ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂತ ಕೆಲವಂಶಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಿವೆ-ಅದರ ಬಗ್ಗೆ

ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೆರಿಕದ ಸಂವಿಧಾನ ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಸಂವಿಧಾನ. 200, 220 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಸಂವಿಧಾನ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಬರೇ 26 ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಡವಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವ 395 ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಕೆಲವು ರೀತಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದು ಪ್ರಗತಿಯ ಲಕ್ಷಣ. ಅಂದರೆ 1947ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ 2000 ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವವಿರೋಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಜಸ್ಟಿಸ್ ವೆಂಕಟಾಚಲಯ್ಯನವರ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮೂಲ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಅಲ್ಲ-50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸೋತಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆಗದೇ ಇರುವಂತಹ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶ ಇವೆ. ಅದನ್ನು ನಾವೀಗ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಬೇಕು, ಅದು ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ವಾದ. ಇದು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವ ಅಂಶ. ಈ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ ಯಾವುದೇ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾದ ಅಂಶ. ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೋ, ಆಗ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ ಪಡೆಯದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಎಂಬುದು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ.

ರಂಗಚಟುವಟಿಕೆ

ಪ್ರೊ/ ಕೆ. ಎಸ್. ಕೆದ್ದಾಯರಿಗೆ-ಗಣೇಶ ಉಡುಪ, ತ್ರತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ. ಇವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಉಡುಪಿಯ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಏನನಿಸುತ್ತದೆ ?

ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಿಂತುಹೋಗಿ ಕನಿಷ್ಠ 10-15 ವರ್ಷ ಆಗಿದೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತರ ಮೂಲಕ ರಂಗಚಟುವಟಿಕೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡದ್ದು, ಆಮೇಲೆ ರಥಬೀದಿ ಗೆಳೆಯರ ಸಂಸ್ಥೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ 3-4 ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು, ಉಡುಪಿಯ ರಂಗಭೂಮಿ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡುವ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ಇವೆಲ್ಲ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಪೂರ್ತಿ ಅಲ್ಲ, 100% ಅಷ್ಟೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಕಾರಣ ಅಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಗರದ ಒಳಗೆ ಯಾವ ಕಲಾತ್ಮಕ ಸೃಷ್ಟಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ನಗರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಹಿಂದೆ ಕಾಲೇಜು ಡೇ ಯಲ್ಲಾದರೂ ನಾಟಕ-ಗೀಟಕ ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು, ತುಳು ನಾಟಕ-ಅಷ್ಟಾದರೂ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಕಾಲೇಜು ಡೇ, ಸ್ಕೂಲು ಡೇ ಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಹಾಕಿ ಕುಣಿಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಶುರುವಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ನಗರ ಜೀವನ ಉತ್ತಮವಾದ ಏನನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆಕೊಂಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉಡುಪಿ ಹೊರತಾದದ್ದಲ್ಲ.

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ

ಕುರಾಡಿ ಸೀತಾರಾಮ ಅಡಿಗ ಅವರಿಗೆ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ರೇಖಾರಾಣಿ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಕಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶಿಕ್ಷಣ-ಶಿಕ್ಷೆ-ಈ ಶಬ್ದವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಗೊಂದಲಕ್ಕೀಡುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಎನ್ನುವುದು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಲ್ಲ. ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಧಾನ ಹಲವು ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಆಧುನಿಕ, ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದತಿಗೆ. ಹೀಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುವರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಅಂತಸ್ತು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಟ್ಟ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಹಂತವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ-ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಏನು, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಲ್ಲ-ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿದರೂ ಮೈದಾನಗಳುಂಟು. ಬೇಕಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸ್ಥಳಗಳುಂಟು, ಆದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಾಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ-ಅವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾನೂನಿನ ದಿಗ್ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಮಾದವಾಗಿ-ಈ ಪೆಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಲೂ ಬಹುದು. ಆಗ ಈ ಪೆಟ್ಟು ಪ್ರಸ್ತುತವಾದದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಈ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ, ಉಂಟಾದ ಭ್ರಮೆ-ಯಾಕೆ, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತಾಕಲಾಟಕ್ಕೆ ಈಡು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಪೆಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಹತ್ತು ಜನ ಎದುರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ವಿಷವರ್ತುಲವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ನಾವು ಕಾಣಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ರಕ್ಷಕರು, ಇಲಾಖೆಯವರು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ನಾನು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕಿರುವುದು ಎಂದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿ ಬಿಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಟ್ಟ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಏನೋ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಂತಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ರಕ್ಷಕರೂ ನೋಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈಗ ಗುರುಗಳಿಲ್ಲಯ್ಯ, ಯಾರು ಗುರುಗಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನ ಎಂಬುದು ಹೃದಯದಿಂದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಹಾದು ಹೋಗುವಂತಹದು. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ. ಕಾಲಮೃಗಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ನೀವು ಹೊಡೆದಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ರಕ್ಷಕ. ಆಗ “ಇಲ್ಲಪ್ಪ, ನಿನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಜೋರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ”, ಅಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಶಿಕ್ಷಕನ ಮೇಲೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ? ಶಿಕ್ಷಕ ಏನೂ ಮಾಡದೆಯೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದು ಬಹಳ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೆಟ್ಟು ಅನ್ನುವುದು ನಿಯಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಸಮಾಜದ ನಾನಾ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿಗೆ, ಒಂದು ಪಾಠ ಪಟ್ಟಿಗೆ,

ಒಂದು ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಬಂಧಿಸಿ ಇಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಗಬಹುದು ಅಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ

ಈಗ ಕೌಂಡಿಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ವಿಜಯನಾಥ ಭಟ್ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀಲಾ ಪಾಟೀಲ್, ಎರಡನೇ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಇವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ ಓದುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು ನನಗೆ ಕಷ್ಟ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿದಾಗ, ಇನ್ನೊಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿದಾಗ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು updating ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ datingಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಮೀಸಲಿಡುವ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಪರಿಸರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬದುಕಿನ ಕವಲು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಾಳದಾರಿ ಯಾವುದೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಹಾವಳಿ, ಹೊಟೇಲ್ ಪಿಕ್‌ನಿಕ್‌ಗಳ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಲೆಗೂದಲನ್ನೂ ಬಾಚಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವಾಗ ನೀವು ಪಡುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರ ಇಷ್ಟೆ: ಅದು ಪತ್ತೇದಾರಿಯಾಗಲಿ, ಕತ್ತೆದಾರಿ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಾಗ ಇದ್ದರೆ ಅದಾಗಲಿ, ನೀವು ಸಂಜೆ ರಥಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಚುರುಮುರಿ, ಕಡ್ಲೆ ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವಾಗ ಅದನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಒಂದು ಕಾಗದದ ತುಣುಕಾಗಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಓದಿ. ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸವೇ ಮರೆತುಹೋದಾಗ ನಿಮಗೆ ಏನು ನಷ್ಟ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಬರುವವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಓದುವುದೇ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಓದಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯಿರಿ, ನೀವು ಕೊಂಡು ಓದಿ ಬೆಳೆಯಿರಿ, ಆಗ ಬರೆದವರು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ನಾಣ್ಣಡಿಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಓದು ಬಲ್ಲವನು ಓದಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವನು, ಓದಲು ತಿಳಿದವನು ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯುಗ

ಡಾ/ ಪಿ. ಕೇಶವ ಭಟ್ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ವಾಣಿಶ್ರೀ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ಕೇವಲ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯುಗದ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವೇನು ?

ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಮಣ್ಣು, ನೀರು, ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬೀಜ ಮೊಳೆತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದು. ಕಳೆಯೆಂದು ಹಳೆಯಬಾರದು. ಕಸವೆಂದು ಎಸೆಯಬಾರದು. ಬೆಳೆಸಿ ಉಳಿಸಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿತ ಮಿತ ಋತ ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ, ವಿರಾಮ, ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳಿಂದ ಮಾನವನಾಗಲಿ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಲಿ, ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿರಬಹುದು. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಔಷಧವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರೆ ಪುನಃ ಆರೋಗ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಔಷಧೀಯ ಗಿಡಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಗಿಡವನ್ನೂ ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರ. ಸುಮಾರು 500 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿವಿಧ ಮಾನವಕೋಟಿ ನಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಆಕಾಶ ಗೋಪುರವೇ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ. ವಿಜ್ಞಾನ ಯುಗವೂ ಮಾನವನೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನೆಲ, ಜಲ, ವಾತಾವರಣಗಳಿಗೂ ಅಪರಿಮಿತ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದೆ, ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದು ಯಾಕೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಅಭೇದ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಉಳಿದು ಒಂದು, dogmatic concepts ಎನ್ನಬಹುದು. ಕುಣುಕು ಚೂರಾಗಿ, ಹರಿದು ಹಂಚಾಗಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪ್ರಿಯ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗುವುದು ಇನ್ನೊಂದು; fragmentationism ಅಥವಾ reductionism ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಫೋಲಕಲ್ಪಿತ ಉಹಾಪೋಹಗಳ ಸರಮಾಲೆಗಳ ರಾಶಿ ಮತ್ತೊಂದು-ಇದಕ್ಕೆ speculation ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾಂತ್ರಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ, ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ತಪ್ಪುಗಳೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಇತಿಮಿತಿಗಳೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಲೋಪ ದೋಷಗಳೂ ಇನ್ನೊಂದು-ಎಂದರೆ technical or instrumental errors joined with human errors. ಇದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಚರಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಬಗೆದು ಅದನ್ನೇ ಮಹಾಸಾಧನೆ ಯೆನ್ನುವುದು. ಚರಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜೀವಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೋಲಿಕೆಯಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಜೀವಿಯು ಎರಡು ದೇಶ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕಾರ್ಟೀಸಿಯನ್ ಪದ್ಧತಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಬೇಕನರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಅಸಂಭವ. Experiments are impossible. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಈ ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಜ್ಞಾನವೆನ್ನಬೇಕಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವೆನ್ನುವುದು ಮಾನಸಿಕ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ದುಬಾರಿಯೂ ಹೌದು. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯುಗದ ಕೊಡುಗೆ. ಅಪರಾಧದ, ಅನ್ಯಾಯದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ ಈಗಿನ ವಿಜ್ಞಾನ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆ

ಈಗ ಪ್ರೊ/ ಎನ್. ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ನೂತನ ಆವರಿದ:

ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೆ ?

ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಎಂಬುದು ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬಳಸಿರುವ ಒಂದು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದವರು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ

ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಸಿಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಒಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಅಂದರೆ ಒಂದು ವಸ್ತು, ಆತ್ಮ ಅಂದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಸ್ತು, ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಎಂಬುದು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತಾತ್ವಿಕ ಸರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದರೆ ಬರೆ ದೇಹ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ವಾತಾವರಣ ಇವುಗಳ ಒಂದು ಸಂಘಾತ. ಮನಸ್ಸು-ಮನಸ್ಸಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಆತ್ಮವೊಂದುಂಟು ಎಂಬುದು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕ್ರೈಸ್ತ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ, ಆದರೆ ಭಾರತೀಯರಷ್ಟು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಅವರದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಪುನಃ ಜನ್ಮ ತಾಳುತ್ತದೆ, ಒಂದು ದೇಹ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ದೇಹ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದವರು ಭಾರತೀಯರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಉತ್ತರಿಸುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ತತ್ವ ಸರಣಿಯನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ 8ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಬೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ: “ಸಾಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬ್ರಹ್ಮ-ಅಕ್ಷರ ಎನ್ನುವ ಬ್ರಹ್ಮ, ಪರಮಂಬ್ರಹ್ಮ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ, ಕರ್ಮ, ಭೂತ, ಅಧಿದೈವ ಎಂಬ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಾಯುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಬೆಳಕಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ಪುನಃ ಪುನಃ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕತ್ತಲೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.” ಆಗ ಅರ್ಜುನ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ, “‘ಅಧ್ಯಾತ್ಮ’ ಅಂದರೇನು ? ‘ಪರಮಂಬ್ರಹ್ಮ’ ಅಂದರೇನು ? ‘ಕರ್ಮ’ ಅಂದರೇನು ?” ಆಗ ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, “ಅಕ್ಷರಂ ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ, ಸ್ವಭಾವೋ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಉಚ್ಯತೇ, ಅಧಿಭೂತಂ ಸರ್ವಭಾವಃ, ಪುರುಷಶ್ಚ ಅಧಿದೈವತಂ, ಅಧಿ ಯಜ್ಞೋಹಮೇವಾಧ್ಯ... ದೇಹೇ ದೇಹಕೃತಾಂ ವರ...” ಅಕ್ಷರವಾದ - ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಬದಲಾಗದ ತತ್ವವನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಬ್ರಹ್ಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಂದರೆ ಸ್ವಭಾವ. ಇದಕ್ಕೆ ಜೀವ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗೀತೆ ಅಷ್ಟು ಸರಳ ಗ್ರಂಥವಲ್ಲ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲಿತರೆ ಗೀತೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜೀವ ಎಂದರೆ ದೇಹ ಸಹಿತವಾದ ಜೀವ ಏನುಂಟೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಹ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೇಹಕ್ಕೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಎಂತ ಹೆಸರುಂಟು. ಅನಂತರ ಅಧಿಭೂತ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಭೌತಿಕ ವಾತಾವರಣ. ನೆಲ, ಜಲ, ಪರಿಸರ ಇದನ್ನು ಅಧಿಭೂತ ಎಂತ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವ ಆ ಜೀವ ಹೋದರೆ ಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗುವಂತಹ ದೇಹ, ಪ್ರಾಣ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದಿ, ಅದರ ಒಳಗಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಆತ್ಮ ವಸ್ತು ಜೀವಾತ್ಮ-ಇದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಎಂತ ಹೆಸರು. ಕರ್ಮ ಎಂದರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯ. ದೇವರೇ ಮಾಡುವ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯ. ನಾವು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಎಂದರೆ ದೇವರೇ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ, ಆಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕರ್ಮ ಇಲ್ಲ, ಭೂತಭಾವ ಉದ್ಭವ. ವಿಸರ್ಗ ಕರ್ಮ... ಹಿತ:

ಸೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಡ ಅಂದರೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಇದರಲ್ಲೇನೋ ರಹಸ್ಯವುಂಟು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ‘ಅಧಿಧೀವ್ಯ’ ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಯಾವುದರಿಂದ ದೇವನು ನಮ್ಮನ್ನು ಬದುಕಿಸುತ್ತ ಇದ್ದಾನೋ ಆ ಯಜ್ಞ, ಯಜ್ಞ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಯುತ್ತೇವೆ ನಾವು. ಇದೆಲ್ಲ ರಹಸ್ಯಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಎಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನೇ. ಮನುಷ್ಯ ಬೇರೆ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಬೇರೆ ಅಂತ ತಿಳಿದರೆ ತಪ್ಪು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹಕ್ಕೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಗೀತೆಯ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ವಿವೃತ್ತಿ ಬರೆಯುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವಂತಹ ದೇಹ, ಪ್ರಾಣ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವೇ-ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಂತ ಹೆಸರು- ಅದಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಅಂತ ಹೆಸರು- ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಮೀರಿದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿದೈವ ಅಂತ ಹೆಸರು. ಮನುಷ್ಯರು ಸ್ವತಂತ್ರರಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮಹಾತ್ಮರಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರು ದೇವರಂತೆ ಮಹಾತ್ಮರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇವತಾ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಮನುಷ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೇವತ್ವ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ದೇವತೆಗಳ ತತ್ವಗಳಿಗೆ 'ಅಧಿದೈವ' ಅಂತ ಹೆಸರು. 'ಅಧಿಭೂತ' ಎಂದರೆ ಹೊರಗಿನ ಜಗತ್ತು. ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನ ಬೇಡ ಅಂತೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಚಿಂತೆ ಬೇಡ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರೀಕರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿಲ್ಲ. "Man is the measure" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅವರು. ಪ್ಲೇಟೋ ಮತ್ತು ಅರಿಸ್ಟೋಟಲ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರಿಸರ ಹಾಳು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಾವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂತೆ ಬೆಳೆಸಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವೇ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ. ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರೂ ಬದುಕಬೇಕು, ಚಿರಕಾಲ ಎಂಬುದು ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇಂದು ಬರಿದಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಚಿಂತನೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂಬ ತಾತ್ವಿಕ ತರ್ಕ ಸರಣಿಯೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ. Logical positivism ಎಂಬ ತತ್ವವುಂಟು. ನೀತಿ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. 'ಸತ್ಯಂ ವದ, ಧರ್ಮಂ ಚರ' ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು ? ಸತ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೋ ? ಧರ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೋ ? ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ವಿಷಯ ಬೇಡವೇ ಬೇಡ. ಭೌತವಾದಿಗಳ - ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ ಕಮ್ಯೂನಿಸಂನೊಳಗೆ ಆತ್ಮ ಎಂಬ ವಸ್ತುವೇ ಇಲ್ಲ, ಆದಿಭೌತಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಂಘಾತವೇ ಆತ್ಮ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆತ್ಮವಿಲ್ಲ - ಹೀಗೆಲ್ಲವಾದ ಮಾಡುವಾಗ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆ ಬೇಡ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿಕೆಟ್

ಈಗ ಡಾ/ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ-ಎರಡನೇ ಬಿ.ಕಾಂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸುಮಿತ್ ಕಾಮತ್ ಅವರಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ :

ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ- ಎಂಬ ಮಾತು ಸರಿಯೆ ?

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಅಂದಾಗ ಯಾವುದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎನ್ನುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಗೃಹೀತವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಫೂಟ್‌ಬಾಲ್ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆ ಅಲ್ಲ, ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆ ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ಇಂದು ಅನೇಕರು ಆಡುವ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರೀಡೆ ಅಲ್ಲ. ಹಾಕಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡೆ ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ತೀರ ಈಚಿನದೇ. ಅದು ಬಡವರು ಆಡುವ ಆಟವೂ ಅಲ್ಲ. ಬಹುತೇಕ ಮಹಾರಾಜರು ಮಾತ್ರ ಹಾಕಿಯ ಆಟವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಂದಾಗ ಮತ್ತೆ ನೀವು ಚೆನ್ನೈಮಣಿ ಆಟ, ಕುಂಟು ಬಿಲ್ಲ, ಬೆಂಚೆಂಡ್ ಇಂತಹ ಆಟಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ಟನ್ನು ಈ ದೇಶದಿಂದ ಓಡಿಸಬೇಕು,

ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ್ದಲ್ಲ, ಅದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಕೊಡುಗೆ, ಅದನ್ನು ಆಡಿ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬದಲಿಗೆ, ನಮ್ಮ ನೆಲದ್ದೇ ಆದ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಂತ ನಾವು ಕರೆಯುವ ಚಿನ್ನೆಮ್ಮಣೆ, ಬೆಂಚೆಂಡ್, ಕುಂಟುಬಿಲ್ಲೆ, ಚಿಣ್ಣಿದಾಂಡು, ಕುಟ್ಟಿ ದೊಣ್ಣೆ- ಇತ್ಯಾದಿ ಆಟಗಳನ್ನು ನೀವು ಕ್ರಿಕೆಟನ ಬದಲಾಗಿ ಅಥವಾ, ಪೂಟ್‌ಬಾಲ್‌ನ, ವಾಲಿಬಾಲ್‌ನ ಬದಲಾಗಿ ಆಳವಡಿಸಿ ಏನಾಗುತ್ತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯಿಂದ ಬಂದುದಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತಹದ್ದಲ್ಲ, ಅದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಲ್ಲ, ಅಂತಿದ್ದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೂ ಈ ದೇಶದಿಂದ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದು. ನಮಗೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಕು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಬೇಡ ಎನ್ನುವಂಥ ಒಂದು ಭಾವನೆಯಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಂದರೇನು, ಅನ್ನುವುದರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷ ಸಮಾನತೆ

ಈಗ ಡಾ/ ಕೆಶೋರಿ ನಾಯಕ್ ಅವರಿಗೆ ರೇಖಾರಾಣಿ, ಎರಡನೇ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಅವರಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ :

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಕೆಲವು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿರುವಾಗ ಪುರುಷರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯ ಮಾತು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಂಜಸ ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನನಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳು ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತ ಇವೆ. ಶಬ್ದಾರ್ಥದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇನ್ನೊಂದು ಅದರ ಧ್ವನ್ಯರ್ಥ, ಧ್ವನ್ಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಅಗತ್ಯವೇ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಎತ್ತುತ್ತದೆ. ಅದರ ಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಿದರೆ ಮಿತಿ ಎಂಬುದೇನು ? ಇದು ದೈಹಿಕ ಮಿತಿಯೋ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಿತಿಗಳೋ ? ಸ್ತ್ರೀಯ ಮೊದಲ ದೈಹಿಕ ಮಿತಿ ಎಂದರೆ ಆಕೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆಯುತ್ತಾಳೆ, ಆಗ ಆಕೆ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದ್ದಾಳೆ - She is in a very weak condition - ಇಂತಹದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಮಗೆ ಬರ್ತ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇದೆ ಅಥವಾ - ಟೆಸ್ಟಾಟೂರ್ ಬೇಬಿಗಳಿವೆ. ಈಗ ಬಾಡಿಗೆ ತಾಯಂದಿರ (surrogate mother) ಕಲ್ಪನೆಯೂ ನಿಜವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ ಈ ಮಿತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಿತಿಯಾಗಬಲ್ಲದೇ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ.

Not only surrogate mother - you even have the concept of man being becoming the biological mother - if you have to use the term mother. If you are looking at it from the point of view of mental balance there is no limitation. ನನಗನ್ನಿಸುವ ಹಾಗೆ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಅದು ಮಿತಿಯಲ್ಲ - ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಇದೆ ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. She has more mental strength, more enduring capacity than the male. So what is your definition of strength ? ಎಂತ ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಬ್ದಾರ್ಥದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಅಗತ್ಯವೇ ಅಂತ ನೀವು ಕೇಳೋದಾದರೆ - ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನನಗೂ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಅಗತ್ಯ ಅಂತ ಅನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೌಟುಂಬಿಕವಾಗಿ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಶೋಷಣೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ.

ಕೌಟುಂಬಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ - ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ವೃತ್ತಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ, ಮದುವೆ ಆದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಅಗತ್ಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಡುಬಂತು. ಈಗ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಯುವತಿಯರು ಯೋಚಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಇಬ್ಬರು-ಮೂವರು ಹುಡುಗಿಯರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು - ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಕಮ್ಮಿ, ಹುಡುಗಿಯರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ ? ಇದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವೃತ್ತಿ ಜೀವನವನ್ನು ನೀವು ಕೈಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶಗಳು, ಹೊರಗಿನ ಅವಕಾಶಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತವೆ-ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀವು ನೋಡಿಕೊಂಡಾಗ ಬಹುಶಃ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇರೆ ಆಗಬಹುದು ಅಂತ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತೆ.

ನೃತ್ಯ ಕಲೆಯ ಆಕರ್ಷಣೆ

ಪ್ರೊ/ ಉದ್ಯಾವರ ಮಾಧವ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಭೂಮಿಕಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ :

ಯಕ್ಷಗಾನ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯರೂಪಕಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ನನ್ನ ರೂಪಕಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ ಎಂತ ಮೇಡಂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು-ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ-ಉತ್ತರಿಸಲೆಂದೇ ಈ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿದವರು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಾದರೂ ಇಲ್ಲಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ, ಆಸೆಯಿಂದ ಈ ಉತ್ತರ ಹೀಗಿದೆ : ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದೇ ನನಗೆ ಇವುಗಳೆಡೆಗೆ ಬರಲು ಮೂಲ ಸ್ಫೂರ್ತಿ. ಮತ್ತಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಒಂದೇ ವಿಚಾರ : ನನ್ನ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಅದರಲ್ಲೂ ರಂಗರೂಪ ಹೊಂದಿರದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ರಂಗದ್ವನಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ನನ್ನೇ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಯಾವತ್ತೂ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಾನು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಷಯ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಒಡ್ಡೋಲಗ, ಪ್ರಯಾಣ ಕುಣಿತ, ಯುದ ನೃತ್ಯ ವೇಷಭೂಷಣಗಳೆಲ್ಲ ಭರತ ನೃತ್ಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳೆಲ್ಲ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ಪಲುಕುಗಳೆಲ್ಲ, ಹೊಸ ರಂಗಭಾಷೆಯನ್ನು ನನಗೆ ನೀಡಿವೆ. ಮಹಿಷಾಸುರ ಎಲ್ಲೋ ಸಭಿಕರಿಂದ ಬರುವುದೂ, ಒಬ್ಬ ಆಧುನಿಕ ನಿರ್ದೇಶಕ ಘಟೋತ್ಕಚನನ್ನು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ತರುವುದೂ ಎರಡು ಕಾಲಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪು.ತಿ.ನ. ಅವರ ಅಹಲೆಯನ್ನೋ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನವನ್ನೋ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಅವರ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನೋ, ನನಗೆ ರಂಗಕ್ಕೆ ತರಲು ಈ ಎರಡು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕಾರಿ - ಅದೇ ಕಾರಣ.

ಆದರ್ಶ ಪಾಲನೆ

ಶ್ರೀಯುತ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ಸೋಮಯಾಜಿ ಇವರಿಗೆ ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಕವಿತಾ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ :

ನೀವು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ತತ್ವ, ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನೀವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಳುಕು ಚೆಲ್ಲುವಿರಾ ?

ಪ್ರಶ್ನೆ ಕುತೂಹಲಕರವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 70-80 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಗಾಂಧಿ ಬನಾರಸ ಹಿಂದೂ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಭಾಷಣದಲ್ಲೊಂದು ಮಾತು ಬರುತ್ತದೆ : “ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭಟ್ಟಂಗಿತನ ಇದೆ ಎಂತಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ತಂದು ಬಿಟ್ಟರೂ ಅವರು ಎರಡು ದಿವಸದಲ್ಲೇ ಅಧಿಕಾರದ ದರ್ಪದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯಲು ಶುರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲು gentlemen ಆಗಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಕಾರಣ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗಾಂಧಿ ಹೆಸರಿನ ಕಾಲೇಜಾದ್ದರಿಂದ ಇದು ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ನೆನಪಾಯಿತು. ನನಗಂತೂ ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ : ಈ ಅಧಿಕಾರ ಅನ್ನುವುದೇ - ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವ ತುಂಬ ಇದೆ - ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧರ್ಮ. ಈ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನೀವು ಪ್ರಧಾನಿ ಆಗಬೇಕು, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಹೆಡ್ ಆದರೂ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಚೂರು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವೇ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹದ್ದನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂತೇನೂ ನನಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಿದೆ. ಅದೂ ಗಾಂಧಿಯದೇ ಮಾತು. 1932ರಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ : “ಎರಡು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನವರೆಗೆ ನಾನು ದೇವರೇ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯವೇ ದೇವರು ಎಂದು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಾನು” ಅಂತ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೊಲೋನಿಯಲಿಸಂನ್ನು ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಗಾಂಧಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಡಗಿ ಕೂತಿದೆ ಎಂದರೆ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೂ ಅಡಗಿ ಕೂತಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ - ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂತದ್ದು. ನಮ್ಮಂತವರು ಅದಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದವರು ಅಷ್ಟೆ ಹೊರತು ಎದುರಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಈ ಸತ್ಯದ ಗುರಿ - ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಗುರಿ: ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹಿಡಿದುಕೊಂಡವರು ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರಂತೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯಸಕ್ತಿ

ವಾಸಂತಿ ಅಂಬಲಪಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಧ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಶ್ರೇಣಿ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾದ ನಿಮಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ತಾಂತ್ರಿಕ - ಯಾವುದೇ ಭೇದ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಾನು ವಾಣಿಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ಇಷ್ಟದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಾಣಿಜ್ಯವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಕಲಿತುಕೊಂಡದ್ದು ಏನು ಅಂದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂಬತ್ತು ಪೈಸೆಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ 10 ಪೈಸೆಯನ್ನು ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೃದಯ ಹೇಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ

ಕಲಿತುಕೊಂಡೆ. ನಾನು ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ನಾನಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರು. ನಾನು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಮುಗಿಸಿದಾಗ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ - ನನ್ನ ಸಹೋದರ, ತನ್ನ ತಂಗಿಯೂ ಅವರ ಹಾಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸೇರಿಸಿದರೋ ಏನೋ. ನಾನು ಪ್ರಥಮ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಗೆ ಬಂದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಕಥೆ, ಕವನಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತ ಇದ್ದವು. ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸೇಕೋ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತುಡಿತ ಹೊಂದುತ್ತ ಇತ್ತು. ಯಾಕೋ ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಂದರೆ ವ್ಯಾಪಾರ. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ತಕ್ಕವಳಲ್ಲ ಅನಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದೆ ಸ್ವಲ್ಪ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕಥೆ ಕವನವನ್ನೇ ರೂಪಿಸುತ್ತ ಇತ್ತು. ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಪಾಸಾದ ನಂತರ ನನ್ನ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದರು. ನೀನು ಬಿ.ಎ.ಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೋ - ಬಿ.ಎ.ಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೋ. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಉನ್ನತವಾದ ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬಿ.ಕಾಂ.ಗೇ ಸೇರಿದ್ದು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ದ್ವಂದ್ವ ಸ್ಥಿತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿತ್ತು. ಕಾರ್ಮರ್ಸ್ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ - ಅಥವಾ ಬಿ.ಎ.ಯನ್ನೋ ? ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲ. ಬಿ.ಕಾಂ.ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿ.ಎ.ಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ? ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಸರಿ, ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಬಿ.ಕಾಂ.ನ್ನೇ ಆಯ್ದುಕೊಂಡೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕ್ರಮೇಣ ಅಂಕಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬಂದುವು. ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಯಿತು, ಇದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದರೆ - ಆಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಶ ಆಚಾರ್ಯ ಅವರಿದ್ದರು - ಮೊದಲನೇ ಬಿ.ಕಾಂ.ನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದನಂತರ ಎರಡನೇ ಬಿ.ಕಾಂ.ಗೆ ಹೋದಾಗ ನಾನು ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಗೆಳೆತನವನ್ನೇ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಹೇಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ಇದೆ - ಅಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯತೊಡಗಿದೆ. ನಂತರ ನಾನು ಶ್ರೀಶ ಆಚಾರ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದೆ : 'ನಾನು ಮೊದಲನೆ ಬಿ.ಕಾಂ.ನಿಂದ ಎರಡನೆ ಬಿ.ಎ.ಗೆ ಸೇರುವುದಾ' ಎಂದು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು : "ಅದು ರೂಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ನೀನು ಪುನಃ ಮೊದಲನೇ ಬಿ.ಎ.ಗೇ ಸೇರು." ಎರಡನೇ ಬಿ.ಕಾಂ.ಗೆ ಬಂದಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಪುನಃ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರ ಮುಖ ನೋಡಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪುನಃ ಮೊದಲನೆ ಬಿ.ಎ.ಗೆ ಬರುವುದೇ ? ಹಾಗೂ ಒಂದು ವರ್ಷ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದ್ದಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿದೆ. ನಂತರ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು - ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ - ನನಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಒಂದೆಡೆ ನಾನು ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಷಯದ ಅರಿವನ್ನು ಪಡೆಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಓದತೊಡಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ತುಂಬ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೇನೂ ಹೇಳುವಂತಹ ಕವಯಿತ್ರಿ ಅಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸರಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ವೈದ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನಡುವೆ ನಾನು - ವಿಶ್ವಕವಿ ರವೀಂದ್ರರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ - ಸರೋವರ ಕಮಲದ ಎಲೆಯ ಮೇಲಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹನಿಯೊಂದು ಸರೋವರವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದಂತೆ : ನಾನು ಈ ತಾವರೆಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬಿಂದು ಮಾತ್ರ. ನೀವು ಸರೋವರ, ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರ.

ವಿದೇಶೀ ಮಾಧ್ಯಮ

ಈಗ ನಿರಂಜನ ವಾಸಳಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಕಾಂ. ಪ್ರತಿಭಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರಸನ್ನ ತಂತ್ರಿ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ಭಾರತೀಯ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ವಿದೇಶೀ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರವೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕರು ನನ್ನ ವಾದಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾದವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗನಿಸುತ್ತೆ : ನಾವು ಬಯಸಲಿ, ಬಿಡಲಿ ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬರಲಿಕ್ಕಿದ್ದಾವೆ. ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸೋದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಂತ ನಾವು ಯಾವುದನ್ನ ಕರೆಯುತ್ತೇವೋ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ, ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಕ್ರಮಣಗಳನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ ! ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆ ಆಕ್ರಮಣಗಳನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತಂದರೆ ಅದು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ವಿದೇಶೀ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅನ್ನುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ಈಗ. ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ? ಒಂದು ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಂಥ ಎಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಣಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಭಯ ಆಗಬಹುದು. ಮೊದಲು ಬಸ್ಸು ಬಂದಾಗ ಜನ ಹೆದರಿ ಓಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಆ ತರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮ ಬಂದಾಗ ಹೋ, ಇದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮದವರಿಗಿರುವ ಭಯ ಏನೆಂದರೆ ಆ ವಿದೇಶೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಜೊತೆ ನಮಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು, ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ನಾವು ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೇನೋ ಎನ್ನುವಂಥ ಭಯ. ಇಂಥ ಆಕ್ರಮಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಿಂದೆಯೂ ಎದುರಿಸಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದೇಶೀ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬಂದಾಗ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನ ಆಗಬಹುದು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆ ಭಯ, ಆತಂಕಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ನಿಧಾನವಾಗಿ ಭಾರತೀಯತೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬಂದರೂ ಅವರೇ ಇಲ್ಲಿಯವರೇ ಆಗಿ ಕನ್ವರ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ವಿದೇಶೀ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿಯ ನೆಲವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯವರೇ ಆಗಿ ಬದಲಾಗಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂಥ ನಂಬಿಕೆ ನನ್ನದು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ

ಅಡ್ಡನಡ್ಡ ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಭಟ್ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಸಾಮಂತ್, ತ್ರತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪದವಿ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಮಿತಿ ಇದೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ ? ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಸಾಧ್ಯ, ಆದರೆ ಸಂಭವನೀಯವಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಉಲ್ಲೇಖ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಜರ್ನಲುಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೆ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜನ, ಪಾಲಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಈಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅಂತ ನೋಡಿದರೆ, ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಇವತ್ತು ಪದವಿಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ - ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಇದೆ. ಕನ್ನಡ ಏಕೆ ತುಳು ಕೂಡ ಇದೆ.

ಕೆ.ಆರ್.ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ ಇನ್ನಾದರೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ನೋಡಿದರೆ ತುಳು ಕೂಡ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ, ಕನ್ನಡ ಕೂಡ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ನಾವು ಲಿಬೊರೇಟರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಡುವಾಗ ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೂ ಇರುವಂಥ ವಿಷಯ. ಅಂದರೆ ನಾವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಔಪಚಾರಿಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು, ಕ್ಲಾಸು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ - ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದೊಳಗೆ ನುಸುಳಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಉಂಟು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು.

ಸಹಬಾಳ್ವೆ

ಡಾ/ ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ ಅವರಿಗೆ ಎರಡನೇ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ರಾಧಿಕಾ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ :

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜನರ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ಹೇಳಿಸಿದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕಿಂತ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಕಾರಣ. ಇಲ್ಲಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳು ಎಲ್ಲ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಗರೋತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದಲೂ, ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಂಥ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಕೃಷಿ ಜೀವನವನ್ನು ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿ ಜನರು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ನೈಸರ್ಗಿಕತೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಡವಾಗಿಯಾದರೂ ಎದುರಿಸಿ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಇನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಘಟ್ಟವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಬಹುದು ಎಂದು ಕೆಲವು ಇತಿಹಾಸ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಆಳಿದಂಥ ಆಳುಪ ವಂಶದವರು ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಸರ ಆಕ್ರಮಣ ಬಂದರೂ ಕೂಡಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ

ಪ್ರದೇಶ - ಕರಾವಳಿ ಕರ್ಣಾಟಕ - ನಿಜವಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಗಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 5ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದ ನಿಕೊಲಸ್ ಎಂಬ ಯಾತ್ರಿಕ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ : ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಿಪಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಯಾವ ಲಿಪಿ ? ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇದನ್ನು ಮಲೆಯಾಳಿ ಲಿಪಿ ಎಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ತುಳು ಲಿಪಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ತುಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟ್ಕಳ, ಕುಂದಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಈ ತುಳುಪ್ರದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ ಏನೆಂದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅರಸು ಮನೆತನಗಳೊಳಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇತ್ತು. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳೊಳಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದೂ ಒಂದು ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಕೆಳದಿ ಅರಸನಾಯಕ ತುಳು ಅರಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಲಿಸಿದರೂ ಕೂಡಾ ನಿಜವಾದ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ - ಕಲ್ಯಾಣಪುರದ ಆಚೆಗೆ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿಯ ನಂತರ ಇರುವಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ - ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾಲುತ್ತಿದ್ದ ಟಿಪ್ಪು ಇದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ತನ್ನ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ಅವನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಂಬುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಜನರನ್ನು ತಂದಿರಿಸಿದ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ. ಅವನ ಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಯಿತೆಂಬ ವಿಚಾರ ಹಲವಾರು ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಗಳೂ, ಮತಗಳೂ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇರಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. 8ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ - ಕಾಸರಗೋಡಿನ ತಳಂಗರೆ ಎಂಬಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ - ಇಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ನಡುವೆ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿಸ್ತ ಮತಸ್ಥರೂ ಕೂಡ, ಕ್ರಿ.ಶ. 9ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಜನರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಇಲ್ಲಿನ ಅರಬ್ ವರ್ತಕರ ವಾಣಿಜ್ಯ ವರ್ತಕರ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಬಂಗರಸರ ನೌಕಾದಳವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡವನು ಮೂಸಬ್ಬ ಎಂಬವನು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಲಿದರು. ಇಲ್ಲಿನ ಕ್ರೈಸ್ತರೂ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯಿಂದಲೇ ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಉತ್ತಮ ಆಕರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ

ಡಾ/ ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಅವರಿಗೆ ಕವಿತಾ, ತ್ರೇತೀಯ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ :

ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಂಥ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಇರುವ ಮೂಲಭೂತ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಹೊರಗಿನ ದೇಶಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳೋಣ.

(1) ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ education ಅಂದರೆ ಅದೊಂದು one way traffic. ಹೊರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದು two way traffic. ಇಲ್ಲಿಗೆ two way traffic ಮೊದಲಾಗಿದೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು, ಉತ್ತರ ಪಡೆಯುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಊರುವ ಶಂಖ ಊದುತ್ತಾರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿವಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಿವಿ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೋ, ಒಳಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಆರು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಓದಿ ಯಾವ ರೀತಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಹೊರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಆಮೇಲೆ 40 ನಿಮಿಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. Interaction ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಕ್ಲಾಸಿನಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡಾ 100ರಲ್ಲಿ 90 ಮಂದಿಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ - ಆ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೇ ಅವರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೂ ಅದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಿಂದಲೂ ಮಗು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತದೆ. ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಮಗು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಅಭ್ಯಾಸ ಬರಬೇಕು.

(2) ಪರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇರುವುದು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ. ಆಮೇಲೆ ಹೈಯರ್ ಎಜುಕೇಶನ್‌ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಲವು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಸಿ ಸೋಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಅದು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರೋ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡಾ ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ ಅಂತ ಕಂಡುಬಂದರೆ “ನೀವು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಥ ದಡ್ಡನಾದರೂ ಕೂಡಾ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಅವನನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಮಾರ್ಕು ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೂ ಅವನನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತರದ ಟೆಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ - ಅಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ - ಅವನಿಗೆ ಸಿಲೆಬಸ್ಸಿನ ಒಂದು outline ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಒಳಗಡೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಾರಪರೀಕ್ಷೆ, ತಿಂಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಇತ್ಯಾದಿ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗುವ ಕ್ರಮ ಅಲ್ಲ. ಜೂನ್ 15ರಿಂದ ತರಗತಿ ಮೊದಲಾದರೆ ಆ ವಾರದಿಂದಲೇ ಹೋಮ್ ವರ್ಕ್, ಎಸೈನ್‌ಮೆಂಟು ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ “ನೀನು ಇದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ, ನೀನು ಹೋಗು” ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಾಪಕ ಸಾರ್ವಭೌಮ. ಅವನೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನೇ ಗ್ರೇಡು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಂದು ಅವನು ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ, ಪಕ್ಷಪಾತ ತೋರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ “checks and balance” ಇರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕನಿಗೆ ಯಾವ

ರೀತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಇರುತ್ತದೋ, ಅದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೂಡಾ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೆಮೆಸ್ಟರ್ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಕುರಿತು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುವಾಗ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇವರು ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ, ಪಾಠ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ, ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ, ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ, ಬಿಡುಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭೇಟಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುತ್ತಾರೆಯೋ, ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ, ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗೋ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಿಗೋ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಭವಿಷ್ಯ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ನಾಳೆ ಹೊರಟು ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅವನಿಗೇನಾದರೂ ಪಕ್ಷಪಾತ ತೋರಿಸಿ ಮಾರ್ಕು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ದೇಶಕ್ಕೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಅಂಥ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿವೆ. ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಮಾರ್ಕುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವೋ, ಉದ್ಯೋಗವೋ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ 80 ಮಾರ್ಕು ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಖಿಲ ದೇಶದ ಹಂತದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೇ 35 ಮಾರ್ಕು ಪಡೆದರೆ ಅವನ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ನೋಟೀಸು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕನನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳ ಗ್ರೇಡೇಶನ್ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳ ಪದವಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಬೆಲೆ ಅಲ್ಲ. ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳ ಗ್ರೇಡೇಶನ್ ನಿರ್ಣಯವಾಗುವುದು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಮುಂದೆ ಬಂದರು, ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದು ನಂಬರ್ 1, ಇದು ನಂಬರ್ 2 ಎಂತ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಗ್ರೇಡ್ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಆಯಾ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಫಿಸಿಕ್ಸ್‌ಗೆ ಈ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ನಂಬರ್ 1, ಇದು ನಂಬರ್ 2 ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಓದುವುದು ಅಥವಾ ತನಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ತನಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಇದೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ - ಇತ್ಯಾದಿ ಬರೇ ಪದವಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಾನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಪದತಿ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಹಾಳಾಗುವುದೇ ಅದರಿಂದ. ನಮಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ವಿದ್ಯೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ವಿದ್ಯೆ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಒಂದು ವಾರವೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ ಹಾಜರಾತಿ 60% ಸಾಕು, 60% ದಲ್ಲಿಯೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ತಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆ ಸಾಕು ಎಂಬಂಥ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾತಿ 100ಕ್ಕೆ 100. ಅಂಥ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಗೈರುಹಾಜರಿಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 100% ಹಾಜರಾತಿ ಅವಶ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಾರ ಗೈರುಹಾಜರಾಗಿ ಒಂದು ವಾರದ ಎಸೈನ್‌ಮೆಂಟನ್ನು

ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ವಾರದ ಓದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಗೂ ಅವರ ಬಳಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇರುತ್ತದೆ.

(3) ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಂತೆ ಸಿಲೆಬಸ್‌ನಷ್ಟೆ ಪಾಠ ಮಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ - ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಇರಬಹುದು, ಸಂಗೀತ ಇರಬಹುದು, ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಇರಬಹುದು, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಹ್ಯಾಂಡೀಕ್ರಾಫ್ಟ್, ಕಾರ್ಪೆಂಟರಿ ಇರಬಹುದು, ಯೋಗ ಇರಬಹುದು, ಧರ್ಮ ಇರಬಹುದು, ನೀತಿ ಇರಬಹುದು - ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದಂತಹ ಅವಕಾಶ ಅಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಲಿಂಪಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಚಿನ್ನವೂ ಇಲ್ಲ, ಬೆಳ್ಳಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಭಾರತ ಹಿಂದೆ ಏನಿಲ್ಲ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿತ್ತು ಈಗ ಒಂದು ಚಿನ್ನ, ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಕು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆ ಕೂಡ ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಕ್ಯಾಂಪಸಿನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆ, ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಗ್ರೌಂಡ್ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತರದ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಾರ ನೀವು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೂ, ಇತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಕು, ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಒಲಿಂಪಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದ್ದು ನಾನು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ. ಅದೇ ರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವಾಗ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟನ್ನಷ್ಟೇ ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಚಲನವಲನ, ನಿಮ್ಮ ನಡತೆ, ಯಾವ ಜನರೊಡನೆ ಬೆರೆಯುತ್ತೀರಿ - ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ನಿಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಐದು ನಿಮಿಷದ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು. ಒಂದು ದಿವಸ ಇಡೀ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕುಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಿಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸುಧಾರಿತ ದೇಶಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಥ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೀಗೇಕೆ ಕಳಪೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ

ಈಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಕನ್ಯಾ ಕಳಸ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿಕಾ, ಎರಡನೇ ಬಿ.ಎ. ಇವರಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ :

ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ನಿಮಗೆ ತೃಪ್ತಿ ತಂದಿದೆಯೇ ?

ಪ್ರಶ್ನೆ ತುಂಬ ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬಹುದು. ಏನೆಂದರೆ 'ಇಲ್ಲ'. ನೀವು ಎಂತಾ ದೊಡ್ಡ ಶೇಕ್ಸ್ಪಿಯರನ್ನೇ ಕೇಳಿ, ಅವನೂ ಇದೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಯಾವನೇ ಬರಹಗಾರನಿಗೆ ಅವನು ಬರಹ ತೃಪ್ತಿ ತಂದೀತು ಅಂತಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಅವನು ಜಡನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ನಿಷ್ಕ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದರ್ಥ. ನಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ,

ನಮಗೆ creativity ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತುಂಬ ನಿರಾಶೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬರೆದ ಎಷ್ಟೋ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೋದಿ ಯಾವುದೋ ಹೆಸರೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಮೂಲೆಯಿಂದ ಯಾರೋ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು “ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೇ ನನಗೂ ಅನಿಸಿತು, ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೇ ನನಗೂ ಭಾವ ತುಂಬಿತು” ಎಂದೊಮ್ಮೆ ಕಾಗದ ಬರೆದದ್ದುಂಟು. ಬೆಳಗಾಂನಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ನಾನು ಕರ್ಮವೀರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಾಗ ಇಂಥ ಪತ್ರಗಳು ಬರುವುದುಂಟು. ಆಗ ನಾನು ಬರೆದದ್ದು ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತಲ್ಲಾ ಅಂತನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ತೃಪ್ತಿ ಅಂತಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ರೀತಿಯ ಧನ್ಯತಾಭಾವ ಅಷ್ಟೆ. ನನಗೆ ತುಂಬ ಕನಸುಗಳಿವೆ. ಆ ಕನಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕನಸು ಕಾಣುವುದಷ್ಟೇ ಸಾಧ್ಯ ಅಂತ ನನಗೆ ಜೀವನ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿದೆ. ರಾಬರ್ಟ್ ಫ್ರಾಸ್ಟ್ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ‘miles to go’. ನನಗೆ ನನ್ನ ಕನಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾವಾಗಲೋಮ್ಮೆ ಸತ್ಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಕನಸು ಕಾಣಲಷ್ಟೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕನಸುಗಳು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸುವ ಸಾಧನ ಅಷ್ಟೆ.

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಈಗ ಅಂಕಣಕಾರ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಗಣೇಶ ಉಡುಪ, ಎರಡನೇ ಬಿ.ಕಾಂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವೆ ?

ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂದಿಲ್ಲ. ನಾನದನ್ನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸಾಧ್ಯ. ನಿಜವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ, ಹಲವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಹಣ ಮತ್ತು ಜನಬಲ ಇರುವವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನಬಲ ಮತ್ತು ಧನಬಲ ಇಲ್ಲದವರಿಗಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯ ಅನ್ನಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಒಂದು ಭಾವನೆಯ ಅಥವಾ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾದ ಮರಸುತ್ತುವಂತಹ ದೃಶ್ಯಗಳು - ಅದು ನಮ್ಮ ಸಿನೆಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ನಾಯಕ ನಾಯಕಿಯ ಹಿಂದೆ ಮರಸುತ್ತುತ್ತಾ ಓಡುತ್ತ ಓಡುತ್ತಾ ಹಾಡು ಹಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಒಂದು ಹಾಡು ಹಾಡಬಹುದು, ಅಥವಾ ಓಡಬಹುದು. ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಆದರೆ ನಿಜಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಅಥವಾ ಹುಡುಗಿ, ಯುವಕ ಅಥವಾ ಯುವತಿ ಈ ರೀತಿ ಮರಸುತ್ತಿದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ : ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಹನೆ ಬೇಕು. ಸಹನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಗುಣ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನನಗೆ ನನ್ನ

ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧ್ಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣ ಹೇಳಿ ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಪೇಪರು ಓದಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೀಪಾ ಮಹತಾರ ಸಿನಿಮಾ ಶೂಟಿಂಗಿಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಮಂದಿ ತಡೆ ಒಡ್ಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಸ್ತ್ರ ಎಂದರೆ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ನೋವುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂತ. 35 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಉಡುಪಿಯ ಕನಕನ ಕಿಂಡಿಯ ಎದುರಿಗೆ ದೇವದಾಸಿ ನಾಟಕ ಆಡಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಂದು ವೇಳೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ನಾಟಕವನ್ನು ಈ ರಥಬೀದಿಯ ಕೃಷ್ಣಮಠದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅದೂ - ಕೃಷ್ಣನ ಮೂರ್ತಿಯಿಂದ 50 ಅಡಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅಡಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಇದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ನೋವು ಎಂದು ಜನ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿಯಾರು. ಆದರೆ 35 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಧಕ್ಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ನೋವು ಆಗುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ನೋವಾಗಿದೆ ಅಂತ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಿದರೆ ಪೊಲೀಸರು ಬಂದು ಕಾನೂನು - ಶಿಸ್ತು ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಲ್ಲ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಕರ್ಷಣೆ

ಹಯವದನ ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ವಾಣಿ ವಿ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಿದ್ದಾಳೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ನೀವು ಸಾಹಿತ್ಯದತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತರಾದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಈಗಾಗಲೇ ವಾಸಂತಿ ಅಂಬಲಪಾಡಿ ಅವರು ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಡಿಟೈಲ್ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಉತ್ತರವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ - ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲ ಇದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಆಕಸ್ಮಿಕ - ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಆಕಸ್ಮಿಕ. ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ - ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದತಿ ಎಷ್ಟು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಗಿದೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಿ ಗೈಡು ಮಾಡುವವರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ನನಗೊಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಕಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದು ಮೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು - ಸೈನ್ಸ್, ಆರ್ಟ್ಸ್, ಕಾಮರ್ಸ್ - ಆರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ. ಸರಿಯಾಗಿ ಗೈಡು ಮಾಡುವವರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಮಾರ್ಕು ಇದೆ. ನೀನು ಡಾಕ್ಟರಾಗಬಹುದು ಛಾನ್ಸು ಇದೆ. ಸೈನ್ಸ್ ತಗೋ ಎಂತ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, 'ಡಾಕ್ಟರಾಗಬೇಕಾದರೆ ತುಂಬ ಹಣ ಬೇಕು, ಇದಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ'. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಗ್ಗಲಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದು ? ಆರ್ಟ್ಸ್ : ಮತ್ತೆ ಯಾವುದು ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಡ್ಡರಿಗೆ ಕಾಮರ್ಸ್. ಎಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರ ನೋಡಿ. ಆಸಕ್ತಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಇಂಪೋಸ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಳಗಿಂದ ಬರುವುದು, ಒಳಗಿನ ತುಡಿತ ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಆ ರೀತಿ. ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕಾರಂತರ ಸೋಮಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಾಟಕ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರು; ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ನಾನು. ಆಗ ಫಕ್ಕನೆ ಕಾರಂತರ ಹತ್ತಿರ ಆಕರ್ಷಿತನಾದೆ. ಮತ್ತೆ ತುರುವಾಯಿತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಲೈಬ್ರರಿ ಇದೆ. ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದರ ನಂತರ ಒಂದರಂತೆ ಗಬಗಬನೆ ನುಂಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಫ಼ಸ್ಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಅಂತ

ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ 'ಸನ್ನಿವೇಶ' ಅಂತ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದು ಓದಿದೆ. ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಶುರುವಾಯಿತು. ಲಂಕೇಶ, ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ತೇಜಸ್ವಿ, ಕಾರ್ನಾಡ - ನಾಟಕಗಳನ್ನು, ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಅಡಿಗರ ಕವನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಓದಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಅವುಗಳ ಲೈನುಗಳೆಲ್ಲ ಬೈಹಾರ್ಟ್ ಆಗುವ ಹಾಗೆ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ಸೋಮಯಾಜಿ ಅವರ ಗೆಳೆತನ ಆಯಿತು. ಅವರಾಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೇಜರ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ನಾನು ಕಾಮರ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಯಾಕೋ ಡಾಸ್ಕೊವ್ಸ್ಕಿಯ, ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಕಾಮುವಿನ outsider ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಓದಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ವಸಂತಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೇನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಡೆಬಿಟ್-ಕ್ರೆಡಿಟ್, ಬ್ಯಾಲನ್ ಶೀಟ್, ಜ್ಯೂಂಟ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಕಂಪೆನಿ ಅಂತ ಓದುತ್ತ ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತ ಇದ್ದುದು ಶೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕ, Murder in the Cathedral, Outsider, ಡಾಸ್ಕೊವ್ಸ್ಕಿಯ Crime and Punishment ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕ್ಲೇಶ್ ಆಗುತ್ತ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬಿ.ಕಾಂ. ಮುಗಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಬರ್ಟ್ ಫ್ರಾಸ್‌ನ್ ಪದ್ಯ ಇದೆ, 'ದ ರೋಡ್ ನಾಟ್ ಟೇಕನ್' ಎಂತ. ಎರಡು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜೀವನವೇ ಬದಲಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂತ. ನಮ್ಮ ಹಿತೈಷಿಗಳೆಲ್ಲ 'ನೀನು ಬಿ.ಕಾಂ. ಮಾಡಿ ಸಿ.ಎ. ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಏನೋ ನಾನು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಯಾವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸ ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂತ. ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಗಟ್ಟಿನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಡಿಪ್ಲೊಮ ಇನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಿ ಎಂ.ಎ. ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನು ಅಂದರೆ ನೀವು ದೊಡ್ಡವರ ಮಾತು ಕೇಳಬಾರದು : ಹಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ, ದುಡ್ಡು ಮಾಡಬಹುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾರೂ ದಡ್ಡರಲ್ಲ. ಒಳಗಿಂದ ಬರುವ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತರೆ, ಅದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸುಖದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಂತಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೇ. ಒಂದು ತಮಾಷೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗಷ್ಟೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕೆದ್ದಾಯರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಬಂದೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಲೆಕ್ಚರರು. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ - ನಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯ ಯಾವುದು ಅಂತ. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಲ್ಲ, ಬಾಟಿನಿ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅವರು ಬಾಟಿನಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೇ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದತಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ - ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆಲ್ಲ. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ತನಗೆ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಹಕಾರ ಆದರೆ ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದತಿ. ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದ

ಈಗ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್ ಅವರಿಗೆ ತ್ರತೀಯ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಾಮಂತ್ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ತನ್ನ ಹುಟ್ಟು ನೆಲದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದ ಸೋತಿರುವಾಗ ಇಂದಿಗೂ ಕೆಲವು ಭಾರತೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಅದಕ್ಕೇ ಚೋತು ಬಿದ್ದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ವಾಸನೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ದೇಶಭಕ್ತರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಬಹಳ ಭಯ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತರು ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಬರೀ ದಗಲ್ ಬಾಜಿಗಳಷ್ಟೆ ಆಗಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ದೇಶಭಕ್ತರೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ದಗಲ್ ಬಾಜಿಗಳು - ಅದರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜನರ ತಲೆ ಒಡೆಯುವ ಕೊಲೆಗಡುಕರು. ದಂಡಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜನರ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸುವವರು. ಯಾಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ವಾಸನೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತೀನಿ. ವಿಚಾರಗಳು ಗಾಳಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ನೀರಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಕಾವೇರಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ತಮಿಳೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಾಳಿಗಂತೂ ರಾಜ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಭಾಷೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದ ಎಲ್ಲ ವಾದಗಳ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರಧಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂಥದೇ ಹುಟ್ಟು ನೆಲ ಎಂತ ನೀವು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಿದಿರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ. ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ದೇಶಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಅವನು ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬರೆದ. ಆದರೆ ಅವನ ಸಹವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದವನು ಎಂಗೆಲ್ಸ್. ಅವನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನವನು. ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪ ಕೊಟ್ಟ. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಥಮ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆದದ್ದು ರಷಿಯಾದಲ್ಲಿ. ಯಾವುದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದದ ಹುಟ್ಟುನೆಲ ? ಇವತ್ತು ಚೀನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ವಿಯೆಟ್‌ನಾಮಿನಲ್ಲಿದೆ, ಕ್ಯೂಬಾದಲ್ಲಿದೆ - ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಸರಕಾರ ಉರುಳಿರುವ ಸೋವಿಯತ್ ರಶ್ಯ, ಪೂರ್ವ ಯೂರೋಪು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಕಮ್ಯುನಿಸಂ ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ವಿಚಾರ ಧಾರೆ. ಯಾವುದು ಹುಟ್ಟುನೆಲ ಕಮ್ಯುನಿಸಂನದು ? ಕಮ್ಯುನಿಸಂ ತತ್ವ ಏನು ? ಸಮಾನತೆ, ದುಡಿಮೆಯ ಘನತೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವು. ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಹೇಳಿದ. ಧರ್ಮ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದು ಮೋಸ. ಅದು ಬಡಜನರನ್ನು ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಅಫೀಮು. ಇದು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲೇ ಉಂಟು. ವಾದಗಳಿಗೆ - ಹುಟ್ಟು ನೆಲ ಅಂತ ನೀವು ಹೀಗೇ ಹಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ನಾವು ? ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಈ ದೇಶದ್ದು, ಎಷ್ಟು ಬೇರೆ ದೇಶದ್ದು ? ಅದಕ್ಕೇ ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ವಾಸನೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ ಅಂತ. ನಾನು ಹೇಳ್ತೇನೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಹೇಳಿದ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು, ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಹೇಳಿದ ದುಡಿಮೆಯ ಘನತೆಯ ತತ್ವವನ್ನು, ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮದೇ ನೆಲದ ಬಸವಣ್ಣ ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ನೆಲದ ಬಸವಣ್ಣನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟುನೆಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನ ಬಳಸಬೇಡಿ.

ಪ್ರಸಕ್ತ ಪ್ರೀತಿ

ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಪ್ರೊ| ಮುರಲೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಹಿರಿಯಡಕ ಅವರಿಗೆ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಭಟ್, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ. ಅವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ:

ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಕೊಟ್ಟದೇಣಿಗೆ ಏನು ?

ನಾನೇ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದ ದಿನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರ ಆಫೀಸಿನ ಎದುರಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ - ಈ ಹಳೇ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ - ಆಗ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲ ಇದ್ದವು. ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳ ಸಂಗ್ರಹದ ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಾನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇವತ್ತು ಈಗಿನ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಸರ ಆಯಿತು. ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ : ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಾದರೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಕೋಣೆಯ ಹೊರಗಿನ ಶೋಕೇಸಿನಲ್ಲಿರ ಬೇಕು. ಬರೇ ಕ್ರೀಡಾಫಲಕಗಳು ಅಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಆಸಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹಯವದನ ಉಪಾಧ್ಯ ಅಂಥವರು ಹೇಳಿದರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಡಾ| ಎನ್. ಟಿ. ಭಟ್ಟರು ಕಾಲೇಜು ಮೆಗಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನನ್ನ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಇದ್ದರು : ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳರಂತೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಾಕಾಗದಿದ್ದಾಗ 'ಮನೆಗೆ ಬಾ - ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿದೆ' ಅಂತ ಅಂಬಲಪಾಡಿಯ ಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇದ್ದರು. ಲೀಲಾ ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರ ಪುಸ್ತಕಗಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂಗ್ರಹ ಇತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕ ಕೇಳಿದರೂ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತ ಇತ್ತು. ಇಕನಾಮಿಕ್ಸ್‌ನ ರಾಮ ಭಟ್ಟರು ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಂತಲೇ ನಾನು ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ Economic Weeklyಯೋ ಯೋಜನವೋ ಇತ್ಯಾದಿ ಓದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್, ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್ ನಾವೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು

ಗಮನಿಸಿ ನಮಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಸಂಜೆ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರೊ| ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ತೆರೆದರು. ●

ಸಮಕಾಲಿಕ ಚಿಂತನೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ

ಪ್ರೊ| ಮುರಲೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಹಿರಿಯಡಕ

ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಯಾಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು ಅಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಷ್ಟೇ ನನಗೂ ವಯಸ್ಸಾದದ್ದು ಒಂದು ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು. ಡಾ| ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರರಾಯರು ಈ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಯೋಚನೆ ಏನಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ನನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳು ಅಥವಾ ನನಗಿಂತ ಕಿರಿಯಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂತ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವಹಿಸುವವರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳರ -ನನ್ನ ಗುರುಗಳ - ಹೆಸರನ್ನು ನೋಡಿ ಇದು ಸರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿತು. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಮೊದಲಿರಬೇಕಿತ್ತು. ನೀವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಬೇಕಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಸರಿ ಅದು ಎಂದವರು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರೊ| ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಯಾವಕಾಶ ಸಾಲದೆ ಎರಡನೇ ಸುತ್ತಿನಡೆಯದೇ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ತುಂಬ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಸಂವಾದ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಮಂಗಳೂರಿನ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು 1867ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭ ಆಯಿತು. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲೇಜು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತೆ 82 ವರ್ಷ ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಉಡುಪಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿತ್ತು. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ದೂರದರ್ಶಿತ್ವ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದು ಅಂತ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ತಡವಾಗಿ ಆರಂಭವಾದ್ದು ನೋಡಿದಾಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. 1949ರ ಜೂನ್ 1ರಂದು ಉಡುಪಿಯ ಈಗಿನ ಅಲಂಕಾರ್ ಥಿಯೇಟರ್ - ಆಗಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ - ಥಿಯೇಟರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭ ನಡೆದಿತ್ತಂತೆ. ಅದು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಶುರುವಾಗುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಆಫೀಸು ಈಗಿನ ಡಯಾನಾ ಹೊಟೇಲಿನ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿತ್ತಂತೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ. ಉಡುಪಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ, ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ, ಹೊಟೇಲುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಡಯಾನಾ ಹೊಟೇಲು ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಆಫೀಸು ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಆಫೀಸು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

50ರ ದಶಕದ ಉಡುಪಿಯ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಉಡುಪಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗಿ ಚಳವಳಿ, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಆರಂಭವಾದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜಿನ ಹುಡುಗರು ತಾವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬರೇ ಕಚ್ಚಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬರುವುದಲ್ಲ, ಅಂಗಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮಗೆ ಅನುಮತಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಚಳವಳಿ ಹೂಡಿದರು. ಅಷ್ಟು ಮತಾಧೀಶರು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಗಲಾಟೆ ಆಯಿತು. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಠದಲ್ಲಿ ಊಟ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಮಠಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಿದಾಗ ಹುಡುಗರ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತವರು ಪೇಜಾವರ ಮಠದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥರು. ಆಗ ಅವರು 21 ವರ್ಷದ

ಯುವಕ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಅಂಗಿ ಚಳವಳಿ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಅನುಭವ ನೀಡಿತು. ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ರಾಜಿ ಮಾಡಬೇಕು-ಇಂಥ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಳವಳಿ ಎಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಒಂದು ಆತ್ಮಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಆರಂಭವಾದಾಗಲೂ ಇನ್ನೊಂದು ಚಳವಳಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಇಲ್ಲ. ಮದರಾಸು ಸರಕಾರದ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗಿತ್ತು. ವಿಷಯ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಕೊನೆಗೂ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಈಗ ಉಡುಪಿ ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗಿದೆ ನೋಡಿ ! ಈಗ ಯಾವುದೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ: ಅದು ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಇರಬಹುದು, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಇರಬಹುದು, ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ಇರಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹುಡುಗಿಯರು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಕರಾವಳಿ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನಪಡುವ ವಿಷಯ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ-ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿದ್ದರು. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಕವನ ಬರೆದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ:

ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತೇರು . . . ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೇರು
ಅಕ್ಕಿ ಮುಡಿ ಮುಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಗುಳ್ಳ
ಪ್ರಾಣಮುಖ್ಯರ ಮುಟ್ಟು ಚೆಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ
ನಿಂತ ನೀರಿನ ವಾಸ ಸುತ್ತಲಿಲ್ಲ

ರಾಜಶೇಖರ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗರ ಮಾತು ಉಡುಪಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯ ಆಗಿದೆ ! ಉಡುಪಿ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೂ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಸಾಲುಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ ಎಂತ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳರಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು, ನನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಕಿಶೋರಿ ನಾಯಕ್, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ: “ಏನು, ಸರ್. ಈ ಕವಿಗಳು ಬರೇ ಹುಡುಗಿಯರ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಕವನ ಬರೆಯುತ್ತಾರಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಳು. ಇಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖಕರಿದ್ದಾರೆ, ಕವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ವಿಮರ್ಶಕರಿದ್ದಾರೆ, ಸಂಶೋಧಕರಿದ್ದಾರೆ, ನಿಘಂಟುಕಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಕಣಕಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಿದ್ದಾರೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈಗ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಬರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು ಅಂತ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಬರೆಯುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಡ್ಡನಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರಂಥ ಹಿರಿಯರಿದ್ದಾರೆ, ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು - ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ ಗಾಗಿಯೇ-ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾದ ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೂ ಸೇರಿ - ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಗ್ರಿ ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತ ಇರುವುದು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ: ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದೇ ತರದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಆಕ್ರಮಣದ ಬಗ್ಗೆ, ವಿದೇಶಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಆಕ್ರಮಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಂದುವು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಾಹಿತಿ. 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೋ ಎಂಬೆಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಭ್ರಮೆ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 41705 ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 6227 ಮಾತ್ರ. ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು Circulation ಇರುವುದು - 14 ಲಕ್ಷ Circulation ಇರುವ Times of India ಮತ್ತು 6 ಲಕ್ಷ Circulation ಇರುವ ಹಿಂದೂ. ಮತ್ತೆಲ್ಲ 5 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಾರವಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಮಲಯಾಳ ಮನೋರಮಾ, ಗುಜರಾತ್ ಸಮಾಚಾರ್, ಪಂಜಾಬ್ ಕೇಸರಿ, ದೈನಿಕ ಜಾಗರಣ್, ಮಾತೃಭೂಮಿ, ಈ ನಾಡು, ಆನಂದ ಬಜಾರ್, ಎಲ್ಲ 5 ಲಕ್ಷದಿಂದ 8 ಲಕ್ಷದ ವರೆಗೆ Circulation ಇರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿದ್ದವೆ. ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಕ್ರಮಿಸಿದೆ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಂದು ಹೋಯಿತು, ಅದಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತ್ರ, ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವುದೇ ಬೇಡ, ಹಿಂದಿ ಬೇಡ-ಈ ರೀತಿಯ ಭ್ರಮೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವ ಮೊದಲು ನಾವು ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗಿನ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹೋದೆಯಾ ಪಿಶಾಚಿ ಅಂದರೆ ಬಂದೆ ಗವಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಜನ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಿ ಕೊಜೆಂಟ್ರಕ್ಸ್ ಹೋದ ಕಡೆ ಅಂಥದೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕಂಪೆನಿಯನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ? ಇಂಥ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಿತ್ತು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೂ ಒಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನ ನಿಮ್ಮ ಅನೇಕ ಗೆಳೆಯ ಗೆಳತಿಯರು ಏಕೆ ಗೈರುಹಾಜರಾದರು ? ಅವರ ಅನಾಸಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ ಏನು ? ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ. ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರಂಥ ಹಿರಿಯರ ಭಾಷಣ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದೈವತ್ತು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಲ್ಲದಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಯಾಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಬೇಕು ? ನಿಮಗೆ ಅವರು ಯಾರು ಅಂತ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಮುಂದೆ ಆಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲಾದರೂ ಆದೀತು.

ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲ ಬೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಂಜೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ -ನನ್ನದು ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಈ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ: ಈಚೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ - ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಇದೆ. ಜನ ದಂಗೆ ಎದ್ದಾರು - ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಅನೇಕರು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನ್ ಅವರು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಮಾತು ಬರೆದಿದ್ದರು: ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಶಃ ದಂಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜನರಿಗೆ ಮೂರು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬೀದಿಗಳಿಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಚೂರು ಗಡಂಗಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ದಂಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂತ ಅವರು ಒಂದು ಸಲ ಬರೆದದ್ದು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ಒಂದೆರಡು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕಲಿತು ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮಲ್ಟಿನೇಶನಲ್ ಕಂಪನಿಯ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ಕನಿಷ್ಠ 20, 30 ಸಾವಿರ ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಒಬ್ಬ ಅಂಗನವಾಡಿ ಶಾಲೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ 500 ರೂಪಾಯಿಯ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಅವರು ಚಳವಳಿ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಚಳವಳಿವನ್ನು ಯಾರೂ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಗಮನಿಸಿ. ಪಂಚಾಯತ್ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಖಾನೆ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ಕಡ್ಡಾಯ. ಅದರಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಗಮನಿಸಿ : ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವಂತವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಪಾಯಿಖಾನೆ ಇಲ್ಲದಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇದೆ ಎಂದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ಹೇಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಹೆಂಗಸರು ಹೇಗೆ ಬದುಕುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ ? ಪ್ರತಿದಿನ ಅವರು ಎಂಥ ಅವಮಾನ, ಎಂಥ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ ? ಗಾಂಧೀಜಿ ಇಂಥದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇನ್ನು ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬಂತು, ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳೇ ಬೇಡ. ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೌದು, ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನದ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳ್ಳವರು ಶಿವಾಲಯವ ಮಾಡುವರು, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ಬಡವನಯ್ಯಾ. ಈಗ ಹೀಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದೇನೋ ? ಉಳ್ಳವರು ಇ-ಕಾರ್ಪಸ್ ಮಾಡುವರು, ನಾನೇನು ಮಾಡುವೆ ಬಡವನಯ್ಯಾ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಇ-ಕಾರ್ಪಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಫೋನು ಇದೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಹಾಕ್ಕೊಳ್ಳೀರಿ. ಇದೆಲ್ಲ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಲಿಕೆಯ ಅನಂತರ ಮರೆತು ಬಿಡುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿಯೇ ಇನ್ನೂ ಒಂದು 50 ವರ್ಷ ಇರುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂತ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅದರ ಜತೆಗೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಷಯ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕಾಲೇಜು ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಯು.ಜಿ.ಸಿ. ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೆ ಯು.ಜಿ.ಸಿ.ಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಲೇಜು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸ್ಟಾರ್ಟಿಂಗ್ ಸ್ಯಾಲರಿ 12,000 ಸಿಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ-ಪ್ರತಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ 20-30 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ - ಇವರಿಗೆ ಸರಕಾರ 2,000 ರೂಪಾಯಿಯ ವೇತನ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ಉದಾರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ 5,000 ಅಂತ ಕೊಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ 2,000 ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಕರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತಾಡಿಸಿ. 30 ವರ್ಷ ಆಯಿತಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಯಾಕೆನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕೇಳಿ. ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಅವರು. 2,000 ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಂಸಾರ ಹೂಡುವುದು ಹೇಗೆ ? ಬದುಕುವುದು ಹೇಗೆ ? ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕನಸುಗಳಿಲ್ಲವೇ ? ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯ ರೂಪಿಸುವ ಅವರು ಮನೋರೋಗಿಗಳ ಹಾಗೆ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯದ ಬದುಕುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಸರಕಾರ ತಂದೊಡ್ಡಿದೆಯಲ್ಲ ! ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ 9, 10, 12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು - ಪ್ರತಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ - ಇದ್ದಾರೆ. ಎಂಥ ಅಸಮಾನತೆ !

ಒಂದು ಕಡೆ 20 ಸಾವಿರ ಸಂಬಳ ಕೆಲವರಿಗೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ 10-20 ಜನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ 2000 ಅಥವಾ 5000 ಸಂಬಳ. ಪಾರ್ಟ್‌ಟೈಮ್ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ ನಾನು. Full time temporary ಆಗಿರುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಅವಸ್ಥೆ ಇದು. ಸಾವಿರಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಇದೇ ತರ ಅರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಬಗ್ಗೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಚರ್ಚೆ ಬಂತು. ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣ ಕೂಡ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ, ಅದು ಇವತ್ತಿಗೂ ನಮಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ : ಬಡತನಕ್ಕೆ ಉಣುವ ಚಿಂತೆ, ಉಣಲಾದರೆ ಉಡುವ ಚಿಂತೆ, ಉಡಲಾದರೆ ಇಡುವ ಚಿಂತೆ, ಇಡಲಾದರೆ ಹೆಂಡಿರ ಚಿಂತೆ, ಹೆಂಡಿರಾದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಚಿಂತೆ, ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಬದುಕಿನ ಚಿಂತೆ, ಬದುಕಿದರೆ ಕೇಡಿನ ಚಿಂತೆ, ಕೇಡಾದರೆ ಮರಣದ ಚಿಂತೆ - ಹೀಗೆಯೇ ಹಲವು ಚಿಂತೆಯಲಿಪ್ಪವರ ಕಂಡೆ, ಶಿವನ ಚಿಂತೆಯಲಿಪ್ಪರನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಾಣೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ'. ಇದೊಂದು ಮುಖ ಆದರೆ : ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ : Lawrenceನ Money - Madness ನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿ.ಆರ್. ಭಟ್ಟರು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು: ಜಗತ್ತಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಾವೇ ಆಳೋಣ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹುನ್ನಾರಗಳನ್ನು ಹೂಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ, ಯಜ್ಞದ ಕುದುರೆ ಬರುತ್ತ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುವವರಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. Money Madness ಎಂಬ Lawrence ಬರೆದ ಕವನವನ್ನು ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ ಹೀಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

ಹಣ ಕಂಡರಲ್ಲ ಹೆದರಿಕೆ,

ಹಣ ದೇವರಾದ ಜನರ ಹೆದರಿಕೆ -

ಅತಿಯಾಗಿ ಅದು ಎಂದೋ ಮತಿ ವಿಭ್ರಮಕ್ಕೆಡೆ ಕೊಡುವ ಹೆದರಿಕೆ.

ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನಲಾಗದ ಜನಕ್ಕೆ, ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಹಣ ಬೇಕು

ಆದರೂ ಹಸಿದಾಗ ಕವಳ, ತಲೆಗೊಂದು ಸೂರು ಒಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿ

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅಷ್ಟರಿಗೂ ದಕ್ಕುವಂತಾಗಬೇಕು

ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಕ್ಕೆ ವಿವೇಕ ಅಗತ್ಯ,

ಇಲ್ಲವೋ, ನರಹತ್ಯೆ ಖಾತರಿ,

ಯಾವ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಲೋಕ ನಡೆಯುವುದೋ, ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು.

ಬೇಂದ್ರೆ, ಬಹುಶಃ 'ಕುರುಡುಕಾಂಚಾಣ'ದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳಿದರು ಎಂತ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. Knowledge Managementನ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಲೇಖನ Hinduನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ವಿವೇನೋ ಹೊಸ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. ಎಂಥ ಜ್ಞಾನ, ಎಂಥ ಮಾಹಿತಿ, ಎಂಥ internet ಸಂಪರ್ಕ; ಆ ಜ್ಞಾನದ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವೇಕ ಕೂಡ ಬೇಕು. ಗಾಂಧಿ ಹೆಸರಿನ ಕಾಲೇಜು, ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆ ವಿವೇಕವನ್ನು ನಮ್ಮ-ನಿಮ್ಮ ಯುವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೇನಾಗುತ್ತದೆ ? ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಇದೆ. ಉಚಿತ, ಅನುಚಿತದ, ವಿವೇಕ - ಇದೇ ಔಚಿತ್ಯವೆಂದು ಕೆಲವರು ಅರ್ಥವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದು ಉಚಿತ, ಯಾವುದು ಅನುಚಿತ

ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಅದರ ಫಲವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಚರ್ನೋಬೈಲ್ ದುರಂತ ಹೇಗಾಯಿತು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ನೋಡಿದೆ. ಯಂತ್ರಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳಬಲ್ಲವು, ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿಡುತ್ತೇವೆ, ಕೈಗಾರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಪಾಯ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ. ಚರ್ನೋಬೈಲ್ ದುರಂತ ಹೇಗಾಯಿತು ಅಂತ ಓದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅಣುಸ್ಥಾವರದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಎದುರು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತಜ್ಞ, ಸುಮ್ಮನೆ ತಮಾಷೆಗೆ, ಕೆಲವು ಸೆಕೆಂಡುಗಳ ಕಾಲ ಆ ಕಂಪ್ಯೂಟರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನಂತೆ. - ಏನಾಗುತ್ತದೆ ನೋಡೋಣ ಅಂತ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ computerನಲ್ಲಿ ಆಟ ಆಡಿದ ಹಾಗೆ. ಮೂವತ್ತು ಸೆಕೆಂಡಿನೊಳಗೆ ಅಣುಸ್ಥಾವರದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಕಡೆ ಬೆಂಕಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು, ಅವನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗುಂಡಿಗಳನ್ನೂತ್ತಿದ, ಇಡೀ ಅಣುಸ್ಥಾವರ ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡಿತು. ಇವತ್ತಿಗೂ ರಷ್ಯಾದ ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಜನ ಸತ್ತರು, ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಜನ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ - ಈ ರಹಸ್ಯಗಳು ಬಹಿರಂಗಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ರಷ್ಯಾದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಅಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ಆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡ ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಹೊಸ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಯುಗಪುರುಷ ಅಂತ ಕರೆದರು. ಒಂದು ಕಡೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ವಾದದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಷ್ಟು

ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಗಳಿದ್ದಾವೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರಾದ ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್

ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಯುಗಪುರುಷ ಎಂತ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ವಿದೇಶಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಕೂಡಾ ಶತಮಾನದ ಮಹಿಳೆ ಎಂತ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಕರೆದರು.

ಶತಮಾನದ ಮಹಿಳೆ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಾಧನೆಗಳೇನಿರಲಿ, ನಾವು ಯುವಕರಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದೆವು - ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರಲ್ಲೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅವರು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಹೇಗೆ

ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಣಿಯಾಗಿ ಆಳಿದರು. ಈ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನಮತವನ್ನುಳ್ಳವರಂತಹ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಭಿನ್ನಮತದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹನೆ ಇರುವಂತಹ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇದರ

ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿಯ ರಾಜಶೇಖರರಂತಹ ಮಿತ್ರರು ಒಂದು ಕೋಮುಗಲಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾನೊಂದು ಲೇಖನ ಬರೆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಅದನ್ನು

ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತದೆ. ಲಂಕೇಶ ಪತ್ರಿಕೆಯಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದು ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳುವಂಥ,

ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯಲ್ಲ - ಇದು ಬಹಳ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧಿವೇಶನ - 11

ಚಿನ್ನದ ಹಬ್ಬದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ

ಸ್ಥಾಪಕರ ಸಂಸ್ಕರಣೆ

ಫೆಬ್ರವರಿ 10, ಸಾಯಂಕಾಲ 5

ವಂದೇ ಮಾತರಂ : ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ

Welcome : Prof. K. Haridasa Bhat*

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ : ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಡೇನಿಯಲ್

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಶ್ರೀಯಾನ್ ಅವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ : ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ

ದಿವ್ಯ ಚೇತನ

(ಡಾ|| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಸಂಸ್ಕರಣೆ) : ಡಾ|| ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್*

ಸನ್ಮಾನ, ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ :

ಬೆಳೆದು ಬಂದ ನಂಟು : ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎನ್. ಸೋಮಸುಂದರ್*

Second Home

(Impressions of an

Outgoing Student)

: Dheeraj Bhandary*

Equipping and Enabling People

(Chief Guest's Address)

: Dr. N. S. Prabhu*

Human Development

(Presidential Address)

: Sri K. K. Pai*

Vote of Thanks

: Prof. P. Dayananda Shetty*

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ

: ಶ್ರೀಮತಿ ಪುಷ್ಪಲತಾ ಸಾಂತ್ಯಾರ್

ನೃತ್ಯ ಸಿಂಚನ

: ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ

ಹುಡುಕಾಟ

: ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ

ನಿರ್ದೇಶನ: ಪ್ರೊ. ಹಯವದನ ಉಪಾಧ್ಯ

Historic Occasion

Welcome

Prof. K. Haridasa Bhat

Esteemed President, Distinguished Chief Guest:

On this historic and memorable occasion of the Golden Jubilee College Day of Mahatma Gandhi Memorial College it is my pleasant duty to deliver this welcome address.

I wish to introduce to this gathering the illustrious Chief Guest of this evening, Dr. Sheshagiri N. Prabhu, an alumnus of our college: Dr. Prabhu had his Intermediate education in M.G.M. during the years 1951-53. He obtained M.A. in English from Madras University in 1956. From 1956 to 1967 he was in the faculty of M.G.M. and other Academy Colleges. During 1967-1986 he worked as English Language Specialist of the British Council. Simultaneously he did his M.A. and Ph.D. in the U.K. Between 1986 and 1994 he taught English at the National University of Singapore. He did specialist's job in Britain, Greece, France, USA, South Africa etc. Dr. Prabhu's text books in English have been published by renowned publishers like Oxford University Press and McMillan. We are honoured by this accomplished Professor as our Chief Guest today. I heartily welcome you, to our midst.

We have also amidst us Mrs. Prafulla Prabhu, who is also an alumna of this College.

Sri K. K. Pai, Registrar of the Academy of General Education, and Correspondent of the college is adorning the dais to preside over this evening's deliberations. He has been a source of great support for us. It is my pleasure to welcome you, Sir, to this function.

I extend a warm welcome to Prof. K. S. Haridasa Bhat, Convenor of Golden Jubilee Celebration Committee, hearty welcome to our Principal Prof. S. Daniel. I welcome Dr. Mahabaleshwara Rao, who is going to give a talk on Dr. T.M.A. Pai. I welcome our dear rank holders Aditya Paranjape and Soumya Rao. We have in the audience distinguished members like members of the Governing Council, Principal, members of the staff, parents, students and others. I extend to them a very warm welcome.

ದಿವ್ಯ ಚೇತನ

ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಸಂಸ್ಕರಣೆ

ಡಾ| ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್

ದಿವ್ಯ ಚೇತನ ಡಾ| ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೇನು ಅರ್ಹತೆ ಎಂತ ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅವರ ನಿಕಟವರ್ತಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಒಡನಾಡಿದವನೂ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅರ್ಹತೆಗಳೂ ಇರಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಜಾನಪದ ತಜ್ಞ, ಡಾ| ಎ. ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್, ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “The stories of Rama are there already, always” ನಾವೆಲ್ಲರೂ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಬೆಳೆದವರು. ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಓದುವವರಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಗಾಂಧಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ. ಅದೇ ರೀತಿ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಒಂದು ದಂತಕಥೆಯಾದವರು. ತಮ್ಮ ಮರಣಾನಂತರವೂ ಅವರು ಒಂದು ದಂತಕತೆಯೇ. ಅವರ ಜೀವನವೇ ಅನೇಕ ಘಟನಾವಳಿಗಳಿಂದ, ಐತಿಹ್ಯಗಳಿಂದ, ದಂತಕಥೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅರ್ಹತೆಯಿದೆ ಎಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಒಂದೆರಡು ಅರ್ಹತೆಗಳೂ ನನಗೆ ಇವೆ ಅಂತ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಾನು 1967ರಿಂದ 1971ರವರೆಗೆ ನನ್ನ ಪದವಿಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಮಾಡಿದವನು. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಇದು. ಡಾ| ಪೈ ಅವರು 1965ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮಣಿಪಾಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ನಾವೀಗ ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದವನು ನಾನು. ಅದೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕನಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಕಳೆದ 1½ವರ್ಷದಿಂದ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಡಾ| ಪೈ ಅವರ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಅವರು ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಪ್ರೊ| ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರು ಇವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಡಾ| ಪೈ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸದವಕಾಶ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಒದಗಿ ಬಂತು. ‘ಸುವರ್ಣ ಸ್ಮರಣೆ’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾನು ಬರೆದೆ. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಡಾ| ಪೈ ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ, ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳು, ಅವರ ಬದುಕು ಬೀರಿದ ಸಂದೇಶ, ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಡಾ| ಪೈ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಎಕಾಡಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಕಾಡಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಭೇಟಿಕೊಡುತ್ತ ಇದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದ ಸಂದರ್ಭ ಅಂದರೆ 1973-74ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಿ.ಎಡ್. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸುಮಾರು 9 ರ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬಂದುವು. ಇವತ್ತಿಗೂ ಅದೊಂದು ದಾಖಲೆಯೇ. ಆ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದವರು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಆ ರ್ಯಾಂಕ್ ವಿಜೇತರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದೆ. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪದಕವನ್ನು ಹಾರವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ನಾವೆಲ್ಲ ಆ ಪದಕವನ್ನು ತೆಗೆದಿಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು: “ಆ ಪದಕವನ್ನು ನೀವು ತೆಗೆದಿಡಬಾರದು, ಸಮಾರಂಭ ಮುಗಿಯುವ ತನಕ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕೊಠಳಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸಬೇಕು; ಸಂಘಟಕರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಆ ಪದಕವನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟರೆ, ಸಂಘಟಕರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ, ಅಪಹಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ, ನೀವದನ್ನು ತೆಗೆದಿಡಬಾರದು” ಎಂದು. ಈ ಘಟನೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನಪಿದೆ.

ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ನನ್ನ ತಲೆಮಾರಿನ ತರುಣ-ತರುಣಿಯರಿಗೆ, ನನ್ನ ಅನಂತರದ ತಲೆಮಾರಿನ ತರುಣ-ತರುಣಿಯರಿಗೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯರು. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡದೇ ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಶಾಲೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ನನ್ನಂಥ ನೂರಾರು ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದವೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇವತ್ತು ನಾನು ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಕಾರಣ ಅಂತ ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು, ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು, ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ನಾನು ಕಲಿತ ಬಿ.ಎಡ್. ಕಾಲೇಜು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಡಾ| ಪೈಯವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನನ್ನ ಬದುಕನ್ನೇ ರೂಪಿಸಿವೆ ಎಂದು ನಾನೀ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು 1898ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ತೋನ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬದುಕಿನ ಇಡೀ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಅವರು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಒಂದೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ಅವರದು ಯಾವ ರೀತಿಯ ತ್ಯಾಗಮಯವಾದ ಬದುಕೆಂಬುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಘಟನಾವಳಿಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಒಂದೊಂದೂ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಘಟನೆ. ಆ ಒಂದೊಂದು ಘಟನೆಯಿಂದಲೂ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಒಂದೊಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಂದೊಂದು ಘಟನೆಯೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸಂದೇಶ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅವರು ಇದೇ ಉಡುಪಿಯ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬುದಿವಂತರಾಗಿದ್ದರು. 100ರಲ್ಲಿ 100 ಅಂಕ ಗಳಿಸುವ ಜಾಣರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಗಣಿತದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂಪೋಸಿಶನ್ ಒಂದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಡಾ| ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಆ ಇಂಪೋಸಿಶನನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಆ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ “ನಾನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೊತ್ತು ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೈ ಅವರ ಖಾದಿ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕದ ಮಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿರಬೇಕು. ಎರಡು

ಗಂಟಿ ಕಾಲ ನಾನು ಅಲ್ಲಿರಬೇಕು. ನನ್ನ ಅಣ್ಣನನ್ನು ನಾನು ಊಟಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ನನಗೆ ಇಂಪೊಸಿಶನನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ (ಇದು ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪದ ಕಾಲ. ಆಗ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಿಮಣಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂಪೊಸಿಶನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.) ಚಿಮಣಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮನೆಯವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು'', ಎನ್ನುವ ಪತ್ರವನ್ನು ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಬಳಿಗೆ ಈ ದೂರು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಡಾ| ಪ್ರೆ ಅವರ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠರತೆಯನ್ನು, ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಗುಣವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಅವರಿಗೆ ಮಾಫಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಅದೇ ಹೈಸ್ಕೂಲಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮತ್ತೊಂದು ಘಟನೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ನಿಗದಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯಬೇಕು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮನವಿ-ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕು ಅಂತ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಸಹಿ ಮಾಡಬೇಕಾದವರು ಯಾರು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರೇ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಅವಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಡಾ| ಪ್ರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೆ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಡಾ| ಪ್ರೆ ಅವರು ಒಂದು ವೃತ್ತವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಆ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸಹಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರನ್ನೂ ಬಲಿಪಶು ಮಾಡಬಾರದು. ಆದರೆ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು. ಈ ರೀತಿಯ ವೃತ್ತವನ್ನು ರಚಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ಮನವಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಈ ಮನವಿ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ವಿನೂತನವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಈ ಒಂದು ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕಂಡು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಡಾ| ಪ್ರೆ ಅವರು ಮಂಗಳೂರಿನ ಸಂತ ಎಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. 1919ರ ಬೇಸಿಗೆಯ ಸಮಯ. ಅವರ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಪದವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಆಗ ತಾನೆ ಮುಗಿದಿದ್ದವು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟೂರು ಕಲ್ಯಾಣಪುರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಆಘಾತಕಾರಿಯಾದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ತಾವು ಓದಿದ ಹಿಂದೂ ಹೈಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಮುಚ್ಚುಗಡೆ ಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿಂದ ಎನ್ನುವ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲು ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದಂಥ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ ಅಂತ. ಆಗ ಡಾ| ಪ್ರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ಅಂತ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರದ ಒಂದು ಸಂಗತಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಎಂತ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವರು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೋಸ್ಕರ ಏನನ್ನಾದರೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ ? ಆದರೆ ಮಾಧವ ಪ್ರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನಿತ್ತು ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಇತರ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು

ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಊರವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮರಮಟ್ಟುಗಳನ್ನೋ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನೋ, ಹಣವನ್ನೋ ಅವರಿವರಿಂದ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, “ನೀವು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅನೇಕರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಬಹುದು. ದಾನಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು” ಎಂದು. ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಒರ್ವ ಜವಳಿ ವರ್ತಕರು ಒಮರ್ ಸೊಬಾನಿ ಎಂಬ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ವರ್ತಕರು. ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಡಾ| ಪೈ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅವರ ಭೇಟಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ 15 ನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಭೇಟಿ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಡಾ| ಪೈ ಅವರ ವಿನೂತನವಾದ ತಂತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಅಪಿಷ್ಠಾರಗಳ ಒಂದು ಹೊಳಪು ಇಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ 3 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 12 ಭೇಟಿ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡಾ ಒಮರ್ ಸೊಬಾನಿಯವರ ಸಂದರ್ಶನದ ಭಾಗ್ಯ ಡಾ| ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: ನಾನು 3 ಗಂಟೆಗಳಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ತಾವು ಕಾರ್ಯಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು, ಆಡ್ವೈಲಿಲ್ಲ, ನಾಳೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಅಂತ. ಮರುದಿನ ಮತ್ತೆ ಸೊಬಾನಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಗೂರ್ಖಿ ಅವರನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. “ನಾನು 600 ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ಬಂದ ಯುವಕ. ನನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆ ಮುಚ್ಚುಗಡೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದಾನ ಬಯಸಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ತಾವು ದಾನ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ತಮ್ಮನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಮುಖದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ವಿನಾದರೂ ಬೇಕು. ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಮುಂಬಯಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವರ್ತಕರನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂತ ಹೇಳುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನಾದರೂ ನನಗೆ ಕರುಣಿಸಿ” ಎಂತ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಮರ್ ಸೊಬಾನಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರಗಿಸಿತು. ಭೇಟಿ ಲಾಭ ಆಯಿತು. ಡಾ| ಪೈ ಅವರನ್ನು ಒಮರ್ ಸೊಬಾನಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ: “ನೀವು ಹಿಂದೂಗಳು. ಹಿಂದೂ ಶಾಲೆಯ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಮುಸಲ್ಮಾನ್. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ನಾನು ಏಕೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ?” ಎಂದು. ಆಗ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ: “ನೀವು ಮುಸಲ್ಮಾನರಾದರೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಏಕತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವವರು. ಕೋಮು ಸಾಮರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ”, ಅಂತ. “ನೀವು ಕರಾವಳಿಯಿಂದ ಬಂದವರು, ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಧನ ಸಹಾಯ ಬೇಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ನಾನೇಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ?” ಆಗ ಮಾಧವ ಪೈ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ನಾವು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ತೀರದವರು. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸಂಪರ್ಕ ಇರುವುದು ಮುಂಬಯಿ ಜತೆಗೆ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯರು ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ” ಅಂತ. ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತರಾದ ಒಮರ್ ಸೊಬಾನಿ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ಡಾ| ಪೈ ಯವರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಡಾ| ಪೈ ಆಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಈ ದೇಣಿಗೆ ನನಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಲ್ಲೇ” ಅಂತ. ಆಗ ಸೊಬಾನಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಇಷ್ಟರ ವರೆಗೆ 11 ಮಂದಿ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. 5,800 ರೂಪ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನನಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬನ್ನಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಕಥೆಯೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಮರ್ ಸೊಬಾನಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮುಚ್ಚುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವದಂತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಇದರಿಂದ ಮಾಧವ ಪೈ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿತರು. ಬದುಕು ಎಂಬುದು ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದುದು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಆಗಲೇ ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಇಂದೇ ಈಗಲೇ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು, ನಾಳೆ ನಾಳೆ ಎಂದು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮುಂದೂಡಬಾರದು ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಅವರು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿನಿಂದ ಬಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಗೋ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ತಾಲೆಯನ್ನು ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಂ.ಬಿ.,ಬಿ.ಎಸ್. ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದರಾಸಿಗೆ ತೆರಳಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ 1925ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಅವರು ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೊಬ್ಬರು ಹಾಂಕಾಂಗಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪೈ ಅವರಿಗೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ನೀವು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಕರಣೆಗಳ ಜತೆಗೆ ಹಾಂಕಾಂಗಿಗೆ ಬಂದರೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಎಂತ”. ಆದರೆ ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯವರ ಮೇಲೆ ಅಪಾರವಾದ ಕಕ್ಕುಲತೆ, ಮಮತೆ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತಾಯಿ ಯಶೋದಾ ಅವರ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ತನ್ನ ಅಮ್ಮ ವಿನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂತ: ಪೈ ಅವರು ಬಂದು ತಾಯಿ ಯಶೋದಾ ಅವರ ಬಳಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾಯಿ ಯಶೋದಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೆ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತು. ಅದು ಬಹುಶಃ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಇಡೀ ಜೀವನದ ಚಕ್ರವನ್ನೇ ತಿರುಗಿಸಿತು, ಜೀವನದ ಗತಿಯನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿತು ಅಂತ ನಾನು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. “ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು, ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು” ಎಂಬ ಮಾತು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಹಾಂಕಾಂಗಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇಂಥ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ ?

1925ರಿಂದ ಅವರು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೃತ್ತಿ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೃತ್ತಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ಒಂದು ಸಲ ಅವರ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. “ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಜ್ವರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ವಿಪರೀತ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗಲೋ ಆಗಲೋ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ಡಾಕ್ಟರರೇ, ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕು” ಅಂತ. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಆಕೆ ರಕ್ತದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಳೆ. ನಿಶ್ಚಕ್ರಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಶುಶ್ರೂಷೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕರುಣಾಭಾವದಿಂದ ಡಾ| ಪೈಯವರು ತಮ್ಮ ದವಾಖಾನೆಗೆ ಬಂದು ಕೈಮಗ್ಗದ ಎರಡು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಘಟನೆ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿವರ್ತನೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಇದೆ. ಅಜ್ಞಾನ ಇದೆ. ಅನಕ್ಷರತೆ ಇದೆ. ಅನಾರೋಗ್ಯ

ಇದೆ. ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳ ವಿರುದ್ಧ ತಾನು ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ತನ್ನ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ಉಪೇಂದ್ರ ಪೈ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಇವತ್ತು ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತೇವೋ ಅಂಥ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದಾಣೆಯನ್ನಾದರೂ ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ ಇದ್ದದ್ದು ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ, ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ, ಭೂಮಾಲಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಬಡವರು ಬ್ಯಾಂಕು ಎಂದರೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಒಂದು ಕಾಲ. ಅಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಬಡವರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ತಂದರು. ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದಾಣೆ ಉಳಿಸಿ. 5 ವರ್ಷದ ಬಳಿಕ ಅದು 500 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತೆ, ಅನ್ನುವಂತಹ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೀರಿದರು. ಪಿಗ್ಮಿ ಖಾತೆಯೆಂದು ನಾವು ಕರೆಯುವ ಖಾತೆಯನ್ನು ಡಾ| ಪೈಯವರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. No man is too small to start a bank account ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಚಾಲನೆಗೆ ತಂದರು. ನನಗೆ ಆ ಮಾತಿನ ಪೂರ್ವಾರ್ಥ ತುಂಬ ಇಷ್ಟವಾದದ್ದು: ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೂ ಸಣ್ಣವನಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂತಹ ಮಾತು.

ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ 1942ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಈ ಊರಿನ ಕೆಲವು ಗಣ್ಯರ ಜೊತೆಗೆ, ಅಷ್ಟಮಠದ ಯತಿಗಳ ಜತೆಗೆ, ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಾಜದ ಹಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಎಕಾಡಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರಿಗೆ ಮಾನ-ಸನ್ಮಾನಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಠಾಶರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೊಂದು ಜೀವನದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು, ಅನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಎಕಾಡಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಎಕಾಡಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣತೆ. ಇದು ಒಂದು ವಿನೂತನವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕಲ್ಪನೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂಥ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ 1942ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಕ್ಕೆ ಬಂತು.

ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತರಾದ ಡಾ| ಪೈ ಯವರು 1949ರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟರು. ಅಕಾಡಮಿಯ ಇತರ ಹಿರಿಯರ ಜತೆಗೆ ಅವರು ಧನಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸಂಲಗ್ನತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿಯನ್ನಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಅವರಿವರನ್ನು ಕೇಳಿದರು: ಅನುದಾನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣವೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಯಿತು. ಈ ನಡುವೆ ಕೆಲವು ಅಪವಾದಗಳು ಡಾ| ಪೈ ಅವರನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡುವು. ಬಹುಶಃ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಅಕಾಡಮಿಗಾಗಿ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿ ಬಂದುವು. ಇದರಿಂದ ನೊಂದ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ತಾವು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಇದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ತಂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಹಣ ಕೊಟ್ಟವರು ಹೇಳಿದರು: “ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ನಮಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ನಾವು ಇನ್ನೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ” ಅಂತ. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಮಾಡಿ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ

ಮೊದಲ ಕಂತಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಂಲಗ್ನತಾ ಸಮಿತಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಆಘಾತಕಾರಿಯಾದ ಸುದ್ದಿ ಎದುರಾಯಿತು. ಉಳಿದ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು. ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಒಟ್ಟು ಮಾಡುವುದು ? ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಡೆಕಾರಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ 75,000ಕ್ಕೆ ಅಡವಾಗಿಟ್ಟು ಆ ಹಣವೊಂದನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಎನ್ನುವುದು ಧನಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಎನ್ನುವ ಅನೇಕ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರಬಹುದು ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆಯಾಗಿ ಇಂದು ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಇದೆ. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಡಾ| ಪೈ ಅಂಥವರು 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನೇ ಅಡವಿಟ್ಟು ಒಂದು ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಒಂದು ಘಟನೆ ಇದೆಯಲ್ಲ - ಇದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದದ್ದು ಅಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆ ವರ್ಷ 97 ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ 10 ಮಂದಿ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೇಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮತ್ತೆ ತಕರಾರತ್ತಿತು. ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ, ಹುಡುಗ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದಬಾರದು, ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ- ಅವರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥ ಮಾತು ಬಂತು. ಆಗ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಕೋರ್ಟ್ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹತ್ತಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಿವರನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೊಬ್ಬಳು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಗಂಡು ಸಿಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಆತಂಕ ಇತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಶಾಂತಾ ಪೈ- ಆ ಬಳಿಕ ಶಾಂತಾ ಶೆಣೈ - ಎನ್ನುವವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರು. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಯವೇನೋ ಆಯಿತು. ಅದರೆ ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸುರು ಮಾಡಿದಾಗ ಡಾ| ಪೈ ಅವರ ಪ್ರೇರಣೆ ಮೇರೆಗೆ ಆಗಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರಿಗೆ, ಅವರ ಮಗಳು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದುವು. ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಬಂದ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ, ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತುಕತೆಯಾಡಿ ಅಂತೂ ಕೊನೆಗೆ ಸಹಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇವತ್ತು ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಅಖಂಡ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗಿಂತ ಹುಡುಗಿಯರು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ ನನಗನಿಸುವಂತೆ ಡಾ| ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದು 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಥೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು. ಯಾವೆಲ್ಲ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಳಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡರೆ ಅವರ ಸಾಹಸ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೊ| ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬೋಧಿ ವೃಕ್ಷವಾಗಿತ್ತು. ಬುದನಿಗೆ ಬೋಧಿವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಹೇಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತೋ, ಹೇಗೆ ಬೋಧಿಯಾಯಿತೋ, ಹಾಗೆ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಒಂದು ಬೋಧಿ ವೃಕ್ಷ. ಇದು ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ

ಮೊದಲನೇ ಕಾಲೇಜು. ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅವರು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಮುಂದೆ 1953ರಲ್ಲಿ ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಂ.ಸಿ. ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗಲೂ ಹಲವಾರು ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದುವು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಯಾರು ತರುತ್ತಾರೆ ? ಶವಚ್ಛೇದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ ? ಎಂಬ ಮಾತನಾಡಿದವರಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಮಣಿಪಾಲದ ಬೋಳು ಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ? ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿ ? ಅನ್ನುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅನುಮತಿ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಗ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಡಾ| ಸಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಟೀಲರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, 'ನನಗೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ' ಅಂತ. ಆಗ ಇವರೊಂದೇ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: 'ನನಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನೇನೂ ನೀವು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೋಗುವಾಗ ಲಿಫ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು' ಅಂತ. ಪಟೀಲ್ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಡಾ| ಪೈ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಸ್ತೂರ್ಬ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದರೆ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಸಾಧನೆಗಳು, ಅನೇಕ ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಅವರು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ರೀತಿ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ರೀತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆ ಅದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರವಾಗಿರುವಂತಹದ್ದು. ಅನೇಕ ಸಲ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ? ಹತಾಶೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಸಲ ಕೈ ಚೆಲ್ಲುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಿಂದ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂತ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ, ಸಂಕಲ್ಪದ ಬಲವಿದ್ದರೆ, ಎದೆಗಾರಿಕೆಯಿದ್ದರೆ, ಧೈರ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂತಹ ಭಾತಿಯಿದ್ದರೆ, ಸಮುದಾಯದ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದರೆ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಜೀವನವೇ ಒಂದು ಉಜ್ವಲವಾದ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ ಎಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಮುಂದಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ನಾವು ಸ್ವಧನ ಸಹಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಂತ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ - ಯು.ಜಿ.ಸಿ.ಯವರು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದಲೇ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಯಾರು ಕೊಡಬಲ್ಲರೋ ಅವರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಇವತ್ತು ಯು.ಜಿ.ಸಿ. ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಾ| ಪೈ ಅವರು ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೋ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಅಂತ. ಅವರಿಗೆ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಈಗ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ- ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್- ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಕ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ - ಅಮೆರಿಕದ ಲೇಕ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇತ್ತು. ಆ ಆಸೆ ಈಗ ಮಗದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿದೆ. ಇವತ್ತು ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 50-60 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೇವಲ ಬೋಳುಗುಡ್ಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಇದೆ. ಬಹುಶಃ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇವತ್ತು ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿವೆ. ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಹೆಸರು ಮಣಿಪಾಲದಿಂದಾಗಿ ಅಜರಾಮರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಡಾ| ಪೈ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ. ಅವರು ಯುಗ ಪುರುಷ , ಶಕಪುರುಷ , ಶತಮಾನದ ಪುರುಷ , ಮಣಿಪಾಲದ ಶಿಲ್ಪಿ , ಮಣಿಪಾಲದ ಗೊಮ್ಮಟ, ಮಣಿಪಾಲದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಡಾ| ಪೈ ಇದು ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಡುಬಡತನದಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದವರು ಅವರು. ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಚಿನ್ನದ ಚಮಚವನ್ನೋ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚಮಚವನ್ನೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲ. ಬಡತನದ ಬೇಗೆ ಎಂದರೇನೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯಿಂದ ಅಸಾಮಾನ್ಯತೆಯ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿದವರು ಅವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕವಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ 'ನನ್ನ ಅವತಾರ' ಎಂಬ ಕವನದ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳು ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಕವನದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಬುದ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ ಈ ಅವತಾರ ಪುರುಷರನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಡಿಗರು ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷುದ್ರ, ಚೇತನಗಳಿಗೂ ಮಹಾ ಚೇತನಗಳಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಏನು ಅಂತರವಿದೆ ? ಮೂಲದ್ರವ್ಯ ಒಂದೇ ಎಂದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಾಂಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅವರು:

‘ನಾನು ಅವನು ಒಂದೇ ಲೋಹ,

ಕಬ್ಬಿಣ- ಕರಿ ಕಬ್ಬಿಣ

ಯಾವ ರಸವು ತಾಕಿತವನ

ಯಾವ ಬೆಂಕಿ ಸೋಕಿತವನ

ಸಾಯುವಾಗ ಎಂಥ ಗಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನವಾಗಿ ಸಾಗಿದ ?

ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಕೂಡ ಸಾಯುವಾಗ ಗಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನವಾಗಿ ಸಾಗಿದರು. ಅವರ ಕನಸುಗಳೆಲ್ಲ ನನಸಾದುವು. ಅವರ ಸ್ಪರ್ಶ ನಿಜವಾಗಿ ಸುವರ್ಣಸ್ಪರ್ಶ. ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಡನ್ನು ಬೆಳಗಿದ, ಜನಸಮುದಾಯದ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿದ ಅಂತಹ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಚೇತನವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಭಾಗ್ಯ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಒದಗಿದೆ. ಆ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲರಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ, ಸ್ವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ, ಸಂಘಟಕರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ಡಾ| ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರ ಜೀವನ ನಮಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಿ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿ, ನಾನು ಕಲಿತ ಈ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ ಎಂತ ಹಾರೈಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ

ಬೆಳೆದು ಬಂದ ನಂಟು

ನೆನಪು

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎನ್. ಸೋಮಸುಂದರ್

ಇಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳೇ, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರೆ, ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರೆ, ಪ್ರೊ| ಪ್ರಭುಗಳೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಪುಲ್ಲ ಪ್ರಭುಗಳೆ, ನೆರೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅತಿಥಿಗಳೆ,

ನಾನು ಈವೊಂದು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಕೊಡಮಾಡಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತು. ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಗೋಲ್ಡನ್ ಜುಬಿಲಿಯ ಪತ್ರಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆವು. ನಮಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತು. ನಾನು ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ 50ನೇ ಇಸವಿ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳು. ಬಂದು ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾರಾದರೂ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೆ ಮಾರನೆ ದಿವಸ ಕಾಲೇಜಿನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಸೀದಾ ಊರಿಗೆ ವಾಪಾಸು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೆ. ಒಳ್ಳೆ ಮಳೆ ಹೊಯ್ಯಾ ಇರೋದು. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 7 ಗಂಟೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಾರನೆ ದಿವಸ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ - ಇನ್ನಾರಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ವಾಪಾಸು ಹೋಗ್ತೇನೆ ಅಂತಿದ್ದರು. ಮಾರನೆ ದಿನ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದೆ. ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಪ್ರೊ| ಸುಂದರ ರಾಯರು ಅವರು ಹಸನ್ಮುಖದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗಪ್ಪಾ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿರೋದು. ಅದೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗಿರೋದು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಳುಕು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಲೇಜಿದ್ದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡೋದು ನಾನು ಎನ್ನುವ ತರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಡಾ| ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈಗಳು, ಟಿ. ಎ. ಪೈಗಳು, ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳು, ರಮೇಶ ಪೈಗಳು, ಪ್ರೊ| ಸುಂದರ ರಾವ್, ಪ್ರೊ| ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್, ಮತ್ತು ಕೆ. ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರಾವ್ ಇವರು ನನಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ 3-4 ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯಿತು. ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುರುಮಾಡಿದ್ದು, ನಾನು ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು, ಮನೆಯವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಮಾಡಿದ್ದು ಎಳ್ಳಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ. ಸಿಟೀಲಿದ್ದು ಬಾವಿ ನೋಡಿದ್ದು, ಚಿಮಣಿ ದೀಪ ನೋಡದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಹೆಂಗಸು ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದು 30 ವರ್ಷ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವುದೆಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ನಾವೇನೋ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿಬಂದು ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು 30 ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಿಂದ ಬಂದು ಈ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವೇನಲ್ಲ. ದಿನಕಳೆದಂತೆ ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಜನಗಳ ಪರಿಚಯ ಆಯ್ತು. ಅವರೊಡನೆ ಒಡನಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದಿನ ಕಳೆದೆವು. ಎಲ್ಲ ಆದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಘಟ್ಟದವರು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನವರೇ. ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರೇ ಎಲ್ಲರೂ. 5 ಜನ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೆಮರಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪಡೆದವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರು ಮೂರು ಜನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲೂ 5 ವರ್ಷ ಕಳೆದರು. ಇನ್ನಿಬ್ಬರು

2 ವರ್ಷ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು. ದೊಡ್ಡವನು ಎಂ.ಐ.ಟಿ.ಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಲಿತ. ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ನಾನು. ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನೂ ಈಶ್ವರನ್ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡೆವು. ಬಳಿಕ ಉಳಿದ ಸ್ಟಾಫ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಬಂದುವು. ನನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ಈ ಸರಹದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ನನಗೆ ರಿಟೈರಾಗಿ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆಕೆಯನ್ನು ಮನವೊಲಿಸಲು ಅಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಬೇರೆಡೆ ಹೋಗುವುದು ? ಅಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸರಿಹೋಗದು, ಎಂದಾಗಿತ್ತು ಅವಳಿಗೆ. ಊರಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ರಾತ್ರಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾತುಕತೆಗಳೇ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಊಟದ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಈ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ಏನು ಸುಮ್ಮನೇ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳ್ತಾ ಇರ್ತೀರಿ, ಒಂದು ದಿವಸ ನಮ್ಮನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ತೋರಿಸಿರಲ್ಲ” ಎಂದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೋದ ವರ್ಷ ದಶಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದೆವು. ಆದರೆ ಅವರಿಗಿನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಧದಿನ ತಿರುಗಾಡಿ ಬಂದದ್ದು ಸಾಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಘಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಈ ಊರಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸ. ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯೂ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಒಂದು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದೆವು. ಈ ವರ್ಷದ್ದು ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Second Home

Impressions of an Outgoing Student

Dheeraj Bhandary

Esteemed President, Respected Chief Guest, Ladies and Gentlemen,

Almost 5 years have passed by from the day I first stepped into this huge M.G.M. campus. In a class of nearly a hundred students, with poor knowledge of Kannada and a wholly new atmosphere I had just one friend. She was my classmate in school. Today those days of apprehension seem to have never been there. M.G.M. is second home to me. I stand before you as a student who exploited the facilities available here to the maximum. Though my schooling in Abhinav Vidyalaya, Pune and Little Rock, Brahmavar had given me the essential skills it was M.G.M. which was the test ground where I could really put them to practice. I am extremely thankful to all of them who played an important role in putting in me the qualities of a good student. My teachers have been kind enough to guide me in times of crisis and correct my wrongs. They have also encouraged all the good ideas and plans put forth by my friends and me.

I must admit that though I had been associated with only a few departments academically every member of the faculty as well as of the non-teaching staff has always been helpful and supportive. I am indebted to each of them, especially to the three principals: Prof. Shreesha Acharya, Dr. P. N. N. Murthy and Prof. Sam Daniel under whom I studied. My friends, seniors, classmates and juniors have all adopted me with a great spirit of companionship. Whatever little we have done for the college would not have been possible without their initiative and support. I shall cherish every moment spent with them both inside the class room and outside. I have been extremely

helped by the support of the students in the capacity of the secretary of the study circle, an NCC Cadet and this year as the President of the Students' Welfare Council. Today I am confident that my stay here in M.G.M., the blessings of my Gurus and good wishes of my friends will help me to face bigger challenges in my studies ahead as also in my career. I thank the entire M.G.M. family for bestowing upon me this great honour as the best outgoing student, and I would like to say that I may be the best but it is the college which has made it possible. Thank you one and all.

Equipping and Enabling People

Chief Guest's Speech

Dr. N. S. Prabhu

It is an immense pleasure to come back to one's college and be made so welcome and it is a pleasure both for me and for my wife. We were both students here – and it was while we were both in this college that we got to know each other and got to like each other. So this is like coming home and it is a great pleasure indeed. It's an additional pleasure to be made so welcome as to be asked to be the chief guest at the annual day of the college, especially the Annual Day which is a part of the Golden Jubilee Celebrations. And it is a further pleasure to see how well the college has progressed and how well it is still doing as was clear from the Principal's Annual Report. So this is a very delightful and fulfilling experience and I wish to express my deepest gratitude to the organizers of the Annual Day.

Celebrating something at the M.G.M. College is also necessarily celebrating and commemorating Dr. T. M. A. Pai and his work.

And although I had an opportunity a year ago to pay my personal tribute to him in the form of giving the T.M.A. Pai Memorial lecture, I would like to use this occasion too to recall one particular incident in my own life which I think brings out something of Dr. Pai. The year was 1951. I had just completed high school studies in Gangolli and had very good marks and a lot of ambition and nothing else. I wanted to do higher studies but other than the marks I didn't have the means, I didn't have the money. I had done my high school studies by using the premises of a small temple in Gangolli as a place to sleep and read and being fed by the priest at the temple against a modest payment. There was no question of spending money to go for higher education. But a year earlier we had as the chief guest at the school day in Gangolli a Doctor Madhav Pai from Udupi. He came, he spoke, he printed his speech – he had brought his speech in a printed form – and he

distributed it to all of us. We listened to him. I remember reading it, not understanding very much of it, I am afraid, but it was clear that here were big plans for changing, transforming our district. It was full of these plans and suggestions, and urging people to achieve these things. There was this image of Dr. Madhava Pai and we had heard that he had started a College in Udupi and that college was just going to open a Science Section. It was science that I wanted to study. So one evening in July – it was pouring with rain – I travelled from Gangolli to Udupi, crossing three rivers by ferry, taking about 5½ hours and got to Mukund Niwas which was the Head Office of the Syndicate Bank and I had a letter of introduction from someone in Gangolli to Mr. Venkatraya Kamath at the Syndicate Bank. So I went to him and showed him the letter and he telephoned and ascertained that Dr. Pai was there and asked me to go and see him. So I went up to the top floor. In a corner there was Dr. Pai. I went in, by about 17, in shorts and a shirt, most of it wet with the rain, he looked up and asked, “Who are you ?” “My name is Sheshagiri Prabhu”. “What do you want ?” And I produced my marks card. It was not a card at that time. It was a canvass bound book, with the high school record. He turned the pages and he had the record of the last 3 years in it. He said, “Look, these are very good marks. You should join our college.” I said, “Yes that is what I wanted to do”. It was the end of July. He said, “Tomorrow I think is the last day for admission. You better go and join now. And there are seats in the Arts Faculty in the Arts Section”. I said, “No, I want to do Science”. “Do you ? okay”. He took up the telephone. “Give me Mr. Sunder Rao, Mr Sunder Rao, here is a student who has these marks. He wants a seat in Science. Would you telegraph these marks to the University and as a special case we want an additional seat ?” He said, “It will take a couple of days before we get a reply. So come back three days later.” I said, “I am afraid I have no money to pay the fees.” He looked at the marks again and said, “I think you have got more marks than anybody else that we have admitted this year and for the student with the highest S.S.L.C. marks there is an ALN Rao prize which takes care of the fees. I think you will get that. I think it will be all right. Let me find out. He rang up Prof.

Sunder Rao. “Prof. Sunder Rao, what is the highest marks so far of any student admitted this year ?” “Yes, you will get it. Good, come back three days later, you can join.” And that opened all the opportunity I have had in terms of education in my life. In later years I have had the opportunity of working more closely with him in Manipal. I did 2 years of intermediate here and went to Madras to do the 3 year BA Honours Course. When I came back, he said, “What do you want to do ?” “To seek a job as a lecturer.” “Why do you want to go somewhere else ? Come and join our college.” And as I said I had many opportunities later but that particular event not only changed my life but I think it illustrates something of the man and of the spirit of the time. And I am happy to have this opportunity to pay my personal tribute to him through this anecdote.

M.G.M. College is a special kind of college. There are some colleges which have a special quality about them. All colleges have staff and students and syllabuses, and classrooms and examination marks, examination results, etc. etc. Of course, but certain colleges have a special quality. While I was working for the British Council for nearly 20 years, my job was to go to Colleges and University English Departments, Teacher Training Institutions and give advice on the teaching of English and so on or conduct seminars or give lectures. I had seen a lot of colleges in the four states of Southern India. And there are some colleges which have a special quality about them, that includes M.G.M. College. What is the special quality ? It is very difficult to put your finger on it. One can put a name to it. That is one way of dealing with what we understand, give it a name. I would like to make a distinction between education as a process of equipping students, preparing them in one way or another, training them, on the one hand and enabling them. Education is an enabling process on the other. What’s the difference ? Equipping people is preparing people to do certain things. Enabling is increasing people’s ability to decide what they want to do, or to do what they have to do at different times with their own resources, increasing their capacity to train themselves, if you like. There is a Chinese proverb, which is quite current in Singapore. It says, “If you give a man a fish, you feed him for a day. If you teach

a man to fish, you feed him for life.” And it is something of that kind of difference that I am talking about, not giving people what they need, but increasing their ability to get those things themselves. It is strengthening one's mental ability, contributing to one's growth, development. Most of the time we are dealing with education as equipping. For instance much of education is a matter of knowledge transfer. You transfer a body of knowledge which is specified in the syllabus, you transfer that knowledge to the students from the teacher's head or from the text book. It is a knowledge transfer. That is equipping. That is dealing with knowledge as a body of information. Enabling is a matter of training one's mind, disciplining one's mind. That is learning to think in certain modes, using certain modes of thought, turning one's mind to think. It is a matter of intellectual discipline. Of course the body of knowledge is involved. But that body of knowledge is used to enable the student to learn to think on those lines, rather than to get that knowledge, store it in the mind and reproduce it in the examination.

Education as equipping is target-oriented. You can say this is the body of knowledge that one should know and it can all be judged within the class room and you have completed the syllabus, completed the portions etc. And the examination is based on it. It is based on a quality. Whereas education as an enabling process doesn't lend itself to that. It is simply trying to move in a certain direction, achieving a kind of approximation in terms of the ability to think, in terms of the ability to use one's imagination and the development of the mind which can only be a matter of an approximation, unpredictable approximation, variable approximation in a certain direction, not a quantifiable target. Similarly equipping can be goal-oriented. It is a matter of training. You train people for certain jobs, certain kinds of work. You give them those skills and that body of information which is needed in that job, that is equipping, enabling is a matter of strengthening one's ability to deal with that which is not predicted. Equipping is not necessarily preparing people for predicted tasks. How to deal with the unpredicted is a matter of enabling and so on. Equipping

can be a tangible body of knowledge, skills, and measurable. The result of enabling is difficult to identify, difficult to measure.

Now I am not suggesting that education should be either one or the other, certainly not. It is necessarily a process of equipping. It has to be. Otherwise it will not be tangible enough, it will not be possible to handle it. But education can be more than a matter of equipping. The context of the equipping process can help the enabling process as well. And whether it is just equipping or more than equipping is the question. The special quality that I talked about can be thought of as the presence of this enabling process.

You know how to deal with the equipping process, the syllabus, the class-room, the text book, the notes, the examination, the tests. In enabling there are no simple procedures. The most valuable thing is that happens to one's mind, that helps the mind to grow, develop, become more capable; the most valuable things-they can happen, they cannot be caused directly – no one from outside, teachers, parents, whoever, it can not be caused directly. It just happens. As far as the others are concerned, it happens at certain moments, unpredictably, it happens as an accident in the mind. All the most valuable thoughts or ideas or theories or speculations, the most valuable things that happen in the mind are essentially accidental. They can not be predicted in time and brought about by intention. They just happen to happen. The learning of the syllabus and the text book can be caused by intention but not these things. Because what happens as an event in the development of the mind, what happens is a sudden perception, as sudden connection being made between different things, a sudden pattern being formed. It is really like: suddenly- you switch on the light and you see something which you hadn't seen before. That is essentially what enabling is about. But it can not be, as I said, planned and caused deliberately. So how can colleges achieve it ? The most one can do is to create certain conditions which are supportive of it, that are likely to increase the probability and I would like to mention a couple of conditions which I can identify. First, there needs to be an attitude of an aspiration in the learners and the teachers. That is to say – an intention to achieve things – a

value placed on what is to be done. This is important. We need to do this, we want to do this. We want to achieve this in terms of knowledge, education, growth, individual growth etc. There needs to be this attitude. As I said, M.G.M. College in those days, there would have been no collegiate education for me if there had not been this college, in fact, if Dr. Madhava Pai hadn't been the man in charge of it, the man who started it. Dr. Mahabaleshwara Rao was talking about twenty years later and he was saying the same thing. There would have been no collegiate education for him if there hadn't been this college. And I know for many many of my classmates and others this was true and we valued it. It was important. It was this aspiration to achieve things, the wish to achieve things. In fact in our days, it wasn't just the students and the staff. Dr. Pai would come and address us. Every two or three months he would come and talk to us. And he was bubbling with hopes and ambitions and plans, bubbling with ideas and we would listen to him for an hour. There was that kind of atmosphere of looking forward to achievements, to growth. I think that is important. And I am happy to see from what Dheeraj Bhandary said and from the Principal's report a good deal of that kind of attitude still goes on. Second, the need to put what I call multiple inputs into the students, not just the syllabus and the curriculum and the lectures, quite different things, cultural, social, physical, sports, response to the outside world in one way or another, interface with the outside world, there need to be these other things. The accidental events of growth in the mind can happen in this or another context, and the greatest among the variety of contexts there are I think is this event of accidental growth in the mind. In M.G.M. College we had, even those days, speakers, we had Muddana Jayanthi, we had speakers being brought once or twice a year, Prof. Haridasa Bhat making sure that somebody was invited every year. We had Poet Bendre more than once. We had V. Seetharamiah, we had a series of good speakers and of course Shivarama Karanth, steadily, every year. And we had other things like drama. I think there is more of it now than in those days from the Principal's report. The German centre – it is a much richer environment. The

Yakshagana Kendra, the Govind Pai Memorial Research Centre, the Folklore Regional Research Centre- and students got together to collect money for the Kargil Fund, for the Orissa floods etc, etc. Interaction with public events. That I think has grown from my days here and it is a very happy thing to know. The third and the last condition that I mention is the most difficult to capture. It can be called something like teacher-student rapport, the relationship between the teachers and the students. The relationship of trust, the relationship of respect, the relationship of enduring interest. It is very difficult to define and capture; one can talk about its symptoms as it were-where it exists, what happens. Prof. Haridasa Bhat, to this day, is interested in every one who has been a student in M.G.M. "Whether it is 4 years, or 2 years or one year, if he has been a M.G.M. student he is ours, our person". Years later, decades later he is interested. A student is not a roll number and a name in the attendance Register, it is that kind of continuing interest that is a very strong signal of this kind of rapport we have. Similarly Prof. U. L. Achar. I finished my 2 years of Intermediate. As I said I was interested in Science-Physics, Chemistry, Mathematics. I applied for admission to an engineering college – we were in Madras Presidency then. And to be safe, I thought, I also applied for admission to the Agricultural University in Coimbatore, hoping to do a B.Sc. in agriculture if I didn't get into the Engineering Course. Nothing happened. Some of my classmates got admission letters, some in an engineering college, some in the Agricultural University. And one day – this was a couple of months after we had finished the course – U.L. Achar suddenly calls me, "What are you going to do?" He was just passing by the road side. I said I had applied for engineering. In those days the reservations had already started in the Madras Presidency. That was the place where they had started. He said, "Forget it, you won't get it." U. L. Achar is a rough-tongued person. "No, I have also applied for agriculture." "You won't get it," he said. "You have good marks in English and I think you will do well in English. There is Madras Christian College in Madras. There is no reservation or anything there. They have a three years Honours Degree in English, which is equivalent

to M.A. It will take you 4 years to get an M.A., but you can do it in three years at this college. Apply there. I think you will get it.” That is an illustration of the kind of interest he had. We were a group of 140 students who had just passed out and I was just one of them. He said, “You will do well in English” That kind of interest is at back of this teachers-children rapport.”

I want to conclude by congratulating the present staff and students on being inheritors of this legacy. And I am hoping that they will go on preserving, strengthening and extending it in the years to come.

Human Development

Presidential Address

Sri K. K. Pai

Perhaps this is the only occasion when I stand before you to make a speech. My role so far has been to remain behind the scene, as the President or Chairman of the Golden Jubilee Celebrations Committee and also as the Correspondent of the College, the Registrar of the Academy of General Education which has promoted this college and also as a parent because my children studied here.

Let me begin by a few observations, both with regard to this function and with regard to the genesis of this college. My mind goes back to fifty years ago and even earlier. What was Udupi then ? What is Udupi now ? This makes a sort of a local history. Those of my age may recall what Udupi was about 70-80 years back. Those were the days when India was under the British rule. Those were the days when frequent meetings were being held demanding independence for the country, joining, under Mahatma Gandhi's inspiration, the national movement or struggle for independence. Meetings were held in Car Street, just opposite the Kaniyur Math. All those Congress men and patriots used to attend the meetings and discuss the independence movement under the leadership of Mahatma Gandhi. Rightly he was called Mahatma Gandhi. I recall this because we had great persons, great personalities, great people in Udupi.

Well, between then and now, much water has flowed down the Ganges. We have made a lot of progress. 1947 was the year we got our freedom. It gave us a new inspiration and enthusiasm. By that time I had joined the Syndicate Bank after my collegiate education in Bombay and it was the year when I also got into public life. I stood for the Municipal Election, won in two wards, continued to be a Municipal Councillor for about 14 years and 5 years, from 1955 to 1960, I was the Municipal Chairman also. Being in the Bank I had

an opportunity to do public service. All this became possible because it was Dr. Pai who inspired us, gave us opportunities, allowed us to pursue our own interests, provided it did not interfere with our duties and responsibilities with the employer. That was how Mr. T. A. Pai entered politics, I entered municipal politics. He became MLA in the Undivided Madras Presidency, then he became a Minister. What I am trying to say is in the background of this national movement, when we had this exposure to the leaders of those days. When we were in Bombay we had the opportunity to attend the AICC sessions. And all the famous leaders of those days were there; it was a good fortune to see them personally, to listen to them, get inspired, and do our bit. P. A. Pai Brothers – Dr. Pai's elder brothers Purushotham Pai, and brothers – had a publishing firm. They were book sellers. In those days they were printing, publishing and distributing patriotic songs and recently I got hold of one such book of Songs; they are no more in print. I got the Manipal Power Press to reprint them, because they are so inspiring patriotic songs. P. A. Pai brothers used to stock Khadi. Selling Khadi in those days was considered to be a patriotic duty. Giving up schools and starting national schools was considered to be patriotism. That was why Dr. Pai's younger brother Sri T. R. A. Pai gave up school, did not go to school, though he could have afforded it. Many of them were part time teachers in these National Schools. The great Dr. A. V. Baliga, the famous surgeon, the founder of the famous Indo-Soviet Cultural Society in Bombay was a great friend of Nehru. He was sent to Chou En Lai, when Indo-Chinese relationship got sour, as an ambassador of India, to bring about some reconciliation. That great Dr. Baliga was also one of those who left school, served as a teacher in some National School. Later he went to Bombay, and then studied at the National Medical College in Culcutta which was not recognized earlier and in due course made his FRCS in London, became a very famous surgeon, who, throughout his life, wore nothing but Khadi. With his help we have not less than twenty five very famous doctors and surgeons. He financially helped them, because they were from poor families,

and made them celebrated medical men. This is the story of this land Udupi. Many of them have to be remembered today.

Dr. Pai too was inspired to give up his studies for a while, be a mathematics teacher, Headmaster of a Hindu Elementary School at that time. One year he gave dedicated service to his Alma Mater, revived it, and the school continues till today. Recently we also started a High School in Kallianpur, on the foundation he laid for the Elementary School which was new born at that time. In this background this college was started. I do not want to recall all that has been achieved in the last 50 years. This college, as the Mangalore University Vice-Chancellor said the other day, and that is what I feel now, is ripe enough to become an autonomous college. Certainly steps will be taken to see whether we can attain that freedom out of the liberalization of education in this country, which is so regimented, so subjected to rules and regulations that these rules and regulations don't change for years or decades together and we learn something archaic, something no more relevant, when technology and science are moving so fast. The Physics and Chemistry that are being taught in our colleges today are not able to catch up with the modern educational needs. So it is in the fitness of things that Mahatma Gandhi College must strive to be an autonomous college, if necessary a Deemed to be University also, if our constitutional rules and regulations permit.

Besides imparting education, giving instruction as per the syllabus, University regulations etc. something more you find in this campus: the human development. To those who have got various tastes, innate abilities, those who have a mind or seriousness to learn, this college and the campus have provided ample opportunities. Many of them have made use of them. The other day we had more than 30 1st year students ! What a roll call of honour ! Many of them occupied highest positions in the life of the country and abroad. Which college will not feel proud of its past, proud of its students who have brought it glory and laurels ? Many students of this college were mostly local students – who, but for the opportunities provided by Dr. Pai by founding this college, would not have attained these positions. They openly and frankly

acknowledge that they could not have afforded it. I remember the days in 1945 when I came from Bombay on transfer here, to the Head Office of the Syndicate Bank. The Academy used to hold regular Annual Convocations and award Diplomas to those who had passed the vocational courses for which it was first established. It has been told by Mahabaleshwar Rao. Life is not for the geniuses alone. Life is a right for every citizen born in a country. And he has the right to live and live honourably and live happily, if not through formal education, through vocational guidance. And that was why the Academy was born. And Dr. Pai did it for a number of years. And he used to invite important people of the time to deliver the Convocation Address. How I wish many of these addressees were available to us ! At that time we did not realise the importance of these documents. Dr. Pai would call us and say, “You read a paper.” I remember having read a paper on education, rural education at that. How I wish I had that article with me today ! In retrospect, looking back at the 50 years and recalling what was our idea, what we were thinking of and what we have achieved, we see that not a single day would pass in those days without a meeting, without a discussion, in all seriousness.

When I went for the International Summer School in Scotland in 1957 the Syndicate Bank was a very small Bank, hardly with resources of Rs. 10 crores. But to him it was a great bank. In the Rotary Club where I was given a farewell and of which he was the founder President, he told me, “Mr. Pai, don’t have any sort of inferiority complex that you are coming from a small bank, that you are seeing the world bankers, bankers of great size and reputation and international relationship, but go with your head held high. One day Syndicate Bank is going to be one of the leading banks of this country. Everything is born small. Even of the banyan tree, the seed is so small. But it becomes a big tree with so many branches with a lot of shade, spreading over several square yards, giving shelter to so many.” This was his optimism. This was the way he used to encourage us and create in us a sense of greatness in ourselves. Very often it is very difficult to realize your own brain potential; it requires tremendous encouragement. How he built it up ! If it were

in a Metropolitan city like Delhi, Bombay or Calcutta, things would have been different, because he would have had a lot of exposure to the modern world. The greatest achievement of Dr. Pai was to achieve where he was: creating a world around him, not going to the world which had already been developed by some body else. Dr. Mahabaleshwara Rao brought it out very well. He created a world of his own, from the local resources, using very little outside resources, whether human resources or material resources. Whatever was available around him he picked up, gathered together, and produced a marvel. This was the greatness of Dr. Pai. If he had gone anywhere else, he would have become a great medical man. But he created all the opportunities where there were none, and created – as if it were out of nothing – something great. Very few people achieved this sort of greatness. Very few people had made such rich contribution to the building of the country. Because we were in a corner of the country, it must have taken greater efforts to make ourselves known.

He gave a new direction and a new path not only in education, innovation in education, innovation in banking, innovation in whatever he did. He did not tread the beaten path. He always found a new way and today for the whole of India, as regards medical education in the private sector, he was the man who bore the brunt of criticism, because of one experiment he did here, of starting a medical college. I don't want to narrate what difficulties he had to encounter. He braved all this and showed a way. Today hundreds of such colleges have come in the length and breadth of this country and also abroad. His one sound principle was co-operation, and taking the help of those who are in need of education. Nothing wrong. He did not advocate tax payers' money to be spent on the education of rich people. He said tax payers' money must go to impart education to people who can not afford it. Let all Government Colleges admit only such students. Let the Government take care of the collegiate education of the poorer sections, those who cannot afford it. Why should the rich man be given subsidized education, at the cost of the tax payer's money ? Even today, if dispassionately considered, this proposition looks to

be the correct direction. The rich must sacrifice. The poor must get the benefit. And in their turn, when they become rich, they must repay all the social obligations. This is a very sound principle. People are realizing it. But populist theories of the politicians do not permit them to admit, to accept this sort of educational policy.

I do not want to say more about it. 50 years after the KMC was started, perhaps this has again become a public debate. Some people say there should be no capitation. Some people say capitation fee is the first penacea for our economic ills. Whatever it is, one day it has got to be solved. Dr. Pai always used to say, 'Education, marriage and insurance' do not wait for time. All this must be done at the proper time: education can not be given after you are 50 or 60. "Catch everybody young", as a child, and give him education. That is the time when he can absorb knowledge. Marriage should be at the proper age. Insurance, when you are healthy. These are all instances of practical wisdom, about which he talked. Nothing was too small for him. This was the principle in his life. He would be proud of small thing, as his bank was small, but he was proud of it.

In 1937 the Managing Agencies of the SyndicateBank discontinued because of the new legislation. In 1939, in one of the parties given to the Managing Agents, Dr. Pai said, "One day, this Bank will truly become a National Bank, having an office in London and abroad." And the dream he dreamt I could fulfil only in 1976. It took us nearly 37 years to open a branch in London for the Syndicate Bank. By that time nationalization had taken place. They were not giving licences for overseas branches. We were the first after nationalization, to get a licence to go abroad and open a branch in London. Subsequently some more banks got it. But he had dreamt it in 1939. He was more or less 50 years ahead of all of us. That is why we call him a visionary, a man with foresight.

In M.G.M. College we have upheld, practised many of the values which Gandhiji had preached. As everybody has said, M.G.M. college is not merely a college. It has a lot of dimensions: Rashtrakavi Govind Pai Research Centre, Yakshagana Kendra, RRC etc. There are so many other activities which most of the colleges don't have, a serious student can get enough of direction

and guidance from this campus to develop his personality and be a multi-faceted personality. This is what we see. We have produced good men of letters, good artistes, we have produced great administrators, great scientists, great men in every walk of life. We must be proud of it. How was it possible ? Because of the inspiration that one man gave, because of the vision of one person, because he could collect so many dedicated people to become members of the faculty here. And they have amply proved that Dr. Pai's confidence and trust in them was not misplaced. Each one rose to the occasion. The Principals, the successive Principals, after Prof. H. Sunder Rao, Prof. Haridasa Bhat and a number of them including the present Principal Prof. S. Daniel, members of the faculty, Sri B. V. Achar, about whom a lot of things were said in praise, was my class-mate; we studied together in the illustrious College. All these associations are mostly local, we need not go very far. He collected all local resources. Prof. Haridasa Bhat was local, U. L. Achar was local; all these people were local. We had only to identify the rich resources we had round about Udupi. We also inspired the Poornaprajna College, which was also founded on the basis of the inspiration Dr. Pai gave. We have respected human values in this organization. Yesterday we honoured some of the staff members who had rendered meritorious service during the last 30-40 years, irrespective of what position they had in this college. One was an attender who served the College honestly, sincerely, with devotion and loyalty – Mr. Ibrahim. We did not forget him on the occasion of the Golden Jubilee. Today we have honoured another: Mr. Sriyan who also served this institution for a large number of years. Again – nothing is too small. It is not the station in life which you occupy that matters whether you are an attender or a lecturer or a Professor. The human dignity remains the same. A man of integrity and honesty has to be respected, whichever occupation he has held or whichever position he has held. This is one of the human values, which you must cherish. I am very glad that these two people were honoured on an occasion like this, in the presence of such an august gathering. It is really an appreciation and admiration which is due to them, which must inspire anybody. It establishes the dignity of

labour. When that position is honoured, automatically dignity comes to that position. This is what we have done. We have honoured students for the academic excellence that they have attained. I must congratulate all those who got the prizes today for their accomplishments, for achievements in academics, in sports etc. This must be a stepping stone. This must inspire them to get greater achievements in life. There are so many things which this college has done to preserve human values and also to try to inculcate these values in our students and that is the greatest contribution that a college can make, not merely getting passes and ranks only.

Well, there are so many things which I can say on this occasion, because this is an opportunity you have given to me. I would not like to test your patience very much. But I would like to mention a few names. First of all, when the idea of a college was mooted here, Dr. Pai always began a good thing, by offering prayers to receive God's grace, to go to the Swamijis to receive their blessings and to the people to enlist their support and cooperation. It has been mentioned already that Sri Sujnanendra Thirtha Swamiji of Puttige Math was the first to come forward and say "Here is 15 acres of land called the Puttige Math Complex where the Sharada Kalyana Mantap is situated, you can take it and make use of it for the College." We remember all of them. Then there was the Swamiji of Sri Sode Math - Sri Vishwothama Thirtha Swamiji. Swamiji's elder brother Sri Sripathi Achar is a name we have to remember. I think he was for some time also Correspondent of this college. It was he who built most of the buildings at that time with personal supervision. It was the Sode Math which helped us to have our lady Student's Hostel.

Contributions have come from various parts: from Syndicate Bank, Corporation Bank, Aroor Laxminarayana Rao, K. R. K. Bhat and so many others. This is an occasion to remember all of them.

Friends, we have had, from the 6th onwards, this great celebration. Tomorrow is the last day of the festival. We have tried to organize these celebrations in the best manner possible. There is always scope for improvement. We could achieve this much, though we are conscious that something more could have been

done. I must remember and acknowledge today the help, cooperation and assistance, involvement of all those who have joined our celebration committee to make the celebrations a great success: right from the members of the committee to the Principal and from the Faculty to the students- both boys and girls. We of the committee and the management owe them a debt of gratitude. They have done a wonderful job. It has been a success. We were able to rope in most of our first year students. We were able to get our old teachers who had served this college as principals or members of the faculty. And many others, who as students, old students now, have also come. To all these, without mentioning individual names, I would say, "We are beholden to you, we are grateful to you for organizing these grand celebrations". Those who have worked day and night, those who have given us the cultural programmes, those girls who have played their roles here in the stage, given us music and other entertainments, this is an occasion to thank them all. We are grateful to you. We have had many outstanding people in every walk of life to talk to us. They have obliged us. Some of them were our old students. Some of them are great men contributing greatly to the Science and Technology in this country. To them also we are very grateful.

Let the M.G.M. college, the first college promoted by the Academy of General Education, the first college through which educational experiments were made by Dr. Pai have always that privileged position of being the first. No other college can claim this privileged position. And as years pass by, the diamond Jubilee, the Platinum Jubilee, Centenary all these will come in due course. We may be there, we may not be there. But the institutions will go on.

And they have to go on, may be changing their form. Lot of changes are coming in the field of education, with the ideas of liberalization of education in this country. Unless education is liberalized we may be stagnating; so the Deemed to be Universities and Autonomous Colleges are one such change by which you give a lot of freedom to add value to our education, not merely to tread the beaten path. M.G.M. College will have the privilege and we in the management would like to take the first step wherever possible

because in the past the Academy and its allied institutions have shown the way for new experiments in education. And let the privilege of that also go to the M.G.M. College and the Vice Chancellor of the Mangalore University has given us some food for thought. He has already told us, "Why not you apply for an Autonomous status ?" We will think about it.

Finally let me take this opportunity of giving my good wishes to all the students, each one of them, an illustrious and bright career, all happiness and prosperity in their lives, and success and achievements in whatever they undertake. I was happy to see the Ladies' content of this college, the percentage of lady students. Most prize-winners were ladies. From the day when no lady students could be admitted, to the day when they form the majority of the students here, what a change ! What a transformation ! What a progressive step ! And I was just enquiring with the Principal who said that many of these prize winners are those who belong to the so called weaker sections, many of them coming from SC/ST/Backward Communities. Again this is one phenomenon: given the opportunity, given the support and the encouragement, none of our castes and communities are below standard. Opportunities have to be extended to them. I have this experience in the recruitment of the staff in the Syndicate Bank. We held special recruitment for SCs/STs and backward classes. And those who were selected, in their personality, in their educational qualifications, in their self confidence, in their other abilities, were second to none of the higher castes. Many of them have become Executives in the Syndicate Bank today. So things are moving. I am glad that all such people who have joined the M.G.M. College have been making a success in their lives. So let it be. Let us all hope and pray: let M.G.M. continue to shape the citizens of tomorrow and many of such students from here occupy high positions in our country and bring glory to their Alma Mater.

Unforgettable

Vote of Thanks

Prof. P. Dayananda Shetty

Respectable President, beloved guests on the dais, Ladies and Gentlemen,

To meet, to know and to part is a sad tale of many a human being. Today we have met here to know each other and after a day we may part and definitely it may not be to forget that we met and we have known each other.

I am delighted and privileged to express our words of sincere thanks and gratitude to all those who have richly contributed to making this evening's function meaningful, purposeful and memorable. As an alumnus and present member of the staff I am proud to express these words of thanks.

I profusely thank the President of the function Sri K. K. Pai, Registrar of the Academy of General Education, Manipal as well as the Correspondent of our college and the President of the Golden Jubilee Celebrations Committee of this great college. Sir, thank you very much for having presided over this function and for your words of encouragement.

We are very grateful to one of our illustrious alumni Prof. Dr. N. S. Prabhu, being an alumnus and ex-colleague, you have repaid the debt and said appreciative words about your Alma Mater. Thank you, Sir.

I heartily thank Mrs. Prafulla Prabhu also, an alumna of this institution, who joined her hands in life with an alumnus and even here to distribute the prizes to the present students: a real combination of old + old + new for a brighter and more prosperous future. Thank you, Madam.

Our sincere thanks are due to Prof. Sam Daniel, our dynamic Golden Jubilee Principal for directing us in the right direction and

being with us in his youthful spirits, even on this 5th day of our celebration.

Finally, I have to thank Dr. Mahabaleshwara Rao, an alumnus of this great institution, for paying rich tributes to the founder of this great institution, Mahatma Gandhi Memorial College: that is to Dr. Tonse Madhava Ananth Pai.

Thanks are due to Sri Krishna Sriyan, a member of M.G.M. family, who will be retiring from the services of the college and has agreed to come over here to accept our felicitations.

Special thanks are due to Sri Aditya Paranjape and Ms. Sowmya Rao who have led the torch of M.G.M. very high, getting ranks at the college as well as the CET examinations. All the best to you in your future career.

A special word of thanks is due to our ex-physical Director Sri D. N. Somasunder, who was kind enough to institute a prize for the benefit of the students of this college and we are very grateful to him.

Finally I thank each and every one in the audience for being cooperative. Very special thanks to Trustees of this great institution.

•

ಅಧಿವೇಶನ – 12

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಉತ್ಸವ

ಫೆಬ್ರವರಿ 11, ಸಂಜೆ 5

Invocation : **Sangeetha Puranik**

Warm Welcome : **Deepak Bhandary***

Annual Report : **Deepashree**

Pleasant Yet Painful Task

- (Proposing Toast) : **Tarana Karamath***
- Training in Various Skills
(Reply to Toast) : **Sherin Mathew***
- Run faster and faster to
remain where you are
(Chief Guest's Address) : **Dr. K. S. Bhat***
- The Company of Youngsters
(Blessings) : **Sri K. K. Pai***
- Feminine Resurgence
(Trust President's Address) : **Dr. K. Mohandas Pai***
- Madhava Pai: My Idol
(Special Guest's Speech) : **Sri B. R. Shetty***
- The Values of Life
(Presidential Address) : **Prof. Sam Daniel***
- Vote of Thanks : **Shruthi Kishore***
- Master of Ceremonies : **Shilpa Bhat**
- Cultural Programme : **Musical Extravaganza**
- Lowering of the College Flag : **Sri K. K. Pai**

Warm Welcome

Welcome Address

Deepak Bhandary, President, Students' Council

It gives me immense pleasure to welcome you all to this Association Day, in this very special Golden Jubilee Celebrations Week. Through the year our Council has been organizing numerous programmes for the benefit of the students and this day marks the grand culmination of the activities for the year.

To present the valedictory address amidst us is a doctor par excellence. His special interest lies in taking dentistry to the doors of the people. He obtained his Bachelor of Dental Surgery Degree from Madras and proceeded to obtain his Masters' from Bombay. He had his further training in London under the Commonwealth Medical Fellowship. He began his professional career as a teacher at the Dental College, Ahmedabad. He came to Manipal in 1966 and then travelled to Lybia as a Professor of Dentistry. He returned to Manipal in 1983 and is presently the Dean at the College of Dental Surgery, Manipal. He has 20 research publications to his credit and has presented papers in numerous international conferences. He has been actively associated with student activities and is a very popular teacher. The Kadangodlu Poetry Award has been named after his father. I present before you, ladies and Gentlemen, our illustrious Chief Guest, Dr. K. S. Bhat. I offer him a warm welcome. Sri B. R. Shetty, an alumnus of M.G.M. and Director of New Medical Centre Abudhabi has made it convenient to join us in this celebration. A warm welcome to you, Sir.

The mainstay of all our activities in the college is our principal. His support and guidance have been invaluable to all involved in student welfare activities. Today he is amidst us as the President of the function. Hearty welcome to you, Sir.

Sri K. K. Pai both in the capacities of Registrar of the Academy of General Education, and the Correspondent of our

College, has been extremely supportive of our activities. Sir, I welcome you too.

Dr. K. Mohandas Pai, the energetic and Dynamic President of our College Trust is also amidst us. A warm welcome to you, Sir.

I also welcome all the invited guests, alumni, members of the faculty, non-teaching staff and my fellow student friends, to this Association Day. A warm welcome to each one of you to this evening of celebrations.

Pleasant yet Painful Task

Proposing Toast to Seniors

Miss Tarana Karamath

I am filled with joy and agony to perform this pleasant yet painful task of proposing a toast to our seniors - who will be shortly leaving the portals of this institution. It gives me a great sense of satisfaction to say that many of our seniors are endowed with rich qualities of head and heart. They have always been a source of tremendous inspiration and guidance to the juniors. Some of them have had marvellous accomplishments during their stay in the college. They are leaving behind a glorious legacy for others to emulate. I am pretty confident that in the annual examinations of April 2000 the college will be bagging some ranks, thanks to the Academic potentials which some of our seniors possess in abundance. I wish them all that is fine, noble and at the same time purposeful in life. It is my privilege and pleasure to propose the toast to our seniors.

Training in Various Skills

Reply to Toast

Sherin Mathew

On behalf of the senior students of the College, I am privileged to reply to the toast proposed by Miss Tarana Karamath. I thank Miss Tarana for speaking very well of us. We have been able to achieve something thanks to the support and co-operation of other students. In fact, in our college, there has been no discrimination at all. All students have had equal opportunities. I must honestly admit that the college has been a training ground for us to develop various skills in addition to academic exercises. Academic excellence is necessary but cannot be the be-all and end-all of higher education. In this context, I am appreciative of the opportunities provided to us for enriching our personality. We are really honoured to be the students of this great institution at a time when it is celebrating 50 years of its founding. Our stay at M.G.M. all these years has been meaningful, memorable and I am sure it will be fruitful also. Thank you very much.

Run Faster and Faster to Remain Where You are

Chief Guest's Address

Dr. K. S. Bhat

I have been called upon to perform the pleasant task of inflicting one more speech on you. You have sustained this for the last six days and I am sure you bear with me for whatever I have got to say on this occasion.

I would like to sincerely thank the organizers for giving this opportunity which I consider a unique honour. I would like to thank Dheeraj for the nice introduction and I consider this as an honour because M.G.M. College is not like any other institution. It has its own illustrious past, an institution recognized for its unique cultural style of functions moulded and guided by knowledgeable people, with foresight, wisdom, its superior academic and cultural environment and the significant initiative taken in the field of education, for ushering in an academic revolution in this part of the country. Its destiny has been guided by the giants in the field of education and to be associated with such people and such an institution indeed is a great honour for me. I would like to thank you again for this opportunity.

It is still a mystery for me why Prof. Mohan thought it fit to invite me and involve me in this pleasant function, the programme of valedictory on the last day of this week of celebrations. I am a low profiled teacher, more happy to sit amidst the audience, and less comfortable on the dais except when I deliver lectures on my subject which I do very confidently and competently. When Prof. Daniel telephoned to me I detected a sense of tension in his voice or when Mr. Mohan invited me to be the Chief Guest at the Valedictory of the Students' Association I realized that he is really

under tension, collecting 50-60 people for a week long celebration of activities which is a herculean task. To fit them into positions is still a greater task indeed. So I sympathized with him and accepted his invitation, hopefully wishing that, because it is a telephonic, verbal communication, they would have found another alternative, and I could be a guest in the audience. Probably he thought that this person of the age of above 50 is the right person on the occasion of the 50th year celebrations of M.G.M. College. Or he perhaps thought he is fit to be among the young students because we people in Manipal never age because the predominant population of students is between the 20's and 30's and our average age remains between 25 and 30.

Whatever be the reason for which he had invited me, only with a bit of hesitation I accepted the invitation. Perhaps they thought I had great experience in student activities. I was a very committed student during my college days. Those were the days when the students' activities were frowned upon equally by parents and the teachers. It was in the year 1955 in the St. Aloysius College, Mangalore that I made an attempt to join the NCC which was introduced into the curriculum, for the first time in the country. I stood in the queue, virtually got selected, but by the time I reached home, there were half a dozen advices, cautions and warnings "Don't, don't, don't; you will be marked by the teachers, if you do so; you will be branded as not much interested in curricular programme. So it is better if you avoid it. You won't get a seat in Dental or Medical College." So I withdrew. Now I regret. I am sure Mr. B. R. Shetty who is on the dais must have been a very active student leader, now you know where he is and where I am. Irrespective of the quality of my performance, I am sure Mr. Mohan or Prof. Daniel will be able to say after the programme that I brought as a chief a model whom you can copy for your future guidance. I am reminded of a book seller coming to sell a book to the people by name, "How to reduce the excessive weight ?" Within 24 hours all the copies of the book were sold out. There was such a tremendous response that he was at a loss what to do. But he was a small man, intelligent man, and practical-minded person. The next

lady who entered the shop said, "I would like to have a copy of the book you advertised." He coolly went to the shelf and brought a book and gave her, "This is the book." When she saw the title she was furious. "What ! You have given me a book, "How to put on weight in a week's time ?" She was about to assault him, then he said, "Madam, why I gave this book to you is, you do exactly the opposite of what is mentioned in the book regarding the weight." I am also reminded of a priest who was preaching to youngsters: "Look here, young man, this is the age at which you will be influenced by a variety of influences from all around. You may be attracted towards liquor and all that is called not good." And young lady whom he addressed in the next session said, "Sir, you said that we should not do these things. If we do so, we would go to hell. Why were you there ? I saw you there !" The priest put on a nice, calm appearance and smile and said, "Look here, young lady, I know all of you are definitely going to hell, and I will be the only person to retrieve you and redeem you from there. For that I have to go to hell. So be assured that I will retrieve you." If Prof. Mohan says, "Either do as Dr. K. S. Bhat has done or exactly the opposite of it" both will be a satisfactory explanation on his part, to mean that they have brought the right chief guest.

I believe that all of you had a wonderful evening. I believe that you had a wonderful week of exciting experiences, of all varieties: the cultural programmes, the serious discussions, the scientific activities, the exhibition, dramas, entertainment and everything. I am also sure that you are all tired and you have little patience to listen to long lectures on this evening. I would like to address my thoughts to youngsters who have invited me to be the chief guest of this valedictory function. From the elaborate report of Dheeraj and his team it is very clear that this association has been extremely active in the right direction. In nearly 220 days, they have done what normally an association would do in 365 days. I congratulate you, Dheeraj, on your wonderful performance. And I hope that the subsequent members of the student body will also follow suit. It is very clear that the juniors have not been ragged by the seniors. If it

had been so, they would not have spoken such words of nice admiration, expressed through their reply to the toast.

Students' Association has become an essential and integral part of all these institutions unlike in the past. Times have changed. And you have started accepting the Students' Association as an integral part of your activities. The students have tremendous amounts of stored power, lots of imagination, energy, enthusiasm and they have to be channelized in the right direction. And it has been well done by the Staff Advisors of the Students' Association of Mahatma Gandhi Memorial College as is evident from the brilliant account of the performance.

Students' Associations have been very often tools in the hands of politicians. It was only yesterday that our Chief Minister passed a remark while speaking to the people at Mangalore, warning his own colleagues to keep away from the students. "If you want to give guidance, stay away and guide them from a distance. Don't enter the campus." He was very right. What is seen in the campuses of some Universities, mostly in the North, is so depressing. The students are being used as tools in the hands of politicians for pursuing their hidden political agenda. It is highly objectionable and we all should see that it doesn't happen. I am happy to see that M.G.M. College has scrupulously avoided these personalities in their week long celebrations. Compliments to the teachers as well as to the students. This has enabled the students to channelize their energies in the right direction and give a brilliant account of their performance in various aspects of student activities.

Academic activities and curricular activities are the reason why the students are here. We have come to a stage where we consider these activities which were so called extra-curricular activities, as part of educational activities in general, without which we cannot survive in the new millennium which we have entered, a millennium full of challenges, full of stress, full of uncertainties and what not. This group of students belonging to this decade will have the tedious job of adjusting themselves from the past to the future, and adjustments can be very painful. They have to forget the past and live the future. Gone are the days when the students used to

acquire qualification just enough to get a secure job in a governmental organization, or in a private factory or as lawyers and teachers. Gone are the days when people used to feel secure and comfortable in all these positions and lead the rest of their lives peacefully. In the highly competitive world of today the students have to run a race constantly, day in and day out, like a long long tedious Marathan where they have to go on running faster and faster to remain where they are. The changes that are taking place are mind-boggling, particularly in the field of information technology, philosophies of governing, governments, functioning of institutions of learning, industrial undertakings, and changing attitudes and life styles. Because of the external influences we get exposed through the media - whether we like it or not, we hear, we see what is happening and try to adjust while protecting our own identity and culture. The geographic barriers like boundaries or Berlin Walls are no more relevant. You cannot prevent people from knowing what is happening in the other parts of the World by not issuing a passport to them and preventing them from travelling, not allowing them to hear the radio programmes, not allowing them to see the TV Programmes. In the days of the worldwide network you are exposed to everything. Whether you like it not, they are going to enter into our realm and our students should be fully equipped to meet these challenges of change. Added to this is the explosion of knowledge that is taking place every minute. When I was a student of Dentistry my teacher used to say, "In one year probably 5% additional knowledge is going to be added to the field of dentistry." And today I am told that in 12 months the knowledge doubles in dentistry and medicine. What we have learnt is obsolete probably and what we are going to learn is relevant. So the students have to develop a quality of learning what is coming up and unlearning what they have already done; if they don't they are bound to be irrelevant. Unless you do this you will not be able to compete in this harsh world. Today it is true for medicine, dentistry or engineering. But it is going to be true in the very near future of all aspects of education, whether it be commerce, science or anything else. So you have to acquire an ability and power to learn constantly in the rest of your

life, even after acquiring a degree certificate that has been ceremoniously awarded to you in a grand function like this. That is only a certificate to remind you that you have to be constantly alert, constantly reading, constantly acquiring knowledge, constantly jettisoning the irrelevant in your curriculum. Unless you take this matter very seriously probably you are going to be disappointed in the long run and you may find yourself not fit to be in the community in the year 2000. These Students' Union activities which were earlier accessory activities later on became cocurricular activities, now should be included in the curriculum and named as curricular activities, because these activities help the students in developing certain qualities of head and heart, certain skills of interacting with human beings: leadership qualities, decision making etc. which are abilities acquired through reading volumes of books, hearing hours of lecture from the most learned teachers. It has to be experienced, it has to be evolved, it has to be acquired and it has to be used at the time of need. And this can be done only by the type of activities elaborated by your president.

I am very happy that the Students' Union here has done a wonderful job. I don't think I should extend any further. I would like end my speech by saluting the founder of this great institution, visionary Dr. T. M. A. Pai and also greeting all those who were associated with him during his life time and after his life time in building up this great institution and maintaining high standards of academic achievements and holding the flag of M.G.M. high. I would like to compliment the teachers and greet them on this occasion and you all young students. I greet you on this occasion of the Golden Jubilee Celebration of M.G.M. College, where unfortunately I could not participate as effectively as I would have liked to. I say again thank you for inviting me this evening.

The Company of Youngsters Rejuvenates our Minds

Blessings

Sri K. K. Pai

Chief Guest of the evening, my esteemed friend Dr. K. S. Bhat, Dr. Mohandas Pai, President of the Academy of General Education and of the M.G.M. College Trust, my friend Sri B. R. Shetty, Principal of the College Prof. Daniel, Mr. Dheeraj Bhandary, Office Bearers of the Students' Association, Members of the Faculty, Distinguished Guests, Parents and my dear Students,

I have almost been caught unawares because the programme given doesn't provide for any speeches except those of the Chief Guest and the President and then all by the students only. Well, having been given this opportunity I must speak a few words. Let me first of all congratulate Mr. Dheeraj Bhandary, his associates, office bearers and the students of the college on having a very successful year of good performance and achievements. We have several associations in the college. And each one of them has organized programmes which are going to benefit ultimately the students or the members of the association. I am reminded of my own college day way back in the 1930's and early 40's, when I was a student of the Sydenham College of Economics and Commerce in Bombay. Those were the days when India was not free. And being in a Govt. College, we had to be very careful about our programmes, not to wound the feelings of the management. The opportunities we had, unlike now, were very much restricted. You could have your literary association, but a free discussion about the national movement, the agitation, now and then organized by Mahatma Gandhi and the National Congress and many of the political discussions which take place today were generally not favoured. We had to restrict ourselves to cultural activities at the most and stick to the objects of the particular association. It was only during the Quit India Movement in 1942, when we were in the

final year of our degree course, that we had some sort of an agitation and unrest among the students, and Sri T. A. Pai who was my classmate and was then taking very active part in student activities in the college, took some lead, made some speeches, and got into the disfavour of the Principal. The Principal was one Mr. Antia, a Parsi gentleman, who was more or less with the Establishment. And the police came and all the students tried to blame the Principal for calling them and he was made to apologize, though we did not know what the fact was. Since then, between then and now, the students have more freedom, there are more associations, and there are more activities from the Students' Association.

Our Chief Guest has rightly drawn our attention to the need for keeping our Students' Movement away from politicians. I fully endorse this. In our country we want to train people for the future responsibilities of the nation. Though started with good intentions many of these ideas, programmes degenerate into ordinary politics. We had the mock-parliament, we have the mock-courts in Law Colleges, it has become a mockery ultimately. Students' activities become a mockery, are not taken in seriousness, which they are meant to have. Elections were being held. Then they really became political elections. A lot of money used to be spent. A lot of bad blood used to be created. And this was carried forward for at least a couple of years. So it was time to interfere with the harmony, understanding and unity of the students. In the M.G.M. College our experience with the students has always been good, though occasionally it requires correction. But by and large I must compliment them. I express my appreciation of the good work that is being done by the students, both through the associations, and generally through their academic performance bringing glory to their Alma Mater. The six days of the Golden Jubilee Celebrations have brought us closer to the student community. We in the management do not have many occasions to interact with the student population, because we are busy, and even otherwise such opportunities are very few. The last six days have given me at least an opportunity to mix with the student community, though there is a

generation gap of more than fifty years between me and the students. You feel young, when you are in the midst of the student community. It rejuvenates our minds. It is a pleasure to be feeling again as a student, recalling our good old days. We have passed through the same phase. I must take this occasion to express my gratitude and my appreciation to all the students of this college who have served as volunteers, as guides, taking up huge responsibilities, and discharging those responsibilities, obligations and functions with a remarkable efficiency, goodwill and cooperation. I can say that this is the real training for their future careers. Those who have participated actively, I am sure, are going to benefit quite a lot, because organization is the very essence of the success of any programmes, not only in the college but in their life. A certain amount of discipline, public relations, concern for the institution we belong to - this is the real training. And quite a large number have participated in the cultural programmes. Every one in the audience has appreciated their performance, the rehearsals they had to do for a number of days. As I recall them, I do not know how adequately I can express our sense of appreciation and our gratitude to the student community. You have laid down a good tradition. Please do continue this. Let us not give way to fissiparous tendencies. Let us be more constructive. Let us really receive the right sort of education through your associations, and through celebrations like this. M.G.M. College has been very famous as a cultural centre. The feeder schools round about M.G.M. are also known for cultural activities. We have been able to draw - this is the meeting place - a confluence of several student achievements, in the High School and the Higher Elementary School. I am very glad we began all our functions with the singing of the national anthem, the Vande Mataram. As I was telling yesterday, this was the national song which inspired the students in the pre-independence days, which instilled the spirit of Nationalism in one and all in this country. I wish in every college you had general assemblies as in the high schools. On occasions we sing patriotic songs and pray for the destiny and the greater destiny of our country.

Britishers used to sing, 'God save the King, or God save the Queen.' I donot know if we do anything of that sort. I think it is good discipline to be reminded everyday of your country, of the honour of your country, of the leaders of our country so that they may imbibe the spirit right from childhood, throughout our adult days and become a part of our life and it is in our very blood. So I must compliment the student community. Today is the culmination of all those great activities for the six days - you have done well. I congratulate you, I thank you. Please do continue this in your future illustrious careers and try to pass on this tradition and this heritage to the coming generations.

Feminine Resurgence

Trust President's Address

Dr. K. Mohandas Pai

Principal Sam Daniel, Registrar and my friend K. K. Pai, today's Chief Guest is another important friend who, if I donot adore him enough, will pull out all my teeth, Dr. K. S. Bhat, an eminent, humanitarian doctor. He is one man who has stuck to the Medical College from the beginning of the life of the college up to this day. There is a lot of advantage in sticking to one institution.

You have a very dignified guest today, Sri B. R. Shetty from the Gulf. A life's story can be written about him. He was born and bred in Udupi. He is from a respectable family. He travelled up to the Gulf in those days and he has built up a big empire there. It is a credit to Indians to have such positions. Dheeraj, you have done very well. Your handsome ways of putting things to people I appreciate. I was flabbergasted when Deepashree gave us a list of associations, of which I, the president for the last two years, and a member much earlier, was not aware. There are so many organizations for the students' life here. I congratulate you for these details.

I must thank you, as the President of the College Trust, for your wonderful work, without much effort on my part. Others like Prof. Haridasa Bhat and his team, Prof. Sam Daniel and his team have done excellent work.

The new type of college, autonomous college, is in the offing. And I am sure, with the grace of God, we will get it. That is the time when more meaningful activities can be done. Meaningful subjects should be chosen. We do hope that day will come very soon.

I would like to say a few words regarding today's student life. I find you have been running so many organizations like business, music, arts etc. It is a very good combination of cocurricular

activities which are as important as academic activities. I learn that you have done very well last year. I wish you very good future. With these activities you develop a spirit of competitiveness. It is a very important change in life when you go out of the portals of the college. Unless you have had such training here, you will be a fish out of water. You have already learnt many values of student life, which will put you far ahead of students of many other colleges. I wish those who are leaving the college very soon, a very good future and success.

We have a new trend now. We talk of information technology. We talk of globalization. I am not talking of them. There is a new development. That is the feminine resurgence. Everywhere we find - even in our colleges - preponderance of ladies over men. And it is a good sign. In every field of activity there are women who are doing marvellously well, as business people, as office workers, as doctors, nurses. We welcome this in the new millennium. I feel as the millennium progresses, there will be a wonderful world for men and women to work together for the good of the country. So many prizes were given yesterday- majority of the prize-winners were girls and only a few were men. It is a good sign. Boys seem to have become chivalrous. They want to give all prizes to the ladies. That also is one possibility. But when there is feminine resurgence, there are certain other dangers. There is a lot of sexual harrasment in office, in the playground etc. There are other attacks, snatching of chains etc. I would suggest students should learn Karate. The art of Karate is something wonderful. In Western countries, especially in the U.S.A., most of the girls are learning the art. One of my grand children is just 5 years or so. She said, "I learn Karate." "Show me one stroke," I said. She hit me on the arm with the hand, a girl of just 5 years. For one month I had pain here, I could not bear it. Such a powerful hit she had given. So Karate will be one of the important things that ladies should learn so that they can protect themselves as well as their interest.

I have been a Rotarian. I have been a student of Madras Christian College which is about 25 miles from Chennai, situated on a very beautiful area of 300 acres and the college is a 90%

residential college. A residential college has a great advantage. In addition to this sort of activities, when you are a resident, you feel like one family. You can have many other kinds of activities like games and special meetings.

When we become autonomous, we may be able to give you a bigger hostel, for the boys also who come from far away. And that would be a future plan of the college. According to the Rotary there are four-way tests by applying which any problem can be solved. The first one is the development of acquaintance as an opportunity for service. When you go to a Rotary Club, when you are with a friend, you develop new friend. The friendship will be not only for smoking or drinking, but also to find an opportunity for service which is a part of business. Unless there is good service in business, the business would not prosper. The next one is ethical standards in business and profession, the recognition of the dignity of all useful occupations. Once I admitted into the Rotary Club of Udupi a hairdresser. People said, "Why have you brought here a hairdresser as a Rotarian ?" I told them that their view was wrong. All useful professions deserve recognition. Every profession is necessary in the Society. Each occupation should be considered dignified and an opportunity to serve society. When you develop business you should also serve society. Otherwise it becomes only a money-making machine. Thirdly the application of the ideal of service is part of every person's business and community life. Whenever you go to a shop or a hostel, if you find the service rule, you will not go there again. Lastly the advancement of international understanding, goodwill and peace through a world fellowship of business and professional men. Our students will become professional men and women very soon, when they go out. The professional people should be united in the ideal of service. Everywhere service should be one of the important mottos of your business. The future of this college is in the hands of the future generations of students and the teachers including the principal. Our dynamic Principal looks quite young and I think he will continue for a number of years. Thank you. Dr. Madhava Pai with great difficulty started this first college, which has a long history. All along there were thorns on the way of

this college. I don't want to go into details. After that another five colleges were established by him on this pattern in different parts of the district of those days.

As a student, as businessman, as a friend or as a sportsman do your duty to yourself and to your brethren. And have faith in God. Without faith in God we can not achieve anything. Dr. Madhava Pai believed in God. Whenever he was in difficulties he used to go to the temple in Kallianpur and ask the oracle there as to whether he should have a Medical College or whether could take up another project. Everytime God said, "I am with you" through the priest who was in religious trance (DARSHANA) at that time. So have faith in God and you will be successful. ●

Madhav Pai- My Idol

Special Guest's Speech

B. R. Shetty

On this gracious day of Golden Jubilee Celebration I am one of the luckiest participants. A golden opportunity has thrust itself on me. I was coming only to be on the audience. I am an alumnus of this college. I studied only for one year. I have had a chance to come here and sit with the dignitaries. I feel it is my golden opportunity. Let me tell you, yesterday I was in a programme connected with the graduation ceremony attended by my daughter at Mangalore University. The former Vice-Chancellor of Hyderabad was there. He said that government should not interfere in the matter of education. Education should be Manipalized. It should be Madhavized. I am one of the followers of the late Dr. Madhava Pai. He was my idol. When I was studying in the 9th Std. in Board High School, I carried stones as a volunteer to build Manipal Medical College. I still remember this. My dear friends, Education is not something that just gives a degree whose value may be for two years, like the passport which is valid for five years. Every year you have to update your education. Don't think you are graduates. Every day you have to learn from your professors and their attitude. Just now Sri K. K. Pai gave a nice speech. It was a real experience for us. It was a very inspiring speech.

I want to give some advice to students. When Sri K. K. Pai was praising you, why didn't you applaud ? This was a congratulatory speech, an encouragement for you. Students should follow their professors. I am still missing Prof. K. B. R. - K. B. Ramakrishna Rao. His English used to be tremendous. I was here just for one year. I was not a good student. N.C.C. was my main subject. I wanted to become a soldier. I wanted to join the Indian Army and serve the nation. That N.C.C. moulded my life and disciplined me properly. I want students to follow the teachers' path, observe them properly, respect them. I urge the parents not to speak ill of teachers

at home. Their children are for many hours of the day in the college. Have always praise and respect for the Principal and the staff and the institution where their children are studying. With these few words I thank you one and all for giving me this golden opportunity.

Values of Life

Presidential Address

Prof. Sam Daniel, Principal

Today is the most important day as I see it. The 1986 national policy on education says, "The aim of education is to help a child to grow and develop into an ideal learner in pursuit of knowledge, into a worker, to gain and to contribute to productivity, to be a good citizen, to develop fellowship among his comrades and to be a person who has a distinct personality." These are the aims of education as enshrined in the national policy on education of 1986. Without developing values no individual can survive. To develop a distinct personality you have got to develop some values. You must have a value system. This value system you build up not merely through academics, it is only through the cocurricular activities there are going on inside the campus. If a man doesn't build a distinct personality of his own, he is empty without rest, without meaning, and will become a danger to the society. A society without ideals will become a dangerous society. It is in this context that the role of cocurricular associations within the college becomes very important. In our college we have been providing facilities to develop the different facets of the personality of an individual, so that a student who enters the college does not go out merely with a degree: What is the difference between this college and any other college ? We want to build up a unique college, a college with a difference. The efforts that are being made to mould the student, to mould his personality, to build values into his system-that distinguishes one college from another college. Various values – social values, intellectual values, emotional values, psychological values or vocational values. The main aim of all these association is to build up values in every student. Unfortunately with a complex world around us, there is a decadence of moral values. Moral values are collapsing everywhere. With the tremendous outpouring of

knowledge, if we donot build up values into the personality of an individual, this knowledge will become a dangerous tool in the hands of the human being.

Self esteem, self-discipline, creativity are some of the assets which every student who enters a college must acquire. It was with this purpose that we activated these organizations.

I am very happy that the present set of council members have been doing their best to make use of these facilities available, and thereby I have the satisfaction that some of the students at least who will be going out of this college certainly will have been benefited by their stay here. I wish the students who will be coming later into the college, and the students who are in the junior classes must wake up to the need to make use of the facilities that we have made available at tremendous cost.

On this occasion I compliment the Student Welfare Council, the President, the wonderful boy Mr. Dheeraj Bhandary, let us resolve to work towards this end to make every child motivated, purposeful in the pursuit of knowledge.

●

Singularly Fortunate

Vote of Thanks

Shruthi Kishore

On behalf of the Students' Welfare Council and the Golden Jubilee Celebrations Committee, I thank the distinguished chief guest Dr. K. S. Bhat for delivering the valedictory address on this memorable occasion. Thank you very much for associating yourself with us.

We have been singularly fortunate in having Prof. Sam Daniel as our Principal. We are very much beholden to you, Sir, for extending all possible support and encouragement to us in all our endeavours.

I thank the guests of honour Sri K. K. Pai, Mr. B. R. Shetty and Dr. Mohandas Pai for their words of wisdom.

It is my pleasure to thank the Chairman of the Golden Jubilee Celebrations Committee Sri K. K. Pai, Convenor Prof. K. S. Haridasa Bhat and all the members of the Golden Jubilee Celebrations Committee for providing an immense opportunity to organize a myriad activities.

Let me make use of this opportunity to express our sense of gratitude to all the individuals and organizations who have contributed to the spectacular success of the Golden Jubilee Celebrations. On behalf of the Golden Jubilee Celebrations Committee I wish to publicly acknowledge the support received from the various sections of the big community around.

Let me begin with the mention of the institutions which readily responded to our invitation to participate in the exhibition that we envisaged: Vishweshwara Industrial and Technological Museum, Bangalore, Bhaba Atomic Research Centre, Mumbai, Indian Space Research Organization, Bangalore, K.M.C., Manipal, M.I.T., Manipal, Bharatiya Vikas Trust, Manipal, Chitrakala Mandir, Udupi, Dr. T.M.A. Pai Polytechnic, Manipal, College of Nursing, Manipal, S.D.M. College of Ayurveda, Udupi, MICE, Udupi, Minicom, Manipal, Upavan Gardens, Udupi, Kannada Gnan

Parishat, Bangalore, Science and Home Science Depts. of our own college, Yakshagana Kendra, RRC, R.G. Pai Research Centre of our College, Publishers like Navkarnatak, Navabharat Pusthak Bhandar, Hampi Kannada University, Satsang and many other Institutions, Karnataka Rajya Vijnana Parishat, Udupi District Police, India Post, Artistes Pavan Kumari Bhat, Astro Mohan, Mrs. Veena Mohan, Sri Milind Kumar, Sri Arunachal Hebbar and Sociologist Dr. Vasudeva Bhat. We also thank the Headmasters and the teachers of the schools who brought their pupils in huge numbers to witness the exhibition. It was extremely gratifying for us to note that the exhibition we organized became remarkable success. We thank the staff of the institutions and of our colleges and all volunteers for their commendable job of sustaining the pressure of the crowds smarming at the exhibition stalls.

We also thank the guests who attended the various functions during the last six days and made this a memorable event.

We thank Messrs Udupa Enterprises, Mysore for the execution of the pandal and providing the necessary accessories converting the barren ground into an imposing structure, though a temporary one. We thank the staff of the RRC and the R.G. Pai Centre and of the College for their ready cooperation. We thank the authorities of the Krishna Temple, Fire Service, Udupi Municipal Council and the Telecom Dept. for their ready cooperation. The children of Indrali Schools, members of N.S.S., Cadets of N.C.C., both naval and army, Rangers deserve our gratitude for their participation in the guard of honour, procession etc. We are grateful to the members of the press, particularly Udayavani for the prompt publicity they have given to our festival. We express our heartfelt thanks to those who presented the extremely successful cultural programmes. Special thanks are due to those who presented the musical programmes, dramas, dance etc. It would be too long a list to enumerate individual names. Therefore I say, 'Thank you' to all of them.

We owe a special debt of gratitude to Sri Hari Upadhyaya and his team for so ably managing the catering arrangement during the entire period of the six days of the Festival.

We are very much appreciative of the sterling role played by the Chief Coordinator Prof. K. Haridasa Bhat, Estate Manager Prof. S. Krishna Bhat and the Staff Coordinators of this programme Prof. T. K. Mohan and Prof. Srinivasa Upadhyaya.

I feel too inadequate in words to express our thanks and gratitude to them.

I thank the other members of the teaching and the non-teaching staff who have lent a helping hand in this grand finale of the Golden Jubilee Celebrations of our College.

Finally I thank each and everybody in the audience for participating in this function.

ಅನುಬಂಧ

I Golden Jubilee Honours:

Honouring Old Teachers

Honouring Alumni of the 1st Batch 1949-50

Honouring of Past Principals

Honouring of Members of the Management

Special Honour to Prof. K. S. Haridasa Bhat

Honouring First two attenders of the college

II ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಗೈದ, ಮುಖಾಮುಖಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ
ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

III ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ಗಣ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು

IV ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ: ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ:
ಡಾ. ಕೆ. ಎಸ್. ಮಾಧವ ರಾವ್

V Cultural Bounty at M.G.M. Golden Jubilee:

Prof. M. L. Samaga

VI Tribute to the 1st Batch: Prof. K. S. Kamath

VII Feedback from Guests

Honouring of Old Teachers

1. **Prof. U. L. Acharya**, most distinguished Professor and Head of the Department of Physics.
2. **Sri U. V. Acharya**, Physical Director, ardent lover of sports, organized innumerable Intercollege, College and School meets.
3. **Prof. S. K. Sripathi Acharya**, H.O.D. of Kannada, Scholar in Hindi, Kannada, Sanskrit.
4. **Smt. B. Leela Bhat**, served as Lecturer in Kannada and succeeded Prof. S. K. Sripathi Acharya as Head of the Department. She took to active research in folklore after retirement, published a few books. She also edited complete works of Ugrana Mangesh Rao, M. N. Kamath, published by Karnataka Sangha, Puttur.
5. **Prof. V. Srinivasa Bhat**, succeeded Prof. B. Leela Bhat as H.O.D. of Kannada. He had also served as the Warden of the Boys' Hostel.
6. **Prof. N. Shreesha Ballal**, belonged to the Ist Batch of M.G.M. students. After PG studies and research experience in Madras Christian College he returned to M.G.M. to become lecturer in Economics. He retired as H.O.D. of Economics. He is a great scholar in Madhwa Philosophy.
7. **Sri Manjunath Kalkura** was a student in the second batch in M.G.M. served as Lecturer and H.O.D. of Commerce in Mahaveera College, Mudabidri. He was transferred to M.G.M. where he served till retirement.
8. **Prof. M. Vasantha Kumar Rao**, settled as lecturer in Chemistry in M.G.M. after varied experiences in different organizations for a brief period. Also an alumnus of M.G.M. he retired in 1998. He served the College as Secretary of the Staff Club, as Secretary of Students' Co-op. Stores. He has also authored a few text books in Chemistry.

9. **Prof. P. Haridasa Tantry**, an old student of the college between 1955-1957. He joined Vijaya College, Mulki as Lecturer in Statistics. He came to his Alma Mater M.G.M. He served as H.O.D. of Mathematics.
10. **Prof. R. N. Kidiyoor**, a Post-graduate in Chemistry from Karnataka University, Dharwar, joined M.G.M. as Lecturer and retired as H.O.D. and Prof. of Chemistry. He served N.C.C. Army Wing as Captain.
11. **Smt. Indira R. Kidiyoor**, served as Lecturer in Economics and later as Lecturer in Political Science. She retired as Professor and Head of the Department.
12. **Dr. Uppangala Rama Bhat**, a scholar in Hindi, Kannada and Sanskrit, joined M.G.M. as an experienced teacher of Kannada during the Silver Jubilee year of the college. He took to research under the auspices of Rashtrakavi Govind Pai Samshodhana Kendra, was among the few to obtain a Doctorate Degree. He has authored several books in Kannada. He was also the President of Udupi Taluk Kannada Sahitya Parishat.
13. **Prof. B. Balachandra**, began as a school teacher, by self effort acquired a Post- graduate Degree in History. He served first as Lecturer and retired as Professor and H.O.D. of History. He had served the college in various other capacities too such as N.S.S. Officer.
14. **Prof. B. Sundar Bhat**, another old student of M.G.M. joined Vijaya College, Mulki after PG studies and became Reader and H.O.D. He was transferred to M.G.M. where also he became the Head of the Department of Zoology.
15. **Dr. N. T. Bhat**, taught English and German. He retired as Prof. and H.O.D. of English in 1997 but continues to teach German. He is also a Deputy Director of RRC. He holds a Ph.D. in German and obtained the Order of Merit from the President of

Germany in 1993. He is currently the editor of Manipal Record, the monthly news bulletin of the Academy of General Education.

16. **Sri D. N. Somasundar** was the first Physical Director of M.G.M. College; a great lover of sports, he trained generations of students in athletics and sports. He oversaw the construction of the new playgrounds of the college. Known for his patience and unassuming nature he was a very popular physical director.
17. **Prof. U. S. Upadhyaya** was initially a Demonstrator in Physics and later Lecturer in Mathematics. He was deputed to head the new college in Mudabidri Mahaveera College. After retirement as Principal of the college he has been serving the Nitte Engineering College.
18. **Prof. K. Ganesh Shenoy** also belongs to the group of veterans selected by M.G.M. management to head newly started Academy Colleges. He was chosen as the Principal of Vijaya College, Mulki, and was a great teacher of Chemistry.
19. **Sri U. Rathnakar Pai**, 1st Batch alumnus of the college served as Librarian and retired as senior librarian. After retirement for many years, he served as the curator of the Rashtrakavi Govind Pai Samshodhana Kendra.
20. **Prof. A . V. Narti** had been an experienced High School teacher in Dharwar when he came to M.G.M. as lecturer in Hindi. He soon endeared himself as a genial teacher. He has held Hindi lessons over the AIR and published textbooks in Business Correspondence in Hindi.
21. **Prof. U. Raghavendra Acharya** joined the Dept. of Physics as lecturer. When he retired he was Professor and Head of the Department of Physics.

Honouring 1 Batch Alumni

1. **Prof. Ameer M. Ahmed** served the Academy of General Education as a Teacher of Law in the Udupi Law College, Udupi (named now as Vaikunta Baliga College of Law), and retired as the Principal of the College.
2. **Sri K. Ananda Padmashali**, after obtaining M.A. from Presidency College, Madras, joined the Madras Public Service Commission. After working in Madras Secretariat he joined the State of Karnataka, which he served for 32 years. He retired as Senior Deputy Secretary in 1988.
3. **Sri U. Ananthapadmanabha Acharya**, after studying in M.G.M., completed B.Com. at St. Aloysius College, Mangalore. After 19 years of service in the Reserve Bank of India and other Commercial Banks he worked for 18 years as Senior Executive in SIDBI. He retired as General Manager in 1991.
4. **Smt. Rohini R. Puranik** retired from L.I.C. service and has settled in Udupi.
5. **Sri Dinesh Kudva** continued his studies, obtained LL.B. from Shahaji Law College, Kolhapur. He is the Managing Director of Kurlon Ltd. and ICDS Securities Ltd.
6. **Sri K. Gopalakrishna Shanbhogue** studied for B.A. and Diploma in Library Science after he completed his studies in M.G.M. between 1949-51. He served as Librarian at K.S. Rao District Central Library, Mangalore, M.I.T., Manipal and Bhandarkars' College, Kundapura.
7. **Sri A. Krishnamurthy Achar** obtained M.A. from Presidency College, Madras, LL.B. from Udupi Law College and took up legal practice as his profession. He has been an advocate for more than 40 years. He was the President of Mandya District

Advocates' Association and President of Rotary Club of Mandya.

8. **Sri A. Laxminarayana Bhat** joined Canara Mutual Insurance Company, after his education in M.G.M. After nationalization of Insurance he became an employee of L.I.C. of India. He became an Associate of the Federation of Insurance Institutes in 1963. He retired from service as Assistant Divisional Manager of L.I.C. at the Divisional Office at Udupi.
9. **Sri Mahabala Ballal** retired after long years of service as Physical Director at the Manipal Institute of Technology, Manipal.
10. **Sri T. Mohandas Pai**, eldest son of our Founder Dr. T.M.A. Pai, studied Law after his studies in M.G.M. He is the Chairman and MD of ICDS Manipal and Partner of Manipal Press Ltd.
11. **Smt. Mukta Shenoy** became a housewife after her studies at M.G.M. Her husband Dr. R. H. N. Shenoy was the Principal of Bangalore Medical College, Bangalore and is a Consulting Surgeon at present.
12. **Smt. Nirmala Pai**, the very first rank holder of M.G.M. She won the Gold Medal from the University of Madras in 1951 for standing 1st in English in the Intermediate Examination. She became a freelance writer and wrote for all major weeklies and dailies in English. She wrote biographies of Dr. T.M.A. Pai, and Swami Sudhindrathirthaji.
13. **Sri M. Radhakrishna Rao** passed B.A. from M.G.M. in 1955. He retired as Asst. Education Officer. Sri Rao is a noted writer on various subjects; besides three collections of poems he has written articles in English and Kannada.
14. **Sri Raghunath Bhat**. After studies in M.G.M. College Sri Raghunath Bhat obtained higher qualifications like B.A., M.A. and B.Lib. Science. He worked initially as a Librarian in a few institutions including Sri Bhuvanendra College where he

became a lecturer in English in 1967. He retired as Professor and H.O.D. of English in the same College.

15. **Sri K. Rajeeva Shetty**, with Degrees of M.A. and B.Ed., worked as Teacher and Headmaster for 30 years in Government High Schools and Pre-University Colleges. He worked as AEO before retiring in 1989.
16. **Prof. K. Rama Bhat** has the distinction of being the Principal of the College from 1988 to 1990. He was Lecturer, Prof. and H.O.D. of Economics from 1955 to 1990 in this college.
17. **Sri U. Rathnakar Pai** passed B.A. and B.Lib. Science and joined his Alma Mater as Librarian in 1951. He was Senior Librarian when he retired in 1963. He was once the Treasurer and Secretary of M.G.M. College Old Students' Association.
18. **Sri K. Ravindranatha Upadhya** retired as Asst. Divisional Manager of the L.I.C. of India. He was a keen Football player in his student days in the College.
19. **Sri Y. Shivanna Hegde**. After leaving M.G.M. in 1951 Sri Y. S. Hegde joined banking service. Starting as a clerk in Union Bank in 1951 he has an illustrious career of 40 years behind him. He retired as the Chairman of the Corporation Bank and was responsible for its allround development.
20. **Prof. N. Shreesha Ballal**. After study at M.G.M. Sri Shreesha Ballal joined Madras Christian College. With M.A. in Economics and a few years of research experience he joined the faculty of M.G.M. College. He retired as Prof. and H.O.D. of Economics in 1991.
21. **Sri P. A. Sridhar Shenoy** studied for B.Com. in St. Aloysius College after passing his Intermediate from this college. He joined the service of the LIC of India and retired in 1988.
22. **Sri K. Sridhara Shetty**. With B.A., B.Ed., M.A. and LL.B. degrees Sri K. Sridhara Shetty began his professional career as a Graduate Asst. in a District Board High School. He was later absorbed into the Public Service Commission and became a

Gazetted Officer in the Department of Public Instruction. He retired as Director of Public Instruction.

23. **Dr. K. Srinivasa Upadhyaya:** Sri Upadhyaya continued to pursue higher studies after he studied in M.G.M. and obtained B.A. in 1953, M.A. in 1955 from Osmania University, Hyderabad and Ph.D. in 1971 from Khase State University, U.S.A. Dr. Upadhyaya has 40 years of experience as a teacher. For 20 years he has been a research guide. He was a Fulbright scholar in 1966.
24. **Sri H. Subbanna Bhat.** After obtaining B.A. and B.T. degrees Sri Subbanna Bhat joined S.M.S. College Brahmavar where he retired after 34 years of experience as a teacher. His special field of interest is Yakshagana.
25. **Sri Y. Thimma Madivala** has 37 years of teaching experience. He worked for 17 years as Lecturer and 7 years as Principal. Sri Madivala is the founder President of Rajaka Sangha at Udupi.
26. **Smt. Umavathi S. Hegde,** happily married to Sri K. S. Hegde, former Chairman of Duans Franz Pvt. Ltd. is quietly settled in Bangalore and continues to be a housewife.
27. **Sri M. Upendra Kini** has had an illustrious career in banking sector and retired as the Executive Director of the Union Bank of India. Presently he is a Corporate Advisor practising in Mumbai.
28. **Sri N. Venkataramana Ballal** was a close associate of Dr. T. M. A. Pai, our Founder. Since 1953 he has been working in the Manipal Education Institutions started by Dr. T.M.A. Pai.
29. **Mr. K. Padmanabha Bhat** retired as teacher from Admar Junior College, Admar.
30. **Sri Gururaja Bhat** had a long career as a teacher. He is now an active agriculturist.

Honouring of Past Principals

Sri Y. S. Hegde honours Past Principals

1. **Prof. K. S. Haridasa Bhat**, Convenor of Golden Jubilee Celebrations Committee, was Prof. of Economics till 1964 and later Principal of M.G.M. College between 1964 and 1979. Even after retirement he extended the dimensions of the college by launching upon mighty projects like the Tulu Lexicon Project and the Regional Resources Centre for Folk Performing Arts. He is a celebrated author, orator, critic, journalist and humanist. He has won many national and international accreditations.
2. **Prof. K. Ramadas** joined M.G.M. College as Lecturer in Physics. He became later the Head of the Department. Between 1979 and 84 he served as the Principal of the College. Now he is a Deputy Director of RRC, a unit of M.G.M. College.
3. **Prof. K. K. Easwaran**, a devoted teacher of Botany, headed the Dept. of Botany in this College. He built up a fantastic Botanical Museum and modernised the Botany Laboratory. He was the Principal of the College between 1984 and 1988.
4. **Prof. K. Rama Bhat**, an alumnus of the 1st batch, returned to M.G.M. with M.A. from Karnatak University, served initially as Lecturer in History, served later as Lecturer, Reader and Prof. and H.O.D. of Economics. He took over as Principal of the College from Prof. K. K. Easwaran and served it with distinction till 1990.
5. **Prof. Dr. Alwyn D'Souza**, the first ever member of the Science faculty of M.G.M. with a degree of Doctor of Philosophy served as Lecturer, later as Prof. and H.O.D. of Chemistry. Between 1990 and 1994 he was the Principal of the College. He has authored popular text books in Chemistry. Dr. D'Souza is a renowned teacher of Science.

6. **Prof. K. Shreesha Acharya** was a brilliant student of M.G.M. College between 1954 and 1956. He returned to his Alma Mater after his P.G. studies in Statistics and served as Lecturer in Statistics. He was Principal of the college between 1994 and 1997. He served as a teacher of Maths in Afghanistan for six years in the sixties under deputation from the Government of India.
7. **Dr. P. N. Narasimha Murthy**, served our sister institution, Sri Bhuvanendra College, Karkala for more than 3 decades as Lecturer, Reader, Professor and H.O.D. of History. In 1997 he was transferred to our college which he headed till 1998 as Principal. Dr. Murthy is a great scholar in history and has conducted several field surveys in the coastal Districts of Karnataka.

Honouring of the Members of the Trust

Vice Chancellor Prof. S. Gopala honours the Trustees.

1. **Dr. K. Mohandas Pai**, President of the Academy of General Education and President of the Mahatma Gandhi Memorial College Trust. He is the son of the founder President of the College Trust, the late Kochikar Padmanabha Pai, a reputed family physician of a very long standing.
2. **Sri K. K. Pai**, Registrar of the Academy of General Education and Correspondent of Mahatma Gandhi Memorial College Trust was a close associate of Dr. T. M. A. Pai, our Founder. Sri Pai retired as the Chairman and Managing Director of the Nationalized Syndicate Bank, the bank founded by Dr. T. M. A. Pai. Like Dr. Pai Sri K. K. Pai is also a financial wizard and contributed to the growth of several financial institutions. He is also in charge of a number of educational institutions run by the Academy of General Education and Dr. T.M.A. Pai Foundation.
3. **Sri T. Mohandas Pai**, eldest son of Dr. T. M. A. Pai, was a student of the 1st batch of M.G.M. College. After his Intermediate course he took to the study of Law at Kolhapur. Sri Pai, one of the Trustees of M.G.M. College, is Managing Director of the reputed ICDS Ltd. and a Partner of Manipal Press Ltd.
4. **Dr. Ramadas M. Pai**, the second son of our Founder Dr. T. M. A. Pai also studied in M.G.M. College. Later he studied Medicine in K.M.C., Manipal. After Post-Graduate studies in Hospital Administration he became the Medical Director of K.M.C., Manipal. With the establishment of Manipal Academy of Higher Education (MAHE), Deemed University Dr. Ramadas Pai became its president. Taking the example of the leadership of Dr. T.M.A. Pai he launched upon new projects of higher education in medicine and allied subjects, establishing

Medical Colleges even in foreign countries and contacts with American Universities.

5. **Dr. A. Krishna Rao**, Prof. Emeritus, and H.O.D. of Continuing Education, K.M.C., Manipal, had retired as Dean of K.M.C., Manipal. He had been earlier Professor of Physiology.
6. **Dr. H. Shantaram** began his teaching career in the Dept. of Zoology in M.G.M. College. After serving in the Preclinical section of K.M.C. Manipal he became the Principal of Bhandarkars' College, Kundapura which he nurtured with great care and attention. After retirement as Principal he has been the Administrative Officer of the Academy of Education, Manipal.
7. **Smt. Kasturi C. Pai** is a member of the Governing Council of the College Trust.
8. **Prof. S. Daniel** took over the reins of M.G.M. as principal in 1998 and has ably steered it to the new millennium.

Special Honour to Prof. K. S. Haridasa Bhat by old Students

Led by Prof. N. VajraKumar

Citation read out by Prof. N. Vajrakumar

ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳೇ,

ಉಡುಪಿಯ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರೂ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸ್ಮಾರಕ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ, ತುಳುನಿಘಂಟು ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದು ಸದ್ಯ ಉಡುಪಿಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರದ ನೇತಾರರೂ ಆದ ತಮಗೆ ಮಣಿಪಾಲ ಎಕಾಡಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹತ್ತು ಹಲವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರೂ, ಮದರಾಸು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಸೆನೆಟ್, ಎಕಾಡಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳ ಸದಸ್ಯ, ಮಾಹೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಸದ್ಯ ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿರುವ ತಮಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಕಾಡಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ, ದೇಜಗೌ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಫಿಫ್ಲಿಡ್ ಸರಕಾರ, ವಿಶ್ವಮಾನವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಮಿತಿ, ತುಳುಸಮ್ಮೇಳನ, ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಭಾಜನರಾದ, ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯರೂ, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರೂ ಆದ ಮಹಾಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಶಿಷ್ಯ ವತ್ಸಲರೂ, ಮಾತೃ ಹೃದಯಿಗಳೂ, ಗುಣ ಗ್ರಾಹಿಗಳೂ, ಬಹು ಶ್ರುತ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ಪ್ರತಿಭಾಸಂಪನ್ನರೂ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಯ ಗುರುಗಳೂ ಆದ ಪ್ರೊ| ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಪ್ರೊ| ನ. ವಜ್ರಕುಮಾರ್ ಮತ್ತಿತರ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಗುರುವಂದನೆಗಳು. ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ| ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಅವರು ಈ ಸನ್ಮಾನ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ಪೈ ಅವರೂ ಉಪಸ್ಥಿತರಿರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Honouring of first two retired attenders of the College

1. **Sri Ibrahim Saheb** served the institution as attender from day one of the college until his retirement (honoured by Sri T. Mohandas Pai).
2. **Sri Abdullah**, who has completed 50 years of service as attender in the college and is still continuing his service in the allied units (honoured by Sri T. Mohandas Pai).

ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಗೈದು ಮುಖಾಮುಖಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ

ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಡಾ. ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್

ಪ್ರೊ| ಮುರಲೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ

1966-70ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಮುರಲೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರು ವೃತ್ತಿಯ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಣಿಪಾಲದ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ, ಕಳೆದ ಎರಡೂವರೆ ದಶಕಗಳಿಂದ ಉಡುಪಿಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಸಂಧ್ಯಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪತಂಚಲಕಾಪ್ಯ, ನೀಲಿಮಾ ಪ್ರಿಯ ಈ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಇವರು ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಉಪಾಧ್ಯರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯ ಗಣಿ. ಉದಯವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ತನಕ 1500 ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನವದೆಹಲಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತುಳು-ಕನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಆಸಕ್ತಿ. ಆರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಏಳು ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಪುಟ ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತ, ಪೇಜಾವರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ, ಮೊದಲಾದ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತಂದಿವೆ.

ಡಾ| ಪಿ. ಕೇಶವ ಭಟ್

1955-57ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಳ್ಳೆತಡ್ಡ ಕೇಶವ ಭಟ್, ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ, ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ| ಪಳ್ಳೆತಡ್ಡ ಕೇಶವ ಭಟ್ ಅವರು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು. ಸುಮಾರು 15 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇವರು ವೆನೆಜುವೇಲಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರೂ, ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳೂ ಆಗಿರುವ ಡಾ| ಭಟ್ 1997ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಾಕ್ ಹೋಮ್‌ನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ತಜ್ಞ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಳೆಕಾಡುಗಳ ನಿರಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಲು ವೆನೆಜುವೇಲಾ ಸರಕಾರ ಅವರಿಗೆ 1600 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಜಮೀನನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಡಾ| ಭಟ್ ಸ್ಪಾನ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ 15ಕ್ಕೂ

ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಳ ಜೀವನದ ಸಂದೇಶ ನೀಡುವ ಡಾ| ಭಟ್ಟರು ಹಾಗೂ ಅವರ ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳೂ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ| ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳ

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಡಂಬೂರು ಶ್ರೀಶ ಬಲ್ಲಾಳರು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ರಾಗಿದ್ದರು. ಕಾಲೇಜಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಗೋಷ್ಠಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಸಗ್ರಿ ಸೆಂಟಿನಲ್ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದವರು. ಶ್ರೀ ಅರಬಿಂದೋ, ಜೆಡ್ಡು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ವರಕವಿ ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಚಿಂತನಗಳು ಬಲ್ಲಾಳರಿಗೆ ಆಪ್ತಾಯಮಾನ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಕಾವ್ಯದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಪುಂಖಾನುಪುಂಖವಾಗಿ ಉದರಿಸಿ ನಿರರ್ಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಧೀಮಂತರು ಇವರು. ವಿಶಾಲವಾದ ಓದು, ಮುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ವಿನಮ್ರತೆ ಬಲ್ಲಾಳರ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ.

ಡಾ| ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್

1967-71ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಡ್. ಕನ್ನಡ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಡಾ| ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರರಾವ್ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ, ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉಡುಪಿಯ ಡಾ| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 1½ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರು ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಯವಾಣಿ, ತರಂಗ, ಶೂದ್ರ, ಸಮುದಾಯ ಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕ್ರೀಡೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಡಾ| ರಾವ್ 30ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ಸುವರ್ಣ ಸ್ಪರ್ಶ, ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾರ್ಗ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂವಹನ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಸವಾಲುಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ: ಕಾರಂತರ ದೃಷ್ಟಿ-ಸೃಷ್ಟಿ, ಇವರ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು. ಕಾಲೇಜಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು 'ಅಂಜಲಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು.

ಡಾ| ಕಿಶೋರಿ ನಾಯಕ್

1977ರಿಂದ 1980ರ ಅವಧಿಯ ಬಿ.ಎ. ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿದ್ದ ಡಾ| ಕಿಶೋರಿ ನಾಯಕ್ ಅವರು ಎಂ.ಎ., ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ಅನುಭವ ಗಳಿಸಿದ ಅವರು ಈಗ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆಂಗ್ಲ ವಿಭಾಗದ ರೀಡರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಸ್ತ್ರೀವಾದ: ನೆಲೆಗಳು, ನಿಲುವುಗಳು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ| ಉದ್ಯಾವರ ಮಾಧವ ಆಚಾರ್ಯ

1958ರಿಂದ 1963ರ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಉದ್ಯಾವರ ಮಾಧವ ಆಚಾರ್ಯರು ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭಾ ಸಂಪನ್ನರು. ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕ,

ಕಥಾರಚನೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಮುದ್ರಣ, ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಆದೋಲನ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೊ| ಆಚಾರ್ಯರು ಕುಂದಾಪುರದ ಭಂಡಾರ್‌ಹಾರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ ಉಡುಪಿಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ದುಡಿದವರು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಕುಂದಾಪುರದ ಡಾ| ಬಿ.ಬಿ. ಹೆಗ್ಡೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೊ| ಆಚಾರ್ಯರ 'ಬಾಗಿದ ಮರ' ಕಥಾ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಕಾಡಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಅವರ ಸಮೂಹ ತಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಹಾಗೂ ನಾಟಕಗಳ ಸಮ್ಮಿಳಿತ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದೆ- ನೇಪಾಳದ ದೂರೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ| ಆಚಾರ್ಯರು ವಿಶ್ವರೂಪದರ್ಶನ ರೂಪಕವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಎಕಾಡಮಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಎಚ್. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ಸೋಮಯಾಜಿ

1976-79ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ಸೋಮಯಾಜಿ ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಟಿ. ನರಸೀಪುರದ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿದ್ದರು. 1988 ರಿಂದ 98ರ ವರೆಗೆ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ- ನಿಲಯದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ದುಡಿದು ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟದ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಟ್ಟಾಭಿ ಅವರು ತತ್ವಗಳ ಪರಿಪಾಲನೆಗಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಬಲಿಗೊಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುವವರಲ್ಲ. ಅವರ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳು ಲಂಕೇಶ ಪತ್ರಿಕೆ, ಸಂಕ್ರಮಣ, ಶೂದ್ರ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕಂಡಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವರು ಡಾ| ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಬಗೆಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ವಾಸಂತಿ ಅಂಬಲಪಾಡಿ

1993-96ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಕಾಂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಕುಮಾರಿ ವಾಸಂತಿ ಅಂಬಲಪಾಡಿ ಅವರು 1999ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿ ಉಡುಪಿಯ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ತುಳು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ 'ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾಡು' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನ 1997ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ.

ಡಾ| ನಿರಂಜನ ವಾನಳ್ಳಿ

1981-83ರಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ನಿರಂಜನ ವಾನಳ್ಳಿ ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಹಾಗೂ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಉಜಿರೆಯ ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ| ವಾನಳ್ಳಿ ಅವರು ಈಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಮೊಗದಷ್ಟೂ ನೆನಪುಗಳು',

‘ಪ್ರೀತಿಗೆಷ್ಟು ಮುಖಗಳು’, ‘ಸೋಡಿಗದ್ದೆಯ ಚೆಲುವೆಯರು’ ಮುಂತಾದ ಆರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ‘ಸುದ್ದಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ’ ಕೃತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ‘ಪ್ರೀತಿಗೆಷ್ಟು ಮುಖಗಳು’ ಕೃತಿಗೆ ಉಗ್ರಾಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಇವರ ಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸವಿತಾ ಕೂಡ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ.

ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪೈ

1968-71ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪೈ, ಬದಿಯಡ್ಡ ಇವರು ಚುಟುಕುಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರು. ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ದಸ್ತಾವೇಜು ಬರಹಗಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪೈ ಆಶುಕವಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಕೈ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಸುಧಾಕರ ರಾವ್

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಸುಧಾಕರ ರಾವ್ ಉಡುಪಿಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರು. ಅದೇ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಣಿಪಾಲದ ‘ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ನ್ಯೂಸ್’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಬಳಗದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಪ್ರೊ. ಸುಧಾಕರ ರಾವ್ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಪದವಿ ಹಂತದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಗಳಿಸಿ ತಾನು ಓದಿದ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲೇ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕೊಕ್ಕರ್ಣೆ ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ಚರ್ಚಾಪಟುವಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದವರು.

ಶ್ರೀಯುತ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್

ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್ 1966-70ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯಾಗಿದ್ದರು. ಮಣಿಪಾಲದ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 2½ ದಶಕಗಳಿಂದ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ‘ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಸಂಗತ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ನಾಡಿನ ವಿಚಾರವಂತರ ಗಮನ ಸೆಳೆದ ಶ್ರೀಯುತರು ಉದಯವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಣಕಾರರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮೆಂಚೆಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ

ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಯುತರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರೆಂದು ಪರಿಗಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಡನಿನ ಹಾರ್ಡಬಿ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಪುರಸ್ಕಾರವೂ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಪ್ರೊ| ಹಯವದನ ಉಪಾಧ್ಯ

1978-80ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಕಾಂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆಗಿದ್ದವರು. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪಡೆದು ಉಡುಪಿಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ ಶೃಂಗೇರಿಯ ಜೆ.ಸಿ.ಬಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಕಳೆದ 1½ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರು. ಇವರ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು ಉದಯವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

ಪ್ರೊ| ಅಡ್ಡನಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್

1954-56ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿಸಿದ ಅಡ್ಡನಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಆನರ್ಸ್ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿ ಕೆಲಕಾಲ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಡೆಮೋನ್ಸ್ಟ್ರೇಟರಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಮುಲ್ಕಿಯ ವಿಜಯಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ವಿಭಾಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವಕೋಶದ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ದುಡಿದವರು. ವಿಜ್ಞಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು. ವಿಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತಾದ ಬರಹಗಳಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಪುರಸ್ಕೃತರಾದವರು.

ಡಾ| ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತಮಾಧವ

ಕರ್ನಾಟಕದ, ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದ ಕುರಿತು ಆಳವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದ ಡಾ| ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತಮಾಧವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎ., ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ.ಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಡಾ| ವಸಂತಮಾಧವರು ಮುಲ್ಕಿಯ ವಿಜಯಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿಗೊಂಡವರು. ಇತಿಹಾಸದ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ| ಯು. ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಖ್ಯಾತ ಭಾಷಾತಜ್ಞ, ನಿಘಂಟು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಡಾ| ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಮೈಸೂರಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದವರು. ಸೆನೆಗಲ್ಲಿನ ಡಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಪ್ರವಚನ ನಡೆಸಿದವರು. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ವತಿಯಿಂದ ತುಳು ನಿಘಂಟನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಆರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಧೀಮಂತರು. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮೂಲಕ ತುಳು ಪದ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಘಂಟು ರಚಿಸಿದವರು. ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಭೂತಾರಾಧನೆ, ಪಾಡ್ಡನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಂಥ ರಚಿಸಿದವರು.

ಶ್ರೀ ವಿಜಯನಾಥ ಭಟ್

ಇವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿಗೊಂಡರು. ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ, ನಿಗವಿ, ಉಪಕಾರಿ, ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿ, ಲೇಖಕ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ ಊರಿಗೆ ಸೆಳೆಯಿತು. ICDS ಮತ್ತು Corporation Bank ನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಶ್ರೀ ವಿಜಯನಾಥ ಭಟ್ಟರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಪ್ರೊ. ಬಿ. ವಿ. ಆಚಾರ್ಯರ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಕನ್ಯಾ ಕಳಸ:

ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಕನ್ಯಾ ಕಳಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿತಾ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದವರು. ಹಾಸ್ಯ ಲೇಪವುಳ್ಳ ಕವನಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಗತದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಗತ' ಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಕಲನ. ಬಳಿಕ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ 'ಭಾನುವಾರವೆಂದರೆ' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಪೆರ್ಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಕುರಾಡಿ ಸೀತಾರಾಮ ಅಡಿಗ

ವಿವಿಧ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಶ್ರೀ ಕುರಾಡಿ ಸೀತಾರಾಮ ಅಡಿಗರು ಕವಿಗಳಾಗಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಬೇರು-ಚಿಗುರು ಅವರ ಕವನ ಸಂಕಲನ. ಮುಕ್ತಗಣದರ್ಶನದ ಮೂವರು ಕವಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರು. ಪ್ರಥಮ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಬದುಕು-ಧ್ಯಾನ-ಚಿಂತನೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. 'ಬದತೆಯ ಬದುಕು' ಡಾ|| ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಕುರಿತ ಕೃತಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್

ಶ್ರೀ ರಾಜಶೇಖರ್ ಅವರ ಹೆಸರು ವಿಮರ್ಶಾವಲಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಿಚಿತ ವಾದಂಥಾದ್ದು. ಉಡುಪಿಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಂತೂ ಚಿಂತನಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದವರು; ಅಪಾರವಾದ, ಆಳವಾದ ಓದು, ಅಧ್ಯಯನ ಅವರದು. ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಅವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಬಹುಶಃ ಬೇರಾರೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

1963-66ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್ ಅವರು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಇನ್ನಂಜಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟ್ಯೂಟರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್ ಕನ್ನಡನಾಡು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರು. 'ಕಾಗೋಡು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ', 'ಬೆರ್ಟೊಲ್ಟ್ ಬ್ರೆಶ್', ಜನ್ನನ ಯತೋಧರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಬಗೆಗಿನ ವಿಮರ್ಶೆ ಅವರ ಅನನ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ಗಣ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು

ಡಾ. ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್

ಪ್ರೊ| ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ತಿರುವು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೊ| ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್ ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಬಂದವರು. ಅಣುಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವ ಡಾ| ಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಜರ್ಮನಿ, ವಿಯೆನ್ನ, ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 95ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ, ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ವಿವಿಧ ಸಮಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಪ್ರೊ| ಗೋಪಾಲ್ ವಿಶಿಷ್ಟಸಾಧನೆಗೈದ ಸಾಧಕರು.

ಪ್ರೊ| ಯು. ಆರ್. ರಾವ್

ಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ| ವಿಕ್ರಂಸಾರಾಭಾಯಿ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಪ್ರೊ| ಯು. ಆರ್. ರಾವ್ ಅವರು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಸಾಧನೆಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತರಾದವರು. 1972ರಲ್ಲಿ ಉಪಗ್ರಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಧುಮುಕಿದ ಡಾ| ರಾವ್ ಭಾಸ್ಕರ, ರೋಹಿಣಿ, ಇನ್ಸಾಟ್-1, ಇನ್ಸಾಟ್-2 ಸರಣಿಯ 15ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಉಡಾಯಿಸಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನವ ಮನ್ವಂತರಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದರು. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ರಾಕೆಟ್ ಉಡ್ಡಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ಸಾಟ್‌ನಿಂದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಸಂಪರ್ಕಜಾಲ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರ, ಪ್ರಕೃತಿವಿಕೋಪ ಮುನ್ನೂಚನೆ, ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತು ಹಲವು ಜನೋಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಡಾ| ರಾವ್ ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಆವಿಷ್ಕಾರದ ಫಲಶ್ರುತಿ. ಪ್ರೊ| ಯು. ಆರ್. ರಾವ್ ಅವರು ಮುನ್ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಲವಾರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೊ| ರಾವ್ ಅವರು UN-COPVOSನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ UNISPACE-III ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಹೌದು. ಪದ್ಮಭೂಷಣ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವಿಕ್ರಂ ಸಾರಾಭಾಯಿ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಶಾಂತಿಸ್ವರೂಪ ಭಟ್ನಾಗರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವಾಸ್ಕೋ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಆರ್ಯಭಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಫ್ರಾಂಕ್ ಜೆ. ಮಲಿನ್ಯಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ರಷ್ಯದ ಯೂರಿ ಗಗರಿನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, ಸುವರ್ಣ ಪದಕಗಳು ಪ್ರೊ| ರಾವ್ ಅವರನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿವೆ. ಹದಿನೈದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿವೆ. ಪ್ರೊ| ರಾವ್ ಅವರು

ಭಾರತ ದೇಶದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಅಪ್ರತಿಮ ಸಾಧಕರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ದಣಿವಿರದ ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಉಡುಪಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ| ಎಸ್.ಎನ್. ಹೆಗ್ಡೆ

ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕಿನ ನಿಂಜೂರಿನ ಎಸ್. ಎನ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು 1960-63ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ., ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಾಣಶಾಸ್ತ್ರ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡವರು. 1980ರಿಂದ 1997ರ ತನಕ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಆನ್ವಯಿಕ ಪ್ರಾಣಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ದುಡಿದವರು. ಸದ್ಯ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಅವರು ಜನಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶಗಳಲ್ಲಿ 60ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದವರು. ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕು ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿರುವ, ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಪ್ರೊ| ಎಸ್. ಎನ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರಿಗೆ 1998ರಲ್ಲಿ ಡಾ| ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುವರ್ಣ ಪರಿಸರರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದ ಹತ್ತು ಹಲವು ಸಂಶೋಧನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಿದ ಧೀಮಂತರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು ಉಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಾ| ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಲ್ಲೀನರು. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೋರ್ವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿರುವುದು ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕಾಮತ್

ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ವ್ಯಾಸಂಗ ನಡೆಸಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಆರಂಭಿಸಿದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡು ಬೆಳೆದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕಾಮತ್ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಧೀಮಂತ ಪತ್ರಕರ್ತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಅವರು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. Illustrated Weekly of India ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ದುಡಿದರು. ಈಗ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಕಾಮತರು ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಅಂಕಣಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ವಿಳಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಮತರು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ Letters to Gauri ಭಾರತದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವಿನೂತನ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗ್ರಂಥ.

ಪ್ರೊ| ಲಾರಿ ಹೊಂಕೊ

1963ರಿಂದ 1996ರ ವರೆಗೆ ಫಿನ್ಲೆಂಡಿನ ತುರ್ಕು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ತೌಲನಿಕ ಧರ್ಮಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದವರು ಪ್ರೊ| ಲಾರಿ ಹೊಂಕೊ. ಈಗ ತುರ್ಕು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ತೌಲನಿಕ ಪುರಾಣ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಕಲೇವಾಲ

ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 1972ರಿಂದ 1990ರವರೆಗೆ ನಾರ್ಡಿಕ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಫೋಕಲೋರಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿಯೂ 1990-96ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಫಿನ್ಲೆಂಡಿನ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. Spirit Faith in Ingermanland, The Greed Bear, A Thematic Anthology of Oral Poetry ಅವರ ಗಣ್ಯಕೃತಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕರ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ವನಕ್ಕೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅಪ್ರತಿಮ ಸಂಶೋಧಕ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಿರ್ಮಲಾ ಪೈ

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ನಿರ್ಮಲಾ ಎಂ. ಪೈ ಅವರು ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಎ. ಪೈ ಅವರ ಸುಪುತ್ರಿ. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಳಿಕ ಪತ್ರಿಕಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಹಾಗೂ ಕಥೆಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. 1974ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ನಿನ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೂರಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪತ್ರಿಕಾ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಕಥಾಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪದವಿ ಪಡೆದರು. Mail, Indian Express, Sunday Magazine, Hindu, Sunday Standard ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಪೈ ಅವರ ಲೇಖನಗಳು ಬೆಳಕು ಕಂಡಿವೆ. ಅವರು ಬರೆದ ಡಾ|| ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮಣಿಪಾಲದ ಎಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ (1982ರಲ್ಲಿ). 1998ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದರ ಕುರಿತ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ಅವರ ಪತಿ ಡಾ|| ಆರ್. ಮಂಜುನಾಥ ಪೈ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ|| ಎನ್. ಎಸ್. ರಾಮೇಗೌಡ

ಡಾ|| ಎನ್. ಎಸ್. ರಾಮೇಗೌಡ ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. ಪದವಿ ಹಾಗೂ ಜೋಧಪುರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಫುಲ್‌ಬ್ರೈಟ್ ಸ್ಕಾಲರ್ ಆಗಿ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನಕಪುರ ಹಾಗೂ ಕಾಳಮುಡ್ಡನ ದೊಡ್ಡಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ದುಡಿದು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅನುಭವಸಂಪನ್ನರಾದ ಡಾ|| ರಾಮೇಗೌಡರು ಪ್ರಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಿಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿವಿಧ ಸಮಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗುವ ಹಾಗೂ ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಗೌರವ ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಈಗ ಡಾ|| ರಾಮೇಗೌಡರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಡಾ|| ಬಿ. ಎಂ. ಹೆಗ್ಡೆ

ಮಣಿಪಾಲದ ಮಾಹೆ ಪರಿಗಣಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿರುವ ಡಾ|| ಬೆಳ್ಳಿ ಮೋನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು 1954-56ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ವ್ಯಾಸಂಗ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇಶವಿದೇಶಗಳ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿರುವ ಡಾ|| ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಮೂರೂವರೆ

ದಶಕಗಳಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸೂರೆಗೊಂಡವರು. ಬಹುಶುಶರೂ ಬಹುಭಾಷಾವಿದರೂ, ಪ್ರಗಲ್ಬ ವಾಗ್ಮಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಡಾ. ಬಿ.ಎಂ. ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಸ್ತೂರ್ಬ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಡೀನ್ ಆಗಿ, ಮಾಹಿ ವಿ.ವಿ.ಯ ಪ್ರೊ-ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಪ್ರೌಢ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗೆಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಬಲ್ಲವರು 'ಹೃದಯವಂತ ಹೃದಯ ವೈದ್ಯ'ರೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವುದು ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ತೋಂಟದಾಯ್ ಸ್ವಾಮೀಜಿ

ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ., ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ. ಶರಣಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ. ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಬಗೆಗೆ ಒಲವು. ಅವರ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 25 ಪುಸ್ತಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಜ್ಞಾನ ಕ್ಷಿತಿಜವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಒಲವು. ಸತತ ದಾಸೋಹ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ನದಾನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಾನವೇ ಅವರ ವ್ರತ. ಅಕ್ಷರದಾನ ನಿರಂತರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತಿಗಳೆಂದರೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಗೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೀತಿ.

ಪ್ರೊ| ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ

ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ, ಪ್ರಸಾರ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕೀಳಿ ಬರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹೆಸರು ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರದ್ದು. ಶ್ರೀಯುತರು ಕಾಲೇಜಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಇತಿಹಾಸ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ, ಅಖಿಲಭಾರತ ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ವಾರ್ತಾ ವಿಭಾಗ, ಪ್ರೆಸ್ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಶನ್ ಬ್ಯೂರೋ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಮಣಿಪಾಲದ ಟಿ.ಎ.ವೈ. ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಹಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ವಿಭಾಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ನ್ಯೂಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಯೂರೋಪ್ ಯಾತ್ರೆ, ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್-ಜೀವನ ಸಾಧನೆ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಅಸಂಖ್ಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರೊ| ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರ ಸಾಧನೆ ಅನುಪಮವಾದುದು.

ಡಾ| ಕೆ. ವಿ. ರಮೇಶ ಭಟ್

1960-64ರಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ., ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ, ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಮದ್ರಾಸ್ Institute of Nutritionನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವರು. ಗೋದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಫಂಗಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಂದಿಗೋಡು ಕಾಹಿಲೆ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗಲ್ಬ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಯುನೈಟೆಡ್ ನೇಶನ್ಸ್ ತಜ್ಞ ವಿಜ್ಞಾನಿ. ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಅಡುಗೆಯ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿದೊಡನೆ ಅವರು ಯೂನಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮೇಲೇರಲೇರುತ್ತ 1983ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು. 1990ರ ವರೆಗೆ ಆ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತರಾದರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮುಕ್ತಾಶೆಣೈ

ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ. ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಡಾ| ಆರ್. ಎಂ. ಎನ್. ಶೆಣೈ ಅವರ ಪತ್ನಿ.

ವಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ

1962-65ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಉಡುಪಿ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪದವೀಧರರಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ನಡೆಸಿದರು. 1969ರಲ್ಲಿ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಶ್ರೀಯುತರು 1987ರಿಂದ ಉಡುಪಿಯ ನೋಟರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 1984ರಿಂದ ಉಡುಪಿ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾ ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಂಶಕಾಲಿಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನೋಟರಿ ಸಂಘದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರ ಪುತ್ರಿ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲೇ ಓದಿ 1998ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಗಳಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಪ್ರೊ| ಕೆ. ಎಸ್. ಉಪಾಧ್ಯ

ಪ್ರೊ| ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯ ಅವರು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಹಾಗೂ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿ ಒಸ್ಮಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ| ಎನ್. ವಜ್ರಕುಮಾರ್

1955-59ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್, ಬಿ.ಎ. ಓದಿದವರು. ಪ್ರೊ| ವಜ್ರಕುಮಾರರು ಎಂ.ಎ. ಮುಗಿಸಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಧಾರವಾಡದ ಜೆಎಸ್‌ಎಸ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಜನತಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೊ| ವಜ್ರಕುಮಾರ್ ಅವರು ಸಮರ್ಥ ಆಡಳಿತಗಾರರೂ ವಾಗ್ವಿಗಳೂ ಆದ ದೂರದರ್ಶಿಗಳು.

ಡಾ| ಡಿ. ಎಂ. ಹೆಗ್ಡೆ

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದು ಬಿ.ಕಾಂ.ನಲ್ಲಿ ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಸಮೇತ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಗೈದು, ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದರು. ಮುಂಬಯಿಯ ಸೀಮೆನ್ಸ್ ಒಟೋಮಾಟಿವ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿ ಹಲಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಇದೀಗ ಅದರ ಮೇನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಪದೋನ್ನತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ| ಪ್ರಭುಶಂಕರ

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಓರ್ವರು. ಪರಮಹಂಸ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದವರು. ಖಚಿತ ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಪ್ರೌಢ ವಾಗ್ಮಿಗಳು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಾರಾಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರು. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವವರಲ್ಲದೆ ವಿಮರ್ಶಕರು. ಡಾ| ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರ 'ಕನ್ನಡದ ಭಾವಗೀತೆ' - ಭಾವಗೀತೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗೆಗೆ ವಿಪುಲ ಮಾಹಿತಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರೌಢಗ್ರಂಥ.

ಡಾ| ವ್ಯಾಸರಾವ್ ನಿಂಜೂರು

ಮುಂಬೈನ ಭಾಭಾ ಅಣು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ ದುಡಿದವರು. ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಇತಿಮಿತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ವಿಷಯತಜ್ಞರು. ದೂರದರ್ಶನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಯಿತರು. ಮುಂಬೈನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕಂಪು ಪಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತಿ.

ಡಾ| ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು. ಡಾ| ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠದ ನಿರ್ದೇಶಕರು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ ಡಾ| ರೈ ಅಪೂರ್ವ ಜಾನಪದ ತಜ್ಞರು. ಜಾನಪದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ದೇಶವಿದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ ಡಾ| ರೈ ಅವರು ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು. ಸಮಶೋಲನದ ಮಾತು-ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಹೆಸರಾದವರು.

ಶ್ರೀ ನಿ. ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳ

ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಕಥೆಗಾರರು, ಕಾದಂಬರಿಗಾರರು ಹಾಗೂ ಚಿಂತಕರು. ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ನಿಡಂಬೂರು ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ಬಲ್ಲಾಳರು ಬಹುಕಾಲ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಕನ್ನಡದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದವರು. ಸದ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಲ್ಲಾಳರು 'ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಪಥ', 'ಬಂಡಾಯ' ಮೊದಲಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಮರ್ಶಕರ ಹಾಗೂ ಓದುಗರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನವೀಯ ಅಂತಃಕರಣ ಹಾಗೂ ಅಪಾರ ಜೀವನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಬಲ್ಲಾಳರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸ್ಥಾಯೀ ಲಕ್ಷಣ. ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೂಡ ಬಂದಿವೆ.

ಡಾ| ಎಚ್. ಕೆ. ರಂಗನಾಥ್

ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಬಾರದ ಹೆಸರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಡಾ| ಎಚ್. ಕೆ. ರಂಗನಾಥ್ ಮಾಧ್ಯಮ ತಜ್ಞರು. ದೇಶವಿದೇಶಗಳ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದವರು. ರೇಡಿಯೋ ನಾಟಕ ನಿರ್ಮಾಪಕರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾನುಲಿ ನಾಟಕ, ರೂಪಕ ಹಾಗೂ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣಿತರು. ಲೈವ್ ಮಿಡಿಯಾ ಇನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಶನ್ ಎಂಬ ಅವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ. ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಡಾ| ಕೆ. ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತ

ಡಾ| ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಸತ್ಪುತ್ರ, ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತರು ಅಮೇರಿಕದ ಫ್ಲೊರಿಡಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ವನ್ಯಜೀವಿ ಪರಿಸರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಆನ್ವಯಿಕ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ| ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತರು ಸದ್ಯ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಮೂಲದ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಲಿಗಳ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕಾಜಿರಂಗ, ಸುಂದರಬನ, ಕಾನ್ಫಾ ಮುಂತಾದ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮೂಲಭೂತ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಪ್ರೌಢ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವದ ಗಣ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಲಂಡನಿನ ಎನಿಮಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಶನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ಸದಸ್ಯರು. ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿರುವ ಡಾ| ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ' ಎಂಬ ಮೌಲಿಕ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ| ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ, ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಭಂದಸ್ಸು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸರಸವಾಗಿ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಪುರಾಣ, ಭಾರತ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಮೊದಲಾದ ಅಭಿಜಾತ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾ, ಕರ್ಮವೀರ, ಮೊದಲಾದ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳ

ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಓದುಗರಿಗೆ ಮಿತ್ರ ಅವರು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಹಿರಿದಾದ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್

ಇವರು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಕೆನಿಕಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆದರೂ ಮನೆತನದ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ತಳೆದವರು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಹೊಂದಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಡಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ| ಎನ್. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ

1963-67ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಎಂ.ಜೆ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಎನ್.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. ಹಾಗೂ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಆಪ್ಲೆಡ್ ಜೆನೆಟಿಕ್ಸ್ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ 1987ರಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಹಲವಾರು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಫೆಲೋಶಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಪರ್ಯಟನ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರೊ| ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ಮಲೇರಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ವಂಶವಾಹಿನಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯರು. ಮಲೇರಿಯ ಹಾಗೂ ಆನೆಕಾಲು ರೋಗಕಾರಕಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತರು ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಂಶವಾಹಿನಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ| ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ರಾವ್

1968ರಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜೆ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ ಮಾರ್ಪಳ್ಳಿ ಗೋವಿಂದ ರಾವ್ ಗುಜರಾತ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎ. ಹಾಗೂ 1979ರಲ್ಲಿ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಅಮೇರಿಕದ ಮೇರಿಲ್ಯಾಂಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸ್ಸರ್ ಡಾಕ್ಟರಲ್ ಫೆಲೋಶಿಪ್‌ನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಫೆಲೋ ಆಗಿರುವ ಡಾ| ಗೋವಿಂದರಾಯರು ದೇಶದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಷಿಯನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಐಎಂಎಫ್ ಮೊದಲಾದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಣತ ಸಲಹಾಕಾರರಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಗೌರವ ಸಲಹಾಕಾರರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಅಪಾರ ಅನುಭವ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಡಾ| ರಾವ್ ಅವರು ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ತೆರಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ

ಹೊನ್ನೇಸರ-ಹೆಗ್ಗೋಡು ಸಾಗರದ ಪುಟ್ಟಹಳ್ಳಿ, ವಿಶ್ವದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಲು ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರು. ಮ್ಯಾಗ್ಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣರಿಂದ ಹೆಗ್ಗೋಡು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿಕರಾದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪಂಡಿತರಾಗಬಯಸದೆ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾದರು. ಶ್ರೀಯುತರು ಬೆಳೆಸಿದ “ನೀನಾಸಂ” ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಫ್ರಿಟ್ಸ್ ಬೆನ್‌ವಿಡ್ಜರ್‌ನನ್ನು ಹೆಗ್ಗೋಡಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದೆ. ನೀನಾಸಂ ತಿರುಗಾಟ, ಜನಸ್ಪಂದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಸಹೃದಯತಾ ಶಿಬಿರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಬಿರ, ನಾಟಕ ಶಾಲೆ, ಸಾಗರದ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಎಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಚಿಂತನೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪ. ‘ದೂರಚಿತ್ರಗಳು-ಸಮೀಪಚಿತ್ರಗಳು’, ‘ರಶೋಮನ್’, ‘ಲೋಕಶಾಕುಂತಲ’, ‘ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಹಿರೋಶಿಮಾ’, ‘ನಮ್ಮ ತವಕ ತಲ್ಲಣಗಳು’, ‘ಸೂಳೆ ಸನ್ಯಾಸಿ’, ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ, ‘ಮಹಾತ್ಮಾ’- ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಭಟ್

ಭಾರತೀಯ ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಭಟ್ ಅವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಶ್ರದ್ಧೆ ಉಳ್ಳವರು. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಗತಿಶಾಸ್ತ್ರಕೆ ಹಾಗೂ ಚಲನಶೀಲತೆಯೇ ಚಿಂತನೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಂಬುವವರು. ಉಡುಪಿ, ಧಾರವಾಡ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರ ಸಮುದಾಯದ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ದುಡಿದು ಕೆಲವರ ಕೋಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದವರು. ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಾಗೂ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಷ್ಠುರತೆ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಭಟ್ ಅವರ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣ.

ಡಾ|| ಎನ್. ಎಸ್. ಪ್ರಭು

ಡಾ|| ಎನ್. ಶೇಷಗಿರಿ ಪ್ರಭು ಅವರು 1951-53ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ತರಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಮದ್ರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್) ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಹಾಗೂ ಎಂ.ಐ.ಟಿ.ಯಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ದುಡಿದು ಮುಂದೆ 1967ರಿಂದ 86ರವರೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ತಜ್ಞರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಹಾಗೂ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದರು. 1986ರಿಂದ 1994ರವರೆಗೆ ಸಿಂಗಾಪುರದ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಡಾ|| ಪ್ರಭು ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಬಗೆಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮ್ಯಾಕ್ಮಿಲ್‌ ಹಾಗೂ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್‌ನಂತಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಬಗೆಗೆ ಶ್ರೀಯುತರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ಅವರ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನಾನುಭವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಡಾ|| ಪ್ರಭು ಅವರ

ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಪುಲ್ಲ ಪ್ರಭು ಅವರು ಕೂಡ 1953-58ರ ವರೆಗೆ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಪ್ರೊ| ಜಿ. ಟಿ. ನಾರಾಯಣ ರಾವ್

ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖಕರು. ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವಕೋಶದ ಸಂಪಾದಕರು. ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಸತತ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರು. 'ನೋಡೋಣ ಬಾರಾ ನಕ್ಷತ್ರ', 'ಸೂಪರ್ನೋವ', 'ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್', 'ಮಾನವೀಯ ಮುಖಗಳು', 'ಪ್ಲಾಂಕ್ ಐನ್-ಸ್ಟೈನ್ ಬೋರ್', 'ಸೂರ್ಯನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ', ಮೊದಲಾದ ಹತ್ತಾರು ವಿಜ್ಞಾನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರೊ| ಜಿಟಿಯನ್ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತ ಖಗೋಲ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಎಸ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರ ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸಿ ಪ್ರಾಥಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ ನಿಷ್ಣಾತರು. ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಗೀತ ವಿಮರ್ಶಕರು. ಭರತನಾಟ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಚಾರ-ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವವರು. ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾದ ಶೈಲಿಯ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ| ಜಿ. ಟಿ. ಎನ್. ಅವರು ಎತ್ತಿದ ಕೈ.

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ - ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ

- ಡಾ| ಕೆ. ಎಸ್. ಮಾಧವರಾವ್

ಹೊಸ ಶತಮಾನದ 2000ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 6ರಿಂದ 11ರ ವರೆಗೆ ನಡೆದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಮೇಳೈಸಿದ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಉಡುಪಿ ಹಾಗೂ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತಮೂರು ಸಾವಿರ ಜನರು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ವಿವಿಧ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಇದರ ವೀಕ್ಷಣೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಯಿತು. ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನವು ಅಪಾರ ಜನ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿತು.

ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಸುಪ್ತಕಲಾಪ್ರತಿಭೆಯ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಣ, ಪೈಂಟಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳ, ಪೋಟೋಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮೋಹನ್ ಕಡಬ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಮಂದಿರ ಕಲಾಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಶಿಬಿರ ನಡೆಯಿತು.

ಆಸ್ಮೋ ಮೋಹನ್‌ರವರ ಕ್ಯಾಮರಾದಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ಕಲಾತ್ಮಕ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯ ರಥಬೀದಿ, ಬೆಳಕಿನ ನೆರಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ತೆಗೆದಿರುವ ಗಣಪತಿ, ವಾಜಪೇಯಿಯವರ ದೂರನೋಟ ಚಿತ್ರಗಳು ನೋಟಕರನ್ನು ಮಂತ್ರಮುಗರನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಪ್ರವೀಣಾ ಮೋಹನ್ ಅವರ ವಿಶೇಷ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ರಾಸಲೀಲಾ ಚಿತ್ರಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಏರಿಸಿದವು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಮಿಲಿಂದ ಕುಮಾರ್ ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು ಶ್ರುತಪಡಿಸಿದವು. ಶ್ರೀ ಆರುಣಾಚಲ ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಗರ್ವಾಲ್, ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳದ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದ ಅಪರೂಪದ ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕ. ಹಿಮಾಲಯದ ಕುರಿತ ತಮ್ಮ ಸುಮಾರು ನಾನ್ವೂರು ವಿಶೇಷ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಐವತ್ತನ್ನು ಆರಿಸಿ ಈ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ತನ್ನ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಇವರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಮಾಲಯದ ಮನಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯಗಳ ಚಿತ್ರಣ, ಸಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ಗುಡ್ಡಕಾಡಿನ ಜನಜೀವನ ಬಿಂಬಿಸುವ ಅವರ ಈ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕರಾವಳಿಯ ಜನರನ್ನು ಹಿಮಾಲಯದ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಇವರ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು ಕಲ್ಪತ್ತಾ, ನವದೆಹಲಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡು ವಿಮರ್ಶಕರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಹೆಬ್ಬಾರರ “ಹಿಮಾಲಯ ದರ್ಶನ” ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಳೆಏರಿಸಿತು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಪವನ ಕುಮಾರಿ ಭಟ್ ಇವರ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಈ ಕಲಾವಿದೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಈ ಕಲಾವಿದೆಯ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ವೀಕ್ಷಕರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದವು.

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳು ನಾಲ್ಕು ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದವು. ಕಾಲೇಜಿನ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಡೈರೆಕ್ಟರಿ, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕ್ಯಾಂಪಸಿನ ವರ್ಣಮಯ ಚಿತ್ರಪ್ರದರ್ಶನ, ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ನ ಐವತ್ತು ವರುಷಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ ಚಿತ್ರಪ್ರದರ್ಶನ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಗ್ರಹದ ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿದ್ದವು.

ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಇತರ ಆನ್ವಯಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಕೊಠಡಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಈ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಂದ ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಗಳು. ಗೃಹವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಗಳು ವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದಲೇ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿದ್ದು ಆಕರ್ಷಣೀಯ ವಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರ ಪೋಷಣೆ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿ, ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ತಯಾರಿಸಿದ ತೈಲವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳು, ಇಕೆಬಾನ ಮಾದರಿಗಳು ಎದ್ದುಕಾಣುವ ಅಂಶಗಳು. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಕಾಲೇಜಿನ 50 ವರುಷಗಳ ಸಮಗ್ರ ಇತಿಹಾಸ, ಹಂತ ಹಂತವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು, ಕೋಷ್ಟಕಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದವು. ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನದ ಇತಿಹಾಸ, ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ತತ್ವಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗುವ

ವಿವಿಧ ಆನ್ವಯಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಗಳು, ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಮುಖೇನ ಸಮಗ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿತ್ತು.

ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಣಿಪಾಲದ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಫಾರ್ಮಸಿ, ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ನರ್ಸಿಂಗ್, ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಮೆಡಿಸಿನ್ ವಿಭಾಗ, ಉಡುಪಿ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಫಾರ್ಮಸಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವು. ಫಾರ್ಮಸಿ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಗಿನಿಹಂದಿ, ಚಿಕ್ಕಿಲಿಗಳ ಮೇಲೆ ಔಷಧಿಗಳ ಪರಿಣಾಮ, ಮಾತ್ರೆ, ತಯಾರಿ, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ತಯಾರಿ, ಸಸ್ಯಮೂಲದ ಔಷಧಿ ತಯಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿದ್ದವು. ಮಾನವ ದೇಹದ ಒಳಗಿನ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಮಗು, ವಿಕೃತ ಭ್ರೂಣ, ಮೃತಮಾನವ ದೇಹ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆ.ಎಂ.ಸಿ. ಅನಾಟಮಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮಣಿಪಾಲದ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಾರಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳಿದ್ದವು. ಆಹಾರದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು, ಪಂಚಕರ್ಮ ವಿವರಣೆ, ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ಔಷಧಿಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಮಾರಾಟ ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಫಾರ್ಮಸಿ ನಡೆಸಿತ್ತು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡದಾದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಸಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆರೆವಾಗಿದ್ದವು. ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೀಟಾಹಾರಿ ಸಸ್ಯ ನೆಪೆಂಥಸ್, ಸಕ್ಕರೆಯ ರುಚಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವ ಮಧುನಾಶಿನಿ ಸಸ್ಯಗಳು ವಿಶೇಷ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ್ನು ಚಾಪೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಕರ್ನಾಟಕದ 150 ಜರೀಗಿಡಗಳ ಹರ್ಬೇರಿಯಂ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೂ ಗಮನ ಸೆಳೆದವು. ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಆಸಕ್ತರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದೆ. 40 ಅಡಿ ಉದ್ದದ ತಿಮಿಂಗಿಲದ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ ಸಂದರ್ಶಕರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ 242 ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಿಪ್ಪುಗಳು, ಹವಳಗಳು ಹಾಗೂ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಗಳು ಜನರನ್ನು ಮೂಕವಿಸ್ಮಿತರನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಉಡುಪಿಯ ಹಯಗ್ರೀವನಗರದ 'ಉಪವನ್ ಗಾರ್ಡನ್' ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಹೂಗಿಡಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ಹಲವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು.

ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 24 ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಚಾಲನಾವಾಹನ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜನರ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಹಲವಾರು ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸುವ ಇಂತಹ ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿಸಿ ಅರ್ಥೈಸುವ ಅವಕಾಶ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನ ಒದಗಿಸಿತು. ಇವರದೇ ಶಕ್ತಿಚಂಡು (Energy Ball) ಎಂಬ ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆ ಅತ್ಯಂತ ರಂಜನೀಯವೂ ಬೋಧನೀಯವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲತತ್ವಗಳಾದ ಪೊಟೆನ್ಷಿಯಲ್ ಶಕ್ತಿ, ಕೈನೆಟಿಕ್ ಶಕ್ತಿ, ಸೆಂಟ್ರಿಪ್ಯೂಗಲ್ ಬಲ, ಆರ್ಕಿಮಿಡಿಸನ ಸುರುಳಿಗಳನ್ನು ಇದು ವಿಶದೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾದರಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲತತ್ವಗಳ ಸುತ್ತ ಹೆಣೆದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಪರಿಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತತ್ವಗಳ

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮಾದರಿಯ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನಾವಕಾಶಕ್ಕೆ ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿತು. ರಾಸಾಯನಿಕ ಚಮತ್ಕಾರಗಳಿಂದ ರಾಸಾಯನಿಕ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ವಿಶೇಷತೆಯಾದರೆ, 'ಆಟದ ಮೂಲಕ ಪಾಠ' ಎಂಬ ತತ್ವದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರದರ್ಶನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಳಿಸಿತು.

ವಿಜ್ಞಾನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಚಿತವಾದ ಅನೇಕಾನೇಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಮಣಿಪಾಲದ ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಕಾಲೇಜು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಅಟೊಮೊಬೈಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಗಳು (ಬಜಾಜ್ ಸ್ಕೂಟರ್, ಫಿಂಟೆಕ್ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಇಂಜಿನ್) ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಬಹಳ ಬೋಧಪ್ರದವಾಗಿದ್ದವು. ಮಣಿಪಾಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ 3 ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸೇತುವೆಯ ಮಾದರಿಗಳು, ಸೌರಶಕ್ತಿ ತಂತ್ರ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳ ಮಾದರಿಗಳು, ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮನೋರಂಜನೆಯ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉಪಕರಣಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂದರ್ಶಕರನ್ನು ಮಂತ್ರಮುಗರನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಸ್ರೋ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪಿಎಸ್‌ಎಲ್‌ವಿ, ಜಿಎಸ್‌ಎಲ್‌ವಿ, ಐಆರ್‌ಎಸ್-34, ಐಆರ್‌ಎಸ್-1ಸಿ/1ಡಿ, ಇನ್ಸಾಟ್ 1ಬಿ ಮಾದರಿಗಳು ಬೋಧಪ್ರದ-ವಾಗಿದ್ದವು.

ಭಾರತೀಯ ವಿಕಾಸಟ್ರಸ್ಟ್ ಮಣಿಪಾಲ ಇವರ ಸೂರ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಬಲ್ಬ್, ಫ್ಯಾನ್, ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಬಿಸಿನೀರು, ಟಿ.ವಿ. ಬಳಕೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಯಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಶಾಖವೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಇ-ಮೈಲ್ ಸವಲತ್ತು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ನ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು. ಉಡುಪಿಯ MICE, MINICOMP ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕನ್ನಡ ಗಣಕ ಪರಿಷತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಲಘುಬರಹಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ನಡೆಸಿತು.

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಭಾಗದವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ 15 ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಧಿಯ ಕಾಲೇಜಿನ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಲೈಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಇ-ಮೈಲ್ ಮಾದರಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆಯುವ ಮಾದರಿಗಳಾದವು. ಉಡುಪಿ ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ ವಿಭಾಗ ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸಿತು. ಡಾ|| ಮಾಧವ ಪೈಗಳ ವಿಶೇಷ ಅಂಚೆ ಲಕೋಟಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿತ್ತು.

ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳ, ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಏರಿಸಿದವು. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನಕಾರರು ಖರೀದಿಯ ಮೊತ್ತದ ಮೇಲೆ

10% ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನಿತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಗಟು ಖರೀದಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇತ್ತು.

ನವಭಾರತ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ, ಉಡುಪಿ; ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು; ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು; ಸೀತಾಬುಕ್ ಹೌಸ್ ಮಂಗಳೂರು ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಸೀತಾಬುಕ್ ಹೌಸ್‌ನವರು New Age, Sage, Orient Longman, Foundation, UBSPD, Cambridgeಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ನಿಫಂಟುಗಳು, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಿಪ್ರಗತಿ ಆಧಾರದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳಗಳು ಕಾಲೇಜಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಟ್ಟಡದ ಹತ್ತಾರು ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದವು.

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಲೈಬ್ರರಿ ವಿಭಾಗದವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಸಂಗ್ರಹ, ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು, ಅಭಿನಂದನಾ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು, ಗಾಂಧಿಯನ್ ಲಿಟರೇಚರ್, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ 50 ವರ್ಷಗಳ ವಿಶೇಷಾಂಕಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡವು. ಕಾಲೇಜಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ, ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಕೆದಿಲಾಯ ದೀಕ್ಷಿತರ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು.

ಆರುದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆದ ಈ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಹಲವಾರು ದಿನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿದಿನ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತರವರೆಗೂ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಭಾಗಗಳ ಕೊಠಡಿಗಳ ಬಲ್ವುಗಳು ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9.00ರಿಂದ ಸಂಜೆ 6.00ರ ವರೆಗೆ ನಡೆದ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಸುಮಾರು 33 ಸಾವಿರ ಜನರು (ಸುಮಾರು ನೂರು ಶಾಲೆಗಳ 19 ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ 14 ಸಾವಿರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು) ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು. ಮಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಕಳದಿಂದ ಕಂಬದಕೋಣೆಯ ವರೆಗಿನ ಸುಮಾರು ನೂರು ಶಾಲೆಗಳ ಮಕ್ಕಳು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಬಂದು ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದರು.

ಪ್ರೊ|| ಡಾ|| ಕೆ. ಎಸ್. ಮಾಧವರಾವ್, ಕನ್ವೀನರ್; ಪ್ರೊ|| ಗೋಪಾಲ ಶೆಣೈ, ಸಹಾಯಕ ಕನ್ವೀನರ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ|| ಡಾ|| ಅಶೋಕ್ ಕುಂದಾಪುರ್, ಪ್ರೊ|| ಕೆ. ಯಚ್. ಕರ್ಕಿ, ಪ್ರೊ|| ಡಾ|| ಪಿ. ಕೆ. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಇವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಸಮಿತಿ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದ ಸಮಿತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ತೊಡಗಿ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಕಾಲೇಜಿನ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ಥಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಶ್ಲಾಘನೀಯ, ಅನಿಸ್ಮರಣೀಯ. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಮುಖಂಡರಾಗಿ ಅಂತಿಮ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ವಿನಯ ಆಚಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಶಿಕಲಾ ಕಾಮತ್ ತಮ್ಮ ಅವಿರತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರ ವಿಶೇಷ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನವು ಉಡುಪಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲಾದ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ನೆನಪನ್ನು ಸ್ಮೃತಿಪಟಲದಿಂದ ಹೊರತರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನ. ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ನೀಡಿದುದು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ 'ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಮಂತ್ರ'ದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಬಲವಾದ ವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟನಿದರ್ಶನ.

Cultural Bounty at MGM Golden Jubilee

Prof. M. L. Samaga

Education at M.G.M. College has a long tradition of emphasizing cultural excellence. In the past fifty years M.G.M. has not only witnessed pursuit of intellectual studies but also has grown to be a centre of cultural studies in and around Udupi. In keeping with this tenor of M.G.M. soil, the Golden Jubilee Celebrations spread over six days (from 6th Feb. to 11th Feb. 2000) provided 'higher form of entertainment' to the spectators who thronged the "Sharada Madhava Mantapa" (the venue of the Golden Jubilee functions) everyday in the evenings.

The Golden Jubilee Committee had ventured three ambitious major productions inviting directors from outside, besides other cultural events organised by the college teachers. It was a rare experience for the teachers, students, old students and artists to come together and work jointly. This historical event brought forth past and present talents that have grown with the growth of the college. For more than one month in the name of rehearsals M.G.M. gave a new kind of education to the participants who were more than 200. The cultural programmes deserve a review.

The dance-drama (Nritya Roopaka) "Mahatma", staged on 6-2-2000, was choreographed by Sri Udyavara Madhavacharya (Ex-student). Madhur Balasubrahmanya had provided music direction and Smt. Pratibha L. Samaga was the dance director. 'Mahatma' was mainly based upon Kuvempu's Ramayana Darshana, but was designed against the memory of Mahatma Gandhi, Madhava Pai and Govinda Pai. Students with training in Bharatanatya and Classical Music picturised the meaning of the songs in dance

language with the technique of Samootha (Chorus dance). The major events in the life of Lord Rama presented through characters like Valmiki (Sudheer Rao), Rama (Praveenchandra), Seeta (Aparna Samaga), Shabari (Srigowri), Hanuman (M. L. Samaga) were recreated which left a lasting impression on the audience. A connoisseur of art and journalist M.V. Kamath exclaimed that the dance drama was in no way inferior to the international standards in the tradition of operas.

Two great drama directors, Sri Krishnamoorthy Kavattar and Sri Pramod Shiggaun, trained at Ninasam Heggodu, were specially invited to direct dramas for staff and students. The drama 'Nyasa' (based upon Shudraka's 'Mrichha Katika'), directed by Pramod and presented by lady students – all raw to the field – was well appreciated for its beautiful stage design and emotional acting marked by restraint and disciplined stage movements. Pavithrapoorna, Gayatri, Shilpa Bhat and Prameela revealed maturity of skill in acting acquired in the course of one month.

Yakshagana which is at the core of the life of Coastal Karnataka had its exuberance and novelty on 8th Feb. M.G.M. lady staff who performed the prasanga 'Mainda Dwivida Kalaga' (directed by B. Sanjeeva Suvarna) showed maturity comparable to professional artists. The Yakshagana troupe headed by Prof. M. L. Samaga performed 'Dakshayajnam' which drew wide applause, especially for its brevity and synthesis of all the essential effective features of Yakshagana. The play 'Shastra Santhana' directed by Krishnamoorthy Kavattar, presented on 9th Feb. revived the great golden age of Kannada drama started by Sri B. V. Karanth at M.G.M. The play depicted how the Mahabharata Kings desired more and more children to use them as weapons in war. Drawing parallels from modern wars, the play emphasized man's callousness towards fellow beings imagining the untold miseries of ordinary warriors in the Great Mahabharat War. Actors like Prof. M. L. Samaga, Dr. Panduranga, Prof. Hayavadana Upadhya, Ms. Lizzy, Ms. Bhagyavati and students like Rajanikantha, Shashidhar Mastibail and Santhosh Kumar (Old Student) added to the powerful impact of the play.

The College Day (10-2-2000) cultural programmes included classical dance items (Nritya Sinchana) directed by Sudheer Rao (Old Student) and Kannada drama directed by Hayavadana Upadhyaya. The climax of the jubilation was reached on 11th Feb. (Association Day) when the students presented orchestra (Sangeeta Sambhrama) and filmy dances for which the auditorium was bursting with crowds.

Music programmes had their equal share in offering cultural feast to the audience. In the mornings Dr. P. Devadas Rao and K. Muralidhar (old student) gave flute recitals (on 7th and 8th Feb.). Music recitals and Title song presented by M.G.M. students (both past and present) and directed by Prof. Aravinda Hebbar testified to the public what musical talents were there and are there at M.G.M. Students like Sangeetha Puranik, Ranjani Hebbar could draw wide appreciation from the audience. Sri T. Ranga Pai, Smt. Shaila Bhandarkar, Smt. Archana Bhat, Smt. Shruti Kamath, Ravi Bhat, Harsha Samaga, Balachandra Bhagavat, K. Raghavendra Achar, Sharmila, Vasanthalaxmi Hebbar, Deepa Upadhyaya, Dr. Ramesh Acharya (to name only a few) and a host of many old students took part in music, dance and Yakshagana programmes only to prove that M.G.M. has a rich heritage of artists.

Though some of the programmes on some days extended upto late hours in the night, the audience never felt exhausted and Sri K. K. Pai, the President of Golden Jubilee Committee was always there to honour the artists with mementoes at the end of all these cultural programmes. The cultural training given to the participants in one month was also a kind of education in teaching taste in art and discipline in life. But for the efforts of all these artists who took part in the various cultural programmes from 6th Feb. to 11th Feb., 2000 the delight of Golden Jubilee Celebrations would not have scaled the heights of glory.

The First Batch

K. S. Kamath

27th June 1949.

I was on my way to the classroom to hold the very first class – English prose in the new born M.G.M. College, Udupi. As I walked, many thoughts passed through my mind. What kind of students-91 of them – was I going to face ? Would they behave well or would they create problems for me through their indifference and noise-making ? Did I commit a folly by giving up a good job in Bombay and coming all the way from there to Udupi in order to take up this teaching job ? Tension arose in my mind as I entered the classroom.

But soon all tension disappeared. The students before me were well-behaved and eager to learn. Occasional mischief which dissolved into wholesale laughter on encountering a humorous comment on it by the teacher seemed a welcome diversion. These students were so intelligent, attentive and receptive that it was a pleasure to teach them. In the second year, I had to teach them a difficult text full of allusions: Macaulay's **Essay on Addison**. Teaching it, I feared, would prove a nightmare. But the students rose to the occasion and responded to my elaborate explanations so intelligently that the feared nightmare was converted into a joyful reality. As Principal Sunder Rao noted, “They responded to lectures with amazing avidity.” Two of them, Smt. Nirmala Pai and Sri N. Shreesha Ballal were outstanding in English. Most of the others were well above the average. Only a few were below the average level but, with the special attention that the teachers paid them, they went up. No wonder such an earnest batch brought academic glory to their college and gave it a flying start by establishing a great academic tradition. Smt. Nirmala Pai won a Gold Medal by coming out first in Madras Presidency in English in the Intermediate Examination held by Madras University in 1951 and 90 out of the 91 students passed in English.

The crowded extra-curricular activities in the college during the first two years gave plenty of opportunities to these students to

display their high talents in every field – in debating, in playing parliamentarians, in histrionics, in folk dance etc. They enthusiastically participated in all these activities, thereby giving a flying start again to the college in the extra-curricular field. One of the students, Sri Gopalakrishna Shanbhogue, who was a gifted actor, made the Wordsworth Centenary Celebration unforgettable by movingly enacting the role of Michael, a shepherd, in a tableau presented on the occasion.

Thus this pioneering batch of students made a vital contribution to laying the foundation of the M.G.M. spirit, the unique M.G.M. tradition, based on a combination of excellence in both the academic and extra - curricular fields and an atmosphere of happy discipline created by a harmonious relationship between the teachers and the students.

This they did in unfavourable circumstances – in a small school building without any facilities, surrounded by noise and air-pollution. They proved that it is not a huge building and costly equipment that make a college great. The real greatness of a college lies in ‘the spirit within’, in the tradition enshrined in it.

If, today, M.G.M. College, with its grand buildings, fine equipment and all kinds of amenities, shines brightly as a famous educational institution that has achieved excellence in all fields, the credit should go in good measure to its first batch of students who made this possible.

It is appropriate that, on this Golden Jubilee occasion, this first batch of students of M.G.M. College is being publicly honoured by its alma mater.

Feedback from Guests

G. T. Narayana Rao

Phone: 0821 543759

No. 8 Athree 10 February, 2000

Kamakshi Hospital Road
Saraswatipura, Mysore – 570 009

Dear Respected Sri K. K. Pai,

Generations to come, it may be, will scarce believe that such a one as this had ever walked on this earth in flesh and blood- in these chiselled words Einstein had expressed his heartfelt appreciation of Mahatma Gandhi when Gandhiji attained seventy.

Abraham Flexner, the dreamer-builder of the Institute for Advanced Study, Princeton, had set his eyes on Einstein, then in Germany (early 1930s), and went to Berlin to invite him to come to Berlin on his (Einstein's) terms. That the Einstein-Princeton union paved a new way for the exploration of Truth is now a matter of history.

When Sri K.K. Pai and Prof. K. S. Haridasa Bhat (two of the closest associates of the Manipal Wizard Dr. T. M. A. Pai in the making of the M.G.M.) and others paid their tributes to that *Yugachetana*, my mind went into a reverie, and thought on the lines of Einstein-Gandhiji. Great thoughts are indeed universal. Dr. Pai's personal message to me as also to scores of others who had interacted with him on different occasions was, "No great cause has ever suffered for want of funds." (Please refer to my note *Heavenly Encounters in Nandadeepa* pages 194 and 195).

This *Dattuputra* of the M.G.M. (that is how Sri K. K. Pai has warmly referred to me) felt, like poet Kuvempu,

ಇಂತಹ ಸುಂದರ ಸಾಯಂಕಾಲದಿ

ಬದುಕಿರುವುದೆ ಬಲು ಆನಂದ

The M.G.M. (Makers of Great Minds) edifice is tall, the base is strong, and the future is bewitchingly inviting. May the M.G.M. continue to grow taller and taller, and may it always serve as a beacon light to all its alumni past, present and future !

Thank you all for making our (my wife and I) stay at the M.G.M. campus pleasant, enjoyable and memorable.

With Warm regards

Yours sincerely,
G. T. Narayana Rao

(Letter to Sri K. K. Pai, President of M.G.M. College Golden Jubilee Celebrations Committee).

A Touch of Excellence

**U. Panduranga Shenoy,
Mumbai**

Having spent those six memorable days in Udupi, Manipal, attending the ಜ್ಞಾನಸತ್ಯ, both the morning and evening sessions I am now back in Mumbai. While it is difficult for me to say which one of the sessions was the most memorable one, I must mention that the evening session when you felicitated a whole lot of past principals, retired professors and even two of your peons, was a laudable event. No less memorable was the evening when the Rajarshi Dr. D. Veerendra Heggade, now Padmabhushan, was ceremoniously felicitated and honoured in a most befitting manner. Equally memorable and inspiring was Dr. Heggade's reply to the felicitations. No less impressive were the proceedings on the Alumni Day and the Associations' Day.

Although I had diligently gone through Dr. Mahabaleshwara Rao's **Suvarna Sparsha** here it was Dr. T. Madhava Ananth Pai come alive for me, as speaker after speaker spoke of his goodness and greatness, his far reaching vision, his indomitable spirit of

perseverance in pursuance of seemingly unattainable goals he set for himself, and others like the great Sri K. K. Pai and Ku. Shi. and a host of others whom he inspired, all in the interest of the people of Dakshina Kannada in particular and of the whole of humanity in general, and above all, his unmistakable faith in Man and God whom he served with selfless love all his life and until his last breath. In fact, I could breathe the TMA Pai spirit and feel his benedictory touch all around me, all through the six days as I sat in the auditorium and as I moved about in the MGM Campus. After the Siri Epic Release function which I was fortunate enough to attend, sitting through this six day ಜ್ಞಾನಸತ್ಯ, which was a fitting finale to the year-long Golden Jubilee Celebrations, was for me an 'exposure' and an experience of a life time. There was a touch of excellence about everything- the arrangements, the talks and addresses, the Kavi-Sammelan and the performances. A big thank you for your invitation, but for which I would not have been able to attend this unique function.